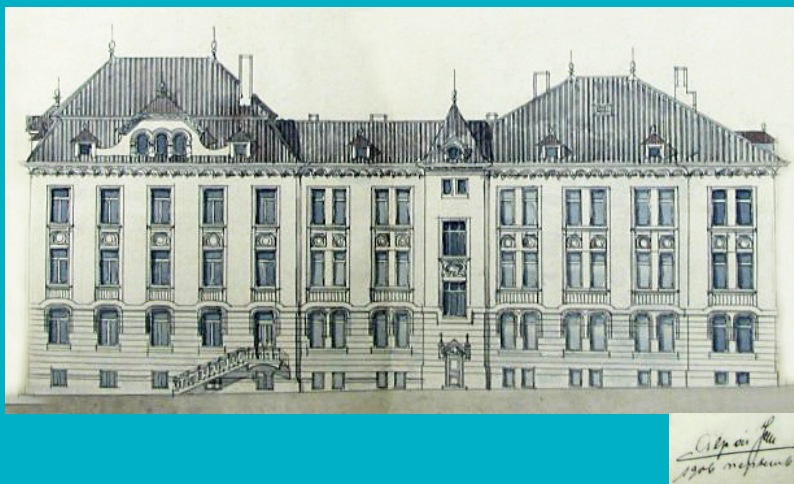

ECCE

Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő

X-XI/2.
(2020/2021)

ELTE Eötvös József Collegium
2024

ECCE

EÖTVÖS COLLEGIUM – COLLEGIUMI ÉRTESÍTŐ
XI

(2020/2021)

ELTE Eötvös József Collegium
Budapest, 2024

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Tehetség Program

A kiadvány a „Szakkollégiumok tehetséggondozó programjainak támogatása”
című pályázat keretében (NTP-SZKOLL-23-0031) valósult meg.

ELTE Eötvös József Collegium

Budapest, 2024

Felelős kiadó: Dr. Horváth László, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója

Sorozatszerkesztő: Horváth László

Szerkesztő: Juhász Daniella

Borítóterv: Egedi-Kovács Emese

Minden jog fenntartva!

A nyomdai munkálatokat a CC Printing Szolgáltató Kft. végezte.

1055 Budapest, Falk Miksa utca 7. II. emelet 10/A

Törvényes képviselő: Magyar Szilvia

www.ccprinting.hu

ISSN 2064-0870

TARTALOMJEGYZÉK

Igazgatói összegzés.....	7
I. Oktatási tevékenység	9
II. Kutatási tevékenység (pályázatok).....	15
III. Szakmai-tudományos és közéleti rendezvények.....	73
IV. Könyvkiadás.....	105
V. Külföldi kapcsolatok – „nemzetköziesítés”.....	107
VI. Az EC költségvetésének sarokszámai (saját bevételek).....	129
VII. Egyéb.....	130
Műhelybeszámolók.....	133
Angol–Amerikai műhely	141
Aurélien Sauvageot Francia műhely.....	145
Biológia–Kémia műhely	149
Bollók János Klasszika-filológia műhely	157
Filozófia műhely	163
Gazdálkodástudományi műhely.....	169
Germanisztika műhely.....	177
Informatikai Műhely	189
Magyar műhely	197
Matematika–Fizika műhely	217
Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely	219
Olasz műhely.....	227
Orientalisztika műhely	233
Skandinavisztika műhely	243
Spanyol műhely.....	247
Szlavisztika műhely.....	251
Társadalomtudományi műhely.....	255
Történész műhely	257
Cathedra Magistrorum.....	271
Eötvös József Collegium Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár Beszámoló 2021	278
Nyelvtanulás	279
Seniori beszámolók.....	321

Diákélet	395
Beszámoló az Eötvös Collegium Választmányának 2020. őszi féléves munkájáról.....	397
Beszámoló az Eötvös Collegium Választmányának 2021. tavaszi féléves munkájáról.....	404
Eötvös Konferencia	416
Felvételi és a Collegium Tisztikara	423
Buzdítás a 2024. évi felvételire	425
Az ELTE Eötvös József Collegium oktató és nem oktató munkatársai, tiszttségviselői (az évkönyv kiadásának időpontjában)	431
Függelék	435
Az Eötvös Collegium tudományos kiadványai.....	437
Az Eötvös Collegium tájékoztató kiadványai	447
A Választmány kiadványai	448
Borbála Szebehleczy: Η ιστορική έρευνα για τη βιβλιοθήκη και το έργο ζωής του Γεωργίου Ζαβίρα (1744-1804).....	451

IGAZGATÓI ÖSSZEGZÉS

AZ ELTE EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM 2021. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉT AZ ALÁBBI FEJEZETEKRE BONTVA MUTATJUK BE: I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG; II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK); III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK; IV. KÖNYVKIADÁS; V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK; VI. AZ EC KÖLTSÉGVETÉSÉNEK SAROKSZÁMAI (SAJÁT BEVÉTELEK); VII. EGYÉB

I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG

Az ELTE Eötvös József Collegium (továbbiakban EC) az egyetem szakkollégiumaként működik, amelynek alapvető feladata, hogy a tehetséggondozás érdekében az egyetemi oktatást kiegészítse, illetve azt intenzívebbé tegye. Mindkét feladat színvonalas ellátásának záloga az önálló tudományos, oktatási és kutatási tevékenység, amely az EC szakmai műhelyeiben összpontosul.

Személyi-szervezeti háttér

Az ELTE Eötvös József Collegium feladata, hogy a tehetséggondozás szellemében az egyetemi oktatást kiegészítse, és azt eredményesebbé tegye. Mindkét feladat színvonalas ellátásának záloga az önálló tudományos, oktatási és kutatási tevékenység, amely az EC szakmai műhelyeiben és oktatási-kutatási egységeiben összpontosul. A collegisták száma 2021 decemberében: bentlakó [vidéki ELTE-hallgató]: 117 fő (ebből külföldön ösztöndíjjal: 2 fő; senior: 10 fő); bejáró [fővárosi ELTE-hallgató]: 166 fő (ebből senior: 20 fő). A Collegiumban a 18 szakmai műhely (Angol–Amerikai műhely, Aurélien Sauvageot Francia műhely, Biológia–Kémia műhely, Bollók János Klasszika–filológia műhely, Filozófia műhely, Gazdaságtudományi műhely, Germanisztika műhely, Informatikai műhely, Magyar műhely, Matematika–Fizika műhely, Mendöl Tibor Földrajz, Föld- és Környezettudományi műhely, Olasz műhely, Vekerdí József Orientalisztika műhely, Skandinavisztika műhely, Spanyol műhely, Szlavisztika műhely, Társadalomtudományi műhely, Történezműhely) valamint a Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár mellett két oktatási-kutatási egység: a Byzantium Központ és a Cathedra Magistrorum; két egyesület: Magyar Bizantinológiai Társaság és Történelemoktatók Szakmai Egyesülete; négy támogató egyesület: Német-, Francia- és Latintanárok tanári egyesületei és a Gellérthegyvédő Egyesület; valamint az Eötvös Collegiumért Alapítvány

erősítette a szakkollégiumi munkát. Öt egység vezetője vagy tudományos munkatársa (4 fő főállásban, 1 fő részmunkaidőben) volt a Collegium szakmai feladatokat ellátó munkatársa. A többi szervezeti egység és műhely vezetője és óraadója 2021. második félévében többnyire szerény (többletfeladat, megbízási díj, hallgatói munkaszerződés) javadalmazással látta el feladatát.

A foglalkoztatottak körében a megelőző évhez képest az alábbi változások történtek. A titkársági feladatokat ügyvivő szakértői munkakörben 2021 szeptemberétől teljes munkaidőben Major Anita látta el, Juhász Daniella részmunkaidőben titkárságvezető-helyettesi és egyéb ügyviteli feladatkört látott el. A Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár mindennapi nyitvatartásának biztosításában és a kutatószolgálatban, valamint a kutatási pályázatokból érkező és a saját kiadásban megjelentetett kötetek katalogizálásában, illetve az új beszerzésű kötetek megrendelésében Juhász Erika, és részmunkaidős kinevezéssel Mátyás Melinda működtek közre.

A megelőző költségvetési évhez hasonlóan 2021-ben a Collegium költségvetéséből négy műhelyünk vezetőjének (összességében 3,5 álláshely anyagi fedezete) tudtunk az év egészében bért, illetve honoráriumot folyósítani. A Collegium külkapcsolatainak fejlesztésében a nyelvi-filológiai műhelyek működése, a színvonalas nyelvi alapozás meghatározó. A Spanyol műhely vezetője: Faix Dóra, a Germanisztika műhely vezetője: Sára Balázs, az Olasz műhely vezetője: Ludmann Ágnes és az Angol–Amerikai műhely vezetője: Fejérvári Boldizsár. A Byzantium Központ mellett működő többi szakmai műhely, illetve önálló szervezeti egység (összesen 18) vezetését, a hallgatók tutoriális munkájának irányítását, valamint a műhelyekben folyó szakórák ellátását a kollégák minden esetben javadalmazás nélkül vállalták, mindazonáltal a kedvező költségvetési helyzetnek köszönhetően az év végén szerény honoráriumban részesülhettek. 2021-ben összesen 38 (14 ELTE-s, 14 külsős és 10 hallgató) óraadó tanárnak fizettünk javadalmazást.

Önzetlen munkájukért ezúton is kifejezzük köszönetünket a műhelyvezetőknek és a vezetőtanároknak: Sántha Ferencné és Fejérvári Boldizsár (Angol–Amerikai műhely), Kalmár Anikó (Aurélien Sauvageot Francia műhely), Illés Anett (Biológia–Kémia műhely), Mészáros Tamás (Bollók János Klasszika-filológia műhely), Schmal Dániel (Filozófia műhely), Bondici László (Gazdaságtudományi műhely), Sára Balázs (Germanisztika műhely), Kozsik

Tamás (Informatikai műhely), Laczkó Krisztina, Vaderna Gábor (Magyar műhely), Burcsi Péter (Matematika–Fizika műhely), Győri Róbert (Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely), Ludmann Ágnes (Olasz műhely), Máté Zoltán, Takó Zoltán, Csibra Zsuzsanna, Birtalan Ágnes (Vekerdi József Orientalisztika műhely), Masát András és Csűr Gábor (Skandinavisztika műhely), Faix Dóra (Spanyol műhely), Engelné Nagy Éva (Szlavisztika műhely), Bozsonyi Károly (Társadalomtudományi műhely), Fazekas István és Ternovác Bálint (Történész műhely), Feld-Knapp Ilona és Perge Gabriella (Cathedra Magistrorum).

A műhelyvezetőket segítő munkájukért köszönetet mondunk a műhelyek mindenkorai titkárainak és a Választmánynak.

Kurzusok

A műhelyekben és a szervezeti egységekben meghirdetett és megtartott kurzusokat a műhelybeszámolók előtt közöljük. Az Eötvös Collegiumban az alapítástól hagyomány, hogy a kurzusokat tartó tanárok a tanulmányi időszak végén átfogó (a tagok egyéni teljesítményét is értékelő) jelentést készítenek az igazgató, a tanári kar, végső soron a levéltár számára. A jelentéseket a 2011/2012. II. félévtől kezdődően egységes formában készítjük el és közöljük.

A természettudományok területét érintő kurzusokat az illetékes karok (TTK és IK) csaknem minden esetben befogadták rendes curriculumukba. Az EC-hez kötődő oktatói-kutatói munka erkölcsi elismerése érdekében ezeket a karoktól befogadott kurzusokat is nyilvántartjuk. A humántudományokat képviselő karoktól (BTK és TáTK) és tanszékektől be nem fogadott, a klasszikus értelemben vett kiegészítő – kurzusokat az igazgató hatáskörében a NEPTUN rendszerben a Collegium titkárságvezetője hirdette meg.

A meghirdetés elvi háttere és módja 2014 tavaszától az alábbi: azon kurzusokat, amelyeket az anyatanszékek befogadnak, a tanszék-, illetve intézetvezető jóváhagyásával az illetékes tanszékek hirdetik meg. Ezen kurzusok azzal a kiegészítéssel illeszkednek a rendes egyetemi curriculumba, hogy „/EC” megjelölést is kapnak. A karoktól és tanszékektől be nem fogadott, azaz a klasszikus értelemben vett kiegészítő kurzusokat a Collegium ügyvivő szakértője (titkárságvezető, tanulmányi előadó) hirdeti meg.

Igazgatói dicséretben részesítettek névsora:**2020/21. őszi félév**

Busa Máté
Egyed Regina
Farkas Veronika
Feró Dóra Zsófia
Filyó Fanni
Finta Klára Enikő
Gáspár Márton
Hauber Kitty
Horváth Levente
Kelemen Lajos
Kiss Ádám
Kósa-Grimm András Kristóf
Kukri Márta
Lakatos Krisztina
Luksa Norbert
Mónok Eszter
Muraközy Virág
Nagy Gergely
Papp Judit
Poór Boldizsár
Prótár Noémi
Rémai Martin
Rinkács Viktor
Róna Virág Olívia
Sinka Andor Dénes
Süle Dóra
Szabó Vivien
Szokoli Máttyás
Tarnai Csillag
Váczy István
Vajdovich Noémi
Van Waarden Franciska
Varga Balázs
Vojtek Lili
Weiszmann Péter

2020/21. tavaszi félév

Bachus Dóra
Bajzát Tímea Borbála
Barabás Veronika
Bartha Regina
Blaskovics Ákos
Boldizsár Bálint
Egyed Regina
Erdélyi Kamilla Anna
Farkas Veronika
Feró Dóra Zsófia
Filyó Fanni
Finta Klára Enikő
Garai Luca
Góczon Tamás
Hauber Kitty
Hertai Katinka
Horváth Levente
Kelemen Lajos
Kósa-Grimm András Kristóf
Kukri Márta Mária
Luksa Norbert
Muraközy Virág
Nagy Gergely
Németh Róbert
Noszaly Áron
Papp Judit
Poór Boldizsár
Prótár Noémi
Rácz Balázs Viktor
Rémai Martin
Róna Virág
Sinka Andor Dénes
Süle Dóra
Szabó Vivien
Szűcs Adél
Tamaska Dóra
Tarnai Csillag

Igazgatói dicséretben részesítettek névsora:

Tóth Balázs
Tóth Réka
Török Ábel
Váczy István Dávid
Vajdovich Noémi
van Waarden Franciska Anna
Varga Balázs
Varga Sára
Vincze Veronika
Vojtek Lili
Weizsmann Péter Miklós

Első évfolyam 2020/2021. tanév

II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK)

A Collegium – mint önálló kutatóhely – pályázati tevékenysége a szakmai-tudományos eredmények meghatározó háttere. 2021-ben is lezártunk, továbbvittünk és megkezdtünk pályázatokat.

Pályázatok

A 2021. évi 10 pályázat értéke (az évi esedékes résszel számolva) mintegy 20 millió Ft.

Lezárt pályázatok: (1) A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-20-0032: 800 000 Ft. (2) A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2021. évi támogatása francia anyanyelvi lektor fogadására Franciaországból: 1 040 000 Ft. (3) Az Olasz Külügyminisztérium pályázata a collegiumi olasztanítás támogatására: 1 000 000 Ft. (4) Magyar Bizantinológiai Társaság NEA-KK-20-O-M-0158 1 000 000 Ft (adminisztráció, arculati elemek, honlapfejlesztés) (5) Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201113/00416 A (görög) Függetlenség napja rendezvénysorozat megvalósítása: 2 000 000 Ft. (megemlékezés, konferencia, könyvkiadás, könyvbemutató).

Folyamatban lévő pályázatok: (6) Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében: Bizáncon innen és túl NKFIH NN 124539 (témavezető: Horváth László): 47 154 000 Ft. (7) „Az Eötvös Collegiumért Alapítvány működésének támogatása” NEAO-KP-1-2021/1-000192: 1 952 000 Ft. (8) Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2021/1-000418: 1 000 000 Ft. (marketing, nemzetközi tagdíjak, nemzetközi regisztrációs díjak, technikai eszközök, honlapfejlesztés). (9) Mészáros Tamás NKFIH K 134301 Kutatási pályázat Laonikos Chalkokondylés történeti művének kritikai szövegkiadása: 8 820 000 Ft.

Megkezdett pályázatok: (10) A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-21-0011: 900 000 Ft.

(1) *A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-20-0032: 800 000 Ft*

A pályázat támogatásával a Collegiumban megvalósult rendezvényekről lásd a III. Szakmai-tudományos rendezvények fejezetet, a kiadott kötetekről pedig a IV. Könyvkiadás fejezetet. Itt a hivatalos pályázati beszámolót, illetve a 2020/2021. tanév őszi (LaTeX a bölcsészek szolgálatában) és tavaszi félévében (A filmtörténet olasz mérföldkövei) megvalósított kurzusok prezentációit közöljük.

Szakmai beszámoló
Szakkollégista tudományos és közéleti műhelykiadványok,
utánpótlásnevelés című
NTP-SZKOLL-20-0032 pályázatról
(a hivatalosan benyújtott beszámoló szöveghű másolata)

1. Legfeljebb 5 mondatban foglalja össze a pályázati program lényegét! (maximum 500 karakter)

Három, a szakkollégisták munkájának eredményeit tartalmazó – a munkára ösztönzőleg visszaható – tudományos, szakmai, sorozatot folytató kötet (Adsumus XVIII., Adsumus XIX., SZITU IV. című kiadványok) kiadása. Két, a szakkollégiumi oktatási tevékenységen túlmutató európai horizontú tudományos kurzus nyilvános prezentációval. A szakkollégiumi közös tanulmányokhoz kötődő kirándulás (Aquincum).

2. Időrendi sorrendben foglalja össze a támogatás segítségével megvalósult szakmai tevékenységeket! (maximum 2000 karakter)

A megítélt támogatási összegből a benyújtott pályázatban tervezett 24 kiadványból (az előzetesen engedélyezett módosítási kérelemnek megfelelően) arányosan hármat tudunk megvalósítani: a XX. és a XXI. Eötvös Konferencián elhangzott előadásokból válogatott, átdolgozott tanulmányokat tartalmazó Adsumus XVIII. és XIX. című kötetek és a IV. Színháztudományi Konferencia előadásaiból összeállított SZITU IV. tanulmánykötet kiadását, ezáltal a pályázat egy további szakmai tevékenységet is (részben) támogatni tudott: a szakkollégiumi tagok tudományos és közéleti publikációinak megjelentetését. A kötelező pályázati elemeket jelentő fő programokat az előírásnak megfelelően a 2020/2021.

tanévben megvalósítottuk, a kötelező kurzusokat (LaTeX a bölcsészek szolgálatában) és (A filmtörténet olasz mérföldkövei) a tavaszi félévben szerveztük meg, a járványhelyzetre való tekintettel online formában. A kurzusokat különösen a Germanisztika, az Olasz és a Klasszika-filológia műhelyek szakkollégistái látogatták. 2021. június 8-án valósítottuk meg a tanulmányi kirándulást. A Collegiumban latint tanuló bölcsész és társadalomtudós szakkollégisták az irodalmi és nyelvi ismeretek mellett régészeti tárgyú (reáliák) emlékekkel is megismerkedtek. Aquincumban átfogó régészeti vezetésen vettek részt majd a romkert látványosságait és a múzeumot is felkeresték.

3. Ismertesse a kötelezően megvalósított legalább 15-15 órás kurzusokat! (maximum 1500 karakter)

A filmtörténet olasz mérföldkövei: Az Eötvös Collegium egyik fő oktatási-kutatási profiljához, vagyis a több szakmai műhelyben is végzett romanisztikai tanulmányokhoz és művészettörténeti kutatási tevékenységhez kapcsolódó kurzuson a szemeszter során a hallgatók az olasz filmtörténet kiemelkedő alkotásait vizsgálták meg – az anyag bősége miatt a teljesség igénye nélkül. A kurzusról készült prezentáció elérhető a Collegium honlapján. (Lásd <https://eotvos.elte.hu/prezentaciok> 2. tétel.)

LaTeX a bölcsészek szolgálatában: Az elsősorban a szövegszerkesztés és tipográfia iránt érdeklődő filológus hallgatók érdeklődésére számot tartó, tárgyánál fogva alapvetően gyakorlati kurzus általános célja az volt, hogy a LaTeX programmal ismerkedve médiatörténeti kontextusba helyezett szerkesztési, dokumentum-előkészítési, nyomdászati ismereteket adjon át, valamint a szövegtudomány fontosabb ismeretköreit, azaz a szövegismeret, textológia, textográfia és szövegkiadás területeit is behatóan érintse. A szemináriumról készült prezentáció elérhető a Collegium honlapján. (Lásd <https://eotvos.elte.hu/prezentaciok> 1. tétel.)

4. Ismertesse a tanévben megvalósított, a szakkollégium tagságán kívüli célcsoportot célzó, társadalmi felelősségvállalást elősegítő projektet! (maximum 1500 karakter)

A társadalmi felelősségvállalást elősegítő projekt keretében tervezett a IX. Tehetségtábor (2021. január 25-30.) megvalósítását a járványhelyzet nem tette lehetővé, és az elnyert pályázati összeg sem támogatta, így nem tudtuk megrendezni, a programot a következő évre halasztjuk. A társadalmi problémákra érzékeny, társadalmi felelősségvállalást ösztönző foglalkozásokat a XXI. Eötvös Konferencia keretében tartottunk. A XXI. Eötvös Konferencia programjában két nyilvános előadást, illetve kerekasztal-beszélgetést szerveztek a kollégisták, nem

csak szakkollégista hallgatóságnak: Munkácsy Béla: Megújuló energia és stratégiai tervezés avagy a hazai energiatervezési gyakorlat árnyoldalai (2020. szeptember 25. 14.00-15.00); Kugyela Tamás: Brexit, a beszélgetést Fejérvári Boldizsár vezette (2020. szeptember 26. 16.00-17.00), a programfüzet elérhető a konferencia honlapján: ek.eotvos.elte.hu.

5. Ismertesse a pályázatban vállalt és megvalósított (min.3) kiegészítő tevékenységeket! (maximum 3000 karakter)

A társadalmi problémákra érzékeny, szakmai attitűdök kibontakozását segítő kurzusok, foglalkozások szervezése tevékenységet a következő formában valósítottuk meg: a XXI. Eötvös Konferencia programjában két nyilvános előadást, illetve kerekasztal-beszélgetést szerveztek a collegisták, nem csak szakkollégista hallgatóságnak: Munkácsy Béla: Megújuló energia és stratégiai tervezés avagy a hazai energiatervezési gyakorlat árnyoldalai (2020. szeptember 25. 14.00-15.00); Kugyela Tamás: Brexit, a beszélgetést Fejérvári Boldizsár vezette (2020. szeptember 26. 16.00-17.00), a programfüzet elérhető a konferencia honlapján: ek.eotvos.elte.hu. A szakkollégista publikációk terén maradéktalanul sikerült megvalósítani a tervezett tevékenységeket. Bár a megítélt támogatás összege nem tette lehetővé a publikációk megjelentetését a tervezett szakkollégista kiadványokban, az összesen 20 vállalat más formában valósítottuk meg. Lásd az összegző kimutatás megfelelő helyein: <https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/eredmenyek>. A tervezett 24 kiadványt a megítélt támogatásból nem tudtuk megvalósítani, ezért a módosítási engedély alapján három kötetet terveztünk, amelyek elérhetőek a Collegium honlapján a kiadványok között: <https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/kiadvanyok/kiadvanyok>. A közösségi tevékenység: tanulmányi kirándulás során a „latinköteles” szakkollégisták önkéntes csoportja (szakmai vezetéssel) 2021. június 8-án Aquincumba látogatott és múzeumpedagógiai foglalkozással egybekötve megtekintette a romkertet és a múzeumot.

Mindhárom kötelezően választandó kiegészítő tevékenységnek maradéktalanul eleget tettünk.

6. Mutassa be, hogyan valósultak meg a pályázatban megfogalmazott célok! Foglalja össze, hogy a program milyen hatást gyakorolt a célcsoportra! (maximum 2000 karakter)

A pályázatban megfogalmazott célok, a támogatás mértékének megfelelően (módosításokkal) maradéktalanul megvalósultak. A két kötelező kurzuson a hallgatók művészet- és filmtörténeti, valamint szövegszerkesztői, tipográfiai

és filológiai ismereteket sajátítottak el olyan előadóktól, akik tudományterületük elismert művelői, és akiket kivételes alkalom kínálkozott hallgatni. A társadalmi felelősségvállalásban tervezettek a szakkollégisták elhivatottan teljesítették. Az aquincumi tanulmányi kirándulás nemcsak a sajátos Eötvös-collegiumi tanulmányokat (latin nyelv és a magyarországi latinság, Pannonia) egészítette ki, hanem a közös élménynek köszönhetően közösségformáló hatása is volt. A collegiumi kiadványok és a szakkollégista publikációk nemcsak a tudományos rendezvények során („összcollegiumi” konferenciák és kötetbemutatók, szakkollégiumi műhelykonferenciák stb.), hanem hosszabb távon is betölthetik hivatásukat. Erősítik a szakkollégisták konferenciaszervezési-, előadói-, publikációs- és szerkesztői motiváltságát.

8. Összegezze a pályázat kapcsán megvalósult rendezvényt, bemutatót, workshopot és az azokkal kapcsolatos tapasztalatokat (a résztvevők visszajelzéseinek figyelembevételével)! Amennyiben nem volt része a programnak, úgy a „nem releváns” szövegrészt kérjük beírni! (maximum 1000 karakter)
nem releváns

9. Mutassa be a pályázat során megjelentetett kiadványokat! Amennyiben nem volt része a programnak, úgy a „nem releváns” szövegrészt kérjük beírni! (maximum 1000 karakter)

Adsumus XVIII. A 2019. április 12-13-án megrendezett XX. Eötvös Konferencia tanulmánykötete. Szerkesztők: Farkas Vendel, Kazsimér Soma, Sinka Andor. A/5-ös méret, 292 oldal, 16 tanulmány.

Adsumus XIX. A 2020. szeptember 25-26-án megrendezett XXI. Eötvös Konferencia tanulmánykötete. Szerkesztők: Csigó Ábel, Rémai Martin. A/5-ös méret, 292 oldal, 15 tanulmány.

SZITU IV. A Collegiumban megrendezett színháztudományi konferenciasorozat újabb kötete, a 2019 novemberében megrendezett IV. Színháztudományi Konferencia előadásaiból válogatott és átdolgozott tanulmányokat tartalmaz, publikálásra felkért szerzőkkel. Szerkesztette és az előszót írta: Doma Petra. A/5-ös méret, 307 oldal, 13 tanulmány.

(A többi tervezett kiadvány nem releváns, támogatás híján nem vagy másként valósult meg.)

10. Amennyiben a pályázat során megvalósított program a tervezetthez képest megváltozott, mutassa be az eltérést, és indokolja a módosítás okát! (maximum 1500 karakter)

A pályázatban megvalósított program a tervezetthez képest a megítélt támogatás mértékének megfelelően jelentősen változott. A szerződött és támogatott módosítási kérelmeknek megfelelő programelemeket azonban teljes mértékben megvalósítottuk.

A kurzusok prezentációi lásd itt:
<https://eotvos.elte.hu/prezentaciok>

Kiadott kötetek:
Adsumus XVIII.
Adsumus XIX.
SZITU kötet

Közös színházlátogatás, Vígszínház, 2021. október

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M S A E C U L A R E C O L L E G I I

Szabadon szolgál a szellem

Az ELTE Eötvös József Collegium
„Szakkollégista tudományos és közéleti műhelykiadványok,
rendezvények, utánpótlásnevelés”
című pályázatának (Azonosítószám: NTP-SZKOLL-20-0032)
keretében megrendezett

LaTeX a bölcsészek szolgálatában

című előadássorozat

összefoglaló anyaga

ELTE EÖTVÖS JÓZSEF
COLLEGIUM
DR. HORVÁTH LÁSZLÓ
IGAZGÁTO

H-1118 Budapest, Ménesi út 11-13
Tel.: +36 1 460 4481 • Fax.: +36 1 209 2044
E-mail: titkarsag@cotvos.elte.hu • horvathl@cotvos.elte.hu
Honlap: <http://www.cotvos.elte.hu/>

LaTeX a bölcsészek szolgálatában

ELTE Eötvös József Collegium

NTP-SZKOLL-20 pályázat

Mayer Gyula

2021. tavaszán

Tartalomjegyzék

1 Bevezetés	1
1.1 $\TeX$ és $\LaTeX$	1
1.2 Szerző, tipográfus, szedő, szerkesztő	3
1.3 A $\LaTeX$ jelene és jövője	4
1.4 A jegyzet jelölései és tagolása	6
2 Telepítés, használat	9
2.1 Telepítés	9
2.2 Az első mű	10
2.2.1 Az első mű megírása	10
2.2.2 Fordítás, megtekintés, nyomtatás	11
2.2.3 Az első nehézségek	11
2.3 A felhasználható karakterkészlet	13
2.3.1 Alapkészlet	13
Irodalomjegyzék	17

1. FEJEZET

Bevezetés

A $\LaTeX$ egy általános célú dokumentumkészítő rendszer, mely a $\TeX$ nevű szedőprogramra épül. Segítségével a legjobb nyomdai minőségben készíthető a rövid feljegyzéstől kezdve a levélen, diplomamunkán, internetes oktatási anyagon, tudományos cikkeken át egészen a könyvig szinte tetszőleges írásos anyag. A $\TeX$ -től a $\LaTeX$ -et az különbözteti meg, hogy sokkal erősebb és hangsúlyozott benne az a törekvés, hogy a dokumentum szerkezeti, logikai elemei legyenek egységesen megjelölve (tagging, tagolás), az elemekhez kapcsolódó formai/formázási utasítások pedig a dokumentumtól elkülönülő stílusfájlban rögzítessenek.

A $\TeX$, s vele együtt a $\LaTeX$ különleges program. Különlegessé teszi a számítástechnikában szokatlan idős kora (1978-ban született), archaikus felépítése, s ezzel együtt fiatalos alkalmazkodóképessége; minimális hardverigénye, mindemellett nagy tudása; minden számítógéptípuson és minden elterjedt operációs rendszeren való hozzáférhetősége (DOS, Windows, OS/2, MacOS, Linux, UNIX, VMS...), ezek szinte tökéletes kompatibilitása; ingyenessége, szabadon elérhető és felhasználható nyílt forráskódja.

A program kezdetben leginkább a műszaki és természettudományi egyetemek és kutatóintézetek világában terjedt el, azonban a múlt század végére már a bölcsészettudományok művelői is kiterjedten alkalmazták. Évente több ezer $\LaTeX$ -ben írt könyv jelenik meg, a tudományos folyóiratokban, interneten megjelent cikkek, írások, oktatási anyagok és vele írt diplomamunkák száma milliós nagyságrendű. Egyes tudományokban használata de facto szabvánnyá vált, így sokaknak nélkülözhetetlen segédeszköz.

Magyarországon először 1998-ban jelent meg könyv a $\LaTeX$ -ről, Wettl Ferenc, Mayer Gyula és Sudár Csaba $\LaTeX$ kezdőknek és haladóknak című műve [14] („zöld könyv”). Ennek, egyes részeiben teljesen átdolgozott, új részeket tartalmazó kiadása [15] is már 17 éves e sorok írásakor. Ez a rövid jegyzet erősen támaszkodik erre a „kék könyvre”, két jelentős eltéréssel: 1) a kék könyv írásakor még csak elterjedően volt az UTF-8 kódolás, ami mára általánosan használnak tekinthető és tekintendő, 2) a kézikönyvben egy feladat megoldására több különböző megoldást is bemutatunk, hogy a felhasználó azok közül igényeinek megfelelően választhasson, ebben a jegyzetben viszont csak a filológusok speciális igényeihez szerintünk legjobban illő módszereket ismertetjük.

1.1. $\TeX$ és $\LaTeX$

$\TeX$, plain $\TeX$ • A $\TeX$ dokumentumkészítésre, szedésre szolgáló programrendszer. Megalkotásába 1977 májusában kezdett Donald E. Knuth stanfordi matematikus, miután sokat bajlódott „A számítógép-programozás művészete” című művének kiadásával [7, 8]. Olyan programot alkotott, mellyel vágyának megfelelően szép megjelenésű művek nyomtathatók, és mellyel az olyan bonyolult feladatok is megoldhatók, mint a matematikai képletek szedése [9].

A $\TeX$ program a nyomdászat több évszázados tudását viszi számítógépre úgy, hogy az arra jellemző gondolkodásmód egy részét is megőrzi, és kibővíti azt a számítástechnika adta új lehetőségekkel. A program lényegében az ólomszedést modellezve működik.

Maga a $\TeX$ szó a művészet jelentésű görög $\tau\epsilon\chi\nu\eta$ – nagybetűkkel írva TEXNH – szó első három betűjéből áll. E szó kiolvasva „techné”, így a $\TeX$ nem „teksz”-nek, hanem „tech”-nek ejtendő (angol beszélők esetében a [tek] kiejtés is használatos). A $\TeX$ márkajel középső, ejtett „E” betűje a $\TeX$ tipográfiai képességeit jelzi (és egyúttal megkülönbözteti más, hasonló nevű rendszerektől). Írógépen vagy egy egyszerű szövegfájlba írva a márkajel TeX .

A $\TeX$ -rendszernek része a METAFONT nevű program, mely a $\TeX$ saját betűkészleteinek létrehozására és újak alkotására is alkalmas [10].

A $\TeX$ mára nagyon stabil programmá vált, amelyen már csak ritkán változtatnak. A legutolsó verzió száma 3,14159.¹ A $\TeX$ -ben szinte minden tipográfiai feladat megoldható, de néha csak igen nagy fáradsággal. Számítástechnikai hasonlattal élve a $\TeX$ a nyomdászat assembleré, melyben több száz elemi parancs segítségével bármely szöveg a kívánt formába önthető. A $\TeX$ -ben makrókat is írhatunk, használatukkal a bonyolultabb tipográfiai problémák megoldására is könnyen használható parancsokat készíthetünk. Egy-egy jól összeállított makrócsomag a dokumentum-szerkesztés egész folyamatát leegyszerűsítheti.

Több ilyen makrócsomag is készült. Az elsőt maga Knuth készítette el, aminek a „plain $\TeX$ ” nevet adta. Ennek alapkönyve ma is a $\TeX$ Book [9]. Magyarul Bujdosó Gyöngyi és Fazekas Attila könyvében olvashatunk róla [1] (további magyar nyelvű könyvek: az első magyar $\TeX$ -disztribúció kézikönyve [3] és Doob egy művének fordítása [2]). Az első időkben még két további megoldás terjedt el széles körben: az egyik az American Mathematical Society ($\mathcal{AMS}$) által támogatott, Michael Spivak által fejlesztett $\mathcal{AMS}\text{-}\TeX$ [13, 1], a másik Leslie Lamport $\LaTeX$ programcsomagja [11, 12]. Gyakran találkozni azzal a szóhasználattal, mely a plain $\TeX$ helyett $\TeX$ -et mond. $\TeX$ -en az egész rendszert értjük, melynek a plain $\TeX$ és a $\LaTeX$ is része.

$\LaTeX$ • Lamport az 1980-as évek elején kezdett a $\TeX$ -re épített dokumentumkezelő rendszerének megalkotásába. Ha a $\TeX$ -et a nyomdászat assemblerének neveztük, a $\LaTeX$ -et egy magas szintű dokumentum-leíró nyelvnek tekinthetjük. A magas szintű azt jelenti, hogy egy-egy $\LaTeX$ -parancs mögött igen sok – főként tipográfiai – tudás van, ami lehetővé teszi bonyolult struktúrájú művek egyszerű módon való megírását. A szerzőnek csak saját műve lejegyzésével kell törődnie, s a létrejött eredmény nyomdai minőségű lesz.

Elkészült rendszerének Lamport a $\LaTeX$ nevet adta, első hivatalos verziójának száma 2.09 lett [11]. A $\LaTeX$ szó „latech”-nek vagy angolosan „létech”-nek ejtendő. Egyszerű szövegfájlban a márkajel LaTeX .

A $\LaTeX$ könnyen megtanulható, sokat tud, ezért igen gyorsan népszerűvé vált. Ma már a legtöbb nagy kiadó foglalkozik $\LaTeX$ -hel szedett művek kiadásával. Használata a műszaki és tudományos élet bizonyos területein, a műszaki, tudományos szövegszerkesztésben szabvánnyá vált, ismerete ma már az e területen dolgozók számára nehezen nélkülözhető.

Miután Leslie Lamport visszavonult a további fejlesztéstől, egy 1989-es stanfordi $\TeX$ -találkozó után Frank Mittelbach, Chris Rowley és Rainer Schöpf megalkották a $\LaTeX_3$ munkacsoportot, és belekezdtek a $\LaTeX$ újraindításába és kiterjesztésébe, egy bővített $\LaTeX$ -a, a $\LaTeX_3$ létrehozásába. Később a csoport munkájába sokan bekapcsolódtak, így Johannes Braams, David Carlisle, Michael Downes, Denis Duchier, Alan Jeffrey. A kitűzött cél többek között az volt, hogy az új változat a dokumentum-típusok sokkal szélesebb körét támogassa, egyszerű parancsokkal segítse a tipográfusi és a szerkesztői munkát mind a kinézeti terv elkészítésé-

¹ A $\TeX$ verziószáma π -hez konvergál, a METAFONT-é e -hez, az utóbbi verziószáma jelenleg 2,7182.

1.2. SZERZŐ, TIPOGRÁFUS, SZEDŐ, SZERKESZTŐ

3

ben, mind a végső finom igazítások elvégzésében, támogassa az SGML-szabványnak megfelelő dokumentumok lefordíthatóságát², kereteket nyújtson az addigra létrejött különféle $\text{\LaTeX}$ -változatok és az $\mathcal{A}\mathcal{M}\mathcal{S}\text{-}\text{\TeX}$ matematikai tudásának beolvasztására, támogassa a nemzeti nyelvek használatát, és persze változatlanul értse a $\text{\TeX}$ 2.09-ben írt dokumentumokat is.

A $\text{\TeX}$ 3-csapat 1994-ben kibocsátotta a $\text{\TeX}$ új verzióját, a $\text{\TeX}$ 2_ε-t, mely a $\text{\TeX}$ 3 előzetes verziójának tekinthető [11, 6, 5]. Azóta a 3-as verzió irányába mutató változtatások beépülnek a $\text{\TeX}$ 2_ε-be. 2018-ban UTF-8 vált a szövegfájlok alapértelmezett kódolásává.

A $\text{\TeX}$ 2_ε a régi, $\text{\TeX}$ 2.09-ben írt dokumentumokat is felismeri³, és automatikusan az ún. *compatibility mode*-ra váltva le is tudja fordítani. Ennek ellenére ma már nem érdemes új dokumentumot $\text{\TeX}$ 2.09-ben írni.

Lua $\text{\TeX}$ • A kék könyv megjelenése óta a *dvi* mint tördelt formátum nagyon erősen visszaszorult, és a ma használatos rendszerekben a tördelőprogram közvetlenül *pdf*-fájlt állít elő. Ilyen tördelőmotor manapság három is van: *pdfTeX*, *XeTeX* és *LuaTeX*. Ezek közül az első 8 bites bemeneti kódolás esetén optimális, a másik kettő natívan UTF-8 alapú. A *XeTeX*-et kifejezetten bölcsészeti alkalmazás céljából hozták létre a SIL-ben, hogy a világ különböző nyelvein lehetővé tegye bibliafordítások szerkesztését (<http://tug.org/~interviews/kew.html>). A *LuaTeX* alkotói általánosabb célokat tűztek ki maguk elé, elsősorban a forráskód áttekinthetőbbé tétele, a moduláris felépítés és bővíthetőség, és a könnyebb programozhatóság érdekében. Bölcsészek számára mindkét unicode alapú motor jól használható és stabilan működik. Az utóbbi mellett két érv szól: 1) az elválasztási szabályok egy csoportjának (*ssz* → *sz-sz*) kezelésében *LuaTeX* egy fokkal rugalmasabb (bár még mindig nem optimális), és 2) lua nyelven való programozhatósága és fejlesztői háttere miatt egyértelműen látható, hogy a jövőben növekvő elterjedésére lehet számítani.

Magyarítás • A kék könyv megírásával egyidejűleg Szabó Péter rendkívül sokoldalú és szofisztikált magyarító csomagot készített, melynek használatát a könyv 9.3 szakasza ismerteti. Ez a csomag a babel rendszerre támaszkodik. A *XeLaTeX* és a *LuaLaTeX* motorhoz új, ezek lehetőségeit kihasználó lokalizáló csomagok születtek *polyglossia* néven. Ennek keretében e sorok írásakor még csak rudimentális magyarítás áll rendelkezésre, azonban biztosak vagyunk benne, hogy a *magyar.ldf* csomag fontos képességeinek adaptálására (portolására) és a hivatalos disztribúcióba való beépítésére belátható időn belül sor fog kerülni.

Ebben a jegyzetben tehát a *LuaLaTeX* + *polyglossia* kombináció használatát javasoljuk és ezt tekintjük alapértelmezettnek.

1.2. Szerző, tipográfus, szedő, szerkesztő

Egy könyv megírásának legfontosabb fázisai már évszázadok óta a következők: a szerző, miután megírta művét, a kéziratot (ellenőrzés, lektorálás után) átadja a kiadónak. Ott egy tipográfus a könyv tartalmát is figyelembe véve minden apró részletre kiterjedően megter-

² Az SGML – Standard Generalized Markup Language – a dokumentumleírás nemzetközi szabványos nyelve, száma ISO-8879.

³ Egy $\text{\TeX}$ 2.09-ben készült mű onnan ismerhető meg, hogy a forráskód első sora a `\documentstyle` paranccsal, míg egy $\text{\TeX}$ 2_ε-ben írt állomány kódja a `\documentclass` paranccsal kezdődik.

vezi a könyvet, azaz elkészíti a könyv oldalainak kinézeti tervét, megtervezi a borítóját stb. Ezután a kézirat eljut a szedőhöz, aki a kinézeti terv alapján kiszedi a művet. Végül a kiszedett mű a nyomdába kerül, ahol kinyomtatják és bekötik. Az egész folyamatot a szerkesztő irányítja.

A számítógépek megjelenése egyrészt megkönnyítette e folyamat több lépését, másrészt azonban kicsit össze is kuszálta a szálakat. Ma már a legtöbb szerző számítógéppel írja művét, számítógéppel végzik a szedést, és a nyomdában is számítógép vezérelte gépek nyomtatnak. A kiváló számítógépprogramok révén a szerző maga is elő tudja állítani a nyomdakész (*camera ready*) eredményt, amit a nyomdában már csak sokszorosítani kell. Ez azt jelenti, hogy a szerző a mű megírásától egészen a szedésig minden munkát kézben tud tartani, el tud végezni, a tipográfusét és a szedőét is. Csakhogy ezekhez a szerző általában nem ért. Így aztán a számítástechnika gyors fejlődése ellenére is sok olyan dokumentum születik (hivatalos levelektől kezdve a cikkeken át egészen a könyvekig), amelyek a tipográfia legelemibb szabályait sem tartják be.

Az okok egyike az, hogy ugyan a mai nagy tudású dokumentumszerkesztő programokkal nemcsak a szöveget lehet begépelni, hanem a tipográfiai munka egy része is elvégezhető, a programokba beépített tipográfiai tudás pedig könnyen mellőzhető.⁴ A rossz dokumentumszerkesztői gyakorlatot gyakran a szerkesztőprogram felhasználói felülete inspirálja, mert azon a szerzői és a tipográfusi parancsok ömlesztve szerepelnek, sőt az utóbbiak vannak előtérbe helyezve.

Az igazi megoldás a vizuális megjelenés megtervezésének és a mű megírásának, azaz a tipográfusi és a szerzői munkának világos szétválasztása. Például a tipográfus dolga a cím betűméretének, betűtípusának, a körülötte hagyandó térköz nagyságának meghatározása, míg a szerző dolga csak annyi, hogy megmondja, mi a cím. A $\text{\LaTeX}$ koncepciójának alapját épp ez az elv képezi: a $\text{\LaTeX}$ úgynevezett stílusállományaiába beépített tipográfiai tudásnak kell a mű megjelenéséről gondoskodnia. A szerző csak igen ritkán állítgatja a betűméretet, betűtípust, nem méreget térközöket, sorkihagyásokat stb., csak közli a $\text{\LaTeX}$ -hel a szövegrészek funkcióit: „ez itt a cím”, „ezt a szót ki kell emelni”. Az, hogy mindez vizuálisan hogyan jelenik meg, a $\text{\LaTeX}$ dolga. Tehát a szerző a tipográfusi munka nagy részét a $\text{\LaTeX}$ -re bízta, amely a szedői munkát a $\text{\TeX}$ -hel végezteti el. A szerző $\text{\LaTeX}$ -hel írva mentesül(het) a dokumentum vizuális megjelenésének tervezése, szerkesztése alól, de nyitva áll előtte a lehetőség, hogy szükség esetén a dokumentum végső alakjának legapróbb részleteit is befolyásolja.

1.3. A $\text{\LaTeX}$ jelene és jövője

$\text{\TeX}$ -társaságok, $\text{\TeX}$ Live • A $\text{\TeX}$ felhasználói és fejlesztői több országban társaságokat hoztak létre. A központi $\text{\TeX}$ -társaság az amerikai székhelyű TUG ($\text{\TeX}$ Users Group). Honlapjának címe <http://www.tug.org>. E társaság szerteágazó tevékenységének egyike, hogy minden évben kibocsátja a $\text{\TeX}$ Live disztribúciót. A $\text{\TeX}$ Live anyaga a <http://www.tug.org/texlive/> címről ingyen letölthető és másolható.

⁴ E programok felhasználóinak gyakori típusa, miután írt néhány sort, tipográfusi munkába kezd. Például veszi a címet szánt szöveget, betűt megvastagítja, betűméretét megnöveli, beszur egy-két éves sort, hunyorít, értékkel, majd megismétli a fenti lépéseket. A felhasználók másik típusát a különböző fontok túlburjánzó használata, a „fontitis” jellemzi. Ez nemcsak a kezdő honlaptervezők betegsége.

1.3. A $\LaTeX$ JELENE ÉS JÖVŐJE

5

$\LaTeX$ az Interneten • A $\TeX$ -hel és így a $\LaTeX$ -hel kapcsolatos anyagok gyűjtőhelye a *Comprehensive $\TeX$ Archive Network* (magyarul Átfogó $\TeX$ Archivum Hálózat, rövidítve CTAN). Legfontosabb címe: <http://www.ctan.org>, de számtalan más címen is elérhető. A $\TeX$ -anyagok leggyakrabban a *tex-archive*, esetleg a *pub/tex* könyvtárban vannak. Az archivum számunkra legfontosabb címei:

```
http://www.ctan.org/tex-archive
ftp://ftp.ctan.org/tex-archive
ftp://ftp.sztaki.hu/pub/tex
http://dante.ctan.org/CTAN
```

Amikor a továbbiakban egy CTAN-on megtalálható állomány vagy könyvtár helyét megadjuk, nem fogjuk leírni az egész címet, hanem a CTAN szót a fenti négy, vagy azokkal ekvivalens valamely cím helyettesítésére fogjuk használni. Például a

```
http://www.ctan.org/tex-archive/help/Catalogue/
```

cím helyett csak annyit fogunk írni, hogy CTAN/help/Catalogue.

Ezeket a szervereken több gigabyte-nyi anyag van felhalmozva. Ha dokumentációt, program(csomag)ot keresünk, használjuk a <http://www.ctan.org/> fő oldalán felkínált keresőt (*Search*).

A $\LaTeX$ honlapjának címe:

```
http://www.latex-project.org/
```

A $\LaTeX$ babel rendszerű magyarításának honlapja sok egyéb hasznos információval:

```
http://www.math.bme.hu/latex/
```

A $\LaTeX$ kapcsolata más programokkal • A $\LaTeX$ -re, illetve $\LaTeX$ -ről más nyelvre vagy formátumra konvertálni sokféleképpen lehet.

Fontos megemlíteni az MS Wordben írt fájlok $\LaTeX$ -re való konvertálhatóságát. Ezt például a Word *rtf*-formátumán keresztül lehet megvalósítani. A fájlt az MS Wordből nem doc, hanem *rtf* formátumban kell menteni, amit azután az *rtf2latex2e* programmal lehet $\LaTeX$ formátumúvá konvertálni.

Több olyan irodai program is létezik, amelynek *export filterei* közt a $\LaTeX$ is szerepel, ami azt jelenti, hogy a dokumentum $\LaTeX$ formátumban is elmenthető. A *libreoffice export filter*ként és külön konverterként is használható programja a *Writer2 $\LaTeX$* .

A $\LaTeX$ és más formátumú szöveges állományok közti konverzió lehetőségei a <http://www.tug.org/utilities/texconv/> oldalon vannak összefoglalva.

A $\LaTeX$ előnyei • Ahhoz, hogy a $\LaTeX$ -et az Olvasó elhelyezhesse a dokumentumkészítő (szövegszerkesztő, dokumentumszerkesztő, kiadványszerkesztő, szedő) programok között, felsoroljuk néhány jellegzetességét. A $\LaTeX$

- o képes nyomdai minőségű dokumentum előállítására;
- o nyelve egyszerű, bármely szövegszerkesztővel szerkeszthető;
- o sok szövegszerkesztő támogatja, többük grafikus felhasználói felülettel rendelkezik (WinEdt,

- TeXnicCenter, kile), van köztük WYSIWYG-szerű⁵ program is (Textures, LyX, SciWord).
- o nyelvének alapelemei a dokumentum logikai struktúrájának leírását szolgálják, ami mentesíti a szerzőt a vizuális szerkesztés gondjától, ugyanakkor – ellentétben a HTML-típusú nyelvekkel – a vizuális megjelenés teljesen szabályozható;
 - o segítségével a dokumentum olyan összetett részei, mint például az irodalomjegyzék, a tartalomjegyzék, a lábjegyzet, automatikusan készíthetők;
 - o nyelvével a matematikai formulák könnyen írhatók le, ugyanakkor ezeket a legmagasabb tipográfiai szinten jeleníti meg;
 - o maga is ingyenes, és ingyenesek a legkülönbözőbb tipográfiai feladatok megoldására használható kiegészítő programcsomagok is;
 - o forráskódja nyílt, korlátozások csak az üzleti célú felhasználásban és a márkanév használatában vannak (bővebben lásd: $\text{\LaTeX}$ Project Public License – <http://www.latex-project.org/lppl.txt>);
 - o rendkívül megbízható, szinte minden számítógéptípus minden fontosabb operációs rendszerén fut, mégis a legmagasabb hordozhatóságot biztosítja;
 - o kódja más programmal könnyen generálható;
 - o a vele írt dokumentum változatkezelővel (pl. CVS) tárolható;
 - o sok nemzeti nyelvet támogat, képes többnyelvű dokumentumok előállítására.

A $\text{\LaTeX}$ hátrányai • A $\text{\LaTeX}$ -nek megemlíthetők bizonyos hátrányai is:

- o bizonyos feladatok megoldása körülményesebb, nehezebben áttekinthető, mint a szokásos WYSIWYG rendszerekben, azaz pl. képes magazinok tördelésére nem feltétlenül optimális;
- o egy dokumentum kinézeti tervének megváltoztatása vagy új terv készítése általában nehéz munka, nemcsak a $\text{\LaTeX}$, hanem néha a $\text{\TeX}$ mély ismeretét is igényli;
- o a szükséges ismeretek megszerzése az ingyen rendelkezésre álló dokumentációk ellenére, néha azok nagy száma miatt is nehéz;
- o a hibaiüzenetek megértése, a hibák kijavítása időnként komoly feladatot jelent.

1.4. A jegyzet jelölései és tagolása

Konvenciók • Először a könyvben használt konvenciókat ismertetjük.

Írógép típusú betűk: Mindazt, amit a számítógép előtt ülve be kell gépelni, továbbá az egyszerű programlistákat *írógép típusú* betűkkel szedjük. Használatukat egy példán szemléltetjük: ahhoz, hogy egy szöveg, például `ez` itt be legyen keretezve, azt kellett begépelnünk, hogy `\framebox{ez}`.

Groteszk betűk: A programok, programcsomagok neveit úgynevezett groteszk betűkkel szed-

⁵ WYSIWYG, azaz What-You-Sce-Is-What-You-Get, magyarul „amit látsz, azt kapod”. E betűszót azokra a programokra használják, amelyek már szerkesztés közben is a dokumentum végső alakját mutatják. A mai WYSIWYG-programok rajongóiától különböző számítástechnikai kultúrán érlelt nézet szerint e programokra jobban illene a What-You-Sce-Is-All-You-Get kifejezés: „csak amit látsz, azt kapod”. A $\text{\LaTeX}$ -re építő, és nem pontosan a végső eredményt mutató programokra (pl. LyX), inkább a What-You-Sce-Is-What-You-Mean kifejezés illik: „amire gondolsz, azt látod”.

1.4. A JEGYZET JELÖLÉSEI ÉS TAGOLÁSA

7

jük. *Groteszk betű* alatt az egyforma vastagságú vonalakból álló, talpatlan betűt értjük, mely a könyvünkben így néz ki.

Dőlt betűk: A $\LaTeX$ -parancsok leírásakor gyakori, hogy egy paraméternek csak a típusát adjuk meg, majd részletesen leírjuk, hogy mit lehet helyettesíteni a helyébe. Ezt szemléltetjük a `\framebox` parancssal: a `\framebox[sz][pozíció]{szöveg}` parancs egy `sz` szélességű keretet tesz a szöveg köré, és abban a szöveget balra, középre vagy jobbra zárja aszerint, hogy a *pozíció* helyén `l`, `c` vagy `r` betű áll. Például a `\framebox[1\hsize-8mm]{ez}` parancsok hatására egy 18 mm széles keretet kapunk, melyben a szöveg jobbra lesz igazítva: ez.

$\neg$: A $\TeX$ parancsszavait *nem lehet elválasztani* a forráskódban a sor végén. A `\cleardoublepage` parancs viszont itt nagyon túlfutna a margón, ezért bevezettünk egy mással össze nem téveszthető, a billentyűzetről be nem vihető elválasztójelet parancsszavaknak csak a könyv szövegében való elválasztására, ez a $\neg$ jel.

A látható szököz: Ha a forráskódban fontos, hogy egy adott helyen szököz legyen, ezt a *látható szököz* jellel jelezzük: `\show`. Például ahhoz, hogy a „ $\TeX$ vagy $\LaTeX$ ” szöveget megkapjuk, azt kell begépelni, hogy `\TeX\show\LaTeX`.

Programlisták: Sokat segíthet az Olvasónak, hogy a jegyzet példát ad a bemutatott parancsok vagy jelenségek megvilágítására. Ha lehet, a könyvben látszik a példa forráskódja, és mellette jobb oldalon a futtatásának eredménye. A példa kódjának sorai sorszámozva vannak, a sorszámok azonban nem részei a kódnak! Ezt azzal jelezzük, hogy a sorszámokat jóval kisebb karakterekkel szedjük. Tekintsük az alábbi példát:

$\begin{aligned} 01 & \text{ Ez egy \emph{egyszerű} példa:} \\ 02 & \$ (\sqrt{5}-1)^2=6-2\sqrt{5}$. \end{aligned}$	$\begin{aligned} & \text{Ez egy egyszerű példa: } (\sqrt{5}-1)^2 = 6 - \\ & 2\sqrt{5}. \end{aligned}$
--	---

$\%$: Egy programrészlet futási eredményét befolyásolhatják a kód elején, a bevezetőjében (preambulumában) kiadott parancsok. Ezeket a kódban úgy fogjuk jelezni, hogy az ilyen sorok elejére a $\%$ karaktereket írjuk. A $\%$ azt jelenti, hogy e sor itt csak megjegyzőssor, a $\%$ arra utal, hogy a kódsort a program elejére, a preambulumba kell írni. Az `\euro` parancs például csak akkor írja ki az € jelet, ha a preambulumba kerül a `\usepackage{\eurosym}` parancs. Ezt így fogjuk kifejezni:

$\begin{aligned} 01 & \%\usepackage{eurosym} \\ 02 & \text{A leves csak 1\,\euro\ volt.} \end{aligned}$	$\begin{aligned} & \text{A leves csak 1 € volt.} \end{aligned}$
---	---

$\in$ (*elemjel*): A $\LaTeX$ olyan nyílt rendszer, amelyhez bárki illeszthet programcsomagokat. Ezek közül több fontosabb programcsomagot részletesen is ismertettünk. Egy ilyen programcsomagot csak úgy használhatunk, ha a `\usepackage` parancssal betöltjük. Hogy a zavart elkerüljük, a programcsomagok parancsait úgy különböztetjük meg a $\LaTeX$ egyszerű parancsaitól, hogy a keretben a sor végére, egy $\in$ jel után megadjuk, hogy a parancs melyik programcsomaghoz tartozik. Például az `\ifthenelse` parancs csak az `ifthen` programcsomag betöltése, azaz a `\usepackage{ifthen}` parancs kiadása után működik. Ezt így jelezzük:

$$\text{\ifthenelse\{feltétel\}\{akkor\}\{egyébként\}} \quad \in \text{ifthen}$$

Előfordulhat, hogy egy parancs a $\LaTeX$ parancsai között is szerepel, és valamelyik programcsomagban is. Ilyenkor a programcsomag az eredeti parancs képességeit továbbiakkal bővíti. Ennek jelölésére az $\in$ jel után nemcsak a programcsomag nevét, hanem a $\LaTeX$

szót is megadjuk.

<code>\begin{<i>tabular</i>} [<i>poz</i>] {<i>oszlopok</i>}</code> $\in$ $\LaTeX$, array

A táblázatokat a `\begin{tabular}` paranccsal kell kezdeni. Ha azonban betöltjük az array csomagot, kényelmesebben tudjuk használni.

2. FEJEZET

Telepítés, használat

2.1. Telepítés

Mielőtt a $\LaTeX$ ismertetésébe kezdenénk, áttekintjük a használandó programokat és az azok telepítésével kapcsolatos legfontosabb információkat. Szükségünk lesz szövegszerkesztőre és olyan megjelenítő programokra, melyekkel a PDF formátumban előállított dokumentumokat megtekinthetjük. Végül szükségünk lesz egy $\TeX$ rendszerre. Csak a két legelterjedtebb operációs rendszert (Windows, Linux) tekintjük át, a többről tájékoztatást kapunk a $\TeX$ FAQ-ból [4].

Ahhoz, hogy értsük, mit miért telepítünk, vázlatosan összefoglaljuk, és a fenti sematikus ábrán szemléltetjük a $\LaTeX$ működését. Először létre kell hozni egy egyszerű szöveges állományt. Leegyszerűsítve, *szöveges állományon* olyan fájlt értünk, amiben nincs más, csak azok a karakterek, amiket begépelünk. Adjunk a fájlnak `tex` kiterjesztésű nevet, most legyen ez `file.tex`. Amit mi begépelünk, az valójában egy számítógépprogram. Ez a program azt is tartalmazza, hogy mi a végső dokumentum szövege, de azt is leírja, hogy pontosan hogy nézzen az ki. A $\LaTeX$ fordítóprogramja (neve `lualatex`) érti ezt a programot, és elkészíti a tördelt pdf-dokumentumot. Ennek a fájlnak a neve megegyezik a forrásállományával, csak a kiterjesztése `tex` helyett `pdf` lesz, esetünkben `file.pdf`. Ezt azután megtekinthetjük a képernyőn, és kinyomtathatjuk.

A $\TeX$ telepítése • $\TeX$ telepítésére Windows operációs rendszer alá a Mi $\TeX$ disztribúciót javasoljuk. A <https://miktex.org/> honlapon minden információ megtalálható.

Linux esetében vagy a illető disztribúció saját TeX-csomagját lehet telepíteni, vagy pedig a texlive disztribúció linuxos változatát. Utóbbi általában frissebb, mivel az egyes linux disztribúciók szerzői is ebből dolgoznak. A <https://www.tug.org/texlive/> honlapon minden információ megtalálható.

Szövegszerkesztő • Szükséges még egy megfelelő szövegszerkesztő telepítése. Egyszerű UTF-8 szöveges állományok szerkesztésére szolgáló program (szövegszerkesztő – *text editor*) minden operációs rendszerben rendelkezésre áll, de az ablakkezelő operációs rendszerek visszaszorították használatukat, pl. Windows alatt alaphelyzetben csak egyetlen, igen kis tudású, komolyabb munkára nem alkalmas program fut (Jegyzetomb – NotePad). A Microsoft Word / LibreOffice vagy hasonló dokumentumszerkesztő programok nem e célra valók, azonban kellő óvatossággal TeX-dokumentumok szerkesztésére is használhatóak, a dokumentumot mindig UTF-8 kódolású sima szöveggént kell elmenteni.

Windows-felhasználónak a Mi $\TeX$ telepítését javasoljuk, ez tartalmaz szövegszerkesztőt is.

Linux-felhasználóknak az Emacs a kézenfekvő javaslat.

Megjelenítő programok telepítése • A pdf-fájlok megjelenítésére és nyomtatására Windows alatt az Acrobat Readert szokás használni, linux esetében az okular és az xpdf a leg-

kedveltebbek.

2.2. Az első mű

2.2.1. Az első mű megírása

Egy egyszerű $\text{\LaTeX}$ -dokumentumot könnyen létre tudunk hozni. Némi túlzással az írógépe-lésnél csak annnyival kell többet tennünk, hogy a begépelendő szöveg elé írunk néhány sort, és még egyet utána. Hogyan lehet például $\text{\LaTeX}$ -hel azt a szöveget leírni, hogy „Nem is olyan bonyolult!”. Baloldalt látjuk annak a szövegállománynak a tartalmát, amit be kell gépel-nünk, és jobboldalt azt, amit majd kinyomtatás után kapunk. Tájékoztatásul megrajzoltuk az eredmény bal szélének sarkait, e jelek természetesen nem tartoznak a végeredményhez. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a kód előtti sorszámok csak a tájékozódást segítik, nem tartoznak a kódhoz, nem szabad őket begépelni.

```
01 \documentclass{article}           [Nem is olyan bonyolult!
02 \begin{document}
03   Nem is olyan bonyolult!
04 \end{document}
```

A dokumentumosztály kiválasztása • A szövegállomány a `\documentclass` pa-rancsral kezdődik. Utána kapcsos zárójelek közé azt kell beírunk, hogy milyen dokumen-tumosztályba tartozik művünk. A $\text{\LaTeX}$ öt *standard* dokumentumosztályt ismer.

`article`: A kisebb dokumentumokat, feljegyzéseket, üzeneteket, a néhány oldalas cikke-
ket, tanulmányokat, a rövidebb írásokat mind ebbe az osztályba soroljuk. Az esetek nagy
részében tehát a `\documentclass{article}` kezdő parancsot használjuk.

`book`: A könyvek a `book` osztályba kerülnek. Ekkor a szövegállomány első sorába azt
írjuk, hogy `\documentclass{book}`.

`report`: Ez a beszámoló, hosszabb tanulmányok készítéséhez használatos dokumentum-
osztály.

`slides`: Fóliaíráshoz való osztály.

`letter`: Ezt használhatjuk levelek írásához.

Ezen az öt alaposztályon kívül még számtalan osztály, többek között a fentiek továbbfejlesz-
tett változatai érhetőek el.

A preambulum és a dokumentum teste • Első művünk második sorában szerepel a
`\begin{document}`, az utolsóban az `\end{document}` parancs. Dokumentumunk
teljes szövege e két parancs közé kerül. Ezt a részt nevezzük a *dokumentum testének*.

A `\documentclass` és a `\begin{document}` sorok közötti részt, ahová olyan pa-rancsok kerülnek, melyek az egész dokumentumra vonatkoznak, a dokumentum *pream-bulumának* nevezzük. Egy $\text{\LaTeX}$ -dokumentum forrásállománya tehát mindig a következő
szerkezetű:

```
\documentclass{a dokumentumosztály neve}
```

2.2. AZ ELSŐ MŰ

11

```

preambulum
\begin{document}
  a dokumentum teste
\end{document}

```

Csomagok • A $\text{\LaTeX}$ képességei úgynevezett *programcsomag*okkal, röviden csomagokkal (angolul *package*-ekkel) bővíthetők. Egy csomagot a *preambulumba* írandó `\usepackage` paranccsal töltünk be, melynek argumentumába írjuk a csomag nevét (pl. `fontspec`), azaz a forrásállományba mindössze egy sort kell beszúrni:

```

01 \documentclass{article}
02 \usepackage{fontspec}
03 \begin{document}
04   Nem is olyan bonyolult!
05 \end{document}

```

2.2.2. Fordítás, megtekintés, nyomtatás

Elkészítettük első művünket, és azt egy `tex` kiterjesztésű állományba mentettük. A példa kedvéért a neve legyen `elsomu.tex`.

Ezután következik a *fordítás*. Miktex esetében a bal felső menü `lualatex` pontját kell választani, linux esetében pedig akár parancssorból is kiadhatjuk a `> lualatex elsomu` utasítást.

A megtekintéshez és a nyomtatáshoz az `elsomu.pdf` fájlt az Acrobat Reader illetve okular programmal nyitandó meg.

2.2.3. Az első nehézségek

Mivel a $\text{\LaTeX}$ dokumentumleíró programnyelv, a programban hibát is követhet el a program szerzője. Erről fordítás közben hibaüzenetet kapunk. A hibaüzenetek tanulmányozására tekintsük az alábbi rövid $\text{\LaTeX}$ -állományt:

```

01 \documentclass{article}
02 \begin{document}
03
04 Ezzel baj lesz: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.
05
06 \begin{yyy}
07   Ez mi?
08 \end{yyy}
09
10 Itt egy ismeretlen \parancs van.
11
12 \end{document}

```

A hibaüzenet lehet csak egy figyelmeztetés, amely olyan hibát jelez, ami nem akadályozza

a $\TeX$ -et a továbbfordításban. Ilyen hibaüzenetet kapunk pl. ha a $\TeX$ nem tud megfelelő helyen eltörni egy sort, ezért a sor utolsó szava valamennyire kilóg a szedéstükrökből. A fenti programot lefordítva a következő üzenetet kapjuk a képernyőre (több egyéb üzenet után):

```
Overfull \hbox (0.47346pt too wide) in paragraph at lines 4--5
[ ]\OT1/cm/r/m/n/10 Ezzel baj lesz: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxx.
```

Ez azt jelenti, hogy a forrásszövegben a negyedik sortól az ötödikig tartó bekezdés egyik (jelen esetben az egyetlen) sora 0.47346 ponttal túltöltötte (*overflow*) a sort, azaz a sor ennyivel túlsordult (*overflow*) a megengedett sorszélességen. A $\TeX$ azonban itt nem áll meg, tovább fordít.

A $\TeX$ a forráskód hatodik sorában olyan hibát talál, amivel nem tud mit kezdeni, a `\begin` parancs után olyan szó szerepel, amit nem ismer. Hamarosan megtanuljuk, hogy ide egy létező $\TeX$ -környezet nevét kell írni, de az `yyy` nem az. A hiba súlyossága miatt a $\TeX$ megáll, egy „! LaTeX Error:” szöveggel kezdődő üzenetet ad, majd az üzenet végén egy „?” jelenik meg:

```
! LaTeX Error: Environment yyy undefined.

See the LaTeX manual or LaTeX Companion for explanation.
Type H <return> for immediate help.
...

1.6 \begin{yyy}

?
```

A „?” kiírása után egy egybetűs parancsra vár, hogy mit tegyen. A következő lehetőségeink vannak:

Return folytassa a feldolgozást;
 S (*scroll*) írja ki a további hibaüzeneteket, de ne álljon meg;
 R (*run*) fusson tovább a fordítás;
 Q (*quietly*) hibaüzenetek képernyőre írása nélkül fusson tovább;
 I (*insert*) az „i” betű után írt szöveget illessze be a hiba helyére;
 E (*edit*) szerkessze a forrásállományt;
 1...9 a következő 1 vagy...vagy 9 tokent (l. a(z) ?? oldalt) ugorja át;
 H (*help*) írjon ki egy rövid tájékoztatót a hiba mibenlétéről;
 X (*exit*) álljon le és lépjen ki;
 ? az itt szereplő betűparancsokat sorolja fel.

A fenti állománnyal próbáljuk végig mindegyik lehetőséget! Olyan hibaüzenetet is kaphatunk, mely nem a $\TeX$, hanem az alatta futó $\TeX$ hibaüzenete. Ezek is !-jellel kezdődnek, de a `LaTeX Error` üzenet hiányzik. Ilyen üzenetet kapunk a fenti példa lefordítása végén is:

```
! Undefined control sequence.
1.10 Itt egy ismeretlen \parancs
van.
```

2.3. A FELHASZNÁLHATÓ KARAKTERKÉSZLET

13

?

Az üzenet azt jelenti, hogy a `\parancs` ismeretlen parancs. Itt jól látszik az is, hogy a $\LaTeX$ a hibaüzenetbe beírja azt a szöveget, ahol a hibát találta, és a hiba után megtöri ezt a sort.

Néha nehéz megfejtetni a hibaüzenetet, különösképp akkor, ha az nem az általunk írt szövegben elkövetett szintaktikai hiba miatt történik.

2.3. A felhasználható karakterkészlet

2.3.1. Alapkészlet

A 10 speciális jel • A forrásállomány begépelésekor alaphelyzetben csak az úgynevezett ASCII karaktereket használhatjuk (l. a szótárat a(z) ?? oldalon). Ide tartoznak az angol ábécé kis- és nagybetűi, a számok, a szóköz, a sorvége jel, a tabulátor vagy röviden `tab` karakter, valamint az alábbi írásjelek és speciális karakterek:

. , : ; ! ? ' ` " @ - + = * / () []

Ezek a jelek úgy fognak a kész dokumentumban megjelenni, ahogy begéveltük őket. Matematikai formulákban és bizonyos később részletezendő körülmények között¹ ugyanígy használható három további jel:

< > |

Alapértelmezésben e három jel helyett a $\LaTeX$ a `j`, `ü`, `—` karaktereket írja ki, ezért megjelenítésükre a `\textless`, `\textgreater`, `\textbar` parancsokat használjuk.

A fent felsorolt karaktereken kívül van még 10, a $\TeX$ számára speciális nyomtatható ASCII karakter:

\ { } % \$ & # _ ^ ~

Mivel ezeknek a $\LaTeX$ forrásállományokban speciális jelentésük van, megjelenítésük csak parancs segítségével történhet. E tíz jeltől hét, úgynevezett *escape* (ejtsd: eszköz) parancssal – azaz a `\` előírásával – jeleníthető meg. Először a jelet, utána a kiírató parancsát adjuk meg:

{ \{ } \} % \% \$ \\$ & \% # \% _ _

A maradék három jel másként jeleníthető meg, mivel a `\`, `^`, `~` parancsoknak más jelentésük van. Több megoldást is adunk:

<code>\</code>	<code>\$\backslash\$</code>	<code>\</code>	<code>\textbackslash</code>	<code>\</code>	<code>\char\string`\\</code>
<code>^</code>	<code>^{\}</code>	<code>^</code>	<code>\textasciicircum</code>	<code>^</code>	<code>\char\string`^</code>
<code>~</code>	<code>\~{\}</code>	<code>~</code>	<code>\textasciitilde</code>	<code>~</code>	<code>\$\sim\$</code>

A `\char\string`<` konstrukció közvetlenül azt a karaktert kéri a betűtípusból, melynek kódja `<` kódjával egyezik meg. A fenti táblázatban a `\` és a `^` karakterre használtuk ezt a megoldást.

¹ Pl. a T1 kódolás használata esetén – lásd a(z) ?? oldalon.

U Gyakorlat: A $\LaTeX$ speciális karaktereinek megjelenítése

Írjuk le $\LaTeX$ -ben az alábbi szöveget: 10%-t visszaadott, mert a W&C boltjaiban 50%-kal kevesebbet kellett fizetnie!

A $\backslash$, $\{$, $\}$, $\%$, $\$$ jelek különösen fontosak, mondhatjuk, hogy ezek a $\LaTeX$ nyelvének alapjai.

A $\backslash$ jel (rep jel): parancskezdő karakter • A $\backslash$ jelentését az eddigiek alapján is sejtethetjük: a $\LaTeX$ parancsai ezzel a jellel kezdődnek. A ferde törtvonalat *pernek* olvassuk, innen az ötlet, a fordított törtvonalat – pl. egy $\LaTeX$ -parancs kiolvasásakor – *repnek* mondjuk.

A $\LaTeX$ -parancsoknak több típusa van. Az *alfabetikus parancsok* $\backslash$ jeltől és alfabetikus jelekből állnak. E parancsokban megkülönböztetjük a kis- és nagybetűket, tehát $\backslash$ ibolya és $\backslash$ Ibolya két különböző parancsnév. Az alfabetikus parancsok az első nem-alfabetikus jelig tartanak, pl. egy szám, egy kapcsos zárójel, vagy egy szóköz a parancsszó végét jelzi. A következő három példa mindegyikében $\backslash$ H a parancs: $\backslash$ H{o}, $\backslash$ H{o}, $\backslash$ H{i}. Nem lehetnek parancsszavak az alábbiak: $\backslash$ alma2korte, $\backslash$ alma_korte, $\backslash$ alma_korte, $\backslash$ alma2 (A $\square$ jel a begépelte szóközt jelöli).

A *kételes parancsok* két jeltől, a $\backslash$ jeltől és egy nem-alfabetikus jeltől állnak. Pl. a $\backslash$ parancs egy vesszőt tesz az utána következő betűre ($\backslash$ o eredménye ó), míg pl. a $\backslash$ (ejtsd rep-rep) parancssal kényszeríthetjük a $\LaTeX$ -et arra, hogy valahol új sort kezdjen. A $\backslash$ H parancs alfabetikus, nem számít kételesnek. A kételes parancsok a második jellel véget érnek, utánuk bármilyen karakter következhet.

A parancsok némelyikéhez hozzá lehet írni egy $*$ -ot. Ezek a *csillagos parancsok*, melyek a csillag nélküli parancs működését kicsit módosítják. Például a $\backslash$ új sort kezd, a $*\backslash$ ugyanaz, de nem engedi, hogy ott a $\LaTeX$ új oldalt kezdjen. A $\backslash$ chapter új fejezetet kezd egy könyvben, a $\backslash$ chapter* ugyancsak, de nem ad a fejezetnek sorszámot.

A $\%$ jel: megjegyzések • A $\%$ jellel *megjegyzések* iktathatók a forrásállományba. Mindaz, ami egy sorban a $\%$ jel és a sor vége között van, csak megjegyzés, beleértve még a sorvége jelet is. Így, ha egy szó végét szóköz kihagyása nélkül követi a $\%$ jel, akkor a szó összeolvad a következő sor első szavával. Erre normál szöveg beírásakor szinte soha sincs szükség, de programok írásakor igen. Az alábbi példában a „homo” szó után szóköz kihagyása nélkül következik a $\%$, így az egybeíródik a következő sor első szavával. (Az egyszerűség kedvéért további példáink nagy részének forrásszövegéből kihagyjuk a $\backslash$ documentclass{article}, a $\backslash$ begin{document} és az $\backslash$ end{document} sorokat.)

01 $\%$ Az ember tragédiája hetedik szín $\square$ A homousiont hirdette.

02 A homo $\%$ i

03 usiont hirdette.

A $\{$ és $\}$ jel: blokkok létrehozása • A *kapcsos zárójel*ek olyan *blokkokat* hoznak létre a forrásállományon belül, melyeket a $\LaTeX$ egyetlen egységként tud kezelni. Lássunk egy példát: a szövegbe tetszőleges szélességű és magasságú vonalat húzhatunk a $\backslash$ rule parancssal. E parancsnak két argumentuma van, az első a vonal szélességét, a második a magasságát határozza meg. A $\backslash$ rule{5mm}{0.25mm} parancs egy 5 mm széles, 0,25 mm magas vonalat rajzol ki: —. Megjegyezzük, hogy itt 0.25mm helyett 0,25mm is írható a forrásállományban, mivel itt a $\LaTeX$ számára egyértelmű a vessző jelentése.

2.3. A FELHASZNÁLHATÓ KARAKTERKÉSZLET

15

A $\text{\TeX}$ által egységként kezelt blokkokat más módon is kijelölhetjük. A parancsok egy részének például vannak ún. *opcionális*, elhagyható argumentumai, ezeket nem kapcsos, hanem szögletes zárójelek közé kell tenni. Például a `\rule` parancsban rögtön a parancsszó után megadható, hogy a megrajzolt vonal mennyivel kerüljön az alapvonal fölé. Például az előző vonalat 1 mm-rel megemeli a `\rule[1mm]{5mm}{0,25mm}` parancs: —.

Blokkot jelöl ki az úgynevezett *környezet* is, mely kicsit leegyszerűsítve egy névvel ellátott blokknak tekinthető. A környezet elejét egy `\begin{név}`, végét egy `\end{név}` parancs jelöli ki a kapcsos zárójelek helyett. Ezekről a ?? .alszakaszban szólnunk részletesebben.

A blokkok tartalmazhatják egymást, de egymásból nem lóghatnak ki. Ez azt jelenti, hogy blokkok így nem kapcsolódhatnak:

```
...{...\begin{név} ...}...\end{név} ...
```

A karakterek és a parancsszavak a $\text{\TeX}$ tovább már nem bontható blokkjai. Például a `\H` parancs² két vesszőt (*hosszú kettős ékezetet*) tesz az argumentumában szereplő betűre. Az „ő” betűt a `\H{o}`, a `\H{u}` parancsok mindegyikével megkaphatjuk. A harmadik esetben a `\H` és az `o` betű közé ékelt szóköztre szükség van, mert ez mutatja meg, meddig tart a parancs. Szóköz nélkül a $\text{\TeX}$ azt hinné, hogy a parancs `\Ho`, amit nem találna parancsainak listáján, ezért hibaüzenetet adna. Ha kapcsos zárójelet használunk az argumentum körül, nincs szükség a szóköztre a parancs és az argumentum között, de tehetünk is, mint azt a `\H{o}` és a `\H{u}` alak mutatja.

A kétjeles parancsoknál nem kell a parancs után szóközt tenni, hisz a $\text{\TeX}$ tudja, hol a parancs vége. Például a `'` eredményül vesszőt (*hosszú ékezetet*) tesz az argumentumában szereplő betűre. A `'o`, `'{o}`, `'{u}`, `'{o}` parancsok eredménye egyaránt egy ó betű.

U Gyakorlat: *Blokk kijelölése*

A `\textsuperscript` parancs az argumentumába írt szöveget a felső kitevőbe teszi. Vizsgáljuk meg az alábbi parancsokat.

```
12\textsuperscript{h}-kor    1\textsuperscript st
12\textsuperscript h-kor    1\textsuperscript {st}
12\textsuperscripth-kor    1\textsuperscript {st}
```

Ezek közül melyik eredményezi a 12^h -kor és a 1st kifejezéseket, és melyik hibás?

A \$ jel: matematikai képletek • A \$ jel hatására a $\text{\TeX}$ ún. matematikai módba vált, ami azt jelenti, hogy a következő \$ jelig mindent képletnek tekint, az így megkapott képletet pedig egyetlen szóként kezeli. A matematikai képletek kezeléséről szól a ?? .fejezet, most csak annyit mutatunk meg, amennyi matematikai képletekből egy köznap szöveg megírásához elég.

Matematikai módban a szóközt csak a parancsszó végének jelzésére használjuk, egyébként nem befolyásolja a képlet megjelenését. A `+`, `-`, `/` és `=` jeleket értelemszerűen használjuk. Szorzójelként használható a `\cdot` és a `\times` parancs: `$a\cdot b$` eredménye $a \cdot b$, `$a\times b$` eredménye pedig $a \times b$. Törtet a kétargumentumos `\frac` parancssal jeleníthetünk meg, ennek első argumentuma a számláló, a második a nevező, például az `$\frac{1}{1+x}$` parancs ezt adja: $\frac{1}{1+x}$. Kitevő a „^”, alsó index az „_” karakterrel

² H, mint Hungarian umlaut (rövidebb nevén hungarumlaut).

képezhető, például `$a^2$` képe a^2 , `$f_1$` képe f_1 . Ezzel két további speciális karakter jelentését is megismertük. Gyökvonásra az `\sqrt{2}` parancs használható: `$\sqrt{2}$` képe $\sqrt{2}$.

Irodalom

- [1] Gyöngyi Bujdosó és Attila Fazekas. *T_EX kezdőlépések*. Budapest: Tertia Kiadó, 1997, 237. old.
- [2] Michael Doob. *T_EX könnyedén (A gentle introduction to T_EX)*. Szeged: Polygon, 1995.
- [3] Tibor Fadgyas és Dezső Miklós. *MAT_EX*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1988.
- [4] Robin Fairbairns. *The UK T_EX FAQ*. 2004. URL: <http://www.tex.ac.uk/>.
- [5] Michael Goossens, Sebastian Rahtz és Frank Mittelbach. *The L^AT_EX Graphics Companion. Illustrating documents with T_EX and PostScript*. Reading/Ma. etc.: Addison-Wesley, 1997.
- [6] Michel Goossens, Frank Mittelbach és Alexander Samarin. *The L^AT_EX Companion*. Reading/Ma. etc.: Addison-Wesley, 1994.
- [7] Donald E. Knuth. *A számítógépprogramozás művészete*. 1–3. köt. Műszaki Könyvkiadó, 1987–1988.
- [8] Donald E. Knuth. *Seminumerical Algorithms*. 2. kiad. 2. köt. The Art of Computer Programming. (Ez már T_EX-hel készült). Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1981. okt.
- [9] Donald E. Knuth. *The T_EXbook*. Reading/Ma. etc.: Addison-Wesley, 1984.
- [10] Donald E. Knuth. *The METAFONTbook*. Reading/Ma. etc.: Addison-Wesley, 1984.
- [11] Leslie Lamport. *L^AT_EX. A Document Preparation System*. 2. kiad. Reading/Ma. etc.: Addison-Wesley, 1994.
- [12] Frank Mittelbach és tsai. *The L^AT_EX Companion*. 2. kiad. Tools and Techniques for Computer Typesetting. Reading/Ma. etc.: Addison-Wesley, 2004. ISBN: 0-201-36299-6. URL: <http://www.latex-project.org/>.
- [13] Michael Spivak. *The Joy of T_EX*. 2. kiad. AMS, 1990.
- [14] Ferenc Wettl, Gyula Mayer és Csaba Sudár. *L^AT_EX kezdőknek és haladóknak*. Budapest: Panem, 1998, XVII+409. old.
- [15] Ferenc Wettl, Gyula Mayer és Péter Szabó. *L^AT_EX kézikönyv*. Budapest: Panem, 2004, XV+768. old.

(2) A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2021. évi támogatása francia anyanyelvi lektor fogadására Franciaországból: 1 040 000 Ft

Contrat local de Bérénice Soucail, professeur de français

Bérénice Soucail, employée par la Fondation Franco-Hongroise pour la Jeunesse a pour fonction d'assurer les tâches suivantes, selon les conditions ci-dessous:

Fonctions:

1. Assurer des cours de langue (1 heure=45 minutes)

Français (A2): 2 heures

Français (B1): 4 heures

Français (B2-C1): 4 heures

2. Assurer un cours de civilisation et un cours d'enrichissement de vocabulaire aux étudiants de l'Atelier Sauvageot (4 heures par semaines)
3. Correction des travaux universitaires, des publications du Collegium (4 heures par semaines)

Soit une totalité de 18 heures par semaine.

Mode d'évaluation

En vertu de la tradition du Collegium, à chaque fin de semestre le professeur donne une évaluation écrite sur chacun de ses étudiants à sa coordinatrice qui la transmet au Directeur. Si besoin est, ces évaluations seront communiquées lors de la réunion des professeurs. Aucun étudiant n'est autorisé à s'absenter plus de trois fois au cours du semestre.

Calendrier de l'année universitaire

Semestre d'automne

Période d'enseignement: 7 septembre 2020 - 12 décembre 2020

Période d'examens: 14 décembre 2019 - 30 janvier 2021

Semestre de printemps:

Période d'enseignement: 8 février 2021 - 15 mai 2021

Période d'examens: 17 mai 2021 - 3 juillet 2021

Remplacement:

En cas d'absences justifiées, le professeur de français peut faire appel à sa coordinatrice pour son remplacement. Si tel est le cas, la coordinatrice peut lui demander en contrepartie un remplacement à temps équivalant le nombre d'heures remplacée

Fait à Budapest, le 28 septembre 2020.

J'accepte les conditions énumérées ci-dessus.

Bérénice Soucail
professeur de français

Dr. Egedi-Kovács Emese
coördinatrice enseignante

László Horváth
directeur du Collegium Eötvös

3) Az Olasz Külügyminisztérium pályázata a collegiumi olasztanítás támogatására: 1 000 000 Ft

*Istituto Italiano di Cultura di Budapest
Budapesti Olasz Kulturintézet*

Prot. n. 489

Budapest, 1/12/2021

Prof.ssa Ágnes Ludmann

Collegio József Eötvös

1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

Oggetto: **Cap. 2619 p.g. 2, Es. Fin. 2021.** Contributi per sostegno alle cattedre di italiano presso università straniere.

Riferimento: MAE01748182021-11-30

Gentile Professoressa Ludmann,

ho il piacere di informarLa che, a seguito della richiesta inoltrata da codesta Università, il Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale italiano ha concesso un contributo di € 3000,00 per il Suo Istituto per il funzionamento di cattedre d'italiano. Suddetto finanziamento è destinato alla copertura parziale della retribuzione di insegnanti assunti direttamente dall'Università di appartenenza con contratto a legge locale.

Il provvedimento è ancora in fase di perfezionamento, pertanto Le chiedo la cortesia di **trasmetterci** quanto prima - mediante il modulo qui allegato - **i dati bancari** presso i quali poter accreditare la liquidazione della somma concessa all'Università non appena il Ministero la trasferirà sul conto dell'Istituto Italiano di Cultura di Budapest.

Inoltre, Le ricordo che, anche al fine di poter presentare domanda di contributo per il prossimo anno accademico (2022/23), sarà indispensabile far pervenire a questo Istituto - possibilmente in maniera contestuale alla richiesta di contributi per il prossimo anno accademico - **la relazione finale** sull'uso del contributo concesso e sui risultati ottenuti.

L'occasione mi è gradita per porgerLe i miei più cordiali saluti.

Dott. Gabriele La Posta
Il Direttore

(4) Magyar Bizantinológiai Társaság NEA-KK-20-O-M-0158 1 000 000 Ft (adminisztráció, arculati elemek, honlapfejlesztés)

Szakmai beszámoló

Kérjük, mutassa be, hogy a pályázata megvalósításával a szervezet milyen társadalmi szükségletet elégített ki, valamint annak társadalmi hatását.

A L'Association Internationale des Études Byzantines elvárja a tagszervezetektől (így a Magyar Bizantinológiai Társaságtól is), hogy honlapot működtessenek. A nemzetközi szövetség a nemzeti társaságok honlapjait figyelve havi rendszerességgel jelenteti meg hírlevelét az aktuális események (pl. ösztöndíjkiírások, konferenciák stb.) megosztására. Hogy ebbe a nemzetközi információáramlásba bekerülhessünk, honlapunkat (<http://mbt.eotvos.elte.hu/>) folyamatosan frissítenünk kell, illetve új tartalmakkal kell feltöltenünk. A hírlevelek honlapunkon is elérhetők, s ezek révén a Társaság tagsága (s mivel honlapunk nyilvános, más érdeklődők is) értesülhetnek a legújabb bizantinológiai tematikájú eseményekről, lehetőségekről.

A Társaság szervezésében vagy társszervezésében megvalósuló hazai és nemzetközi konferenciák előadásainak szerkesztett változata folyamatosan felkerül a honlapra. Ezáltal a közölt tudományos eredmények, s a közlést lehetővé tevő szervezet, a Magyar Bizantinológiai Társaság is világszerte ismertté lett. A publikációk ráadásul mostantól DOI-számot (Digital object identifier) is kapnak, melyek révén nemcsak elérhetővé, de szabadon hozzáférhetővé is válnak a honlapon publikált tudományos eredmények.

A bölcsészettudományok körében a mai napig nagy jelentőséggel bír a kapcsolatépítés hagyományos módja, a névjegykártyák cseréje. A tudományos rendezvényeken, főleg nemzetközi konferenciákon, s legfőképpen az ötévente megrendezésre kerülő nemzetközi bizantinológiai kongresszusokon (a következő 2022-ben lesz) a névjegykártyák, és a hordozható reklámanyagok (pl. roll-upok) segítségével tudjuk még jobban felhívni a figyelmet Társaságunkra.

Kérjük, mutassa be, hogy a jelen pályázat hogyan járult hozzá a szervezet működéséhez (pl. szervezet fenntarthatósága különös tekintettel a foglalkoztatás fenntartására és bővítésére, önkéntesek bevonására)!

A Magyar Bizantinológiai Társaságnak a tagdíjakon kívül nincs más bevételi forrása, ezért működése finanszírozásához és a bizantinológiai tárgyú hazai tudományos tevékenység támogatásához pályázati forrásokra van szüksége.

A szervezetnek nincs főállású munkatársa, aki a pályázatírást, -lebonyolítást, elszámolást el tudná végezni. Ugyanígy a kötelező KSH-kérdőívek kitöltésére, adóbevallások elkészítésére, tagdíjak kezelésére (és kifizetésére a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetség felé), stb. sem tudunk állandó munkaerőt foglalkoztatni. Évről évre komoly nehézséget jelent ezeknek a feladatoknak a megszervezése és elvégzése, mely zömmel a Társaság elnökének és titkárának teendőit gyarapítja. A pályázatnak köszönhetően az adminisztrációs feladatok elvégzését megbízás révén teljesíthettük, mely nagy könnyebbséget jelentett a hivatalos ügyek és pályázatok intézése során.

Pályázatunknak fontos elemét képezte a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszus regisztrációs költségeinek támogatása. A kongresszus színhelyét időközben módosították, az új szervezők (Velece, Padova) pedig még nem készültek fel az adminisztrációs teendők lebonyolítására. Az A4 soron tervezett regisztrációs díjakat így nem tudjuk a pályázati határidőn belül befizetni.

A nemzetközi tagdíjra megítélt összeg (23.331 Ft) befizetése szintén adminisztrációs nehézségekkel járna, a 200 EUR tagdíj átutalásához pedig egyéb forrásra is szükségünk lenne. A fentiek miatt kérvényeztük az A4 és A7 sorokon megítélt összegek átcsoportosítását az A3 sorra, melyből a Társaság arculati elemeit valósítottuk meg.

A Társaság rendezvényeiről az Elnökség elektronikus úton küldött pdf-formátumú hivatalos meghívóban értesíti a tagtársakat. A meghívókat a Társaság egyéb szervezetek és intézmények körlevelei által is népszerűsíti, ezért szükség volt esztétikus, és a 2020-as elnökváltás utáni állapotot tükröző fejléces papírra, melyet a fentiek mellett a Társaság hivatalos szervekkel folytatott levelezései során is használhatunk.

A Társaság tevékenységének népszerűsítését szolgálják a Társaság tevékenységét bemutató plakátok, a hazai és nemzetközi rendezvényeken átadható (a Társaság logójának és elérhetőségeinek feltüntetésével készített) névjegykártyák, valamint a hordozható roll-upok.

(5) Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201113/00416 A (görög) Függetlenség napja rendezvénysorozat megvalósítása: 2 000 000 Ft. (megemlékezés, konferencia, könyvkiadás, könyvbemutató)

Szakmai beszámoló

Pályázati azonosító: 201113/00416

Pályázati téma: A Függetlenség napja- tematikájú rendezvénysorozat megvalósítására

Pályázó neve: Magyar Bizantinológiai Társaság

Program címe: A Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján

Program helye: ELTE Eötvös József Collegium (a Magyar Bizantinológiai Társaság székhelye)

Program időpontja: 2021. szeptember 3–4.

Részletes program:

2021. szeptember 3. (péntek)

13.30 A Magyar Bizantinológiai Társaság ünnepi közgyűlése

14.00 Filmvetítések

14.00 Budapest görög szíve. Egy metropolisz születése. Producer: Görög Athéna, rendezte: Pacsorasz Viktor

15.00 821–2021 A görög szabadságharc 200. évfordulója. A Fővárosi Görög Önkormányzat dokumentumfilmje

16.00 Köszöntők

H. E. Efthymios PANTZOPOULOS, Görögország magyarországi nagykövete

SIANOS Tamás, Görög Nemzetiségi szószóló

BARTUS Dávid, az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánja

HORVÁTH László, a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke, az Eötvös Collegium igazgatója

16.30 Díszelőadás

Archimédesz SZIDIROPULOSZ: Hősiesség és deheroizálás. Gondolatok és tanulságok a görög szabadságharc 200. évfordulóján

Johannes Brahms: V. magyar tánc. Előadja Horváth Cecília Réka (gordonka)

- 17:20 *Plenáris előadás*
Peter SCHREINER: Karl Krumbacher und die Geburt der Neogräzistik
- 18.10 *Kötetbemutató*
SOLTI Dóra – ALSZÁSZY Judit – Lina BASOUCOU: *Újgörög nyelvtan és gyakorlókönyv* (Budapest, Eötvös Collegium, 2021) A kötetet méltatja: SZEBEHLECZKY Borbála
- 18.30 *Inauguráció*
Az ELTE BTK Ókortudományi Intézet, Görög Tanszék, Újgörög Munkacsoport – Eötvös Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ szemináriumi termeit felszenteli Ötvös Csaba József, a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Orthodox Exarchátus papja
- 18.45 *Állófogadás a Collegium kertjében a meghívott vendégeknek*

2021. szeptember 4. (szombat)

A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasó ülései:

Elnök: SOLTI Dóra

- 9.00 – 9.20 EGEDI-KOVÁCS Emese: Normannhercegnő bizáncijegyajándéka
- 9.20 – 9.40 HORVÁTH László: Frankok, Artúr király és a görögök. Megverselt dicsőség a XIV. századból
- 9.40 – 10.00 JUHÁSZ Erika: Török turbán vagy latin tiara?
- 10.00 – 10.20 SZABÓ Pál: Szophoklész Shakespeare-ben? Egy Hamlet-monológ gondolati párhuzamáról (II. felv. 2. szín)
- 10.20 – 10.30 Vita
- 10.30 – 10.50 Szünet

Elnök: HORVÁTH László

- 10.50 – 11.10 GLASER Tamás: Hit és haza a görög területeken folytatott katolikus propaganda érvrendszerében a Turkokratia idején
- 11.10 – 11.30 SOLTI Dóra: A magyarországi filhellén mozgalom és a görög szabadságharc

- 11.30 – 11.50 SZABÓ Krisztina: Utazók görög tájakon a 19. században. Válogatás Pitsamanos, Skene, Dodwell, Rottman, Gell, Lear és Ender műveiből
- 11.50 – 12.10 SZEBEHLECKY Borbála Julianna: Zavirasz György műveinek magyar vonatkozásai
- 12.10 – 12.30 VINCZE Xénia: Görög polgárháborús menekültek Magyarországon. A letelepedés első évtizede (1948-1958)
- 12.30 – 12.50 NAKOS Konstantinos: Érdekességek Beloianisz tanácsi jegyzőkönyveiből
- 12.50 – 13.30 Vita
- 13.30 – 14.30 Szünet

Elnök: MÉSZÁROS Tamás

- 14.30 – 14.50 ILJOVSZKI Riszto: A Bizánci Birodalom eszmei kisugárzása
- 14.50 – 15.10 ZSUPÁN Edina: A latin nyelvű Plutarchos-korpusz kialakulásához: a bécsi Plutarchos-corvina (ÖNB, Cod. 23) tanulságai
- 15.10 – 15.30 TAKÁCS Miklós: A bizánci anyagi kultúra képe az Árpád-kori Magyarországot elemző régészeti kutatásokban
- 15.30 – 15.50 LANGÓ Péter: A görögországi bizánci régészet formálódása a 19. században és magyarországi hatása
- 15.50 – 16.10 TÖRÖK Ábel: Magyarok a Moreai Krónikában
- 16.10 – 16.30 Vita
- 16.30 – 17.00 Szünet

Elnök: TAKÁCS Miklós

- 17.00 – 17.20 KOVÁCS István: Ióannés Komnénos császár uralkodása Ióannés Kinnamos és Nikétas Chóniátés történeti műveiben
- 17.20 – 17.40 RÓZSA Márton: Euthymios Malakés levelezése: kommunikáció, retorika, reprezentáció
- 17.40 – 18.00 L. DELBÓ Katalin: Adalékok Nikétas Eugenianos regényének utóéletéhez
- 18.00 – 18.20 EKLER Péter: Bizánci tudósok és a Magyar Királyság (15. sz.)
- 18.20 – 18.40 MÉSZÁROS Tamás: Bizánciak, törökök és johanniták. Megjegyzések egy Chalkokondylés-margináliához
- 18.40 – 19.00 Vita

A rendezvény részletes leírása:

A Magyar Bizantinológiai Társaság célja megalapításától kezdve, hogy egységben kezelje a hellén stúdiumokat, azaz az ógörög, középgörög (vagy bizánci) és az újgörög nyelv és kultúra tanulmányozását. Meggyőződésünk, hogy ezek nemcsak kiegészítik egymást, de nélkülözhetetlenek is a pontosabb megértéshez. Ennek szellemében konferenciáinkon, felolvasóüléseinken korábban is szívesen láttunk újgörög tematikájú előadásokat, a függetlenség napjának kétszáz éves évfordulója pedig olyan alkalmat teremtett, melynek keretében nyomatékosan is kifejezhettük azirányú igyekezetünket, hogy a Magyar Bizantinológiai Társaság – az ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központjával (az egyetlen magyarországi bizantinológiai intézettel) karöltve – felhívjuk a figyelmet az összefogás, és az ógörög valamint bizánci stúdiumok mellett az újgörög nyelv, kultúra, történelem fontosságára. Ezen stúdiumok felkarolása annál is inkább jelentőséggel bír, mert Magyarországon jelentős számú görög kisebbség él, akik aktívan ápolják hagyományait.

A Magyar Bizantinológiai Társaság és a hazai görög közösség együttműködése, egymás erőfeszítéseinek kölcsönös elismerése hosszú évekre nyúlik vissza. Nagy megtiszteltetésnek tartjuk, hogy H. E. Efthymios Pantzopoulos, Görögország magyarországi nagykövete és Sianos Tamás Görög nemzetiségi szószóló is köszöntő beszédet mondott a rendezvényen.

Hazánkban az újgörög nyelv oktatása is komoly nehézségekbe ütközik; az infrastrukturális viszonyokon most javíthat az ELTE BTK Ókortudományi Intézet, Görög Tanszék, Újgörög munkacsoport – ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központnak a rendezvény keretében átadott és felszentelt új székhelye.

A görög szabadságharcról a Függetlenség napján, március 25-én kívántunk megemlékezni, a járványügyi intézkedések miatt azonban el kellett halasztanunk a rendezvényt. A görögség hősi helytállása előtt filmvetítésekkel, díszelőadással tisztelegtünk; s a második napon tartott hellénológiai konferencia több előadása is kötődött tematikájával az eseményhez.

A felolvasóüléseken – a Társaság szellemiségének és vállalásainak megfelelően – a bizantinológiai előadások mellett a klasszikus görög kultúra utóéletének kutatása a XIX-XX. századi görögség történelme egyaránt helyet kapott.

A méltó megemlékezésen, a hellénológiai stúdiumok bemutatásán túl a rendezvénynek további hozadékai a munkamegbeszélések alatt körvonalazódott tudományos tervek: Peter Schreiner felvetésére a Magyar Bizantinológiai Társaság több tagjának közreműködésével közös – a tervek szerint

német-magyar kétnyelvű – monográfia készül V. István lánya, Magyarországi Anna és II. Andronikos bizánci császár 1272-ben kötött házasságának történeti háttéréről, a házasságkötést megőrkítő illusztrált görög költemény irodalmi párhuzamaival, filológiai elemzésével és a szöveget megőrző kódex (*codex Vaticanus Graecus* 1851) kodikológiai, művészettörténeti bemutatásával kiegészítve.

A hellénológiai kutatások szellemében felmerült Télfy Iván (a *Corpus Iuris Attici* nemzetközi elismertségnek örvendő szerzője) tanulmányainak kiadása illetve Füves Ödön kandidátusi értekezésének sajtó alá rendezése is.

Az előadókat felkértük előadásaik írott változatának elkészítésére. A tanulmányokat konferenciakötetben tervezzük megjelentetni.

A pályázott program megvalósításába bevont közreműködők listája, illetve az általuk megvalósítandó tevékenységek felsorolása:

A Magyar Bizantinológiai Társaság Elnöksége (Horváth László, Farkas Zoltán, Mészáros Tamás, Egedi-Kovács Emese, Solti Dóra, Nakos Konstantinos, Zsupán Edina, Takács Miklós, Juhász Erika) – szervezés, az események koordinálása, szekcióelnökségek

Stájer Éva – szakmai közreműködés

H. E. Efthymios Pantzopoulos, Görögország magyarországi nagykövete – köszöntő beszéd

Sianos Tamás, görög nemzetiségi szószóló – köszöntő beszéd

Bóna Judit, az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánhelyettese – köszöntő beszéd

Horváth László, a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke, az Eötvös Collegium igazgatója – köszöntő beszéd

Ötvös Csaba József – a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Orthodox Exarchátus papja

Solti Dóra, Alsászy Judit, Lina Basoucou – könyvszerzők

Szebehleczy Borbála – könyvismertető

Horváth Cecília Réka – gondolkaművész

Görög Athéna – producer

Pacsorasz Viktor – filmrendező

Görög Intézet – résztvevők

Fővárosi Görög Önkormányzat – filmrendezők

Magyarországi Görögök Kulturális Intézete – résztvevők

Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata – résztvevők

ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ – résztvevők

ELTE BTK Ókortudományi Intézet, Görög Tanszék, Újgörög Munkacsoport
– résztvevők

Az MTA Klasszika-filológia Bizottság Bizantinológiai Albizottsága – résztvevők

Előadók felsorolása:

Archimédész Szidiropulosz
Peter Schreiner
Egedi-Kovács Emese
Horváth László
Juhász Erika
Szabó Pál
Glaser Tamás
Solti Dóra
Szabó Krisztina
Szebehleczy Borbála Julianna
Vincze Xénia
Nakos Konstantinos
Iljovszki Riszto
Zsupán Edina
Takács Miklós
Langó Péter
Kovács István
L. Delbó Katalin
Ekler Péter
Mészáros Tamás

Látogatói és közreműködői létszámadatok:

A rendezvényen közreműködőként kb. 40 fő vett részt, látogatóként kb. 100 ember fordult meg a két nap alatt.

Görög Intézet - Ελληνικό Ινστιτούτο - Kezdőlap | Facebook

<https://www.elte.hu/content/fuggetlenseg-napja.e.13851>

A Függetlenség napja (elte.hu)

Budapest, 2021. szeptember 13.

(6) *Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében: Bizáncan innen és túl* NKFIH NN 124539 (témavezető: Horváth László): 47 154 000 Ft

A 2021. évi eredmények rövid ismertetése

A kutatócsoport a világjárvány miatt nem tudta megszervezni a Byzanz und das Abendland nagy nemzetközi konferenciát. Mindemellett a résztvevők több mint 8 előadást tartottak és 18 közleményt jelentettek meg a pályázat hivatkozásával (ebből 2 önálló könyv vagy szerkesztett mű [1 idegen nyelvű] és 15 tanulmány [7 idegen nyelvű], valamint egy könyvismertető). A kutatócsoport könyvsorozata (*Antiquitas Byzantium Renascentia*) letölthető formában is elérhető: <http://byzantium.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/on-line/> valamint <http://mbt.eotvos.elte.hu/index.php/on-line/>. A résztvevők a kitűzött kutatási tervük megvalósításában időarányosan haladtak. Alább az egyes kutatási résztémákban elért eredmények leírása szerepel.

Horváth László témavezető a nemzetközi kapcsolatrendszer nemcsak a kiterjedt szakmai együttműködések fenntartásával, hanem a magyarországi nemzeti kultúrképviselések intenzív és folyamatos bevonásával is fenntartotta. Egyéni kutatásaiban az Artúr-mondakör egyetlen görög leágazásaként ismert Öreg lovag költeménnyel kapcsolatban Egedi-Kovács Emesével a francia társutazók kötetében (Franciaországban) átfogó tanulmányt jelentetett meg. A klasszikus ókorra vonatkozó kutatási eredményeiből (*Hypereidés* új papiruszleleteinek elemzése, az utóélet kérdése és aktuális szakirodalmi kérdések) egy magyar nyelvű előadást tartott, és egy magyar nyelvű és két idegen nyelvű tanulmányt publikált.

Egedi-Kovács Emese a kutatási év során az *Ivion* 463-as jelzetű kétnyelvű (ógörög – ófrancia) kódex kritikai kiadásának publikálását készítette elő. Emellett a kézirat egyéb érdekes szöveghelyeit, anomáliáit, az ófrancia szöveg elsőre hibásnak tűnő olvasatait, valamint a kéziratban szereplő ófrancia címsorok és miniatűrök közötti kapcsolatot vizsgálta. Az ezek alapján levonható történeti és társadalmi kontextust érintő következtetések új összefüggésekre világítottak rá a görög/bizánci és nyugati (elsősorban francia és dél-itáliai/szicíliai normann) nyelvi és irodalmi kapcsolatok tekintetében, valamint a francia fordítás megrendelésének történeti kontextusával és a megrendelő személyével kapcsolatban. Kutatási eredményeit két magyar nyelvű előadásban, valamint két magyar és egy idegen nyelvű tanulmányban összegezte. Az MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma Egedi-Kovács Emese részére a 2017-2020 között végzett kiemelkedő kutatói munkájáért Bolyai-plakettet adományozott.

Sára Balázs három kötet előkészítésén, illetve szerkesztésén dolgozott, ezek: 1) a 2019 novemberében tartott, hatodik osztrák-magyar kodikológiai-paleográfiai szakmai kollokvium anyagaiból szerkesztett *Quelle und Deutung VI.* című gyűjteményes konferenciakötet (összesen hét, kéziratkutatással foglalkozó tanulmánnyal); 2) egy, Katrin Janz-Wenig (Staatsbibliothek Hamburg) által mentorált kéziratkutatási projekt keretében megjelentetendő többszerzős szövegkiadás (*Hye nach volgt ain schön vorred des passions. Eine deutschsprachige Passionsbetrachtung aus dem 16. Jahrhundert in der Sammelhandschrift Padova, Biblioteca Universitaria, Ms. 711*); valamint 3) a St. Pölteni Diözesanbibliothek 66-os jelzetű gyűjteményes kódex kísérőtanulmánnyal bevezetett diplomatikai kiadásának előkészítése (ÜNKP-pályázat keretében készíti Kukri Márta, témavezetője Sára Balázs, felkért mentor Katrin Janz-Wenig). Az első két kötet megjelenése 2021. őszén, a harmadik köteté 2022 nyarán várható.

Tóth Iván a 2020/21-es kutatói évben a *Syngraphé historiôn* c. történeti munka magyar fordításához tervezett történeti-filológiai és historiográfiai jegyzetapparátus megírásával foglalkozott. A kommentárkészítés mellett tovább elemezte Kritobulos historiográfiájának sajátos vonásait. Elsősorban azt vizsgálta, hogy a bizánci történetíró mikor és milyen céllal használ *praesens historicumot*, amely igen gyakran előfordul történeti elbeszélésében. Minthogy Kritobulos irodalmi modellje, Thukydidész szintén számos alkalommal használ *praesens historicumot*, arra is kíváncsi volt, hogy kimutatható-e hasonlóság a két történetíró praxisa között. Egy idegen nyelvű tanulmányt publikált.

Mészáros Tamás a tárgyévben a Chalkokondylés-szövegkiadás előkészítésével párhuzamosan folytatatta a szerzővel és művével kapcsolatos egyes filológiai részkérdések feldolgozását. A műben gyakori ethnográfiai exkurzusok közül a Franciaországra és a franciákra vonatkozó részek elemzésével (II, 30–37) kívánta szemléltetni, hogy a modern kutatásban meggyökeresedett véleménynyel (Ducellier) szemben Chalkokondylés a hérodotosi historiográfiai hagyomány felélesztésére törekszik, melynek előszeretettel alkalmazza módszereit és eszközeit, a tárgyilagosságra való törekvést, az anekdotikus elemek felhasználását, valamint az adatok lehetőség szerint pontos közlését. Az *Apodeixis*-szöveghagyomány értékelésével kapcsolatban elvégezte a *Vaticanus Reginensis Graecus 103* jelzetet viselő kézirat részletes elemzését áttekintve a kódex keletkezésének történetét, az „egység” problémáját, valamint az egyes egyedi olvasatokat. Végül a *Monacensis Graecus 307a* jelzetű kézirat lapszéli bejegyzéseit (Phanarion átadása a rhodoszi lovagrendnek, illetve receptek kártevő rovarok

ellen) értelmezte és magyarázta. Egy magyar nyelvű előadást tartott és két magyar nyelvű, illetve egy idegen nyelvű tanulmányt publikált.

Solti Dóra folytatta a Muscovittisches Prognosticon kéziratának kollacionálását, továbbá előkészítette publikációra Athanasios Efstathiouval közösen írt tanulmányát „Witness Statements in the Speeches of Aeschines” címmel. Ezen kívül kiadta a *Studia Hellenica* sorozat 3. köteteként megjelenő „Üjgörög nyelvtan és gyakorlókönyv” című egyetemi segédkönyvet, amelynek 115 oldal terjedelmű, „Üjgörög nyelvtani áttekintés” című fejezetét maga írta. Kötetszerkesztőként előkészületeket tett a *Studia Hellenica* sorozat 4. köteteként megjelenő gyűjteményes tanulmánykötet kiadására, amely a *Byzanz und das Abendland* konferencia 2016-2018 közötti görög nyelvű szekcióiban elhangzott előadások írásbeli publikációit tartalmazza.

Nakos Konstantinos folytatta Beloiannis közszépgörög nyelvű levéltári anyagának feltárását. Így napvilágra került két jegyzetfüzetet, amelyek a falu központi bizottsági üléseinek jegyzőkönyveit tartalmazzák (1952-1957), valamint a falu egy lakosának kéziratos hagyatékát, amely a „Béke” Mezőgazdasági Szövetkezet létrehozásának első tíz évét írja le. Ez a kézirat érdekes adatokat tartalmaz a görög menekültek Beloiannis faluba való betelepülésének első időszakából, a falu korabeli helyzetéről és a lakosok életéről. Megkezdődött a kéziratos szövegek gépelése és elektronikus tárolása (beszkennelése).

L. Delbó Katalin Nikéas Eugenianos *Drosilla és Chariklés*. c. művének nyelvezetét vizsgálta. Megállapította, hogy az esethasználat és mondattani jellegzetességek terén Eugenianosra a hibátlan attikai nyelvhasználat jellemző. A szóhasználat tekintetében azonban kevésbé volt szabálykövető. Az attikai szövegben számos *hapax legomenon* van. A saját képzésű melléknevek jó része Nikéas Eugenianosnak tudós nyelvű műveltségét és szellemességét igazolja, amelyek rendszerint nem a cselekmény narrációja során tűnnek fel, hanem a kitérőkben. Egy magyar nyelvű tanulmányt jelentetett meg.

Juhász Erika a *Byzanz und das Abendland VII.* nemzetközi konferencián elhangzott bizánci témájú előadások szerkesztett változataiból (DOI-azonosítókkal ellátott) konferenciakötetet készített, amely nyomtatásban és a világhálón is megjelent. A *Historia Patriarchica* forrásait vizsgálta. Moravcsik Gyula leveleinek pályázatban vállalt kiadási előmunkálataként átírta a Franz Dölgernek címzett (a müncheni Dölger-hagyatékban található) leveleket. A kiadási tervekről és a vállalásról beszámolót tett közzé az Anti Tanulmányokban. A *Byzantinische Zeitschrift* magyarországi referenseként gyűjtötte a magyar kutatók publikációit, és szeptemberben, valamint márciusban lejelentette az adatokat a főszerkesztőknek. Egy idegen nyelvű kötetet szerkesztett és egy magyar nyelvű tanulmányt írt.

A fiatal, még nem doktorált, pályakezdő kutatók között:

Kovács István folytatta tanulmányait Ióannés Kinnamos *Epitome rerum ab Ioanne et Manuele Comnenis gestarum* című munkájával kapcsolatosan, illetve Nikéas Chóniatés *Historiájának* az első, Ióannés Komnénos uralkodására vonatkozó fejezetét kezdte el feldolgozni. Kinnamos művének Ióannés Komnénos császár uralkodására vonatkozó részét, az első könyvet valamint Chóniatés művének ugyanerre az időszakra vonatkozó fejezetét magyarra fordította, megkezdte az összehasonlító tanulmányokat a két szerző szövegével kapcsolatosan.

Juhász Daniella részt vett a *Byzance et l'Occident VI.* című bizantinológiai konferencia-előadásokat közreadó, francia nyelvű tanulmánykötet előzetes szerkesztői munkálataiban, a kötet szerkesztője Egedi-Kovács Emese. Az *Aeneis* IX. énekét tárgyaló ókori, modern, iskolai és tudományos kommentárok összehasonlító vizsgálatát végezte, folytatta a kommentárműfajt középpontba helyező történeti és filológiaelméleti kutatását. Recenziót írt a *Világok között. Tanulmányok Ovidius életművéről* című konferenciakötetről.

Horváth Janka Júlia a párizsi ÉHESS mesterképzésének második évét teljesítette. Elkészítette szakdolgozatát: „La survie de deux romans antiques : *Leucippe et Clitophon* d'Achille Tatius et les Éthiopiens d'Héliodore dans un contexte chrétien byzantin. Contribution à la connaissance de la christianisation des textes romanesques antiques”. Az antik regények keresztény recepcióját ezúttal a braudeli értelemben vett *longue durée* mentén, irodalmi, elsősorban hagiográfiai források feldolgozásával vizsgálta.

Török Ábel (BA hallgató) a Moreiai Krónika magyarokra vonatkozó részeit kutatta. A történeti összefüggések mellett elsősorban irodalmi szempontból elemezte a Krónikában foglalt hőskölteményt. Mindemellett, három társával együtt a bécsi Papyrussammlung egyik görög nyelvű darabját elemezte. Hét konferencia-előadást tartott és egy magyar, illetve két idegen nyelvű tanulmányt publikált.

(7) „Az Eötvös Collegiumért Alapítvány működésének támogatása” NEAO-KP-1-2021/1-000192: 1 952 000 Ft

Szakmai beszámoló NEAO-KP-1-2021/1-000192 sz. pályázat

Kérjük, ismertesse röviden, hogyan valósult meg a támogatott cél. (ismertesse a megvalósított feladat célját, megvalósult program konkrét időpontját, helyszínét; rendezvény esetén a megvalósult napi programtervet, képzés esetén a megvalósított képzés részletes tematikáját, óraszámot, előadókat, résztvevők számát stb.)! Ennek keretében kérjük, ismertesse továbbá röviden a támogatásból megvalósult tevékenység, program eredményeit, a támogatás hasznosulását, megvalósított beruházás, (eszköz)fejlesztés esetén kitérve a fenntarthatóság ismertetésére is.

Az Eötvös Collegiumért Alapítvány, miként az alapító okiratban olvasható, az intézményt (ELTE Eötvös József Collegium) alapító Eötvös Loránd szándékaival egyezően a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem bölcsészeti és természettudományi karára felvett vidéki fiatalok legkiválóbbjainak alapos felkészítésével kitűnő tanárokat törekszik adni a magyar középiskoláknak és segíteni kívánja a tudományos kutatói utánpótlás biztosítását. E társadalmi célok eléréséhez az – e tevékenységet állami felsőoktatási intézményként felelősen ellátó – ELTE Eötvös József Collegium programjainak közvetett támogatásával, a Collegium szellemi holdudvarát jelentő öregdiákok bevonásával, a Collegiumnak a civil szférára is ható eredményeinek népszerűsítésével járul hozzá. Magyarországi és a határon túli össztársadalmi hatást ér el azzal, hogy a Collegium tehetséggondozó rendezvényeire – azok lebonyolításának támogatásával és különösképp népszerűsítésével – országsszerte résztvevőket toboroz, az eredményekről országos sajtótermékekben tudósít. Hasonlóan széleskörű társadalmi hatást ér el azzal is, hogy hazánk nagy múltú, legtekintélyesebb tehetséggondozó intézményének képviseletében a magyar felsőfokú tehetséggondozás mintáját a Kárpát-medence egészében megismerteti és népszerűsíti. A pályázat támogatásával a 2013-tól történelmi emlékhely Eötvös József Collegium több közel ezer főt számláló alumnus-körének folyamatos, lépésről lépésre történő bevonásával a magyar szellemi élet meghatározó tagjaihoz juttatja el a collegiumi tehetséggondozó munka eredményeit. Az alapító okiratban lefektetett célokat ennek köszönhetően is hatásosan tudja megvalósítani, és a tehetséggondozás mellett különösen jelentős sikereket ér el a határon túli magyar civil és felsőoktatási intézményekkel való együttműködések előkészítésében. A pályázat támogatásával az Eötvös

Collegiumhoz kötődő, eddig közvetlenül meg nem szólított egykori collegistákat és a Collegium szellemiségét elfogadó és támogató magyar szellemi elit képviselőit, kívántuk elérni és programjainkba bevonni. Az egykori collegisták – számításaink szerint közel ezer fő – a magyar értelmiségi társadalom legkülönbözőbb csoportjaihoz tartoznak. Az Alapítvány céljainak és az általa képviselt szellemiségnek ekképpen történő, közvetlen és közvetett – a motivált öreg collegisták révén – hosszú távú megismertetésével széleskörűen erjesztő hatást érhetünk el. A pályázat keretében egyfelől biztosítani tudtuk a <http://procollegio.eotvos.elte.hu/> című honlapunk frissítését, az aktuális tartalmak feltöltését (megbízási díjat fizettünk a honlapfejlesztésre felkért vállalkozónak), másfelől hírlevelet indítottunk (Mercurius Collegii), amely a folyamatosan bővített növendéki háló tagjait és az aktív statussal rendelkező collegistákat tájékoztatja az Alapítványtól támogatott Collegiumnak és magának az Alapítványnak a működéséről. 2021-ben – havi rendszerességgel – összesen tizenkét hírlevelet küldtünk ki. A hírlevelek tartalmát az elnök és a pályázatban megbízási szerződéssel felkért kolléganő állította össze, a formai megjelenítést a kolléganő végezte, aki egyszersmind gondoskodott a kiküldés technikai megvalósításáról is. Mindemellett a pályázat támogatásnak köszönhetően az adminisztrációs és ügyviteli feladatok ellátása terén történt megbízással az Alapítványnak a pénzügyi és jogszabályi környezetnek megfelelő működését is biztosíthattuk. A pályázatban foglalt célokat, az Alapítvány működésének dinamizálását szolgálta az asztali számítógép megvásárlása, amely az adatok tárolását és feldolgozását, a hírlevél és egyéb dokumentumok készítését magas színvonalon biztosítja.

Kérjük, mutassa be a megvalósított konkrét tevékenységek és az elszámolásra becsatolt bizonylatok közötti összefüggést (milyen költségekre került felhasználásra a támogatás)!

600 000 Ft megbízási díjat fizettünk a honlap folyamatos működtetésére. Az Alapítvány eredményeit, az alapítványhoz kötődő eseményeket megjelenítő, hiánypótló honlap immár olyan referenciát teremt, ahol az Alapítvány potenciális támogatói azonnal és világosan meg tudnak bizonyosodni arról, hogy a céloknak megfelelő, érdemi tevékenység folyik, így ennek köszönhetően a támogatási készségük is erősödik. <http://procollegio.eotvos.elte.hu/> A honlap folyamatos és naprakész működése a további pályázati tevékenységet is erősíti, hiszen az Alapítványtól benyújtott pályázatok bírálói egyértelműen tájékozódni tudnak, hogy az adott pályázat a korábbi eredményes működés alapján megalapozott. (Lásd pl. jelen pályázat dokumentumai és a beszámoló:

<http://procollegio.eotvos.elte.hu/nea-2021/>). Az Alapítványtól támogatott szervezet, az Eötvös Collegium működésében is egyértelmű az eredmény, mert az alapító okiratban kifejezett céloknak megfelelő működés és annak láthatóvá válása, az ebben megnyilvánuló társadalmi felelősségvállalás jó értelemben vett erjesztő és nevelő hatással van a mindenkori Eötvös-collegistákra. Közülük kerülhetnek ki – tehetségük miatt is – a jövő nemzedék meghatározó értelmiségi és társadalmilag érzékeny szereplői. 600 000 Ft megbízási díjat fizettünk ki a támogatói kör, az alumni-hálózat fenntartására, bővítésére és folyamatos működtetésére. A tagtoborzás (egykori növendékek felkutatása és a levelezői körbe történő bevonása) mellett a megbízott (szerkesztő) gondozásában Mercurius Collegii címmel hírlevelet szerkesztettünk, amelyek havi rendszerességgel tizenkét alkalommal juttattunk el a növendékekhez. A hírlevél felelős kiadója az Alapítvány elnöke (egyben a Collegium igazgatója), szerkesztője a megbízott, aki minden olyan hírt igyekszik felkutatni, amely az Alapítványtól támogatott Collegiumhoz kötődik. Átlagban 5-6 beszámoló, interjú, rendezvényfelhívás és egyéb tudósítás került az ELTE Alumni felületén szerkesztett elektronikus küldeménybe. 600 000 Ft megbízási díjat fizettünk ki az adminisztrációs, ügyviteli feladatok ellátására, az Alapítvány pénzügyeinek, a bírósági beszámolóknak – a jogszabályoknak megfelelő – intézésére, illetve elkészítésére. A kifizetés egy összegben történt, ugyanakkor egy évre, 50 000 Ft / hó összeggel terveztünk. 198 140 Ft vételárat fizettünk ki asztali számítógép, billentyűzet és egér (típus: Intel NUC 8i5BEH Mini PC) megvásárlására, amely az adatok tárolását és feldolgozását, a hírlevél és egyéb dokumentumok készítését magas színvonalon biztosítja.

Kérjük, becsülje meg a támogatásból megvalósult feladat, program kapcsán közvetlen vagy közvetett támogatásban részesült szervezetek, személyek számát!

A pályázat megvalósítása közvetlen, kedvező hatással van az Alapítványnak és a támogatott szervezetnek, mindenekelőtt az Eötvös Collegiumnak – az alapcélokban megfogalmazott – működésére. Az Alapítványhoz kötődő és az azt támogató egykori és mai Eötvös-collegisták (képviselőik az Alapítvány Kuratóriuma) jelentik azt a növendéki hálót, amelynek pénzben is mérhető támogatása az Alapítvány szakmai munkájának fontos háttérét jelenti (a Collegium részbeni akadálymentesítésére nemrégiben közel 1 millió Ft gyűlt össze a megszólított öregdiákok adományaiból). A növendéki hálózat bővítésének köszönhetően, a Mercurius Collegii hírlevél és a procollegio honlap révén tevékenységeinkkel mintegy kétezer magánszemélyt értünk el, illetve támogattunk szellemi értelemben.

Kérjük, sorolja fel a szakmai beszámolóhoz mellékelt dokumentumokat (Kérjük, törölje a felsorolásból a nem relevánsakat)!

o Fotó; o CD / DVD; o Eszközbeszerzés esetén árajánlat; eszközök leltárba vételét igazoló dokumentumok;

Kérjük, mutassa be a támogatásból megvalósult tevékenységgel, programmal összefüggő kommunikációs terv megvalósulását (pl. sajtóanyag, média megnevezése). (A megjelenést igazoló dokumentációt kérjük fénymásolatban benyújtani!)

Az Alapítvány és az általa támogatott Collegium tudatosan tervezi a valóban tervezhető sajtómegjelenéseit. A pályázat keretében megjelenő hírlevél (Mercurius Collegii) a magánszemélyek mellett számos olyan orgánum képviselőjéhez is eljut, amelyek tudósításokat közölnek a tevékenységeinkről. Kiemelt partnerünk az ELTE honlapja, hírlevele és alumni hírlevele, illetve a Magyar Katolikus Rádió.

Kérjük, tájékoztasson a BGA logó használatának módjáról! (felhasználási hely megnevezése, fotó/fénymásolat küldése, elérhetőségének linkje stb.)

Az Eötvös Collegiumért Alapítvány honlapján a NEA és a Miniszterelnökség mellett a Bethlen Gábor Alapkezelő logóját is feltüntettük, az alapítvány működését támogató pályázatok és eredmények honlapfelületen. Emellett a pályázati támogatásról az alumni hírlevélben közzétett rövid beszámoló mellett is szerepeltetjük a BGA logóját. <http://procollegio.eotvos.elte.hu/nea-2021/>

Kérjük, tájékoztasson egyéb fontosnak érzett észrevételeiről (befejeződött-e a támogatott tevékenység program, milyen nehézségek merültek fel, tervezik-e a program folytatását, egyéb észrevételek)!

A programnak a támogatási időszakra tervezett céljai megvalósultak, ugyanakkor azt hasonló formában és tevékenységi körökben a jövőben is, évről évre folytatni tervezzük. A pályázati támogatás biztosítja ugyanis az Alapítvány színvonalas működését.

(8) Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2021/1-000418: 1 000 000 Ft. (marketing, nemzetközi tagdíjak, nemzetközi regisztrációs díjak, technikai eszközök, honlapfejlesztés)

NEAO-KP-1-2021/1-000418 sz. pályázat szakmai beszámolója

1. Kérjük, ismertesse röviden, hogyan valósult meg a támogatott cél. (ismertesse a megvalósított feladat célját, megvalósult program konkrét időpontját, helyszínét; rendezvény esetén a megvalósult napi programtervet, képzés esetén a megvalósított képzés részletes tematikáját, óraszámot, előadókat, résztvevők számát, stb.)! Ennek keretében kérjük, ismertesse továbbá röviden a támogatásból megvalósult tevékenység, program eredményeit, a támogatás hasznosulását, megvalósított beruházás, (eszköz)fejlesztés esetén kitérve a fenntarthatóság ismertetésére is.

A társaság működéséhez szükséges adminisztrációs és honlapfejlesztési költségek mellett a támogatást döntő részben a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson való részvétel támogatására fordítottuk. A kongresszus megszervezését a pandémia mellett politikai tényezők is hátráltatták; végül a tervezetthez képest egy évvel később és Törökország helyett Olaszországban szervezték meg a konferenciát: *24th International Congress of Byzantine Studies. Byzantium – Bridge between Worlds*, Velece – Pádúa, 2022. augusztus 22–27.

A kongresszussal kapcsolatos elhúzódó ügyintézés miatt módosítási kérelmet kellett beadnunk, melynek támogatását ezúton is köszönjük. Az új költségvetés értelmében az átcsoportosított összegeket a kongresszuson résztvevő magyar bizantinológusok regisztrációs díjára és a Társaság nemzetközi tagdíjára fordítottuk. A kongresszus keretében megtartott közgyűlésen csak azok a nemzeti társaságok szólhatnak bele érdemben a döntéshozatalba, amelyek befizették az évi 200 EUR tagdíjat. A pályázati támogatás segítségével ezt megtehettük.

A tagok közül nyolcan kérték a Társaságot, hogy a regisztrációs díj kifizetésével (kutatóknak 175 EUR, hallgatók esetében 100 EUR) segítse részvételüket a kongresszuson. Mind a 8 résztvevő jelentkezését elfogadták a szervezők, a Társaság pedig – amint lehetőség nyílt rá – vállalta a regisztrációs díjak kifizetését. (A részvétel feltételül szabott díjak a későbbiekben két lépcsőben emelkedtek.) Külön említésre méltó, hogy a szervezők egy magyar kerekasztal-javaslatot is támogattak, neves német és francia bizantinológus professzorok meghívásával. Így kerülhetett sor augusztus 26-án a *Media of Social and Cultural Interaction between Byzantium and the West* című kerekasztalra, melynek elnöke

Horváth László (a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke) volt, a kerekasztal előadói pedig Peter Schreiner (*Nikolaos von Otranto als Vermittler zwischen Ost und West*), Annick Peters-Custot (*Circulations hagiographiques et liturgiques entre chrétienté byzantine et occidentale : l'Italie méridionale byzantine et normande, carrefour et laboratoire de l'acculturation et de la distinction entre Orient et Occident [IXe -XIe s.]*), Filippo Ronconi (*Traces du Proche Orient dans les manuscrits de l'Italie méridionale byzantine à l'époque moyenne : réflexions et études de cas*), Egedi-Kovács Emese (*Les secrets d'un manuscrit bilingue [grec-ancien français] : le codex Iviron 463 [Lambros 4583]*), Mészáros Tamás (*From East to West: Notes on the Textual Tradition of Chalkokondyles' Apodeixis*).

A többi jelentkezőt az előadások előzetesen megküldött összefoglalói alapján tematikus szekciókba osztották be a szervezők. A Társaság által támogatott előadók az alábbi előadásokat tartották:

Augusztus 23.: Solti Dóra, *The Textual Tradition of Aeschines in Byzantium*

Augusztus 24.: Farkas Zoltán, *On the Road Again: Gyóni's Paristrion Revisited*

Augusztus 25.: Mészáros Tamás, *A Perfect Memory of Death. Laonikos Chalkokondyles: A Historian From the Mistra Circle*; Erika Juhász, *Die Belagerung von Nisibis in den byzantinischen Chroniken*

Augusztus 26.: Török Ábel, *Hungarians in the Chronicle of Morea*; Pataki András, *Language Change in Byzantine Greek: The Roots of the Modern Greek Verbal System*

A végleges program az alábbi linkről érhető el: ICBS22_Programma_definitivo (byzcongress2022.org). A kongresszusról készült részletes beszámoló az Antik Tanulmányok következő fasciculusában jelenik meg (Antik Tanulmányok 67 [2023] 1 – közlésre elfogadva).

A konferencián elhangzott előadások szerkesztett változatait szintén az Antik Tanulmányok, a bizantinológiai tárgyú publikációknak helyet adó legjelentősebb hazai folyóirat közli. A kongresszuson az előadások széles nemzetközi közönség előtt hangzottak el, melyeket online formában is követhettek azok a résztvevők, akik valamilyen oknál fogva nem tudtak Olaszországba utazni. (A kongresszusra kb. 1800-an jelentkeztek; kb. 200-an távoli eléréssel.) A szekciók végén rendezett tudományos viták sokszor értékes észrevételéssel járultak hozzá a további kutatásokhoz; a szünetekben és egyéb kapcsolódó rendezvényeken folytatott eszmecserék révén pedig a tudományos kapcsolatrendszereket is sikerült tovább bővíteni. A regisztrált résztvevők betekintést nyerhettek 32 könyvkiadó legfrissebb bizantinológiai tárgyú szakkönyveinek kínálatába, és több olyan kiállítást is szerveztek a kongresszus vendégeinek, ahol egyébként nehezen

hozzáférhető írott és tárgyi forrásokat tekinthettek meg a látogatók. Az olasz szervezők – a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetséggel karöltve – több fórumon igyekeztek felhívni a figyelmet a tudányszak előtt álló kihívásokra, a modern kor elvárásaira, s több útját is bemutatták a digitális platformok hasznosításának (virtuális kiállítások, projektek bemutatóin keresztül). A kongresszusra való regisztráció segítségével lehetőség nyílt arra is, hogy a résztvevők autopsziával tanulmányozhassák Velence és Pádúa páratlanul gazdag kulturális örökségét, a Bizánci Birodalommal való szoros kapcsolatuk emlékeit.

A kongresszus keretében került sor a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetség – ötévente megrendezésre kerülő – közgyűlésére, melyen a tagállamok képviselői (amennyiben befizették éves tagdíjukat) szavaznak a Szövetség tisztviselőiről és a következő kongresszus színhelyéről, valamint egyéb nemzetközi horderejű kérdésekben is felszólalhatnak, javaslatot tehetnek. A Társaság tevékenyen közreműködött a jelöltállítások során; Magyarországot a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke (Horváth László) és titkára (Juhász Erika) képviselte a közgyűlésen.

2. Kérjük, mutassa be a megvalósított konkrét tevékenységek és az elszámolásra becsatolt bizonylatok közötti összefüggést (milyen költségekre került felhasználásra a támogatás)?

A pályázati forrásból a Társaság adminisztrációs ügyeinek intézésére (tagdíjak kezelésére, beszámolók, kérdőívek kitöltésére, pályázatok írására, lefolytatására, elszámolására, stb.) és a Társaság honlapjának (MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG (elte.hu)) folyamatos frissítésére, fejlesztésére kifizetett összegek mellett a Társaság nemzetközi tagdíjainak befizetését és a Társaság tagjai által kérelmezett regisztrációs díjak kifizetését (a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszusra) finanszíroztuk.

3. Kérjük, becsülje meg a támogatásból megvalósult feladat, program kapcsán közvetlen vagy közvetett támogatásban részesült szervezetek, személyek számát!

A pályázatból 10 személy részesült közvetlen támogatásban, a támogatás közvetett hozadéka ennek a többszöröse lehet. A Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszusra kb. 1800 kutató jelentkezett; mindenkinek lehetősége volt megtekinteni az előadásokat, a világhálón elérhető összefoglalókat pedig (Abstracts of the Free Communications, Thematic Sessions, Round Tables and Posters (unive.it)) bárki bármikor szabadon elolvashatja. Minthogy ebben az előadók

neve mellett a filiációjuk is szerepel, a téma iránt érdeklődőknek további kapcsolatfelvételekre is lehetősége nyílik.

4. Kérjük, sorolja fel a szakmai beszámolóhoz mellékelt dokumentumokat (Kérjük, törölje a felsorolásból a nem relevánsakat)!

o Fotó – képek a konferenciáról, közgyűlésről

Rendezvény szakmai anyaga – program

5. Kérjük, mutassa be a támogatásból megvalósult tevékenységgel, programmal összefüggő kommunikációs terv megvalósulását (pl. sajtóanyag, média megnevezése). (A megjelenést igazoló dokumentációt kérjük fénymásolatban benyújtani!)

A XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai kongresszussal kapcsolatban nyomtatott sajtótermék nem jelent meg. A szervezők a fenntarthatóság jegyében még papíralapú programfüzetet sem nyomtattak. Az előadások összefoglalóit internetes kiadványban tették közzé: Abstracts of the Free Communications, Thematic Sessions, Round Tables and Posters (unive.it). Ugyancsak ingyenesen letölthető pdf-formátumban érhetők el a plenáris előadásokból készült konferenciakötet (Proceedings of the Plenary Sessions (unive.it)) valamint a konferencia idejére megnyitott két szakmai kiállítás katalógusa (Cipro nella Biblioteca Marciana di Venezia (unive.it); Il libro di Bessarione in difesa di Platone (unive.it)). A kongresszus közösségi oldala: The 24th International Congress of Byzantine Studies | Facebook

A magyar bizantinológiai kutatásokról:

<https://www.katolikusradio.hu/archivum.php?firstaudioid=17&mev=2022&mho=08&mnapi=10&mora=17&mperc=04>

6. Kérjük, tájékoztasson a BGA logó használatának módjáról! (felhasználási hely megnevezése, fotó/fénymásolat küldése, elérhetőségének linkje, stb.)

A pályázati támogatásból megvalósult és fejlesztett honlapon szerepel a logó: <http://mbt.eotvos.elte.hu/index.php/tamogatok/>

7. Kérjük, tájékoztasson egyéb fontosnak érzett észrevételeiről (befejeződött-e a támogatott tevékenység program, milyen nehézségek merültek fel, tervezik-e a program folytatását, egyéb észrevételek)!

A rangos nemzetközi rendezvény megszervezése, amelyre a részvételt a pályázati forrás tette lehetővé, komoly nehézségekbe ütközött. Ez rajtunk kívül álló okokból (és külföldön) történt; a Társaságot a nehézkes szervezés annyiban befolyásolta, hogy a folyamatosan kitolódó határidők miatt nem tudtunk pontosan tervezni, s módosítási kérelmet kellett benyújtanunk. Kérelmünk elfogadása után azonban az eredeti elképzeléseknek megfelelően tudtuk felhasználni a pályázati támogatást.

A nemzetközi kongresszus a legfontosabb esemény a bizantinológusok és a bizantinológia tudományága iránt érdeklődők számára. A komoly felkészülést igénylő eseménysorra ötévente kerül sor, s a Magyar Bizantinológiai Társaság sorra képviselteti magát ezeken a rendezvényeken. A következő kongresszus (visszatérve az eredeti ötéves ciklus szerint következő dátumhoz) 2026 augusztusában Bécsben lesz, melyen szintén képviselni kívánjuk a magyar érdekeket. A közben felmerülő problémákat a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetség tagállamai egy 2-3 éven belül tartott köztes közgyűlésen szokták megvitatni, melynek minden esetben Athén ad otthont. Fontosnak tartjuk az ezeken való részvételt is. A nemzetközi fórumokon épített kapcsolatrendszerek alapján pedig újabb és újabb meghívott külföldi előadókat köszönhetünk az éves rendszerességgel megtartott nemzetközi konferenciáinkon (MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG › Byzanz und das Abendland VIII. (elte.hu)), és a Társaság által évente több alkalommal rendezett felolvasóületeken.

(9) Mészáros Tamás NKFIH K 134301 Kutatási pályázat Laonikos Chalkokondylés történeti művének kritikai szövegkiadása: 8 820 000 Ft

Részjelentés

2020. december 1. – 2021. november 30.

Az első évre vállalt szakmai célkitűzés a pályázati tervben a következő volt: „1. év: a *Parisinus Graecus 1780* jelzetű kézirat teljes kollációja digitális felvételek alapján; Gottlieb Tafel jegyzeteinek részletes vizsgálata; az eredmények bemutatása a 24. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson (Isztambul).”

A kéziratok közül elsőként a szöveghagyomány szempontjából kiemelt jelentőségű, *Codex Parisinus Graecus 1780* jelzetű kéziratról készített nagyfelbontású digitális fényképfelvételek beszerzését igényeltem. A kézirat teljes kollációja a vállalásnak megfelelően elkészült, az új olvasatok a majdani szövegkiadás szempontjából fontos változatokkal szolgálnak, melyek számos helyen jobbnak tűnnek a Darkó-kiadás szövegénél.

Gottlieb Tafel kézirat hagyatékát, a berlini Staatsbibliothek Handschriftenabteilungában *Curae criticae in Laonici Chalcondylae historiam Turcicam* címen tárolt mintegy 1100 oldalnyi anyagot szintén digitális fényképfelvételeken tanulmányoztam. Tafel két müncheni kódex, a *Monacensis Graecus 150* és a *Monacensis Graecus 127* teljes kollációját végezte el (előbbi a szöveghagyomány szempontjából bír némi jelentőséggel, amennyiben az Apodeixis mellett megőrizte Antónios Kalosynas Chalkokondylés-életrajzát is). Eredményei első sorban tudománytörténeti jelentőséggel bírnak és részben megerősítik korábbi vélelmzéseinket. Az anyag részét képezi Tafel és Christoph Nusser kézirat levelezése a szövegproblémákról, melynek részletes vizsgálata szerencsés esetben további eredményt hozhat.

Az Apodeixis-szöveghagyomány értékelésével kapcsolatban a vállaltakon felül elvégeztük a *Vaticanus Reginensis Graecus 103* jelzetet viselő kézirat részletes elemzését áttekintve a kódex keletkezésének történetét, az „egység” problémáját, valamint az egyes egyedi olvasatokat.

Az előre tervezett külföldi kutatóútak közül a könyvtár bezárása miatt a vártnál rövidebbre sikerült a bécsi kutatóút. A helyzet enyhülésével remélhetőleg eredményesebben folytathatjuk majd az itthon nem elérhető szakirodalom áttekintését.

A 24. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszust a pandémia miatt elhalasztották. Az új időpont várhatóan 2022. augusztus, a helyszín pedig Olaszország (Padova). A rendezvényen előadást tartunk a Magyar Bizantinológia Társaság

nemzetközi kerekasztalának keretei között, valamint meghívást kaptunk előadásra egy másik kerekasztaltól is.

Az első évben két közleményt jelentettünk meg, valamint két előadást tartottunk a tárgyban:

– A Vaticanus Reginensis 103 és a Chalkokondylés-szöveghagyomány. *Antik Tanulmányok* 65 (2021) 83–92.

– France and the French from the Perspective of a 15th-century Byzantine Historiographer. IN: E. Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland VII. Studia Byzantino-Occidentalia*. Budapest, Eötvös-József Collegium, 2021, 225–235.

– Bizánciak, törökök és johanniták. Megjegyzések egy Chalkokondylés-margináliához. *Ελληνική Επανάσταση: Α Függetlenség Napja. Tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján*. Budapest, Eötvös József Collegium, 2021. szeptember 4.

– Kéziratok és margináliák. Megjegyzések a Chalkokondylés-szöveghagyományhoz. *Kutatók éjszakája*. Eötvös József Collegium, 2021. szeptember 24.

(10) *A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-21-0011: 900 000 Ft*

Legfeljebb 5 mondatban foglalja össze a pályázati program lényegét! (maximum 750 karakter)

IX. „Tehetségtábor” szervezése és lebonyolítása (szakkollégiumi utánpótlásnevelő programsorozat) tehetséges, felvételi előtt álló középiskolás diákok komplex szakmai és szabadidős programja. A szakkollégiumi tevékenységek és a tagság előkészítése.

Két, a szakkollégiumi oktatási tevékenységen túlmutató európai horizontú tudományos kurzus nyilvános prezentációval.

A szakkollégiumi közös tanulmányokhoz kötődő kirándulás (Aquincum).

Időrendi sorrendben foglalja össze a támogatás segítségével megvalósult szakmai tevékenységeket! (maximum 4000 karakter)

A IX. „Tehetségtábor” programunkat 2022. április 7 – 10 között valósítottuk meg, melyre 40 fő középiskolás diák érkezett. A megítélt támogatási összegből a résztvevő diákok étkezését (reggeli, ebéd, valamint programzáró közös vacsora) biztosítottuk.

A kötelező pályázati elemeket jelentő fő programokat az előírásnak megfelelően a 2021/2022. tanévben megvalósítottuk, a kötelező kurzusokat (Animációsfilmtörténet és Európai - művészettörténet II.: A gótika művészete) a tavaszi félévben szerveztük meg. A kurzusokat a Collegium műhelyeinek szakkollégistái látogatták. 2022. május 17-én valósítottuk meg a tanulmányi kirándulást. A Collegiumban latint tanuló bölcsész és társadalomtudós szakkollégisták az irodalmi és nyelvi ismeretek mellett régészeti tárgyú (reáliák) emlékekkel is megismerkedtek. Aquincumban átfogó régészeti vezetéssel vettek részt majd a romkert látványosságait és a múzeumot is felkeresték.

Ismertesse a kötelezően megvalósított legalább 15-15 órás kurzusokat és azok hasznosságát a célcsoport tekintetében! (maximum 4000 karakter)

Animációsfilmtörténet. A 8 alkalmas kurzuson főbb vonalakban áttekintették az animáció történetét a kezdetektől 1990-ig. Az órákon felvillantak az egyetemes és a magyar animációsfilmtörténet lejjelmezőbb epizódjai. A filmtörténeti ismeretek gyarapítása mellett kísérletet tettünk a mozgó képekbe kódolt üzenetek közös megfejtésére is.

A kurzusról készült prezentáció elérhető a Collegium honlapján. (Lásd <https://eotvos.elte.hu/prezentaciok> 2. tétel.)

Részletesen ismertesse a tanévben megvalósított, a szakkollégium tagságán kívüli célcsoportot célzó, társadalmi felelősségvállalást elősegítő, vagy egyéb e célcsoportnak szóló projektet, különös tekintettel az elért eredményekre, a megvalósítás során szerzett tapasztalatokra! (maximum 4000 karakter)

A társadalmi felelősségvállalást elősegítő projekt keretében tervezett IX. Tehetségtábor programunkat 2022. április 7-10 között valósítottuk meg, melynek keretében a Collegiumban elszállásolt 40 középiskolás diáknak a magyar és európai kisebbségek helyzete témakörben a műhelytitkárok és az igazgató bevonásával kerekasztal beszélgetést rendeztünk. Rávilágítottuk az egyéni felelősségvállalás fontosságára különösképp az őshonos kisebbségek önrendelkezésének biztosítására vonatkozó európai petíció (nemzeti régiók) aláírásának fontosságára.

A Tehetségtábor programunkról bővebben az alábbi linken lehet olvasni:

<https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/rendezvenyek/tehetsegtabor>

A IX. Tehetségtábor részletes programja itt érhető el:

https://eotvos.elte.hu/media/39/45/e0ea437708bc9a57a295762489ad91583320a0cb44ee5e0ae784e20e8f1a/ec_programfuzet_tt_2022_teljes.pdf

Ismertesse a pályázatban vállalt és megvalósított (min.3) kiegészítő tevékenységeket, a megvalósítás tapasztalatait! (maximum 5000 karakter)

A kiegészítő tevékenység keretében megszerveztük és megtartottuk a IX. Tehetségtábort (2022. április 7-10) a felvételiző középiskolásoknak, hogy a foglalkozásokon megismerkedjenek a szakkollégiumi munkával. A diákokat a Collegium megkeresésére tanáraik ajánlották. A tábor a mindenkori szakkollégisták társadalmi szerepvállalását is erősítette a tehetség-utánpótlás biztosításában. A 40 fős diákcsoporthoz előadásokon és szakonként bontott foglalkozásokon, majd a hallgatói közösség támogatásával szabadidős programokon vett részt

A XXIII. Eötvös Konferencia (2022. április 22-23) programjában két nyilvános előadást szerveztek a collegisták, nem csak szakkollégista hallgatóságnak: Nemes Z. Mórió: A poszthumanizmus mint „olvasási gyakorlat” (2022. április 22. 11.00-12.00); Boros Marianna: Hogyan dolgozzák fel a kutyák az emberi beszédet? – Mintázatfelismerés a kutyaagyban (2022. április 22. 15.00-16.00), a programfüzet elérhető a konferencia honlapján: ek.eotvos.elte.hu.

A tervezettek közül 7 szakkollégista publikáció jelent meg kötetekben. Lásd az összegző kimutatás megfelelő helyein: <https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/eredmenyek>.

A tervezett 32 kiadványt a megítélt támogatásból nem tudtuk megvalósítani, annak egy részét más forrásból jelentettük meg, melyek elérhetőek a Collegium honlapján a kiadványok között: <https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/kiadvanyok/kiadvanyok>.

A közösségi tevékenység: tanulmányi kirándulás során a „latinköteles” szakkollégisták önkéntes csoportja (szakmai vezetéssel) 2022. május 17-én Aquincumba látogatott és múzeumpedagógiai foglalkozással egybekötve megtekintette a romkertet és a múzeumot.

Mindhárom kötelezően választandó kiegészítő tevékenységnek maradéktalanul eleget tettünk.

Részletesen mutassa be, hogyan valósultak meg a pályázatban megfogalmazott célok! Foglalja össze, hogy a program milyen hatást gyakorolt a célcsoportra! (maximum 5000 karakter)

A pályázatban megfogalmazott célok, a támogatás mértékének megfelelően (módosításokkal) maradéktalanul megvalósultak. A két kötelező kurzuson a hallgatók animációsfilm-történetről, valamint európai művészettörténetről bővíthették ismereteiket olyan előadóktól, akik tudományterületük elismert művelői, és akiket kivételes alkalom kínálkozott hallgatni.

A társadalmi felelősségvállalásban tervezték a szakkollégisták elhivatottan teljesítették. Az aquincumi tanulmányi kirándulás nemcsak a sajátos Eötvös-collegiumi tanulmányokat (latin nyelv és a magyarországi latinság, Pannonia) egészítette ki, hanem a közös élménynek köszönhetően közösségformáló hatása is volt. A collegiumi kiadványok és a szakkollégista publikációk nemcsak a tudományos rendezvények során („összcollegiumi” konferenciák és kötetbemutatók, szakkollégiumi műhelykonferenciák stb.), hanem hosszabb távon is betölthetik hivatásukat. Erősítik a szakkollégisták konferenciaszervezési-, előadói-, publikációs- és szerkesztői motiváltságát.

Összegezze a pályázat kapcsán megvalósult rendezvényt, bemutatót, workshopot és az azokkal kapcsolatos tapasztalatokat (a résztvevők visszajelzéseinek figyelembevételével)! Amennyiben nem volt része a programnak, úgy a «nem releváns» szövegrészt kérjük beírni! (maximum 1000 karakter)
nem releváns

Mutassa be a pályázat során megjelentetett kiadványokat! Amennyiben nem volt része a programnak, úgy a „nem releváns” szövegrészt kérjük beírni! (maximum 1000 karakter)

A korábbi tervezett kiadványok nem relevánsak, támogatás híján nem, vagy másként valósult meg.

Amennyiben a pályázat során megvalósított program a tervezetthez képest megváltozott, mutassa be az eltérést, és indokolja a módosítás okát! (maximum 1500 karakter)

A pályázatban megvalósított program a tervezetthez képest a megítélt támogatás mértékének megfelelően jelentősen változott. A szerződött és támogatott módosítási kérelmeknek megfelelő programelemeket azonban teljes mértékben megvalósítottuk.

Wacław Felczak-megemlékezés

III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉS KÖZÉLETI RENDEZVÉNYEK

Az Eötvös Collegiumban megrendezett tudományos rendezvények jelentős része a különféle pályázatok keretében (lásd II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG [PÁLYÁZATOK]), részint az Eötvös Collegium egésze, illetve szervezeti egységei és a Hallgatói Önkormányzat, a Választmány; valamint a Collegiumban működő egyesületek (Magyar Bizantinológiai Társaság, Collegium Hungaricum – SEC, Udvari Irodalom Társaság magyar tagozata) szervezésében valósult meg. Az egyes műhelyek és szervezeti egységek (Cathedra Magistrorum), illetve a Választmány önálló szervezésében megvalósított – a Collegium honlapján is kiemelt – rendezvényeket a műhelyek beszámolóinak részeként ebben a kötetben (lásd Műhelybeszámolók), illetve az ECCE XII. kötetben közöljük, amely a 2021/2022. évi őszi félév műhelytevékenységeit tartalmazza. A nemzetközi bizantinológiai előadások (Magyar Bizantinológiai Társaság) a BYZANTIUM KÖZPONT alfejezetbe; az egyéb egyesületek, illetve a Collegium együttműködő partnerei által a Collegiumban megvalósított rendezvények pedig az EGYESÜLETI RENDEZVÉNYEK, SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK alfejezetbe kerültek.

Összesen 24 jelentős rendezvény (előadás, megemlékezés, műhelykonferencia, utánpótlás-tábor, nagy hallgatói és szakterületi konferencia).

A műhelyek és szervezeti egységek rendezvényei:

Határok és határátlépések. Konferencia a Magyar műhelyben. 2021. február 26–27. (MS Teams)

Konferencia Clio műhelyében VII. A Történész műhely konferenciája 2021. március 19–20. (MS Teams)

Juvenália VIII. konferencia a Magyar műhelyben. 2021. május 7. (MS Teams)

Test-symposium, Irodalom, elmélet és kritika, konferencia. 2021. június 11–12. (MS Teams)

A Cathedra Magistrorum éves műhelymunkája 2021. október 4–6.

Romanisztikai találkozások. Neolatin hallgatói konferencia. 2021. november 19–20.

Black Friday – Angol műhelykonferencia. 2021. november 26.

Az alábbiakban a Collegium központi szervezésében vagy a Collegium egészének közreműködésével megvalósított azon kiemelt rendezvényeket ismertetjük, amelyeket a II. fejezetben (KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG [PÁLYÁZATOK]) nem tárgyaltunk.

(1) Megújuló Latintanítás, továbbképzés és konferencia. 2021. április 22–23. (MS Teams) (2) Koszorúzás Keresztury Dezső sírjánál halálának 25. évfordulóján. 2021. április 29. (3) Német nemzetiségi nyelv és irodalom OKTV döntője 2021. május 27. (4) Közös megemlékezés Wacław Felczak professzorra (Újbuda Lengyel Önkormányzata, a Lengyel Intézet és az Eötvös Collegium) 2021. június 6. (5) Emlékhelyek napja az Eötvös Collegiumban. Tárlatvezetés 2021. június 20. (6) Eötvös József-nap – Collegiumi tanévnyitó. 2021. szeptember 1. (7) A Függetlenség napja. Konferencia a görög szabadságharc kitörésének 200. évfordulóján. 2021. szeptember 3–4. (8) Tóth Gábor-emléktábla avatás. 2021. szeptember 17. (9) A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasó ülése. 2021. szeptember 24. (10) Kutatók éjszakája. 2021. szeptember 24. (11) Padlástól a pincéig: Kulturális Örökség Napjai a Ménesi úton. 2021. szeptember 18. (12) Koszorúzás Eötvös Loránd szobrának avatásán. 2021. október 5. (13) Együtt a biodiverzitásért! Biodiverzitás napok az Eötvös József Collegiumban. 2021. október 12–14. (14) A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata. A Szentimreváros értékeiről. 2021. október 29. és november 26.

(1) *Megújuló Latintanítás, továbbképzés és konferencia. 2021. április 22–23.*
(MS Teams)

Megújuló Latintanítás

A Református Pedagógiai Intézet, a Magyarságkutató Intézet,
a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Károli Gáspár Református Egyetem
szakmai napja latintanárok részére

Helyszín: MS Teams

Időpont: 2021. április 22–23. (csütörtök–péntek)

Április 22. csütörtök

14.45	Megnyitó
14.50 – 15.30	Régi-új szemmel a római vallásról: Th. Köves-Zulauf újonnan megjelent tanulmánykötete – Pataki Elvira, egyetemi docens (PPKE BTK Klasszikus és Újlatin Nyelvek Intézete Klasszika-Filológia Tanszék)
15.30 – 16.15	Új színek a régi képen: Nero – Takács László, tanszékvezető habilitált egyetemi docens (PPKE BTK Klasszikus és Újlatin Nyelvek Intézete Klasszika-Filológia Tanszék)
16.15 – 16.30	<i>szünet</i>
16.30 – 17.15	Behálózva – Az online latintanítás tapasztalatai – Szedenik Enikő, középiskolai tanár (II. Rákóczi Ferenc Gimnázium, Budapest)
17.15 – 17.20	<i>szünet</i>
17.20 – 18.50	Kávészünet sine fine – Beszélgetés a projektmunka lehetőségeiről az (online) latintanításban – moderátorok: Farkas Flóra, Gloviczki Ráhel, Kárpáti Bernadett, Kerti Anna Emese, Szlovicsák Béla, egyetemi hallgatók (ELTE BTK)

Április 23. péntek

- 9.00 – 9.45 **Újabb fejlemények a latin helyzetével kapcsolatban a német-országi közoktatásban** – Nagyillés János, intézetvezető egyetemi docens (SZTE BTK Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet Klasszika-Filológia és Neolatin Tanszék), középiskolai tanár (Mercedes-Benz Iskola Kecskemét, Audi Schule Győr)
- 9.45 – 10.30 **Prooemium libri primi Aeneidos** – Luke Amadeus Ranieri (Ancient Language Institute Moscow, Idaho)
- 10.30 – 10.45 *szünet*
- 10.45 – 11.30 **A mélységelvű tanítás lehetőségei a latinórákon** – Gesztesi Enikő, középiskolai tanár (Garay János Gimnázium, Szekszárd)
- 11.30 – 12.15 **Horatius Carmenjei első könyvének zárzata** – Imre Flóra, középiskolai tanár (Eötvös József Gimnázium, Budapest)
- 12.15 – 13.00 *ebédszünet*
- 13.00 – 13.45 **IV. Béla ún. tatárlevele és annak műveltségi háttere (egy megrázó latin dokumentum Magyarország helykereséséről a 13. században)** – Szovák Kornél, intézetvezető (ELKH Moravcsik Gyula Intézete), egyetemi docens (PPKE BTK Klasszikus és Újlatin Nyelvek Intézete Klasszika-Filológia Tanszék)
- 13.45 – 14.30 **Játék és prezentáció: a power point lehetőségei latinórán** – Czeglédi Sándor, egyetemi adjunktus (KRE BTK Történettudományi Intézet Ókortörténeti és Történeti Segéttudományi Tanszék), középiskolai tanár (Bethlen Gábor Református Gimnázium, Hódmezővásárhely)
- 14.30 – 14.45 *szünet*

-
- 14.45 – 15.30 **Rózsafelfűjt és mogyorós pele – Projektmunka Apicius szakácskönyvéhez** – Kárpáti Bernadett egyetemi hallgató (ELTE BTK)
- 15.30 – 16.15 **Párhuzamos olvasat – bilingvis szövegrészek alkalmazhatósága a fordítás középiskolai tanításának módszertanában latinról magyarra** – Farkas Flóra egyetemi hallgató (ELTE BTK)
- 16.15 – 16.30 *szünet*
- 16.30 – 17.15 **Ómagyar Mária-siralom** – Szentgyörgyi Rudolf egyetemi adjunktus (ELTE BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszék)
- 17.15 – 18.00 **Latintanítást segítő honlapok és új könyvek** – Czeglédi Sándor

(2) *Koszorúzás Keresztury Dezső sírjánál halálának 25. évfordulóján. 2021. április 29.*

1904. szeptember 6-án Zalaegerszegen született és 1996. április 30-án Budapesten hunyt el Keresztury Dezső akadémikus, a XX. századi magyar kultúra kiemelkedő személyisége, irodalomtörténész, könyvtáros, költő, az Eötvös József Collegium igazgatója, majd kurátora.

2021. április 29-én, halálának 25. évfordulóján koszorúzással egybekötött megemlékezést tartott Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Keresztury Emlékbizottság a Farkasréti temetőben, Keresztury Dezső sírjánál. Köszöntőt mondott Balaicz Zoltán, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város polgármestere, az ünnepi megemlékezést dr. Gyimesi Endre nyugalmazott levéltárigazgató tartotta. A Collegium nevében Horváth László igazgató helyezte el a koszorút, szalagján a Keresztury Dezsőtől hagyományozott mondat: *Szabadon szolgál a szellem.*

(3) Német nemzetiségi nyelv és irodalom OKTV döntője 2021. május 27.

A rendhagyó körülmények ellenére a Collegium 2021-ben is támogatni tudta az Oktatási Hivatalt az OKTV döntő fordulók lebonyolításában, május 27-én tartották meg a Collegiumban a német nemzetiségi nyelv és irodalom döntőjét. A Collegium 2013 óta minden évben szállást és/vagy helyszínt biztosít az OKTV döntőknek és a résztvevő versenyzőknek, kísérő tanáraiknak. Ezzel támogatva a vidékről a fővárosba, az OKTV versenyek döntőjére érkező diákokat, hogy a verseny előestéjén kipihenhessék magukat. A diákok így a Collegiummal is megismerkednek, a műhelyek pedig az utánpótlás megnyerésére további lehetőséget kapnak.

(4) *Közös megemlékezés Wacław Felczak professzorra (Újbuda Lengyel Önkormányzata, a Lengyel Intézet és az Eötvös Collegium) 2021. június 6.*

Wacław Felczak a XX. századi lengyel–magyar kapcsolatok legendás alakja volt, egy rendkívül meghatározó egyéniség, aki szorosan kötődik Újbudához (az 1938–1939-es tanévre egyéves ösztöndíjat kapott Magyarországra, melynek idején az Eötvös Collegium lakója volt), de élete és munkássága jóval túlmutat a kerület határain. Újbuda önkormányzata a kerület lengyel önkormányzatával közösen a professzor tiszteletére 15 évvel ezelőtt, 2006. május 29-én állított emléktáblánál, az Eötvös József Collegium dísztermében tart megemlékezést.

Wacław Felczak-megemlékezés

(5) Emlékhelyek napja az Eötvös Collegiumban. Tárlatvezetés 2021. június 20.

Tárlatvezetés 2021. június 20-án a díszteremben

A báró Eötvös József Collegium hivatástörténete című állandó kiállítás tárlóiban és a falakon a Collegium műtárgy-, dokumentum- és fotótárlatának gazdag anyagából szinte csak ízelítőt lehet adni. A kiállítás berendezése során nem törekedtek a régi Collegium történetének átfogó bemutatására: a vezérfonal, melyre a kiválasztott írásos emlékeket a tárlatvezető felfűzte, a Collegium tanárképzési hivatásának folytonos alakulása. A vezetett látogatáson Garai Imre mutatja be a Collegium történetét, és rávilágít a nagyközönség által kevésbé ismert tényekre is.

(6) Eötvös József-nap – Collegiumi tanévnyitó. 2021. szeptember 1.

MEGHÍVÓ

Az ELTE Eötvös József Collegium

tisztelettel meghívja Önt az

EÖTVÖS JÓZSEF-NAP 2021.

COLLEGIUMI TANÉVNYITÓ

ünnepi rendezvényre

Időpont és helyszín:

2021. szeptember 1., szerda 16 óra

1118 Budapest, Ménesi út 11–13.
a Collegium nagyterme (földszint)

Időtartam:

16.00 – 17.30

PROGRAM

A Collegium 125 éves fennállását méltatja és a 126. tanulmányi évet megnyitja:

Horváth László

az Eötvös József Collegium igazgatója

Köszöntők:

Kóczyán Lilla

a Rectori Koordinációs Központ vezetője

Bertényi Iván

az Eötvös József Collegium kurátora

Rémai Martin

az Eötvös Collegium Hallgatói Önkormányzat,
a Választmány elnöke

*

*Camille Saint-Saëns: Az állatok farsangja – A hattyú
előadja*

Horváth Cecília Réka (gordonka) és Szalai Bence (zongora)

Emblemata Collegii –
pillanatképek a mai Eötvös-collegista képcsarnokból:
dögész és filosz előadás

Növényzeti változások egy magára hagyott tölgyerdőben
Tóth Balázs

Nyelvészet az orvostudomány szolgálatában
Finta Klára Enikő

*

Ernesto Köhler Op. 66 No. 19. Rovartánc
előadja
Szalai Bence (fuvola)

Az Eötvös Collegiumért emlékérmek átadása – 2020/2021.

laudatio

* * *

Venerabile Collegium – A.D. MCMX

*

*Johannes Brahms: V. magyar tánc
előadja
Horváth Cecília Réka (gordonka)*

Állófogadás a meghívott vendégeknek
a Collegium rózsakertjében, a dísztó mellett.

A részvétel előzetes regisztrációhoz és védettségi igazolvány bemutatásához kötött. A részvételi szándékot kérjük augusztus 30-án 12.00 óráig emailben jelezni a titkarsag@eotvos.elte.hu címen.

Adsumus XIX.

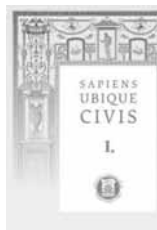
© 2000 Blackwell Science Ltd

CONCENTIO

JUVENÁLIA

SZITU
Kötet

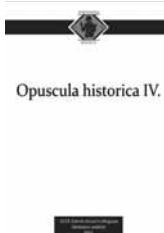
**Líra,
poétika,
diskurzus**

PERSPEKTÍVÁK:

Opuscula historica IV.

BYZANTI
L'UNO DEI ARRETRATI VO
Studia
Byzantino-Occidentalia

8488

(7) A Függetlenség napja. Konferencia a görög szabadságharc kitörésének 200. évfordulóján. 2021. szeptember 3–4.

Ελληνική Επανάσταση

A Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadságharc
kétszázadik évfordulóján

ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központ

2021. szeptember 3-4.

(1118 Budapest, Ménesi út 11-13.)

A részvétel előzetes regisztrációhoz és védettségi igazolvány bemutatásához kötött. A részvételi szándékot kérjük szeptember 1-jén 12.00 óráig emailben jelezni a titkarsag@eotvos.elte.hu címen.

PROGRAM

Bicentenáriumi ünnep

2021. szeptember 3. (péntek)

13.30 *A Magyar Bizantinológiai Társaság ünnepi közgyűlése*

Filmvetítések

14.00 *Budapest görög szíve. Egy metropolisz születése.*

Producer: Görög Athéna, rendezte: Pacsorasz Viktor

15.00 *1821–2021 A görög szabadságharc 200. évfordulója.* A Fővárosi Görög Önkormányzat dokumentumfilmje

16.00 *Köszöntők*

H. E. Efthymios PANTZOPOULOS, Görögország magyarországi nagykövete

SIANOS Tamás, Görög Nemzetiségi szószóló

BARTUS Dávid, az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánja

HORVÁTH László, a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke, az Eötvös Collegium igazgatója

16.30 *Diszelőadás*

Archimédész SZIDIROPULOSZ: Hősiesség és deheroizálás. Gondolatok és tanulságok a görög szabadságharc 200. évfordulóján

Johannes Brahms: V. magyar tánc. előadja Horváth Cecilia Réka (gordonka)

17:20 *Plenáris előadás*

Peter SCHREINER: Karl Krumbacher und die Geburt der Neogräzistik

18.10 Kötetbemutató

SOLTI Dóra – ALSZÁSZY Judit – Lina BASOUCOU: *Újgörög nyelvtan és gyakorlókönyv*
(Budapest, Eötvös Collegium, 2021)

A kötet méltatja: SZEBEHLECZKY Borbála

18.30 Inauguráció

Az ELTE BTK Ókortudományi Intézet, Görög Tanszék, Újgörög Munkacsoport – Eötvös Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ szemináriumi teremt felszenteli ÖTVÖS Csaba József, a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Orthodox Exarchátus papja

18.45 Állófogadás a Collegium kertjében a meghívott vendégeknek

A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasó ülései

2021. szeptember 4. (szombat)

Elnök: Solti Dóra

- 9.00 – 9.20 EGEDI-KOVÁCS Emese: Normann hercegnő bizánci jegyajándéka
 9.20 – 9.40 HORVÁTH László: Frankok, Artúr király és a görögök. Megverselt dicsőség a XIV. századból
 9.40 – 10.00 JUHÁSZ Erika: Török turbán vagy latin tiara?
 10.00 – 10.20 SZABÓ Pál: Szophoklész Shakespeare-ben? Egy Hamlet-monológ gondolati párhuzamáról (II. felv. 2. szín)
 10.20 – 10.30 Vita
 10.30 – 10.50 Szünet

Elnök: HORVÁTH László

- 10.50 – 11.10 GLASER Tamás: Hit és haza a görög területeken folytatott katolikus propaganda érvrendszerében a Turkokratia idején
 11.10 – 11.30 Solti Dóra: A magyarországi filhellén mozgalom és a görög szabadságharc
 11.30 – 11.50 SZABÓ Krisztina: Utazók görög tájakon a 19. században. Válogatás Pitsamanos, Skene, Dodwell, Rottman, Gell, Lear és Ender műveiből
 11.50 – 12.10 SZEBEHLECZKY Borbála Julianna: Zavirasz György műveinek magyar vonatkozásai
 12.10 – 12.30 VINCZE Xénia: Görög polgárháborús menekültek Magyarországon. A letelepedés első évtizede (1948-1958)
 12.30 – 12.50 NAKOS Konstantinos: Érdekességek Beloiannisz tanácsi jegyzőkönyveiből
 12.50 – 13.30 Vita

13.30 – 14.30 Szünet

Elnök. MÉSZÁROS Tamás

14.30 – 14.50 ILJOVSZKI Riszto: A Bizánci Birodalom eszmei kisugárzása

14.50 – 15.10 ZSUPÁN Edina: A latin nyelvű Plutarchos-korpusz kialakulásához: a bécsi Plutarchos-corvina (ÖNB, Cod. 23) tanulságai

15.10 – 15.30 TAKÁCS Miklós: A bizánci anyagi kultúra képe az Árpád-kori Magyarországot elemző régészeti kutatásokban

15.30 – 15.50 LANGÓ Péter: A görögországi bizánci régészet formálódása a 19. században és magyarországi hatása

15.50 – 16.10 TÖRÖK Ábel: Magyarok a Moreai Krónikában

16.10 – 16.30 Vita

16.30 – 17.00 Szünet

Elnök: TAKÁCS Miklós

17.00 – 17.20 KOVÁCS István: Ióannész Komnénosz császár uralkodása Ióannész Kinnamos és Nikétasz Chóniatész történeti műveiben

17.20 – 17.50 RÓZSA Márton: Euthymiosz Malakész levelezése: kommunikáció, retorika, reprezentáció

17.50 – 18.10 L. DELBÓ Katalin: Adalékok Nikétasz Eugenianos regényének utóéletéhez

18.10 – 18.30 EKLER Péter: Bizánci tudósok és a Magyar Királyság (15. sz.)

18.30 – 18.50 MÉSZÁROS Tamás: Bizánciak, törökök és johanniták. Megjegyzések egy Chalkokondylész-margináliához

18.50 – 19.30 Vita

Támogatók

A rendezvény megvalósítását a Magyar Bizantinológiai Társaság
201113/00416 számú NKA pályázata támogatta.

NN 124539. Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében:

Bizáncon innen és túl

Az MTA Klasszika-filológia Bizottság
Bizantinológiai Albizottsága

(8) Tóth Gábor-emléktábla avatás. 2021. szeptember 17.

Meghívó

Az EÖTVÖS JÓZSEF KOLLÉGIUM BARÁTI KÖRE
ÉS
AZ EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM
tisztelettel meghívja Önt

2021. szeptember 17-re (péntek), 17 órára a Collegiumba,

Dr. Tóth Gábor

igazgató úr emléktáblájának leleplezésére,
és a róla elnevezett TG terem megnyitására
(Budapest, XI. kerület, Ménesi út 11-13.)

Az emléktáblát leleplezik, s a TG termet megnyitják

Dr. Kóczián Lilla rektori koordinációs központvezető
Dr. Horváth László igazgató
Dr. Hóvári János elnök

A részvétel védettségi igazolvány bemutatásához és maszkviseléshez kötött!

(9) A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasó ülése. 2021. szeptember 24.

MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG

MEGHÍVÓ

A Magyar Bizantinológiai Társaság,
A Magyar Tudományos Akadémia
Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Klasszika-filológiai Bizottság
Bizantinológiai Albizottsága,
és az EC Byzantium Központ tisztelettel meghívja Önt
a 2021. évi szeptemberi felolvasó ülésére
szeptember 24-én (pénteken) 16.00 órára
az Eötvös Collegium Borzsák-Paepcke könyvtárába.

Horváth Janka Júlia

*Késő antik szerelmi regények keresztény olvasatai.
Achilleus Tatios és Héliodóros Bizáncban*

Török Ábel

Magyarok a Moreai Krónikában

<http://byzantium.eotvos.elte.hu/>
<http://mbt.eotvos.elte.hu/>

ELTE EÖTVÖS JÓZSEF
COLLEGIUM

DR. HORVÁTH LÁSZLÓ
ELNÖK

H-1118 Budapest, Ménézi út 11-13.

+36 1 460 4481

titkarsag@eotvos.elte.hu • horvathl@eotvos.elte.hu

mbt.eotvos.elte.hu

(10) *Kutatók éjszakája. 2021. szeptember 24.*

Kutatók Éjszakája az Eötvös Collegiumban 2021. szeptember 24.

Az EC Byzantium Központ legújabb kutatásai

- 16:00 – 16:40 Horváth Janka: Késő antik szerelmi regények keresztény olvasatai – Achilleus Tatios és Héliodóros bizáncban
- 16:45 – 17:30 Török Ábel: Magyarok A Moreai Krónikában
- 17:30 – 17:50 Juhász Erika: Damaskénos Studitis elfeledett történeti műve
- 17:50 – 18:10 Solti Dóra: A görög szabadságharc és a magyarok
- 18:10 – 18:30 Nakos Konstantinos: Kéziratok a Beloianisz falu létrejöttétől első tíz évéről
- 18:30 – 18:50 Mészáros Tamás: Kéziratok és margináliák. Megjegyzések a Chalkokondylés-szöveggyűjteményhez
- 18:50 – 19:10 Egedi-Kovács Emese: Kétnyelvű (ógörög-ófrancia) bizánci kézirat kritikai kiadása (cod. Ivion 463)
- 19:10 – 19:30 Horváth László: Phrynés, a hetéra védelmében

Germanisztika műhely

- 18:30 – 19:30 Vass Márta: Egy korai kódex titkai

Történelem műhely

- 18:00 – 18:30 Sáfár Anna: 18–19. századi református anyakönyvek néprajzi vizsgálata
- 18:45 – 19:15 Erdős András Patrik: Béke van a Balkánon!? A Nyugat-Balkán országainak kihívásai, problémái, külső és belső ellentétei.
- 19:30 – 20:00 Faragó Dávid: Hogyan lesz a veréből holló? Avagy ki is volt valójában Verebelyi Hunyadi János?

(11) Padlástól a pincéig: Kulturális Örökség Napjai a Ménesi úton. 2021. szeptember 18.

Padlástól a pincéig: Kulturális Örökség Napjai a Ménesi úton

Mint történelmi emlékhely az Eötvös Collegium is csatlakozott a 2021. szeptember 18–19. között megrendezett Kulturális Örökség Napjai rendezvényhez. Az Alpár Ignác által tervezett, a Gellérthegy déli lejtőjén álló „palota” ismét megnyitotta kapuit a látogatók előtt. Az ELTE szakkollégiumaként működő épület megtekintésén nemcsak a historizmus építészetének kedvelői, hanem a magyar tanár- és tudósképzés ezen kiemelkedő fellegvára iránt érdeklődők is örömmel vehettek részt. Az állandó kiállításon Garai Imre, az ELTE PPK oktatója és a collegiumi tanárképzés kutatója tartott tárlat-vezetést, az épület történetét Horváth László, igazgató mutatta be.

Tóth Gábor-emléktábla, Budafok

(12) Koszorúzás Eötvös Loránd szobrának avatásán. 2021. október 5.

Az Eötvös Loránd-szobor az Eötvös Loránd Geofizikai Alapítvány kezdeményezésére az Innovációs és Technológiai Minisztérium, valamint a Hegyvidéki Önkormányzat támogatásával készült, avatására az Eötvös Loránd emlékévrészeként, 2021. október 5-én került sor a Gesztenyés-kertben. A szobrot Rieger Tibor, Kossuth-díjas szobrászművész készítette. Az emlékhelyen a Collegium is elhelyezte koszorúját, a képen az igazgató mellett Varga Sára HÖK Választmány elnök és Szajbély Sámuel alelnök állnak.

(13) Együtt a biodiverzitásért! Biodiverzitás napok az Eötvös József Collegiumban.
2021. október 12–14.

BIODIVERZITÁS NAPOK @ EJC

2021.10.12–14.

(keddtől csütörtökig)

Virágos kollégiumok:

virághagyma-ültetés

minden nap 14-18 óráig az
előkertben

Fenntartható barkácsolás

Dömölki Bori vezetésével

szerdán 14 órától az udvaron
vagy a társalgóban

Komposztálási praktikák

Mudra Vikitől szerdán 18

órától a Nagyklubban

FairTrade büfé és

EötvösMozi csütörtökön

18 órától a társalgóban

További részletek a Facebook-eseménynél!

(14) A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata. A Szentimreváros értékeiről. 2021. október 29. és november 26.

MEGHÍVÓ

A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozatot indít az Eötvös Collegiumban

A SZENTIMREVÁROS ÉRTÉKEIRŐL

Az első előadást M. Szilágyi Kinga tájépítész egyetemi tanár tartja,
amelynek címe:

**„Paloták közé ékelt sziklatömb/Ki emelkedsz a vén Duna felett”
A Főváros Gellérthegye - múlt, jelen, jövő**

Helyszín: Eötvös Collegium Ménesi út 11–13.

Időpont: 2021. október 29. péntek 17 óra

Az előadás témája: a Gellérthegy helye Budapest, ill. a kerület városszövetében
történeti, társadalmi, kultúrtörténeti, örökségvédelmi és zöldfelületi, táji,
városképi szempontból.

A következő előadásra november 26-án pénteken kerül sor, témája
a gellérthegyi parkok építészeti értékeinek a bemutatása lesz.

MEGHÍVÓ

A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozatot indít az Eötvös Collegiumban

A SZENTIMREVÁROS ÉRTÉKEIRŐL

A második előadást D. Mezey Alice művészettörténész tartja, amelynek címe:

A Gellérthegy parkjai „földközelből”

Helyszín: Eötvös Collegium Ménesi út 11–13.

Időpont: 2021. november 26. péntek 17 óra

Az előadás témája: Az előadás a sétautak és pihenőhelyek épített elemeit veszi számba, s az egész vizsgált terület szempontjából értékeli. Kiegészítésként röviden kitér a közepén álló erőd, a Citadella építészeti jellegzetességeire is.

EGYESÜLETI RENDEZVÉNYEK, SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Az alábbiakban a Collegiumhoz kötődő egyesületek tevékenységét, illetve a Collegiummal együttműködő hazai intézmények azon rendezvényeit ismertetjük, amelyeknek a Collegium épülete adott otthont. (A nemzetközi együttműködésekről lásd az V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK fejezetet.)

2021-ben a Collegiumhoz kötődő egyesületek közül a Magyar Bizantinológiai Társaság és a SEC Collegium Hungaricum a világjárvány következtében nem tudott aktív tevékenységet folytatni, a rendezvényeket (konferenciák, felolvasó-ülések) elhalasztották. Az MBT működését a BYZANTIUM KÖZPONT fejezetben ismertetjük.

SEC Collegium Hungaricum

A SEC a klasszika-filológiai tanulmányokat folytató egyetemi hallgatók szakmai előmenetelét elősegíteni kívánó nemzetközi diákszervezet, amely 1990-ben Jacques Delors francia miniszterelnöknek, az Európai Bizottság akkori elnökének védnökségével alakult. Az egyesület hazai központja, a Collegium Hungaricum székhelye, az Eötvös Collegium. A SEC több hazai tagszervezetet alapított, kapcsolatban áll a határon túli magyar felsőoktatási intézményekkel, rendszeresen tart felolvasó üléseket, melyek során a műhely tagjai szűkebb közönség előtt számolnak be kutatásaikról, évente országos konferenciát rendez, amelynek szerkesztett anyagát önálló kötetben jelenteti meg.

Márton Áron Szakkollégium

2021-ben is folytatódott az ELTE Márton Áron Szakkollégium tudományos előadássorozata, a MÁSZ-szakestek. Az alábbi előadásoknak az Eötvös József Collegium biztosított helyszínt.

2021. szeptember 15-én a MÁSZ-szakestek sorozat keretében indult útjára „A Kárpát-medence földrajza” című előadás-sorozat.

2021. szeptember 15 Bottlik Zsolt – Berki Márton (ELTE TTK
Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék):
Identitás – hatalom – tér
2021. november 15 Győri Róbert és Illés Tamás: *A Kárpát-medence
településföldrajza. Településpolitika Magyarországon
és Romániában a szocializmus idején*
2021. december 15 Horváth Erzsébet: *Üdvözet a jégkorszakokból.
Mozaikok a Kárpát-medence felszínalakulásáról*

Magyar–Francia Ifjúsági Alapítvány

A Magyar–Francia Ifjúsági Alapítvány több mint egy évtizede támogatja az Eötvös József Collegiumot, hogy intézményünkbe évről évre francia anyanyelvű lektor érkezessen, és így biztosítsuk a hagyományosan magas színvonalú nyelvoktatást, az irodalmi és nyelvészeti műhelykurzusokat, valamint erősítsük a frankofón nemzetközi kapcsolatainkat.

Repülő iskola” program – Matematikai tehetséggondozás gimnazistáknak

A 2021-es évben folytatódott a 2017 őszén elindult tehetséggondozó képzés, amelynek házigazdája kezdetek óta az ELTE Eötvös József Collegiuma, a programot A Gondolkodás Öröme Alapítvány szervezi. A járványhelyzet miatt a legtöbb foglalkozást 2021-ben online formában tartották, egy foglalkozáson vettek részt személyesen a gimnazisták az Eötvös Collegium épületében október 25-én (hétfőn), 10–15 óra között.

Biodiverzitás napok

IV. KÖNYVKIADÁS

Összesen 19 kötet: ebből 1 monográfia, 15 tanulmánykötet [ebből 4 idegen nyelvű, összesen 201 tanulmány], 1 egyetemi segédkönyv és 2 közéleti kiadvány. A kötetek megvalósítását jelentő szakkollégiumi (oktatói és hallgatói) kutatómunka a tehetséggondozás meghatározó eleme.

- *Líra, poétika, diskurzus*. Szerkesztették: Laczkó Krisztina és Tátrai Szilárd. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-39-9. 320 p.
- *Cathedra Magistrorum – Lehrerforschung (2019-2020)*. Band V. Lexik. Hrsg der Reihe: László Horváth und Ilona Feld-Knapp. Hrsg des Bandes: Ilona Feld-Knapp. Schr.: Balázs Sára. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISSN:2063-837X. ISBN: 978-615-5897-37-5. 463 p.
- *Juvenália: hat-hét*. Szerkesztette: Szabó Csanád és Ugvári Sára. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-33-7. 160 p.
- *ECCE. Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő VIII. szám (2017/2018)*. Sorozatszerkesztő: Horváth László. Szerkesztők: Kocsis Teréz, Szabó Edit és Juhász Daniella. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISSN: 2064-0870. 606 p.
- *ABR XLI: Solti Dóra – Alszászy Judit – Lina Basoucou (szerk.): Újgörög nyelvtan és gyakorlókönyv. Studia Hellenica III. Periergopenés – Szegény gyötrődő tanuló III*. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-34-4. 462 p.
- *Adsumus XVIII. Tanulmányok a XX. Eötvös Konferencia előadásaiból*. Szerkesztette: Farkas Vendel, Kazsimér Balázs és Sinka Andor. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:978-615-5897-41-2. 288 p.
- *Adsumus XIX. Tanulmányok a XXI. Eötvös Konferencia előadásaiból*. Szerkesztette: Csigó Ábel és Rémai Martin. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:978-615-5897-42-9. 288 p.
- *Perspektívák: Irodalom, nyelv, kultúra*. Szerkesztette: Kazsimér Soma Balázs, Kerti Anna Emese. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:978-615-5897-44-3. 127 p.
- *SZITU kötet 2020*. Szerkesztette: Doma Petra. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-36-8. 304 p.

- *Bassola Zoltán. Ki voltam? Önéletrajz.* Szerkesztette és a szöveget gondozta: Bassola Zoltán örökösei. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-31-3. 633 p.
- *Tanulmányok Bassola Zoltán emlékére.* Szerkesztette és a szöveget gondozta: Bassola Zoltán örökösei. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-32-0. 85 p.
- *GóJaláb. Az Eötvös Collegium Választmányának elsőéves információs kiadványa.* Szerkesztők: Katkó Dominik és Rémai Martin. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:-. 48 p.
- ABR XLII: Erika Juhász (Hrsg.) *Studia Byzantino-Occidentalia.* ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-34-4. DOI: https://doi.org/10.37584/BuA_7. 401 p.
- *Opuscula historica IV. Tanulmányok a Történész műhelyből.* Szerkesztette: Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág és Rácz Balázs Viktor. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISSN: 2046-2369. ISBN: 978-615-5897-38-2. 190 p.
- *Études d'onomastique littéraire médiévale.* (Szerk.) Christine Ferlampin-Acher, Fabienne Pomel, Emese Egedi-Kovács. Collège Eötvös József ELTE – CELLAM Université Rennes 2, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-45-0. 452 p.
- *Fény és árnyék. Tanulmányok a III. Szláv Filológiai és Kultúratudományi Konferencia előadásaiból.* (Szerk.) Engelné Nagy Éva, Feró Zsófia, Tóth Réka. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-40-5. 131 p.
- *Byzance et l'Occident VI.* (Szerk.) Egedi-Kovács Emese. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-46-7. 252 p.
- *Ingenia Hungarica VI. Tanulmányok A VI. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia előadásaiból.* (Szerk.) Boda Attila, Jonica Xénia. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISSN 2416-0911. 372 p.
- *Sapiens ubique civis.* (Szerk.) Nagyillés János. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISSN 2064-2369. 196 p.

A kiadványok a honlapról letölthetőek (<https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/kiadvanyok/> és <http://byzantium.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/on-line/>), azokat sok esetben rangos külföldi könyvtárak kérik be.

V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK – „NEMZETKÖZIESÍTÉS”

2021-ben egyetlen külföldit, az ENS Paris delegálta francia lektort fogadta a Collegium. A lektor ugyanis vállalta a karantén-előírások betartását is.

A Collegium külföldi kapcsolatrendszerének két meghatározó területe van. A Kárpát-medencei (nem kizárólag magyar–magyar) tehetséggondozó és szakkollégiumi hálózat és a nagy nemzetközi oktatási-kutatási együttműködések.

Kárpát-medencei kapcsolatok

A Kárpát-medencei tehetséggondozó- és szakkollégiumi hálózatot tizenkét éve építjük (tanulmányutak, kiskonferenciák és keretegyezmények), tizenhat szervezettel (EMTE Kiss Elemér Szakkollégium, EMTE Bölöni Farkas Szakkollégium, BBTE Farkas Gyula Szakkollégium, VMFK [Újvidéki Egyetem], Apáczai Diákotthon [Újvidék], Szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Kölcsey Ferenc Szakkollégium [Beregszász], Ungvári Nemzeti Egyetem, Történelem Tanszék, TéKa doktorandusz egyesület [Szlovákia], Selye János Egyetem [Révkomárom], Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Maribori Egyetem Magyar Tanszék, Kolégium Antona Neuwirtha [Pozsonyivánka], a Lendvai Gimnázium, a szlovéniai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, valamint a Zágrábi Egyetem Hungarológia Tanszéke) hivatalosan is együttműködve. 2021-ben a Márton Áron Szakkollégiummal közösen megrendeztük a hetedik Kárpát-medencei szakkollégiumi konferenciát, mely egyben a XXV. ELTE Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetem humántudományi szekcióját képezte. A konferenciák anyagából könyvsorozat (Ingenia Hungarica ISSN: 2416-0911) indult. Fenti együttműködések is biztosítják, hogy az EC az ELTE Kárpát-medencei nyári egyetemének (hat egyetemi kar mellett hetedik ELTE egységként) állandó résztvevője, és a Márton Áron Szakkollégiummal együtt a Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia megvalósítója. A 2021. október 22–26. között tervezett hálózatépítő tanulmányi kirándulás (eperjesi és krakkói magyar tanszékek) a járvány miatt elmaradt.

VII. KÁRPÁT-MEDENCEI SZAKKOLLÉGIUMI KONFERENCIA

2021. július 7–11.
(online, MS Teams)

PROGRAM

2021. július 7. szerda

A Kárpát-medence földrajza

Az ELTE TTK Földrajz- és Földtudományi Intézet oktatóinak előadásai

elnököl: Gyuris Ferenc (MÁSZ Természettudományi műhelyvezető)

9:00–10:30 **Farkas György** (adjunktus, Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék: TGF): *Hol vagyunk? A „Kárpát-medence” koncepció és története dióhéjban*

Harangi Szabolcs (intézetigazgató, tanszékvezető egyetemi tanár, Közvetlen-Geokémia Tanszék): *A székelyföldi Csomád kitöréstörténete: van vulkáni veszély?*

10:45–12:15 **Győri Róbert** (tanszékvezető egyetemi docens, TGF): *Földrajztudomány és Trianon: a brit geográfusok álláspontja*
Jankó Ferenc (egyetemi docens, TGF): *Trianon és Burgenland létrehozása: földrajz, identitás, geopolitika*

Bottlik Zsolt (egyetemi docens, TGF): *Aktuális etnikai földrajzi vizsgálatok a Kárpát-medencében*

Bemutatkozik az Erdélyi Innovációs Műhely

elnököl: Gyenge Ervin (EIM alapító)

13:30–15:00 A fiatalokért Erdélyben 2.0 győztesei: Tóth Rudolf és Kiss Szabolcs (ConnectED), Kovács Nóra (Rusty), Józsa Huba (Histotrap), Antal Balázs (Pestroy), Gál Emese (Bronchus Protect)

2021. július 8. csütörtök

Az ELTE MÁSZ Természettudományi műhely hallgatóinak előadásai

- 9:00–10:30 „Biokém” – elnököl: **Barkasziné Illés Anett** (MÁSZ Természettudományi műhely, Biokém kabinetvezető)
Balog Edina: *A ZIF-8 fémorganikus térháló képződésének kinetikai vizsgálata és áramlásvezérelt szintézise vékony folyadékrétegben*
Boga Bíborka: *CaTiO₃ hidrotermális szintézise és fotokatalitikus teljesítményének optimalizálása statisztikai modellek felhasználásával*
Takács Dóra: *Ionos folyadék konstituentek adszorpció affinitásának vizsgálata réteges kettős hidroxid jelenlétében*
Réthy-Nagy Zsuzsánna: *A PP4 foszfatáz szubsztrátum-felismerő mechanizmusainak vizsgálata*
Dán Kinga: *A PP4 fehérje foszfatáz szubsztrátum-felismerő mechanizmusának molekuláris vizsgálata: az újfajta EVH1 domén története*
Reéb Zsófia: *Amygdalamagok lokális kapcsolatrendszerének vizsgálata*
Balog Emma: *A kinurénsav és analógjai neuromoduláló hatásának vizsgálata N-metil-D-aszpartáttal kiváltott excitotoxicitással szemben egér agyszöveten*
- 10:45–12:15 „Geo” – elnököl: **Gyuris Ferenc** (MÁSZ Természettudományi műhelyvezető)
Magyari Mátyás: *A Hevenesi-megyetérképek magyarországi települései*
Erős Nándor: *Fenntarthatósági irányzatok Románia városfejlesztési terveiben*
Linc Annamária: *A magyar-ukrán együttműködési folyamat megjelenése a médiában*
Nagy Gabriella: *Turisztikai szervezetek online marketingtevékenységének vizsgálata – A szlovák-magyar-ukrán (kárpatjai) példa*
Benedek Viktória: *Romák jövőképe(i)? - esettanulmány egy kárpátjai közösség lehetőségeiről*

- 13:30–15:00 „Matfiz” – elnököl: **Fancsali Szabolcs Levente** (MÁSZ Természettudományi műhely, Matfiz kabinetvezető)
Szanyi István: *A pomeron és az odderon a teraalektronvoltos adatok fényében egy standard Regge-pólus modell keretén belül*
Bence Norbert: *A görbület meghatározása a rugalmas proton-proton és antiproton-proton szórásra*
Mészáros Botond: *Nemlineáris leképezések vizsgálata*
Miklosi Roland-Botond: *Gröbner-bázist számoló algoritmusok újszerű megközelítése és GAP alapú implementációja*
Székely Ákos: *Indukált ábrázolások és a Mackey-féle imprimitivitás-tétel*

2021. július 9. péntek

Az ELTE MÁSZ Bölcsészettudományi műhely hallgatóinak előadásai

- 9:00–10:30 elnököl **Egedi-Kovács Emese** (MÁSZ Bölcsészettudományi műhelyvezető)
Fehér Viktor: *Családi fényképgyűjtemény, mint emlékezhely – egy székelykevei interpretatív fotóinterjú tapasztalatai*
Vojtek Lili: *Menni vagy nem menni? A szlovák önrendelkezés megjelenése a szlovák sajtóban Csehszlovákia megalakulását követően*
Nagy Hilda: *Bródy Sándor nyomorult indulása*
Nagy Krisztina: *Az Összehasonlító Irodalomtörténelmi Lapok olasz hálózata. A Petőfi-kultusz elterjedése Olaszországban*
- 10:45–12:15 elnököl: **Horváth László** (EC igazgató, MÁSZ kurátor)
Finta Klára: *Személyesség nyelvészeti vizsgálata demenciában*
Molnár Csongor: *A Bánság-kutatás problémái*
Kész Réka: *A viaszos tojásdíszítés hagyománya a kárpátaljai Salánkon*
Szeles Réka: *A nárcisztikus személyiség és az elidegenedés mozzanatai Bartis Attila A nyugalom című regényében*

Nyelvi alapok

Az Eötvös József Collegium igazgatójának javaslatára a Collegium tanári kara, majd a Hallgatói Önkormányzat 2011 júliusában egyhangúlag elfogadta a Collegiumban a mindenkori újonnan felvett elsőéves collegisták számára kötelező, felmenő rendszerű nyelvi képzés bevezetését. Stratégiai okokból és figyelembe véve azon körülményt, hogy a középiskolás diákok túlnyomó része már legalább jó középszintű angol nyelvtudással kezdi meg egyetemi tanulmányait – a Collegium a tagjai számára kötelezően választandó jelleggel ekkor a francia, német vagy olasz nyelvek tanulását írta elő a BA/BSc-képzés első hat szemesztere alatt. A kurzusok hivatalosan meghatározott célja, hogy a hallgatók a harmadik év végig nemzetközileg elismert B2-es szintű komplex nyelvvizsgát tehessenek. 2015 őszére a hároméves tapasztalatok alapján a hallgatói önkormányzat a nyelvi program részleges átdolgozását, finomítását javasolta. A munkaanyagok munkaközösségi és igazgatói véleményezése után, a programot az angol és latin nyelvekkel bővítve FONAL program címen, 2015 szeptemberében (a testületek ratifikációjától függetlenül, bizalmi alapon) bevezettük. 2016 őszétől a választható nyelvek sora a spanyol nyelvvél, míg 2018 őszétől az ógörög nyelvvél egészült ki, ezt tükrözendő a program neve ALFONS, majd ALFONSÓ programra változott. A program több ponton kiegészített, finomított változatát 2017 júniusában fogadta el a Collegium Hallgatói Önkormányzata. A legújabb, a bővülésen és az ebből adódó névváltoztatáson túl egyéb számottevő módosítást nem tartalmazó változat 2018 februárjában lépett hatályba. (A programot a fejezet függelékében csatoljuk). Az oktatás szervezésénél igyekszünk minden igény szintnek (A1–C1) kurzusokkal megfelelni. A kurzusok heti két alkalommal tartott, egyenként 90 perces órák keretében, kiscsoportos jelleggel (max. 10-12 fő) a Collegiumban zajlanak, szervezésükben és vezetésükben a Collegium szakos műhelyvezetői és vezető nyelvtanárai, oktató-kutatói (Egedi-Kovács Emese, Fejérvári Boldizsár, Klempáné Faix Dóra, Ludmann Ágnes, Mészáros Tamás, Sántháné Gedeon Mária, Sára Balázs), tanítást vállaló – legtöbb esetben bentlakásért pályázó – seniorok, felsőéves önkéntes collegisták, és vendéglektorok vettek részt. A program 2017-ben életbe lépett módosított változata részletesen szabályozza a nyelvi szintfelmérők rendszerét. (Hasonló vizsgákra már az előző tanévben is sor került, de nem egységes formában.) A bevezetett nyelvi szintfelmérő vizsgákat a mindenkori tavaszi félév végén teszik le a hallgatók. A null-kredites, de érdemjeggyel értékelt vizsga célja, hogy az adott évben elvégzett anyagot kellően összegezze és az elmélyült ismétlés lehetőségét biztosítsa. A vizsgákat minden esetben az adott

kurzust vezető tanár tartja, tehát váratlan, ismeretlen, vagy a kurzuson kívüli anyag nem szerepel a követelmények között. A sikeres vizsga egyszersmind a hallgató előmeneteléről is pontos jelzést ad, hovatovább a hallgató érdekeit szolgálja, mert ha a szabályzatban foglalt határidőn belül nem tud nyelvvizsgát tenni, halasztási kérelmét a szintfelmérőktől bizonyított nyelvtudásával hitelesen tudja alátámasztani. 2018-tól a szintfelmérők rendszere is bővült: a korábbi gyakorlattól eltérően immár a felsőfokú nyelvvizsgára készülőknek is biztosítja a program a szintfelmérő vizsgák lehetőségét.

Együttműködések nyelvterületek szerint, bővülések

Az alábbiakban rövid összefoglalót közlünk az Eötvös József Collegium nemzetközi kapcsolatainak alakulásáról. Az egyes nyelvi műhelyek szakmai tevékenységéről részletesen lásd az ECCE IX., illetve X–XI. kötetében közölt/közlendő műhelybeszámolókat, míg az egyes kiemelt rendezvényekről jelen kötet III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK fejezetét.

A nagy nemzetközi oktatási-kutatási együttműködések elsősorban az EC Byzantium Központ és a kapcsolódó szakmai műhelyek valamint a Cathedra Magistrorum szervezik és bonyolítják le. (A Byzantium Központ honlapja: <http://byzantium.eotvos.elte.hu/>. A Byzantium Központ szervezésében megvalósult további szerteágazó francia, görög, szerb és hasonló külföldi kapcsolatokról lásd az EC BYZANTIUM KÖZPONT fejezet.

A nyelvi háttér az EC (négy éve bevezetett majd 2018-ban ógörög nyelvvizsgálattal bővített) ún. A.L.F.O.N.S.Ó. programja jelenti (http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/alfonso_nyelvi_program.pdf), amely a collegisták számára – a magyar felsőoktatásban kivételes lehetőségként – második és harmadik idegen nyelv kötelező tanulását írja elő (részletesen lásd a FÜGGELÉK alfejezetet). A nyelvvizsgálattal a Byzantium Központ és a nyelvi műhelyek oktató-kutatói vesznek részt. Mindazonáltal az együttműködések és a rendezvények kiindulópontját az egyéni és csoportos kutatói eredmények (és pályázatok) jelentik.

Hivatalos keretegyezmények: École Normale Supérieure, Paris (Erasmus szerződés is: 2014–2020 között); EHESS Paris (bizantinológiai képzés, MA diploma); Université Paris 3 – Sorbonne nouvelle CERAM Kutatócsoport; L'Université Rennes 2 CELLAM EA 3206 Kutatócsoport, Fribourgi Egyetem

(Svájc, hallgatói csereszerveződés is). Bolognai Egyetem és Collegio Superiore Bologna (Erasmus szerződés is: 2014–2020 között); Collegio Superiore de Pisa; Österreichische Akademie der Wissenschaften: Abteilung Schrift- und Buchwesen Institut für Mittelalterforschung. Ión Egyetem (Korfu) és Peloponnésosi Egyetem (Kalamata); Thesszaloniki Egyetem; Szerb Tudományos Akadémia, Bizantinológiai Intézet; Beloit College (USA Wiconsin); University College London (és Institute of Classical Studies). Az egyezmények köre 2021-ben is bővült: Collegio Borromeo, Pavia.

A külföldi intézmények lektorokat is delegálnak a Collegiumba (görög, olasz, francia, osztrák). A Collegium nemzetközi szakmai „beágyazottsága” közvetlen hatással van a tehetséggondozásban elért eredményekre. A collegisták a kultúrintézetek támogatásával (is) külföldi ösztöndíjakat nyernek el, a szemináriumokon és a konferenciákon bekapcsolódnak a nemzetközi kutatásokba.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a külföldi előkelőségeket és vendégeket, akik 2021-ben a nemzetközi kapcsolataink keretében ellátogattak hozzánk, illetve a Collegiumban oktató lektorokat, szemináriumokat tartó külföldi vendégtanárokat.

Lektorok:

Bérénice Soucail (ENS, MFIA-delegált francia lektor)

FÜGGELÉK

Az ELTE Eötvös József Collegium „ALFONSÓ” nyelvi programja A collegiumi nyelvtanulás szabályozásáról

Preambulum

Az Eötvös József Collegium hivatása, hogy a legtehetségesebb magyar egyetemi polgárokat támogassa, tudományos előmenetelüket segítse. Célja, hogy olyan kiválóan felkészült szakembereket képezzen, akik tudományterületükön átlagot meghaladó tudással rendelkeznek, önálló kutatómunkára képesek, és akiknek a tudomány művelése nem csupán szakma, hanem tanári hivatás is. A Collegium oktatási célkitűzései között – a hagyományoknak megfelelően – egyszerre van jelen a széles körű, európai horizontú tudományos tájékozódás és a nemzeti hagyományok ápolásának igénye. Fentiek szellemében a Collegium 2012 szeptemberétől az irányító és szabályozó testületek (az igazgató, a tanári kar és a hallgatói önkormányzat egésze, a közgyűlés, valamint a kuratórium) egyetértő támogatásával *unanimitér* bevezette a nyelvtanulási lehetőségeket és kötelezettségeket leíró szabályrendszert. A szabályozást – ALFONSÓ keretprogram címen – az első évek tapasztalatai és eredményei alapján jelen dokumentumban kiegészítettük, bővítettük és pontosítottuk. Az Eötvös József Collegium az Eötvös Loránd Tudományegyetem tehetséggondozási munkájában betöltött történelmi szerepének megfelelően – mindenkori lehetőségeihez mérten – a nyelvtanulási keretprogramját a társ-szakkollégiumok tagsága felé is megnyitja. Óhajtjuk és bízunk abban, hogy a Collegiumtól – a magyar felsőoktatásban egyedülálló módon – kínált lehetőséggel a collegisták élni tudnak és tanulmányaikat európai szellemiséggel a nemzetközi kapcsolatrendszerünk kiszélesítésére, végső soron a magyar tudomány (oktatás és kutatás) erősítésére kamatoztatni fogják.

1. § Alapelvek

(1) A collegiumi nyelvtanulás elsődleges célja, hogy a collegisták a program meghatározott időkereten belül legalább kettő, legalább B2-es nyelvvizsgával rendelkezzenek.

(2) Abban az esetben, ha a collegista nyelvvizsga nélkül érkezik, elégséges egy B2-es nyelvvizsgát tennie.

(3) A collegistától elvárható a folyamatos fejlődésre való törekvés. Ennek megfelelően amennyiben az (1) pontban leírt feltétel már a felvétel idején teljesül, életbe lép a „szintlépési” kötelezettség: nyelvvizsga szerzése egy már ismert nyelvből C1-es szinten, vagy egy új nyelvből B2-es szinten, tekintet nélkül arra, hogy a hallgató hány nyelvvizsgával rendelkezik.

(4) Amennyiben az (1)–(3) pontokban meghatározott feltétel a rögzített határidő előtt teljesül, a Collegium erősen szorgalmazza, hogy collegista további szintlépést, vagy új nyelv elsajátítását tűzze ki célul. Ezen tanulmányok természetesen a mesterképzés idején is folytatódhatnak, és – jóllehet már nem tartoznak a jelen szabályzatba foglaltak hatálya alá – értékelési tényezőt jelentenek a mesterképzésbe való jelentkezések elbírálásában.

2. § Nyelvtanulási követelmények

(1) A collegiumi nyelvtanulási modell keretében választható nyelvek: Angol, Latin, Francia, Olasz, Német, Spanyol, Ógörög – a továbbiakban: ALFONSÓ-nyelvek.

(2) A collegiumi nyelvoktatásban való részvétel minden első-, másod- vagy harmadéves, újonnan felvett, BA/BSc-képzésben vagy osztatlan tanárképzésben résztvevő collegista számára kötelező.

(3) A collegisták számára új nyelvvizsga szerzésére három, szintemelésre kettő év áll rendelkezésre.

a. Kivételt képeznek utóbbi alól azon osztatlan tanárképzésben résztvevő hallgatók, akiknek legalább az egyik tanári szakja nyelvszak, számukra három év áll rendelkezésre szintlépésre.

(4) Általános követelmények tanulmányaikat nem nyelvi szakon folytató collegisták esetében, ha a collegistának

a. nincs nyelvvizsgája, a kimeneti követelmény egy legalább B2-es szintű nyelvvizsga;

b. egy nyelvvizsgája van, a kimeneti követelmény egy újabb legalább B2-es szintű nyelvvizsga valamely más nyelvből.

- c. kettő vagy több nyelvvizsgája van, a kimeneti követelmény egy újabb legalább B2-es szintű nyelvvizsga valamely más nyelvből, vagy egy korábbi nyelv fejlesztésre C1-es szintre.
- (5) A tanulmányaikat nyelvi szakon folytató collegisták részére az általános követelmény megegyezik a (4) pontban felsoroltakkal, azzal a kiegészítéssel, hogy
- a. a hallgató a fő- vagy minorszakjának megfelelő nyelvet a Collegiumban idegen nyelvként (vagyis az ALFONSÓ-program keretében) semmilyen formában nem tanulhatja;
 - b. a hallgató a fő- vagy minorszakjának megfelelő nyelvből szerzett új nyelvvizsgát nem fogadtathatja el az ALFONSÓ-program követelményeként.
- (6) Amennyiben egy adott nyelvből hozott vizsga nem tartozik a ALFONSÓ-nyelvek közé, a szintlépés lehetősége nem áll fenn.
- (7) Az újonnan felvételt nyerő collegisták nyelvtudásának és nyelvtanulási terveinek regisztrációját, valamint a hallgatók „vállalásának” és nyelvi tanulmányaik folyamatosságának felügyeletét a műhelytitkárokkal való szoros együttműködésben a Választmány Tudományos Bizottsága koordinálja, és mindezekről a nyelvi munkaközösség-vezető tanárnak és az igazgatónak félévente áttekintő jelentést készít.

3. § A számonkérés rendje

- (1) Új nyelvet kezdő collegisták esetében a hallgatók nyelvi fejlődésének ellenőrzésére a Collegium a tanévnek végén a négy fő nyelvi kompetenciát vizsgáló szintfelmérést végez, ha
- a. az elérni kívánt szint B2, akkor az első év végén általánosságban A2-es szintű, a második év végén B1-es szintű, míg a harmadik év végén B2-es szintű feladatsorokkal.
 - b. az elérni kívánt szint B2-ről C1, akkor az első év végén általánosságban B2-es és C1-es közötti, a második év végén C1-es szintű feladatsorokkal.
- (2) A tesztek nehézségi szintje az egyes nyelvek sajátosságait szem előtt tartva ettől adott esetben némileg eltérhet, de a vizsgáztatás során a vizsgáztatóknak alapvetően figyelembe kell venniük a vizsgát megelőző kurzusok tananyagát is.

- (3) A felmérést írásbeli és szóbeli komplex vizsga alkotja.
- (4) Az írásbeli vizsga (teszt és/vagy hallás utáni szövegértés) a kurzusvezető szervezésében és irányításával zajlik.
- (5) A szóbeli vizsgabizottság legalább két főből áll, ezek
 - a. a vizsgára felkészítő kurzus oktatója;
 - b. nyelvi műhely vezetője vagy titkára, felsőbbéves műhelytag, senior hallgató vagy diákképviselői tag.
- (6) A szintfelmérés keretét egy „nullkredites” vizsgakurzus alkotja, melyet minden a programban részt vevő hallgató köteles felvenni.
- (7) A szintfelmérő sikeresen teljesítettnek minősül, amennyiben a collegista eléri a 60%-os ponthatárt. A collegista
 - a. 60–80% közötti teljesítményéért „4 (jó)” értékelés jár;
 - b. 80–100% közt pedig „5 (jeles)” érdemjegy jár. diákképviselői tag.
- (8) A szintfelmérést a collegiumi nyelvtanárok koordinálják.

4. § Óralátogatási kötelezettség

- (1) A Collegium biztosította nyelvórákon a részvétel kötelező.
- (2) Az (1) kötelezettsége alól az igazgató eseti felmentést adhat.
- (3) A collegiumi nyelvi kurzusok látogatása a hallgató felvételekor általa vállalt célkitűzések eléréséig, vagyis a nyelvvizsga/nyelvvizsgák megszerzéséig illetve bemutatásáig, vagy a collegiumi szabályozás tekintetében ezekkel egyenértékűnek tekintett szintfelmérő vizsgák teljesítéséig kötelező marad.
- (4) A rendszeres óralátogatást az adott kurzusvezető ellenőrzi és dokumentálja.
- (5) A hallgató a tanórák legalább 75%-án köteles megjelenni.

5. § A latin nyelv tanulásáról

- (1) Első collegiumi évében kötelező a latin nyelv tanulása minden
 - a. alapképzésben bölcsész- és társadalomtudományi karra járó collegistának;
 - b. osztatlan tanárképzésben bölcsész alapkáros első három évében felvett collegistának.
- (2) A Filozófia Műhely hallgatói választhatnak a latin és az ógörög nyelv között.

6. § Egyéni elbírálás

- (1) Minden olyan egyedi esetben, amelyről e szabályzat nem rendelkezik, a hallgató nyelvtanulási kötelezettségének teljesítésére vonatkozó kérését egyéni elbírálás alá eső kérvény formájában nyújthatja be a Collegium igazgatójához.
- (2) Egyéni esetnek minősül a
 - a. szabályzatban rögzítettektől való szintbeli eltérés;
 - b. az ALFONSÓ-nyelvek körébe nem tartozó nyelvekből szerzett nyelv-vizsgák elfogadtatása.
- (3) Az ALFONSÓ program keretében sikeresen teljesített nyelvi szintfelmérő vizsgák az egyéni kérvények elbírálása során figyelembe veendők.

7. § Zárórendelkezők

- (1) Jelen szabályzat az ELTE Eötvös József Collegium Oktatási, Tanulmányi Szabályzat és Követelményrendszer mellékletét képezi.
- (2) Jelen szabályzat 2018. február 22-től érvényes.

EC BYZANTIUM KÖZPONT

ÖNÁLLÓ COLLEGIUMI OKTATÁSI-KUTATÁSI EGYSÉG

Az ELTE az Eötvös József Collegiumban mint önálló kutatóhelyen működő nagy nemzetközi kutatási pályázat (OTKA NN 104456 „Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal”) kimagasló nemzetközi eredményeinek köszönhetően 2015. szeptember 1-jével az egyetem kutatóegysége, az ELTE BTK keretátadással biztosított szakmai, és a Collegium kiegészítő szakkollégiumi támogatásából, alapító szándéknyilatkozat hitelesítésével létrehozta az EC Byzantium Központot (<http://byzantium.eotvos.elte.hu/>). A bizantinológiai és a rokon tudományterületek (francia, olasz, német és görög irodalmak, valamint történeti vonatkozások) kutatásának keretet adó oktatási-kutatási központ egyszerre jelent szilárd alapot a nemzetközi kapcsolattrendszer tartalmaz (a hallgatókat önálló kutatásokra ösztönző) működtetéséhez és a szakos filológiai képzésekhez. A Byzantium Központ Horváth László témavezetése mellett önálló munkaszámmal a Collegium keretein belül működik. A központ és munkatársainak kutatási eredményeiről lásd 53., 66. és 88. oldalak. Az alábbiakban az „Antiquitas – Byzantium – Renascentia” (ABR sorozat) eddig megjelent köteteit és a Központ irányítása mellett működő Magyar Bizantinológiai Társaság tevékenységére vonatkozó beszámolót közöljük.

Könyvsorozat**ANTIQUITAS – BYZANTIUM – RENASCENTIA:****ANTIQUITAS – BYZANTIUM – RENASCENTIA:**

sorozatszerkesztők: Farkas Zoltán – Horváth László – Mészáros Tamás

ISSN: 2064-2369

I: Szepessy Tibor: *Bevezetés az ógörög verstanba*. Szerkesztette: Mayer Gyula. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-10-3. 266 p.

II: Kapitánffy István – Szepessy Tibor (szerk.): *Bevezetés az ógörög irodalom történetébe*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-08-0. 276 p.

III: Tóth Iván: *Alexandros Homérosa. Arrhianos-tanulmányok*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-03-5. 208 p.

IV: *Philologia Nostra*. Bollók János összegyűjtött tanulmányai. Szerkesztette: Mészáros Tamás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-00-4. 516 p.

V: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-15-8. 375 p.

VI: Achilleus Tatios: *Leukippé és Kleitophón története*. Fordította: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-27-1. 151 p.

VII: Szepessy Tibor (szerk.): *Római költők antológiája*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-25-7. 575 p.

VIII: Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: *Görög nyelvtan*. Szerkesztette: Mayer Gyula. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-31-8. 333 p.

IX: Jacqueline de Romilly – Monique Trédé: *Az ógörög nyelv szelleme*. Fordította: Vargyas Brigitta. Szerkesztette: Horváth László. TypoTeX Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 978-963-2793-95-5. 135 p.

X: László Horváth (Hrsg.): *Investigatio Fontium. Griechische und lateinische Quellen mit Erläuterungen. Beiträge der Tagung Klassisches Altertum – Byzanz – Humanismus der XI. Ungarischen Konferenz für Altertumswissenschaft*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-33-2. 281 p.

XI: Horváth László: *Az új Hypereidés. Szövegkiadás, tanulmányok és magyarázatok*. TypoTeX, Budapest, 2015. ISBN: 978-963-2798-18-9. 301 p.

XII: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland II. Studia Byzantino-Occidentalia*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-36-3. 257 p.

XIII: János Nagyi – Attila Hajdú – Gergő Gellérfi – Anne Horn Baroody – Sam Baroody (eds.): *Sapiens Ubique Civis. Proceedings of the International Conference on Classical Studies (Szeged, Hungary, 2013)*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-40-0. 424 p.

XIV: Zsuzsanna Ötvös: *„Janus Pannonius’s Vocabularium”. The Complex Analysis of the Ms. ÖNB Suppl. Gr. 45*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-41-7. 354 p.

XV: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland III. Studia Byzantino-Occidentalia*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-44-8. 300 p.

XVI: Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident II. Tradition, transmission, traduction*. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-46-2. 236 p.

XVII: Ágnes Ludmann (ed.): *Mare nostrum. Studia Iberica, Italica, Graeca. Atti del convegno internazionale Byzanz und das Abendland – Byzance et l'Occident III (24-25 novembre 2014)*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-45-5. 186 p.

XVIII: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung II. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung II am 26. November 2014. (EC Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, I.II.)*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2015. [ISSN: 2064-969X]. ISBN: 978-615-5371-47-9. 159 p.

XIX: Dión Chrysostomos: *Tróját nem vették be és más írások*. Fordította, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-55-4. 172 p.

XX: Balázs Sára (Hrsg.): *Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson. Synoptische Ausgabe der Fassungen in den Codices StB Melk, Cod. 235, StB Melk, Cod. 570 und Innsbruck, ULB Tirol, Serv. I b 3. (Quelle und Deutung, EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. II.I.)*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2016. [ISSN: 2064-969X]. ISBN: 978-615-5371-66-0. 331 p.

XXI: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland IV. Studia Byzantino-Occidentalia*. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-68-4. 271 p.

XXII: Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident III. Écrits et manuscrits*. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-63-9. 333 p.

XXIII: Ágnes Ludmann (ed.): *Italia Nostra. Studi filologici italo-ungheresi*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-65-3. 275 p.

XXIV: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung III. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung III am 25. November 2015. (EC-Beiträge zur Erforschung*

deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.III.). ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. [ISSN: 2064-969X]. ISBN: 978-615-5371-67-7. 202 p.

XXV: Dora E. Solti (ed.): *Studia Hellenica*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-69-1. 132 p.

XXVI: Mészáros Tamás (szerk.): *Klasszikus ókor, Bizánc, humanizmus. A XII. Magyar Ókortudományi Konferencia előadásai*ból. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-77-6. 189 p.

XXVII: Horváth László: *Középhaladó ógörög nyelvkönyv. Periergopenés – Szegény gyötrődő tanuló I.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-75-2. 339 p.

XXVIII: Farkas Zoltán – Horváth László – Mayer Gyula: *Kezdő és haladó ógörög nyelvkönyv. Periergopenés – Szegény gyötrődő tanuló II.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-83-7. 442 p.

XXIX: *Philologia Nostra II. Kapitánffy István válogatott tanulmányai.* Szerkesztette: Farkas Zoltán és Mészáros Tamás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-78-3. 512 p.

XXX: László Horváth – Erika Juhász (Hrsg.): *Investigatio Fontium II. Griechische und lateinische Quellen mit Erläuterungen.* Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-76-9. 262 p.

XXXI: Philostratos: *A szofisták életrajzai.* Fordította és szerkesztette: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5371-86-8. 198 p.

XXXII: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland V. Studia Byzantino-Occidentalia.* ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5371-91-2. 187 p.

XXXIII: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung IV. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung IV am 23. November 2016. (EC-Beiträge zur Erforschung*

deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.IV.). ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2018. [ISSN: 2064-969X]. ISBN: 978-615-5371-90-5. 243 p.

XXXIV: Emese Egedi-Kovács (éd.) : *Byzance et l'Occident IV. Permanence et migration*. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5371-63-9. 280 p.

XXXV: Gellérfi Gergő: *Allúziós technika és műfaji hatások Iuvenalis satírjaiban*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5371-95-0. 276 p.

XXXVI: *Studia Hellenica II. Horváth Endre válogatott tanulmányai*. Szerkesztette: Horváth László – Nakos Konstantinos – Solti Dóra. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5897-07-8. 359 p.

XXXVII: Horváth László: *Az Öreg lovag*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5897-13-9. 266 p.

XXXVIII: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland VI. Studia Byzantino-Occidentalia*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5897-24-5. 270 p.

XXXIX: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung V. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung V am 19. April 2018. (EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.V.)*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2019. HU ISSN: 2064-969X. ISBN: 978-615-5897-28-3. 227 p.

XL: Emese Egedi-Kovács (éd.) : *Byzance et l'Occident V. Ianua Europae*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5897-29-0. 230 p.

XLI: Solti Dóra – Alszászy Judit – Lina Basoucou (szerk.): *Újgörög nyelvtan és gyakorlókönyv. Studia Hellenica III. Periergopenés – Szegény gyötrődő tanuló III*. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-34-4. 462 p.

XLII: Erika Juhász (Hrsg.) *Studia Byzantino-Occidentalia*. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-34-4. DOI: https://doi.org/10.37584/BuA_7. 401 p.

Beszámoló a Magyar Bizantinológiai Társaság 2021. évi tevékenységéről

Az év első felére tervezett rendszeres havi felolvasóületeket a világjárvány miatt el kellett halasztani; megtartásukra a 2021. szeptember 3-4-én rendezett „A Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján” című konferencia keretében nyílt lehetőség. A rendezvény (H. E. Efthymios Pantzopoulos, Görögország magyarországi nagykövete, Sianos Tamás, Görög nemzetiségi szószóló, Bóna Judit, az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánhelyettese és Horváth László, a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke, az Eötvös Collegium igazgatójának megnyitóbeszédét követő) programja:

2021. szeptember 3. (péntek)

Filmvetítések:

Budapest görög szíve. Egy metropolisz születése. (Producer: Görög Athéna, rendezte: Pacsorasz Viktor)

1821–2021 A görög szabadságharc 200. évfordulója. (A Fővárosi Görög Önkormányzat dokumentumfilmje)

Díszelőadás: Archimédesz Szidiropulosz: Hősiesség és deheroizálás. Gondolatok és tanulságok a görög szabadságharc 200. évfordulóján

Johannes Brahms: V. magyar tánc. Előadta Horváth Cecília Réka (gordonka)

Plenáris előadás: Peter Schreiner: Karl Krumbacher und die Geburt der Neogräzistik

Kötetbemutató: Solti Dóra – Alsászy Judit – Lina Basoucou: *Újgörög nyelvtan és gyakorlókönyv* (Budapest, Eötvös Collegium, 2021) A kötetet méltatta: Szebehleczy Borbála

Inauguráció: Az ELTE BTK Ókortudományi Intézet, Görög Tanszék, Újgörög Munkacsoport – Eötvös Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ szemináriumi termeit felszentelte Ötvös Csaba József, a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus Magyarországi Orthodox Exarchátus papja

2021. szeptember 4. (szombat)*A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülései:*

EGEDI-KOVÁCS Emese: Normann hercegnő bizánci jegyajándéka

HORVÁTH László: Frankok, Artúr király és a görögök. Megverselt dicsőség a XIV. századból

JUHÁSZ Erika: Török turbán vagy latin tiara?

SZABÓ Pál: Szophoklész Shakespeare-ben? Egy Hamlet-monológ gondolati párhuzamáról (II. felv. 2. szín)

GLASER Tamás: Hit és haza a görög területeken folytatott katolikus propaganda érvrendszerében a Turkokratia idején

SOLTI Dóra: A magyarországi filhellén mozgalom és a görög szabadságharc

SZABÓ Krisztina: Utazók görög tájakon a 19. században. Válogatás Pitsamanos, Skene, Dodwell, Rottman, Gell, Lear és Ender műveiből

SZEBEHLECKZY Borbála Julianna: Zavirasz Györgyműveinek magyar vonatkozásai

VINCZE Xénia: Görög polgárháborús menekültek Magyarországon. A letelepedés első évtizede (1948-1958)

NAKOS Konstantinos: Érdekességek Beloianisz tanácsi jegyzőkönyveiből

ILJOVSZKI Riszto: A Bizánci Birodalom eszméi kisugárzása

ZSUPÁN Edina: A latin nyelvű Plutarchos-korpusz kialakulásához: a bécsi Plutarchos-corvina (ÖNB, Cod. 23) tanulságai

TAKÁCS Miklós: A bizánci anyagi kultúra képe az Árpád-kori Magyarországot elemző régészeti kutatásokban

LANGÓ Péter: A görögországi bizánci régészet formálódása a 19. században és magyarországi hatása

TÖRÖK Ábel: Magyarok a Moreai Krónikában

KOVÁCS István: Ióánnész Komnénosz császár uralkodása Ióánnész Kinnamos és Nikétasz Chóniatész történeti műveiben

L. DELBÓ Katalin: Adalékok Nikétasz Eugenianos regényének utóéletéhez

EKLER Péter: Bizánci tudósok és a Magyar Királyság (15. sz.)

MÉSZÁROS Tamás: Bizánciak, törökök és johanniták. Megjegyzések egy Chalkokondylész-margináliához

Szeptemberben még egy felolvasóülést tartottunk, de a járványhelyzet rosszabbodásával a többi rendezvényt elnapoltuk.

Felolvasóülés

2021. szeptember 24.

HORVÁTH Janka Júlia: Késő antik szerelmi regények keresztény olvasatai. Achilleus Tatios és Héliodóros Bizáncban

TÖRÖK Ábel: Magyarok a Moreai krónikában

A járványügyi helyzet miatt a 2021. november 22–25-ére tervezett *Byzanz und das Abendland VIII.* nemzetközi bizantinológiai konferenciát, melynek társszervezője a Magyar Bizantinológiai Társaság, szintén el kellett halasztanunk (2022. májusára).

A Magyar Bizantinológiai Társaság 2021. szeptember 3-án tartotta évi rendes közgyűlését. 4 új tag felvételét (akiknek kérelmét korábban az Elnökség megszavazta) a közgyűlés tagjai egyhangúlag jóváhagyták.

A Társaság nevében benyújtott és elnyert pályázatok 2021-ben megvalósult vállalásai:

NEA-KK-20-O-M-0158 (A Magyar Bizantinológiai Társaság hazai és nemzetközi működésének támogatása) pályázaton nyert 1.000.000 Ft elszámolása megtörtént.

A NEAO-KP-1-2021/1-000418 (A Magyar Bizantinológiai Társaság nemzetközi szerepvállalásának hatása a Társaság hazai működésére) pályázaton nyert 1.000.000 Ft felhasználása folyamatban van.

Az NKA A2026/N5249 (A Függetlenség napja- tematikájú rendezvénysorozat megvalósítására) pályázaton nyert 2.000.000 Ft a vállalásoknak megfelelően felhasználásra került; elszámolása folyamatban van.

Az NKA A2028/N7925 (A magyar bizantinológia új eredményeinek terjesztése: Többéves hagyománnyal rendelkező nemzetközi konferencia- és kötetbemutató-sorozat) pályázatunkat befogadták, elbírálása folyamatban van.

A NEAO-KP-1-2022/1-000250 (A Magyar Bizantinológiai Társaság működésének dinamizálása) pályázatunkat befogadták, érvényesnek találták; elbírálása folyamatban van.

A pályázati támogatásoknak köszönhetően folyamatosan frissül a Társaság honlapja: eotvos.elte.hu/kozossegtarsasagok/magyar-bizantiologiai-tarsasag.

A Társaság tagjai folyamatosan küldik publikációs adataikat a Byzantinische Zeitschrift magyarországi referensének, aki minden évben (így 2021-ben is) márciusban és szeptemberben továbbítja azokat a tudományág legjelentősebb nemzetközi folyóiratának szerkesztőségébe.

VI. AZ EC KÖLTSÉGVETÉSÉNEK SAROKSZÁMAI (SAJÁT BEVÉTELEK)

A 2021. évi (a költségvetési előirányzathoz képest) tényleges bevételeink az alábbiak szerint valósultak meg: kollégiumi díj: 11 248 160 Ft, kereskedelmi szálláshely bevétel: 2 441 000 Ft.

Összesen: 13 689 160 Ft.

A mérlegeredmény háttérében a legfontosabb tényező: a költségvetési fegyelem (a működési kiadások és a dologi beruházások minimalizálása).

A Collegiumban folyó szakmai munkára (a több mint 170 kurzusra, illetve az előadókra) 2021-ben tervezhattünk és ki is fizethettünk honoráriumot. A bevételek (szállás- és terembérlet) pontosan nem tervezhetők, mert a lehetőségeket nem hirdethetjük, állandó vevői körünk korlátozott. Nemcsak egyének, hanem csoportok (pl. nyári egyetem, évközi kurzusok) is béreltek a Collegiumban szállást. Bevételeinket növelte, hogy külföldi ösztöndíjas hallgatóink helyét rendre Erasmus-hallgatóknak adtuk ki.

VII. EGYÉB

Az Eötvös Collegiumért Alapítvány

Az Eötvös Collegiumért Alapítványt 1990-ben a Collegium Szijártó István igazgató úr mint alapító kezdeményezésére hozta létre. Az elmúlt 33 évben jelentős támogatást tudott biztosítani az eredeti céloknak megfelelően. 2014-ben kezdeményeztük az alapítvány eredeti célok és működés szerinti megújítását (a pályázatok, az ügyintézés gyakorlati szempontjai miatt célszerű, ha az alapítói szándékoknak megfelelően a mindenkori elnök a mindenkori igazgatóval azonos) és a közhasznúság visszaszerzését. Ügyvédi segítséggel sikerült elérni, hogy hosszas előkészítő munka után a Fővárosi Törvényszék a 2015. október 7-én kelt végzésében a változtatásokat jogerőre emelte. Az alapító okirat újabb, 2023. évi módosításában az alapítvány tevékenységi körének bővülését (könyvkiadás, folyóirat, időszaki kiadvány kiadása), a közhasznúságot és a kuratóriumi tagok megváltozását hagyta jóvá a bíróság. Az alapítvány kuratóriuma: Csoma Zsigmond Lajosné Kovács Mária, Dörnyei Lászlóné, Solymosi László, Szakály Sándor és Horváth László (elnök). Az alapítvány pénzügyeit Stájer Éva felügyeli.

A 2021-es évben az Eötvös Collegiumért Alapítvány 4 731 478 Ft-ból gazdálkodhatott. Pályázati támogatásokat nyertünk: az olasz nyelvoktatás támogatására az Olasz Kultúrintézettől a 2021. és 2022. évi időszakra összesen 2 132 250 Ft-ot; a Nemzeti Együttműködési Alaptól működési támogatásként (NEAO-KP-1-2021/1-0001) 1 952 000 Ft-ot. A Rennes-i Egyetem 251 524 Ft-tal támogatta a Byzantium Központtal közösen megjelentetett kötet kiadását. A Bouchal Kft. 91 000 Ft-ot adományozott a collegiumi könyvkiadási tevékenység támogatására. A személyi jövedelemadó 1%-os felajánlásaiból 304 704 Ft folyt be.

Számszerűsíthető eredmények

A Collegium 2009 – 2023 decembere között elért eredményei elektronikus úton elérhetőek és „letölthetőek”: <https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/eredmenyek>

A hallgatói eredmények értékeléséhez fontos szempont, hogy a Collegium

döntő többségben érettségi után, valóban „kezdő” elsőéves hallgatókat vesz fel, nem a felsőévesek – a már tanulmányi / tudományos szempontból bizonyított hallgatók – közül toborozza tagjait.

Nemzeti felsőoktatási ösztöndíjasok: 2021/2022: 12 fő.

Kiválósági ösztöndíjasok: 2020/2021-ben: 25 fő.

Kitüntetések

Az Eötvös Collegium kurátora az igazgató személyi javaslatai alapján a Kuratórium támogatásával – a régebbi collegiumi gyakorlatot felelevenítve – 2009-től az őszi ünnepi közgyűlésen, 2015-től pedig az Eötvös József-napon (szeptember 3-án, az ünnepi tanévnyitón) a Collegium önzetlen támogatóinak Eötvös Collegiumért emlékérmet adományoz. Köszönetünket három területen fejezzük ki: „külfilosz”, azaz nem collegista, „öreg collegista”, azaz korábban végzett növendék, és „távozó collegista”, azaz a Collegiumból kiköltöző collegista kategóriákban.

Emlékérmeket kaptak:

2021. szeptember 1-jén (Eötvös József-nap):

Kiss Jenő, a Kuratórium örökös elnöke, akadémikus

Kóczyán Lilla, az ELTE Rektori Koordinációs Központ vezetője

Cseszregi Tamás, az ELTE Oktatási Igazgatóság igazgatója

Barabás Gergő, távozó collegista

Horicsányi Attila, távozó collegista

Luksa Norbert, távozó collegista

MŰHELYBESZÁMOLÓK

I. A műhelyekben és a szervezeti egységekben meghirdetett kurzusok

2020/21. őszi félév

ÓRÁK CÍME

OKTATÓ

Angol–Amerikai műhely

Angol szaknyelv C1
Nyelvészeti tutoriális szeminárium
Angol B2
Angol C1 haladóknak
Tutoriális szeminárium MA
Irodalmi tutoriális szeminárium

Fejérvári Boldizsár
Garai Luca
Egyed Regina
S. Gedeon Mária
Fejérvári Boldizsár
Kovács Györgyi

Aurélien Sauvageot Francia műhely

Francia civilizáció
Francia szókincsfejlesztés
Filológiai szeminárium
Francia kezdő 1.
Francia középhaladó 3.

Francia haladó 5.
Felsőfokú nyelvvizsga előkészítő (B2-C1) 1.

Bérénice Soucail
Bérénice Soucail
Kalmár Anikó
Egedi-Kovács Emese
Egedi-Kovács Emese,
Bérénice Soucail
Bérénice Soucail
Bérénice Soucail

Biológia–Kémia műhely

Fejezetek a biológia és a kémia köréből

Illés Anett

Bollók János Klasszika-filológia műhely

Antik dráma a laptól a színpadig
Görög próza
Latin nyelv 1. történészeknek
Latin nyelv 3. történészeknek

Nagyillés János, Jászay Tamás
Mészáros Tamás
Mészáros Tamás
Mészáros Tamás

Filozófia műhely

Kant
Egzsztencializmus
Hegel

Tasnádi Gábor
Takács Ádám
Sajó Sándor

Gazdálkodástudományi műhely

Pénzügyi modellezés és derivatívaárak

Bondici László

Germanisztika műhely

Német 1: Német nyelv kezdőknek (A1)	Sára Balázs, Kukri Márta
Német 3: Német nyelv félközéphaladóknak (A2)	Sára Balázs, Varga Gábor
Német 5: Német nyelv középhaladóknak (B1)	Sára Balázs, Hegyi Anna
Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)	Sós Gabriella
Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)	Sára Balázs
Német stílusgyakorlatok III. Opusculum tripartitum' – Kritikai szövegkiadás XV.	Sára Balázs
Áttekintő német nyelvtörténet VII: Ófelnémet nyelv	Sára Balázs
Műfordítói szakszeminárium VI.	Wilhelm Droste
Cathedra Magistrorum – tanárkutatás XVI.	Feld-Knapp Ilona

Informatika Műhely

Programozási nyelvek kutatószeminárium	Kozsik Tamás
Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak	Luksa Norbert
Programozási alapismeretek mindenkinek	Luksa Norbert

Magyar műhely

Vitakör	Förköli Gábor
Metaforaazonosítás magyar nyelvű szövegekben	Simon Gábor
Curiositas/Kíváncsiság	Tamás Ábel
Bevezetés a nyelvészeti kutatásokba	Ballagó Júlia
Irodalmi proszeminárium	Vaderna Gábor

Matematika–Fizika műhely

Kutatószeminárium 9.	Burcsi Péter
----------------------	--------------

Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely

Vitakérdések a geográfiában	Győri Róbert
-----------------------------	--------------

Olasz műhely

Olasz 1. – teljesen kezdő	Ludmann Ágnes
Olasz 3. – félközéphaladó	Ludmann Ágnes, Balga Nóra
Olasz nyelvi gyakorlatok B2-C1	Ludmann Ágnes

Kortárs italianisztikai tanulmányok
Analisi della figura dell'eroe in testi
medievali

Ludmann Ágnes

Ludmann Ágnes

Orientalisztika műhely

Orientalisztikai előadás
Orientalisztikai kutatószeminárium

Máté Zoltán, Takó Ferenc

Máté Zoltán, Takó Ferenc

Skandinavisztika műhely

Kortárs izlandi irodalom
Skandináv fordítói szeminárium 3.

Annus Ildikó

Csúr Gábor Attila

Spanyol műhely

Club de lectura / Olvasóklub
Nuevos métodos en la enseñanza del español
/ Új módszerek a spanyol nyelvoktatásban
Spanyol nyelv 1. kezdőknek

Klempáné Faix Dóra

Klempáné Faix Dóra

Klempáné Faix Dóra,

Horváth Levente

Spanyol nyelv 3. középfeladókknak

Klempáné Faix Dóra, Tóth Zsuzsa

Spanyol nyelv 5. haladóknak

Klempáné Faix Dóra,

Sinka Andor

Szlavisztika műhely

Tudományos tanulmánykötet-szerkesztési
gyakorlat

Engelné Nagy Éva

Társadalomtudományi műhely

Napjaink társadalmi problémái
Vízdiplomácia

Bozsonyi Károly

Bozsonyi Károly

Történelem műhely

Módszertani műhelyszeminárium 1
Módszertani műhelyszeminárium 3
Történelemtanári Műhelyszeminárium
Az erdélyi büntetőjog történetének forrásai

Fazekas István, Ternovác Bálint

Fazekas István, Ternovác Bálint

Varga Virág

Rác Balázs

Egyéb

Latin nyelv 1.

Horváth László

2020/21. tavaszi félév

ÓRÁK CÍME

OKTATÓ

Angol–Amerikai műhely

Kutatás és előadás angolul
Angol C1 haladóknak
Angol nyelv B2
Tutorális szeminárium MA
Tutorális szeminárium OTAK
Fordítás, szerkesztés, kiadás

Fejérvári Boldizsár
S. Gedeon Mária
Kovács Györgyi
Fejérvári Boldizsár, Garai Luca
Fejérvári Boldizsár, Garai Luca
Fejérvári Boldizsár

Aurélien Sauvageot Francia műhely

Francia kezdő 2.
Francia középhaladó 4.

Francia haladó 6.
Francia felsőfokú nyelvvizsgaelőkészítő
(B2-C1) 2.
Francia civilizáció
Francia szókincsfejlesztés

Egedi-Kovács Emese
Egedi-Kovács Emese,
Bérénice Soucail
Bérénice Soucail

Bérénice Soucail
Bérénice Soucail
Bérénice Soucail

Biológia–Kémia műhely

A biológia és a kémia határterületei

Illés Anett

Bollók János Klasszika-filológia műhely

Császárkori költészet - reneszánsz utóélet
Latin nyelv 2.
Latin nyelv 4.

Simon Lajos Zoltán
Mészáros Tamás
Mészáros Tamás

Filozófia műhely

Arisztotelész metafizikája
Foucault
Bioetika

Hangai Attila
Takács Ádám
Nemes László

Gazdálkodástudományi műhely

Pénzügyi modellezési módszerek

Bondici László

Germanisztika műhely

Német 2: Német nyelv kezdőknek (A1-A2)
Német 4: Német nyelv félközéphaladóknak
(A2-B1)

Sára Balázs, Kukri Márta

Sára Balázs, Varga Gábor

Német 6: Német nyelv középfaladóknak (B1-B2)	Sára Balázs, Hegyi Anna
Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)	Sára Balázs
Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)	Sára Balázs
Opusculum tripartitum – Kritikai szövegkiadás XVI.	Sára Balázs
Áttekintő német nyelvtörténet I. – Nyelvváltozás-elméletek és genealógia	Sára Balázs
Kutatásmódszertani szakszeminárium – Műhelykonferencia II.	Sára Balázs
Német stílusgyakorlatok IV.	Sára Balázs
Műfordítói szakszeminárium VII.	Wilhelm Droste
Cathedra Magistrorum – tanárkutatás XVII.	Feld-Knapp Ilona
Informatika műhely	
Programozási nyelvek kutatószeminárium	Kozsik Tamás
Kvantumszámítás-technika	Kozsik Tamás, Zimborás Zoltán
Magyar műhely	
Vitakör	Förköli Gábor
Diagram és Irodalomtudomány	Szemes Botond Bálint
Metaforaazonosítás magyar nyelvű szövegekben	Simon Gábor
Matematika–Fizika műhely	
Kutatószeminárium 10.	Burcsi Péter
Olasz műhely	
Olasz kezdő 2.	Ludmann Ágnes
Olasz félközépfaladó 4.	Ludmann Ágnes
Olasz középfaladó 6.	Ludmann Ágnes
Olasz nyelvi gyakorlatok C1-C2	Ludmann Ágnes
Kortárs olasz irodalmi vizsgálódások	Ludmann Ágnes
Orientalisztika műhely	
Orientalisztikai kutatószeminárium	Máté Zoltán, Takó Ferenc
Orientalisztikai előadás	Máté Zoltán, Takó Ferenc
Tudományos írás	Takó Ferenc

Skandinavisztika műhely

Skandináv fordítói szeminárium 4.
Karen Blixen életműve

Csúr Gábor Attila
Dériné Stark Zsófia

Spanyol műhely

Club de lectura / Olvasóklub
Nyelvi készségfejlesztés
Spanyol nyelv 2. kezdőknek
Spanyol nyelv 4. középfeladóknek

Spanyol nyelv 6. középfeladóknek

Klempáné Faix Dóra
Klempáné Faix Dóra
Klempáné Faix Dóra, Óvári Kitti
Klempáné Faix Dóra,
Szántó Hanna, Tóth Zsuzsa
Klempáné Faix Dóra

Szlavisztika műhely

Szláv filológiai kutatószeminárium

Engelné Nagy Éva

Társadalomtudományi műhely

Kutatószeminárium 2
Szociálpszichológia a digitális korban

Bozsonyi Károly
Bozsonyi Károly

Történetész műhely

Módszertani műhelyszeminárium 2
Történeti kutatás és adatvizualizáció
Történelemtanári Műhelyszeminárium 2
Albánia és a Nyugat-Balkán
Latin iratolvasás
A kora újkori jogtörténet forrásai –
iratolvasási szeminárium

Fazekas István, Ternovác Bálint
Ternovác Bálint
Varga Virág
Erdős András
Faragó Dávid

Erdős András

Egyéb

A portfólióírás gyakorlata
Latin 2

Barabás Gergő
Horváth László

Angol–Amerikai műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.901b/EC	Fejérvári Boldizsár: Angol szaknyelv C1
BMVD-200/657h/EC	Garai Luca: Nyelvészeti tutoriális szeminárium
BMVD-200.625b/EC	Egyed Regina: Angol B2
BMVD-200.480b/EC	Sántha Ferencné: Angol C1 haladóknak
BMVD-200/657g/EC	Fejérvári Boldizsár: Tutoriális szeminárium MA
BMVD-200/657i/EC	Kovács Györgyi: Irodalmi tutoriális szeminárium

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Műhelykonferencia – 2020. november 27-én került sor az Angol-Amerikai Műhely éves műhelykonferenciájára. Az előadásokra három (egy történelmi-kulturális, egy irodalmi és egy nyelvi-fordításelméleti) szekcióban került sor, és a szigorú előzetes válogatásnak köszönhetően ismét sikerült szakmailag igényes és izgalmas eseményt megrendeznünk. Meghívott szekcióelnökként Olivia Fero, a Milestone Institute tanára tisztelte meg a konferenciát, rajta kívül S. Gedeon Mária és Fejérvári Boldizsár műhelyvezető elnökkölt szekciókat. A konferencia programja a következő volt:

EJC AASW Workshop Conference, 27th November 2020

09.30 Opening Address

09.40 First Section: Cultural Transfers (Chair: Máté Halmos)

09.40–10.00 *Regina Varga*

The Legacy of The American Nazi: George Lincoln Rockwell

10.00–10.20 *Zsanett Kanász*

English Borrowings in the German Dubbing of American Family Sitcoms

10.20–10.40 *Questions and Discussion*

10.40 Coffee Break

11.00 Second Section: Literatures in English (Chair: Natália Pikli)

11.00–11.20 *Györgyi Kovács*

Supernatural and Sympathy in Ann Radcliffe's *The Romance of the Forest* (1791)

11.20–11.40 *Izabella Migléc*

Oscar Wilde's Influence and Reception in Germany

11.40–12.00 *Lili Vojtek*

Old Ladies in Detective Fiction: The Defeminization of Women in Detective Stories

12.00–12.20 *Anna Patrícia Wynn*

The Gaze in Angela Carter's *The Bloody Chamber*

12.20–12.40 *Questions and Discussion*

12.40 Lunch Break

14.00 Third Section: Language and Linguistics (Chair: Péter Szigetvári)

14.00–14.20 *Judit Erdei*

'Who're you calling an idiom?'

Understanding Unfamiliar Idioms in Terry Pratchett's Discworld Series

14.20–14.40 *Klára Finta*

The Analysis of the Relationship between Working Memory, Episodic Memory and Language in Dementia

14.40–15.00 *Luca Garai*

The Flapping of Intervocalic /nt/ Clusters in American English: An Empirical Study

15.00–15.20 *Questions and Discussion*

15.20 Closing Credits

VENUE: Online (MS Teams)

The organizers reserve the right to change the above programme.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
kódja

BMVD-200.660c/EC

BMVD-200.480c/EC

BMVD-200.625c/EC

BMVD-200/657j/EC

BMVD-200/657k/EC

BMVD-200.728a/EC

oktatója és címe

Fejérvári Boldizsár: Kutatás és előadás angolul

Sántha Ferencné: Angol C1 haladóknak

Kovács Györgyi, Egyed Regina: Angol nyelv B2

Fejérvári Boldizsár, Garai Luca: Tutoriális szeminárium MA

Fejérvári Boldizsár, Garai Luca:

Tutoriális szeminárium OTAK

Fejérvári Boldizsár: Fordítás, szerkesztés, kiadás

Sportnap

Aurélien Sauvageot Francia műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
kódja oktatója és címe

BMVD-200/668b/EC	Bérénice Soucail: Francia civilizáció
BMVD-200.326a/EC	Bérénice Soucail: Francia szókincsfejlesztés
BMVD-200.905b/EC	Kalmár Anikó: Filológiai szeminárium
BMVD-200/670b/EC	Egedi-Kovács Emese: Francia kezdő 1.
BMVD-200/672b/EC	Egedi-Kovács Emese, Bérénice Soucail: Francia középhaladó 3.
BMVD-200/673b/EC	Bérénice Soucail: Francia haladó 5.
BMVD-200/674b/EC	Bérénice Soucail: Felsőfokú nyelvvizsga előkészítő (B2-C1) 1.

II. COLLEGIUMI MUNKA

A pandémia miatt még mindig nagyrészt digitális keretek között zajló oktatás sajnos több szempontból is keresztül húzta a félévre tervezett szakmai elképzeléseinket. A tavaszra tervezett műhelykonferenciánkat ebben a félévben sem tudtuk megtartani. Felmerült ugyan az online lebonyolítás lehetősége, de ezt a műhelytagok nem támogatták, így az újabb halasztás mellett döntöttünk.

Hogy a kialakult helyzetben mégis kézzelfogható eredménye legyen a hallgatók egyéni munkájának, összeállítottuk egy műhelykötet kéziratát, amelyben ki-ki saját folyamatban lévő, illetve a közelmúltban végzett kutatásának eredményeiről számolt be. A kötet igen sokszínű, a tanulmányok mind tematikájuk, mind terjedelmük tekintetében igen változatosak, de meggyőzően tükrözik, hogy a műhelytagok túlnyomó többsége aktívan töltötte az elmúlt, megszorításokkal terhelt félévet. Néhány hallgató két tanulmányt is közre adott és két korábban végzett hallgatónk – jelenleg más szakon PhD hallgatók – is örömmel csatlakozott ehhez a vállalkozáshoz.

Ugyancsak ennek a félévnek az eredménye a Szabics Imre emlékkötet tanulmányainak nyomda alá rendezése. A munkában valamennyi műhelytag részt vett. A kötet előkészítő munkálataiban Filyó Fanni, Farkas Veronika és Tarnai Csillag segédkezett.

A műhelyórák ebben a félévben új letorunk Bérénice Soucail vezetése alatt zajlottak. Bérénice hamar elnyerte a hallgatók bizalmát, akik valamennyien szívesen és lelkesen vettek részt az óráin. Ebben a szokatlan félévben nagyon sokat jelentett mindannyiuk számára ez a collegiumi óra, amely mind szakmai, mint nyelvi szempontból igen eredményesnek bizonyult hallgatóink számára.

Az őszi folyamán a Francia Tanszéken megrendezésre került az OTDK-án indulók versenydolgozatainak meghallgatása. A műhelytagok közül Filyó Fanni vett részt ebben a megmérettetésben. Fanni színvonalas előadásával meggyőzte az oktatókat arról, hogy a munkája messzemenőkéig alkalmas a tavaszi konferencián való bemutatásra.

A félév során valamennyi hallgatónk sikeresen alkalmazkodott a megváltozott körülményekhez és az ezekből fakadó kihívásokhoz. Igazgatói dicséretre két műhelytitkárunkat Farkas Veronikát és Tarnai Csillagot, továbbá Filyó Fannit javaslom.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.215b/EC	Egedi-Kovács Emese: Francia kezdő 2.
BMVD-200.215c/EC	Egedi-Kovács Emese, Bérénice Soucail: Francia középhaladó 4.
BMVD-200.215d/EC	Bérénice Soucail: Francia haladó 6.
BMVD-200.671b/EC	Bérénice Soucail: Francia felsőfokú nyelvvizsgaelőkészítő (B2-C1) 2.
BMVD-200.674b/EC	Bérénice Soucail: Francia civilizáció
BMVD-200.327a/EC	Bérénice Soucail: Francia szókincsfejlesztés

II. COLLEGIUMI MUNKA

A 2021-es év tavaszi félévé még mindig a járvány árnyékában telt és ez nagyban meghatározta a Műhely szakmai és közösségi életét. A korábban elhalasztott műhelykonferenciát ebben a félévben sem tudtuk megrendezni. Hogy mégis legyen kézzelfogható eredménye a műhelytagok szakmai munkájának, elkészült egy tanulmánykötet, amely ugyan nem illeszkedik a tervezett konferencia tematikájához, de mégis lehetőséget adott arra, hogy ki-ki elmélyedhessen saját kutatási témájában. A kötet megvalósulásában nagy szerepe volt lektorunknak, Bérénice Soucail-nak, aki vállalta a szövegek átolvasását, nyelvi ellenőrzését.

A félév során online formában lezajlott a XXIII. OTDK konferencia is, ahol Filyó Fanni, a szekció legjobb szóbeli eredményét produkálva különdíjas lett.

A félév nagy része az online órák mellett az előretétek jegyében telt. Hallgatóink a többi romanista műhellyel közös konferencia szervezésébe fogtak. Az esemény hamarosan meghirdetésre kerül az ország valamennyi egyetemén, a lebonyolításra pedig 2021 novemberét jelölték ki a szervezők. Reményeink szerint nem lesz akadálya a jelenléti konferencia megrendezésének.

Biológia–Kémia műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
 kódja oktatója és címe
 BMVD-200.662b/EC Illés Anett: Fejezetek a biológia és a kémia köréből

A műhely ösztöndíjasai
 ösztöndíj fajtája ösztöndíjas neve
 Klebelsberg Képzési Ösztöndíj Filipszki László
 Kékesi Attila

Előadás konferencián, illetve posztterek
 konferencia résztvevő(k)
 Eötvös Konferencia Kékesi Attila, Šiška Dávid
 Magyar Bioinformatikai Társaság
 Bioinformatika Konferenciája Dankó Benedek
 Magyar Mikrobiológiai Társaság
 2020. Évi Nagygyűlése Imrefi Ildikó
 Fiatal Biotechnológusok Konferenciája Imrefi Ildikó
 Kari TDK konferencia Tóth Balázs

TDK részvétel
 Szebik Huba: SE TDK konferencia részvétel
 Tóth Balázs: Biológia TDK ÖKK különdíj

A műhelytagok publikációi

Szebik Huba: Bruzsik, B., Biro, L., Zelena, D., Sipos, E., Szebik, H., Sarosdi, K. R., Horvath, O., Farkas, I., Csillag, V., Finszter, C. K., Mikics, E., & Toth, M. (2021). Somatostatin neurons of the bed nucleus of stria terminalis enhance associative fear memory consolidation in mice. *The Journal of Neuroscience*, JN-RM-1944-20. <https://doi.org/10.1523/jneurosci.1944-20.2020>

Valamint Rác Dorottya Szilvia ismeretterjesztő írásai a Bolyi Önképző Műhely honlapján

Oktatási tevékenység

Dömölki Borbála: KéKó (egyetemi kémia korrepetálás)

Filipszki László: óraadó tanár a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban

Imrefi Ildikó: ELTE TTK kurzus: Növényi struktúra és funkció gyakorlat

A műhely hagyományos átlaga: 4,64

Egyéb

Dömölki Borbála: Dürer kémiaverseny szervezése

Filipszki László: Instruktorként Öntevékeny Csoport tag

Sebe Anna Eszter: KJG Kémia Háziverseny szerkesztése

Šiška Dávid: Dürer kémiaverseny szervezése

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A jelenlegi vírushelyzet miatt nem állt módunkban szakmai rendezvényeket tartani.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőköri, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelytagok érdeklődési körének heterogenitása miatt külön szakcsoportok nem működnek a műhely keretein belül, de a másodévtől kezdve a legtöbb műhelytag végez tudományos kutatómunkát. Részt vesznek tudományos projektekben az ELTE TTK Biológia Intézetének különböző laborjaiban és tanszékein (Növényismereti Tanszék, Ökológiai és Elméleti Biológiai Tanszék), az ELTE TTK Kémia Intézetének laborjaiban és tanszékein (Analitikai Tanszék – Környezatkémiai Kutatóközpont), az MTA-ELTE (Peptidkémiai Kutatócsoport), a KOKI (Transzlációs Magatartás Kutatócsoport, Celluláris Neurofarmakológiai csoport), a TTK (Visual systems neuroscience lab) és a SE (1.sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet, Bioinformatika Munkacsoport,

Gyógyszerhatástani intézet) bizonyos kutatócsoportjaiban, laborjaiban, valamint szakmai cégeknél (Solvo Biotechnology).

A műhely aktivitása a Collegium életében

A műhely több szinten és területen is képviselteti magát a Collegium életében. Bartos Violetta: Kommunikációs, Közösségi, Kulturális és Sport Bizottságok tagja

Dömölki Borbála: D'Coeur tagja

Kékesi Attila: Biológia–Kémia műhely titkárhelyettese és honlapszerkesztője, ECTKM referense

Malatinszky Adél Klára: Közösségi Bizottság és D'Coeur tagja

Sebe Anna Eszter: EKSZ FMCS koordinátor

Šiška Dávid: Közösségi Bizottság elnöke, Biológia–Kémia műhelytitkára, D'Coeur tagja

Eötvös Konferencia szekciófelelősök: Kékesi Attila (Pedagógia és oktatás szekció), Szebik Huba (Biológia szekció), Šiška Dávid (Kémia szekció)

Eötvös Konferencia szekcióvezető: Imrefi Ildikó (Biológia szekció)

III. BESZÁMOLÓ

Fejezetek a biológia és a kémia köréből (Illés Anett)

A kurzus célja több, a természettudományos munka során elengedhetetlen ún. „soft skill” fejlesztése, gyakorlatban való kipróbálása volt. A félév során a hallgatók kisebb csoportokban a COVID-19 járvány bizonyos aspektusait dolgozták fel, majd egy-egy műhelyóra keretében ismertették munkájukat, az eredményeket különböző formában prezentálva. A kurzus során négy csoport alakult, melyek négy különböző módszert ismertettek munkájuk bemutatására. Emellett más soft skillekről is szó esett, mint például a kríziskommunikáció.

Az első csoport az új koronavírussal, a járványhellyel és annak megfékezésére hozott intézkedésekkel kapcsolatos dezinformációkat kutatta fel, majd ezeket egy konstruált vita formájában prezentálta, bemutatva ezzel a (tudományos) vita formátumát. A második csoport egy tudományos előadást készített a COVID-19, valamint más járványok esetén felhasznált statisztikai módszerekről, modellekről, azok felhasználhatóságairól, esetleges hibáiról, hiányosságairól. A harmadik csoport egy tudományos pályázathoz készített

kutatási tervet, a téma pedig a COVID-19 járvány hatása volt az emberi viselkedésre. Ezt bemutatva pedig a műhely többi tagja is megismerhette, hogyan kell felépíteni egy tudományos pályázatot. Az utolsó, negyedik csoport egy kérdőívvel felmérte, a járványhelyzet milyen hatással volt a közoktatásra a diákok szemszögéből, a műhelyóra során a kérdőív eredményeit ismertették, kitérve a használt eszköz nehézségeire, hátrányira, saját tapasztalataikra.

A kurzuson 13 hallgató vett részt, mindegyikük a Biológia–Kémia műhely tagja. A kurzus követelményeit sikeresen teljesítették, amely tartalmazza a legfeljebb két óráról való hiányzást, illetve az elégtelentől különböző érdemjegy szerzését. A szerzett érdemjegyek átlaga 5,0.

Kurzustematika:

szám	dátum	téma
1.	szeptember 15.	Bemutakozás és ismerkedés az újan felvettekkel, a kurzustematika áttekintése, csoportok kialakítása
2.	október 13.	Vita a COVID-19 kapcsán terjedő dezinformációk témában
3.	október 20.	A vita, az érvelés és érvelési hibák
4.	november 3.	Érvelési hibák, egyéb soft skillek – beszélgetés, valamint a jövőbeli munka áttekintése
5.	november 10.	Egyéb hasznos soft skillek (versengés, vereség és siker kezelése a szakmai életben) - beszélgetés
6.	november 17.	A COVID-19 és más járványok esetén használható statisztikai módszerek – előadás
7.	november 24.	A COVID-19 járvány hatása az emberi viselkedésre – tudományos pályázat, kutatási terv
8.	december 1.	A COVID-19 járvány hatása az oktatásra – kérdőív eredményeinek ismertetése
9.	december 8.	Visszajelzés és értékelés

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
 kódja oktatója és címe
 BMVD-200.662c/EC Illés Anett: A biológia és kémia határterületei

A műhely ösztöndíjasai
 ösztöndíj fajtája ösztöndíjas neve
 Klebelsberg Képzési Ösztöndíj Filipzski László
 Kékesi Attila
 EHÖK Közéleti Ösztöndíj Sebe Anna Eszter
 Šiška Dávid

Előadás konferencián, illetve poszterek
 konferencia résztvevő(k)
 XVII. Italian-Hungarian Symposium
 on Spectrochemistry Dömölki Borbála
 OTDK (Biológia szekció) Tóth Balázs

TDK részvétel
 Tóth Balázs: Biológia OTDK I. helyezés

A műhelytagok publikációi
 Kékesi Attila: Fábián, E., Kékesi, A., & Rajkai, T. (2021). Rezonanciakísérlet
 myDAQ eszközzel – a számítógéppel segített fizikatanítás lehetőségei a kö-
 zépiskolai tehetséggondozásban. FIZIKAI SZEMLE, 71(4), 122–125.
 Rácz Dorottya Szilvia: <https://bolyaimuhely.hu/2021/02/06/2021-febru%C3%A1r>

Oktatási tevékenység
 Ajtai Boglárka: KöMaL feladatok javítása
 Filipzski László: óraadó kémiatanár a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló
 Általános Iskola és Gimnáziumban, óraadó biológiatanár a Patrona
 Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti
 Iskolában

A műhely hagyományos átlaga: 4,72

Egyéb

Bartos Violetta: ELTE Cheer Dance Team - országos bajnokság I. hely
Filipszki László: Instruktorként Öntevékeny Csoport tag, vezetések az ELTE Fűvészkertben

Malatinszky Adél Klára: OKOSODJ e-learning oldal tananyagkészítés

Sebe Anna Eszter: KJG Kémia Háziverseny szerkesztése

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A jelenlegi vírushelyzet miatt nem állt módunkban szakmai rendezvényeket tartani.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőköri, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelytagok érdeklődési körének heterogenitása miatt külön szakcsoportok nem működnek a műhely keretein belül, de a másodévtől kezdve a legtöbb műhelytag végez tudományos kutatómunkát. Részt vesznek tudományos projekteken az ELTE TTK Biológia Intézetének különböző laborjaiban és tanszékein (Növényismereti Tanszék, Ökológiai és Elméleti Biológiai Tanszék), az ELTE TTK Kémia Intézetének laborjaiban és tanszékein (Analitikai Tanszék – Környezetkémiai Kutatóközpont), az ELTE Fűvészkertjében, az ELKH (Peptidkémiai Kutatócsoport), a KOKI (Transzlációs Magatartás Kutatócsoport, Celluláris Neurofarmakológiai csoport, és a SE (1.sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet) bizonyos kutatócsoportjaiban, laborjaiban, valamint a KFKI EK Ürktutató Laboratórium egészében.

A műhely aktivitása a Collegium életében

A műhely több szinten és területen is képviselteti magát a Collegium életében.

Bartos Violetta: az EKÉT, illetve a Kommunikációs Bizottság tagja

Dömölki Borbála: a D'Coeur, illetve az EKÉT tagja

Kékesi Attila: Biológia-Kémia műhely titkárhelyettese és honlapszerkesztője, ECTKM referense

Malatinszky Adél Klára: a Közösségi Bizottság és a D'Coeur tagja
 Sebe Anna Eszter: EJC Fenntarthatósági MCS koordinátora, az EKÉT tagja
 Šiška Dávid: a Közösségi Bizottság elnöke, a Biológia–Kémia műhelytitkára,
 a D'Coeur tagja
 Eötvös Konferencia szekciófelelős: Šiška Dávid (Biológia–Kémia szekció)
 Eötvös Konferencia szekcióvezető: Imrefi Ildikó (Biológia–Kémia szekció)

III. BESZÁMOLÓ

A biológia és kémia határterületei (Illés Anett)

A kurzus célja az előző félév munkájának folytatása volt; azaz több, a természettudományos munka során elengedhetetlen ún. „soft skill” fejlesztése, gyakorlatban való kipróbálása, külön figyelmet fordítva a laikus számára való tudománykommunikációra. A félév tematikája pedig a „250 éves a hidrogén” volt. A hetek során a hallgatók párokban a főbb tematika bizonyos aspektusait dolgozták fel, azokat egy, a természettudományban nem jártas csoport számára is érthető módon. Emellett meghívott vendégekkel való beszélgetésben, tapasztalatszerzésben más fontos *soft skillekről* is szó esett, mint például a tudományos *bias* kezeléséről.

Először a hidrogénatom modell került terítékre egy ismeretterjesztő előadás formájában, összefoglalva a leglényegesebb elméleti kémiai ismereteket, mindezt gimnazisták számára érthető módon. Ezt a hidrogénciklus tárgyalása követte egy kerekasztal beszélgetés / vita keretében, ahol az elem különböző formáiról beszélgethettünk, nagy hangsúlyt fektetve a környezetvédelmi vonalra. Ez után egy laikusok számára készített tudományos előadást hallhattunk a sejteken belüli hidrogénion transzportról, annak minél pontosabb folyamatairól. Majd a fúzióról esett szó, a hidrogénbomba és az erőművek kapcsán egy érdekes, interaktív előadás keretében, mindezt a tudományban nem jártasak számára is érthető nyelvezetet használva. Ezt követően a hidrogén, mint üzemanyag kérdését boncolgattunk egy vitában kicsúcsosodó előadás keretein belül, véleményeinket és ismereteinket ütköztetve témában. Végül pedig a pH és kémhatás fogalmáról hallhattunk egy gimnáziumi szakkört imitálva, az alapvető gimnáziumi anyagra építve a közéletből vett mindennapi és extrém példákon át.

A kurzuson 13 hallgató vett részt, mindegyikük a Biológia–Kémia műhely tagja. A kurzus követelményeit sikeresen teljesítették, amely tartalmazza a legfeljebb

három óráról való hiányzást, illetve az elégtelentől különböző érdemjegy szerzését. A szerzett érdemjegyek átlaga 5,0.

Kurzustematika:

szám	dátum	téma
1.	február 9.	A kurzustematika áttekintése, csoportok kialakítása
2.	február 16.	Bias a tudományban, beszélgetés és vita
3.	február 23.	Beszélgetés Ódor Péterrel
4.	március 2.	Hidrogénatom modell - előadás
5.	március 9.	Hidrogénciklus és baktériumok – kerekasztal beszélgetés / vita
6.	március 16.	Hidrogénion transzport a sejtben - előadás
7.	március 23.	Fúzió – hidrogénbomba és erőmű – interaktív előadás
8.	március 30.	Hidrogén, mint üzemanyag – előadás / vita
9.	április 13.	Beszélgetés Rovó Petrával és Zitával
10.	április 20.	A pH és kémhatás – gimnáziumi szakkör
11.	április 27.	Beszélgetés Palatinszky Mártonnal
12.	május 4.	Beszélgetés / vita az online oktatásról
13.	május 11.	Visszatekintés a kurzusra, következő féléves tervek megbeszélése

Bollók János Klasszika-filológia műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

Meghirdetett órák oktatója és címe

Nagyillés János – Jászay Tamás: *Antik dráma a laptól a színpadig*

Mészáros Tamás: *Görög próza*

Mészáros Tamás: *Latin nyelv történeteknek 3.*

Mészáros Tamás: *Latin nyelv történeteknek 1.*

II. COLLEGIUMI MUNKA

A COVID-19 vírus „második hullámának” terjedése miatt az egyetemi kollégiumok és szakkollégiumok ismételt bezárására kényszerültünk, az oktatás döntő részben távolléti formában valósult meg. Mindez az órák színvonalát érdemben ugyan nem érintette, de a korábbi időszakban megszokott, személyes jelenléti formában megvalósuló szakmai rendezvényeink és közösségi programjaink sajnálatos módon törlésre kerültek.

1. Kutatók éjszakája: 2020. november 27.

Az online formában megrendezésre került *Kutatók éjszakája 2020 Eötvös Collegium* klasszika-filológiai alprogramjában a műhelyhez és a Byzantium Központhoz kötődő oktatók és hallgatók előadás keretében mutattak be érdekesebb részleteket aktuális kutatásaikból. A közönség az elhangzás sorrendjében az alábbi beszámolókat hallgathatta meg:

Horváth László: *A papiruszok világából*

Mészáros Tamás: *Újabb megjegyzések a Chalkokondylés-szöveg hagyományhoz*
Egedi-Kovács Emese: *Miniaturák és képcímek a Barlám-regény kétnyelvű, bizánci kéziratában*

Török Ábel: *Geoffroy de Bruyères vitézsége*

2. 35. OTDK Bölcsészettudományi Szekció belső forduló: 2020. december 4-10. Az országos verseny előtti kötelező belső fordulót három felvonásban bonyolították le a szervezők. A versenyzők között szép számmal találtunk jelenlegi és volt műhelytagokat is. A tagsággal rendelkező hallgatók közül az alábbiak léptek fel:

Szlovicsák Béla: *A nyelvtani nemek rendszerének átépülése a vulgáris latinban a feliratos anyag tükrében*

Török Ábel: *Hösköltemény a Moreai Krónikában*

Szász Keve: *Hunyadi-eposz a XVI. századból. Elias Corvinus: Ioannis Hunniadae res bellicae contra Turcas (1572–1575)*

3. Egyéb

Mészáros Tamás vezető kutató *Laonikos Chalkokondylés* történeti művének kritikái szövegkiadása című, K 134301 azonosítószámú OTKA-pályázatát az Innovációs és Technológiai Minisztérium innovációért felelős helyettes államtitkára 2020. augusztus hó 26. napján hozott döntése értelmében támogatásra érdemesnek ítélte. A 2020. december 1. – 2024. november 30. futamidejű pályázat kutatóhelye az Eötvös Collegium.

III. TANÁRI BESZÁMOLÓK

A meghirdetett kurzusokhoz

Nagyillés János – Jászay Tamás: *Antik dráma a laptól a színpadig*

A félév folyamán a tragikus triász egy-egy darabját vizsgáltuk. Az általános filológiai bevezető után Aischylos *Perzsák* című tragédiájának újszerű feldolgozását tekintettük meg német nyelven Dimiter Gotscheff rendezésében. Sophoklés *Oidipus királyát* egy fordítás (Babits Mihály) és egy átdolgozás (Jon Fosse: *Halál Thébaiban*) szövegének szoros olvasatú összevetésével értelmeztük, majd megnéztük Rusznyák Gábor rendezésében a darab Kaposváron színre vitt változatát, valamint Julie Taymor rendezésében Stravinsky *Oidipus király* átiratát. Végül Euripidés *Bakchánsnők* című drámájának színházi recepciójába nyújtottunk betekintést Balogh Attila és Jan Fabre rendezéseinek keresztül, bemutatva a színrevitel modern módszereit és problémáit.

Mészáros Tamás: *Görög próza*

Az órán a hallgatók megismerkedtek a késő-antik görög próza egyik legismertebb művének, Plutarchos: *Párhuzamos életrajzok* című gyűjteményének egyik

életrajzával, a *Kimón* fejezettel. A szöveg olvasása mellett kitértünk a történeti háttérre, a szerző életére, a mű szerkezetére, valamint a fontosabb szakirodalom vázlatos ismertetésére.

Mészáros Tamás: *Latin nyelv történéseknek 3.*

A tananyag a *Latin nyelvkönyv* alábbi olvasmányainak feldolgozása (fordítás, szókincs) volt: Szent György és a sárkány; A „nyolc boldogság”; A britannok életmódja; A gallok családi élete; Az agrigentumiai Hercules-szobra; A cataniai Ceres-szobor megszerzése. Áttekintettük továbbá az olvasmányokhoz kapcsolódó nyelvtani anyagot: a passivum, deponens és semideponens igék, esettan (accusativus, dativus, ablativus), melléknevek áttekintése és fokozása; adverbiumok képzése és fokozása; az accusativus cum infinitivo; a participium coniunctum.

Mészáros Tamás: *Latin nyelv történéseknek 1.*

A tananyag a *Latin nyelvkönyv* alábbi olvasmányainak feldolgozása (fordítás, szókincs) volt: De provinciis; Sententiae; De Romulo et Remo; A bögre; De triumphis; Augustus tettei. Áttekintettük továbbá az olvasmányokhoz kapcsolódó nyelvtani anyagot: az öt declinatio, melléknevek ragozása, az activ indicativusok (praesens és praeteritum perfectum, praesens és praeteritum perfectum), rendhagyó igék (sum, eo, volo), mutató és vonatkozó névmások.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

Meghirdetett órák oktatója és címe

Simon L. Zoltán: Császárkori költészet – humanista líra

Mészáros Tamás: *Latin nyelv történéseknek 2.*

Mészáros Tamás: *Latin nyelv történéseknek 4.*

II. COLLEGIUMI MUNKA

A COVID-19 vírus „harmadik hullámának” terjedése miatt az egyetemi kolégiumok és szakkolégiumok ismételt bezárására kényszerültünk, az oktatás

döntő részben távolléti formában valósult meg. Mindez az órák színvonalát érdemben ugyan nem érintette, de a korábbi időszakban megszokott, személyes jelenléti formában megvalósuló szakmai rendezvényeink és közösségi programjaink sajnálatos módon törlésre kerültek.

1. 35. OTDK Bölcsészettudományi Szekció belső forduló: 2021. április 14-16. A Miskolci Egyetem szervezésében online formában megrendezett Humán Tudományi Szekció Klasszika-filológia tagozatán szépen szerepeltek a műhelytagok.

Szlovicsák Béla: *A nyelvtani nemek rendszerének átépülése a vulgáris latinban a felírt anyag tükrében* című dolgozata 2., Török Ábel: *Hösköltemény a Moreai Krónikában* című munkája 3. helyezést ért el. A Régi magyar irodalom tagozaton mutatta be eredményeit Szász Keve: *Hunyadi-eposz a XVI. századból. Elias Corvinus: Ioannis Hunniadae res bellicae contra Turcas (1572–1575)* címmel.

2. 22. Eötvös Konferencia: 2021. április 23-24.

Szintén online formában került megrendezésre az idei Eötvös Konferencia, ahol a műhelytagok közül egyedülként Török Ábel lépett fel *Egy bizánci tárgyalás nyelvi jellegzetességei* című előadásával. Sajnálatos, hogy az OTDK évében ennyire szerény érdeklődés mutatkozott a részvételre.

3. Latintanári szakmai nap: 2021. április 23.

Megújuló latintanítás címen online formában tartottak akkreditált szakmai napot az Eötvös Collegium társszervezésében. A változatos programban elhangzottak előadások, szerepelt könyvbemutató, valamint kerekasztal-beszélgetés is.

III. TANÁRI BESZÁMOLÓK

Simon L. Zoltán: *Császárkori költészet – humanista líra*

A kurzus célja a latin nyelvű irodalom két olyan korszakával való ismerkedés volt, melyekről a latin szakos képzés során alig esik szó. (Pl. a későókori irodalomtörténet már régóta egyáltalán nem szerepel a curriculumban.) A császárkori költészetből vett szemelvényeket összekapcsoltuk azok egy-egy jellemző neolatin imitációjával. Ez lehetőséget adott az utóéletkutatás kérdéseibe való bevezetésre is.

A hangsúly a szövegek alapos nyelvi-tárgyi elemzésén, a nehezebb szöveghelyek tüzetes megbeszélésén, az apparatus criticus és a kommentárok

használatának gyakorlásán, az esetleges szövegkritikai problémák tudatosításán volt, az irodalomtörténeti ismeretek és összefüggések az oktató által tartott rövid bevezetésekben, valamint az egyes szövegek földolgozása után tartott, nem túl hosszú beszélgetések során kerültek szóba. Ennek köszönhetően sikerült viszonylag nagyobb mennyiségű, változatos témájú és stílusregiszterű szöveget földolgoznunk. A szövegek terjedelmének és nehézségi fokának kiválasztásakor tekintettel voltunk arra is, hogy a collegisták egy része még BA-s tanulmányait végzi. Ezért pl. a nagyon olvasmányos Baptista Mantuanustól hosszabb, a könnyű auctornak nem nevezhető Claudianustól rövidebb szemelvényt vettünk.

A szövegek a következők voltak: 1. Calpurnius Siculus: 3. ecloga (98 sor); 2. Maximianus: 3. elégia (94 sor); 3. Baptista Mantuanus: Adulescentia 4 (De natura mulierum, 252 sor); 4. Statius: Silvae 5, 4 (Somnus, 19 sor); 5. Janus Pannonius: Ad somnum (110 sor); 6. Claudianus: Epithalamium dictum Honorio Augusto et Mariae 49–96 (47 sor); 7. Lorenzo Gambara: De navigatione Christophori Columbi 3, 416–487 (71 sor), összesen 691 sor.

A szövegolvasáson részt vettek: Csigó Ábel, Farkas Márton, Mohai Ádám, Pataki András, Szlovicsák Béla, Szász Keve, Tüzes Johanna.

Összességében elmondható, hogy csoport a digitális oktatásból adódó nehézségek ellenére szorgalmasan dolgozott, az órákra rendszeresen és alaposan fölkészültek.

Mészáros Tamás: *Latin nyelv történetészeknek 4.*

Az óra az előző félévben meghirdetett latin nyelvóra folytatásaként szorosan kapcsolódik a korábban elvégzett anyaghoz. A hallgatók ebben a félévben az alábbi nyelvtani jelenségekkel ismerkedtek: az aktív és a passzív igeragozás coniunctivusai; az igenevek áttekintése; mellékmondatot rövidítő szerkezetek: accusativus cum infinitivo, participium coniunctum, ablativus absolutus. Emellett feldolgoztuk a latin nyelvkönyv megfelelő olvasmányait: A gallok családi élete; Az agrigentumiak Hercules-szobra; A cataniai Ceres-szobor megszerzése; A farkasember története. A nyelvi szintfelmérőt önálló tanegységként nem hirdettük meg, de a szokásos nyelvtani feladatsort a hallgatók megírták.

Mészáros Tamás: *Latin nyelv történetészeknek 2.*

Az óra az előző félévben kezdőknek meghirdetett latin nyelvóra folytatásaként szorosan kapcsolódik a korábban elvégzett anyaghoz. A hallgatók alaktani ismeretei az alábbi nyelvtani jelenségekre terjednek ki: az aktív igeragozás rendszeréből: praes. és praet. impf. ind.; praes. és praet. perf. ind.; fut. impf. és

perf.; rendhagyó igék; I-V. declinatio; a mutató névmások; a vonatkozó névmás; a birtokos névmás; a meghatározó névmás; a visszaható névmás. Nagy vonalakban áttekintettük a metrikai szabályokat is. Emellett szándékosan lassan haladva feldolgoztuk a latin nyelvkönyv megfelelő olvasmányait: Augustus tettei; „Libertatem et consulatum L. Brutus instituit”; verses szemelvények (Catullus, Ovidius, Martialis, Vergilius). A nyelvi szintfelmérőt önálló tanegységként nem hirdettük meg, de a szokásos nyelvtani feladatsort a hallgatók megírták.

Mindkét latinos csoportra vonatkozó észrevétel, hogy (1) a hallgatók koncentrációja 40-50 percig tart, utána új információ befogadására már nem képesek, a figyelem lankadásával pedig egyre nagyobb hibaszázalékkal dolgoznak; (2) a nyelvi feladatsor eredményei nem minden esetben a valós tudást tükrözik (éppen emiatt nem hirdettük meg). Mindkét esetben – legalább részleges – megoldást jelentene, ha online keretek helyett ismét jelenléti formában folytatódna az oktatás. Ugyanakkor ki kell emelnem, hogy a hallgatók mulasztások nélkül látogatták az órákat, tisztelettel fordultak a tárgy és az oktató felé. Nem mindig van így.

Filozófia műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

Műhelyvezetői észrevételek

Ha nem is lehet segíteni rajta, a félév végén első helyen szeretném kiemelni azt a problémát, amely megítélésem szerint jelentősen rontotta a műhelyben folyó képzés színvonalát: az oktatói visszajelzések alapján egyértelmű, hogy az olyan ELTE-s órák esetében, amelyeket nem csak a kollégisták látogattak, a képzésnek gyakran a kevésbé motivált s kevésbé tájékozott hallgatók érdeklődéshez kellett igazodnia. Ezen túlmenően a félévi munka szempontjából továbbra is nehézséget jelentett a járványhelyzet. Az órák ugyanakkor fennakadás nélkül folytak, a műhelygyűléseket is meg tudtuk tartani online felületeken. A kollégiumi élet személyes kapcsolatokon alapuló oldala ennek ellenére biztos, hogy kárt szenvedett, nem világos például, hogy az elsős hallgatókat milyen mértékben sikerült integrálni a műhely közösségébe. A hallgatók továbbra is arról számoltak be, hogy az online oktatás jelentős többletfeladatot rótt rájuk. Ugyanakkor jelentős eredménye az őszi félévnek a műhely alapvető működésének és a tagsághoz kapcsolódó követelményeknek az átgondolása, aminek az eredményeképpen elkészült az új műhelyszabályzat, s a félévi munka már ennek a keretein belül folyt. További változást jelentett, hogy Szántó Ritát decemberben Kovács Dániel Attila váltotta a műhelytitkári poszton.

II. COLLEGIUMI MUNKA

A félév órái

Hegel (Sajó Sándor)

Az óra témája Hegel filozófiája volt, alapvetően *A szellem fenomenológiája*. Mivel az ELTE nem engedélyezte, hogy kizárólag a kollégisták számára legyen

látogatható a szeminárium, ezért esztétika szakos, kezdő BA-hallgatók is részt vettek az órán. Ebből adódóan az eredeti tervekkel ellentétben sok előadásra került sor, hiszen náluk nem lehetett sem olyan érdeklődést, sem olyan előismereteket feltételezni, mint a kollégistáknál, akik a Hegel-olvasást kezdeményezték. Természetesen további gondot jelentett, hogy néhány „jelenléti óra” után online formára kellett áttérni. Mindezek ellenére olykor azért kialakult valódi eszmecsere és „Mitphilosophieren”. A félév végén beszámoló vagy esszé alapján lehetett jegyet szerezni. Csak egy hallgató írt esszét, ő viszont egy nagyon okos, árnyalt, gondolkodó dolgozatot küldött: Rinkács Viktor.

Egzisztencializmus (Takács Ádám)

A kurzus az egzisztencializmus kérdéskörének kulturális és filozófiai témáit igyekezett körüljárni, illetve mélyebb elemzés alá venni. Ebben a munkában a cél nem a történeti teljességre való törekvés, mint inkább bizonyos elméleti problémák egykori és mai jelentőségének a kiemelése volt. Így alakult ki az a szemináriumi gyakorlat, hogy az egyes alkalmak tematikáját és olvasandó szövegeit mindig az előző alkalom beszélgetéseinek függvényében jelöltük ki konszenzusos alapon. A félév során tárgyaltuk Heidegger, Sartre, Camus, Beauvoir, Binswanger számos filozófiai szövegét, illetve Camus egy regényét (*A közhely*) és Godard egy filmjét (*Éli az életét*). A félév utolsó szemináriumán a résztvevők rövid beszámolóban adtak számot a számukra leginkább fontos témákról és kérdésekről. Az előadó a félév során valamennyi hallgató munkájával elégedett volt.

Kant (Tasnádi Gábor)

A kurzus egy bevezető óra volt Kant kritikai filozófiájához, túlnyomó részében a TÉK alapján. A terv a következő volt: az alapok áttekintése után Kant metafizika-kritikájára fókuszálni, ebben a kontextusban értelmezni a harmadik antinómiát, majd megnézni, hogy az ott felvázolt probléma hogyan jelenik meg a második (gyakorlati szabadság), illetve harmadik kritikában (okság és teleológia antinómiája). A cél tehát egyrészt az volt, hogy a hallgatók kapjanak egy viszonylag könnyed „alapozót” a TÉK-hez, illetve, hogy egy központi motívumon keresztül (szabadság és természet viszonya) egy általánosabb képet a három kritikáról. A tervtől némileg el kellett térni, a harmadik kritikára már nem maradt idő. A kurzus végig online folyt tömbösített formában (heti 2×1,5 óra), ami kétségtelenül kihívás elé állította a hallgatókat: az átvett szövegek természetesen nehezek voltak, heti kb. 40 oldalt kellett olvasniuk,

ráadásul kevesebb idő maradt, hogy a tanultak „leülepedjenek”. Ennek fényében az előadó maradéktalanul elégedett volt a hallgatók féléves munkájával. Külön említést érdemel Gáspár Márton és Róna Virág, akik kitűnő kérdéseikkel segítették a munkát.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

Műhelyvezetői észrevételek

A félévi munka szempontjából továbbra is általános nehézséget jelentett a járványhelyzet, ez természetesen a Filozófia Műhely munkáját is érintette. Tapasztalataink szerint ugyanakkor a tanórákon valamelyest rutinná vált a zoom és a teams adta lehetőségek kihasználása, az oktatás jellege nagy mértékben alkalmazkodott az adottságokhoz, így a visszajelzések alapján jól látható, hogy a kurzusok fennakadás nélkül folytak. Ugyanez sajnos kevésbé mondható el a műhelygyűlésekről, amelyeket szintén meg tudtuk ugyan tartani online felületen, de sem a gyűlések személyes légkörét nem sikerült pótolni, sem a diszkussziók megszokott intenzitását nem tudtuk maradéktalanul megteremteni. A kollégiumi élet személyes kapcsolatokon alapuló oldala így hagyott maga után kívánni valókat, az elsős hallgatókat a félév végén lebonyolított első személyes találkozásig biztos, hogy csak kisebb mértékben sikerült integrálni a műhely közösségébe.

II. COLLEGIUMI MUNKA

A félév órái

Hangai Attila – *Arisztotelész Metafizikája*

A szemináriumokon Arisztotelész metafizikájának fő kérdéseit vizsgáltuk, a *Kategóriák*, a *Fizika*, a *Metafizika* című művek fő részleteiben. A hallgatóknak az órákra előzetes kérdésekkel, kb. egy oldalas írásbeli összefoglalóval (az adott óra olvasmányáról) kellett készülni, és az órákon az olvasott szövegekről

beszéltünk, elemeztük, kommentáltuk azokat. A félév elején minden hallgató felkészült az órára a feladatok beadásával is, később az írásbeli felkészülési feladat időnként elmaradt, de az olvasmányokat többnyire mindenki megfelelően elolvasta. A diszkusszió ehhez mérten a félév első felében gördülékenyebben zajlott, később időnként előadásszerűvé vált az óra, de ilyenkor is folyt diszkusszió egyes felmerülő kérdésekről.

Takács Ádám – *Michel Foucault filozófiája*

A félévi Foucault kurzus számomra a mostanra már ismerős magas intellektuális színvonalat hozta. A legfeltűnőbb az a kezdettől jelenlévő intenzív és jól érezhető figyelem, ami a résztvevők felől jön, és amiért más egyetemi órákon alkalmasint küzdeni kell. Ez nagyon inspiratív. Az ugyanakkor pedagógiai kihívás, hogy az ember ennek a figyelemnek a fenntartására törekedjen (például úgy, hogy magánál tartja a szót), vagy próbálja ezt megtörni és a résztvevőkkel dialógussá alakítani. Én úgy éreztem, hogy a félév végére sikerült megtalálni a megfelelő egyensúlyt. Ebben sokat segített az, hogy egyes Foucault szövegek kifejezetten alkalmasak az elmélyülésre, mások a vitára, illetve, hogy a múlt félévi gyakorlatot folytatva az olvasandó szövegeket mindig alkalomról-alkalomra a hallgatókkal együtt választottuk ki. Nagyon fontos jellemző, hogy ezeknek a szemináriumoknak van egy diszciplináris nyitottsága, amely nem akadályként jelentkezik (ki, milyen felkészültséggel jön), hanem előnnyé alakítható (ki, mit tud hozzá tenni vagy játékba hozni egy adott téma kapcsán). Abban azonban még bizonytalan vagyok, hogy mikén lehetne ezeknek az óráknak a kimeneti eredményességét növelni. A hagyományos egyetemi értékelési módokat (prezentáció, beadandó, egyéni értékelés stb.) itt inadekvátnak érzem, míg a más közösségi teljesítési módokkal kapcsolatban (workshop, közös szövegírás, kutatási adatbázis létrehozása) még nem tudom, hogy ez mennyire volna összhangban a hallgatók terhelhetőségével, illetve a Kollégium hagyományaival. Róna Virág érdeklődését és közreműködését kiemelkedőnek találtam.

Nemes László – *Bioetika*

A 14 hetes kurzus során áttekintettük a bioetika kialakulását, nemzetközi és hazai helyzetét, fő témáit, fogalmait, módszereit. Az általános áttekintés után olyan témákat jártunk körül, mint az abortusz, az életvégi döntések, az orvosi teljesítményfokozás etikája, a fogyatékossággal és pszichiátriai problémákkal élő emberek helyzete, a környezeti etika koncepció, a mesterséges hús előállításának etikai kérdései vagy a bioművészet etikai kihívásai, illetve olyan filozófiai területeket, mint a fenomenológia, a narratív elmélet és az erényetika

megjelenése orvosi összefüggésben. Az egyes témák feldolgozásához jelentős mennyiségű angol nyelvű szakirodalmat dolgoztunk fel, hétről hétre. Az órák online zajlottak, zoom felületen, amely alkalmas volt az intenzív kis csoportos beszélgetésekhez. A kurzuson részt vevő hallgatók még a félév elején választottak a témákból, amelyet feldolgoztak, és amiről előadást tartottak a félév során. Az előadásokkal éppúgy elégedett voltam, mint az órai aktivitással. Az egyéni munka, a témákról való beszélgetések, valamint az adott témákhoz kapcsolódó bevezető előadásaim remélhetőleg együtt mélyítették el a hallgatók bioetikai ismereteit, illetve fokozták az érdeklődésüket a témák és a terület egésze iránt.

Sportnap

Gazdálkodástudományi műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.746a/EC

Bondici László: Pénzügyi modellezés és derivatívaárak

II. COLLEGIUMI MUNKA

A 2020-ban alapított Gazdálkodástudományi Műhely számára a 2020/2021-es tanév őszi féléve volt az első tanulmányi félév. Sikeresen felvételizett hat új hallgató, továbbá csatlakozott a műhelyhez két hallgató, akik korábban nyertek felvételt a Collegiumba. Így összesen három bentlakó, valamint öt bejáró taggal kezdtük meg a működésünket. A hallgatók szakmai háttere, valamint évfolyama is változatos, a Gazdálkodástudományi Intézet pénzügy és számvitel, gazdálkodási és menedzsment, illetve nemzetközi gazdálkodás alapszakjairól, pénzügy mesterszakjáról, a Társadalomtudományi Kar alkalmazott közgazdaságtan alapszakjáról, valamint a Természettudományi Kar matematika alapszakjáról is van hallgatónk, ami a műhelyóra tematikájának meghatározása során némi kihívást jelentett. A szakmai munka nagyrészt ennek keretén belül valósult meg, az óra a félév első részében jelenléti oktatás keretében zajlott, míg novembertől áttértünk a távoktatásra.

III. TANÁRI JELENTÉS

Pénzügyi modellezés és derivatívaárak

I. A szeminárium adatai

Oktató: Bondici László

Helye és ideje: Eötvös József Collegium, szerda 20:30-22:00

Tanegységek kódja: BMVD-200.746a/EC

Kreditértéke: 3 kredit

A kurzust felvevő hallgatók száma: 10 fő

A kurzust eredményesen teljesítő hallgatók száma: 10 fő

II. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A tárgy leírása, célja:

A kurzus során a Columbia Egyetem *Financial Engineering and Risk Management (Part I)* című, a Coursera felületén elérhető online tananyagának első négy modulját dolgoztuk fel (<https://www.coursera.org/learn/financial-engineering-1>). A kurzust a Business Insider egy korábbi elemzésében azon 16 kiemelkedő üzleti kurzus közé sorolta, melyek különösképp megérik a ráfordított időt (<https://www.businessinsider.com/best-free-online-business-courses-2013-10>).

A tematikát tekintve ez egy bevezető kurzus, amely bepillantást nyújt a pénzügyi modellezés, illetve a különféle derivatívák árazása során alkalmazott modellek és eljárások tömkelegébe. A bemutatott modellek mind időben, mind pedig térváltozójukban diszkréttek, így elkerülhető a folytonos idejű apparátus, a sztochasztikus analízis technikai nehézségeivel való vesződés, ezáltal az alapszakos hallgatók számára is feldolgozható az ismertetett tananyag. A kurzus alapjául szolgáló, online elérhető tananyag megismerteti a hallgatókat a témakörben abszolút dominánsan használt angol szaknyelvi kifejezésekkel, illetve az önálló ismeretelsajátításra is ösztönöz.

A kurzus heti rendszerességgel, 12 alkalommal, alkalmanként 90 percben került megtartásra.

A számonkérés módja, a kurzus teljesítése:

A tananyaghoz kapcsolódóan elérhető 6 darab online teszt. A félév során az első 4 teszt tananyagát sikerült áttekinteni, ezek sikeres teljesítése volt a jegyszerzés feltétele.

Tematika:

A félév során feldolgozott tananyag követte az online kurzus beosztását.

1. rész:

Bevezetés, a kurzus céljainak áttekintése, különbség a pénzügyi közgazdaságtan és a pénzügyi matematika között. Pénzügyi piacok, rövidre eladás (shortolás), alapvető pénzügyi fogalmak (egyszerű kamatozás, kamatos

kamatozás, folytonos kamatozás, jelenérték-számítás). Az arbitrázs fogalma, az arbitrázsmentesség szerepe a pénzügyi modellezés során. Kamatlábak, fix kamatozású kamatlábtermékek (annuitás, örökjáradék, elemi kötvény, kamatozó kötvény).

Változó kamatozású kötvények, árazásuk. Határidős kamatlábak (forward rates), a kamatlábak lejárat szerkezete.

Bevezetés a származtatott termékek világába: a részvényre szóló tőzsdén kívüli határidős (forward) ügylet, a fair kötési árfolyam meghatározása arbitrázsmentességi érveléssel, az ügylet értéke az élettartam során.

2. rész:

További példák származtatott termékekre: kamatcsereügylet (swap), részvényre szóló tőzsdei határidős (futures) ügylet. A kamatcsereügyletek pénzügyi szerepe, felhasználása, árazása. A tőzsdei és a tőzsdén kívüli határidős ügylet közötti különbségek. A tőzsdei határidős ügylet mechanizmusa, szerepe a kockázatkezelésben: báziskockázat, minimális varianciájú fedezés.

Részvényre szóló opciók, ezek alapvető típusai: európai és amerikai vételi (call) és eladási (put) opciók, kifizetésfüggvényeik. Kapcsolat az opciós árak és a határidős ügylet között: put-call paritás. Az opció árára vonatkozó korlátok.

Egyperiódusos binomiális részvény-kötvény modell. Derivatívaárazás az egyperiódusos modellben: replikáló önfinanszírozó stratégia, replikáló portfólió, kockázatsemleges valószínűségi mérték. A kockázatsemleges várható érték jelenértéke, mint árazási formula.

3. rész:

Többperiódusos binomiális modell, osztalékot nem fizető részvényekre szóló európai típusú származtatott követelések árazása ebben a modellkeretben. Az eszközárzás első alaptétele. Amerikai opciók árazása a binomiális modellben.

A binomiális modell kiterjesztése osztalékot fizető részvényekre, ezekre vonatkozó derivatívák árazása.

Black-Scholes modell részvényre szóló európai típusú call és put opciókra, a Black-Scholes formula. Többperiódusos binomiális modell kalibrálása a Black-Scholes modellhez, a többperiódusos diszkrét modell konvergenciája a folytonos modellhez.

Futures ügylet árazása determinisztikus kamatlábak mellett, ezen feltétel mellett az ár egybeesése a forward ügylet árával. Származtatott termék, mint alaptermék: forward szerződésre vonatkozó európai típusú put opció.

4. rész:

Sztochasztikus kamatlábmodellek és diszkrét reprezentációjuk. Kamatlábfák, bankbetét-folyamat. Kockázatsemleges értékelés a bankbetétfolyamathoz tartozó kockázatsemleges mérték segítségével. Kamatderivatívák sztochasztikus kamatlábkörnyezetben: kötvényre szóló opció árazása, kötvényre szóló forward és futures ügylet árazása. Kamatpadló (floor) és kamatplafon (cap) ügyletek. Kamatcsereügylet (swap), kamatcsere-opció (swaption). Arrow-Debreu-árak, a közöttük lévő kapcsolat (előre haladó egyenlet), szerepük a derivatívaárazásban.

III. A szeminárium értékelése

A kurzus során a résztvevők megismerkedhettek a pénzügyi modellezés bevezető szintű eszköztárával. A tanult modellek Excel-ben implementálhatók voltak (a tananyaghoz preparált Excel-munkafüzetek is tartoztak), így a gyakorlati megközelítés párhuzamosan követte az elhangzott elméleti részeket, és közben az Excel-programcsomag néhány speciális funkcióját is áttekintettük. A kis hallgatói létszám lehetővé tette interaktív órák tartását, így a félév folyamán a felfedeztető oktatás is szerepet kapott, a terítékre kerülő modellek bizonyos részeit közösen találtuk ki. A változatos előismeretekkel rendelkező hallgatók kooperációjából fakadó szinergia meghatározó jellemzője volt a kurzusnak.

A sikeresen teljesített kvízekért elektronikus, LinkedIn-profilba illeszthető tanúsítványt lehet igényelni, mely a későbbi munkaerőpiaci esélyeket kedvezően befolyásolhatja. Az ismertetett tananyag remélhetőleg mind az alap, mind a mesterszakos hallgatók számára hasznos kiegészítést nyújtott az egyetemi curriculumhoz képest és a későbbiekben a pályaaorientáció során is hasznos ismeretnek bizonyul majd.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
kódja oktatója és címe
BMVD-200.746b/EC Bondici László: Pénzügyi modellezési módszerek

II. COLLEGIUMI MUNKA

A 2020/2021-es tanév tavaszi féléve volt a 2020-ban alapított Gazdálkodástudományi műhely második féléve. A félév során a nyáron felvett, illetve csatlakozott három bentlakós és öt bejáró hallgató közül egy bejáró hallgató – egyéb szakkollégiumi tanulmányi kötelezettségeire tekintettel – passzív féléven volt. A hallgatók szakmai háttere, valamint évfolyama is változatos, a Gazdálkodástudományi Intézet pénzügy és számvitel, gazdálkodási és menedzsment, illetve nemzetközi gazdálkodás alapszakjairól, pénzügy mesterszakjáról, a Társadalomtudományi Kar alkalmazott közgazdaságtan alapszakjáról, valamint a Természettudományi Kar matematika alapszakjáról is van hallgatónk, ami a műhelyóra tematikájának meghatározása során némi kihívást jelentett. A szakmai munka nagyrészt ennek keretén belül valósult meg, az óra a teljes félév során távoktatás formájában zajlott. A kurzus bizonyos részeinek teljesítéséhez otthoni, önálló munkára volt szükség, míg más részek esetén az órai interakciók számítottak.

III. TANÁRI JELENTÉS

Pénzügyi modellezési módszerek

I. A szeminárium adatai

Oktató: Bondici László, István Adrienn

Helye és ideje: Eötvös József Collegium, szerda 20:00-21:30 (MS Teams)

Tanegységek kódja: BMVD-200.746b/EC

Kreditértéke: 3 kredit

A kurzust felvevő hallgatók száma: 8 fő

A kurzust eredményesen teljesítő hallgatók száma: 8 fő

II. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A tárgy leírása, célja:

A kurzus heti rendszerességgel, 12 alkalommal, alkalmanként 90 percben került megtartásra. A kurzus három logikai egység köré szerveződött:

I. rész: Financial Engineering and Risk Management (Part I) – záró modulok (7 óra)

Az első egységben a Columbia Egyetem *Financial Engineering and Risk Management (Part I)* című, a Coursera felületén elérhető online tananyagának utolsó két modulját dolgoztuk fel (<https://www.coursera.org/learn/financial-engineering-1>). A kurzust a Business Insider egy korábbi elemzésében azon 16 kiemelkedő üzleti kurzus közé sorolta, melyek különösképp megéri a ráfordított időt (<https://www.businessinsider.com/best-free-online-business-courses-2013-10>).

A tematikát tekintve ez egy bevezető kurzus, amely bepillantást nyújt a pénzügyi modellezés, illetve a különféle derivatívák árazása során alkalmazott modellek és eljárások tömkelegébe. A bemutatott modellek mind időben, mind pedig térváltozójukban diszkréték, így elkerülhető a folytonos idejű apparátus, a sztochasztikus analízis technikai nehézségeivel való vesződés, ezáltal az alapszakos hallgatók számára is feldolgozható az ismertetett tananyag. A kurzus alapjául szolgáló, online elérhető tananyag megismerteti a hallgatókat a témakörben abszolút dominánsan használt angol szaknyelvi kifejezésekkel, illetve az önálló ismeretelsajátításra is ösztönöz.

II. rész: MS Excel – fókuszban a pénzügyi eszköztár (4 óra)

A második egységben a MS Excel programcsomaggal foglalkoztunk, fókuszálva ennek a pénzügyi modellezésben használt eszköztárára. A rendelkezésre álló időkeret leginkább csak az érdeklődés felkeltésére volt elegendő, de a következő félév során a tervek szerint bizonyos részek újból terítéken lesznek majd. A kurzus ezen részének megtervezését és lebonyolítását túlnyomó részt István Adrienn végzős mesterszakos hallgató végezte.

III. rész: Munkaerőpiaci tapasztalatok (1 óra)

A harmadik egységben munkaerőpiaci tapasztalatokról tartottunk egy kötetlen beszélgetést. A műhely felsőbb éves hallgatói, akik már valós munkatapasztalatokkal rendelkeznek, meséltek a saját élményeikről, illetve a későbbiekben jól hasznosítható tanácsokat osztottak meg.

A számonkérés módja, a kurzus teljesítése:

Az első rész esetén a Coursera felületén a tananyaghoz kapcsolódóan elérhető 6 darab online tesztből az utolsó kettő sikeres teljesítése volt a jegyszerzés feltétele (az előző félév során az első 4 tesztet már sikeresen abszolválták a hallgatók). A második és harmadik részek esetén az aktív órai részvétel volt a fontos.

Tematika:

I. rész: Financial Engineering and Risk Management (Part I) – záró modulok

A félév során feldolgozott tananyag követte az online kurzus beosztását. Az első alkalom az előző féléves ismeretek áttekintéséről szólt, az ott szereplő alapvető gondolatok, ötletek felfrissítése elengedhetetlen volt a záró részek sikeres teljesítéséhez.

A kurzus ötödik modulja: modellkalibráció, a Black-Derman-Toy-modell. Derivatívák árazása a BDT-modellben. Csődkockázat, csődkockázatos kötvények. Csődkockázatos kötvények modellezése a binomiális modellben (eltérés a kockázatmentes kötvénytől, maradványérték, kamatfelár, hazárdráta). Csődkockázatos kötvények árazása, a hazárdráták kalibrálása a piaci adatokhoz. CDS-ügylet, az ügylet jellemzői, árazása. A CDS-felárakból kinyerhető információ, országgockázat. A CDS ügyletek szerepe a 2007-2008-as pénzügyi válságban.

Hatodik modul: bevezetés a strukturált termékek világába: jelzáloghitelek, eszközzel és jelzáloglevéllel fedezett értékpapírok (ABS, MBS). Kamat- és névértékrész-ügylet (IO, PO), előtörlesztési kockázat. Az MBS ügyletek mechanizmusa, árazása, kockázata. Fedezett jelzálogkövetelések (CMO). A strukturált termékek szerepe a pénzügyi válságban.

II. rész: MS Excel – fókuszban a pénzügyi eszköztár

Alapvető pénzügyi Excel-es függvények: NPV, IRR, FV, RATE, IF, COUNTIF, VLOOKUP, DATE. Alkalmazás: hitelmoratórium hatása a törlesztési időre, gyakorló feladatok.

A Solver beállításai, használata. Adattábla, feltételes formázás, példák. Adatelemzés, pivot-táblák, szűrések. Kapcsolódó gyakorló feladatok.

Excel VBA programozási alapok (alapvető változók, adatstruktúrák), alapvető vezérlési szerkezetek (ha-akkor, ciklusok). Vezérlőgombok, interaktív alkalmazás készítésének alapjai. Gyakorló feladatok.

III. rész: Munkaerőpiaci tapasztalatok

Munkahelykeresés folyamata: a jelentkezés, interjúzás buktatói. Felkészülés a szakmai, HR-es és egyéb típusú interjúkra. Hogyan érdemes az önéletrajzot

felépíteni, mik azok a dolgok, amiket feltétlenül tartalmaznia kell, valamint mik azok, amiket általában jobb elkerülni? A bértárgyalás és fontossága. Gyakornoki és junior pozíciók, az első időszak kihívásai.

III. A szeminárium értékelése

A kurzus során a résztvevők megismerkedhettek a pénzügyi modellezés bevezető szintű eszköztárával. A tanult modellek Excel-ben implementálhatók voltak (a tananyaghoz preparált Excel-munkafüzetek is tartoztak), így a gyakorlati megközelítés párhuzamosan követte az elhangzott elméleti részeket, és közben az Excel-programcsomag néhány speciális funkcióját is áttekintettük. A kis hallgatói létszám lehetővé tette interaktív órák tartását, így a félév folyamán a felfedeztető oktatás is szerepet kapott, a terítékre kerülő modellek bizonyos részeit közösen találtuk ki. A változatos előismeretekkel rendelkező hallgatók kooperációjából fakadó szinergia meghatározó jellemzője volt a kurzusnak.

A sikeresen teljesített kvízekért elektronikus, LinkedIn-profilba illeszthető tanúsítványt lehet igényelni, mely a későbbi munkaerőpiaci esélyeket kedvezően befolyásolhatja. Az ismertetett tananyag remélhetőleg mind az alap, mind a mesterszakos hallgatók számára hasznos kiegészítést nyújtott az egyetemi curriculumhoz képest és a későbbiekben a pályaaorientáció során is hasznos ismeretnek bizonyul majd.

Germanisztika műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.675b/EC	Sára Balázs: Német stílusgyakorlatok III.
BMVD-200.415b/EC	Sára Balázs: Német nyelvtörténet VII. Az ófelnémet kor nyelve
BMVD-200.414e/EC	Sára Balázs: Opusculum tripartitum: Kritikai szövegkiadás XV.
BMVD-200.919c/EC	Wilhelm Droste: Műfordítói szakszeminárium VI.
BMVD-200.273f/EC	Feld-Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum – tanárkutatás
BMVD-200.677b/EC	Kukri Márta: Német 1: Német nyelv kezdőknek (A1)
BMVD-200.497c/EC	Varga Gábor: Német 3: Német nyelv újrakezdőknek (A2)
BMVD-200.407c/EC	Hegyi Anna: Német 5: Német nyelv középfeladókknak (B1)
BMVD-200.410d/EC	Sós Gabriella: Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)
BMVD-200.411d/EC	Sára Balázs: Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)

A műhely ösztöndíjasai

Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj (2020/21.): Csigó Ábel, Czétényi Gellért, Kukri Márta

Sopron MJV Széchenyi István Tanulmányi Ösztöndíj (2020/21.): Csigó Ábel

Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíja (2020/21.): Csigó Ábel, Kukri Márta
Baden-Württemberg-Stipendium, Heidelberg (2020/21. I. félév): Simon Viktória

Konferenciaelőadás

Csigó Ábel: „De ami marad, az csak a költők műve.” Christa Wolf *Was bleibt című* elbeszélésének egy új értelmezéséhez. IX. Eötvözet Konferencia, Szeged, 2020. december 18–19.

A műhely tagjai

Berta Réka – német–angol (OT), II. évf.
Bognár Krisztián – német–történelem (OT), I. évf.
Csigó Ábel – germanisztika BA (latin minor), III. évf.
Czétényi Gellért – német–magyar (OT), vallástört., bibliatudomány (honor.), VI. évf.
Hegy Anna – német–fizika (OT), collegiumi nyelvoktató (Német 5), VI. évf.
Kanász Zsanett – fordító–tolmács MA (ang. B, ném. C), IV. évf.
Kukri Mária Márta – német–magyar OT, collegiumi nyelvoktató (Német 1), V. évf.
Migléc Izabella – német–angol (OT), IV. évf.
Plangár Sándor – német–történelem (OT), II. évf.
Pongrácz Laura – fordító–tolmács MA (ném. B, ang. C), V. évf.
Révfalusi Éva – német és német nemz. – angol (OT), V. évf.
Simon Viktória – német–történelem (OT), levéltár (honorácior), IV. évf.
van Waarden Franciska – fordító–tolmács MA (ném. B, ang. C), V. évf.
Varga Gábor – német–angol (OT), collegiumi nyelvoktató (Német 3), VI. évf.

A műhely szakmai rendezvényei

A Germanisztika műhely szervezésében önálló szakmai rendezvényre ebben a félévben sem került sor. A 2020. június elejére tervezett *zeichen setzen II*-műhelykonferenciát 2020 őszéről tovább, 2021 júniusára halasztottuk, ennek időpontja mindemellett továbbra is bizonytalan, így a konferencia szervezésével párhuzamosan zajlik majd a *zeichen setzen II*-tanulmánykötet összeállítása és szerkesztése, amelynek megjelentetését ugyancsak 2021 nyarára tervezzük.

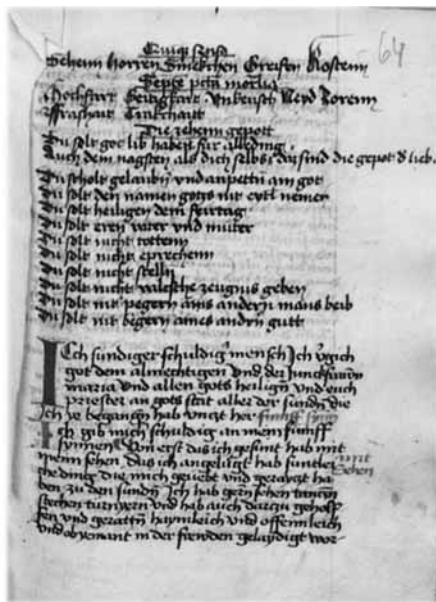
A műhelyben működő kutatócsoportok tevékenysége

Az Opusculum tripartitum-projekt (*Opusculum tripartitum – Texteditorisches Projektseminar XV*, Sára Balázs; 2 fő) az őszi szemeszterben tizenötödik félévét

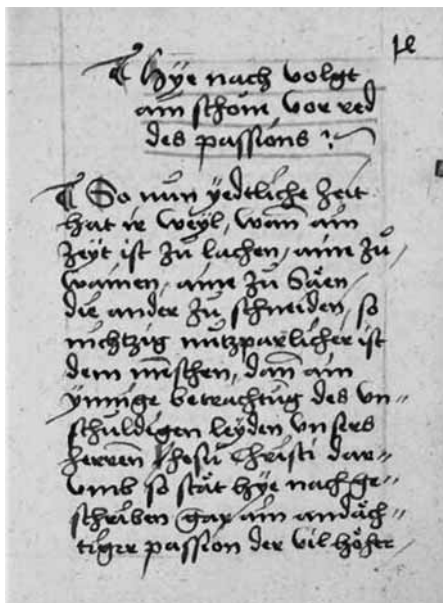
zárta. A kurzuson részt vevő hallgatók, jelen esetben mindössze két fő, továbbra is önálló munka formájában végeztek–végzik a még feldolgozatlan kéziratos szövegek átírását és a kritikai szövegkiadás előmunkálatait. A kurzus munkája továbbra is több fő területen zajlott:

1) Folytattuk az *Opusculum tripartitum*-korpusz szövegrészeinek (Melk Cod. 677, Melk Cod. 273, St. Pölten Cod. 66 és a salzburgi kódex szövegei) átírását és a transzkripciók egységesítését. A teljes szövegkorpusz átíratainak „átfésülését” és az összes kézirat szinoptikus összevetését és adott szöveghelyek gyors visszakereshetőségét biztosító szövegösszeállítás elkészítése folyamatban van, de a rendkívüli helyzettel járó megnövekedett tanulmányi és oktatói terhelés miatt sajnos további halasztást szenved.

2) Az *Opusculum*-korpuszhoz kapcsolódva Kukri Márta műhelytag tavalyi ÜNKP-pályázata keretében egy a st. pölteni kódexben található gyónási tükör feldolgozását, nyelvi és tartalmi elemzését, valamint kommentált diplomatikai kiadásának összeállítását vállalta. A pályázati beszámoló (A st. pölteni Diözesanbibliothek 66-os kódexében található gyónási tükör szövegkiadása) szerint „a kutatás [...] magában foglalja a nyomtatásban megjelenő szöveg elkészítéséhez szükséges apparátus kidolgozását, a szöveg ez alapján történő transzkripcióját, illetve a szöveghez tartozó kommentár elkészítését, amely a nehezebben értelmezhető, hibás, esetleg egyéb háttérinformációt igénylő szöveghelyek magyarázatát célozza. Az elkészült kiadás tehát nemcsak a gyónási tükör olvasását, hanem annak tudományos vizsgálatát is lehetővé teszi. A szövegkiadást kísérő tanulmány az eddigi eredményeket foglalja össze (a szöveg vélhető leírási helyét és idejét, a szöveg szerkezetét, helyét a műfaji hagyományban, illetve a szövegkapcsolatokat a kódexben található egyéb művekkel), valamint a transzkripció és a kiadás során felmerülő egyéb kérdésekre törekszik választ adni.” A kiadás

és kísérőtanulmánya a *Quelle und Deutung* VI konferenciakötetben, 2021 tavaszán jelenik majd meg. Kukri Márta idei ÜNKP-pályázata keretében az eredeti munkatervet kibővítve immár a teljes St. Pölt. Cod. 66 átírását és szövegeinek összehasonlító elemzését, illetve diplomatikai szövegkiadásban való megjelenítését tűzte ki célul, amely a *QuD*-sorozat II. számú, szövegkiadások-alsorozatában jelenhetne meg (terveink szerint valamikor a 2021/22-es tanévben).

3) A Katrin Janz-Wenig tanárnőtől (ÖAW IMAFO, majd Staatsbibliothek Hamburg) két évvel ezelőtt feldolgozásra javasolt XVI. századi, német nyelvű padovai kézirat (Padova, Biblioteca Universitaria, Ms. 711) egy úgynevezett húsvéti elmélkedéseket (*Passionsbetrachtung*) tartalmazó, mintegy 80 oldalnyi szövegének időközben elkészített átíratai alapján a tervezett szövegkiadás egyes részműveivel kapcsolatos, még tisztázásra váró kérdéseket egyeztetettük. Elkészült továbbá a kódex tartalmazta, azonos kéztől származó és nyelvében a *Passionsbetrachtung*-gal azonos nyelvezetű, hosszabb, teológiai

tárgyú traktátus transkripciója is. Ennek kiadását egyelőre nem tervezzük, de a szöveg jó alapot nyújthat az eddig tisztázatlan eredetű kézirat nyelvi lokalizálásában (a kézirat nyelvi sajátosságai alapján keleti sváb és nyugati bajor jegyeket mutat, vélelmezett keletkezési helye Augsburg és környéke; a traktátus szövegének vallás- és bibliatudományi szempontú vizsgálatát terveink szerint Czétényi Gellért végzi).

A kézirat feldolgozott és kommentált szövegét külön *Quelle und Deutung*-kötetben, „többszerzős” tanulmány kíséretében jelentetjük meg, a közzététel ideje az eredeti tervekhez képest módosult: 2021 tavasza. A „Padova, BU, Ms. 711”-projekt rövid leírását és a szövegkiadás alapelveit tartalmazó német nyelvű dokumentum a Germanisztika műhely collegiumi weboldalán, a „Kutatások” menüpontban tekinthető meg:

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Projektbeschreibung-Edition-einer-Passionsbetrachtung-aus-dem-16.-Jh.-Padua-BU-Ms.-711.pdf>

A kutatási projektet a handschriftencensus.de szakmai portálon hivatalosan is regisztráltattuk:

<http://www.handschriftencensus.de/editionsbericht/index.php#Neuaufnahmen>

<http://www.handschriftencensus.de/22184>

A kurzust az őszi félévben teljesítették: Berta Réka és Kukri Márta.

A félév egyéb kurzusairól

Német stílusgyakorlatok III. (*Stilübungen Deutsch III*, szeminárium, Sára Balázs; 4 fő): A stílusgyakorlat-kurzuson az első két évfolyam sajnálatosan kisszámú, nyelvtudás tekintetében viszont szembeszökő szélsőségeket képviselő műhelytagján kívül felsőbbéves kollégaként Migléc Izabella is részt vett. A szóbeli és írásbeli kifejezőképesség és a szókincs, valamint igény szerint a grammatikai ismeretek általános bővítésén és fejlesztésén túl az órák fő célja különösen a második évfolyamos hallgatók év végi szakos nyelvi alapvizsgájára való célzott felkészítés, általában pedig a germanista hallgatók biztos nyelvhaznátának, illetve mindennapi kommunikációs stratégiáinak erősítése, nem utolsósorban pedig a műhelyközösségbe való beilleszkedésük elősegítése is („osztályfőnöki óra”). A félév során a hallgatók igényeinek és érdeklődési körének megfelelően ezúttal két-két, prezentációval egybekötött, az előadók által szabadon választott témákhoz kidolgozott, nagyobb terjedelmű referátumot hallgathattunk meg tartalmi, nyelvhelyességi és stílári szempontok alapján. A referátumtémákhoz kapcsolódó speciális szókincs főbb elemeinek gyakorlása az órákon az előadók által összeállított interaktív feladatok formájában zajlott. A kurzus teljesítésének további feltétele adott mennyiségű szövegparafrázis-feladat elkészítése és benyújtása volt a vizsgaidőszak végéig. A kurzust Berta Réka, Bognár Krisztián, Migléc Izabella és Plangár Sándor műhelytagok végezték el.

Német nyelvtörténet VII. (*Deutsche Sprachgeschichte VII: Althochdeutsch (750–1050)*, szeminárium, Sára Balázs; 6 fő): A nyelvtörténeti kurzus keretében a maival ellentétben gyökeresen más nyelvtípust képviselő, így a diakrón perspektívából alapvető fontosságú, mert „tanulságos” ófelnémet kor mennyiségileg nem túl gazdagon, de igen változatosan hagyományozott nyelvének főbb jellegzetességeivel – a nyelvtörténetileg releváns korszak specifikus

szókincs, a grammatikai sajátosságok és a korszak nyelvi változainak főbb jegyeivel – igyekeztünk megismerni elsősorban a kurzusvezető által összeállított és válogatott segédanyagok (főként áttekintő nyelvtani táblázatok, fontosabb online-szótárak, egyéb segédanyagok) segítségével. A félév eleji bevezető kontaktórákon és a rendkívüli helyzet okán november elejétől ismét elrendelt távoktatásban a német írásbeliség kezdeteinek fontosabb és a szövegahagyományozás tekintetében reprezentatívnak vagy épp kuriózunak számító nyelvemlékeivel (*Hildebrand-ének*, az ófrank *Tatian-evangeliumharmónia*, az óbajor *Muspilli* stb.) ismerkedtünk meg. A kurzus teljesítésének feltétele a rendszeres órai munka mellett egy főleg szövegelemzési feladatokat tartalmazó teszt önálló megoldása volt. A kurzust látogatták és érdemjegyet szereztek Kukri Márta, Migléc Izabell, Pongrácz Laura, Simon Viktória, van Waarden Franciska és Varga Gábor.

Műfordítói szakszeminárium VI. (*Literarisches Übersetzen VI*, dr. Wilhelm Droste; 4 fő). A szeminárium az idei szemeszterben a kurzusvezető kérésére kezdettől fogva távoktatásos formában működött. A kurzus résztvevői egy készülő német nyelvű Mészöly Miklós-kötet fordításába kapcsolódhattak be. A kötet előreláthatólag öt szöveget tartalmaz majd, ezek közül a Germanisztika műhely hallgatói ebben a félévben a *Nyomozás II.* című művet ültették át németre. A félév lezárásaként a résztvevők videóhívásban egyeztették a közösen fordított szövegrészleteket, illetve közösen lektorálták a kurzusvezető által már lefordított egyéb szövegeket. A kurzust Czétényi Gellért, Kanász Zsanett, Pongrácz Laura és van Waarden Franciska látogatta és teljesítette.

Nyelvoktatás

A műhely az őszi félévben összesen 46 fő nyelvtanuló collegista és ELTE-s szakkollégista számára öt oktatóval, öt csoportban, A1/A2–B2/C1-szinteken tartott rendszeres német nyelvi kurzusokat az ALFONSÓ-program felmenő képzésében: Német 1 (A1 – kezdő): Kukri Márta; Német 3 (A2 – újrakezdő): Varga Gábor; Német 5 (B1 – [fél]középhaladó): Hegyi Anna; Német 7 (B2 – középfokú nyelvvizsga-felkészítő): Sós Gabriella; Német 8 (C1 – felsőfokú nyelvvizsga-felkészítő): Sára Balázs. A kurzusokat november elejétől online távoktatás formájában tartottuk, az online oktatási formákra való átállást (Teams-csoportok, internetes segédanyagok, filmek és ezekhez kapcsolódó nyelvtani, lexikai és szövegalkotási feladatok) ezúttal teljesen zökkenőmentesen

tudtuk megoldani. A nyelvi kurzusokról készült részletes beszámolókat az EC ALFONSÓ-programjának aktuális összesítője tartalmazza.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.412b/EC	Sára Balázs: Német stílusgyakorlatok IV.
BMVD-200.415c/EC	Sára Balázs: Nyelvtörténet I. Nyelvváltozás-elméletek és genealógia
BMVD-200.414f/EC	Sára Balázs: Opusculum tripartitum: Kritikai szövegkiadás XVI.
BMVD-200.678a/EC	Sára Balázs: Kutatásmódszertani szakszem. – műhelykonferencia II.
BMVD-200.919e/EC	Wilhelm Droste: Műfordítói szakszeminárium VII.
BMVD-200.273g/EC	Feld-Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum – tanárkutatás
BMVD-200.631b/EC	Kukri Márta: Német 2: Német nyelv kezdőknek (A2)
BMVD-200.632b/EC	Varga Gábor: Német 4: Német nyelv újrakezdőknek (B1)
BMVD-200.633b/EC	Hegy Anna: Német 6: Német nyelv középfeladóknek (B2)
BMVD-200.634b/EC	Sára Balázs: Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2+)
BMVD-200.635b/EC	Sára Balázs: Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1+)

A műhely ösztöndíjsai

Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj (2020/21): Csigó Ábel, Czétényi Gellért, Kukri Márta, Simon Viktória

Sopron MJV Széchenyi István Tanulmányi Ösztöndíj (2020/21.): Csigó Ábel

Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíja (2020/21.): Csigó Ábel, Kukri Márta

Konferenciaelőadások

Kukri Márta: *A St. Pölten 066-os kódex kötetkompozíciójának vizsgálata a materialitás szempontjából*. XII. Eötvös Konferencia, Modern filológia szekció. Eötvös Collegium, 2021. április 23–24.

Czétényi Gellért: *Bibliai és liturgikus utalások, valamint magyar intertextuális kapcsolatok Borbély Szilárd Otto Moll szekvenciája című versében*. XXII. Eötvös Konferencia, Irodalomtudományi szekció. Eötvös Collegium, 2021. április 23–24.

Csigó Ábel: «Mi marad meg?» *Christa Wolf két elbeszélésének szimptomatikus olvasatához*. Határok és Határátlépések Konferencia, Budapest, Eötvös Collegium, 2021. február 26. és XXXV. OTDK, Miskolc, Humán Tudományi Szekció, 2021. április 15.

Csigó Ábel: „*Schreiben's einen schönen Artikel!*” *Koch Valéria Neue Zeitungba írott cikkeinek vizsgálata*. XXII. Eötvös Konferencia, Modern filológia szekció. Eötvös Collegium, 2021. április 23–24.

Publikációk

Csigó Ábel – Rinkács Viktor – Szász Keve – Török Ábel 2021: *Megjegyzések a Bécsi Papiruszgyűjtemény G 40159 papiruszához*. Antik Tanulmányok 2021/2. (megjelenés alatt).

Csigó, Ábel – Rinkács, Viktor – Szász, Keve – Török, Ábel. 2021: *Remarks on the G 40159 Papyrus of the Papyrus Collection of Vienna*. In: Horváth László (szerk.) 2021: *Byzanz und das Abendland VII*. Budapest: ELTE Eötvös Collegium (megjelenés alatt).

A műhely tagjai

Berta Réka – német–angol (OT), II. évf.

Csigó Ábel – germanisztika BA (latin minor), III. évf.

Czétényi Gellért – német–magyar (OT), vallástörténet, bibliatudomány (honor.), VI. évf.

Hegy Anna – német–fizika (OT), collegiumi nyelvoktató (Német 6), VI. évf.

Kanász Zsanett – fordító–tolmács MA (ang. B, ném. C), IV. évf.

Kmetty Klaudia – magyar BA (német minor), I. évf.

Kukri Márta – német–magyar OT, collegiumi nyelvoktató (Német 2), V. évf.
Miglécz Izabella – német–angol (OT), IV. évf.
Plangár Sándor – német–történelem (OT), II. évf.
Pongrácz Laura – fordító–tolmács MA (ném. B, ang. C), V. évf.
Simon Viktória – német–történelem (OT), levéltár (honor.), IV. évf.
van Waarden Franciska (műhelytitkár) – fordító–tolmács MA (ném. B, ang. C), V. évf.
Varga Gábor – német–angol (OT), collegiumi nyelvoktató (Német 4), VI. évf.

A mögöttünk álló, teljes egészében távoktatásban lezajlott tavaszi félév a műhely életében egyéb tekintetben is fordulópontnak tekinthető. Az előző félév elején és végén két műhelytagunk (Bognár Krisztián és Révfalusi Éva) köszönt el a Collegiumtól, ebben a szemeszeterben pedig további öt műhelytagunk: van Waarden Franciska, Pongrácz Laura (fordító–tolmács MA), valamint Hegyi Anna, Varga Gábor és Czétényi Gellért (osztatlan tanárképzés) tett szakzáróvizsgát és szerzett egyetemi diplomát, így a jelenlegi tagságból összesen hét hallgató (Plangár Sándor, Berta Réka, Csígyó Ábel, Miglécz Izabella, Simon Viktória, Kanász Zsanett és Kukri Márta) marad jövőre is a műhelyben. Ebben a félévben az oktatáson túlmenő szakmai munkának főleg a nyelvi kurzusok ellátásának kényszere szabott korlátokat, mivel februártól a 10 fős C1-es nyelvi csoport órái mellett a műhelyvezető vette át a 7 fős B2-es nyelvvizsgaelőkészítő kurzus vezetését is, ami ugyan kimondottan hálás feladatnak bizonyult (a nyár folyamán és ősszel legalább négy fő kíván középfokú nyelvvizsgát tenni), de heti szinten még a mostanra már nagyobb fennakadások nélkül működtetett online-üzemmód mellett is komoly időráfordítással járt.

A műhely szakmai rendezvényei

A Germanisztika műhely szervezésében önálló szakmai rendezvényre ebben a sem került sor, de bízunk benne, hogy az őszi félévtől minden tekintetben visszaállhatunk a megszokott munkarendre. Az eredetileg még 2020. június elejére tervezett *zeichen setzen II*-műhelykonferenciát a bizonytalan körülmények miatt idén júniusban sem tartottuk meg (az online-formát mindenképp szeretnénk volna elkerülni), így arra legkorábban 2022 februárjában vagy júniusában kerülhet sor. Továbbra is a konferencia szervezésével és a felkészüléssel párhuzamosan igyekszünk majd összeállítani a *zeichen setzen II*-tanulmánykötetet, amelynek kiadása valószínűleg ugyancsak 2022 nyarára marad.

A műhelyben működő kutatócsoportok tevékenysége

Az Opusculum tripartitum-projekt (*Opusculum tripartitum – Texteditorisches Projektseminar XVI*, Sára Balázs; 1 fő) a tavaszi szemeszterben tizenhatodik félévét zárta. A kurzust ebben a félévben egyedül Kukri Márta vette fel, aki továbbra is a műhelyvezetővel konzultálva, de teljesen önállóan végezte, ill. végzi a 2020/21-es ÚNKP-pályázati támogatása keretében feldolgozandó kódex (St. Pölten, Diözesanbibliothek, Cod. 066) kéziratos szövegeinek átírását, ill. a tervezett diplomatikai szövegkiadás munkálatait: az Opusculum-korpuszhoz kapcsolódó gyónási tükrök és egyéb traktátusok feldolgozását, nyelvi és tartalmi elemzését, valamint kommentált diplomatikai kiadásának összeállítását. A kiadás és kísérőtanulmánya a *Quelle und Deutung*-sorozat II., forráskiadás-alsorozatában, 2022 nyarán jelenhetne meg.

A 2019. novemberében megrendezett paleográfiai-kodikológiai konferencia előadásaiból készülő konferenciakötet anyaga – egy, júliusban érkező tanulmány kivételével – összegyűlt, a kötet szerkesztése folyamatban van, a nyomdakész kompozit pdf 2021 augusztusára készülhet el.

A Katrin Janz-Wenig tanárnőtől (ÖAW IMAFO, majd Staatsbibliothek Hamburg) három évvel ezelőtt műhelymunkában végzett feldolgozásra javasolt XVI. századi, német nyelvű padovai kézirat (Padova, Biblioteca Universitaria, Ms. 711) egy húsvéti elmélkedéseket (*Passionsbetrachtung*) tartalmazó, mintegy 80 oldalnyi szövegének időközben elkészített átíratai alapján és a 2019-es *QuD*-előadásunk anyagaiból összeállítandó kísérőtanulmánnyal megjelentetni tervezett diplomatikai szövegkiadás elkészülése szintén 2021 augusztusára várható; a kézirat feldolgozott és kommentált szövegét ugyancsak a *QuD*-sorozat II. számú, szövegkiadásokat tartalmazó alsorozatában jelentetnénk meg. A „Padova, BU, Ms. 711”-projekt rövid leírását és a szövegkiadás alapelveit tartalmazó német nyelvű dokumentum a Germanisztika műhely collegiumi weboldalan, a „Kutatások” menüpontban tekinthető meg:

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Projektbeschreibung-Edition-einer-Passionsbetrachtung-aus-dem-16.-Jh.-Padua-BU-Ms.-711.pdf>

A kutatási projektet a handschriftencensus.de szakmai portálon hivatalosan is regisztráltattuk:

<http://www.handschriftencensus.de/editionsbericht/index.php#Neuaufnahmen>

<http://www.handschriftencensus.de/22184>

A félév egyéb kurzusairól

Német stílusgyakorlatok IV. (*Stilübungen Deutsch IV*, szeminárium, Sára Balázs; 4 fő): Az első két évfolyam számára kötelezően előírt stílusgyakorlat-kurzuson ezúttal felsőbbbéves kollégaként van Waarden Franciska is részt vett. A szóbeli és írásbeli kifejezőképesség és a szókincs, valamint igény szerint a grammatikai ismeretek általános bővítésén és fejlesztésén túl az órák fő célja különösen a második évfolyamos hallgatók év végi szakos nyelvi alapvizsgájára való célzott felkészítés, általában pedig a germanista hallgatók biztos nyelvhasználatának, illetve mindennapi kommunikációs stratégiáinak erősítése. Az órákon a hallgatók igényeinek és érdeklődési körének megfelelően ezúttal is prezentációval egybekötött, szabadon választott témákhoz kidolgozott, nagyobb terjedelmű interaktív referátumot hallgathattunk meg és értékeltünk tartalmi, nyelvhelyességi és stiláris szempontok alapján. A kurzust Berta Réka, Miglécz Izabella, Plangár Sándor és van Waarden Franciska teljesítették.

Német nyelvtörténet I. (*Deutsche Sprachgeschichte I: Sprachwandeltheorien und Genealogie*, szeminárium, Sára Balázs; 6 fő): A BA III. és az MA I. évfolyamos hallgatói számára kötelezően előírt, a Collegium utóbbi éveiben folyamatosan erősödő kritikai szövegkiadói profiljához elengedhetetlen ismereteket közvetítő, de a „klasszikus” értelemben vett germanistaképzés egyik alappilléret képező nyelvtörténet-kutatási műhelykurzus első féléve a történeti nyelvészet alapfogalmait és a fontosabb modern nyelvváltozás-elméleteket tárgyalta (A. Martinet „diakrón strukturalista” modellje; W. U. Wurzel et al. „természetes nyelvváltozás”-elmélete; E. Coseriu finalista elmélete; a R. Keller-féle „láthatatlan kéz”-elmélet, a H. Lüdtke-féle endogén-cirkuláris nyelvváltozás-modell stb.), melyek kapcsán – egyelőre érintőlegesen – a német nyelv indogermán és germán előzményeit, ősrökönségének (hettita, óind, ógörög, latin) és rokonságának (gót és egyéb régebbi, valamint mai germán nyelvek) fontosabb kérdéseire is reflektáltunk jórészt interaktívan tartott előadások formájában. A kurzust látogatták és érdemjegyet szereztek: Berta Réka, Kmetty Klaudia, Kukri Márta, Miglécz Izabella, Pongrácz Laura és Varga Gábor.

Műfordítói szakszeminárium VII. (*Literarisches Übersetzen VII.*, dr. Wilhelm Droste; 4 fő). A szeminárium a korábbi félévekhez hasonlóan ezúttal is távoktatásos formában működött, a teljesítéshez szükséges munkák a kurzusvezető útmutatásával, egyéni műhelymunkában készültek el. A kurzus az előző félév

végén értékelt Mészöly-fordítások lektorált változatainak átdolgozásával, illetve a szöveg németre fordításából fakadó kihívások feltárásával kezdődött. Ezt követően az Esterházy-füzet szövegeinek átültetése mellett a kurzus résztvevői áprilistól Pilinszky műveivel foglalkoztak. A kötetlen műhelymunkát nagyban elősegítette, hogy a műfordítások műnemei nem voltak megkötve: a kurzus hallgatói egyaránt választhattak prózai szöveget és különböző hosszúságú verseket is. A kurzuson Czétényi Gellért, Kanász Zsanett, Pongrácz Laura és van Waarden Franciska műhelytagok vettek részt.

Nyelvoktatás

A műhely a tavaszi félévben összesen 37 fő nyelvtanuló collegista és ELTE-s szak-kollégista számára öt oktatóval, öt csoportban, A1/A2 – B2/C1-szinteken tartott rendszeres német nyelvi kurzusokat az ALFONSÓ-program felmenő képzésében: Német 2 (A1/A2 – kezdő): Kukri Márta; Német 4 (A2/B1 – újrakezdő): Varga Gábor; Német 6 (B1/B2 – [fél]középhaladó): Hegyi Anna; Német 7 (B2 – középfokú nyelvvizsga-felkészítő): Sára Balázs; Német 8 (C1 – felsőfokú nyelvvizsga-felkészítő): Sára Balázs. A kurzusokat a félév során mindvégig online távoktatás formájában tartottuk. A nyelvi kurzusokról készült részletes beszámolókat az EC ALFONSÓ-programjának aktuális összesítője tartalmazza.

Informatikai Műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója, címe
IKP-9098/EC	Luksa Norbert: Modern elméletek az informatikában I.
BMVD-200.735/EC	Kozsik Tamás: Programozási nyelvek kutatószeminárium
BMVD-200/751/EC	Luksa Norbert: Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak
BMVD-200.735b/EC	Luksa Norbert: Programozási alapismeretek mindenkinek

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A műhely szakmai munkája az egyes évfolyamoknak meghirdetett szemináriumok keretében folyt. Az elsőéves collegisták a *Modern elméletek az informatikában I.* kurzust, a felsőbbévesek pedig a *Programozási nyelvek kutatószemináriumot* vették fel. Emellett több más kurzus is meghirdetésre került a collegisták számára. A kurzusokról készült beszámolók lentebb olvashatók.

A kari TDK-n ebben a félévben Nagy Gergely adta elő *Robust quaternion Zernike moments and their applications in color image analysis and recognition* című munkáját, mellyel első helyezést ért el. Gergő a témában előadást tartott a MACS konferencián is (*Zsolt Németh and Gergely Nagy. Color image analysis and recognition using orthogonal quaternion Zernike moments*). A MACS konferencián előadott még Kiss Ádám is, a témában készült cikk bíráló alatt van (lásd lentebb).

Busa Máté szervezőként vett részt a Közép-Európai Informatikai Diákolimpián (CEOI), ahol a kiadott feladatok felét ő készítette. Nemzeti felsőoktatási ösztöndíjas hallgatónk: Nagy Gergely, Poór Boldizsár, Varga Balázs. Kari órartató tevékenység: Nagy Gergely (kettő *Funkcionális programozás* gyakorlat és kettő

Analízis II. gyakorlat, Luksa Norbert (kettő *Típuselmélet gyakorlat*), Poór Boldizsár (kettő *Funkcionális programozás gyakorlat*), Varga Balázs (kettő *Funkcionális programozás gyakorlat*).

A félév során megjelent cikkek:

M. Szokoli, A. Kiss, Enhanced type inference for binding-time analysis, *Acta Universitatis Sapientiae, Informatica*, 12, 2 (2020) 232–250

Boldizsár Poór, Melinda Toth, and István Bozó. 2020. Transformations towards clean functional code. In *Proceedings of the 19th ACM SIGPLAN International Workshop on Erlang* (Erlang 2020). Association for Computing Machinery, New York, NY, USA, 24–30. DOI:<https://doi.org/10.1145/3406085.3409010>

A félév során írt, még bírálat alatt álló cikkek:

Balázs Varga, István Bozó, Melinda Tóth. Refactoring concurrent Erlang applications for distribution. *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae, Sectio Computatorica*.

Ádám Kiss, Attila Kiss. The Compressed Program Dependence Graph. *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae Sectio Computatorica*

III. TANÁRI BESZÁMOLÓK

Modern elméletek az informatikában I. (Luksa Norbert)

Az előadások során a collegisták elsősorban az egyszerű típus nélküli lambda-kalkulussal ismerkedtek meg. A féléves tematika a Church-Turing-tézis köré épült, így szó esett a Turing-gépekről, illetve a parciális rekurzív függvényekről is. Ezen felül a kurzus a kombinátor logikába kínált betekintést. Az összes érintett témakör:

A Church-Turing-tézis. A lambda-kalkulus szintaktikája. A lambda-kalkulus operációs szemantikája. A lambda-kifejezések normál formái. Konstansok és konstans függvények. A rekurzió, lambda-definiálható függvények. A megoldható lambda-kifejezések. Konzisztens formális rendszerek. A kombinátor logika szintaktikája és operációs szemantikája. Zárójeles absztrakciók.

A lambda-kalkulus és a kombinátor logika kapcsolata. Speciális kalkulusok: lambda-I kalkulus, érték szerinti lambda-kalkulus.

A kurzust az elsőéves műhelytagok kötelező órája, rajtuk kívül még négy külsős hallgató vette fel. A collegista hallgatók: Kámán Rebeka Petra, Kenessey Zsombor, Nagy Domonkos Máté, Noszály Áron, Szabó Barbara Noémi és Szente Péter. A számonkérés a vírushelyzetre való tekintettel egy beadandó dolgozat volt, melyet a vizsgaidőszak végéig kellett a hallgatóknak elkészíteni. A collegisták mind jó, illetve jeles érdemjeggyel teljesítették a kurzust.

Programozási nyelvek kutatószeminárium (Kozsik Tamás)

A kurzust a felsőbb éves collegisták számára hirdettük meg. A foglalkozásokon a műhelytagok saját kutatási témáikat mutatták be egymásnak, valamint három foglalkozáson vendégelőadókat hallgattunk meg: Horpácsi Dániel egyetemi adjunktus a megbízható refaktorálásról, Kocsis Ábel volt collegista a trust, security, és privacy hármáról, míg Szabó Attila a demoscene-ről beszélt.

Busa Máté: CEOI feladatok (StarTrek)

Kiss Ádám: The Compressed Program Dependence Graph

Kruppai Gábor: Code Golf

Lővei Péter: Enhancing open-source code analyzer tool, CodeChecker, by detecting false bug reports about potential run-time errors with machine learning

Nagy Gergely: Color image analysis and recognition using discrete orthogonal quaternion Zernike moments

Poór Boldizsár: Introduction to Quantum Computing

Szokoli Máttyás: Binding Time Analysis

Varga Balázs és Luksa Norbert: Kubernetes

Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak (Luksa Norbert, Katkó Dominik)

A kurzust másodízben került meghirdetésre. Célja, hogy a collegisták megismerkedjenek és gyakorlatot szerezzenek a nyílt forráskódú (*open-source*) projektek fejlesztésében. Az elvárás kontribúció valamely aktív fejlesztői bázissal rendelkező projekthez, egy általuk kiválasztott feladat megoldásán keresztül. Ennek során megismerkedtek a *git* verziókezelő rendszerrel, annak alapvető, illetve magasabb szintű parancsaival, de szó esett az SVN rendszerekről is. Közösén végigjárjuk a nyílt forráskódú szoftverek fejlesztési szakaszait, a hibák jelentésétől a beküldött kódok felülvizsgálatáig. Amellett, hogy a kurzus jelentős gyakorlati szakmai tapasztalattal bővítette a hallgatók eszköztárát, kontribúciójukkal mások munkáját is segítették.

A kurzust Katkó Dominik másodéves collegistával közösen tartottuk. A korábbi tapasztalatokból tanulva egy könnyebb, házon belüli nyílt forráskódú projektet, a *Mars*-ot választottuk, amit mindenkinek fejleszteni kellett. A kurzus hallgatói mind elsőéves collegisták voltak: Kámán Rebeka Petra, Kenessei Zsombor, Nagy Domonkos Máté, Noszály Áron, Szabó Barbara Noémi és Szente Péter. A számonkérést több részre bontottuk, ezek:

- Feladat kiválasztása, megismerése, implementálása, továbbá rövid bemutatása.
- A tárgyhoz kötődő témákból rövid kiselőadás tartása. A témakörök az alábbiak voltak: git hooks, git merge strategies, git refs, ref log, Travis, StyleCI, SVN (vs git).
- Egy hibás git history javítására irányuló feladat.

A collegisták a feladatokat sikeresen teljesítették jó, illetve jeles érdemjegyekkel.

Programozási alapismeretek mindenkinek (Luksa Norbert)

A gyakorlat az Informatikai műhely közösen tartott kurzusa. A kurzus célközönsége a Collegium nem informatikus hallgatói voltak, akik a félév során elsajátíthatták a programozás alapjait. Olyan gyakorlatias eszköztárat kívántunk ezzel a hallgatóknak adni, mellyel megkönnyíthetik mindennapi munkájukat, érkezenek bármely területről. A félévet a Python nyelv megismerésével kezdtük, melyet különböző modellezési, szimulációs, illetve statisztikai gyakorlatok követtek. A kurzus továbbá betekintést nyújtott az Excel programozás, illetve a LaTeX világába is. A félévet egy mesterséges intelligencia versennyel zártuk, melyen két fős csapatokat alkotva olyan programokat írtak a hallgatók, melyek egymás ellen versenyeztek különböző adottságú pályákon.

A kurzust nagy érdeklődés övezte mindenféle tudományterületről, így érdekességgéppen a hallgatók neve mellett ezt is megemlítjük:

- Bartos Violetta (biológia),
- Erdei Judit (osztatlan tanárképzés),
- Feró Dóra Zsófia (fordító és tolmács),
- Hegyi Anna (osztatlan tanárképzés),
- Kovács Sára Kata (újlatin nyelvek és kultúrák (olasz),
- Prótár Noémi (magyar),
- Rácz Balázs György (osztatlan tanárképzés),
- Sarnyai Benedek Máté (survey statisztika és adatanalitika),
- Szekeres Kata (földtudományi),

- Tamaska Dóra (nemzetközi gazdálkodás),
- Tarnai Csillag (keleti nyelvek és kultúrák (japán szakirányon)),
- Weiszmann Péter Miklós (pénzügy és számvitel).

A számonkérést két jegyre bontottuk: az első jegy a félév első felének anyagából megszerzett tudást tükrözte, ez egy Python beadandó volt. A második jegy egy olyan feladatból származott, ami az adott collegistának hasznára vált, tehát a kurzus ismereteit felhasználva készített el valamilyen feladatot/munkát. Érkeztek LaTeX szemináriumi dolgozatok, stílusos önéletrajzok, továbbá egyszerű munkákat megkönnyítő programok.

A kurzust minden collega sikeresen teljesítette. A félév során előadtak: Csertán András, Katkó Dominik, Kiss Ádám, Krupinszki Balázs, Kruppai Gábor, Luksa Norbert, Nagy Gergely, Poór Boldizsár, Szokoli Máttyás és Varga Balázs.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott szemináriumok

kódja	oktatója, címe
IKP-9099	Luksa Norbert: Modern elméletek az informatikában II.
IKP-9256	Kozsik Tamás: Programozási nyelvek kutatószeminárium
IKP-9274	Zimborás Zoltán: Kvantumszámítás-technika

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A műhely szakmai munkája az egyes évfolyamoknak meghirdetett szemináriumok keretében folyt. Az elsőévesek őszi tanulmányaik folytatásaként a *Modern elméletek az informatikában II.* kurzust vették fel. A felsőbbéves műhelytagok pedig a *Programozási nyelvek kutatószemináriumon* vettek részt a félévben. Ezekén kívül a karon meghirdetett *Kvantumszámítás-technika* tárgyat vehették fel a collegisták. A kurzusokról készült beszámolók lentebb olvashatók.

A műhely tagjai kiváló eredményeket értek el az idei, 35. OTDK-n:

Nagy Gergely, *Robusztus kvaternió Zernike momentumok és alkalmazásuk színes képek elemzésére és felismerésére*, témavezető: Dr. Németh Zsolt, első díj

Nagy Gergely, Mészáros Áron Attila, *GreenErl - Erlang programok energiafogyasztásának mérése és energiatudatos refaktorálások*, témavezetők: Dr. Bozó István, Dr. Tóth Melinda, harmadik díj

Luksa Norbert, *Az egyszerű típuselmélet algebrai reprezentációi*, témavezetők: Dr. Kaposi Ambrus, harmadik díj

Komáromi Mátyás (alumni), *Kódmegértés támogatása szoftverfüggségek vizualizációjával*, témavezetők: Dr. Bozó István, Dr. Tóth Melinda, harmadik díj

Poór Boldizsár, *Refaktorálások tiszta funkcionális kódért*, témavezetők: Dr. Tóth Melinda, Dr. Bozó István, különdíj

Varga Balázs, *Konkurens Erlang programok elosztottá alakítása*, témavezetők: Dr. Tóth Melinda, Dr. Bozó István, különdíj

Nagy Gergely a *Robusztus kvaternió Zernike momentumok és alkalmazásuk színes képek elemzésére és felismerésére* című dolgozatával elnyerte a Gábor Dénes Országos Tudományos Diákköri Ösztöndíjat is.

Nemzeti felsőoktatási ösztöndíjas hallgatóink: Nagy Gergely, Poór Boldizsár, Varga Balázs.

Kar Kiváló Hallgatója díjat kaptak: Kruppai Gábor, Poór Boldizsár, Varga Balázs.

Műhelytagok által végzett óratartó és demonstrátori tevékenység:

- Csertán András (*Objektumelvű Programozás gyakorlat*),
- Katkó Dominik (*Objektumelvű Programozás gyakorlat*),
- Luksa Norbert (*Modern elméletek az informatikában II. gyakorlat*),
- Poór Boldizsár (*Funkcionális programozás demonstrátor*).

A félév során megjelent cikkek:

László NIKHÁZY, Áron NOSZÁLY, Bence DEÁK, *Why You Should Know and Not Only Use Sorting Algorithms: Some Beautiful Problems*, Olympiads in Informatics, 15, (2021) 53–74.

B. Varga, M. Balassi, A. Kiss, *Towards autoscaling of Apache Flink jobs*, Acta Universitatis Sapientiae, Informatica, 13, 1 (2021) 39–59.

III. TANÁRI BESZÁMOLÓK

Modern elméletek az informatikában II. (Luksa Norbert)

A speciális kollégium témája a típuselmélet és alkalmazása volt, a „Bevezetés a típusrendszerek elméletébe” című könyv (ELTE Kiadó, 2012) anyagát dolgoztuk fel. A kurzust az elsőéves collegisták vették fel, továbbá egy külsős hallgató. A collegista résztvevők: Kámán Rebeka Petra, Kenessey Zsombor, Nagy Domonkos Máté, Noszály Áron, Szabó Barbara Noémi, Szente Péter.

Az előadásokon a következő témakörökről volt szó: Formális típusrendszerek. Elsőrendű típusos λ -kalkulus. Az altípus bevezetése. A Curry-típusrendszer. Másodrendű polimorfikus típusos λ -kalkulus. A rekurzív típus. A függő típusok. Magasabb rendű típusrendszerek. Az F_w -típusrendszer és a λ -kocka. Típus Az intuicionista logika és a típuselmélet. A Curry-Howard megfeleltetés.

A speciális kollégiumot a collegista hallgatók sikeresen, jeles eredménnyel elvégezték. A kurzus legtöbb résztvevője a félév folyamán az előadásokon aktívan részt vett, munkájukkal, az előadásokon nyújtott teljesítményükkel elégedett vagyok. A hallgatók a félév végén egy beadandó feladatot kaptak, amelyet sikeresen megoldottak.

Programozási nyelvek kutatószeminárium (Kozsik Tamás)

A kurzust a felsőbb éves collegisták számára hirdettük meg. A kutatószeminárium célja alapvetően az, hogy a felsőbbéves collegisták bemutassák egymásnak a saját kutatási témáikat egy-egy prezentáció formájában. Minden felsőbb éves műhelytag, aki felvette a kurzust, sikeresen teljesítette azt egy előadás megtartásával és az alkalmakon való aktív részvétellel. A részvétel nyitott volt az elsőéves műhelytagok számára is, hogy betekintést nyerhessenek a bemutatott témákba. Két elsőéves hallgatónk, Noszály Áron és Szente Péter előadást is tartottak. Busa Máté: Képfeldolgozási algoritmusok Legendre momentumokkal

Csertán András: Reverse engineering with deep learning

Katkó Dominik: Formal semantics

Kiss Ádám: Érdekes számítási modellek

Kovács Gergely: Lineáris optimalizálási feladatok determinisztikus kerekítéssel

Luksa Norbert: Kategóriaelmélet

Noszály Áron: IOI

Póór Boldizsár: Linear optical quantum computing

Szente Péter: Bejárások logikai- és kétszemélyes absztrakt stratégiai játékokban

Szokoli Mátyás: Változások a telekommunikációban

Varga Balázs: Flink autoscaling

Kvantumszámítás-technika (Zimborás Zoltán)

A kurzus során a hallgatók egy történeti áttekintéssel kezdtek az elmélet (kvantum-szuperpozíció, összefonódás) és megvalósítás (csapdázott ionok és atomok, szupravezető áramkörök, integrált fotonika) terén. Áttekintették a jelen és a jövő lehetőségeit (működő rendszerek, piacon lévő megoldások, nagy cégek stratégiái, kis cégek és „spin-off” lehetőségek, finanszírozási programok a nagyvilágban, Európában és Magyarországon).

A kvantuminformatika matematikai alapjaival (komplex lineáris algebra, unitér mátrixok, tenzorszorzás), klasszikus és kvantum-s véletlen folyamatokkal, a mérés fogalmával, a Stern-Gerlach kísérlettel, Boole-kapukkal és kvantumkapukkal ismerkedtek meg. Ismert protokollokról, például a Bernstein-Vazirani algoritmusról és Deutsch-Józsa algoritmusról tanultak. Szóba kerültek a véletlen bolyongáson alapuló klasszikus és kvantum-s keresési algoritmusok, illetve a kvantumkriptográfia, a klasszikus és kvantum-s hibajavítás, valamint a Shor algoritmus is. Végül egy programozási esettanulmány: a 2 bites standard (klasszikus) titkosítás feltörése kvantumszámítógéppel volt terítéken.

A kurzust a kar hirdette meg, a műhelyünk-ből Kovács Gergely végezte el jeles eredménnyel.

Magyar műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott szemináriumok

kódja	oktatója, címe
BMVD-200.197b/EC	Ballagó Júlia: Bevezetés a nyelvészeti kutatásokba
BMVD-200.922c/EC	Simon Gábor: Metaforaazonosítás magyar nyelvű szövegekben
BMVD-200.682b/EC	Tamás Ábel: Curiositas / Kíváncsiság
BMVD-200.581d/EC	Förköli Gábor: Vitakör
BBN-MIR11-111	Vaderna Gábor: Irodalmi proszeminárium

II. COLLEGIUMI MUNKA

A félév órái

Bevezetés a nyelvészeti kutatásokba (Ballagó Júlia)

A kurzus során a hallgatók általános bevezetést kaptak a nyelvészeti kutatások módszertanába. Megismerkedtek a tudományos megismerés kritériumaival és a nyelvtudományi kutatások alapelveivel. A félév elején általános bevezetést kaptak a nyelvészet legfőbb elméleti irányzataiba, illetve a nyelvészet egyes részterületeihez kapcsolódóan vázlatosan megismerték a nyelvészeti kutatások főbb területeit. A félév második harmadában a nyelvtudományban leggyakrabban használt adatgyűjtési és -feldolgozási módszerekkel ismerkedtek meg. Végül a félév utolsó harmadában a legfontosabb tudományos diskurzustípusokat ismerhették meg a hallgatók, egyúttal betekintést kaptak a tudományos diskurzus legfőbb fórumaiba. A félév során a hallgatók óráról órára házi feladatokkal készültek: a félév elején különböző olvasmányokat kellett elolvasniuk, és azokhoz kapcsolódó feladatokat megoldaniuk, volt olyan feladat, amely megoldásához felsőbb éves műhelytagoktól kellett segítséget kérniük, a módszertani órákra pedig az éppen aktuálisan elsajátított módszerhez kapcsolódó

gyakorlati feladatot kellett megoldaniuk. A félév közepén le kellett adniuk egy általuk szabadon választott nyelvészeti cikkről írt absztraktot, az utolsó órán ugyanennek a cikknek az alapján mini „konferencia-előadást” kellett tartaniuk a csoport előtt, ppt-vel, időkerettel, vitaszekcióval. A félév végső zárásaként pedig egy saját ötletre épülő kutatási tervet kellett leadniuk, amelyet az ÜNKP pályázati felhívás formai követelményei alapján kellett elkészíteniük.

A félévet egy kivétellel minden hallgató kiválóan teljesítette, szinte hiányzások nélkül valamennyi órán részt vettek, a feladatokat mindig magas színvonalon oldották meg, az órán (a körülmények és a korai időpont ellenére is) kifejezetten aktívan vettek részt, a félév végén megírt kutatási tervek alapján pedig valóban megvalósítható kutatások rajzolódtak ki, releváns kutatási kérdésekkel, adekvát kutatási módszerekkel.

Metaforaazonosítás magyar nyelvű szövegekben (Simon Gábor)

A kurzuson ebben a félévben főként a MetaID-módszer továbbfejlesztésével foglalkoztunk. Az óra keretében heti egyszer, hétfőnként találkoztunk, ameddig lehetett, előben (Teams-csatlakozásra mindig lehetőséget biztosítva), majd pedig online formában. A kutatócsoport tagjai ebben a félévben először egy magyar nyelvű pszichológiai ismeretterjesztő szöveget annotáltak. A szöveg annotálása után mondatról mondatra végignéztük azt, és a felmerülő különbségeket megbeszéltük, és a kérdéses esetek leírását a módszerbe beépítettük. Az eredményeinkről egy angol nyelvű cikk készül, kutatási eredményeinket emellett konferenciák és ismeretterjesztő előadások keretében mutatjuk be.

Az újonnan csatlakozó hallgatók projektbe való integrálását is a kutatócsoport tagjai végezték el, ez szintén egy, a félévet felölölő projekt volt.

Curiositas / Kíváncsiság (Tamás Ábel)

Az órán a hallgatók a kíváncsiság fogalmát járták körül szinkron módon elsősorban az antikvitás irodalmán, aszinkron módon pedig egyéb, nem antik műveken keresztül. A félév úgy épült fel, hogy két hetente tartottak szinkron órát Teamsen, minden szinkron órát megelőző héten pedig az adott két hét szövegére kellett előzetes reflektálni a Canvas felületén, és megfogalmazni az olvasott primer szöveggel és a mellé olvasott szakirodalommal kapcsolatos gondolatokat, kérdés- vagy problémafelvetéseket. A szinkron órák pedig elsősorban ezek nyomán épültek fel: szó volt Plutarchosról, Plautusról, Catullusról, Ciceróról, Apuleiusról, Augustinusról.

Emellett párosával vagy hármasával készítettek videós referátumokat is, amelyek egy-egy olyan nem antik szöveggel, filmmel vagy bármilyen művészeti

alkotással foglalkoztak, ami valamilyen módon kapcsolódik a kíváncsiság fogalmához. Ezekhez a referátumokhoz ezután a Canvason fórumok lettek rendelve, ahol megvitatták őket – minden videóhoz mindenkinek minimum két hozzászólást kellett fűznie. A videók is igen változatos témákat dolgoztak fel: készült referátum a népmesékről, a *Csongor és Tündéről*, Krasznahorkai *Északról hegy, Délről tó, Nyugatról utak, Keletről folyó* című művéről, Ishiguro *Never let me go* című regényéről, a *Lét és idő*-ről, a vadászlakról és a *Midsommar* című filmről is.

Vitakör (Förköli Gábor)

A Vitakörön a hallgatók csoportokban különböző, őket érdeklő irodalom-, nyelv- és színháztudományi témákból készülnek fel. Ezekből egy rövid, gondolatébresztő előadást tartottak, majd a műhelytagok diskurzust folytattak a felvetett témákról, az előre kiküldött, témához kapcsolódó szakirodalmi tételek segítségével. A kurzus kereteiben kéthetente egyszer, hosszabb órákat tartva gyűltek össze. Az idei félév során a queer narratológia, a kritikaírás- és olvasás, a metaforaazonosítás, a fantasy mint műfaj és Bródy Sándor munkásságának kérdéskörét járták körbe.

A kurzus órái először szinkron jelenléti, majd szinkron online formában valósultak meg.

Irodalmi proszeminárium (Vaderna Gábor)

A szeminárium célja az irodalomtudomány módszertanába való bevezetés. Ez a kurzus minden alap- és tanárszakos hallgató számára kötelező. A kollégisták lehetőséget kaptak, hogy irányított tárgyfelvétellel jussanak be erre a konkrét kurzusra. A félév során szóba került többek között: könyvtárak és könyvtárazás, adatgyűjtés, digitális adatbázisok, egy tudományos kutatás megalapozása, egy tudományos dolgozat felépítése, magyar folyóirat- és könyvkultúra, az irodalomtudomány különböző módszertani irányai.

A kurzus órái először szinkron jelenléti, majd szinkron online formában valósultak meg.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott szemináriumok

kódja	oktatója, címe
BMVD-200.922d/EC	Simon Gábor: Metaforaazonosítás magyar nyelvű szövegekben
BMVD-200.681e/EC	Förköli Gábor: Vitakör
BMVD-200.768a/EC	Szemes Botond: Diagram és irodalomtudomány

II. COLLEGIUMI MUNKA

A félév órái

Vitakör (Förköli Gábor)

A minden műhelytag számára kötelező *Vitakör* című kurzus keretében a következő témák megvitatására került sor: 1. Kovács Viktor dolgozata, amely a *Csongor és Tünde* és a 19. századi népszínművek műfaji, motivikus kapcsolatáról szól; 2. irodalom és emlékezetpolitika viszonya (Hajdu Ildikó, Ráday Zsófia); 3. a játék fogalmának esztétikai és filozófiai vonatkozásai (témafelelősök: Tarnai Csillag, Árvai Kata, Kőszegi Áron); 4. *A magyar irodalom története* című tankönyv recepciója és új online kiadása (a témát javasolta: Förköli Gábor, kurzusvezető); 5. a közelmúltban történt József Attila- és Arany János-féle kézírathamisítás tanulságai (témafelelős: Vaderna Gábor irodalmikabinet-vezető); 6. az f21.hu interjúja Demeter Szilárddal, a PIM igazgatójával (témafelelősök: Kazsimér Soma, Ungvári Sára).

Diagram és irodalomtudomány (Szemes Botond)

A szemináriumon a diagrammatológia főbb irányait, a diagramok kultúrtörténetben, a tudás létrehozásában betöltött szerepét, a humántudományos kutatásokban való megjelenési formáit, a szövegek vizualizációinak technikáit és az ebben rejlő lehetőségeket tekintették át, vitatták meg a résztvevők angol és magyar nyelvű tanulmányok önálló, majd közös értelmezésével. A kurzus teljesítésének feltétele az aktív részvétel (maximum 3 hiányzás), minden alkalom előtt három kérdés, reflexió megfogalmazása és e-mailben való elküldése,

illetve a félév végén egy beadandó feladatnak – egy, a szeminárium során vizsgált témákat megjelenítő diagramnak – az elkészítése volt. Résztvevők: Ráday Zsófia, Kőszeghy Ferenc, Kedves Lilla, Kőszegi Áron, Tarnai Csillag, Török Tímea, Farkas Flóra, Kazsimér Soma Balázs, László István, Kovács Dominik, Kovács Viktor, Voloncs Attila, Hajdu Ildikó, Ungvári Sára, Barcza Zsigmond Tádé, Kmetty Klaudia, Nyerges Csaba

Metaforaazonosítás (Simon Gábor)

Ebben a félévben a Metaforaazonosítás órán a csoport tovább dolgozott a MetaID módszer pontosításán. A körülbelül kétheti rendszerességgel tartott konzultációinkon az előző félévben folytatott „finomhangolás” alkalmazását helyezték a középpontba. Ebből a munkából született egy angol nyelvű cikk is. Emellett csatlakoztak egy kutatócsoporthoz is, amely politikai posztok érzelmi töltetét vizsgálja – itt két magyar politikus posztjainak metaforikusságelemzését végezték el; ebből idén nyáron cikk készül. Résztvevők: Árvay Kata Emese, Prótár Noémi, Ugrin Bálint József, Bajzát Tímea Borbála

Tutorálás

Az elsőéves hallgatók tutorálása az elsőévesek beilleszkedését hivatott elősegíteni, elsődlegesen szakmai szempontból (illetve a Magyar műhelybe mint közösségbe is). Minden elsőéves hallgató, érdeklődése alapján, választ magának egy felsőbbéves (az egyetemi képzésben minimum két évet befejezett) műhelytagot (tutort). A tutor segíti a tutoráltat az őt érdeklő tudományos téma megtalálásában és a kutatás megvalósításában (ehhez pl. ajánlhat szakirodalmat, egyetemi kurzusokat, segíthet a megfelelő tanárok megkeresésében). A tutorálás konkrét célja a felkészülés a Juvenália konferenciára. A tutor a tutorálttal rendszeresen konzultál, figyelemmel kíséri a kutatás előremenetelét. A tutorálás folyamatáról, eredményeiről a tutor és a tutorált kétszer, a tavaszi félévet nyitó és a tavaszi félévet záró műhelygyűléseken számol be.

Ebben a félévben a következő tutorált és tutor párok dolgoztak együtt:

Barcza Zsigmond és Kőszeghy Ferenc

Blaskovics Ákos és Bajzát Tímea, Prótár Noémi

Lung Laura és Bajzát Tímea, Prótár Noémi

Kedves Lilla és Ungvári Sára

Kmetty Klaudia és Kovács Dominik, Kovács Viktor

László István és Voloncs Attila
Róna Virág és Kerti Anna, Muraközy Virág

III. KONFERENCIÁK

(Határok és határátlépések, EK, Juvenália)

Határok és határátlépések, műhelykonferencia

A konferencia időpontja: 2021. február 26–27.

Program

Február 25., csütörtök 15:00–15:15

Megnyitó: Laczkó Krisztina és Vaderna Gábor

15:15–15:30 Könyvbemutató: Perspektívák: irodalom, nyelv, kultúra –
Kazsimér Soma és Kerti Anna

A KULTÚRA TÁRSADALMI ÁRAMLÁSA

Szekcióelnök: Pintér Borbála

15:30–16:00 Daróczi Jakab (ELTE): Zsáner a magyarórán: Ami a tantervből kimarad

16:00–16:30 Balázs Renáta (ELTE): Az irodalomoktatás általános helyzete
Finnországban és Magyarországon

16:30–16:45 SZÜNET

16:45–17:15 Farkas Flóra (ELTE): Bilingvis kiadványokkal kapcsolatos
műfordítói attitűdök

17:15–17:45 Török Tímea (ELTE): Jagyelda – Janikovszky Éva elbeszélője
a Már óvodás vagyok című műben

17:45–18:15 Tisza Eleonóra Márta (DE): A tér jelentősége és átalakulása
a kortárs könyvvásárlásban

FORMA, JELENTÉS, SZIMBOLIZÁCIÓ

Szekcióelnök: Krizsai Fruzsina

15:30–16:00 Protár Noémi (ELTE): Az ÖSSZETARTOZÁS és én – egyes
szám első személyű alakok használati tendenciái telekom-
munikációs cégek Facebook-posztjaiban a tavaszi korona-
vírus-veszélyhelyzet alatt

16:00–16:30	Soós Anna (ELTE): A szerelem fogalmának reprezentációi Randóti Miklós műveiben
16:30–16:45	SZÜNET
16:45–17:15	Bajzát Tímea Borbála (ELTE): A buletikus-volitív modális szemantikai tartománnyal érintkező főnévi igeneves konstrukciók azonosítása
17:15–17:45	Szlávich Eszter (ELTE): Segédigeszerű melléknevek a komplex magmondatokban
17:45–18:15	Roskó Mira (ELTE): A melléknevek attributív és predikatív használatának korpuszalapú vizsgálata

Február 26., péntek délelőtt

KÖZÉP- ÉS KORA ÚJKORI IRODALOM

Szekcióelnök: Kiss Farkas Gábor

8:30–9:00	Finta Mária Anna (ELTE): A „fool’s literature” megjelenése Angliában. Egy népi hagyomány irodalmivá válása
9:00–9:30	Hajdu Ildikó (ELTE): Hagyomány és inventio – Balassi Bálint istenes verseinek poétikája
9:30–10:00	Ráday Zsófia (ELTE): Tinódi Sebestyén Sokféle részögről című versének toposzai, motívumai és sajátos szempontrendszere
10:00–10:15	SZÜNET
10:15–10:45	Török Ábel (ELTE): Egy vulgáris nyelvű hősköltemény filológiai vizsgálata
10:45–11:15	Kovács Péter (PTE): A fegyelem igája és törvénye – Adalékok a Kisebbik Istvánlegenda szerzőjének műveltségéhez

KORTÁRS MAGYAR IRODALOM

Szekcióelnök: Lengyel Imre Zsolt

8:30–9:00	Bálint Zsófia (SZTE): A Múzsza visszaszól - Megkonstruálódó női képek Turi Tímea Anna visszafordul című kötetében
9:00–9:30	Békefi Teodóra (ELTE): A redukció kísérlete Németh Gábor szövegeiben
9:30–10:00	Borbíró Aletta (SZTE): Hétköznapi hősök: A szuperhőslét László Zoltán Világvégek című novellájában
10:00–10:15	SZÜNET

- 10:15–10:45 Kőszeghy Ferenc (ELTE): Posztdigitális állapot és újmediális tapasztalat Kerber Balázs Conquest című művében
- 10:45–11:15 Nyerges Csaba (ELTE): Kapcsolatok Kiss Tibor Noé Inkognitó című regényében

SZÁZADFORDULÓ MAGYAR IRODALMA

Szekcióelnök: Gintli Tibor

- 8:30–9:00 Balogh Gyula (SZTE): Krúdy és a prikulics, Román folkló-relemek egy Kisértetek című novellában
- 9:00–9:30 Santavetz Anita (ELTE): „Ez vagy te. És te ez vagy” Rembrandt szemben az önarcképével – Határosság/ határ-talanság Bródy Sándor Rembrandt című alkotásában
- 9:30–10:00 Zászkaliczky Réka (ELTE): A kívülállás és az átmenetiség poétikája Krúdy Gyula Mit látott Vak Béla szerelemben és bánatban című regénytöredékében
- 10:00–10:15 SZÜNET
- 10:15–10:45 Schranz Áron (PPKE): „Mi van a fölszín alatt a Bácskában?! ...” Bácska-toposzok a századforduló irodalmában
- 10:45–11:15 Santavetz Anita (ELTE): „Keleten Japán viszi azt a bizonyos fáklyát.” Japán-kép a századforduló prózájában (Gozsdu Elek, Justh Zsigmond, Harsányi Kálmán)

Február 26., péntek délután

- 12:15–13:15 Plenáris előadás: Schein Gábor (ELTE): Határ vagy feltételes megálló? Vissza a 90-es évekbe
- 13:15–13:30 SZÜNET

SZÍNHÁZTUDOMÁNY

Szekcióelnök: Pikli Natália

- 13:30–14:00 Kazsimér Soma (ELTE): A versszínház hangzása – Szép versek színház
- 14:00–14:30 Kovács Dominik (ELTE): Betegségnarratívák és elfojtás-alakzatok Bródy Sándor Tímár Liza című darabjában
- 14:30–15:00 Mohai Aletta (SZTE): Da Bunjevac živi – A népi identitástudat megjelenése Karagity Antal drámaiban
- 15:00–15:15 SZÜNET

- 15:15–15:45 Kovács Viktor (ELTE): „Mert olyan vagy, mint Ördög Sára!” – Intrikusábrázolási azonosságok Vörösmarty Mihály Csongor és Tündéje, illetve Tóth Ede A tolonc című népszínműve között
- 15:45–16:15 Ungvári Sára (ELTE): Magyar mélyszegénységi falvak és azok alkalmazott színházi reprezentációja az Éljen soká Regina! és a Szociopoly című előadások elemzése mentén
- 16:15–16:45 Mike Laura (SZTE): Határátlépések az angol koramodern bosszútragédiák tanulmányozásában

REPREZENTÁCIÓ, KONSTRUKCIÓ, TÁRSAS CSELEKVÉS

Szekcióelnök: Domonkosi Ágnes

- 13:30–14:00 Tóth Áron Tamás (DE): A hazugság szemiotikája
- 14:00–14:30 Kőszegi Áron (ELTE): „Egy igazi férfinak igazi borbély jár” – Férfiképek a Humen Magazinban
- 14:30–15:00 Szabó Nikolett (ELTE): Nyelvészeti etnográfia a határon túl - nyelvi ideológiák a csallóközi egyetemisták körében
- 15:00–15:15 SZÜNET
- 15:15–15:45 Árvay Kata Emese (ELTE): Milyen színű a szombat? – Az egyszerű főnevekről történő színasszociációk jellemzése
- 15:45–16:15 Ugrin Bálint József, Nagy Eszter, Nagy Vivien (ELTE): A szótag részei mint önálló mentális reprezentációk lexikális döntési feladatban
- 16:15–16:45 Hidi Boglárka (ELTE): Női és férfi jellemzők nyelvi reprezentációja Bródy Sándor A tanítónő című drámájában

Február 26., péntek délután

KORTÁRS VILÁGIRODALOM

Szekcióelnök: Nemes Z. Márió

- 13:30–14:00 Gaál Gabriella (PTE): Az 1989-es rendszerváltozás reprezentációi a kortárs női lengyel prózában
- 14:00–14:30 Szilák Flóra (ELTE): A határ változása – a változás határa. J. M. Coetzee Szégyen (Disgrace) című regényéről
- 14:30–15:00 Panágl Zsófia Gabriella (ELTE): Határok és határátlépések Deborah Feldman Unortodox című művében
- 15:00–15:15 SZÜNET

- 15:15–15:45 Veszprémi Szilveszter (SZTE): Önéletírás a válságból: Az elsőgenerációs értelmiségivé válás és az otthon kulturális távolsága Ocean Vuong Röpke pillanat csak földi ragyogásunk című regényében
- 15:45–16:15 Taskovics Viktória (SZTE): „Nem a bizonytalanságot keresem, hanem a szálak kibogozására törekszem” – Patti Smith M Train című memoárja, mint posztmodern bűnügyi metafikció
- 16:15–16:45 Csigó Ábel (ELTE): „Mi marad meg?” Christa Wolf két elbeszélésének szimptomatikus olvasatához

Február 27., szombat délelőtt

18–19. SZÁZADI IRODALOM

Szekcióelnök: Szilágyi Márton

- 8:30–9:00 Nagy Hilda (ELTE): Kerékpározó feministák a századfordulón
- 9:00–9:30 Kerpics Judit (SZTE): A mediális váltás hatása Jósika Júlia hetilapban, majd kötetben megjelent életvezetési tanácsadó szövegeire
- 9:30–10:00 Voloncs Attila (ELTE): Kemény Zsigmond Gyulai Pál című regénye a realizmusviták kontextusában
- 10:00–10:15 SZÜNET
- 10:15–10:45 Dékány Vanda (PPKE): „Prága városának ragyogó csillaga...”: Nepomuki Szent Jánosról szóló népénekek a 18. századból
- 10:45–11:15 Pintér Kitti (ELTE): A jérbégből arbalarbattirbi narbapló – Az Egész az északi pólusig madárnyelvének jelentőségéről

MÉDIUMOK, MŰVÉSZET, MÍTOSZ

Szekcióelnök: L. Varga Péter

- 8:30–9:00 Jancsovics Klaudia (SZTE): Amikor a határok elmosódnak: videójáték a krimiben, krimi a videójátékban
- 9:00–9:30 Rétfalvi P. Zsófia (PTE): Álmodok az Álomfejtés előtt (Az álom fogalmának megközelítései a 19. századi magyar értekezésekben)
- 9:30–10:00 Varga Réka (SZTE): A harmadik művészet - A képzőművész Csáth Géza
- 10:00–10:15 SZÜNET

- 10:15–10:45 Kerti Anna Emese (ELTE): „Nem más, mit szemlélsz: magad árnya, mi visszaverődik”. Daedalus és Icarus mítosza az antikvitástól napjainkig
- 10:45–11:15 Dobos Barna (ELTE): Saturnus hajója - Műfajok és médiumok határán (Ovidius: Fasti I. 229–254)
- 11:15–12:15 EBÉDSZÜNET
- 12:15–13:15 Plenáris előadás: Horváth Péter (ELTE): Módszerek magyar nyelvű versek gépi elemzésére
- 13:15–13:30 SZÜNET

Február 27., szombat délután

MODERN VILÁGIRODALOM

Szekcióelnök: Bengi László

- 13:30–14:00 Babos Orsolya (ME): Világnarratívák Philip K. Dick Kizökkent idő c. regényében
- 14:00–14:30 Branczeiz Anna (PTE): Labdajáték fordításokkal: John Berryman The Ball Poem című verséről magyar nyelvű fordításainak tükrében
- 14:30–15:00 Császár Andrea Mária (PTE): Az (ön)életrajziság határai – a privát és a társadalmi életrajz kérdése Hannah Arendt és Stefan Zweig írásaiban
- 15:00–15:15 SZÜNET
- 15:15–15:45 Kutasi Dóra Mária (ELTE): Beszélni arról, amiről nem lehet: Kiadás és szexualitás kapcsolata E. M. Forster Maurice és Evelyn Waugh Utolsó látogatás című regényében
- 15:45–16:15 Szabó Barbara (PTE): Primo Levi - 174517 - Damiano Malabaila
- 16:15–16:45 Egri Petra (PTE): A testarchívum kínzó vágya: Marina Abramović dekonstruktív poétikája

MODERN MAGYAR IRODALOM

Szekcióelnök: Kulcsár-Szabó Zoltán

- 13:30–14:00 Bordás Máté (ELTE): Nemes Nagy Ágnes és az antropocén
- 14:00–14:30 Zámbo Bianka (PPKE): A líra peremvidékének szűkszávúsága, avagy a rövidvers és rokon műfajainak vizsgálata

- 14:30–15:00 Mosza Diána (ELTE): „...koporsójában is finoman összeszi a bokáját...” – karakterontológia az Iskola a határonban
- 15:00–15:15 SZÜNET
- 15:15–15:45 Szmeskó Gábor (SZTE): A transzcendencia lehetősége Pilinszky János költészetében
- 15:45–16:15 Tarnai Csillag (ELTE): Testi fegyelmettségtől a játékig – Ottlik Géza Iskola a határon című regényének játékontológia központú olvasata

Beszámoló a konferenciáról: <https://elteonline.hu/tudomany/2021/03/03/hatarok-es-hataratlepesek-konferencia-korlatok-kozott-is-hatartalanul/>

XXII. Eötvös Konferencia

A konferencia időpontja: 2021. április 23–24.

A műhely 3 szekciót szervezett: Magyar irodalom, Színház- és nyelvtudomány és Világirodalom

Színháztudomány és nyelvészet

(„C” Szekció, péntek 15:00–17:00)

- 15:00–15:30 Kovács Dominik: Végre is egy férfi, aki nem férfi” – A maszkulin szereptípusok nyelvi jellegzetességei Bródy Sándor Tímár Liza című darabjában
- 15:30–16:00 Kovács Viktor: „Királynőm szíve egy szörnyért hevül” – Az emberábrázolás komikumának azonosságai a Szentivánéji álom Zubolya és a Csongor és Tünde Mirígye között
- 16:00–16:30 Bánkuti Csenge: Kárpáti újra - szöveg és színészi jelentésteremtés
- 16:30–17:00 Ugrin Bálint József: Morfofonológiai mintázatok elsajátításának vizsgálata

Irodalomtudomány – Magyar irodalom

(„A” Szekció, szombat 09:00–11:00)

- 09:00–09:30 Czétényi Gellért: Bibliai és liturgikus utalások, valamint magyar intertextuális kapcsolatok Borbély Szilárd Otto Moll szekvenciája című versében

09:30–10:00	Zászkaliczky Réka: „Miért ne csinálhatnék egy dokumentumfilmet?”. A poétikai önreflexió eszközei Mándy Iván Mi van Verával? című elbeszélésciklusában
10:00–10:30	Hajdu Ildikó: Balassi Bálint istenes énekeinek megformált-sága a szerelmes versek poétikájának viszonylatában
10:30–11:00	Szabadhegyi Anna: Nőnevelésről a reformkori sajtóban

Irodalomtudomány – Világirodalom

(„A” Szekció, szombat 12:00–14:00)

12:00–12:30	Kutasi Dóra Mária: Sebastian Flyte, a profán szent – Szent Sebestyén kettősségének ábrázolása Evelyn Waugh Utolsó látogatás című regényében
12:30–13:00	Farkas Veronika: Narratív stratégiák és önreferencialitás François Bon „Paysage fer” és „Daewoo” című műveiben
13:00–13:30	Tarnai Csillag: Trauma a testben és a térben – Yoshimoto Banana 吉本ばなな Konyha キッチン című kisregényének elemzése test- és térpoétikai szempontból
13:30–14:00	Nyerges Csaba: Normatív keretek. Jeffrey Eugenides: Egy test, két lélek

VIII. Juvenália

A konferencia időpontja: 2021. május 7.

9:00 – 9:15	Megnyitó – Laczkó Krisztina, Vaderna Gábor
9:15 – 9:30	Kötetbemutató: Juvenália: hat – hét – Ungvári Sára, Szabó Csanád

Színház- és irodalomtudomány

Szekcióelnök: Mosza Diána

9:30 – 10:00	Kedves Lilla: Kitörés a keretből – A színházi előadás értelmezői aspektusai a Nero című előadás elemzésén keresztül
10:00 – 10:30	Barcza Zsigmond Tádé: Egy becstelen ember élete – A képzelet felszabadítása és emancipáció Édouard Louis Qui a tué mon père című regényében
10:30 – 10:45	SZÜNET
10:45 – 11:15	Róna Virág: „Vonzások közt, de hívás nélkül...” – Ember, Isten (és „a világ”) megjelenésének változatai Pilinszky János lírájában

- 11:15 – 11:45 László István: Természet és ember viszonya Henry David Thoreau Ktaadn című útirajzában megjelenő fenséges-él-ményen keresztül
- 11:45 – 12:15 Kmetty Klaudia: A személyes és szociális identitás reprezentációi Hofmannsthal Reitergeschichte című elbeszélésében
- 12:15 – 13:00 SZÜNET

Nyelvtudomány

Szekcióelnök: Szlávich Eszter

- 13:00 – 13:30 Lung Laura: Az egészséges én reprezentációja a közösségi médiában a koronavírus harmadik hulláma idején
- 13:30 – 14:00 Blaskovics Ákos: Rezgés és robogás. Az -og/-eg/-ög végű igék hangkivetésének vizsgálata

IV. 35. OTDK EREDMÉNYEK

1. helyezett

Bajzát Tímea – Kognitív nyelvészet és pragmatika
Kőszeghy Ferenc – Kortárs irodalom

3. helyezett

Szabó Csanád – 18–19. századi magyar irodalom
Kovács Viktor – Színháztudomány

Különdíj

Kovács Dominik – Színháztudomány
Tarnai Csillag – 20. századi magyar irodalom

Pro Scientia díjasok: Bajzát Tímea, Kovács Dominik, Kerti Anna

V. EGYÉB

Tervezett őszi collegiumi műhelyórák

Vitakör – Förköli Gábor
Pszicholingvisztika – Bóna Judit
Kritikairás – Lengyel Imre Zsolt
Nyelvészeti prosezeminárium – Ballagó Júlia

Megjelent kiadványok

Laczkó Krisztina – Tátrai Szilárd szerk. *Líra, poétika, diskurzus*

https://eotvos.elte.hu/media/9a/8b/c471a2d015145447815d1a694fc920e4c-4f1e505c0b9e4183c83f7e79ab8/ec_lira_poetika_diskurzus_beliv.pdf

Kazsimér Soma Balázs – Kerti Anna Emese szerk. *Perspektívák: irodalom, nyelv, kultúra*

https://eotvos.elte.hu/media/60/2b/8bded200a0c74d2cca2854e3da6f500aa-b51e95d55d92a4bec6c1e9769ac/ec_Perspektivak.pdf

Tervezett kiadványok

Laczkó Krisztina – Tátrai Szilárd szerk. A deixis működése a magyar nyelvben. Tanulmánykötet

Hajdu Ildikó, Daróczi Jakab, Nyerges Csaba és Prótár Noémi: Határok és határátlépések. Konferenciakötet

Magyar műhely, tanévnnyitó műhelygyűlés

**2021.
JÚNIUS
11-12.**

Test-symposium

Irodalom, elmélet és kritika

június 11. péntek

9:00 - 9:30 Megnyitó

A symposiumot Test-tájak: Tóth Krisztina novelláinak test- és tájpoétikája című előadásával megnyitja Dr. Horváth Krisztina, az ELTE Bölcsészettudományi Karának dékánhelyettese, a Francia Nyelvi és Irodalmi Tanszék vezetője

Köszöntőt mond B. Kiss Máttyás, a DOSz Irodalomtudományi Osztályának elnöke

9:30-10:45 Plenáris előadás

Dr. Zsadányi Edit: Dehumanizáció, nemek és nemzés kérdéseinek összefüggése Kertész Imre Kaddis a meg nem született gyermekért című művében

11:00-13:30 Nőiség, nemiség szekció
párhuzamosan

11:00-13:50 Korporális narratológia szekció

14:30-16:00 A társadalmi hatások korporális lenyomata a kortárs filmművészetben (kerekasztal-beszélgetés)

16:30-18:00 A test helye a kortárs lírában (kerekasztal-beszélgetés)

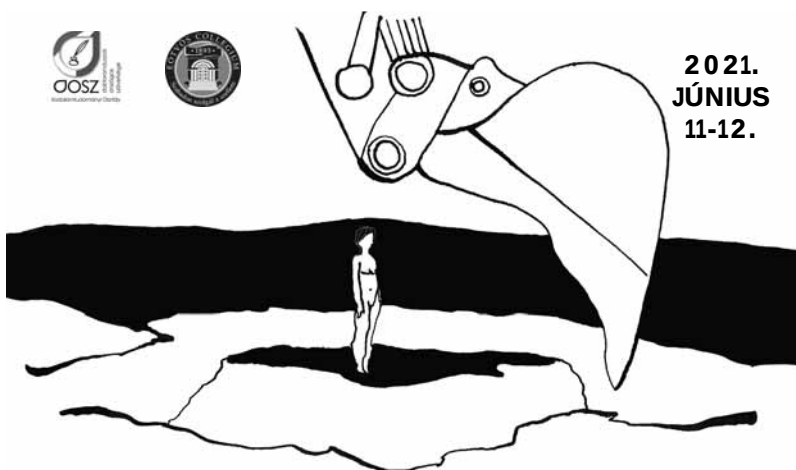
18:30-20:00 Izsó Zita és Seres Lili Hanna felolvasóestje

Részletekért kattints az esemény [Facebook-oldalára!](#)

**2021.
JÚNIUS
11-12.**

Test-symposium

Irodalom, elmélet és kritika

június 12. szombat

9:30-10:45 Plenáris előadás

Dr. Takács Miklós: Egyenrangú keresztződés? – Az emberi test és a technológia viszonya az autózás kultúráiban

11:00-13:30 Az ókortól napjainkig szekció

párhuzamosan

11:00-13:00 Beteg test szekció

párhuzamosan

11:00-13:00 Teatralitás és testiség szekció

13:00-13:30 Molnár Brigitta: Önmagunkkal szembesülve – tükröződések a képzőművészetben

14:30-16:00 Performatív testiség: kortárs színpadi gyakorlatok (kerekasztal-beszélgetés)

16:30-18:00 Női test: szerepek és zavarok a kortárs prózában (kerekasztal-beszélgetés)

18:30-20:00 Kovács Viktor és Dominik felolvasóestje

20:00-20:15 Zárószavakat mond Mosza Diána, az esemény házigazdája

Részletekért kattints az esemény [Facebook-oldalára!](#)

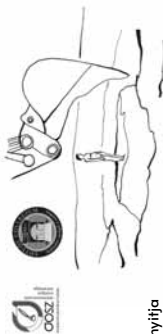

AIKOR

A pályázat az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő támogatásával és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által megvalósított Nemzeti Tehetség Program (NTP-KEF-14-20-0002) költségvetési pályázat támogatásával valósul meg.

Test-symposium Konferencia

június 11. péntek

9:00 - 9:30 Megnyitó

A symposiumot Test- tájak: Tóth Krisztina novelláinak test- és fájópoétikája című tudományos előadásával megnyitja

Dr. Horváth Krisztina, az ELTE Bölcsészettudományi Karának dékánhelyettese, a Francia Nyelvi és Irodalmi Tanszék vezetője

Köszöntőt mond B. Kiss Mária, a DOSSZ Irodalomtudományi Osztályának elnöke

9:30 - 10:45 Plenáris előadás

Dr. Zsádányi Edit: Dehumanizáció, nemek és nemzés kérdéseinek összefüggése Kertész Imre Kaddis a meg nem született gyermekért című művében

11:00 - 13:30 Nőiség, nemiség szekció

szekcióelnök: Dr. Bartal Mária

Moklovsky Réka: A nadrag tisztessége és a szoknya csábereje – Androgünítés és nemváltás Virginia Woolf Orlando című művében

Nyerges Csaba: „A testem diktál, látni és lélegezni még enged.” – A szorongás mibenléte Kiss Tibor Noé Inkognitó című regényében

Szirácz Anna: A hernyó-lány átváltozása: a lánytest ábrázolása Joseph Sheridan Le Fanu Carmilla című vámpírtörténetében

Szarvas Réka: Nőies írás, szomatizált szöveg, textualizált test: a test és a szöveg kapcsolatainak felfedése Gillian Flynn Éles tárgyak (2006.) című regényében

Fehér Enikő: „Csak a test emlékszik, az elme nem” – Az idegenség nyelve

Molnár T. Eszter Teréz, vagy a test emlékezete című regényében

11:00 - 13:50 Korporális narratológia szekció

szekcióelnök: Dr. Bengi László

Tarnai Csillag: Játékos szabadulás a testi fegyelmezettségből – Ottlik Géza Iskola a határon című regényének testpoétikai és játékontológiai elemzése

Mosza Diána: A himiőhelyes, a szív és az önterfőző – korporális karakterképzés az Iskola a határonban

Somogyi Katalin: A testetlenség mítosza Márton László: Árnas fűtoca című regényében

Gadál Gabriella: Ha a test beszélni kezd – Szvoren Edina, valamint Tóth Krisztina prózaköteinek korporális szempontú olvasata

Kovács Dominik: A test és az identitás kérdései Tompa Andrea Omerta című regényében

Kovács Viktor: Genealogikus összefüggések, testprezentáció Láng Zsolt Bolyai című regényében

Test-symposium Konferencia

június 12. szombat

9:30–10:45 plenáris előadás

Dr. Takács Miklós: Egyenrangú keresztvezetés? – Az emberi test és a technológia viszonya az autózás kultúrában
kávészünet

11:00–13:30 Az ókortól napjainkig szekció

szekcióelnök: Dr. Krupp József

Pártay Kata: A test határainak felszámolása a Baikkhánsókban

Beszkid Judit: A lémoszi nők

Pinkér Kitti: Test és halandzsza – Gorbaliiriborba Perbetirbi jérbég arbalorbatirbi
narbaplóborjara

Santavecz Anita: Rembrandt eladja a holtestét – a test felbomlása Bródy Sándor
Rembrandt-ciklusában

B. Kiss Máttyás: A Párt ökle és az állam teste. A kollektív test képe mint az
ideológiai legitimáció eszköze az ókorban és a XX. században

11:00–13:30 Teatralitás és testiség szekció

szekcióelnök: Dr. Kriscsalusi Beatrix

Munkag Vince: „Mintha a testére írták volna.” Testhappaszatokat dramatizálása Molnár Ferenc műveiben

Nagy Dóra: A test tudat/lanság Egressy Zoltán, Háy János és Székely Csaba műveiben

Egri Petra: Performatív test – abjektált test Marina Abramović Balkan Erotic Epic performanszában

Németh Nikolett: A hangzó test mint egységünk megnyilatkozása

11:00–13:30 Beteg test szekció

szekcióelnök: Dr. Lengyel Imre Zsolt

Bass Judit: Az autopatográfia és a detektívörténet összefonódás
elbeszélsmódjai Karinthy Frigyes Utazás a koponyám körül című regényében

Polyák Enikő: Beteg testek színrevitele Németh László Irgalom című regényében

Gregor Lilla: Az elbeszélhetetlen elbeszélésének módjai Nádor Péter Saját halál
című művében

Nagy Emese: A szabadulni vágyó lélek teste elfogy – Lelki problémák fizikai
kivetülése Han Kang Nővényevő című regényében

Matematika–Fizika műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

Szakmai munka

A műhely felsőbbéves hallgatóinak irányítása mellett Kutatószeminárium című kurzus keretében az alábbi témák kerültek feldolgozásra:

Matematika:

- Nagy Kartal: Kombinatorikus Geometria
- Domán Dániel: Eldöntési feladatok
- Scheffler Barna: Gráfalgebra
- Szakács Lili Kata: Véletlen gráfok, hálózatkutatás

Fizika:

- Berta Dénes: elsőéves műhelyóra első fele – rezgőmozgások, lineáris differenciálegyenletek, rezonancia
- Plaszkó Noel: elsőéves műhelyóra második fele – bevezetés a fizika variációs elveibe
- Németh Róbert: másodéves műhelyóra első fele – matematikai kiegészítések az alapszakos vektorszámítás tárgy anyagához
- Vass Máté: másodéves műhelyóra második fele – a funkcionál-analízis fizikai alkalmazásai

A műhely szakmai eredményei

Kari TDK-konferenciák:

- I. díj: Németh Róbert
- II. hely: Boldizsár Bálint

ÚNKP ösztöndíj: Boldizsár Bálint, Nagy Kartal, Németh Róbert

Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj: Boldizsár Bálint, Nagy Kartal

Ortvay Rudolf nemzetközi fizikai problémamegoldó verseny: III. díj: Mészáros Botond

Igazgatói dicséretre javasoltak: Boldizsár Bálint, Németh Róbert.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

Szakmai munka

A félév során a szakmai műhelymunka során szemináriumi jelleggel, tanárok és felsőbbéves collegisták vezetésével dolgoztunk fel különböző témákat. Az első- másod- és harmadéves fizikus és matematikus hallgatók különböző témákban mélyedhettek el.

A Neptunban BMVD-200.227f/EC kódon Kutatószeminárium 10. néven hirdettük meg a műhelyszemináriumot Burcsi Péter neve alatt.

Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

llln9265c

Győri Róbert: Vitakérdések a geográfiában

II. COLLEGIUMI MUNKA

A COVID-19 járvány második hulláma rányomta a bélyegét a féléves műhelymunkára. Mivel már nyáron sejteni lehetett, hogy őszi félév is különleges körülmények között zajlik, ezért eleve csak egy olyan kurzust hirdettünk meg, amelyet Teams-csoportban is meg lehetett tartani. Rossz előérzetünk már szeptemberben beigazolódott: a TTK rögtön a félév elején elrendelte a távolléti oktatást. A szemináriumot így a Teams adta keretek között, valós időben, heti rendszerességgel tartottam meg. Erre a félévre nem terveztünk semmilyen rendezvényt, és külföldi kollégát sem tudtunk meghívni kutatószemináriumra. A műhely tagjai közül többen részt vettek viszont online szakkollégiumi konferenciákon, az Eötvös Konferencián és az Eötvözet Konferencián.

A 2020/21-es tanév tavaszi félévére két kurzust hirdetett meg a műhely, amelyből az egyik februárban Teams-en elkezdődik, a másik pedig egy olyan terepgyakorlat lesz, amelyet a félév végén tömbösítve szeretnénk megtartani.

A műhelytagok közül ÚNKP-ösztöndíjas: Váczy István.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja az alábbi hallgatókat:
Rémai Martin,
Váczi István.

III. TANÁRI BESZÁMOLÓK

Vitakérdések a geográfiában (Győri Róbert)

A kurzus célja

Mi a földrajz? Tudomány-e a földrajz? Egységes tudomány-e a földrajz? Van-e a földrajznak központi, kitüntetett alapkérdése, módszere; létezik-e valamilyen sajátos földrajzi szemlélet? Milyen gyakorlati hasznosítása van a földrajznak? Olyan kérdések ezek, amelyekkel minden földrajz szakos hallgató találkozik tanulmányai során, és amelyekkel minden geográfus kutató szembesül kutatásainak megtervezésekor és végrehajtásakor. A „Vitakérdések a geográfiában” című szövegolvasó szeminárium ezekkel az alapkérdésekkel foglalkozott.

A kurzus egy angol nyelvű tankönyv tematikáját követte, minden egyes órán egy-egy kiemelt problémát járt körbe. Ennek a tankönyvnek a sajátossága, hogy – ellentétben a legtöbb tudományelméleti kötettel, amelyek főként a társadalomföldrajz szemszögéből foglalkoznak az elméleti kérdésekkel – a természeti földrajzot és a társadalomföldrajzot egyforma súllyal kezeli. A kötet (CASTREE, Noel – ROGERS, Alisdair – SHERMAN, Douglas (eds.): *Questioning geography (Fundamental debates)*. Blackwell, Oxford, 2005.) a kérdéseket öt témakörbe csoportosítja, és anyagát 17 fejezetben tárgyalja. A hallgatóknak a szeminárium során minden alkalomra a tankönyv egy-egy fejezetét kellett elolvasniuk (kb. 15 oldalas angol nyelvű szöveget), amelyet az órán részletesen megbeszéltünk, a félév végén pedig egy kiválasztott témakörből kellett megírniuk szemináriumi dolgozatukat. A 17 fejezet közül nem foglalkozunk mindegyikkel, hanem 8, általam kiválasztott fejezet mellé a hallgatók döntése, érdeklődése alapján választottunk ki még 2-3 témakört. A hallgatók számára a tankönyv elektronikusan hozzáférhető volt a kurzus Neptun Meet Street felületén.

Az órákat a kurzus Teams-felületén tartottuk, kedden 16.00–17.30. között.

A félév menetrendje:

1. A földrajz „természete” – Egységes tudomány-e földrajz vagy két különálló diszciplína alkotja, amelyeknek nincs közük egymáshoz?
2. A földrajzi kutatás elméleti keretei (approaches) – (Természet)tudomány-e földrajz? Milyen tudomány a természeti földrajz és természettudománynak tekinthető-e a társadalomföldrajz?
3. Alapvető viták a földrajzban – A földrajz általános törvényeket keres, vagy egyedi jelenségekkel foglalkozik? A valóság leírására törekszik, vagy a reprezentációt kutatja? Van-e átfogó, minden jelenségre érvényes földrajzi elmélet?
4. A földrajz gyakorlata – Térképezés, modellezés, terepmunka, kvantifikálás és elméletalkotás.
5. A földrajz gyakorlati felhasználása – A földrajz szerepe a területi tervezésben. A földrajz szerepe az oktatásban.

Irodalom

CASTREE, Noel – ROGERS, Alisdair – SHERMAN, Douglas (eds.): *Questioning geography (Fundamental debates)*. Blackwell, Oxford, 2005.

A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A kurzus a speciális helyzethez igazodva rendben lezajlott, és minden kollégista résztvevő eleget tett a követelményeknek. Több órán vendégoktatóként kapcsolódott a beszélgetésbe Szalai Zoltán kollégám, a Környezet- és Tájföldrajzi Tanszék docense. A járvány sok szempontból különleges helyzetet teremtett, több műhelytag is átesett a fertőzésen, ezért nem ragaszkodtam a dolgozatok leadási határidejének szigorú betartásához. Igyekeztem a szemináriumot annyira interaktívan tartani, amennyire csak lehetett, de az egyes témák zavartalan megbeszélést néha technikai nehézségek hátráltatták.

A résztvevők munkájának egyenkénti értékelésétől ebben a beszámolóban eltekintek, de kiemelem azokat a hallgatókat, akik különösen aktívak voltak a szemináriumon:

Hosszú Kristóf,
Kis Tamás,
Kovács Eszter,

Rémai Martin,
Vajdovich Noémi,
Varga Sára,
Váczy István.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja oktatója és címe

etopr121x Bottlik Zsolt: Etnikai térképek Oroszországban és a posztszovjet régióban

gggn2997 Sági Tamás: Közettan terepgyakorlat Eötvös Collegistáknak II. (haladó)

II. COLLEGIUMI MUNKA

A COVID-19 járvány következtében a műhelymunka ebben a félévben a távolléti oktatás keretében zajlott. Konferenciát, nemzetközi kutatószemináriumot a bizonytalan helyzet miatt nem terveztünk be, a két meghirdetett kurzusunkat rendszerben megtartottuk. Sági Tamás terepgyakorlatának a terepbejárására már a vizsgaidőszakban, június második felében, a járványveszély enyhülésével került sor. Az enyhülést kihasználva szerveztem meg június legvégén a műhely-összetartást (a hagyományos ceglédi bográcsolást), ami alkalmat adott arra, hogy a műhely tagjai hosszú idő után személyesen is találkozzanak. Bízunk abban, hogy a következő félévben az élet visszazökken a normál kerékvágásba, és a műhelymunka a megszokott módon folytatódhat.

Több hallgatónk vett részt az Eötvös Konferencián és más műhelykonferenciákon (Váczy István, Rémai Martin, Göncz Zsófia, Hosszú István). A műhelytagok közül hárman indultak az OTDK-n, hallgatóink egy első és egy második helyet hoztak el:

Vác István Dávid

Újkori és legújabb kori egyetemes történelem (19. sz. – 1945)

Pénzügyi modernizáció vagy gyarmatosítás Perzsiában? – Morgan Shuster és a „The Imperial Bank of Persia” tevékenysége 1889-1921 között

II. hely

Témavezető: Byrappa Ramachandra

Vajdovich Noémi (Pataki Katalinnal közösen)

FiFöMa/ Társadalomföldrajz/Környezet és Társadalom

Az energiaszegénység mérése többdimenziós mutató segítségével négy észak-közép-magyarországi településen

I. hely és Prezentációs Díj

Témavezetők: Csontos Csaba; Munkácsy Béla

Németi Kornél

FiFöMa/Földtan és paleontológia

A Balaton feltöltődéstörténete és a tavi üledékek térképezése balatonboglári vízi szeizmikus szelvények alapján

Elért helyezés: -

Témavezető: Visnovitz Ferenc

A műhelytagok közül ÚNKP-ösztöndíjas: Vác István.

A műhelytagok közül a Kar Kiváló Hallgatója elismerésben részesült: Vajdovich Noémi.

Sikeresen megvédte doktori értekezését a műhely tanárai közül 2020. november 27-én Vereb Viktor (Geoheritage and Resilience. Selected studies of volcanic geoheritage areas from different geographical environments and different levels of protection) és 2021. június 14-én Mikle György (Az észak-dunántúli majorok átalakulása a második világháborútól napjainkig: vidékföldrajzi vizsgálat). Mindketten a Collegium hallgatói, seniorai voltak, és a műhely életének ma is aktív formálói.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja az alábbi hallgatókat:

Rémai Martin,

Vác István,

Vajdovich Noémi,

Varga Sára.

III. TANÁRI BESZÁMOLÓK

Etnikai térképek Oroszországban és a posztszovjet régióban (Bottlik Zsolt)

A kurzus célja

A Szovjetunió összeomlásával nemcsak a hatalmas ország geopolitikai helyzete változott meg hanem a világban is mélyreható változások zajlottak le. A kurzus célja, hogy megvizsgáljuk az egykori sajátos szituáció milyen következményekkel járt a hatalmas ország különböző etnikai csoportjaira, amelyek létrejöttének körülményei, az identitáshordozó tényezők is sajátos körülmények között alakultak ki. Az órákat a kurzus Teams-felületén tartottuk, hétfőn 16.00–17.30. között.

A félév menetrendje:

Bevezető – Mi az a posztszovjet? 02.15

(A posztszovjet térség lahatárolása, határainak definiálása, illetve a térség rövid történetének áttekintése; Geopolitikai változások az új évezredben a posztszovjet térségben)

Az etnicitás nézőpontjai a köztes-európai térségben

(Az államhatárok stabilitásának szerepe [II. 17-33.]; A nemzeti mozgalmak társadalmi hatásai [II. 35-42.]; A térségi nyelvek helyzete [III. 71-80.]; Az posztszovjet etnikai statisztikák kontextusai; Az etnikai térképek szerepe [III. 81-97.])

A birodalmi nacionalizmus hatása a pufferzóna népeire 02.22.

(Oroszország mint nagyhatalom fölemelkedése; Az orosz nemzeti eszme hatása a térség geopolitikai helyzetére és a helyi nemzeti mozgalmakra [I. 17-25.; II. 35-42. és III. 57-70.])

Geopolitika és nyelv az európai posztszovjet térségben 03.08

(A (szláv)nyelvek változásának okai a korai történelmi időszakban [III. 71-80.]; A politika hatása a nyelvek differenciálódására; A nemzetpolitika és a nyelv; A nyelv szerepe a jelenlegi államépítésben [II. 63-78.])

Az orosz nagyhatalmi pufferzónában kialakuló nemzeti identitás 03.01

(Az európai posztszovjet tér (Belarusz, Moldova, Ukrajna) etnikai különbségeinek földrajzi vonatkozásai [II. 43-61. és 79-93.]; A balti államok etnikai földrajza [II. 155-172.])

Helyi identitások – orosz fennhatóság alatt 03.08

(A (tágabb) Kaukázus-vidék és az egykori szovjet Közép-Ázsia etnikai földrajza [III. 99-114.]) [https://evfm.elte.hu/media/49/b9/1e98599f34d1b8a-b129a23fa7a287d61e06b21290ff9faeb9b349a02d348/Megyesi_Z_2014.pdf]

Konstruált szovjet etnikumok 03.08

(Azeriek-Azerbajdzsánok? [azeriek.pdf és III. 153-160.]; A karél etnikai reprezentációk [III. 135-152.]; A tadzsikok nemzetté válása [III. 161-172.]; A moldáv problematika földrajzi vonatkozásai [<https://tet.rkk.hu/index.php/TeT/article/view/3104>])

Oroszországi kis népek helyzete történelmi kontextusban 03.22

(A „kis népek” definíciója a szovjet/orosz etnikai földrajzban; A kis népek terület elhelyezkedése és csoportosítási lehetőségei (01_orosz_etnika_2010 térkép és III. 81-98.); Életmód, nyelv, identitás az oroszországi kis népek körében [II. 199-214. és III. 125-134.])

Orosz kisebbségek a posztsovjét térben 03.29

(A geopolitikai tér átfelműködése – a Szovjetunió felbomlása (III. 31-56.); Oroszok a Baltikumban; Oroszország kapcsolata a külföldi orosz anyanyelvű népességgel: Kazahsztán, Ukrajna, Krím fsz. kapcsán) [<https://tet.rkk.hu/index.php/TeT/article/view/3094>]

Posztsovjét/posztoszocialista városi tér etnikai vonatkozásai 04.12

(A hatalom reprezentációi Moldovában (Kisinyov, Tyiraszpol); Etnikumok lenyomatai Ukrajnában (Lemberg, Kijev); [III. 171-227])

Irodalom

Az „Etnikai földrajzi kutatások” könyvsorozat kötetei:

I) Bottlik Zs. (szerk) (2016): Etnikai földrajzi kutatások a Kárpát-Balkán régióban. ELTE TTK, Budapest 228 p.

II) Bottlik Zs. (szerk) (2018): Etnikai földrajzi kutatások a köztes-európai térségben. ELTE TTK, Budapest 255 p.

III) Kőszegi M. – Barta G. – Illés T. – Berki M. (szerk) (2018): Etnikai földrajzi kutatások a posztsovjét térségben. ELTE TTK, Budapest 278 p.

A kötetek elérhetősége:

web: <https://evfm.elte.hu/content/konyvek.cl.326?m=1972>

papír: Kari könyvtár, illetve a készlet erejéig: Bottlik Zsoltnál és Barta Gézánál (Déli épület 1-418)

A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A résztvevő hallgatók hozzáállása példamutató volt, a követelményeknek maximálisan eleget tettek. A szemináriumi dolgozat kapcsán részletesen értékeltem a félévi munkájukat, illetve a dolgozatukat.

*Közzétan terepgyakorlat Eötvös Collegistáknak II. (haladó) (Sági Tamás)***A kurzus célja**

A kurzus fő célja az volt, hogy városi környezetben (Budapest) tanulmányozzuk az egyes közzet típusok felhasználásának módját, továbbá bemutatni, hogy a mindennapjaink során milyen gyakran kerülünk kapcsolatba akár meglehetősen ritka közzetekkel is. Az előzetes online órákat követően a kurzus legfontosabb részét egy budapesti terepbejárás képezte, mely során a város belső kerületeiben kerestünk fel olyan helyszíneket, ahol változatos közzetfajtákat használtak fel pl. lábazathoz, járókőnek, burkolókőnek. A helyszínek között szerepeltek metrómegállók (pl. Kálvin-tér, Puskás Ferenc stadion), közterek és épületegyüttesek (pl. Kossuth-tér, Szent Gellért tér) vagy épp épületbelső (pl. Allee bevásárlóközpont).

Minden egyes helyszínen a hallgatóknak külön-külön, az előzetes ismereteik alapján közzetleírásokat kellett készíteni a megfigyelhető, általában polírozott felszínű burkolókövekről, járólapokról, szobrokról stb.

Ezt követően – a gyakorlatvezető irányításával – a teljes csoport együttesen felvázolta az egyes közzetek makroszkópos leírás alapján feltételezhető petrogenézisét.

Végül minden közzet kapcsán a gyakorlatvezető rövid ismertetőt tartott a közzetek származása és egyéb, lényeges, makroszkóposan meg nem figyelhető tulajdonságai kapcsán.

A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A kurzus első része online módon, a hallgatók számára egyedi időbeosztást lehetővé téve zajlott le, mely során a hallgatók elsajátíthatták/felfrissíthették a terepi közzethatározáshoz szükséges elméleti ismereteiket. Ezt követően a hallgatóknak egy budapesti terepbejárás során kellett számot adniuk ismereteikről. A szeminárium mind a nyolc hallgatója kiváló munkát végzett, így mindannyian jeles (5) érdemjegyet kaptak, ugyanakkor felkészültségével és kiváló közzethatározási ismeretével/képességével kiemelkedett közülük Göncz Zsófia Mária.

Olasz műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.24b/EC	Ludmann Ágnes: Olasz 1. – teljesen kezdő
BMVD-200.24c/EC	Ludmann Ágnes: Olasz 3. – félközépfaladó
BMVD-200.688b/EC	Ludmann Ágnes: Olasz nyelvi gyakorlatok B2/C1
BMVD-200.925a/EC	Ludmann Ágnes: Kortárs italianisztikai tanulmányok

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Új Nemzeti Kiválóság Program	Prótár Noémi

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A műhely a félévben nem szervezett szakmai rendezvényt. A hallgatók az *Olasz nyelvi gyakorlatok* kurzus keretében részt vettek a XVIII. Olasz Filmfesztiválon.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely ebben a félévben ismét bővült a taglétszámot illetően: bentlakó hallgatóként Kéri Anna Katica nyert felvételt. Búcsúzott a műhelytől Váczi Mária Borbála, aki januárban diplomázott. A műhely tagjai a féléves kötelezettségeiket kiválóan teljesítették.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

A félévben a műhely nem nyújtott be pályázatot.

Egyéb

A félévben a műhely tevékenységét nem segítette anyanyelvi lektor.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat: Papp Judit.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.432b/EC

Ludmann Ágnes: Olasz kezdő 2

BMVD-200.433b/EC

Ludmann Ágnes: Olasz félközéphaladó 4.

BMVD-200.434b/EC

Balga Nóra, Ludmann Ágnes: Olasz középhaladó 6.

BMVD-200.688c/EC

Ludmann Ágnes: Olasz nyelvi gyakorlatok C1.C2

BMVD-200.925c/EC

Ludmann Ágnes: Kortárs olasz irodalmi vizsgálódások

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

ösztöndíjas neve

Új Nemzeti Kiválóság Program

Prótár Noémi

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A műhely a félévben nem szervezett szakmai rendezvényt.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely tagjai a féléves kötelezettségeiket kiválóan teljesítették.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

A félévben a műhely az Olasz Külügyminisztérium támogatási pályázatát, valamint könyvtár bővítési pályázatát nyújtotta be.

Egyéb

A félévben a műhely tevékenységét nem segítette anyanyelvi lektor.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat: Papp Judit, Prótár Noémi.

ROMANISZTIKAI TALÁLKOZÁSOK AZ EÖTVÖS COLLEGIUMBAN

RENCONTRES ROMANISTIQUES AU COLLEGIUM EÖTVÖS
ENCUENTROS DE ESTUDIOS ROMÁNICOS EN EÖTVÖS COLLEGIUM
INCONTRI ROMANISTICI PRESSO IL COLLEGIO EÖTVÖS

MULTIDISZCIPLINÁRIS ROMANISZTIKAI KONFERENCIA

Colloque multidisciplinaire romanistique
Congreso multidisciplinario de estudios románicos
Convegno multidisciplinare di romanistica

ELTE EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM
Budapest

19-20. 11. 2021.

programme | programa | programma

VENDREDI | VIERNES | VENERDÌ

(19. 11. 2021.)

- 09:30-09:45 Ouverture du colloque | Acto de apertura | Inaugurazione
László Horváth (ELTE Eötvös József Collegium)
Stéphane Carlier (Agent de Liaison Académique et Culturelle de WBI)
- 09:45-10:15 Ouverture des séances | Apertura de las sesiones | Apertura delle sezioni
Gabriele La Posta (Istituto Italiano di Cultura di Budapest)
Javier Valdivielso Odrizola (Instituto Cervantes)
Jacqueline Plessis (Institut Français de Budapest)
- 10:15-10:45 Pause café | Pausa de café | Pausa caffè
- 10:45-11:15 Conférence plénière (en hongrois) | Conferencia plenaria (en húngaro) | Seduta plenaria (in ungherese)
Giampaolo Salvi: *Az újlatin nyelvek tipológiája*
- 11:15-11:45 présentation de livres | presentación de libros | presentazione di libri
- 11:45-12:55 Pause déjeuner | Tiempo libre para el almuerzo | Pausa pranzo

Les conférences plénières dureront 30 minutes et ne seront pas suivies de débat.

Les interventions des étudiants dureront 20 minutes et seront suivies d'un débat de 10 minutes.

Las conferencias plenarias son de 30 minutos sin debate.

Las ponencias de los estudiantes son de 20 minutos seguidas por debates de 10 minutos.

Le sedute plenarie durano 30 minuti senza discussione.

Le relazioni degli studenti durano 20 minuti e sono seguite da 10 minuti di discussione.

LITTÉRATURE FRANCOPHONE | LITERATURA FRANCÓFONA | LETTERATURA FRANCOFONA

(Président de la séance: | Presidente de mesa: | Presiede: István Cseppentő)

12:55-13:00 Discours de bienvenue de | Discurso de bienvenida de | Discorso di benvenuto di **Veronika Farkas**
(coordinatrice | coordinadora | coordinatrice)

13:00-13:30 Conférence plénière: | Conferencia plenaria: | Seduta plenaria: **Emese Egedi-Kovács**: Cadeau de fiançailles byzantin d'une princesse normande – le codex Ivron 463

13:30-14:00 **Viktória Bába** (PTE): Jeu de couleurs dans les novae occitanes du XIIIe et XIVe siècles

14:00-14:30 **Veronika Farkas** (ELTE): Rapports de domination et critique sociale dans *Une vie de boy* (1956) de Ferdinand OYONO

14:30-15:00 **Petra Takács** (ELTE): Stéréotypes nationaux dans *Double nationalité* de Nina Yargekov

15:00-15:30 **Csillag Tarnai** (ELTE): Explorer la France et le Japon à travers la poétique du corps et de l'espace – Perception de l'Autre dans un contexte interculturel

CIVILISATION ITALIENNE | CIVILIZACIÓN ITALIANA | CIVILIZZAZIONE ITALIANA (Président de la séance: | Presidente de mesa: | Presiede: Andrea Ghidoni)

15:40-15:45 Discours de bienvenue de | Discurso de bienvenida de | Discorso di benvenuto di **Judit Papp** (coordinatrice | coordinadora | coordinatrice)

15:45-16:15 Conférence plénière: | Conferencia plenaria: | Seduta plenaria: **Michele Sità**: Frammenti di cultura italiana raccontati dal cinema

16:15-16:45 **Fanni Balássy** (ELTE): „Cinematografia da quattro soldi” – Il cinema durante la Repubblica di Salò e la fondazione del Cinevillaggio

16:45-17:15 **István Csabay** (PTE): Associazionismo nella teoria del diritto penale di Cesare Beccaria

17:15-17:45 **Dorottya Kriston** (PPKE): La letteratura italiana nei licei ungheresi tra 1920 e 1945

17:45-18:15 **Beáta Papp** (PTE): Insegnamento bilingue italo-ungherese: in focus il Liceo Kodály Zoltán di Pécs

19:30 *Dîner* | *Cena* | *Cena*

SAMEDI | SÁBADO | SABATO

(20. 11. 2021.)

CIVILISATION FRANCOPHONE | CIVILIZACIÓN FRANCÓFONA | CIVILIZZAZIONE FRANCOFONA

(Président de la séance: | Presidente de mesa: | Presiede: Stéphane Carlier)

9:00-9:30 Conférence plénière: | Conferencia plenaria: | Seduta plenaria: **Tivadar Palágyi**: Thessalonique: une ville aux multiples identités

9:30-10:00 **Laura Klára Lukács** (PTE): L'art de l'affiche d'Exem dans le contexte de la tradition hergéenne

10:00-10:30 **Bernadett Szabó-Gajmer** (SZTE): Sénégal: l'état sanitaire d'une colonie française d'Afrique au XIXe siècle

10:30-11:00 **Liza Tombory** (ELTE): La politique de défense européenne de la France dans le contexte du conflit russo-balte depuis 2017

11:00-11:30 **Eszter Turai** (SZTE): La manifestation de l'odorat dans les œuvres de Victor Segalen et de Paul Gauguin

11:30-11:45 *Pause café* | *Pausa de café* | *Pausa caffè*

LINGUISTIQUE FRANÇAISE | LINGÜÍSTICA FRANCESA | LINGUISTICA FRANCESE (Président de la

séance: | Presidente de mesa: | Presiede: Edit Bors)

11:45-12:15 **Fanni Filyó** (ELTE): La (les) fonctions(s) du jargon du gaming dans le discours de gamers français et hongrois

12:15-12:45 **Judit Erdei** (ELTE): La linguistique cognitive au service de la didactique du FLE : le cas des prépositions de lieu en français

12:45-13:15 **Márton György Heinczinger** (ELTE): L'apparition du langage de la communauté LGBTQ+ sur les réseaux sociaux

13:15-13:45 *Pause déjeuner* | *Tiempo libre para el almuerzo* | *Pausa pranzo*

LITTÉRATURE ITALIENNE | LITERATURA ITALIANA | LETTERATURA ITALIANA (Président de la séance: | Presidente de mesa: | Presiede: Dávid Falvay)

13:45-14:15 **Boglárka Bakai** (SZTE): “Come brillava, il gioiello, come acquistava valore” – La simbologia del braccialeto ne *La vita bugiarda degli adulti* di Elena Ferrante

14:15-14:45 **Lilla Csákvári** (SZTE): Abuso e trauma nella letteratura contemporanea femminile – a proposito de *L'amore rubato* di Dacia Maraini

14:45-15:15 **Mónika Kitti Farkas** (SZTE): „[...] d'esser per indole propria spinto a quanto v'ha di bello, di buono e di grande” Il disegno dei personaggi in Ettore Fieramosca di Massimo d'Azeglio nella prospettiva dell'identità nazionale

15:15-15:45 **Emma Malaspina** (SZTE): Dall'italiano letterario all'italiano comune. Alessandro Manzoni: i Modi di dire irregolari e le idee di analogia, di etimologia e di Uso. Visione retrospettiva dell'italiano e discrepanze linguistiche moderne.

15:45-15:55 *Pause café* | *Pausa de café* | *Pausa caffè*

LINGUISTIQUE ESPAGNOLE, LITTÉRATURE ESPAGNOLE ET HISPANO-AMÉRICAIN | LINGÜÍSTICA ESPAÑOLA, LITERATURA ESPAÑOLA E HISPANOAMERICANA | LINGUISTICA SPAGNOLA. LETTERATURA SPAGNOLA E ISPAÑOAMERICANA (Président de la séance: | Presidente de mesa: | Presiede: Gabriella Menczel)

15:55-16:00 Discours de bienvenue de | Discurso de bienvenida de | Discorso di benvenuto di **Levente Horváth** (coordinateur | coordinador | coordinatore)

16:00-16:30 Conférence plénière: | Conferencia plenaria: | Seduta plenaria: **Dóra Faix**: De la autoficción a la colectficción. Un experimento artístico entre Sophie Calle, Paul Auster y Enrique Vila-Matas

16:30-17:00 **Dorottya Kovács** (ELTE): La resilabificación en el español: ¿qué es, y cómo enseñarla?

17:00-17:30 **Levente Horváth** (ELTE): Lo ficcional y lo real en “Y va de cuento” de Miguel de Unamuno

17:30-18:00 **Sára Nyilas** (ELTE): Trama, personajes y espacio en la novela *Paz en la guerra* de Miguel de Unamuno

18:00-18:30 **Enikő Rumi** (PTE): Un poema que (trans)forma la identidad y una biografía que deteriora el rastro - Análisis de *Soneto a la mujer de mis retratos* de Alfonsina Storni y *La autobiografía como desfiguración* de Paul de Man

18:30-19:00 **Regina Tóth** (ELTE): Una guerra de independencia peleada con palabras – ¿Cómo se manifiesta el cambio de la situación de la mujer en la poesía española del siglo pasado?

19:00 *Clôture du colloque* | *Clausura* | *Chiusura*

Orientalisztika műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BMVD-200.693d/EC

BMVD-200.692d/EC

oktatója és címe

Máté Zoltán, Takó Ferenc: Orientalisztikai előadás

Máté Zoltán, Takó Ferenc:

Orientalisztikai kutatószeminárium

II. COLLEGIUMI MUNKA

Felvételi, a műhely szerkezete

Az Orientalisztika Műhely az őszi szemeszterben öt új taggal bővült: az arabista Turcsán Balázs, a japanológus Lengyel Anna, a koreanista Szabó Anna és a sinológus Kiss Renáta Lilla, Novakovics Dóra csatlakoztak hozzánk. A műhely további tagjai Stefán Maja (japanológia, műhelytitkár), Lakatos Krisztina (sinológia), Tarnai Csillag (japanológia) és két szenior, doktorandusz hallgató, Bán Kornélia (mongolisztika), Csordás Domonkos (indológia).

A szakmai munka tekintetében a műhely továbbra is a kabinetrendszerben működik tovább, melynek lényege, hogy a hallgatók egy, a szakterületükön működő kutató vezetésével folytatják munkájukat. A járványügyi helyzetre való tekintettel ez a mostani félévben online formában valósult meg.

Bán Kornélia mongolista doktorandusz hallgató kutatását Birtalan Ágnes, arabista hallgatónk, Turcsán Balázs Iványi Tamás segítségével dolgoztak, a sinológus hallgatók, Lakatos Krisztina, Kiss Renáta Lilla, Novakovics Dóra Csibra Zsuzsanna, a koreanista Szabó Anna Mecci Beatrix, a japanológus Lengyel Anna, Stefán Maja és Tarnai Csillag pedig Máté Zoltán és Takó Ferenc konzultációin vettek részt.

A műhely szakmai munkájáról

A 2020/21-es szemeszter őszi félévében az Orientalisztika Műhely a kabinet-struktúra alapelveit követve két tanegységet hirdetett meg: egy szakismereteket nyújtó közös előadást, melynek megtartására egykori hallgatónkat, Dudlák Tamást kértük fel. Az alábbiakban a kurzus részletei olvashatók.

Orientalisztikai előadás (Dudlák Tamás)

Az Orientalisztikai előadás oktatója a 2020/21. tanév őszi félévében Dudlák Tamás, a Budapesti Corvinus Egyetem doktorjelöltje, az Eötvös József Collegium egykori bentlakó hallgatója volt. Dudlák Tamás a korábbi években mind az Orientalisztikai Műhely, mind pedig a Társadalomtudományi Műhely tevékenységének keretében több közismereti kurzust is tartott, melyek a kortárs és a történelmi iszlám világ, valamint a szíriai konfliktus megértését, a hallgatókkal való megismertetését szolgálták.

Jelen alkalommal az általános tematikájú (tehát a Közel-Kelet és a Távol-Kelet iránt érdeklődő hallgatókat egyaránt tömörítő) kurzuson az óraadó igyekezett a szűkebb közel-keleti fókuszon túl a hallgatók számára általános ismereteket nyújtani a Távol-Kelet történetével és jelenével kapcsolatosan is, valamint rámutatni az esetleges kapcsolódási pontokra Kelet-Ázsia és Nyugat-Ázsia civilizációi között.

A kurzus általános orientalisztikai ismeretek (mintegy „közös nevező”) elsjátítását szolgálta a kiválasztott és vizsgán kikérdezett olvasmány (Civilizációk Kelettől Nyugatig) vonatkozó fejezeteinek (45–288. oldal) olvasása és részben közös tárgyalása révén. A kontaktórák online formában, 2020 novemberében és decemberében „tömbösítve” voltak megtartva, a frontális előadások alkalmával a hallgatóknak lehetőségük nyílt az adott témával kapcsolatos kérdések megfogalmazására is. Miután az előadó személyesen a tágabb értelemben vett Közel-Kelettel foglalkozik, így a Távol-Kelet témaköre (Kína, Japán) kisebb súllyal került elő ezeken az alkalmakon. A témák között összességében megtalálhatóak az alábbiak:

- Muszlimok a világban
- Az iszlám világ differenciáltsága
- Identifikációs rétegek, társadalmi törésvonalak a Közel-Keleten
- Az iszlám vallás és politikai fejlődés története
- Demokrácia és társadalmi fejlődés az iszlám világban
- A terrorizmus és iszlamizmus kérdésköre

A számonkérés nagyobb részt az említett könyv kijelölt fejezeteire, kisebb részt az órán elhangzottakra támaszkodott. A számonkérés írásban (online) történt, rövid feleletválasztós, illetve rövid kifejtős kérdések formájában. A vizsgán a kurzushoz tartozó minden háttéranyag és internetes adatforrás felhasználható volt.

A műhely másik meghirdetett tanegysége idén is az *Orientalisztika kutatószeminárium* volt, melynek keretében minden hallgató az adott kabinet vezetőjének útmutatásával folytatott egyéni kutatómunkát. A kurzust (online) workshop zárta 2021 januárjában.

Kiss Renáta Lilla *„Az égen nincs két nap a földön nincs két király” – A nacionalizmus, mint biztonsági kockázat a kínai politikában*

A dolgozatom célja választ adni arra a kérdésre, hogy milyen biztonsági konfliktusokba sodorhatja Pekinget a kínai nacionalizmus. Dolgozatom kutatási kérdését szövegelemzéssel vizsgáltam, olyan biztonsági diskurzusokat elemezve, amelyek ok-okozati összefüggésben állhatnak a kínai vezetés politikai kommunikációjával és a nacionalista közvélemény szélsőséges tevékenységeivel. Kínában nem készülnek hivatalosan elfogadott nacionalizmust vizsgáló hiteles adatok és felmérések, ezért nehéz meghatározni a nacionalizmus tényleges növekedését és helyzetét. Ennek okán dolgozatomban a nacionalizmus emelkedését és annak esetleges biztonsági kockázatát az online térben megjelenő társadalmi megnyilvánulásokkal elemeztem. Kutatásom alapján elmondható, hogy a kínai nacionalizmus emelkedése közel sem annyira drasztikus, mint ahogy ezt a külföldi szakértők kommunikálják. Megállapításaim szerint problémás lehet, az a kisebb nacionalista körök egyre drasztikusabb fellépése, amikor kisebb szélsőséges kínai csoportok például Japánban akár tettelegességgig is fajuló akciókat hajtanak végre. A kínai vezetés egyelőre még ura a helyzetnek, de ez egy extrém esetben megváltozhat. A kínai vezetés nyíltan a politikai kommunikációjában ezeket a drasztikus fellépéseket nem ellenzi, de nem is támogatja.

Lakatos Krisztina *Mao és a verébháború*

Mao Zedong a kínai politika egyik legnagyobb – hanem legnagyobb – alakja. Kormányzása alatt számtalan kampánya indult, melyeknek célja a természet „betörése”, irányítása volt. Ezen kampányok legtöbbször csak a kínai nép életét befolyásolták, sokszor éhezést és nyomort hozva Kínára. A Négy kártevő kampány célja a legyek, szúnyogok, patkányok és verebek kiirtása volt.

Más programjaihoz képest, melyek a mezőgazdaság és ipar teljes átszervezésével jártak, ez egy kisebb, kevésbé jelentőségteljes elgondolásnak tűnhet, hatásai mégis nagy mértékben befolyásolták mai, modern világunkat, ugyanis hosszútávú következményei közé sorolhatunk olyan problémákat, mint például a nagy mértékű egzotikusállat-kereskedelem, és akár a 2019-es koronavírus.

Lengyel Anna *Netsuke*

Az előadásom tárgya a Netsuke művészete volt. Kitértem ennek jelentésére, rövid funkciójára, majd bemutattam történetét, megjelenésének részleteit, hogyan volt hatása a történelemre és a divatra. Beszéltem azokról a tárgyakról is, amiknek köszönhetően népszerűvé vált: inró, dohánytartó, pénzeszacskó stb. Kitértem a fajtáira is, amelyeket képekkel igyekeztem elmagyarázni.

Novakovics Dóra *A kínai diákok mindennapjai és kihívásai Magyarországon*
Statisztikai elemzés: Hol tanulnak tovább a kínai diákok? Miért? Milyen nemzetiségű tanulók jönnek Magyarországra? Ezen kívül az itt tanuló kínaiakat érintő mindennapi/iskolai nehézségek. A meglévő kínai kultúra és oktatás itthon.

Stefán Maja *Amateraszu mint nő összehasonlításban az Edo-kori ideállal*

A prezentációban megvizsgáltam a szépség és az ideál fogalmát, majd az így kapott pontok alapján megvizsgáltam a fennmaradt forrásokat az Edo-kori nőkről és Amateraszuról. Vegyesen találhatók írásos, szépművészeti, illetve régészeti leleteken alapuló források az Edo-kori nőkről. Tekintve a korabeli nők társadalmi helyzetét, az ideál, főleg a viselkedés tekintetében nagyon szabályozottnak bizonyult. Ezzel szemben Amateraszu mint nő és főisten, tiszteletnek örvendett és pozíciójának köszönhetően nem ütközött korlátokba. Isten lévén pedig ábrázolásai szubjektívek. Róla szóló történetek alapján ugyan cselekedeteit nézve példaképnek tekinthető, hiszen megbocsátó, gondoskodó, azonban kinézetéről pontos leírást nem találtam. Viszont Edo-kori ábrázolását megvizsgálva elmondhatjuk, hogy a korabeli szépségideálba beleillett. Japán történelmét tekintve egy fontos istenségről van szó, azonban nem mondhatjuk, hogy az Edo-kori női ideálra különösképp hatással lett volna.

Szabó Anna *Koreai demilitarizált övezet*

Az 1953-ban aláírt tűzszüneti szerződés, amely a Koreai háborút követte, akaratlanul létrehozott a két ország között egy társadalmilag, természetileg és katonailag elszeparált területet. Ebből az elszigeteltségből adódóan ennek

a vidéknek nagy része ismeretlen a hétköznapi ember előtt. Ennek ellenére a területen továbbra is fennálló három falu kimondatlanul is propaganda részét képezik mind Észak-, mind Dél-Korea részéről. Emellett a föld érintetlensége által itt jelentkező környezeti sajátosságok tudósokat és turistákat egyaránt vonzanak. A turizmus, mint egy másik aspektus a terület elzártsága és védettsége miatt embereket egyaránt vonz és elrettent. A prezentáció erre a három pontra – a falvak szerepére, a természetre és a turizmusra – tér ki.

Tarnai Csillag *Trauma a testben és a térben* – Yoshimoto Banana 吉本ばなな *Konyha* キッチン című kisregényének elemzése test- és térpoétikai szempontból Yoshimoto Banana 吉本ばなな *Konyha* キッチン című kisregényének központi eleme a halál motívuma, és a halálesetek mentén megjelenő trauma. Mikage nagymamájának halála, Eriko halála, illetve a kisregény jelenéhez képest értelmezett múltban Eriko feleségének halála traumatikus élményt jelentenek Mikage, Yuichi és Eriko számára. A jelen előadásban Cathy Caruth meghatározása mentén értelmezett trauma jelentős hatást gyakorol a kisregény szereplőinek test- és térpercepciójára.

Előadásomban bemutatom, hogy a trauma nyomán megváltozott test- és térpoétikai percepció hogyan alakul át ismét azáltal, hogy a test és a tér újraértelmezése nyomán elkezdődik a traumafeldolgozás. Ennek érdekében először megvizsgálom, milyen módon mutatkozik meg a traumatikus élmény nyomán a testtel való kapcsolat megszakadása. Mikage és Yuichi esetében a gyász kísérvőjelensége a fogyás, míg Erikonál a trauma eredményeképpen történik meg a nemváltoztatás. A test traumájának feldolgozási kísérletei az evésen, a főzésen, illetve a növények nevelésén keresztül történnek meg. Az evés a konyhához kapcsolódik, amely kapcsolat Mikagével összefüggésben a nő érzelmi kötődése miatt elemezhető a helykötődés (*place attachment*) fogalma felől. Vizsgálom emellett a konyha a női szerepekhez kötődő ambivalens megjelenését és a nemi szerepek kérdését a kisregényben. A különböző test- és térpoétikai vizsgálódásokat követően bemutatom, miért gondolom úgy, hogy az *ambient literature* jellemzőinek érzelemszabályozó hatása értelmezhető a kisregény traumafeldolgozó eljárásának végső stádiumaként is.

Turcsán Balázs *al-Ma 'arri filozófiája: al-Ma 'arri életének és művészetének az elemzése különös tekintettel a Risālat al-Ġufrān című műve*

A kutatás során igyekeztem feltárni a 11. századi költő és filozófus életét, életének történelmi hátterét, filozófiáját és alkotásait, különös tekintettel a Risālat

al-Ġufrān című művére. al-Ma‘arri életszemlélete több szempontból is kirívó volt a környezetéből. Pesszimizmussal vegyült humanizmusa, antinatalizmusa, kritikája a szervezett vallásokkal szemben, a vegán életmód dicsérete még ma is radikális szemléletű személyre utalnak. A Risālat al-Ġufrān című műve egy intellektuális kihívásra adott briliáns válasz. A mű két részéből az első egy fiktív történet és egyben társadalomkritika. A második egy tényleges, ellentmondást nem tűrő válasz és értelmiségi fitogtatás.

Közösségi programok

A járványügyi korlátozások miatt a közösségi programok szervezésére nem volt mód.

Ösztöndíjak, nyelvvizsgák, egyéb teljesítmények

Lakatos Krisztina: Sikeres tankörvezetői pályázat után hetente egyszeri alkalommal kínai alapvizsga felkészítést tartott az első éves kínai hallgatóknak.

Kiss Renáta Lilla: MTA TK PTI Alkotói pályázat 2. helyezés (ösztöndíj és publikációs lehetőség egyben) Link: <https://politikatudomany.tk.hu/hirek/2021/01/alkotoi-palyazat-eredmenyhirdetes-2020>

Tarnai Csillag: Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj (2020/2021-es tanév)

- tanulmány az Aurélien Sauvageot francia műhely tanulmánykötetében: Un japonisme (post)moderne? – Le rapport entre l'Oulipo et le Japon (megjelenés alatt)
- Szabics Imre tanár úr tanulmánykötetének rendezése és a tanulmányok összegyűjtése (Eötvös József Collegium – Aurélien Sauvageot francia műhely)

Igazgatói dicséretre javasolt hallgatók: Lakatos Krisztina, Tarnai Csillag.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.693e/EC	Máté Zoltán, Takó Ferenc: Orientalisztikai előadás
BMVD-200.692e/EC	Máté Zoltán, Takó Ferenc: Orientalisztikai kutatószeminárium
BMVD-200.694b/EC	Takó Ferenc: Tudományos írás

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely aktuális szerkezete

Az Orientalisztika Műhely tagjai a tavaszi szemeszterben:

Bán Kornélia (Nyelvtudományi Doktori Iskola – mongolisztika program)

Kiss Renáta Lilla (Keleti nyelvek és kultúrák – sinológia)

Lakatos Krisztina (Keleti nyelvek és kultúrák – sinológia)

Lengyel Anna (Keleti nyelvek és kultúrák – japanológia)

Novakovics Dóra (Keleti nyelvek és kultúrák – sinológia) – Műhelytitkár

Stefán Maja (Keleti nyelvek és kultúrák – japanológia)

Tarnai Csillag (Keleti nyelvek és kultúrák – japanológia)

Turcsán Balázs (Keleti nyelvek és kultúrák – arabisztika)

A szakmai munka tekintetében a műhely továbbra is a kabinetrendszerben működik tovább, melynek lényege, hogy a hallgatók egy, a szakterületükön működő kutató vezetésével folytatják munkájukat. Bán Kornélia mongolista doktorandusz hallgató kutatását Birtalan Ágnes, arabista hallgatónk, Turcsán Balázs Iványi Tamás segítségével dolgozta, a sinológus hallgatók, Lakatos Krisztina, Kiss Renáta Lilla és Novakovics Dóra Csibra Zsuzsanna, a japanológus Lengyel Anna, Stefán Maja és Tarnai Csillag pedig Máté Zoltán konzultációin vettek részt.

A műhely szakmai munkájáról

A 2021/22-es szemeszter tavaszi félévében az Orientalisztika Műhely a kabinetstruktúra alapelveit követve három tanegységet hirdetett meg:

- 1) egy szakismereteket nyújtó közös előadást, melynek megtartására Csibra Zsuzsannát (PPKE Kínai Tanszék), a Műhely Sinológiai Kabinetjének vezetőjét kértük fel.

Kelet és Nyugat közötti kölcsönhatások a művészetekben

Oktató: Csibra Zsuzsanna

A kurzus keretében a hallgatók a Kelet és Nyugat közötti művészeti kölcsönhatásokkal ismerkedhettek meg az abszolutizmus építészétől, a kastélykerteken, teaházakon, illetve a *chinoiserie* divatján keresztül a porcelánok, a belsőépítészet, a kínai szobák, szalonok, bútorok művészettörténetéig. A kurzus a következő hat fő tematikus blokkra tagolódott:

1. A Kelet divatja Európában (kastélykertek, teaházak, *chinoiserie*)
 2. Kínai porcelánok és tapéták (*chinoiserie* a belsőépítészetben, kínai szobák, szalonok, bútorok).
 3. Távol-keleti hatások a festészetben (japanizmus a francia festészetben, az *ukiyo-e* képek utánérzései).
 4. A zen (csan) hatás Nyugaton.
 5. Kalligrafikus elemek a nyugati művészetben. A tasizmus.
 6. A minimalista távol-keleti stílus a modern (belső)építészetben.
-
- 1) Az Orientalisztika kutatószeminárium keretében egyéni konzultációk zajlottak a fentiekben leírtak szerint, melynek eredményeként minden műhelytag egy 8-10 oldal terjedelmű dolgozatot írt annak a témának a folytatásaként, amelyről az őszi félévet lezáró műhelyworkshopen előadást tartott.
 - 2) A Műhely által meghirdetett harmadik kurzust Takó Ferenc tartotta meg *Tudományos szövegíró szeminárium* címmel.

Tudományos írás szeminárium

Takó Ferenc

A szeminárium célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a szó- és írásbeli tudományos szövegalkotás technikáival, a szövegtípusok jellegzetességeivel, speciális követelményeivel. A szemináriumot a járványhelyzetre tekintettel az egész szemeszter során a MS Teams alkalmazásban tartottuk. A félév során a következő egységekben tekintettük át a tudományos szövegalkotás területeit:

1. Bevezetés.
2. Az absztrakt. Típusok, jellemzők.
3. A konferenciaelőadás és a PPT. Felépítés, előadástechnika.
4. Tudományos dolgozat 1. Alapelvek, szerkezet, forráskeresés.
5. Tudományos dolgozat 2. Tudományos nyelvhasználat, arányok.
6. Tudományos dolgozat 3. Idézetek, forráshasználat, plágium.
7. Tudományos dolgozat 4. Jegyzetelés és bibliográfia.
8. Tudományos ismeretterjesztő szöveg. Típusok, jellemzők.
9. Recenzió. Típusok, jellemzők.
10. Önéletrajz. Igény szerint egyeztethető.
11. Kutatási terv, beszámoló.
12. Zárás, áttekintés, kérdések.

A félév teljesítése rövid (1,5-2 oldal terjedelmű) beadandó dolgozat megírása, melyben a hallgató alkalmazza a félév során elsajátított ismereteket egy alapvetően ismeretterjesztő jellegű szövegben, amely azonban tartalmaz hivatkozásokat könyvre, folyóírra, illetve internetes tartalomra. A felsőbb éves hallgatók számára a terjedelem min. 4 oldal volt.

A hallgatók az órákon rendszeresen aktívan részt vettek, folyamatos, aktív diszkusszió folyt, fontos kérdéseket volt alkalmunk áttekinteni. Azok, akik már hosszabb ideje folytatnak tudományos munkát, számos hozzászólással segítették a munkát.

A szemináriumot minden hallgató teljesítette.

Egyéb szakmai eredmények

Eötvös konferencia (Időpont: 2022. április 22–23.) Orientalisztika
Szekcióvezető: Csibra Zsuzsanna; „A” Szekció, péntek 09:30-10:30

A konferencián műhelyünkől Kiss Renáta Lilla vett részt „»Az égen nincs két nap, a földön nincs két király« – A nacionalizmus mint biztonsági kockázat a kínai politikában” című előadásával. Az előadás absztraktja:

A dolgozatom célja választ adni arra a kérdésre, hogy milyen biztonsági konfliktusokba sodorhatja Pekinget a kínai nacionalizmus. A témával foglalkozó szakirodalom szerint az utóbbi évtizedekben Kínában egyre inkább erősödik a nacionalizmus, amit a kutatók összefüggésbe hoznak Kína egyre határozottabb nemzetközi fellépésével. A városi középosztály megnyilvánulásai egyre agresszívebbek, és bizonyos eseményekre az általuk megfelelőnek tartott reakciót várják el a kínai vezetéstől, ami konfliktusokba sodorhatja Kínát. A kutatási kérdést szövegelemzéssel vizsgálom, olyan biztonsági diskurzusokat elemezve, amelyek ok-okozati összefüggésben állhatnak a kínai vezetés politikai kommunikációjával és a nacionalista közvélemény szélsőséges tevékenységeivel. Kínában nem készülnek hivatalosan elfogadott nacionalizmust vizsgáló hiteles adatok és felmérések, ezért a nacionalizmus emelkedését és annak esetleges biztonsági kockázatát az online térben megjelenő társadalmi megnyilvánulásokkal fogom elemezni. Ennek operacionalizálását aszerint végzem, hogy a kínai vezetés politikai kommunikációjában megjelenő tartalmak és a kínai a nacionalista csoportok interneten fellelhető tevékenységei között, milyen ok-okozati kapcsolatra lehet következtetni. Kitérek a szélsőséges nacionalista bérkommentelőkre is, akik megbízások alapján indítanak el agresszív nacionalista diskurzust, annak okán, hogy felhergeljenek és akár tettegességre is rávegyenek kínai nacionalista állampolgárokat. Kutatásom aktuális kérdéssel foglalkozik, ugyanis a kutatók számos különböző álláspontot fogalmaznak meg arról, hogy mennyire jelentenek veszélyt a nemzetközi kapcsolatok tekintetében a Kínában fokozódó nemzeti érzettel és a nacionalizmussal összefüggésbe hozható esetleges katonai konfliktusok. Munkám megerősíti az ezzel kapcsolatos álláspontokat, miszerint az egyre növekvő kínai nacionalizmus egyre inkább konfliktusokba sodorhatja Kínát, ugyanakkor eredményeim megerősítik azokat a feltételezéseket, amelyek szerint az erősödő kínai nacionalizmus közel sem annyira drasztikus. A konfuciánus értékrenddel egyező értékek bemutatását követően az ezeknek ellentmondó általános magatartásformákat, valamint azok megítélését ismertetem a köznép körében. Szemléltetésképpen a megtévesztések, a fizikai agresszió, valamint az újraházasodás előfordulását vizsgálom a büntetés, illetve a jutalmazás jelenléte függvényében, majd a látszólagos ellentmondásokat a népmesék értékrendjének területén végzett kutatások segítségével magyarázom.

Ösztöndíjak, nyelvvizsgák, egyéb teljesítmények

Novakovics Dóra műhelytitkár előzetesen felvételt nyert a Nanjing University-re.

Igazgatói dicséretre javasolt hallgató

Tarnai Csillag

Skandinavisztika műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BMVD-200.740b/EC

BMVD-200.774a/EC

oktatója és címe

Annus Ildikó: Kortárs izlandi irodalom

Csúr Gábor Attila: Skandináv fordítói szeminárium 3.

II. COLLEGIUMI MUNKA

A félév során a műhely tagjai két kurzuson vehettek részt. Az Annus Ildikó tanárnő vezette kortárs izlandi irodalom célja ismét a hiánypótlás volt, hiszen az egyetemi órák anyagába kevés kortárs szerző fér bele, Izland esetén pedig kizárólag az óészaki irodalmat ismerik meg a hallgatók a törzsanyagban. Egy rövid irodalom- és szellemtörténeti áttekintés után a kortárs izlandi irodalom jellegzetes irányzatait, témáit vizsgáltuk elismert, reprezentatív műveken keresztül:

- irodalmi kísérletek a rövidprózában (Þórarinn Eldjárn, Svava Jakobsdóttir, Fríða Á. Sigurðardóttir, Vigdís Grímsdóttir és Gyrðir Elíasson novellái)
- múlt és jelen, izlandi identitás (Pétur Gunnarson: pont pont vesszőcske, Sjón: A macskaróka)
- Izland és a világ (Auður Ava Ólafsdóttir: Hegek)
- utópiák (Andri Snær Magnason: LoveStar)
- gyermekirodalom régen és ma (Jón Sveinsson: Nonni és Manni, Andri Snær Magnason: A Kékbolygó története)
- ember és természet viszonya (Einar Kárason: Viharmadarak)
- a művészet határai (Hugleikur Dagsson: Öö... nevetnem kéne ezen?)

Ezzel lezárult a műhely két éves szeminárium-sorozata, amelynek az volt

a célja, hogy a tagság Skandinávia kortárs irodalmának minél nagyobb részét megismerje, a saját választott nyelvükön túl is. Azok, akik mind a négy kurzust elvégezték (dán, svéd, norvég, izlandi), képet alkothattak mind az egyes országok irodalmáról, mind az általános skandináv jellemzőkről.

A másik kurzus Csűr Gábor Attila vezetésével egy fordítói szeminárium volt, amely keretein belül immár a harmadik félévben folytatódtak a műhely következő kötetének előkészületei. Ezúttal a kurzus egyéni tutorálás formájában valósult meg, ahol elsősorban az előző félévben megkezdett fordítások végleges formába öntése volt a cél. A hallgatók Csűr Gábor koordinálása mellett felvették a kapcsolatot tapasztalt műfordítókkal (Veress Katával, illetve Annus Ildikóval), akik a szövegeket lektorálták és egybevetették az eredetivel. Amennyire a lezárások engedték, folytatódott a tervezett kötet másik felét kitevő tanulmányok összeállítása, a hozzájuk tartozó kutatómunka is.

Mivel mindkét kurzus eleve online formában indult, így a távoktatásra való kényszerű átállás nem okozott fennakadást, az órák menete, valamint a kapcsolattartás műhelyen belül folyamatos volt.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.774b/EC

Csűr Gábor Attila: Skandináv fordítói szeminárium 4.

BMVD-200.740c/EC

Dériné Stark Zsófia: Karen Blixen életműve

II. COLLEGIUMI MUNKA

A skandinavisztika műhely eredményes tanévet tudhat maga mögött. Legnagyobb eredményünk, hogy sikerült jelentősen haladni egy régóta tervezett kiadvánnyal, amelyben hallgatói tanulmányokat, fordításokat és interjúkat szeretnénk megjelentetni. Az ismeretterjesztő és tudományos publikáció határán mozgó antológia néhány olyan skandináv (dán, norvég és svéd) személyiséggel foglalkozik a 19–20. századból, akik megkülönböztetett figyelemmel

kövelték a magyarság sorsát, és sokat tettek hazánk kultúrájának külföldi megismertetéséért. A skandináviai kutatóközpontok látóterében az utóbbi években jelentek meg a különböző fogadtatástörténeti projektek. Emiatt úgy látjuk, hogy a magyar kultúra észak-európai recepciójának vizsgálata releváns, érdekes és feltáratlan kérdés. A 19–20. századi magyar irodalom skandináv nyelvekre történő átültetésével már sokan foglalkoztak, azonban a bölcsészettudományok perifériájára száműzött útikönyvek, külföldi beszámolók és egyéb műfajú írások mind hozzájárultak hazánk kultúrkincsének északi megismertetéséhez.

Valdemar Langlet (1872–1960) svéd diplomata neve és második világháborús humanitárius tevékenysége nem ismeretlen a hazai olvasóközönség előtt, azonban kevesen tudják, hogy 1934-ben *Till häst genom Ungern* (Lóháton Magyarországon) címmel olvasmányos útirajzot jelentetett meg magyarországi kalandozásairól. A kötetben a könyv bevezetőjét szeretnénk közölni. Gudbrand Gregersen (1824–1910) norvég híd- és vasútépítő nagy karriert futott be a 19. századi Magyarországon, számos ma is álló budapesti és vidéki épületünk terve az ő nevéhez köthető. Langlet útirajzát a Nobel-díjas Bjørnstjerne Bjørnson (1832–1910) norvég író, költő és újságíró esszéje követi majd, amelyben többek között Gregersen nemzetközi és magyarországi jelentőségére is kitér. Herman Bang (1857–1912) dán író, *De uden Fædreland* (Hazátlanok) című regénye ugyan folytatásokban már megjelent a Világ hasábjain a múlt század elején, mégis úgy gondoltuk, hogy érdemes újra lefordítani bizonyos szemelvényeket a szerző utolsó művéből. A regény főszereplője a fiktív Joán Ujházy, magyar-dán hegedűművész, aki a régi hármashatár közelében született, azon a szigeten, amelyet feltehetően Jókai *Az arany embere* ihletett. Érdekesség, hogy a műben elő is fordul Jókai neve, de mellette megjelennek még a kor valós vagy kitalált közszereplői is. Peter Mathias Røwde (1876–1955) norvég iparmágnás és Norvégia magyarországi főkonzulja (1928–1947) *Ungarn, igår, idag og imorgen* (Magyarország tegnap, ma és holnap) címmel útikönyvet jelentetett meg 1938-ban, amelyből két fejezetet szeretnénk közreadni.

A tanulmányok a fentebbi szerzők szépirodalmi fordításaira, a külföldi és hazai megjelenések fogadtatástörténetére, ill. egyéb irodalomtörténeti jelentőségű részletekre világítanak majd rá. A kiadvány harmadik részében Gregersen lezármazottaival és Langlet egy idős tanítványával közlünk majd egy-egy rövid beszélgetést. A kötet közreműködői: Hozmann Patrik, Bangó Adrienn, Horváth Klaudia, Jäckl Marcell Richárd. Munkájukat a Skandináv Nyelvek és Irodalmak Tanszékének oktatói és műfordítók (Annus Ildikó, Szilágyi Orsolya,

Masát András, Soós Anita, Veress Kata, Csúr Gábor Attila) támogatták és segítették. A kötet a Skandináv tanulmányíró szeminárium három évig tartó munkájának eredménye (egyéb közreműködők: Kollár Borbála, Mészáros Kata, Wulf Sámuel). A műhely szívesen elkészíti a végleges változatot LaTeX szövegformázó rendszerrel, ha erre van lehetőség. Véleményünk szerint el tudunk készülni 2022 májusáig.

A műhely féléves átlaga (hagyományos) 4,825. A tagok közül Bangó Adrienn és Jäckl Marcell Richárd a 2021/2022-es tanévben nemzeti felsőoktatási ösztöndíjban részesült. Jäckl Marcell Richárd a jövő félévet ösztöndíjas hallgatóként tölti majd a Vilniusi Egyetemen. Csúr Gábor 2021. május 28-án sikeresen ledoktorált *A történelmi regény alakváltozatai a második ezredforduló utáni skandináv irodalomban* című disszertációjával. A műhely gyakorlatilag felsőbb éves tagok nélkül indul majd szeptemberben, ezért nagyon reménykedünk abban, hogy sok újonc közül válogathatunk. Jövő féléves kurzusainkat Isztrayné Teplán Ágnes és Csúr Gábor fogják tartani.

Sportnap

Spanyol műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BMVD-200.742a/EC

BMVD-200.989d/EC

oktatója és címe

Klempáné Faix Dóra: Club de Lectura / Olvasóklub

Klempáné Faix Dóra: Nuevos métodos en la enseñanza del español / Új módszerek a spanyol nyelvoktatásban

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A *Club de Lectura* / Olvasóklub című óra az előző félévben meghirdetett azonos című kurzus folytatása. A kurzus alkalmaira a Spanyol műhely egy-egy tagja saját előadással készült bemutatva egy, az egyetemi oktatásban kevésbé vagy egyáltalán nem tárgyalt spanyol szerzőt, és kiválasztott olyan szövegeket, melyek részleteit a műhelytagok az órák során, közös munka keretében elemezték. A kurzus célja volt feltárni az alkotások történeti, szociokulturális hátterét, mondanivalóját, jelentőségét, az olvasóra gyakorolt hatásának jellemzőit. A kurzus online módon, a Microsoft Teams felületén zajlott.

A *Nuevos métodos en la enseñanza del español* / Új módszerek a spanyol nyelvoktatásban című kurzus során minden műhelytag egy-egy nyelvórát tartott feldolgozva egy általa választott nyelvtani témát és mintegy szimulálva az iskolai nyelvoktatás kereteit. A műhelytagok közösen vitatták meg a felmerült módszertani kérdéseket, emellett a távoktatás és a különböző online platformok adta lehetőségekkel is mélyebben megismerkedtek. A kurzus online módon, a Microsoft Teams felületén zajlott.

A spanyol nyelv oktatása a Collegiumban immáron ötödik éve folyik, ebben a félévben egy már végzett hallgatónk és műhelytagunk, Tóth Zsuzsa, illetve két jelenlegi collegista – Sinka Andor Dénes és Horváth Levente – közreműködésével.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.742b/EC

Klempáné Faix Dóra: Club de Lectura / Olvasóklub

BMVD-200.990/EC

Klempáné Faix Dóra: Nyelvi készségfejlesztés

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A Club de Lectura/Olvasóklub című óra az előző félévben meghirdetett azonos című kurzus folytatása. A kurzus alkalmaira a Spanyol műhely egy-egy tagja saját előadással készült, melyben bemutatta egy, az egyetemi oktatásban nem tárgyalt, Spanyolország egy-egy autonóm tartományából származó szerzőt és kiválasztott alkotásait. Az irodalmi szövegeket a műhelytagok azután közös munkában elemezték. A diskurzus célja volt feltárni az alkotások történeti, szociokulturális hátterét, mondanivalóját, jelentőségét, az olvasóra gyakorolt hatásának jellemzőit. A kurzus a Microsoft Teams felületén zajlott.

A Nyelvi készségfejlesztés kurzus keretein belül a műhely tagjai a spanyol nyelv intenzívebb használatára kaptak lehetőséget Lencz Klaudiával, aki 5 évet élt Madridban. A félév során az egyetemi nyelvfejlesztő kurzusok lehetőségeihez képest mélyebben megismerkedtek a spanyol dialektusokkal és szociolektusokkal, a spanyol kulturális örökséggel és a mai madridi élet mindennapjaival. Emellett a nehezebb nyelvtani témakörök gyakorlására és a szókincsbővítésre is sor került, interaktív feladatok formájában. A kurzus a Microsoft Teams felületén zajlott.

A spanyol nyelv oktatása a Collegiumban immáron ötödik éve folyik, ebben a félévben Sinka Andor Dénes, Horváth Levente collegisták és Tóth Zsuzsa Veronika régi collegista közreműködésével.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat: Hauber Kitty, Horváth Levente, Sinka Andor.

Sportnap

Szlavisztika műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BMVD-200.700b/EC

oktatója és címe

Engelné Nagy Éva: Tudományos tanulmánykötet-szerkesztési gyakorlat

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A *Tudományos tanulmánykötet-szerkesztési gyakorlat* című műhelykurzus keretein belül elkészült a III. Szláv Filológiai és Kultúratudományi Konferencia előadásainak írásos változatait tartalmazó műhelykötetünk *Fény és árnyék* címmel, melynek megjelenése 2021. tavaszára várható. A kötetben szerepel Feró Dóra Zsófia *Maria Konopnicka és az olasz madonnák* című tanulmánya, mely Zsófia kiváló eredménnyel megvédett szakdolgozatának tudományos tanulmánnyá fejlesztett változata.

A Szlavisztika Műhely tagjai kimagasló szorgalommal vettek részt a kötet szerkesztési munkálataiban, a kurzust az online forma ellenére is szívesen látogatták, a kapcsolattartás és az együttműködés teljes mértékben meg tudott valósulni.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat: Feró Dóra Zsófiát és Tóth Rékát is javaslom, kimagasló tanulmányi eredményeik és a műhelykötet megszerkesztésében nyújtott kiemelkedő munkájuk okán.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.700c/EC

Engelné Nagy Éva: Szláv filológiai kutatószeminárium

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

ösztöndíjas neve

ELTE BTK tanulmányi ösztöndíja,

rendkívüli távoktatási ösztöndíj

Tóth Réka

ELTE BTK tanulmányi ösztöndíja

Feró Dóra Zsófia

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A Szláv filológiai kutatószeminárium keretein belül Tóth Réka *Hattyúdal. A realista Turgenyev elfeledett impresszionizmusa* címmel készített műhelydolgozatot, mely folytatásra érdemes, emellett konferencián, OTDK-n való bemutatásra is alkalmas. Réka ebben a munkájában Ivan Szergejevics Turgenyev *Költemények prózában* című versciklusával foglalkozik. A kötetben szereplő rövid költeményeket elemzi olyan témamotívumok mentén, mint a halál, a halhatatlanság, az elmúlás, az örökkévalóság, vagy a falusi élet, illetve a természet. A témák mellett foglalkozik egész röviden például színszimbolikával is. Réka, a tudományos kutatás mellett nagyon aktívan részt vesz közéleti tevékenységekben, segíti a HÖK munkáját, posztokat ír a social média felületekre, a Bölcsész Napok alkalmával a Szláv IK póló mintáját tervezte, videót készített, valamint az őszi kulturális fesztivál szervezésében is részt vesz.

Feró Dóra Zsófia kiváló szakdolgozatot készített, melynek címe *Minősbiztosítás távtolmácsolás során: Elemzés a ChiLLS konferencia alapján*. Zsófia a dolgozatban a *Children in Legal Language Settings* nevű online konferencia magyar szinkrontolmácsolását elemezte. Ezzel befejezte MA tanulmányait.

A tavaly kialakult járványhelyzet folytatódott, a félév távolléti oktatás mellett folyt, ennek ellenére a műhelytagoknak minden, a Collegium és a Műhely által támasztott tanulmányi követelményt sikerült teljesíteniük.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Feró Dóra Zsófiát kimagasló tanulmányi átlaga okán, illetve Tóth Rékát is, kimagasló tanulmányi eredménye és a közösségi munkája okán.

Sportnap

Társadalomtudományi műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.745a/EC

Bozsonyi Károly: Napjaink társadalmi problémái

BMVD-200.463b/EC

Bozsonyi Károly: Vízdiplomácia

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A Társadalomtudományi műhelyt legjobban az interdiszciplináris szó jellemzi. A műhelyben elkülöníthető nemzetközi kapcsolatok, szociológiai, illetve alkalmazott közgazdaságtani szakcsoport. A műhelytagok között emellett vannak humánökológia és survey statisztika hallgatók, valamint egy történelem-kommunikáció és egy a társadalomtudományok iránt érdeklődő pszichológia szakos hallgató is. A félévben ezen csoportok igényeinek eleget téve folytak a kurzusok, amelyek célja a tudományterületen túlmutató ismeretek elsajátítása.

A tanév elején felvett hallgatóinkat folyamatosan segítették a felsőbb éves hallgatók az egyetemi és collegiumi elvárásoknak való megfelelésben. A műhelyben tutoriális rendszer működik, melynek célja az újonnan felvett tagjaink segítése az egyetemi és collegiumi világban való eligazodásban. A műhely felsőbb éves tagjaival szemben elvárás a sikeres egyetemi és collegiumi előmenetel, a közösségi aktivitás, az elsőéves tagok segítése, valamint az önálló tudományos tevékenység.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.227g/EC

Bozsonyi Károly: Kutatószeminárium 2

BMVD-200.227h/EC

Bozsonyi Károly: Szociálpszichológia a digitális korban

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A Társadalomtudományi műhelyt legjobban az interdiszciplináris szó jellemzi. A műhelyben elkülöníthető nemzetközi kapcsolatok, szociológiai, illetve alkalmazott közgazdaságtani szakcsoport. A műhelytagok között emellett vannak humánökológia és survey statisztika hallgatók, valamint egy történelem-kommunikáció és egy a társadalomtudományok iránt érdeklődő pszichológia szakos hallgató is. A félévben ezen csoportok igényeinek eleget téve folytak a kurzusok, amelyek célja a tudományterületen túlmutató ismeretek elsajátítása.

A tanév elején felvett hallgatóinkat folyamatosan segítették a felsőbb éves hallgatók az egyetemi és collegiumi elvárásoknak való megfelelésben. A műhelyben tutoriális rendszer működik, melynek célja az újonnan felvett tagjaink segítése az egyetemi és collegiumi világban való eligazodásban. A műhely felsőbb éves tagjaival szemben elvárás a sikeres egyetemi és collegiumi előmenetel, a közösségi aktivitás, az elsőéves tagok segítése, valamint az önálló tudományos tevékenység.

Történész műhely

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.277d/EC	Fazekas István, Ternovác Bálint: Módszertani műhelyszeminárium 1.
BMVD-200.277e/EC	Fazekas István, Ternovác Bálint: Módszertani műhelyszeminárium 3.
BMVD-200.616b/EC	Varga Virág: Történelemtanári műhelyszeminárium
BMVD-200.277f/EC	Rác Balázs Viktor: Az erdélyi büntetőjog történetének forrásai

A műhely ösztöndíjsai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
PHD-ösztöndíj	Bachus Dóra, Faragó Dávid, Kósa-Grimm András Kristóf, Rác Balázs Viktor, Rudolf Veronika, Taschek Zoltán, Varga Virág
Erasmus ösztöndíj	Simon Viktória (Ruprechts Karl Universität Heidelberg) Kirchof Gréta, (Уральский Федеральный Университет) Porkoláb Anna, (Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne)
Klebsberg Képzési Ösztöndíj Program	Fábián Erik
Új Nemzeti Kiválósági Program	Faragó Dávid, Kósa-Grimm András Kristóf, Rác Balázs Viktor, Rudolf Veronika
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj	Góczon Tamás, Simon Viktória, Szűcs Adél
Tanulmányi ösztöndíj	Erdélyi Kamilla, Fábián Erik, Göncz Zsófia, Kirchhof Gréta, Papp Júlia, Selmeczi Péter, Süle Dóra
Tanítsunk Magyarorszáért Program	Fábián Erik
Bursa Hungarica	Göncz Zsófia
WFA „Visztula” Ösztöndíj	Selmeczi Péter

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A 2020 augusztusában felvett három elsőéves és három felsőbb éves hallgató beilleszkedése a műhely közösségébe és műhelymunkába megszokott keretek között zajlott a félév közepéig, amikor is a pandémia miatt ismét megszűnt a jelenléti oktatás. Talán ez is hozzájárult ahhoz, hogy a felvett három elsőéves hallgató közül egy személy az első félév végén elhagyta a műhelyt.

A felsőbb éves hallgatók szakmai munkája a félév folyamán az előző félévekhez hasonlóképpen megfelelő volt. Közülük többen kimagasló tanulmányi eredményt értek el. Tizenöt műhelytag részesült különféle ösztöndíjakban (van, aki két különböző támogatást is elnyert). Külön örömdetes, hogy négy hallgató részesült az Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíjában, illetve hárman Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjban. Három hallgató vett, illetve vesz részt Erasmus képzésben (Heidelberg, Jekatyerinburg, Párizs), amely a megváltozott körülmények között nem könnyű feladat elé állította, állítja őket.

A magasabb évfolyamhoz tartozó, illetve senior státuszú hallgatók aktív publikációs, illetve konferenciaaktivitást mutattak fel ebben a félévben is. Igen örömdetes, hogy többen közülük komoly szakmai konferencián tartottak előadást.

Folytatódott a műhely tanárszakos hallgatóinak támogatására létrejött történelem-tanári módszertani szeminárium ebben a félévben is, amely a visszajelzések szerint hasznos segítséget jelentett a hivatásukra készülő tanárjelöltek számára.

A műhelyélet számára ebben a szemeszterben is súlyos terhet jelentett a járvány okozta vészhelyzet bevezetése, amely maga után vonta a megszokott, személyes kontaktuson alapuló egyetemi élet megszűnését. A különböző online érintkezési formák és közösségi médiafelületek, köztük a műhely által használt saját Teams-felület nem pótolhatták a személyes érintkezést.

Publikációk

Egyed Regina (fordítás): Ulrike Spring, Johan Schimanski: A használhatatlan Arktisz. A természet kihasználása az Északi-sarkon az 1870-es években. Sic Itur ad Astra 71. (2020). 77–92.

Erdős András Patrik: Huszadik századi történet, minden részletében. In: Studia Comitatus 38. A Ferenczy Múzeumi Centrum évkönyve 2020. 136–143. (könyvismertetés)

- Erdős András Patrik: A „Vörös Isten” hátat fordít. In: Korall 82. (2020.) 188–193. (könyvismertetés)
- Faragó Dávid: A Baranya megyei Ormándi/Ormányi család a 13–15. században. In: Turul 93. (2020) 112–122.
- Faragó Dávid: Gorbovai/Izsákfalvi Márk család története a 15–16. században. In: Turul 93. (2020) 145–153.
- Kósa-Grimm András Kristóf: Két világháború közötti erdélyi magyar kommunista mozgalom helyzete a magyar állambiztonsági iratok P-dossziéi alapján. In: Betekintő 2020/3. szám.
- Rudolf Veronika: A tét a Babenberg-örökség. Cseh-magyar-osztrák kapcsolatok 1246 után. in: Micae mediaevales IX. Fiatal történészek dolgozatai a középkori Magyarországról és Európáról. Budapest 2020, 151–170.
- Selmeczi Péter: Az 1863–64-es januári felkelés magyar támogatása. In: wfa.hu

Konferenciaszereplések

- Bachusz Dóra: Révay Ferenc tevékenysége a személynöki hivatal élén (1527–1528). In: Hivatalnok értelmiség a kora újkori Erdélyben és a Magyar Királyságban IV., 2020. október 2. konferencia
- Egyed Regina: A társadalom tükre. A városi társadalom részvétele és reprezentációja a 14–16. századi London városi ünnepségein. ELTE ÚNKP Zárókonferencia. 2020. december 14.
- Erdős András: Vörös házmester, fehér szomszéd. Politikai motívumok száz évvel ezelőtti magántermészetű vitákban. A DOSZ Nyelvtudományi Osztálya, és az ELTE BTK Magyar I.K. szervezésében tartott ABSolute IV. konferenciája.
- Faragó Dávid: A pénzügyigazgatás és a vármegyei igazgatás kapcsolata a 16. század közepén: Ormányi Demeter sárosi alispán életútja. In: Hivatalnok értelmiség a kora újkori Erdélyben és a Magyar Királyságban IV., 2020. október 2. konferencia.
- Faragó Dávid: A társadalmi felemelkedés lehetőségei a Mohács utáni években: Az Izsákfalvi Márk család története. IX. Eötvözet Konferencia. 2020. dec. 18.
- Kósa-Grimm András Kristóf: Egy különös életút nyomában: Stolte István élete. ELTE ÚNKP Konferencia. 2020. december 14.

- Marsi Attila: A szarmata társadalom régészeti kutatása. Korlátok, lehetőségek, módszerek. XXI. Eötvös Konferencia. 2020. szeptember 26.
- Rác Balázs Viktor: A Registrum Regni Transylvaniae datálása. Hivatalnok értelmiség a kora újkori Erdélyben és a Magyar Királyságban IV. konferencia 2020. október 2.
- Rác Balázs Viktor: A székely örökség és a ius regium, avagy egy látszólagos tudományos konszenzus. XXI. Eötvös Konferencia. 2020. szeptember 26.
- Rudolf Veronika: Az Árpádok és a Pettauok. Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája, 2020. november 12-13.
- Sáfár Anna: Motsi István solti lelkész és lokális közössége In: Papok a 18–20. századi lokális közösségekben. Történetek találkozása (MTA-ELTE Lendület Történeti Folklorisztikai Kutatócsoport és az ELTE BTK Folklore Tanszékének szervezésében, 2020. október 1–2.
- Taschek Zoltán: A Társadalombiztosítási Közlöny/Társadalompolitika című folyóirat (1929-1930) története és elemzése – Modern Magyarország. A Modernkori Magyarország Doktori Program doktorandusz konferenciája. 2020. szeptember 17.
- Varga Virág: Nem oligarcha főúri nemzetségek társadalmi-politikai helyzetének vizsgálata a 13–14. század fordulóján. ELTE ŰNKP-konferencia: 2020. dec. 14.
- Varga Virág: IV. Béla oldalán harcoló magyar főurak a tatárjárás idején. IX. Eötvözet Konferencia: 2020. dec. 19.

A műhely által benyújtott pályázatok

A műhely a félév folyamán új pályázatot nem nyújtott be, az ELTE BTK HÖK Tudományos Bizottság Tudományszervezési és Kutatási Pályázata (TKP) által korábban bécsi tanulmányi kirándulásra megítélt 40 ezer forintos támogatás, illetve a szintén korábban elnyert CEEPUS támogatás igénybevétele még nem történt meg. Továbbra is kérdés, hogy a többszörösen halasztott utazás valamikor a közeljövőben lehetségessé lesz-e.

Közösségi munka, rendezvények

A félév folyamán vált bizonyossá, hogy lehetőség nyílik az előző szemeszterben megrendezett műhelykonferencia (Konferencia Clio műhelyében VI.) előadásainak megjelentetésére. A publikálási lehetőséggel végül 14 szerző élt.

Az *Opuscula historica* IV. kötetének megjelenése – műhelytagok gondos szerkesztőmunkáján köszönhetően – a közeljövőben várható.

A jövőre megrendezésre kerülő OTDK-ra való felkészülés jegyében 2020. november 30-án próbaelőadások megtartására, illetve azok megvitatására biztosított lehetőséget a műhely.

Előadások a Történetész műhelyben sorozat keretében ezúttal egy előadás megtartására került sor. Egy az előző félévben tervezett, de végül elmaradt előadás került a hallgatóság elé. Ablonczy Balázs 2020. november 18-án *Az ismeretlen Trianon* címmel tartott előadást a műhely tagságának, online formában. Az alkalom egyúttal a Műhely Teams-csatornájának egyben csatornaavatója is volt.

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.277g/EC	Fazekas István, Ternovác Bálint: Módszertani műhelyszeminárium 2.
BMVD-200.277i/EC	Faragó Dávid: Latin iratolvasás
BMVD-200.801/EC	Ternovác Bálint: Történeti kutatás és adatvizualizáció
BMVD-200.703/c/EC	Varga Virág: Történelemtanári műhelyszeminárium 2
BMVD-200.277f/EC	Rác Balázs Viktor: Az erdélyi büntetőjog történetének forrásai

A műhely ösztöndíjsai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
PHD-ösztöndíj	Bachus Dóra, Faragó Dávid, Kósa-Grimm András Kristóf, Rác Balázs Viktor, Rudolf Veronika, Taschek Zoltán, Varga Virág
Erasmus ösztöndíj	Kirchhof Gréta, (Уральский Федеральный Университет) Porkoláb Anna, (Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne)
Klebsberg Képzési Ösztöndíj Program	Fábián Erik

Új Nemzeti Kiválósági Program

Faragó Dávid, Kósa-Grimm András
Kristóf, Rác Balázs Viktor, Rudolf
Veronika

Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj
Tanulmányi ösztöndíj

Simon Viktória, Szűcs Adél
Erdélyi Kamilla, Göncz Zsófia,
Kirchhof Gréta, Papp Júlia,
Selmeczi Péter, Sáfár Anna, Süle
Dóra

Bursa Hungarica

Göncz Zsófia

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A hallgatók szakmai munkája a félév folyamán az előző félévekhez hasonlóképpen megfelelő volt. Közülük többen kimagasló tanulmányi eredményt értek el. Ezt jól jelzi, hogy tizenkilenc műhelytag részesült különféle ösztöndíjakban (van, aki két különböző támogatást is elnyert). Külön öröndetes, hogy négy hallgató részesült az Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíjában, illetve ketten Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjban. Ebben a szemeszterben két hallgató vett részt Erasmus képzésben (Jekatyerinburg, Párizs).

A pandémia okozta nehézségek ellenére a műhelytagság aktív publikációs, illetve konferenciaaktivitást mutatott fel. Öröndetes, hogy a műhelytagok közül nyolcan készítettek OTDK dolgozatot, közülük három hallgató ért el helyezést (Csepregy Janka, Góczon Tamás, Porkoláb Anna).

Folytatódott a műhely tanárszakos hallgatóinak támogatására létrejött történelemtanári módszertani szeminárium ebben a félévben is, amely a visszajelzések szerint továbbra is hasznos segítséget jelentett a hivatásukra készülő tanárjelöltek számára. Új kezdeményezés a Budapest Főváros Levéltárával (BFL) kibontakozó együttműködés jegyében Ternovác Bálint és Bátorfy Attila vezetésével megrendezett adatvizualizációs szeminárium, aminek keretében a BFL (részéről Ternovác) szakmai felügyelete és vezetése alatt vállalkozó műhelytagjaink Budapest kerületeinek területi és népességi viszonyait vizsgálják, adatbázist építenek, és digitalizált térképeket vektorizálnak, az elkészült vizuális programot pedig a BFL online felületén publikálják.

A műhelyélet számára ebben a szemeszterben is súlyos terhet jelentett a járvány okozta vészhelyzet bevezetése, amely maga után vonta a megszokott egyetemi élet megszűnését. A különböző online érintkezési formák és közösségi

médiafelületek, köztük a műhely által használt saját Teams-felület mindenfajta igénybevétel ellenére sem pótolhatták a személyes érintkezést.

Publikációk

Egyed Regina: Egyed Regina: Városi ünnepségek a kora újkori Londonban. in: *Sic Itur Ad Astra* 73 (2021) 211–214.

Erdélyi Kamilla: Egy király árnyéka – A meggyilkolt Karagyorgyevics Sándor alakja *Az Est* folyóirat tükrében. In: *Opuscula Historica* IV. (Az EC Történetész műhely kiadványai 4.) Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Bp. 2021. 163–177.

Faragó Dávid: A Baranya megyei Ormándi/Ormányi család a 13–15. században. In: *Fons* 27. (2020) 4. sz. 369–405.

Horváth Levente: Kina bűnös? Bosznia okkupációja a korabeli sajtó szemszögéből. In: *Opuscula* IV. Tanulmányok Történetész műhelyből. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest 2021, 104–117.

Hosszú Kristóf: Augustus alakja az *Aeneis* pajzisleírásában. In: *Opuscula* IV. Tanulmányok Történetész műhelyből. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest 2021, 29–42.

Kirchhof Gréta: A jugoszláv politika és az 1956-os forradalom Tito pulai beszédének fényében. In: *Opuscula* IV. Tanulmányok Történetész műhelyből. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest 2021, 178–191.

Papp Júlia Eszter: A bukaresti béke a magyar sajtó tükrében. In: *Opuscula* IV. Tanulmányok Történetész műhelyből. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest 2021, 118–131.

Plangár Sándor: Az uszkókok és vlachok letelepítése, valamint szerepük a Horvát–Szlávon Katonai Határőrvidék 16. századi működésében. In: *Opuscula* IV. Tanulmányok Történetész műhelyből. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest 2021, 72–85.

Rácz Balázs Viktor: A váradi kapitányok szerepe a jogszolgáltatásban, különös tekintettel a cirkálásra. In: „Az Várada dolga legnagyobb...” Váradi és partiumi nemesek, katonák és tisztségviselők a kora újkorban. (Tanulmányok Biharország történetéről 9.) Szerk. Oborni Teréz – Rácz Balázs Viktor. Nagyvárad 2021, 201–236.

- Rácz Balázs Viktor: „Dacă Oradea nu va mai fi, nu vor mai fi nici Săniob și celelalte...” Cariera lui Francisc Rhédey, căpitanul cetății Oradea. In: „Oradea cum e ocrotită.” Lupte pentru Oradea în epoca modernă timpurie (Studii despre istoria Țării Bihorului 7.) Ed. Teréz Oborni. Oradea, 2020. 91–130.
- Rácz Balázs Viktor (szerkesztés): „Az Várad dolga legnagyobb...” Váradi és partiumi nemesek, katonák és tisztségviselők a kora újkorban. (Tanulmányok Biharország történetéről 9.) Szerk. Oborni Teréz – Rácz Balázs Viktor. Nagyvárad, 2021.
- Sáfár Anna: „Némelly emlékezetes dolgok” – A Solti Református Egyházközség 1755 és 1797 között. In: Opuscula IV. Tanulmányok Történész műhelyből. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest 2021, 86–103.
- Selmeczi Péter Ferenc: A „békecár” és a „gőzhenger” – Az orosz ellenségkép ábrázolása az első világháború alatt kiadott magyar élclapok karikatúráin. In: Opuscula IV. Tanulmányok Történész műhelyből. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest 2021, 132–162.
- Selmeczi Péter Ferenc: Menekülés Erdélyből. Az asszonyok futása. Élet és Tudomány, 76. (2021) 22. sz. 678–680.
- Süle Dóra: Bosznia a 14. században. A Kotromanićok politikájának összehasonlítása. In: Opuscula IV. Tanulmányok Történész műhelyből. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest 2021, 55–71.
- Szűcs Adél: Bor, civilizáció, halál – Az athéni Ikariosz és Érigóné mítoszainak értelmezési lehetőségei. In: Kósa-Grimm András Kristóf – Muraközy Virág – Rácz Balázs Viktor (szerk.) Opuscula historica IV.: Tanulmányok a Történész műhelyből. Budapest 2021, 11–28.
- Varga Sára: Szerb–magyar viszony az Anjou-kor első évtizedeiben és egy történetírói vita. In: Kósa-Grimm András Kristóf – Muraközy Virág – Rácz Balázs Viktor (szerk.) Opuscula historica IV.: Tanulmányok a Történész műhelyből. Budapest 2021, 43–54.

Konferenciaszereplések

- Csepregi Janka: Sola fides? – A veteránok és a coloniaalapítások szerepe az augustusi konszolidációs politikában – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Erdélyi Kamilla: A középkori férfikép kérdései az angol II. Richárd megítélésén keresztül. – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Erdélyszky-Kiss Kevin: A görög identitás és annak politikai felhasználása a görög gyarmatosítás és a perzsa háborúk korában, Hérodotosz tükrében – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Erdős András Patrik: Szétválasztva. Albánia határainak születése és a nagyalbán nacionalizmus – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Erdős András Patrik: Az albán külpolitikát determináló faktorok és Albánia regionális céljai. – A XXII. Eötvös Konferencia 2021. április 23.
- Erdős András Patrik: Eltemetett konfliktus? Az észak-macedóniai albán kisebbség helyzete. – A XXV. Bolyai Konferencia 2021. április 10.
- Erdős András Patrik: Az albánkérdés története és helyzete napjainkban (albán kisebbségek, nagyalbán ideológia, koszovói kérdés). – A Budapesti Corvinus Egyetem éves ÜNKP-konferenciája 2021. június 29.
- Faragó Dávid: Vármegye és önkormányzatiság az újkor hajnalán. – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Góczon Tamás: Vallás és politika metszéspontján: Cato és Caesar konfliktusa Kr.e. 55-ben. – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Góczon Tamás: A Commentarii de bello Gallico megjelenésének kérdései. – A XXII. Eötvös Konferencia 2021. április 23.
- Göncz Zsófia: Magyar királynéi udvar a 13. század utolsó harmadában. – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Göncz Zsófia: Királynéi udvar Kun László idejében –A XXII. Eötvös Konferencia 2021. április 23.

- Horváth Levente: Egy miniszertanácsí ülés nyomában. Tisza Kálmán bukása a források tükrében – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19., A XXII. Eötvös Konferencia 2021. április 23.
- Hosszú Kristóf: Oseolo Péter vagy Aba Sámuel? Történettudományi viták a Szent Gellért püspök Delibario-jában megjelenő zsarnokról. – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Kirchhof Gréta: A jugoszláv politika és az 1956-os forradalom Tito pulai beszedének fényében – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Marsi Attila: A szarmata társadalom régészeti kutatása – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19., A XXII. Eötvös Konferencia 2021. április 23.
- Muraközy Virág: Az anekdoták szerepe Kazinczy Ferenc Napóleon-képének alakulásában – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Papp Júlia: Biblia és autoritás a benedeki Regulában és a Regula Magistriben Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Plangár Sándor: II. Ottó és Theophanu - Egy történelemformáló házasság a bizánci-német kapcsolatok tükrében – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Rác Balázs Viktor: A cirkálási bíráskodás helye és szerepe az erdélyi igazságszolgáltatás rendszerében – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19., A XXII. Eötvös Konferencia 2021. április 23.
- Rác Balázs Viktor: A váradi kapitányok szerepe a jogszolgáltatásban, különös tekintettel a cirkálásra). – Festum Varadinum ünnepség sorozat keretében Nagyváradon rendezett tudományos konferencia 2020. május 20.
- Rudolf Veronika: Magyar-bajor kapcsolatok a 13. század első felében – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.

- Rudolf Veronika: Magyar-bajor kapcsolatok IV. Béla uralkodása alatt – Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája 2021. június 24.
- Sáfár Anna: Református szlavóniai falvak 19. századi vizitációs jegyzőkönyveinek és anyakönyveinek néprajzi vizsgálata. – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Sáfár Anna: Szlavóniai református gyülekezetek 19. századi anyakönyveinek és presbiteriális jegyzőkönyveinek néprajzi vizsgálata – A XXII. Eötvös Konferencia 2021. április 23.
- Süle Dóra: A templom, az egyház és a királyi udvar kapcsolata a kora középkorban – Ravenna és York összehasonlítása. Konferencia Clio Műhelyében VII. 2021. március 19-20.
- Szalai Bence: A középkori bulvársajtó egy fejezete - A Drakula-mítosz történelmi háttere és hitelessége – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Szűcs Adél: Főrangú hölgyek könyvgyűjtési szokásai és mecénatúrai tevékenységük a 18. századi Magyarországon – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Szűcs Adél: 18. századi magyar és erdélyi főrangú hölgyek olvasmányai, műveltségük és mecénási tevékenységük. – A XXII. Eötvös Konferencia 2021. április 23.
- Taschek Zoltán: Az 1927. évi ifjúságvédelmi törvény – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.
- Taschek Zoltán: Vass József kapcsolatrendszere – XXIV. Tavaszi Szél Konferencia. A Doktoranduszok Országos Szövetségének konferenciája. 2021. május 29.
- Varga Virág: A tatárjárás mint ugródeszka? Az 1241–42-ben harcoló magyar főurak politikai helyzete a mongol invázió után – Konferencia Clio műhelyében VII. Az ELTE Eötvös József Collegium Történetész műhelyének konferenciája. 2021. március 19.

A műhely által benyújtott pályázatok

A műhely a félév folyamán új pályázatot nem nyújtott be. Az ELTE BTK HÖK Tudományos Bizottság Tudományszervezési és Kutatási Pályázata (TKP) által korábban bécsi tanulmányi kirándulásra megítélt támogatás, illetve a szintén korábban elnyert CEEPUS támogatás igénybevétele még nem történt meg. Továbbra is kérdés, hogy a többszörösen halasztott utazás valamikor a közel jövőben lehetségessé lesz-e.

Közösségi munka, rendezvények

A félév legfontosabb vállalkozása a műhely szokásos műhelykonferenciájának megrendezése volt, amely esetében új kihívást jelentett, hogy ezúttal online formában került sor 2020. március 19-én és 20-án. A megváltozott megrendezési forma, az online lét okozta nehézségek ellenére igen örömdetes, hogy a műhely tagságának nagyobb része előadással vett részt a rendezvényen, amelyen végül összesen 22 előadás hangzott el. A konferencia levezetésében a néhány éve végzett műhelytagok működtek közre, akiknek ezúton is köszönet jár munkájukért.

Megjelent az előző félév előkészített műhelykötet, az *Opuscula* sorozat negyedik kötete, amely az előző évi műhelykonferencia előadásait, illetve a műhelytagok egyéb tudományos munkálkodásának tanulmánytá fejlesztett eredményeit tartalmazta, összesen 11 tanulmányt 192 oldal terjedelemben: *Opuscula IV. Tanulmányok Történész műhelyből*. Szerk. Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág, Rácz Balázs Viktor. Budapest, ELTE Eötvös Collegium, 2021.

Folytatódott az *Előadások a Történész műhelyben* sorozat, amelynek keretében ezúttal két előadás megtartására került sor, mindkettőre a műhely által használt Teams felületen online. Közülük az első 2024. február 24-én került sor és Bátorfy Attila, az ELTE BTK Média és Kommunikáció Tanszékének mesteroktatója tart *Történelem, adat és vizualizáció* címmel, és szorosan kapcsolódott az ebben a tematikában szervezett szemináriumhoz. A második előadás Neumann Tibor, az ELKH BTK Történettudományi Intézetének főmunkatársa tartotta 2021 április 28-án *Királyi udvar a középkor végi Magyarországon, avagy kik azok a palotások?* címmel. Új, a műhelytagság részéről érkező kezdeményezés volt az a kerekasztalbeszélgetés, amelyen a történettudomány és a társtudományok kapcsolatáról esett szó 2020. május 27-én. Műhelytitkárunk, Erdős András beszélgetőpartnere Bárh Dániel, Bali János és Klement Judit voltak.

Konferencia Clio műhelyében VI.

Az Eötvös Collegium Történetész műhelyének konferenciaprogramja

Időpont, helyszín: 2020. 03. 5–6., az Eötvös Collegium (1118 Budapest, Ménési út 11–13.) ELKH BTK Irodalomtudományi Intézet Tanácsterem

2020. 03. 05. (csütörtök)

8:45–9:00 HORVÁTH LÁSZLÓ igazgató és FAZEKAS ISTVÁN műhelyvezető köszöntője

9:00–9:45 NAGY BALÁZS – *Mongolok Európában, tatárok Magyarországon: a 13. századi támadások az újabb kutatások fényében* (plenáris előadás)

10:00–11:15 1. szekció – Első ókor, szekcióvezető: CZETI ISTVÁN

10:00 ERDÉLYI KAMILLA – *Erősz és Erisz egyesítője – a spártai fegyveres Aphrodité nyomában*

10:25 SZÜCS ADÉL – *Bor, civilizáció, halál- az attikai Ikariosz és Erigóné mítoszainak értelmezési lehetőségei*

10:50 MARSII ÁTILA – *A szarmata társadalom régészeti kutatása - korlátok, lehetőségek, módszerek*

11:15–11:30 Kávészünet

11:30–12:45 2. szekció – Első középkor, szekcióvezető: NAGY BALÁZS

11:30 VARGA SÁRA – *Az Árpád-kori központi bíráskodás megítélése a 19-21. századi historiográfiában*

11:55 SIMON VIKTÓRIA – *A Nagy Sándor-regény a középkori magyar társadalomban*

12:20 VARGA VIRÁG – *Győr nembeli Óvári Konrád pályafutása az Árpád-kor végén*

12:45–14:00 Ebédészünet

14:00–15:40 3. szekció – Kora újkor, szekcióvezető: ETÉNYI NÓRA

14:00 FARAGÓ DÁVID – *Az Izsákfalvi Márk család története a 15–16. században*

14:25 BACHUSZ DÓRA – *A kora újkori nádori helytartói intézmény historiográfiája*

14:50 PLANGÁR SÁNDOR – *Az uszkókok és vlachok letelepítése, és szerepük a Horvát-Szlavón Katonai Határőrvidék korai működésében*

15:15 RÁCZ BALÁZS VIKTOR – *A székelly birtokjog historiográfiája*

15:40–16:00 Kávészünet

16:00–17:15 4. szekció – 20. századi magyar művelődés- és kormányzattörténet: GELLÉRT ÁDÁM

16:00 HORVÁTH LEVENTE – *Tisza Kálmán bukása és a kormányválság a sajtó tükrében*

16:25 SELMECZI PÉTER FERENC – *Az orosz ellenségkép megjelenése az első világháború alatt kiadott magyar élclapok karikatúráin*

16:50 KIRCHHOF GRÉTA – *Kassa bombázása a korabeli napilapok tükrében*

2020. 03. 06. (péntek)andrás

9:00–10:15 5. szekció – 20. századi politika és művelődéstörténet I.: SIPOS ANDRÁS

9:00 PAP LÁZÁR – *A Baross-szövetség*

9:25 TASCHEK ZOLTÁN – *Vass József szociálpolitikai nézetei (1926-1930)*

9:50 KÓSA KRISTÓF – *A két világháború közötti magyar kommunista mozgalom néhány jellegzetességéről*

10:15–10:30 Kávészünet

10:30–12:10 6. szekció – Második középkor, szekcióvezető: NOVÁK VERONIKA

10:30 RUDOLF VERONIKA – *Fegyverszünet hat évre? A Cseh Királyság és a Magyar Királyság kapcsolatai 1254 és 1260 között*

10:55 VERES KRISTÓF GYÖRGY – *IV. Béla kancelláriája*

11:20 EGYED REGINA – *Porondon a társadalom. A városi ünnepségek előadójának társadalmi rétegződése a 14-16. századi Angliában*

11:45 PORKOLÁB ANNA SÁRA – *Halál a velencei Corpus Domini kolostorban*

12:10–13:30 Ebédészünet

13:30–15:10 7. szekció – Második ókoros szekció, szekcióvezető: CZETI ISTVÁN

13:30 SÜLE DÓRA – *Róma és a színház kapcsolata- A nők megjelenítése a római drámában*

13:55 PAPP JÜLIA – *Cicero és Catilina-összeesküvés*

14:20 GÓCZON TAMÁS – *Tárgyi emlékek a gall háború kutatásában*

14:45 HOSSZÚ KRISTÓF – *Vergilius Actiuma – Propaganda és valóság viszonya*

15:10–15:30 Kávészünet

15:30–15:45 8. szekció – 20. századi politika és művelődéstörténet II., szekcióvezető: VÖRÖS BOLDIZSÁR

15:30 ERDŐS ANDRÁS PATRIK – *Állam- és rendvédelmi szervek a Tanácsköztársaságban*

15:55 WODITSCH PÉTER – *A kassai jezsuiták használati és berendezési tárgyai 1938 és 1945 között az írott források tükrében*

16:20 SOMOGYI DÁNIEL – *Állambiztonsági jelentés a keletnémet-magyar kulturális kapcsolatokban (1949–1985): az egykori keletnémet Ministerium für Staatssicherheit tevékenysége*

16:45 FAZEKAS ISTVÁN műhelyvezető zárszava

Cathedra Magistrorum

2020/2021. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.273e/EC

Feldné Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum

– tanárkutatás XVI.

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A Cathedra Magistrorum (CM) koncepciójának megfelelően a 2020/2021-es tanév őszi félévi munkájának középpontjában a kutatómunka állt. A hangsúly ebben a félévben egyrészt a következő Országos Tudományos Diákkonferenciára benyújtott dolgozatok elkészítésére helyeződött, másrészt a CM sorozatának (Lexik – Band 5.) következő kötetébe készülő tanulmányok írására és a kötet kiadására. A CM tagjai a kutatási témáikon dolgoztak és önálló kutatásokat végeztek. A hallgatók kutatómunkáját a jelenlegi helyzetre való tekintettel rendszeres online konzultációk kísérték és segítették.

2020. december 10-én az OTDK Tanulás- és tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekció kari fordulóján végül két CM tag mutatta be készülő pályamunkáját. Mind a két téma a modern idegen nyelvek tanításának és tanulásának aktuális és releváns kérdésfelvetéseivel foglalkozik. A jelenlegi körülmények ellenére Szabó Vivien és Mónok Eszter CM hallgatók dolgozatukat elkészítették és sikeresen benyújtották a Tanulás- és tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekcióba. Szabó Vivien a tanulói autonómia fejlesztési lehetőségeit vizsgálta a szókincstanulás összefüggésében. Mónok Eszter, egykori Eötvös Collegista, dolgozatának témája az irodalmi szövegek szerepe a német mint idegennyelv-oktatásban.

A CM őszi programjának szerves része volt a Tanárakadémia könyvsorozatának a *CM-Beiträge zur Lehrerforschung. Lehrer-Denken. Lehrer-Wissen* sorozat ötödik kötetének szakmai előkészítése, koordinálása és szerkesztése. A kötet 2020 decemberében jelent meg, témája „Lexik”. A kötetben 18 tanulmány jelent meg több nyelven, amelyek a szókincs témáját különböző aspektusokból vizsgálják és számos új kutatási eredményt reflektálnak. A szerzők külföldi és hazai fiatal, valamint tapasztalt szakemberek. A kötetben lévő tanulmányok középpontjában az eddigiekhez hasonlóan a tanári tudás áll. A CM sorozatában eddig megjelent kötetekhez hasonlóan a legújabb kötet is kiemelten fontos ismereteket tartalmaz az idegennyelv-szakos egyetemi tanárképzésben mind a hallgatók, mind az oktatók és kutatók számára.

A kötet az alábbi linken érhető el:

https://eotvos.elte.hu/media/cd/35/7995f982874bfb6400330083ea-8543ad3a6bff4ff2de4e9cbf795b5fce1b/ec_Cathedra_Magistrorum-Band_V-Lexik.pdf

A Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületével (UDV) együttműködve a CM tagjai részt vettek az UDV őszi szakmai konferenciáján, melyre 2020. november 14-én online formában került sor. A „Deutsch im Anfängerunterricht” témájú konferencián a német mint idegen nyelv szak hazai képviselőinek előadásait lehetett meghallgatni, majd ezt követően egy fórum tette lehetővé a szakmai beszélgetést és tapasztalatcserét. A CM hallgatói nagy érdeklődéssel vettek részt a szakmai konferencián.

Az UDV konferenciájának programja:

Fachtagung des Ungarischen Deutschlehrerverbandes am 14. November 2020

Online-Tagung auf der Plattform Microsoft Teams

Thema: Deutsch im Anfängerunterricht

Programm

ab 9.00	Anmeldung in Microsoft Teams
10.00-10.20	Begrüßung, Eröffnung, Grußworte der deutschsprachigen Länder

10.30-11.00 Plenarvortrag 1. Ist aller Anfang schwer? Überlegungen zur Eigenart des Anfangsunterrichts

Vortragende: Tünde Sárvári (Universität Szeged Erziehungswissenschaftliche Fakultät „Gyula Juhász”)

11.10-11.40 Plenarvortrag 2. Umsetzung des DACH-Prinzips in den DaF-Unterricht. Anregungen zum reflektierten Umgang mit der Plurizentrik des Deutschen.

Vortragende: Eszter Kránicz (Szent-Györgyi Albert Grundschule und Gymnasium Budapest)

11.50-12.50 Praxisforum. Diskussion mit jungen DaF-Lehrenden

Teilnehmende: Helga Kovács (Audi Hungaria Schule Győr)

Viktória Fészki (Eötvös József Gymnasium Budapest)

Eszter Mónok (ELTE Eötvös József Collegium Budapest)

Rudolf Iványi (Österreichische Schule Budapest)

Moderation: Gabriella Perge (Eötvös Loránd Universität Budapest)

13.00-13.20 Generalversammlung des UDV

Bericht über die Aktivitäten des UDV 2019

Gabriella Perge (Generalsekretärin des UDV)

Finanzbericht des UDV 2019

Éva Szabó (Schatzmeisterin des UDV)

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak) csoportjainak jellemzése

A CM tagjai az egész félév során kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, nagy érdeklődést mutatva a tanári pálya és a tudományos munka iránt. Magas színvonalú kutatómunkát végeznek, ill. végeztek, és többen közülük publikációkat készítettek, és további tanulmányokon dolgoznak. Kiemelendő a hallgatók elkötelezettsége a szakjuk, a tanári pálya és a tudományos munka iránt.

A Cathedra Magistrorumban a 2020/2021-es őszi félévben több hallgató vett részt aktívan, azonban a Neptunban közülük három hallgató tudta a kurzus felvenni, mert a többi hallgató nem rendelkezik már több szabad kredittel.

Lehetőség szerint Mónok Eszternek a magas színvonalú és elkötelezett munkájáért igazgatói dicséretet javasolok.

A műhely tagjai a 2020/2021-es tanév őszi félévében:

Babocsay Csenge

Barabás Veronika

Bartha Regina

Mónok Eszter

Szalai Vivien

Vincze Veronika

2020/2021. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.590a/EC

Feldné Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum
– tanárkutatás XVII.

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A Cathedra Magistrorum (CM) Tanarakadémia működésének és belső dinamikájának megfelelően a hangsúly a 2020/2021-es tanév tavaszi félévében is a közös műhelymunkákra és a szakmai rendezvényeken való részvételekre helyeződött. A programok megvalósulására a kialakult járványhelyzet miatt azonban főként online formában került sor. A CM munkája a távolléti oktatás során rendszeres online konzultációk és szakmai beszélgetések keretében folytatódott a tavaszi félévben.

A hagyományoknak megfelelően a CM megalakulásától kezdve a tavaszi félév elején kerül sor az Eötvös Collegiumban egy szakmai projekt megrendezésére, melynek keretén belül hagyományosan a Bécsi Egyetem egy meghívott oktatója és kutatója tart előadást és interaktív műhelymunkát egy meghatározott témával kapcsolatosan. Az idei szakmai projekt megszervezésére is sor került „Entwicklung des beruflichen Selbstverständnisses von DaF-LehrerInnen.

Überlegungen zum Lexikon mehrsprachiger Sprachverwender*innen” címmel (tervezett időpont: 2021. március 1.- 2021. március 3., előadó: Dr. Thomas Fritz, Bécsi Egyetem), azonban a járvány miatt a megvalósulást 2021 novemberére kellett elhalasztani.

A 2020/2021-es tanév tavaszi félévi szakmai munkájának egyik legfontosabb része volt egy a tanári nyelv funkciójának vizsgálatával kapcsolatos szakdidaktikai kutatás megtervezése, kialakítása és lebonyolítása. A kutatás célja annak a vizsgálata, hogy a digitális oktatás milyen hatással van a tanári nyelv funkcióinak bővülésére. A kutatás témája az egyetemi idegennyelv-tanárképzés szempontjából kiemelten aktuális és releváns. A kutatási eredmények hozzájárulhatnak ugyanis a képzés tartalmainak optimalizálásához.

A CM ülésein, a hallgatókkal együttműködve került sor a kutatás előkészítésére, az elméleti háttér feldolgozására, a mérőeszköz (online kérdőív) kidolgozására, a kipróbálásra, valamint az adatfelvételre, amely a tavaszi félév során az ELTE ötöd-és hatodéves német mint idegen nyelv tanár szakos hallgatóinak körében valósult meg. Az így nyert empirikus adatok kiértékelése és elemzése folyamatban van. Az adatfelvétel ősszel a gyakorlókör tanárok körében folytatódik. A CM hallgatói a kutatás valamennyi fázisában aktív, lelkiismeretes és elkötelezett szerepet vállaltak.

A tavaszi félév munkájának másik fontos elemét alkotta a CM önálló sorozatának (*CM-Beiträge zur Lehrerforschung*) következő, hatodik kötetének az előkészítése, a kötet tartalmi koncepciójának kialakítása, valamint a szerzők megszólítása és meghívása. A kötet témája ezúttal a *Kompetenzen und Standards*, mely tematikusan szervesen illeszkedik a CM eddigi köteteihez. A kötetbe külföldi és hazai neves szakemberek kerültek meghívásra szerzőként, akik az egyes nyelvi kompetenciák kérdésével foglalkoznak majd a tanulmányaikban, melyek különböző nyelveken íródnak. Egy másik fontos témája a kötetnek a standardizáció, illetve a nyelvtanítást befolyásoló curriculumok kérdése. Ezen a téren is az utóbbi években jelentős változások történtek itthon és nemzetközi viszonylatban. Ezeket a változásokat tárgyalja néhány további tanulmány. Ebben a kötetben is a CM hagyományainak megfelelően publikálási lehetőséget kapnak a CM fiatal kutatói is. Bemutathatják szakdolgozatuk keretében végzett kutatásaikat, illetve OTDK dolgozataikat. A tervezett többnyelvű kötet kb. 400 oldal terjedelmű lesz, megjelenése 2022-re várható.

Megemlíthető tovább a CM egy további tervezett kiadványa, egy önálló *Bevezetés az idegennyelv-szakdidaktikába* című magyar nyelvű kötetet, amely elsősorban az egyetemi tanárképzés tartalmi megújulását kívánja szolgálni.

A Cathedra Magistrorum tavaszi félévi munkájában a megalapítása óta kiemelt szerepet kapnak a különböző iskolákban szervezett látogatások, amelyek szerves részét képezik a leendő tanárok szakmai önértelmezésének fejlődésének, valamint betekintést nyújtanak különböző magyarországi iskolák életébe és munkájába. Ezen túl lehetővé teszik az intézményekben tanító kollégákkal való beszélgetést és tapasztalatcserét. Ebben a félévben a járványhelyzet miatt sajnálatos módon ilyen jellegű látogatásra nem kerülhetett sor.

A Cathedra Magistrorum megalakulása óta szorosan együttműködik a Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületével (UDV). A CM tagok rendszeres résztvevői és előadói az UDV szakmai rendezvényeinek. Ebben a félévben a CM tagjai részt vettek az Egyesület online szakmai konferenciáján, melyre 2021. március 6-án „Neue Medien im DaF-Unterricht” címmel került sor. A CM tagjainak a konferencián lehetőségük volt a különböző magyarországi köznevelési és felsőoktatási intézmények példáján megismerni az online tanítás tapasztalatait. Lehetőségük volt ezen túl bekapcsolódni az előadásokat követő szakmai beszélgetésbe és tapasztalatcserébe, amelyen hazai és külföldi vendégek egyaránt részt vettek (a konferencia programját ld. a mellékletben). A CM tagjai és oktatói ezen túl publikációkon dolgoznak az UDV által készülő következő kötetbe.

A tavaszi félévben került sor a 35. Országos Tudományos Diákköri Konferencia megszervezésére, ezúttal online formában. Az OTDK Tanulás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai Szekció Idegen nyelvek tantárgy-pedagógiája II. tagozatában a CM két hallgatója, Szabó Vivien és Varga-Mónok Eszter, mutatták be dolgozatukat. Mind a két dolgozat az idegen nyelvek tanítása és tanulása szempontjából nagyon fontos és aktuális témát dolgoz fel. Szabó Vivien a tanulói autonómia fejlesztési lehetőségeit vizsgálta a szókincstanulás összefüggésében. Varga-Mónok Eszter, egykori Eötvös Collegista, dolgozatának témája az irodalmi szövegek szerepe a német mint idegennyelv-oktatásban. Mind a két dolgozat kiemelkedő és magas szintű munka mind tartalmi, mind nyelvi szempontból. A hallgatók az Idegen nyelvek tantárgy-pedagógiája II. tagozatában az alábbi eredményeket érték el.

Hallgató neve: Szabó Vivien

Dolgozat címe: Lernerautonomie und Wortschatzlernen im DaF-Unterricht
Elért helyezés: 2. helyezett

Felkészítő tanár: Prof. Dr. Feld-Knapp Ilona és Dr. Perge Gabriella

Hallgató neve: Varga-Mónok Eszter

Dolgozat címe: Kompetenzförderung mit literarischen Texten im Deutsch als Fremdsprache-Unterricht

Elért helyezés: Nem ért el helyezést

Felkészítő tanár: Prof. Dr. Feld-Knapp Ilona

Munkájuk bemutatása után mindkét hallgató lehetőséget kapott kutatási eredményeinek publikálásra különböző tudományos szakmai folyóiratban és kötetben.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A CM tagjai a félév során a korábbiakhoz hasonlóan, a rendkívüli körülmények ellenére kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, nagy érdeklődést mutatva egyrészt a tanári pálya és a tudományos munka, másrészt a szakmai programok iránt. Magas színvonalú kutatómunkát végeznek, ill. végeztek, és sokan közülük publikációkat készítettek, és további tanulmányokon dolgoznak. A félév során minden CM hallgató nagy odaadással és motiváltan vett részt az online formában megrendezett szakmai megbeszéléseken, valamint az empirikus kutatás előkészítésében és lebonyolításában. Lelkesen és érdeklődően vettek részt ezen túl a megvalósult szakmai programokon.

Külön kiemelendő, hogy a CM munkájához a tavaszi félévben is csatlakozott új hallgató. Összességében elmondható, hogy a CM minden korábbi és új tagja örömmel vesz részt a Tanárákadémia munkájában, nyitott a folytatásra és nagyfokú érdeklődést mutat a kutatómunka iránt.

A műhely tagjai a 2020/2021-es tanév tavaszi félévében:

Barabás Veronika

Bartha Regina

Hertai Katinka

Szabó Vivien

Vincze Veronika

Mind az öt, a tavaszi félévben a CM munkájában aktívan részt vevő hallgató számára magas színvonalú és elkötelezett munkájáért igazgatói dicséretet javaslok.

Eötvös József Collegium Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár Beszámoló 2021

Az év során márciustól a könyvtárosi feladatokat Mátyás Melinda látta el. A 2018-as év végi nagy értékű könyvrendelés dokumentumainak feldolgozása az év elején befejeződött. A kötetek átadásra kerültek a nyelvi műhelyeknek. Az évben 347 példány került felvételre az Aleph integrált könyvtári rendszerbe. A kötetek közül 24 magyar nyelvű, 37 német nyelvű, 160 francia, 15 olasz, 44 angol, 8-8 latin és görög, valamint 51 spanyol nyelvű nyelvkönyv, szépirodalom, illetve szakirodalom.

Ezen kívül a könyvtár ajándékozás útján is gyarapodott, összesen 24 ajándékkötet került 2021-ben az állományba. Az ajándékkönyveket a könyvtárosok a kialakult gyakorlatnak megfelelően kiemelt helyen, külön polcon helyezik el, az ajándékozó nevét a katalógusban is feltüntetve. A kötelező statisztikai adatszolgáltatás keretében a könyvtár februárban leadta a 2020-as évről szóló tevékenységi jelentést az Egyetemi Könyvtárnak. Az év végére az ELTE katalógusában megtalálható collegiumi könyvtári dokumentumok száma 8836-ra emelkedett.

NYELVTANULÁS

A 2020/21-es tanév őszi félévének
rendszeres
francia, olasz, német, angol, latin
és spanyol nyelvi kurzusai
az Eötvös Collegiumban

I. Francia nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Francia 1 – Egedi-Kovács Emese: Francia nyelv kezdőknek (A1/A2)

Francia 3 – Egedi-Kovács Emese, Bérénice Soucail: Francia nyelv középfeladóknek (A2/B1)

Francia 5 – Bérénice Soucail: Francia nyelv haladóknak (B1/B2)

Egyéb francia nyelvi kurzusok

Francia 8 – Bérénice Soucail: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2/C1)

II. Olasz nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Olasz 1 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv kezdőknek (A1)

Olasz 3 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv félközépfeladóknek (A2/B1)

Olasz 5 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv középfeladóknek (B2)

Egyéb olasz nyelvi kurzusok

Olasz 7 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelvi gyakorlatok (B2/C1)

III. Német nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Német 1 – Kukri Márta: Német nyelv kezdőknek (A1)

Német 3 – Varga Gábor: Német nyelv félközéphaladóknak (A2)

Német 5 – Hegyi Anna: Német nyelv középhaladóknak (B1–B2)

Egyéb német nyelvi kurzusok

Német 7 – Sós Gabriella: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)

Német 8 – Sára Balázs: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)

IV. Angol nyelv

Angol 7 – Egyed Regina: Angol nyelv középhaladóknak (B2)

Angol 8 A/B – Sántháné Gedeon Mária: Angol nyelv haladóknak (C1)

V. Latin nyelv

Latin 1/BT – Horváth László: Latin nyelv 1. bölcsészet- és társadalomtudomány-szakos hallgatóknak (A1)

Latin 1/T – Mészáros Tamás: Latin nyelv 1. történezhallgatóknak (A1/A2)

Latin 3/T – Mészáros Tamás: Latin nyelv 3. történezhallgatóknak (B1)

VI. Spanyol nyelv

Spanyol 1 – Tóth Zsuzsa Veronika: Spanyol nyelv 1. (A1)

Spanyol 3 – Óvári Kitt, Szántó Hanna Magdolna: Spanyol nyelv 3. (A2)

Spanyol 5 – Klempáné Faix Dóra: Spanyol nyelv 5. (B1)

A 2020/2021-es tanév őszi félévének
francia, olasz, német, angol, latin
és spanyol nyelvi kurzusai
az Eötvös Collegiumban
(összesítő a kurzusvezetők beszámolóí alapján)

**I. Francia nyelvi kurzusok
(3 oktató, 4 csoport, 37 fő)**

Rendszeres felmenő képzés (2 oktató, 3 csoport, 23 fő)

Francia 1

A1/A2 | csütörtök: 14.30–16.00, csütörtök: 16.15–17.45 | Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese | 9 fő

Tananyag: Alcaraz (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau A1, 2016, 1–6. fejezet (+ CD és DVD). Kiegészítő tankönyvek: Bescherelle, *La conjugaison pour tous*, Hatier.

Témakörök, lexika: Bemutatkozás, megszólítás, köszönés, elköszönés, személyes adatok, elérhetőségek megadása, útvonal tervezés, tájékozódás, múzeumok, tömegközlekedés, foglalkozásnevek, vásárlás, üzletek, rendelés étteremben/kávézóban, étkezés, receptek, véleménynyilvánítás (*aimer, détester* stb.), a hét napjai, hónapok, dátum, ruházat/öltözködés, ruhavásárlás, időjárás, elektronikai cikkek vásárlása (a legújabb informatikai szókincssel), napi rutin, hobbik, háztartási munkák, óra, találkozó megszervezése, szórakozási lehetőségek, telefonos foglalás, jegyvásárlás, Franciaország földrajza, Európa országai, nemzetiségnevek, Franciaország Európában, frankofónia, önkéntes munka, sport. Elsajátított nyelvtani szabályok: Névelők, kérdő mondat típusok, tagadás, tőszámnevek, sorszámnevek, jelen idő, közvetlen jövő idő (*futur proche*), közelmúlt (*passé récent*), *passé composé*, névmások, anyagnévelő,

prepozíciók, felszólító mód, visszaható igék, foglalkozásnevek hímnemben és nőnemben, egyes szám / többes szám, melléknév helye. – A félévi munka értékelése: A francia kurzus résztvevői mindannyian kezdő szintről indultak. Mivel tehetséges, jó képességű hallgatók, és az órákra is lelkiismeretesen készültek, annak ellenére is jól tudtunk haladni, hogy a járványhelyzet miatt ismét át kellett állnunk a távoktatásra. Mivel az online oktatás technikai feltételei jóval kedvezőbbek voltak, mint a tavaszi félévben, ez az oktatási forma sem a tanórák hangulatát, sem a tanulás módszertanát érdemben nem befolyásolta. A félévre tervezett tananyagot sikerült elvégeznünk (1–6. fejezet). A Microsoft Teams felületén kialakított rendszer segítségével az osztott csoportos munkát is meg tudtuk valósítani. A hallgatók kéthetente rövid tesztet írtak a megelőző órák anyagából. A kurzus végén a zárótesztet a tankönyv tesztfeladatai alapján állítottam össze.

Francia 3

A2/B1 | hétfő 10.00–11.30, szerda 18.00–19.30 | Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese, Bérénice Soucaïl | 2 fő

Tananyag: Heu (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau A2, 2016 (+ CD és DVD). Kiegészítő tankönyvek: Bescherelle, *La conjugaison pour tous*, Hatier; Tschirner–Erdős, *Francia szókincs. A leggyakoribb szavak tematikus gyűjteménye*, Cornelsen, Berlin / Maxim, Szeged.

Témakörök, lexika: Felsőoktatás, a francia oktatási rendszer, külföldi tanulmányok, Erasmus-program, művész-életrajzok, munka és magánélet, szabadidő, találkozó megbeszélése, szórakozási lehetőségek, hobbi, sport, játékok, irodalmi szöveg olvasása, fényképleírás, emlékek, turizmus, levél- és képeslapírás, internetes kommunikáció, tájleírás/időjárás (tengeren, vidéken, hegyekben), vakáció, civilizációs ismeretek (Pétanque és más kedvelt francia játékok), frankofónia (ünnepek és fesztiválok). Lakástípusok, lakásbérlet, diákszállás, Párizs híres kerületei, munkavállalás, eltűnőben lévő foglalkozások, robotika, innovációk, az internetes nyelv „franciásítása”, sport, egészségmegőrzés, betegségek, orvosnál, vásárlás, élelmiszerek, gasztronómia, belső tulajdonságok leírása. Nyelvtan: A korábban tanult igeidők ismétlése, gyakorlása, *plus-que-parfait*, *participe passé* egyeztetése, előidejűség és utóidejűség, tagadó mondat (*ne ... rien/personne/jamais/plus*), az *y* és *en* névmások, a melléknév

helye, időhatározók, igevonzatok, igeragozás. *Subjonctif présent/passé*, vonatkozó névmások, hasonlítás, birtokos névmások, *on*, feltételes mód, tiltás és felszólítás, *ne...que*, felsőfok, névmások helye, határozatlan névmások, kérdő névmások, főnevek neme, igevonzatok, az *imparfait* és a *passé composé* használata, *plus-que-parfait*, *les hypothèses*, személytelen szerkezetek, *constructions impersonnelles*, *constructions « subjonctives »*. – A félévi munka értékelése: A Francia 3. kurzus a szemeszter felétől szintén távoktatásban folytatódott, ami ebben az esetben sem okozott nehézséget. A kurzus résztvevői ugyan nem voltak egységes nyelvi szinten (volt, aki már gimnáziumban is tanult több éven keresztül franciául, de olyan is, aki csupán egy éve kezdte a nyelv tanulását teljesen kezdő szintről), ennek ellenére nagyon jó tempóban haladtunk, az előre eltervezett tanmenet szerint.

A francia lektor beszámolója: Groupe A2: Horaire : 18h-19h30 le mercredi. Groupe de 3 élèves. Nous avons travaillé principalement autour des thèmes du manuel (nous avons terminé 3 unités / 6) mais aussi à partir de documents divers (vidéos, articles) notamment depuis que les cours sont en ligne. Comme le groupe est de taille réduite nous pouvons facilement travailler les compétences orales, autour de situations de la vie courante ou d'activités ludiques (commander un repas au restaurant, inventer un objet du futur, raconter ses vacances). Nous abordons progressivement les points de grammaires (à l'aide du manuel) avec lesquels nous nous familiarisons principalement à l'écrit (écriture de petites phrases, de cartes postales). Les élèves sont motivées et on fait beaucoup de progrès depuis le début de l'année.

Francia 5

B1 | péntek 14.00–15.30, péntek 15.30–17.00 | Kurzusvezető: Bérénice Soucail
| 12 fő

Groupe B1: Horaire : 14h-17h15 le vendredi. Groupe de 8 élèves. Nous travaillons à partir du manuel pour ce qui est des thèmes et des points de grammaire mais j'essaye de trouver d'autres sources documentaires (notamment depuis que les cours sont en ligne) pour que celles et ceux qui ont déjà suivi le cours l'an dernier découvrent quand même de nouvelles choses. Au début de l'année nous avons travaillé beaucoup autour du vocabulaire et de la grammaire mais les cours en ligne rendent cela un peu difficile : depuis novembre, j'essaye de

centrer les cours visio autour des compétences orales. Les élèves ont réalisé des petites présentations orales concernant des articles de presse à la fin du semestre, et me rendaient aussi des devoirs écrits (lettres, petits textes, dialogues). – Le groupe B1 était très hétérogène au début de l'année (deux élèves ont finalement rejoint le groupe B2 et une le groupe A2), ce qui a pu poser quelques difficultés. Avec le passage des cours en ligne certains élèves ont décroché le cours, même si la majorité d'entre elles/eux a pu suivre et a continué de faire des progrès ! J'ai parfois l'impression que le niveau de certains élèves stagne un peu, mais il est difficile de les faire progresser en ligne, d'autant que le niveau B1 est un niveau intermédiaire déjà bon mais difficile à dépasser. Pour le S2 je compte modifier légèrement l'organisation des cours (en ligne) en donnant moins de travail à rendre mais en allongeant le temps de visio pour travailler plus la grammaire.

Egyéb francia nyelvi kurzusok (1 oktató, 1 csoport, 4 fő)

Francia 8

C1 (felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő) | szerda 13.30–15.00, csütörtök 13.00–14.30 | Kurzusvezető: | 4 fő

Groupe B2/C1: Horaire : jeudi de 15h à 16h30 et mercredi de 14h à 15h30. Groupe de 7 élèves. Nous suivons le manuel pour ce qui est des thèmes et des points de grammaire mais la plupart des documents que nous étudions sont désormais des sources extérieures. Au début de l'année, nous avons travaillé surtout les compétences orales (et la fluidité du langage des élèves a bien progressé), désormais, avec les cours en ligne, je les familiarise avec différents types de production écrites (essais, écritures d'invention, compte rendu argumenté). Les élèves ont réalisé des exposés en binôme autour du thème du voyage à la fin du semestre. – Il y a une très bonne dynamique dans ce groupe, les élèves sont motivé-es et ont envie de parler français ! Au S2, si les cours repassent en présentiel, on pourra se concentrer davantage sur des aspects culturels (tout en continuant bien sûr à travailler la langue) car les élèves sont désormais à l'aise avec la plupart des actes langagiers.

II. Olasz nyelvi kurzusok (1 oktató, 4 csoport, 31 fő)

Rendszeres felmenő képzés (1 oktató, 3 csoport, 23 fő)

Olasz 1

A1 | hétfő 16.00–18.00 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | 12 fő

Tananyag: Ziglio, Luciana – Rizzo, Giovanna: *Nuovo Espresso* 1, Alma Edizioni, Firenze 2014.

Érdeklődő, szorgalmas csoport indult szeptemberben. A tankönyv első öt leckéjében szereplő tananyagon túl sok gyakorlásra és kiegészítésre is maradt idő és figyelem a csoport részéről. A kiejtési szabályok után, a nyelvtani témaköröket illetően a hallgatók felismerik a különböző szófajokat, képesek a szókincsük részét alkotó szabályos főnevek nemének felismerésére, ismerik a határozott és határozatlan névelők egyes és többes számát. Az igenevek esetében meg tudják különböztetni a végződéseket, a szabályos és a legfontosabb rendhagyó igéket kijelentő mód jelen időben helyesen ragozzák. Kijelentő, tagadó és kérdő mondatokat is alkotnak önállóan. A modális igék használatát ismerik, gyakorlatban jól alkalmazzák. Ismerkednek az egyszerű és a határozott névelővel ellátott prepozíciók használatával. Szókincsüket az alapvető személyes információk (kapcsolatfenntartó kérdések, külső és belső tulajdonságok, tanulás, munka, szabadidős tevékenységek; számok, idő, dátum, időjárás), az étkezés (étkezési szokások, éttermi rendelés), a mindennapi élet (napirend, cselekvések gyakorisága, preferenciák) és a turizmus (szállás- és asztalfoglalás, városnézés) témakörében bővítették. Számonkérés félév közbeni tesztek, röpdolgozat és fogalmazások segítségével történt. A csoport órái jó hangulatban, tartalmasan teltek a jelenléti és a távoktatási alkalmakon egyaránt. A hallgatók szorgalommal, lelkesedéssel tanulják az olasz nyelvet, bizonytalanság esetén olaszul kérdeznek, és igyekeznek mindent pontosan elsajátítani.

Olasz 3

A2/A2 | péntek 15.30–17.30 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | 8 fő

Tananyag: Ziglio-Rizzo: *Nuovo Espresso* 2. Alma Edizioni, Firenze 2014.

A tavalyi kezdő csoport órájának folytatásaként indult szeptemberben a félközepshaladó nyelvóra. A jelenléti és a távolléti alkalmak változatosan, hatékonyan teltek. A hallgatók a kurzus során az olasz nyelv alapkövein túl (*imperfetto* igeidő és feltételes mód; tárgyas és részes névmások használata egyszerű és összetett igeidőkkel, modális igékkel; vonatkozó névmások, hasonlító szerkezetek, *verbi pronominali*) számos nyelvtani „finomságot”, alapos nyelvismeretet eredményező elemet is elsajátítottak. Szókincsüket a ruházat, az utazás, a szabadidős tevékenységek témakörében bővítették. A csoport általánosságban érdeklődéssel áll az olasz nyelvtanuláshoz, bár az egyéni időráfordításban és az órákon való részvételben is érezhetőek különbségek.

Olasz 5

B2 | csütörtök 18.00–19.30 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | 3 fő

Tananyag: De Giuli-Guastalla-Naddeo: *Nuovo Magari B2*, Alma Edizioni, Firenze 2014.

Mivel a felmenő rendszerben az előző évben kimaradt félközepshaladó évfolyam miatt nem hirdettünk középfaladó kurzust, a három hallgató igénye alapján indítottam a B2 szintű órát heti egy alkalommal és otthoni munkával, távoktatásos formában. A három résztvevő célja közös: elmélyíteni és rendszerezni a meglévő, hozzávetőlegesen középfokú nyelvvizsga szintű ismereteit, ezen belül kinek a szókincs bővítése, kinek a nyelvtani áttekintés kap nagyobb fókusz. A kurzuson használt segédkönyv remekül kísérte és segítette a fél-éves munkát, a kötőmód részletes elemzésén és gyakorlásán túl a különböző múlt idők használatát is nyílt alkalom gyakorolni. A hallgatók a szókincsüket a művészetek, a mindennapi élet és turizmus, a történelem és a lakberendezés témakörében bővítették autentikus olasz nyelvi szövegek használatával.

Egyéb olasz nyelvi kurzusok (1 oktató, 1 csoport, 8 fő)

Olasz 7

B2/C1 | szerda 18.45–20.15 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | 8 fő

Oktató által összeállított tananyag mellett: Bertoni-Nocchi: *Le parole italiane*. Alma Edizioni, Firenze 2003; Guida-Pegoraro: *Nuovo Espresso 6. C2*, Alma Edizioni, Firenze, 2019 (unità 1–3).

A kurzuson elsősorban haladó nyelvtudású hallgatók igényéhez mérten igyekeztem összeállítani a tananyagot. Fontos szerepet kapott a szóképzés vizsgálata, a különböző szóképzési lehetőségek gyakorlása, elemzése feladatokon keresztül. Ugyanakkor autentikus szövegek és újságcikkek segítségével az újságírói szaknyelv, a tudományos stílus is górcső alá került. A résztvevők munkáját az otthonra kiadott fogalmazások minősége és az órai aktivitás fényében értékeltem. A hallgatók a feladatok és a közösen elemzett szövegek segítségével tudatosabban, árnyaltabban használják a nyelvet írásban és szóban egyaránt.

III. Német nyelvi kurzusok (5 oktató, 5 csoport, 46 fő)

Rendszeres felmenő képzés (3 oktató, 3 csoport, 22 fő)

Német 1

A1 | szerda 20.00–21.30; csütörtök 18.00–19.30 | Kurzusvezető: Kukri Márta
| 7 fő

A kurzus célja a német nyelvi ismeretekbe való bevezetés volt. A hallgatók többsége nem, vagy csak kevés ideig tanult németül, ezért az alapoktól kezdtük a munkát. Általában elmondható, hogy motivált volt a csoport, nyitottan álltak hozzá a tananyaghoz, bátran kérdeztek, keveset hiányoztak. A félév során három témát tudtunk átvenni: a hallgatók megtanulták bemutatni önmagukat és szűk családjuk tagjait, gyakorolták a kávézóban való rendelést, illetve elsajátították a lakáshoz kapcsolódó szókincset. Mindeközben gyakorolták az igeragozást jelen időben, a határozott és az általános névelő használatát minden számban és esetben, illetve a tagadást és a helyet jelölő prepozíciók alkalmazását is. A félév végén a karácsonyhoz kapcsolódó szókincssel foglalkoztunk, illetve elsajátítottuk a képleírás alapvető kifejezéseit is.

A félév második felében a digitális átállás miatt Google Classroom és Meet segítségével folytattuk a munkát, a csoport ilyen körülmények között is megőrizte motivációját és színvonalas teljesítményét. A heti két órából egyet – a csütörtököt – tartottuk meg valós időben, a másik óra időpontjában a kurzusvezető felügyeletével tanulópárokból gyakoroltak a hallgatók heti egyszer. – A vizsgaidőszak alatt a szintentartás a Goethe Institut A1-es próbanyelvvizsga-feladatsorának segítségével történt, melynek mind az írásbeli, mind a szóbeli részét teljesíti a csoport.

Német 3

A2 | kedd 20.00–21.30; csütörtök 18.00–19.30 | Kurzusvezető: Varga Gábor | 4 fő

A kurzus során a *studio 21* A1-es szintű tankönyvvel dolgoztunk, annak utolsó négy leckéjét vettük át részletesen. Az érintett témák: Urlaub, Essen und Trinken, Kleidung und Wetter, Körper und Gesundheit. Főbb nyelvtani témakörök: Imperativ, Perfekt, Adjektivdeklinaton, zu+Infinitiv, Syntax (keretes szerkezetek). A tankönyv leckéit magunk mögött hagyva a sorozat következő kötetével, a *studio 21* A2-vel folytattuk a munkát. A kis létszámú, négy fős csoport ideálisnak bizonyult a páros, illetve csoportos munkához, ezekkel a lehetőségekkel gyakran éltünk az órákon, amit a hallgatók jól fogadtak és hasznosnak, sikeresnek éltek meg. Mindenki szorgalmasan dolgozott a félév során, a csoport két új tagja is nagyon könnyen és gyorsan bekapcsolódott a munkába. Hat alkalomnál több hiányzás senkinél sem fordult elő. A karantén során hetente legalább egy alkalommal tartottunk kontaktórát Google Meet-en keresztül. Mindent egybevetve a csoport motivált volt, szorgalmasan dolgozott és komolyan vette a kurzust és az azzal járó feladatokat – öröm volt velük dolgozni.

Német 5

B1 | hétfő 20.15–21.45 (majd kedd 17.30–19.00); csütörtök 18.00–19.30 | Kurzusvezető: Hegyi Anna | 11 fő

Tananyag: Buscha–Szita: *Begegnungen. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch*.

Niveaustufe B1+. Leipzig: Schubert 2013. 1–3. lecke és kiegészítő anyagok, 4. lecke eleje.

A félévet szerencsére jelenléti oktatással kezdtük, ezt igyekeztem kihasználni a német iránti pozitív attitűd (újbóli) kialakítására, illetve igyekeztem minél több olyan órát tartani, ami egyszerre használja ki azt, hogy egy térben vagyunk és törekszik nem kifejezetten fertőzésveszélyes lenni. A könyv adta tematikában és nyelvtanban mozogva a nyelvi szint végre lehetővé tett nagyobb rugalmasságot, több külső anyag bevonását, amit lehetőségeim szerint meg is tettem. A félévben a legnagyobb hangsúly azon volt, hogy a szókincset és a kifejezésmódok tárházát bővítsük, új kötőszavakat tanultunk, többet foglalkoztunk a feltételes

móddal és megismerkedtünk a passzív szerkezetekkel is. A passzív kapcsán komolyabban foglalkoztunk a német nyelvű szövegalkotással is. A csoport előéletéből fakadóan sok mindent tud felületesen, viszont nem törekszik a pontos nyelvhasználatra, amikor ilyen jellegű kérdésekkel konfrontálódik, hamar elveszíti a lelkesedését. Idén azt a taktikát választottam, hogy a nagyobb nyelvi szerkezetekre több időt szántam, míg egyes kisebb elemeket (*n*-Deklination) ennek alárendelve kihagytam. Úgy érzem, hogy ezen taktika mentén lesz érdemes tovább haladnunk, hogy a csoport passzív tudása magasabb nyelvi szintre jusson, ahol már valóban élvezheti is a nyelvet. A cél az, hogy a jövőben videók, rövid szövegek segítségével becsempésszem a mai német nyelvet és kultúrát a csoport életébe, hogy aztán ezek „fogyasztásával” is bővíljen a szókincsük, jobban ráérezzenek a kiejtésre és a nyelvtani szabályokra is. Ezt lehetne aztán a B2-re való készülés folyamán aktivizálni a csoportot érdeklő témák feldolgozásával. Ha sikerült eltalálnom a csoport érdeklődését, a tanulók lelkesen és eredményesen dolgoztak. Azt hiszem, idén a korábbiakhoz képest az íráskészséget sokkal jobban sikerült fejleszteni, a szóbeli kommunikáció szokásosan erősen volt jelen, a hallás utáni szövegértést fejlesztő feladatokból viszont – visszatekintve – többet is feldolgozhattunk volna.

Egyéb német nyelvi kurzusok (2 oktató, 2 csoport, 24 fő)

Német 7

B2 (német középfokú nyelvvizsga-előkészítő) | hétfő 20.00–21.30 (Skype);
péntek: hetente írásbeli feladatsor leadása | Kurzusvezető: Sós Gabriella | 10 fő

A félév során a digitális munkarendre átállva 2020 szeptemberétől online formában, Skype-on tartottuk a nyelvkurzust: a heti első időpontban 90 percben szóbeli részt, a második időpontban pedig önálló munkában az írásbeli részt. A feladatokat a nyelvvizsgafeladatok követelményeihez igazítva válogattam ki, kiegészítve a jelenlegi járványhelyzetre vonatkozó speciális szókincssel. A feladatokhoz a *Deutsche Welle* (<https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055>) anyagait vettem alapul, illetve egészítettem ki saját feladatokkal, ezek a korábbi években is nagyon hasznosnak bizonyultak, ebben a kurzus résztvevőinek visszajelzéseit vettem figyelembe. Nagy hangsúlyt fektettünk a szóbeli kommunikációra is, hiszen a heti két órából az egyik alkalom teljes mértékben erre

a területre koncentrált. Az egyes heti témaköröket részletesen körbejártuk, gyakorolva ezzel az érvelést és a mindennapi kommunikációt német nyelven, valamint ismételtük az olyan alapvető szituációkat, mint bemutatkozás, a saját kutatási terület és tanulmányok bemutatása. Az egyes témakörökhöz, illetve a mindennapi életben gyakran használt szófordulatokból közösen szöszedeket is készítettünk. Ezen kívül pedig tematikus videókat is megtekintettünk, amelyek jó alapot szolgáltattak a beszélgetések elindításához. A heti feladatsorok tartalmaztak nyelvtani ismétlést, hallásértést, szövegértést, képleírást és szövegalkotási feladatokat. A félév során a hallgatóknak ismét lehetőségük nyílt önálló, 10-15 perces prezentáció készítésére, amelyhez szabadon, saját kutatási területüknek vagy érdeklődésüknek megfelelő témát dolgozhattak fel PPT-t formában, illetve minden témakörből glosszáriumot is készítettek a csoport részére. A prezentációkat minden résztvevő nagyon körültekintően készítette el. Hasznosnak bizonyult ez a formátum, hiszen a tanulmányaik kapcsán vélhetően külföldi hallgatóság előtt is beszámolnak majd saját tanulmányaikról, kutatásaikról. A félév során elláttam a résztvevőket számos hasznos információval, nyelvtani táblázatokkal, segédanyagokkal, beleértve a YouTube-on található német nyelvű portálok hanganyagait is, melyeket a későbbiekben is tudnak hasznosítani (zdf-online híradások, tudományos ismeretterjesztő műsorok, kisfilmek, klipek stb.). A félév menetében sajnálatos módon ismét némi törést okozott a koronavírus második hulláma miatt elrendelt kollégiumi kiköltözés, ill. az egyetemi távoktatásra való átállás, de ezt a kis nehézséget a csoport kifejezetten kooperatív hozzáállásának köszönhetően gyorsan át tudtuk hidalni. A kurzuson részt vevő összes hallgató aktív és lelkiismeretes volt. A félév során hetente megkapták a feladatsort, amelyet minden hét péntekéig kellett megoldani. A benyújtási határidőket minden résztvevő betartotta. Ezzel egyidejűleg pedig a hallgatók számára folyamatosan biztosítottam az egyéni konzultáció lehetőségét is, folyamatosan a csoport rendelkezésére álltam. A házi dolgozatokat és a levélváltást a transzparencia és ellenőrizhetőség érdekében külön elmentettem ebben a szemeszterben is. Az eredmények tükrében elmondható, hogy a résztvevők a 2020/21-es tanév őszi félévében is folyamatosan készültek a krízishelyzet ellenére is, lelkiismeretesen és felkészülten vettek részt a távoktatásban.

Német 8

C1 (német felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő) | A: kedd 18.00–19.30, B: kedd 20.00–21.30; A+B: csütörtök 19.00–20.30 | Kurzusvezető: Sára Balázs | 14 fő

Tananyag: Buscha–Raven–Toscher: *Erkundungen Deutsch als Fremdsprache. Integriertes Kurs-und Arbeitsbuch, Sprachniveau C2*. Leipzig: Schubert 2014. 3. lecke (+hanganyag); Goethe-mintatesztek, napi sajtó (heti rendszerességgel a *Spiegel* aktuális cikkei)

A Goethe ZD és ÖSD C1-es, valamint egyéb német komplex felsőfokú német nyelvvizsgára felkészítő német kurzus jelen félévében az *Erkundungen*-tankönyvsorozat C2-es szintű kötete harmadik leckéjének részletes feldolgozása mellett ismét elsősorban a társalgásra és a napi hírek, aktuális problémák, gazdasági, politikai, társadalmi, környezetvédelmi stb. témákról szóló cikkek, sajtóinterjúk és -riportok rendszeres, intenzív olvasásával és az inputszövegek témáinak szóban és írásban történő megvitatásával foglalkoztunk. A résztvevők mintegy harmada már az előző félévben is a felsőfokú német nyelvvizsgaszintnek megfelelő nyelvi készségekkel rendelkezett, de véleményem szerint a csoport többi tagja (így a szeptemberben csatlakozott hallgatók is) viszonylag közel állnak a nyelvvizsgabizonyítvány megszerzéséhez. A C2-es tankönyv tárgyalt fejezete a sorozat koncepciójához illeszkedve tematikusan és nyelvtanában is sokszínű és szerteágazó, így viszonylag tág mozgásteret biztosított az egyéni, részben spontán ötletek megvalósítására és a felmerülő kérdések megvitatására, de a munka során felmerülő kisebb-nagyobb hiányosságok pótlására vagy egyes nyelvi bizonytalanságok pontosítására is. A csoport félévi munkáját benyomásaim szerint – a félévközi távoktatás újbóli bevezetésének ellenére is – örömmel és lelkesen végezte: a hallgatók érdeklődők és az órákon (ha megjelennek) mindig aktívak, jóllehet a kiadott házi feladatokat nem mindig készítik el, illetve – ritka kivételektől eltekintve – jellemzően sajnos nem élnek azzal a lehetőséggel, hogy „menetrenden kívüli” mintateszteket és fogalmazásokat oldjanak meg és készítsenek el. A gyakran nem, vagy csak minimális mértékben irányított szóbeli-társalgási feladatok továbbra is egyértelműen a legnépszerűbbek az órai munka során: a rendelkezésre álló 90 percből átlagosan 60–70 percet intenzív csoportos vagy tanulópárban folytatott beszélgetéssel töltöttünk az adott témákban (ezt az online-oktatás alatt a Teams-alkalmazásban, kurzus-alcsoportokba történő spontán besorolással oldottuk meg).

IV. Angol nyelvi kurzusok (2 oktató, 2 csoport, 36 fő)

Angol 7

B2 | szerda 16.00–17.30, csütörtök 17.30–19.00 | Kurzusvezető: Egyed Regina
| 9 fő

Tananyag: A csoporttagok érdeklődési területeinek megfelelően egyénileg kidolgozott anyagok, feladatok, cikkek, videók, nyelvvizsgák, nyelvvizsga-gyakorlófeladatok.

A félév során a B2-es csoport a hatékony differenciálás érdekében csoportbontásban működött. A haladó csoporttal szerdánként rövid ismételés után az *English File 4.* kiadásának *Intermediate* szintű kötetével haladtunk tovább, ahol az előző tanév végén abbahagytuk. A csoport novemberig élőben, novemberből pedig feladatalapú órákkal és kéthetente beszédkészséget gyakorló kontaktórákkal működött. A „fontolva haladó” csoporttal pedig az *English File 4.* kiadásának *Elementary* szintű kötetével dolgoztunk csütörtökönként, a csoport tagjainak távolléte miatt többnyire online formában végzett feladatokkal és beszédgyakorló kontaktórákkal.

Angol 8

C1 | A) péntek 14.00–15.30; B) péntek 15.30–17.00 | Kurzusvezető: Sántháné Gedeon Mária | 27 fő

Tananyag: *Premium C1*. Pearson 2009.

V. Latin nyelvi kurzusok (2 oktató, 3 csoport, 39 fő)

Latin 1/BT

A1 (a BTK és TTK hallgatóinak). | kedd 7.15–8.05 | Kurzuszvezető: Horváth László | 31 fő

Tankönyv: digitális latin nyelvkönyv – a romanisztika alapszak hallgatóinak http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Okor-kelet/Latin/index.asp_id=16.html (1–4. fejezet)

Témakörök, lexika: Az egyes olvasmányokhoz kötődő kultúrtörténeti ismeretek. Róma alapítása, Catullus. Latin szólások és magyar értelmezésük. A négy olvasmány szókincse. Elsajátított nyelvtani szabályok: Az I–V. declinatio, az I–II. és III. declinációs melléknevek. Főnevek és melléknevek egyeztetése. Az A. ipf. és pf. alakok ragozása az I–IV. coniugatióban. Az inf. ipf. Az *is*, *ea*, *id*, a *qui*, *quae*, *quod* névmások ragozása. A létige A. ind. ipf. ragozása.

A félévi munka értékelése: A Collegiumban kötelező latin nyelvtanulás a mindenkor BA elsőéves (bölcészettudományi és társadalomtudományi karokon tanuló) collegistákra vonatkozik. A kurzust a NEPTUN rendszerben 31 fő vette fel, illetve kapott (vagy nem kapott) rendszerszerűen jegyet. A követelmények az egyetemi „latinköteles” (romanista stb.) előírásoknak megfelelően igen szereznyek. Az előírt féléves tananyag elsajátítása a bolognai képzés bevezetése előtt egy-egy egyetemi polgárnak legfeljebb két hét alatt sikerült. A szeminárium voltaképpen – találó collegista megfogalmazással – „osztályfőnöki óra”, ahol a latintanárral, aki történetesen a Collegium igazgatója (sajátos történelmi okok miatt immár 20 éve), a tananyag mennyiségétől függetlenül leginkább a diákok szellemiségét, munkamorálját ismerheti meg. Az érdemjegy minősége vagy annak esetleges elmaradása önmagáért beszél. Óhatatlanul szembesülnünk kell azonban azzal a ténnyel, hogy a collegisták igyekezete az egyetemi átlagot így is messze meghaladja. A párhuzamos egyetemi latin kurzusokon olykor még ennyit sem végeztek el. Mindazonáltal – fentiek jelenlegi megváltoztathatatlanságát tudomásul véve – hallgatóink általános emberi hozzáállásával kapcsolatban kifejezetten kedvező benyomásaim voltak.

Latin 1/T

A1 | csütörtök 9.30–11.00 (MS Teams) | Kurzusvezető: Mészáros Tamás | 2 fő

Tananyag: Ferenczi–Monostori: *Latin nyelvkönyv*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1998; Nagy–Kováts–Péter: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1996.

A nyelvet kezdőként tanuló hallgatók először megismerkednek a latin helyével az indoeurópai nyelvcsaládon belül, majd megkezdik az alaktan elsajátítását. Az első félév anyaga: I–V. declinatio (fő- és melléknévek); az activ igeragozási rendszerből: praes. és praet. impf. ind., praes. és praet. perf. ind.; rendhagyó igék (létige, *eo, volo*); a névmások közül: személyes névmás, vonatkozó névmás, mutató névmások. A nyelvtani anyag elsajátítása és a szókincs bővítése praeparált olvasmányok feldolgozása segítségével történik: De provinciis; Sententiae; De Romulo et Remo; A bögre; De triumphis; Augustus tettei. A jegyszerzés feltételei: háromnál nem több hiányzás, folyamatos órai munka, az órai dolgozatok megírása. A hallgatók szorgalma dicséretes, a teljesítmény tekintetében határozottsága és aktív órai munkája miatt valamennyire Göncz Zsófia felé billen a mérleg.

Latin 3/T

B1 | szerda 14.30–16.00 (MS Teams) | Kurzusvezető: Mészáros Tamás | 6 fő

Tananyag: Ferenczi–Monostori: *Latin nyelvkönyv*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1998; Nagy–Kováts–Péter: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1996.

A tananyag a *Latin nyelvkönyv* alábbi olvasmányainak feldolgozása (fordítás, szókincs) volt: Szent György és a sárkány; A „nyolc boldogság”; A britannok életmódja; A gallok családi élete; Az agrigentumiak Hercules-szobra; A cataniai Ceres-szobor megszerzése. Áttekintettük továbbá az olvasmányokhoz kapcsolódó nyelvtani anyagot: a passivum, deponens és semideponens igék, esetén (accusativus, dativus, ablativus), melléknévek áttekintése és fokozása; adverbiumok képzése és fokozása; az accusativus cum infinitivo; a participium coniunctum. A csoport tagjainak teljesítménye közel azonos: jó, de nem kiemelkedő.

VI. Spanyol nyelvi kurzusok (3 oktató, 3 csoport, 17 fő)

Spanyol 1

A1 | kedd 19.15–20.45, csütörtök 19.15–20.45 | Kurzusvezető: Horváth Levente
| 6 fő

Tananyag: Equipo Prisma, *Prisma Comienza*, Método de español para extranjeros, Edinumen, nivel A1, 2002, 1-4. fejezet.

Tematika: 1) Köszönés, bemutatkozás, vélemény kifejezése. Nemzetiség, foglalkozás, életkor, számok, az ábécé. A határozott és határozatlan névelők. A *ser, tener, trabajar*; demostrativos (mutató névmások) használata; egyeztetés nemben és számban. – 2) Útbaigazítás, elhelyezés térben, tárgyak és helyek leírása. A tanterem tárgyai, színek, a ház. Az *-ar/-er/-ir* végű igék rendes ragozása; *hay* és *estar* használata; locuciones prepositivas; interrogativos (kérdő névmások). – 3) Személyek és ruhadarabok leírása, birtoklás kifejezése. Család, öltözködés, külső. A *ser, tener, llevar* használata; pronombres posesivos tónicos y átonos (hangsúlyos és hangsúlytalan birtokos névmások). – 4) Szükségesség, kívánság és előnyben részesítés kifejezése. Comparativos (*igualdad, superioridad e inferioridad* – összehasonlítás, melléknévfokozás alap- és középfokon); *a necesitar, querer* és *preferir* használata; az *en* és *a* prepozíciók használata. Utazás, tömegközlekedés, a város. A félévet megnehezítette az távolléti oktatásra való átállás, de a csoport ezt követően is fel tudta venni a ritmust. Az online órákat a *Teams* felületén tartottuk meg. A félév során minden tanuló igyekezett aktívan részt venni a közös munkában és mindegyikük jól teljesítette a feladatokat.

Spanyol 3

A2 | kedd 18.00–19.30, csütörtök 17.00–18.30 | Kurzusvezető: Faix Dóra, Tóth Zsuzsa Veronika | 4 fő

Tananyag: Equipo Prisma, *Prisma A1 Comienza* (10–12. fejezet), *Prisma A2 Continúa* (1. fejezet), Método de español para extranjeros, Edinumen (+CD).

Tematika (szókincs, nyelvtan): év eleji rendszerező összefoglalás (szókincs, nyelvtan felelevenítése); kulturális kiegészítő tananyagok: a mexikói halottak napi tradíciók megismerése a Coco című film és az ehhez összeállított feladat-sor alapján, a karácsonyi ünnepekör és az újévi szokások Spanyolországban. – *Prisma comienza A1*: 10. Véleménynyilvánítás, érvelés (nemzetekhez kötődő sztereotípiák, ezzel kapcsolatos melléknevek – a tagadás formái és kifejezései, az érvelő szöveg kötőelemei); 11. Napirend, mindennapi tevékenységek és élettapasztalatok (napirend, szabadidő, utazások – a közelmúlt: pretérito perfecto: képzése, használata, rendhagyó igék, időhatározók); 12. A felszólító mód (tájékozódás a városban, bankautomata, telefonhívások; egészséges életmód, tanácsadás – a felszólító mód: imperativo: képzése, használata, rendhagyó igék). – *Prisma continua A2*: 1. Átfogó nyelvtani összefoglalás, szabadidő szókincse, önálló munka.

A félévi munka értékelése: A félévet vegyes rendszerben, heti egy kontaktóra és egy (önálló feladatmegoldást követő) online konzultáció megtartásával kezdtük el, a digitális átállást követően heti két, Google Meeten tartott kontaktórával folytattuk a munkát. A csoport élete Classroomon keresztül szerveződött, a tananyagokat és a házi feladatokat is itt osztottuk meg. Ebben a kicsit zaklatott félévben a szokásosnál kevésbé tudtunk gördülékenyen haladni, de a csoport tagjainak hozzáállása és elvégzett munkájuk ezúttal is példaértékű volt. Az online órák során főként a beszédképesség fejlesztését állítottuk központba, ezzel párhuzamosan a hallgatók rengeteg feladatot önállóan készítettek el a nyelvtani szerkezetek begyakorlására és az írásképesség fejlesztésére.

Spanyol 5

B1 | szerda 16.00–19.00 | Kurzusvezető: Faix Dóra | 7 fő

A 2020/21-es tanév tavaszi félévének
rendszeres
francia, olasz, német, angol, latin
és spanyol nyelvi kurzusai
az Eötvös Collegiumban

I. Francia nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Francia 2 – Egedi-Kovács Emese: Francia nyelv 2. (A1/A2)

Francia 4 – Egedi-Kovács Emese, Bérénice Soucail: Francia nyelv 4. (A2/B1)

Francia 6 – Bérénice Soucail: Francia nyelv 6. (B1/B2)

Egyéb francia nyelvi kurzusok

Francia 8 – Bérénice Soucail: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2/C1)

II. Olasz nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Olasz 2 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv 2. (A1/A2)

Olasz 4 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv 4. (A2/B1)

Olasz 6 – Ludmann Ágnes, Balga Nóra: Olasz nyelv 6. (B1/B2)

Egyéb olasz nyelvi kurzusok

Olasz 8 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv 8. (B2/C1)

III. Német nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Német 2 – Kukri Márta: Német nyelv 2. (A2)

Német 4 – Varga Gábor: Német nyelv 4. (B1)

Német 6 – Hegyi Anna: Német nyelv 6. (B1/B2)

Egyéb német nyelvi kurzusok

Német 7 – Sára Balázs: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)

Német 8 – Sára Balázs: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)

IV. Angol nyelv

Angol 7 – Egyed Regina: Angol nyelv 7. (B2)

Angol 8 – Sántháné Gedeon Mária: Angol nyelv 8/A–B (C1)

V. Latin nyelv

Latin 2/BT – Horváth László: Latin nyelv bölcsészeti- és társadalomtudomány-szakos hallgatóknak 2. (A1/A2)

Latin 2/T – Mészáros Tamás: Latin nyelv történezhallgatóknak 2. (A1+)

Latin 4/T – Mészáros Tamás: Latin nyelv történezhallgatóknak 4. (B1+)

VI. Spanyol nyelv

Spanyol 2 – Horváth Levente: Spanyol nyelv 2. (A1/A2)

Spanyol 4 – Tóth Zsuzsa Veronika: Spanyol nyelv 4. (A2/B1)

Spanyol 6 – Sinka Andor: Spanyol nyelv 6. (B1/B2)

A 2020/2021-es tanév tavaszi félévének
francia, olasz, német, angol, latin
és spanyol nyelvi kurzusai
az Eötvös Collegiumban
(összesítő a kurzusvezetők beszámolóí alapján)

I. Francia nyelvi kurzusok
(2 oktató, 4 csoport, 21 fő)

Rendszeres felmenő képzés (2 oktató, 3 csoport, 19 fő)

Francia 2

A1/A2 | csütörtök 14.30–16.00, péntek 14.30–16.00 | Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese | 7 fő

Tananyag: Alcaraz (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau A1, 2016, 7–12. fejezet (+ CD és DVD). Kiegészítő tankönyvek: Bescherelle, *La conjugaison pour tous*, Hatier.

Témakörök, lexika: Család és barátok bemutatása, lakókörnyezet, fontosabb események (születés, házasság, születésnap stb.), külső és belső tulajdonságok leírása, ünnepek Franciaországban, lakásbérlés, háztartásbeli feladatok, lakberendezés, a ház/lakás részei, vakáció, internetes szállásfoglalás, információkérés szállással kapcsolatban email-en, utazás vonaton/repülővel, szállástípusok, repülőtérről, reklamáció, találkozó megbeszélése, napi problémák kezelése (hibabejelentés, szerelő kihívása, elveszett iratok pótlása stb.), mentő/tűzoltó/rendőrség hívása, gyógyszerár, orvosi konzultáció, testrészek, egészségi állapot, gyógyszerek, tanulmányok, cv készítése, munka, vidék és nagyváros, környezetvédelem, média. Elsajátított nyelvtani szabályok: Igeragozás: *présent*, *passé composé*, *imparfait*, *futur simple*, *conditionnel présent*, Birtokos névelők,

időhatározók, névmások (birtokos, részes, hangsúlyos, *en, y* stb.), tiltás és felszólítás, hasonlítás, visszaható igék.

A félévi munka értékelése: A francia 2 kezdő kurzus tavaszi szemeszterében az Édito A1 tankönyv 7–12. fejezeteit vettük át, az olvasmányokat közösen dolgoztuk fel, a hozzá tartozó feladatokat részben órán, részben házi feladatként készítették el a hallgatók. Az online oktatás ellenére a csoporttal nagyon jól tudunk haladni. Az ALFONSÓ-vizsgát minden hallgató sikeresen teljesítette. A vizsga két részből állt: írásbeli teszt és szóbeli vizsgarész. A tesztet a tankönyv feladatai alapján állítottam össze, kiegészítve igeragozási feladatokkal. A szóbeli vizsga kizárólag francia nyelven zajlott. A vizsga első felében, nagyjából 10 percben, a hallgatók bemutatkoztak, beszéltek magukról, családjukról, tanulmányaikról, hobbijaikról, a nyári programjaikról, illetve jövőbeli terveikről. Majd kötetlen beszélgetés keretében a feltett kérdéseimre is válaszoltak. Ezt követően a megadott szövegek közül húztak egyet, amelyet először hangosan felolvastak, majd az ahhoz kapcsolódó kérdésekre válaszoltak.

Francia 4

A2/B1 | szerda 12.00–13.30, péntek 12.00–13.30 | Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese, Bérénice Soucail | 3 fő

Tananyag: Heu (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau A2, 2016 (+ CD és DVD). Kiegészítő tankönyvek: Bescherelle, *La conjugaison pour tous*, Hatier; Tschirner-Erdős, *Francia szókincs. A leggyakoribb szavak tematikus gyűjteménye*, Cornelsen, Berlin / Maxim, Szeged.

Témakörök, lexika: Külső és belső tulajdonságok, nyomtatott és online média, hirdetések, rádió, televízió, fogyasztói szokások, barkácsolás, utazás, turizmus, franciaországi régiók, iskolai oktatás, felsőoktatási tanulmányok, a munka világa, önéletrajz, földrajz, légszennyezés, állatvilág. Nyelvtan: kérdő névmások, határozatlan névmások, subjonctif/infinif, ok és következmény, névmások helye (COD, COI), felszólító mód és névmások, *conditionnel présent*, *gérondif*, *participe passé* egyeztetése, mutató névmások, kiemelő szerkezet, függőbeszéd, célhatározói mondatok.

A félévi munka értékelése: Az órát a francia lektorral megosztva tartottuk. Az Édito A2-es tankönyv 7–12. fejezeteit vettük át. Az általam tartott órákon elsősorban a szókincs fejlesztése és a nyelvtani ismeretek bővítése volt a cél, illetve olyan kifejezések és beszédfordulatok megismertetése a hallgatókkal, amelyek a lektorral való kommunikációban segítették őket. Az ALFONSÓ-vizsgát minden hallgató sikeresen teljesítette. A vizsga két részből állt: írásbeli teszt és szóbeli vizsgarész.

Francia 6

B1/B2 | Kurzuszvezető: Bérénice Soucail | 9 fő

Tananyag: Heu (et alii), *Le nouvel Édito*, Méthode de français, Didier, niveau B1, 2012 (+ CD és DVD).

Egyéb francia nyelvi kurzusok (1 oktató, 1 csoport, 2 fő)

Francia 8

B2–C1 (felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő) | Kurzuszvezető: Bérénice Soucail | 2 fő

II. Olasz nyelvi kurzusok (2 oktató, 4 csoport, 31 fő)

Rendszeres felmenő képzés (2 oktató, 3 csoport, 22 fő)

Olasz 2

A1/A2 | csütörtök 7.00–8.00, péntek 18.00–20.00 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | 10 fő

Tananyag: Ziglio – Rizzo: *Nuovo Espresso 1*, Alma Edizioni, Firenze 2014.

A munkát ebben a félévben is a Microsoft Teams felületén folytattuk a csoporttal, a távoktatásos forma szerencsére nem befolyásolta a csoport lelkesedését. A félév során a tankönyv 6–10. leckéjének nyelvtani és lexikális ismereteivel bővült a hallgatók tudása, szerencsére maradt idő és lehetőség kiegészítésre és gyakorlásra is. A nyelvtani témaköröket illetően a hallgatók magabiztosan és helyesen képzik a *passato prossimo* összetett múlt idő alakjait, tudatosan alkalmazzák a tárgyas, személyes, visszaható és birtokos névmásokat. Felismerik a rendhagyó főneveket, egyre tudatosabban használják az egyszerű és a határozott névelővel ellátott prepozíciókat. Szókincsüket a tájékozódás, a vakáció, a bevásárlás és étkezési szokások, a napirend és a család témakörökben bővítették. Számonkérés félév közbeni tesztek és fogalmazások segítségével történt. A csoport órái jó hangulatban, tartalmasan teltek a távoktatási alkalmon is. A hallgatók továbbra is példásan tanulják az olasz nyelvet, a félév végi vizsgák eredményei is ezt tükrözik. – Szintfelmérő vizsga: A csoport A1 szintű, CILS típusú vizsgán adott számot a megszerzett tudásról. A CILS az Università per Stranieri di Siena nemzetközileg elismert, egynyelvű vizsgája. A próbán minden résztvevő kiváló eredményt ért el, minden vizsgarészen legalább 75% eredménnyel. Minden vizsgarészen legfeljebb 12 pontot érhetnek el a résztvevők, a vizsga összpontszáma 60 pont.

Olasz 4

A2/B1 | szerda 18.30–20.00, péntek 16.30–18.00 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | 7 fő

Tananyag: Ziglio – Rizzo: *Nuovo Espresso 2*, Alma Edizioni, Firenze 2014.

A félév során továbbra is a Microsoft Teams felülete adott otthont a nyelvóráknak. A tankönyv 5–10. leckéjében a hallgatók gyakorolták a *passato prossimo* és *imperfetto* múlt időket, elsajátították a felszólító mód tegező és magázó alakját, valamint a névmások használatát felszólító módban, megismerték a jövő időt és a múlt időt a jövőben, a *bisognare* és a *servire* igék használatát és a kötőmód jelen és múlt idejű alakját jelen idejű főmondat esetén. Szókincsüket az utazás, az egészség, az étkezés, a munka világa és a lakás tevékenységek témakörében bővítették. Elsajátították az informális és a hivatalos levél közti különbséget. Szintfelmérő vizsga: A csoport B1 szintű, CELI2 típusú vizsgán tette próbára magát. A CELI az Università per Stranieri di Perugia nemzetközileg elfogadott, egynyelvű vizsgája, mely Magyarországon is elérhető. A vizsgát minden résztvevő sikerrel teljesítette, minden vizsgarészen legalább 60%-ot ért el. A vizsga összpontszáma (a teljes feladatlap két példájának kihagyása okán) 108 pont.

Olasz 6

B1/B2 | kedd 16.00–17.30, csütörtök 7.30–8.30 | Kurzusvezető: Balga Nóra, Ludmann Ágnes | 5 fő

Tananyag: De Giuli – Guastalla – Naddeo: *Nuovo Magari B2*, Alma Edizioni, Firenze 2014.

A félévben az előző szemeszter három résztvevőjén túl két új csatlakozóval együtt folytattuk a munkát a Microsoft Teams felületén keresztül. A tankönyv kimaradt leckéinek segítségével a kötőmód használatában, a passzív igei alakok képzésében és az implicit nyelvi formák (*infinito*, *gerundio* és *participio*) alkalmazásában rendszerezték tudásukat. A félév második felében megvizsgáltuk a Magyarországon elérhető nyelvvizsgatípusokat, és példafeladatok alapján mértük fel, kihez melyik jellegű vizsga áll közelebb. – Szintfelmérő vizsga: A csoport B2 szintű, CELI3 típusú és Origó típusú vizsgákon tette próbára a félév során elsajátított tudását. A CELI az Università per Stranieri di

Perugia nemzetközileg elfogadott, egynyelvű vizsgája, mely Magyarországon is elérhető. A vizsgát minden résztvevő sikerrel teljesítette, minden vizsgárészen legalább 60%-ot ért el. – Jäckl Marcell Richárd június elején vett részt az Origó Nyelvvizsgaközpont olasz B2 szintű központi vizsgáján; Világos Blanka, a Bolyai Szakkollégium hallgatója, aki regisztráció nélkül látogatta az órákat, június 22-én részt vett a Budapesti Olasz Kultúrintézetben megrendezett CELI3 vizsgán.

Egyéb olasz nyelvi kurzusok (1 oktató, 1 csoport, 9 fő)

Olasz 8

B2/C1 | hétfő 18.00–19.30 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | 9 fő

Tananyag: Bertoni – Nocchi: *Le parole italiane*. Alma Edizioni, Firenze 2003; Guida – Pegoraro: *Nuovo Espresso 6. C2*, Alma Edizioni, Firenze, 2019, Unità 8.

A kurzuson elsősorban a különböző rétegnyelvek vizsgálatára helyeztem a hangsúlyt a félévben. Autentikus nyelvi anyagok, újságcikkek és audiovizuális tananyagok segítségével minden héten új témát tekintettünk át, ismerkedtünk a szakszókincssel, valamint a témához kapcsolódó nyelvtanspecifikus ismereteket is tudatosítottuk. A teljesség igénye nélkül gazdasági, politikai, jogi, technológiai és művészettörténeti cikkekkel foglalkoztunk. A hallgatók a feladatok és a közösen elemzett szövegek segítségével tudatosabban, árnyaltabban használják a nyelvet írásban és szóban egyaránt. Hétről hétre eltérő műfajú fogalmazások segítségével tudatosították az órán elsajátított ismereteket, valamint az utolsó két alkalommal egyéni prezentációkban mutatták be az UNESCO itáliai helyszíneit, valamint a Museoimpresa hálózat tagjait.

III. Német nyelvi kurzusok (4 oktató, 5 csoport, 40 fő)

Rendszeres felmenő képzés (3 oktató, 3 csoport, 24 fő)

Német 2

A2 | A) hétfő 18.00–19.30 (szinkron), kedd 17.30–19.00 (aszinkron), B) szerda 19.30–21.00 (szinkron), hétfő 20.00–21.30 (aszinkron) | Kurzusvezető: Kukri Márta | 6 fő

Tankönyv: *Studio 21* (A1)

Tárgyalt témakörök: időmeghatározás, időpont-egyeztetés, napszakok, évszakok, napirend, tájékozódás a városban, útbaigazítás, étkezés, bevásárlás, hagyományos német fogások. – Tárgyalt nyelvtani jelenségek: módbeli segédigék, célhatározói mellékmondatok, visszaható igék, Perfekt, mellékmondati szórend és két kötőszava (*weil, dass*). – Mivel nem tudtunk olyan időpontot egyeztetni, mely a teljes csoportnak megfelelő lett volna, ebben a félévben két csoportban folytattuk az őszi félévben megkezdett munkát. A távoktatás miatt a szinkron órák a Google Meet felületén zajlottak, az aszinkron órákon a Google Classroomba feltöltött feladatokat és videókat dolgozták fel a tanulók. Örömmel láttam, hogy a távoktatás ellenére a hallgatóknak sikerült megőrizniük lelkesedésüket a nyelvtanulás iránt, munkájukat lelkiismeretesen végezték. Az órák nyitott, bizalomteljes légkörben zajlottak. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a szintfelmérő vizsgán is kiválóan teljesítsenek a hallgatók. A szintfelmérő vizsgáról:

1) Olvasott szöveg értése: A félév során a hallgatók számos írott szöveggel találkoztak, melyet értelmezniük kellett. Nem egy esetben ezek a szövegek szolgáltak kiindulópontként a szókincs elsajátításához, a témába való bevezetéshez, valamint a véleményformálás előkészítéséhez. A szövegtípusok tekintetében is törekedtünk a változatosságra: értelmeztünk többek között verset, újságcikket és statisztikát is. A szövegértési feladat három részből állt.

Az első részben bizonyos információkat kellett kiszűrni a szövegből és ez alapján kiválasztani a megfelelő választ. A második részben egy-egy kérdésre kellett válaszolni rövid interjúrészletek alapján, ennél a feladatnál a hallgatók maguk fogalmazták meg a választ. A harmadik részben ugyancsak a megfelelő választ kellett kiválasztani, itt azonban állításokhoz kellett párosítani a megfelelő szöveget, így a feladat a globális szövegértés készségét mérte. A vizsga felülete a Socrative alkalmazás volt.

2) Írásbeli kommunikáció: Az írásbeli szövegalkotást párbeszéddek és képleírás segítségével gyakoroltuk. A hallgatóknak ilyenkor irányított fogalmazásokat kellett írniuk, egy esetben ez felelet alapjaként is szolgált. A vizsga során két feladat közül választhattak a hallgatók. Az első feladatnál párbeszédet kellett írni egy kép alapján, a téma az éttermi rendelés volt. A második feladat képleírás volt: egy szobáról kellett szöveget alkotni. A vizsga Google kérdőív segítségével zajlott.

3) Hallott szöveg értése: Félév közben nem maradtak el a hallott szöveg értését fejlesztő feladatok sem. Mindig a témához kapcsolódó, anyanyelvi beszélők által előadott szövegekkel gyakoroltunk, melyek több esetben nem előre megírt és begyakorolt stúdiófelvételek voltak, hanem élőnyelvi környezetben elhangzó szövegek – például utcai interjúk. A vizsgára történő készülés során a mindennapokban használatos, fontos információkat közlő szövegtípusokkal gyakoroltunk, például időjárás-jelentéssel, pályaudvari vagy repülőtéri hangosbemondón elhangzott szövegekkel vagy telefonbeszélgetéssel. A vizsga anyaga a *Deutsch Test für Zuwanderer A2-B1* című könyvből származik. Mint azt a címe is mutatja, a könyv hanganyaga előkészít a B1 szintre való továbblépésre, ezért választottam ezt a kiadványt. A hallgatóknak egy három részből álló feladatsort kellett megoldaniuk. A feleletválasztós kérdések a szelektív hallást, az igaz-hamis feladat a globális hallást mérte fel. A vizsga online, a Google Meet felületén zajlott, a feladatokat Google kérdőíven kellett beküldeni.

4) Szóbeli kommunikáció: A szóbeli kommunikációt a hallgatók párbeszéddek segítségével gyakorolták. A feladatok általában valamilyen probléma megoldására irányultak – például időpont egyeztetése, éttermi rendelés, útbaigazítás. Emellett végeztünk képleírást is, mely az önálló szóbeli témakifejtés gyakorlását célozta. A vizsga három részből állt. Az első részben be kellett mutatkozniuk a hallgatóknak egy adott kérdéssor mentén. Ez a feladatrész bemelegítésként szolgált, így nem került értékelésre. A második részben egy adott téma kapcsán kétperces monológot kellett előadniuk a hallgatóknak, melyben képi impulzus és kérdés is segítette őket. A harmadik részben pedig problémamegoldást

kellett párbeszéd keretében végrehajtani: egy előre megadott programra kellett időpontot egyeztetni. A vizsga a Google Meet alkalmazás segítségével zajlott.

Német 4

B1 | csütörtök 17.00–18.30 | Kurzusvezető: Varga Gábor | 4 fő

A kurzus során a *studio 21* A2-es szintű tankönyvvel folytattuk az előző félévi munkát. Az érintett témák: kultúra, hazai és külföldi munkavállalás, szabadidő, család. Főbb nyelvtani témakörök: melléknévragozás, múlt idők, jövő idő. A kis létszámú, négy fős csoport ideálisnak bizonyult a páros, illetve csoportos munkához, ezekkel a lehetőségekkel gyakran éltünk az órákon, amit a hallgatók jól fogadtak és hasznosnak, sikeresnek éltek meg. Mindenki szorgalmasan dolgozott a félév során, a csoport két külsős szakkollégista tagja is nagyon könnyen és gyorsan bekapcsolódott a munkába. Hat alkalomnál több hiányzás senkinél sem fordult elő. Hetente egy alkalommal tartottunk kontaktórát Google Meet-en keresztül, a másik alkalmat otthoni, önálló feladatmegoldással váltottuk ki. Mindent egybevetve a csoport motivált volt, szorgalmasan dolgozott és komolyan vette a kurzust és az azzal járó feladatokat – öröm volt velük dolgozni. A szintfelmérő vizsga eredményei is bizakodásra adnak okot.

Német 6

B1/B2 | szerda 18.30–20.00, csütörtök 20.00–21.30 | Kurzusvezető: Hegyi Anna | 12 fő

Tananyag: Buscha–Szita: *Begegnungen. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch. Niveaustufe B1+.* Leipzig: Schubert 2013. 4. lecke folytatása, 5–6. lecke és egyéb anyagok feldolgozása (forrás többek között www.logo.de).

A félév folyamán nagy hangsúly volt azon, hogy a tanult nyelvi elemeket az azokra legjellemzőbb helyzetekben alkalmazni tudják a hallgatók. A korábbi évekhez képest több volt az önálló szövegalkotás, többet foglalkoztunk az igényes szövegek jellemzőivel, a változatosabb nyelvhasználattal. Szintén újdonság volt a gyakoribb önálló munka, például egy anyanyelvi gyerekeknek szóló, aktuális híradóhoz készült feladatlap kitöltése vagy adott témák magyarázata

a többiek számára (helyesírás, vonzatos igék) és ezekre általuk hozott példák/szituációk közös megoldása nyelvtanári felügyelet mellett. A hallgatók ebben a félévben valóban sokat fejlődtek abban, hogy a nyelv különböző eszközeihez nyúlva ki tudják magukat fejezni, önállóbbakká váltak és egyre több témában képesek megfogalmazni szándékaikat. A B2-es nyelvvizsgákra jellemző általánosabb (az egyes személytől elvonatkoztató), érvelő jellegű feladatok is helyet kaptak az órákon. A csoport egyéb irányú elkötelezettségeihez és korábbi nyelvtanulási élményeihez kötődően nehezen mozgatható meg nyelvtani témákban, az (akár alapvető) hibák leküzdése még sokaknál várat magára. A létrehozott szövegek és szóbeli megnyilvánulások ennek ellenére érthetőek, de a használt nyelvtani egységek szintjéhez képest többeknél relatíve sok hibát tartalmaznak. Úgy gondolom, ez a jövőben változni fog, hiszen a félévben is sokat fejlődtek. Ennek eszköze számomra az volna, hogy a hallgatók minél inkább fogyasszanak német nyelvű tartalmakat a hétköznapiakban is, és sok autentikus anyag kapjon helyet az órákon.

Egyéb német nyelvi kurzusok (1 oktató, 2 csoport, 16 fő)

Német 7

B2 (német középfokú nyelvvizsga-előkészítő) | kedd 20.00–21.30, csütörtök 20.15–21.45 (MS Teams) | Kurzuszvezető: Sára Balázs | 7 fő

Tananyag: Buscha–Raven–Szita: *Erkundungen Deutsch als Fremdsprache. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch, Sprachniveau B2*. Leipzig: Schubert 2016. 4. lecke (+hanganyag); Goethe-és ÖSD-mintatesztek, napi sajtó (heti rendszerességgel a *Spiegel* aktuális cikkei)

Az előző félévekben Sós Gabriella tanárnő vezetésével dolgozó csoporttal szinte azonnal sikerült megtalálnunk a közös hangot, illetve közvetlen, jó munkakapcsolatot kialakítanunk. A csoport felkészültsége minden várakozásomat felülmúlta, hozott vagy időközben elért nyelvi kompetenciaszintjük, valamint a félév végi szintfelmérők alapján mostanra gyakorlatilag mindannyian elérték az európai referenciakeret B2.1-es szintjét (részben a B2.2-t is). A hallgatók a félév során az MS Teams-alkalmazásban tartott órákat rendszeresen látogatták, azokra igyekeztek lelkiismeretesen és alaposan felkészülni, és az órai aktivitásuk

még a késői időpont ellenére is kiemelkedő volt. A kurzuson a tankönyv témája szabta kereteken (Schule und Beruf) túlmenően igyekeztünk az aktualitásoknak is teret adni (napi sajtó cikkeinek rendszeres megvitatása), valamint rövid, részben prezentációval illusztrált referátumokat is meghallgathattunk, illetve közösen megvitathattunk a hallgatók által választott témákban. A félév során egyéb tevékenységeink mellett egy komplett B2-es szintű Goethe-tesztet, ALFONSO-próbanyelvvizsgaként pedig egy B2-es szintű ÖSD-modelltesztet oldottak meg a hallgatók, mely utóbbi eredményei nagy reményekre jogosítanak: a hét főből hatan minden különösebb nehézség nélkül teljesítenének egy nemzetközi nyelvvizsgát. Értésülesem szerint legalább három hallgató még a nyár folyamán szeretne vizsgabizonyítványt szerezni, egy nyelvvizsga pedig már folyamatban is van.

Német 8

C1 (német felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő) | kedd 18.00–19.30, csütörtök 18.00–19.30 (MS Teams) | Kurzusvezető: Sára Balázs | 9 fő

Tananyag: Buscha–Raven–Toscher: *Erkundungen Deutsch als Fremdsprache. Integriertes Kurs-und Arbeitsbuch, Sprachniveau C2*. Leipzig: Schubert 2014. 1–2. lecke (+hanganyag); Goethe-és ÖSD-mintatesztek, napi sajtó (heti rendszerességgel a *Spiegel* aktuális cikkei)

A Goethe ZD és ÖSD C1-es, valamint egyéb német komplex felsőfokú német nyelvvizsgára felkészítő kurzus tavaszi félévében az *Erkundungen*-tankönyvsorozat C2-es szintű kötete 1. és részben 2. leckéjének részletes feldolgozása mellett ismét elsősorban a társalgásra és a napi hírek, aktuális problémák, gazdasági, politikai, társadalmi, környezetvédelmi stb. témákról szóló cikkek, sajtóinterjúk és -riportok rendszeres, intenzív olvasásával és az inputszövegek témáinak szóban és írásban történő megvitatásával foglalkoztunk. A résztvevők többsége már az előző félévben is a felsőfokú német nyelvvizsgaszintnek megfelelő nyelvi készségekkel rendelkezett, a kilencből öt főnél (lásd alább, 70% fölötti összesített teljesítmények) elérhető közelségbe került a nyelvvizsgabizonyítvány megszerzése. A C2-es tankönyv tárgyalt fejezete a sorozat koncepciójához illeszkedve tematikusan és nyelvtanában is sokszínű és szerteágazó, így viszonylag tág mozgásteret biztosított az egyéni, részben spontán ötletek megvalósítására és a felmerülő kérdések megvitatására,

de a munka során felmerülő kisebb-nagyobb hiányosságok pótlására vagy egyes nyelvi bizonytalanságok pontosítására is. A csoport félévi munkáját benyomásaim szerint – a félévközi távoktatás újbóli bevezetésének ellenére is – örömmel és lelkesen végezte: a hallgatók érdeklődők és az órákon aktívak, bár a kiadott házi feladatokat nem mindig készítik el, illetve – ritka kivételektől eltekintve – jellemzően sajnos nem élnek azzal a lehetőséggel, hogy „menetrenden kívüli” mintateszteket és fogalmazásokat oldjanak meg és készítsenek el. A gyakran csak minimális mértékben irányított szóbeli-társalgási feladatok továbbra is egyértelműen a legnépszerűbbek az órai munka során: a rendelkezésre álló 90 percből átlagosan 45–50 percet intenzív, csoportos vagy tanulópárban folytatott beszélgetéssel töltöttünk az adott témákban (ezt az online-oktatás alatt a Teams-alkalmazásban, kurzus-alcsoportokba történő spontán besorolással oldottuk meg).

Kutatók Éjszakája az Informatika műhelyben

IV. Angol nyelvi kurzusok (2 oktató, 2 csoport, 29 fő)

Angol 7

B2 | szerda 16.30–17.00, csütörtök 17.30–19.00 | Kurzusvezető: Egyed Regina
| 7 fő

Tananyag: A csoporttagok érdeklődési területeinek megfelelően egyénileg kidolgozott anyagok, feladatok, cikkek, videók, nyelvvizsgák, nyelvvizsga-gyakorlófeladatok.

A félév során a B2-es csoport a hatékony differenciálás érdekében csoportbontásban működött. A haladó csoporttal szerdánként az *English File 4*. kiadásának Upper-Intermediate szintű kötetét kezdtük el. A csoport feladatalapú órákkal és igény szerint beszédkészséget gyakorló kontaktórákkal működött. A „fontolva haladó” csoporttal pedig az *English File 4*. kiadásának Elementary szintű kötetével dolgoztunk csütörtökönként, a csoport tagjainak távolléte miatt többnyire online formában végzett feladatokkal. A csoportból két hallgató, Selmeczi Péter és Voloncs Attila sikeres nyelvvizsgát tett. A nyelvi szintfelmérő online zajlott.

Angol 8

C1 | p. 14.00–15.30 | Kurzusvezető: Sántháné Gedeon Mária | 22 fő

Tananyag: *Premium C1*. Pearson 2009.

V. Latin nyelvi kurzusok (2 oktató, 3 csoport, 32 fő)

Latin 2/BT

A1 (a BTK és TáTK hallgatóinak) | kedd 7.15–8.05 | Kurzusvezető: Horváth László | 24 fő

Tananyag: Az oktatótól választott irodalmi szemelvények: Catullus, *Vivamus mea Lesbia; Ille mi par esse deo videtur; Passer mortuus est; Cenabis bene apud me*; Hadrianus és Aelia Sabina sírfelirata.

Témakörök, lexika: Az egyes olvasmányokhoz kötődő irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek. Latin szólások és magyar értelmezésük. Az irodalmi szemelvények szókinccse, memoriterek. – Elsajátított nyelvtani szabályok: Az első félév anyagának állandó ismétlése: az I–V. declinatio, az I–II. és III. declinációs melléknevek; főnevek és melléknevek egyeztetése; az act. impf. és perf. alakok ragozása az I–IV. coniugatióban; az inf. impf.; az *is, ea, id* mutató névmás ragozása; a létige act. ind. impf. ragozása. Valamint az act. futurum és coni. praes. és praet. ipf.; participiumok és a pass. praes. ipf.

A félévi munka értékelése: A Collegiumban kötelező latin nyelvtanulás a mindenkori BA elsőéves (bölcészettudományi és társadalomtudományi karokon tanuló) collegistákra vonatkozik. A követelmény az egyetemi „latinköteles” (romanista stb.) előírásoknak megfelelően minimális, jöllehet azt messze túlszárnyalja. A collegisták többségének teljesítménye jól elkülöníthető csoportokra osztható. A szeminárium voltaképpen – találó collegista megfogalmazással – „osztályfőnöki óra”, ahol a latintanár, aki történetesen a Collegium igazgatója (sajátos történelmi okok miatt immár több mint két évtizede), a tananyag mennyiségétől függetlenül megismerheti a diákok szellemiségét, munkamorálját. Az érdemjegy vagy azok elmaradása önmagáért beszél. Immár hagyományosan a tavaszi félévre vonatkozóan úgy döntöttem, hogy a digitális tankönyv anyagát félretéve (az olvasmányok érdektelenek és a végtelenségig unalmasak) a világirodalom gyöngyszemei közé tartozó szemelvényeket adok ki feldolgozásra. Örömmel tapasztaltam, hogy az első félévben elsajátított nyelvtani anyag alapján a fordítás nem okozott nehézséget azoknak, akik

valóban elvégezték a feladatokat. Az órák az online oktatás általános nehézségei ellenére jó hangulatban teltek, összetartó, egymást segítő csoporttá formálódott a résztvevők közössége.

Latin 2/T

A1+ (történészeknek) | péntek 8.30–10.00 (MS Teams) | Kurszusvezető: Mészáros Tamás | 2 fő

Tananyag: Ferenczi–Monostori: *Latin nyelvkönyv*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1998; Nagy–Kováts–Péter Gy: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1996.

Részletesen tárgyalt témakörök és tanult nyelvtani anyag: Az óra az előző félévben kezdőknek meghirdetett latin nyelvóra folytatásaként szorosan kapcsolódik a korábban elvégzett anyaghoz. A hallgatók alaktani ismeretei az alábbi nyelvtani jelenségekre terjednek ki: az aktív igeragozás rendszeréből: praes. és praet. impf. ind.; praes. és praet. perf. ind.; fut. impf. és perf.; rendhagyó igék; I–V. declinatio; a mutató névmások; a vonatkozó névmás; a birtokos névmás; a meghatározó névmás; a visszaható névmás. Nagy vonalakban áttekintettük a metrikai szabályokat is. Emellett szándékosan lassan haladva feldolgoztuk a latin nyelvkönyv megfelelő olvasmányait: Augustus tettei; „Libertatem et consulatum L. Brutus instituit”; verses szemelvények (Catullus, Ovidius, Martialis, Vergilius). – A nyelvi szintfelmérőt önálló tanegységként nem hirdettük meg, de a szokásos nyelvtani feladatsort a hallgatók megírták.

Latin 4/T

B1+ (történészeknek) | csütörtök 8.00–9.30 | Kurszusvezető: Mészáros Tamás | 6 fő

Tananyag: Ferenczi–Monostori: *Latin nyelvkönyv*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1998; Nagy–Kováts–Péter Gy: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1996.

Az óra az előző félévben meghirdetett latin nyelvóra folytatásaként szorosan kapcsolódik a korábban elvégzett anyaghoz. A hallgatók ebben a félévben

az alábbi nyelvtani jelenségekkel ismerkedtek: az aktív és a passzív igeragozás coniunctivusai; az igenevek áttekintése; mellékmondatot rövidítő szerkezetek: accusativus cum infinitivo, participium coniunctum, ablativus absolutus. Emellett feldolgoztuk a latin nyelvkönyv megfelelő olvasmányait: A gallok családi élete; Az agrigentumiak Hercules-szobra; A cataniai Ceres-szobor megszerzése; A farkasember története. A nyelvi szintfelmérőt önálló tanegységként nem hirdettük meg, de a szokásos nyelvtani feladatsort a hallgatók megírták.

Mindkét csoportra vonatkozó észrevétel, hogy (1) a hallgatók koncentrációja 40–50 percig tart, utána új információ befogadására már nem képesek, a figyelem lankadásával pedig egyre nagyobb hibaszázalékkal dolgoznak; (2) a nyelvi feladatsor eredményei nem minden esetben a valós tudást tükrözik (éppen emiatt nem hirdettük meg). Mindkét esetben – legalább részleges – megoldást jelentene, ha online keretek helyett ismét jelenléti formában folytatódna az oktatás. Ugyanakkor ki kell emelnem, hogy a hallgatók mulasztások nélkül látogatták az órákat, tisztelettel fordultak a tárgy és az oktató felé. Nem mindig van így.

VI. Spanyol nyelvi kurzusok (3 oktató, 3 csoport, 11 fő)

Spanyol 2

A1/A2 | kedd 19.15–20.45, csütörtök 19.45–21.15 | Kurzusvezető: Horváth Levente | 3 fő

Tananyag: Equipo Prisma, *Prisma Comienza, Método de español para extranjeros*, Edinumen, nivel A1, 2002, 5–10. fejezet.

Tematika a tankönyv fejezetei szerint: 5. Presente de indicativo (verbos regulares); a nap részei, hónapok, szokások, az óra; 6. verbos *gustar, encantar y doler*, pronombres del objeto directo, adverbios de negación; preferenciák, egyetértés és egyet nem értés kifejezése, kommunikáció bárban, étteremben; 7. *estar, seguir* + gerundio, verbos meteorológicos, *muy–mucho*; évszakok, időjárás, égtájak megnevezése. 8. Presente de indicativo (verbos irregulares), indefinidos, demostrativos, interrogativos, números del 101 al millón; kétség, bizonytalanság kifejezése, mennyiség, árak kifejezése/megkérdezése; a vásárlás, a szupermarketben. 9. *Ir a, pensar, preferir querer, poder, hay que, deber, tener que* + infinitivo; utazás, szabadidő; javaslatok megfogalmazása, elutasítása és elfogadása, kötelesség kifejezése. 10. Negación, expresión de opinión, organizadores del discurso; vélemény megfogalmazása, ok kérdezése és kifejezése; nemzeti sztereotípiák, spanyol életstílus. – Az őszi félévhez képest hárman folytatták a kezdő kurzust, akik viszont motiváltan, ügyesen és nagy odaadással végezték el a második félévet is. Néhány óra váratlan okok miatt elmaradt, ezeket ugyanakkor sikerült pótolnunk. A nagyszerű munkatempónak köszönhetően be tudtuk hozni az első félévben a járványhelyzet újbóli beköszönte következtében összeszedett kisebb lemaradást, ennek köszönhetően sikerült a 10. fejezet végéig eljutnunk a könyvben, így a jövő félévre csak a könyv utolsó két leckeje maradt. – Az év végi szintfelmérő vizsgára online formában került sor. Az írásbeli a *redmenta* oldalán, míg a szóbeli a Teams-csoportban folyt. Az értékelésben közreműködött Szabó Lilla Zsuzsánna, a Spanyol műhely tagja is.

Spanyol 4

A2/B1 | szerda 18.00–19.30, péntek 8.30–10.00 | Kurzusvezető: Tóth Zsuzsa Veronika | 4 fő

Tananyag: Equipo Prisma, *Prisma Continúa*, Método de español para extranjeros, Edinumen, nivel A2, 2–5. fejezet (+CD).

Tematika (szókins, nyelvtan): kulturális kiegészítő tananyagok: a Feria de Sevilla: ünnepkör és szokások megismerése online tananyag segítségével. – Tanulói prezentációk: las corridas de toros (bikaviadalok), la Tomatina, la Semana Santa (nagyhét), las Fallas de Valencia. – Prisma continua A2: 2. Társas kapcsolatok (köszönés, elköszönés, udvariassági formulák, meghívás elfogadása, elutasítása, non-verbális kommunikáció; létigék használata (ismétlés), mozgást kifejező igék és prepozíciók); 3. Utazás (előkészületek, szállásfoglalás, szállástípusok, repülőtér, vasút- és buszállomás, utazástípusok, látnivalók; indefinido: a múlt idő képzése, használata, kivételek); 5. Életrajz, önéletrajz (életesemények, tanulmányok, tapasztalatok, foglalkozások; múlt idő használata, kivételek, időhatározók); 4. lecke helyett: Indefinido teljes körű begyakorlása, összes kivétel megismerése, sok-sok gyakorlás, Pretérito perfecto és indefinido: múlt idők párhuzamos használata, nyelvtani áttekintés és gyakorlás (pretérito perfecto ismétlés + mikor melyik?).

A félévi munka értékelése: A félévi munka az online térben zajlott, a Google Classroom, Google Meet és a liveworksheets.com felületeken (utóbbi alkalmazás segítségével a fizikai könyv és munkafüzet hiányában online kitölthető formában tudtunk a Prisma A2 tankönyvben és munkafüzetben együtt dolgozni). A csoport tagjai, jó szokásukat megtartva, lelkiismeretesen és minimális mennyiségű hiányzás mellett dolgoztak, minden órát kontaktóraként tartottunk meg. A félév során alapvetően a múlt idő(k) megismerése volt a legfontosabb feladat, de igyekeztünk ez és a további nyelvi készségek fejlesztése mellett nagy hangsúlyt fektetni a spanyol kultúra megismerésére is, a Feria de Sevilla online tananyag segítségével történő, részletesebb megismerése után a csoport minden tagja mélyebben tanulmányozott és interaktív formában prezentált a társainak egy előzetesen választott tipikus spanyol ünnepet vagy szokást. A félévet lezáró nyelvi szintfelmérő vizsgán Balássy Fanni és Rác Balázs is jeles eredményt értek el. A movitált és remek nyelvérzékkal megáldott csoportnak a következő évben lehetséges a B2 szint elérése, ám ehhez rengeteg munkára

lesz szükség, mert a tanév folyamán az előzetesen tervezettnél kevesebb munkát sikerült elvégezni. Ennek okai részben az online oktatás technikai nehézségei és vontatottsága, részben pedig az én személyes tapasztalatlanságomból és (pályakezdő teljes állású középiskolai tanárként) túlterheltségemből adódó hatékonyságvesztés voltak. Ezúttal is öröm volt együtt dolgozni a csoporttal.

Spanyol 6

B1+/B2/B2+ | kedd 17.30–20.30 | Kurzusvezető: Sinka Andor | 4 fő

Tananyag: Nyelvvizsgára felkészítő anyagok és vizsgateszt-feladatok egyéni összeállításban.

A kurzus az ALFONSO-program utolsó féléve volt, így a fókuszban a nyelvvizsgára való felkészítés állt. A lexikai és grammatikai anyagok legnagyobb része ismétlésként és új anyagként is típusfeladatok formájában került elsajátításra. Hangsúlyt fektettünk a szóbeli kifejezőképesség folyékonyabbá tételére, a levélírássra, képleírásra. E mellett a kurzus résztvevői nehezebb, nyelviileg összetettebb cikkek értelmezésével is foglalkoztak, ezen belül azok megértésével, összefoglalásával és az azokra való reflektálással mind szóban, mint írásban idegen nyelven. A félév során kizárólag online anyagokkal dolgoztunk, beleértve a különböző nyelvvizsgák gyakorlását (BME, ECL, DELE, Origó), illetve interaktív gyakorlófeladatokat, leginkább grammatikai vetületben (kötőmód, feltételes mód stb). A tematika és a feladattípusok a nyelvvizsgafókuszunk köszönhetően változatosak voltak. Foglalkoztunk sok mindennel a környezetvédelemtől kezdve a szolgáltatási szektoron, sporton, utazáson keresztül a spanyol kultúra elemeiig. Emellett lehetőség volt a hallgatóknak önállóan megválasztott témákkal foglalkozni, ezekből előadást tartani és szövegeket elemezni, ezzel is növelve a tanulói autonómiát. – A félévben két hallgatónak volt ALFONSO-vizsga kötelezettsége, amelyet mindketten sikeresen teljesítettek. A vizsga szóbeli formában zajlott, ami az Origó B2-es nyelvvizsgájának mintájára vezettünk le.

SENIORI BESZÁMOLÓK

2020/2021. I. félév

BÁN KORNÉLIA

Az ősz folyamán a járványhelyzetre való tekintettel az otthoni, rendelkezésre álló mongol szakirodalmat dolgoztam fel, például az 1990-es években írt *Mongol adū ix nom* (A mongol lovak nagykönyve) című könyvet. A mű történelmi, néprajzi és állatorvosi áttekintést nyújt a mongol lovaskultúráról, azonban helyenként pontatlan, ezért felhasználása csak körültekintéssel tehető meg. Részletesen ír a mongol lovas-postaszolgálatról, a lovas betegségekről. Megfigyelhető benne a modern mongol imázsképzés, amelyet a demokratikus kormányok építenek és erősítenek napjainkban is, és melynek szerves részét képezi a ló.

Ezenkívül a disszertációmhöz szükséges tavaszi, Mongóliában végzendő terepkutatást készítettem elő. Felvettem a kapcsolatot ismerősökön, barátokon keresztül mongol lótartókkal, azonban a Stipendium Hungaricum lemondta a Mongóliai nyelvi részképzésről szóló ösztöndíjamat, melynek segítségével kint tartózkodhattam volna, ezért a félév jelentős része a kutatás újratervezésével telt. Végül sikerült megegyeznem egy mongol kutatóasszonnyal, Togtox Otgontúllal (ejtsd: Togtoh Otgontúl), aki hajlandó egy közös cikk megírására, amely mongol és magyar terepmunkán alapul. A kutatásom szempontjából fontos kérdéseket felteszi ő a mongol lótartóknak élőben, én pedig magyar lovasokkal veszem fel a kapcsolatot, és az eredményeket összevetjük. A kutatás így beépíthető a disszertációmba, és várhatóan folyóiratban is megjelenik magyar és mongol nyelven. A tervezett magyar megjelenés helye: *Távol-Keleti Tanulmányok*.

Részt veszek egy diplomáciai projektben is, mely a 70 éves magyar-mongol diplomáciai kapcsolatokról emlékezik meg. A projekt neve: *70 év – 70 arc*. A diplomácia szempontjából befolyásos magyar és mongol emberekkel készítettünk interjút. Én személyesen az interjúk leírásával foglalkozom. A gyűjtemény elkészültével könyv formájában jelenik meg majd mind magyar, mind mongol nyelven, és ezért két ország nagykövetsége lesz a felelős.

Seniori beszámoló

Berta Dénes (denes.berta@ttk.elte.hu)

Eötvös József Collegium

2020/21. őszi félév

1. Kutatómunka

1.1. Bevezetés

Az elmúlt évtizedek kísérleti és numerikus kutatásai rávilágítottak, hogy a mikronos és szubmikronos méretű, kristályos anyagok viselkedése jelentősen eltér a tömbi mintákétól. Ebben a mérettartományban ugyanis a plasztikus (irreverzibilis) deformáció időben és térben lokalizált eseményeken keresztül megy végbe. Ennek következményeként a mikronos tartományba eső deformált egykristály feszültség-deformáció görbéje nem olyan sima, mint ahogy az a tömbi mintáknál megszokott. Emellett a mérhető mennyiségek (pl. feszültség) sztochasztikussá válnak. A PhD kutatásom célja ezen technológiailag kifejezetten fontos jelenségek elméleti hátterének kidolgozása.

Amorf anyagok numerikus vizsgálata kimutatta, hogy a fent említett plasztikus események elhelyezkedése erősen korrelál egy lokális mennyiség, az ún. *lokális folyásfeszültség* értékével. Ennek köszönhetően ezen mennyiség segítségével a plasztikus tevékenység összekapcsolható a kezdeti mikroszerkezettel. Mivel kristályos anyagok esetén a lokális folyásfeszültség irodalma egyelőre kezdetleges állapotban van, kutatásom célja ezen mennyiség vizsgálata kristályos anyagban. Ehhez egyelőre 2D-s majd a jövőben várhatóan 3D-s diszkrét diszlokációdinamikai (DDD) szimulációkat használok.

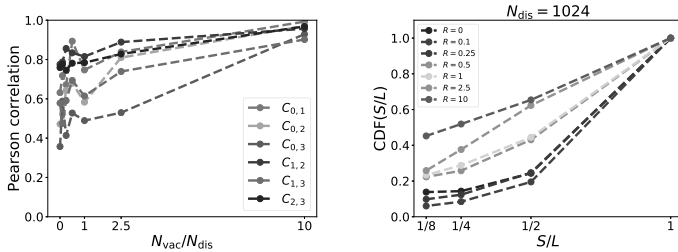
1.2. Eredmények

A szimulációs munkához a tanszékünkön Péterffy G. és Ispánovity P. D. által fejlesztett SDDST (Simple Discrete Dislocation Dynamics Simulation Toolkit) szimulátor általam módosított változatát használok. A MSc diplomamunkám törzsét alkotó kutatást folytatva jelentősen kibővítettem a 2D rendszerek folyásfeszültség-statisztikáját. A vizsgált rendszereket két mennyiség jellemzi: az N_{dis} diszlokációs szám és az N_{vac} vakanciaszám. Ezek alapján jelenleg hétféle lényegileg különböző rendszertípusból állnak rendelkezésemre adatok. Kutatási eredményeim (pl. a doboz-aldoboz folyásfeszültség korrelációk, lásd 1. ábra) azt sugallják, hogy a diszkrét diszlokáció-rendszerek a mezoszkopikus rendszerekénél alkalmazott *leggyengébb láncszem elv* alapján működnek: egy nagyobb rendszer (doboz) akkor aktiválódik, amikor a legpuhább (legkisebb folyásfeszültségű) alrendszere (aldoboz) aktiválódik. Az adatok alapján az is látható, hogy a leggyengébb láncszem modell egyre jobban teljesül, ha növeljük az akadályként funkcionáló vakanciák koncentrációját a rendszerben.

A félév egyik legfontosabb eredménye a *D láncszem-dimenzió* meghatározása, amelyet az

$$N(l) \sim l^D$$

egyenlet definiál. Itt $N(l)$ a láncszemek átlagos száma egy $l \times l$ -es dobozban. A láncszem-dimenzióból következtethetünk a láncszemek méreteloszlására is (lásd 1. ábra).

1. ábra. A dobozok és azok legpuhább aldobozai közötti $C_{i,j}$ folyásfeszültség-korreláció (baloldali panel). Itt dobozok és az aldobozok lineáris mérete rendre $1/2^i$ és $1/2^j$, N_{vac} és N_{dis} pedig a vakancia- illetve diszlokácószám a rendszerben. A jobboldali panel az S/L láncszem-méret eloszlását mutatja különböző $R = N_{vac}/N_{dis}$ hányadosok esetén. Láthatóan a vakanciaszám növelésével a láncszemek lokalizálódnak, ami a korreláció növekedéséhez vezet.

2. Publikációk

Két előkészítés alatt álló publikációban vagyok érdekelt.

- Elsőszerzős cikk a 2D diszkrét diszlokáció-rendszerek folyásfeszültség-viszonyairól.
- Bekapcsolódtam a Péterffy G. által vezetett, lineáris stabilitás analízisével kapcsolatos kutatásba.

Mindkét esetben rendelkezésre áll az adatok döntő többsége, a közeljövőben megtörténhet a cikk beküldése.

3. Tanulmányok

Három kurzust végeztem ebben a félévben:

- *Rácshibák I. EA (FIZ/1/024): jeles érdemjegy*
- *Diffrakciós módszerek az anyagtudományban I. (FIZ/1/038E): jeles érdemjegy*
- *Kutatászeminárium 9, kurzus a Matematika-fizika műhelyben (BMVD-200.227e/EC): még nincs érdemjegy*

4. Konferenciárésztétel

Ebben a félévben két online konferencián vettem részt:

- XXI. Eötvös Konferencia, 2020 szeptember 25-26, az előadás címe *Lokális folyásfeszültség vizsgálata DDD szimulációkkal*

- IX. Eötvözet Konferencia, 2020 december 18-19, az előadás címe: *Lokális folyásfeszültségek vizsgálata 2D modell kristályokban DDD szimulációk segítségével*

5. Oktatási tevékenység

Egy egyetemi és egy collegiumi kurzus lebonyolításában vettem részt.

- Az alapszintű *Mechanika* (mechf19va) kurzus beadandóinak kitűzésében közreműködtem, valamint én végeztem a javítást.
Tematika: kinematika, dinamika, integrálás használata fizikai feladatokban, kör- és forgómozgás, merev testek mechanikája, ütközések, stb.
- A *Kutatószeminárium 9* kurzus (BMVD-200.227e/EC) keretein belül az elsőéves fizikushallgatók műhelyóráját a szorgalmi időszak harmadában én tartottam.
Tematika: homogén lineáris differenciálegyenletek megoldás, fizikai példák (mechanikai rendszerek, elektromos ármakörök), rezonancia, inhomogén lineáris differenciálegyenletek megoldása: Green-függvény formalizmus.
- Az elsőéves fizikus és fizikatanár hallgatókkal igény esetén személyesen konzultáltam az egyetemi anyaggal kapcsolatban felmerülő kérdésekről főleg a *Mechanika* és a *Vektorszámítás* tárgyak kapcsán.

BONDICI LÁSZLÓ

Alulírott Bondici László, a Matematika-Fizika műhely senior tagja, seniori kötelezettségemnek eleget téve a következőkben szeretnék beszámolni a féléves szakmai és közéleti tevékenységeimről.

A doktori programmal kapcsolatos alapadatok

Doktori program:	ELTE TTK, Matematika- és számítástudományok – Doktori képzés, Alkalmazott matematika doktori program
Szervezeti egység:	Matematika Intézet, Valószínűségelméleti és Statisztika Tanszék
Témavezető:	Dr. Prokaj Vilmos
Téma:	Filtrációbővítés és szemimartingál-tulajdonság

Kutatási tevékenység

A kutatási témám vizsgálata során természetes módon megjelennek a szemimartingálok (mint az eszközár-folyamatok lehetséges matematikai modelljei), illetve a szerintük vett sztochasztikus integrálok (kereskedési stratégiák eredményeként előálló (portfólió) értékfolyamatok), mivel lényegében ez a legbővebb olyan folyamatosztály, mely szerint ki lehet építeni a szokványos feltételeknek eleget tevő integrálfogalmat.

Az X sztochasztikus folyamat szemimartingál, ha felbontható egy M lokális martingál és egy A korlátos változású folyamat összegére. A szemimartingálok a sztochasztikus folyamatok között kitüntetett szereppel rendelkeznek, a pénzügyi matematikai modellezés eszköztárában is alapvető fontosságú fogalomként szerepelnek.

Egy F valós függvényt szemimartingál-függvénynek nevezünk az X szemimartingálra nézve, ha az $F(X)$ folyamat is szemimartingál. Az Itô-formula alapján tudjuk, hogy a szemimartingálság megmarad C^2 -függvényekkel való transzformáció esetén, tehát ezek szemimartingál-függvények az X szemimartingálra. Folytonos szemimartingálok esetén az Itô-Tanaka formula alapján a szemimartingálság megmarad olyan függvények esetén is, amelyek előállnak két konvex függvény különbségeként. A kutatás során a folytonos esetre fókuszáltunk, és sikerült új bizonyítást adni arra, hogy a Brown-mozgás esetén a szemimartingál-függvények éppen azok a függvények, amelyek előállnak két

konvex függvény különbségeként. Tetszőleges folytonos szemimartingál esetén a Brown-mozgás esetén alkalmazott technika segítségével sikerült belátni, hogy ha egy F függvény szemimartingál-függvény, akkor bizonyos pontok környezetében igaz marad ez. Ezen eredmények kiterjesztik a (Cinlar, Jacod, Protter, & Sharpe, 1980) cikkben szereplő eredményeket a Markov-folyamatokról a szemimartingálok esetére.

A szemimartingál-függvényekre vonatkozó eredmények egyik lehetséges általánosítása, ha determinisztikus valós függvények helyett olyan véletlen függvényeket tekintünk, melyek függetlenek az eredeti folyamattól. Ekkor az derül ki, hogy a véletlen függvény tipikus realizációja olyan, hogy teljesíti a determinisztikus eset követelményeit. Ezen általánosítás segítségével sikerült belátni, hogy a (Prokaj, Rásonyi, & Schachermayer, 2011) cikkben szereplő medián folyamat nem szemimartingál. Ez a folyamat a (Hu & Warren, 2000) cikkben is megjelent, ahol a szemimartingálság kérdése felmerült, viszont megválaszolatlan maradt.

A félév folyamán sikerült befejezni az első, a doktori témámhoz kapcsolódó cikket. A kéziratot közzétettük az arXiv felületén, valamint benyújtottuk a cikket szakfolyóirathoz is (részletek a *Publikációs tevékenység* szakaszban).

Irodalomjegyzék

- Cinlar, E., Jacod, J., Protter, P., & Sharpe, M. J. (1980). Semimartingales and Markov processes. *Z. Wahrsch. Verw. Gebiete*(54), 161–219.
- Hu, Y., & Warren, J. (2000). Ray-Knight theorems related to a stochastic flow. *Stochastic Process. Appl.*(86), 287–305.
- Prokaj, V., Rásonyi, M., & Schachermayer, W. (2011). Hiding a constant drift. *Ann. Inst. Henri Poincaré Probab. Stat.*(47), 498–514.

Publikációs tevékenység

Vilmos Prokaj, László Bondici: On the lack of semimartingale property
arXiv-elérhetőség: <https://arxiv.org/abs/2011.10347>
Benyújtva: Stochastic Processes and their Applications

Előadás, konferenciárészvétel

Szemimartingál-függvények: karakterizáció, példák, alkalmazások. *Előadás, IX. Eötvözet Konferencia, 2020. december 1819.*

Szemimartingál-függvények: karakterizáció, példák, alkalmazások.
*Semináriumi előadás, ELKH Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet,
 Valószínűségszámítás és statisztika szeminárium, 2021. január 13.*

Oktatási tevékenység

Valószínűségszámítás 1. *Előadás, ELTE, Matematikatanári levelező mesterképzés.*
 Valószínűségszámítás 1. *Gyakorlat, ELTE, Matematikatanári levelező mesterképzés.*

Pénzügyi modellezés és derivatívaárazás *Gyakorlat, EJC, Gazdálkodástudományi műhelyóra.*

Collegiumi tevékenység

Az Eötvös József Collegium Gazdálkodástudományi Műhelyének vezetője voltam.

Eötvös², SZTE

CSORDÁS DOMONKOS

Az őszi félévet három feladat határozta meg.

Az első magánéleti problémák megoldása. A gondokról tájékoztattam az igazgató urat.

A második a doktori óráim teljesítése és a kutatási tervem megvalósítása. Ennek kapcsán szanszkritul elolvastam egy tantrikus vizualizációs kézikönyvet és oktatói segítséggel elkezdtünk egy tantrát és a hozzá tartozó kommentárnak a tanulmányozását. Előtanulmányokat végeztem főleg a tantrikus mantrák területén, valamint a ritualisztika területén módszertani alapozásba kezdtem a magyarországi liturgiakutatás technikáinak mélyebb megértésével. A Kutatók éjszakáján a műhelyünkben előadást tartottam a tantrikus mantrák értelmezéséről.

A harmadik feladat az a rítuskutatáshoz szükséges tágabb kitekintés érdekében az ógörög tanulmányaim felelevenítése. Az nyelvórákat sikeresen elvégeztem.

Érdemjegyeim átlaga 5,0 lett. Tanulmányaimat kis mértékben hátráltatták a járványügyi intézkedések. A kutatási tervben foglaltakat kisebb módosításokkal időarányosan teljesítettem.

Sajnos a magánéleti problémáim miatt a következő félévben passzíváltatnom kell a doktorandusz státuszomat. Tanulmányaimat szeptemberben folytatni fogom.

ERDŐS ANDRÁS PATRIK

Az őszi félév folyamán doktori tanulmányaimat passzíváltam, hogy a másod-diplomám (nemzetközi tanulmányok, Corvinus Egyetem) megszerzésére koncentrálhassak; ily módon doktori órákat az őszi folyamán nem végeztem. Passzív státuszom és a sajnos még mindig fennálló pandémia-helyzet sem szakított el azonban a Collegiumtól teljesen, amennyiben a műhelytitkári feladatokat továbbra is én látom el. Emiatt kötelességemnek érzem, hogy a szemeszter során történetekről és korábbi vállalásaimról számot adjak egy rövid beszámolóban.

Legutóbbi beszámolómban említett, tervezett, illetve lektorálás alatt állt recenzióim közül kettő is megjelent. Könyvészeti adataik az alábbiak:

Erdős András Patrik: Huszadik századi történet, minden részletében. In: *Studia Comitatensia* 38. A Ferenczy Múzeumi Centrum évkönyve 2020. 136–143. (A recenzeált mű: Bob Dent: A vörös város. Politika és művészet az 1919-es Magyarországi Tanácsköztársaság idején. Ford. Konok Péter. Budapest, Helikon, 2019. 405 p.)

Erdős András Patrik: A „Vörös Isten” hátat fordít. In: *Korall* 82. (2020.) 188–193. (A recenzeált mű: Magyar Endre Lénárd: „A rémuralom készsége szolgálja kívánt lenni”? *Perjessy Sándor és a Tanácsköztársaság elleni felkelés Szentendrén (1919. június 24–25.)*. Budapest, Clio Intézet, 2020. (Clio kötetek 1.) 132 p.)

A digitális különlenyomatokat beszámolómmal együtt csatolom.

Történettudományi témában két előadást tartottam a szemeszter során. Október 16-án az első világháborúban hősi halált halt ex-collegistáról, Stiegelmar Róbertről és sorstársairól szóló megemlékezésen adtam elő *A galíciai front eseményei 1914-ben* címmel. Ez úton is ismételten köszönöm Igazgató Úrnak a megtisztelő felkérést.

Egy konferencia-előadást is tartottam november 23-án az Absolute IV. konferencián (a DOSZ Nyelvtudományi Osztálya, és az ELTE BTK Magyar I.K. szervezésében), amelynek témája a mindennapok története, szűkebben a szomszédi perpatvarok átpolitizálódása volt. Az előadás a *Vörös házmaster, fehér szomszéd. Politikai motívumok száz évvel ezelőtti magántermészetű vitákban* címet viselte.

Nőtörténeti kutatásaimmal kapcsolatos forrásfeltáró munkámat a nyár és az őszi folyamán befejeztem. A tanulmány írása folyamatban van, a tervezett cím: *„Ez a gondolat annyira forradalmi, hogy [...] még legősbibb forradalmárok fejébe sem megy bele”*. A nők és a Magyarországi Tanácsköztársaság.

Tavaszi órátartási szándékomat Fazekas István tanár úr felé már jeleztem: *Albánia és a Nyugat-Balkán* címmel hirdetnék órát a Collegiumban idén. Választásomat a Corvinus Egyetemen folytatott tanulmányaim inspirálták, amelyek ráébresztettek arra, hogy a Balkán-félsziget történetéről mennyire nem esik szó az átlagos történészhallgató curriculumában – dacára annak, hogy a magyar balkanisztikát és albanológiát európai szinten is magasan jegyzik. Ezt a hiányt szeretném kissé pótolni óráimmal.

Mivel jelenleg a diplomamunkámat írom, tavasszal is maradok passzív fél-éven, s doktori tanulmányaimat csak szeptembertől folytatom újra. Titkári feladataim azonban addig is örömmel ellátom, a rendszerint tavasszal esedékes konferenciákra pedig (Konferencia Clio műhelyében, Eötvös Konferencia) ismételten szívesen készülök előadással, illetve szervezési segítséggel.

A fentiekre tekintettel kérem beszámolómm elfogadását.

ÉRSEK CSENGE

A Collegium tiszteletbeli senior tagjaként az alábbi, Collegiumhoz kötődő tevékenységeket végeztem a 2020/2021-es tanév őszi félévében:

A Collegium által rendezett XXI. Eötvös Konferencián előadást tartottam a Kognitív nyelvészet és diskurzuselemzés szekcióban. A Kutatók Éjszakáján az Angol-amerikai Műhely programjában voltam témafelelős, *Fordítási stratégiák és kutatási lehetőségei* címmel tartottam interaktív fordítási órát az érdeklődőknek. Az Angol-amerikai Műhely éves konferenciáján mint hallgató vettem részt.

Tudományos tevékenységhez, ösztöndíjakhoz kötődő tevékenységeim pedig az alábbiak voltak:

TDK-dolgozatot írtam, valamint az Angol Nyelvpedagógia Tanszék által szervezett TDK-konferencián előadtam. Az ÚNKP pályázat keretében kutattam, kutatásom címe: *Longitudinális esettanulmány fordítóképzésben résztvevő hallgatók kognitív és textuális fordítási stratégiáiról*. Az eredmények a fordításoktatásban használhatók fel, erről az ÚNKP Zárókonferencián számoltam be a Nyelvtudomány szekcióban. Témavezetőm Dr. Károly Krisztina. A Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogramban ösztöndíjas státuszt nyertem, az Innovációs és Technológiai Minisztérium egyik helyettes államtitkárságán fogok tíz hónapon át dolgozni.

FARAGÓ DÁVID

Teljesített kurzusok

Tárgy kódja	Tárgy neve	Kredit
BTKD-TÖ-ST-8	Egyéb segédtudomány 2.	10
BTKD-TÖ-ST-13	Konzultáció 4.	10

Konferencia előadások

2020. október 2. Hivatalnok értelmiség a kora újkori Erdélyben és a Magyar Királyságban IV.: *A pénzügyigazgatás és a vármegyei igazgatás kapcsolata a 16. század közepén: Ormányi Demeter sárosi alispán életútja.* (online konferencia)

2020. december 18. IX. Eötvözet Konferencia: *A társadalmi felemelkedés lehetőségei a Mohács utáni években: Az Izsákfalvi Márk család története.* (online konferencia)

Publikációk

A Baranya megyei Ormándi/Ormányi család a 13–15. században. Turul 93. (2020) 112–122. (44 000 n)

Gorbovai/Izsákfalvi Márk család története a 15–16. században. Turul 93. (2020) 145–153. (55 000 n)

Ösztöndíj

ÚNKP 20-3. Új Nemzeti Kiválósági Program

Kutatás címe: Vas, Sopron és Zala vármegye archontológiája 1526–1570.

Kutatás célja: A doktori disszertációhoz kapcsolódó kutatás célja Vas, Sopron és Zala vármegyék 1526–1570 közötti archontológiájának az összeállítása, a tisztviselők életútjának prozopográfiai vizsgálata, valamint a mohácsi csatát követően megerősödő vármegyei önkormányzatiság feltárása.

További kutatási tevékenység

A félév folyamán sikeres komplex vizsgát tettem, így a következő félévben megkezdhetem a doktori képzés disszertációs szakaszát. Dr. Békés Enikővel

(ELKH BTK TTI) befejeztük Gaelotto Marzio: *De Doctrina Promiscua* című művének összeolvasását és tisztázását. Dr. Szilágyi Emőke Ritával (ELKH BTK TTI) folytatjuk Oláh Miklós levelezése kritikai kiadásával kapcsolatban a levelek szövegének az összeolvasását és tisztázását.

A megjelent publikációkon kívül elkészítettem *A Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhely középkori története* (64 000 n, várható megjelenés: 2021), illetve *Egy különleges karrier a hódoltsági peremvidéken: Mihálypéterházi Ormányi Józsa sümegei várnagy élete és családja* (86 000 n, várható megjelenés: 2021) című tanulmányaimat.

Folytatom a 2018-ban az Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában *Az MNL OL 1526-1570 közötti iratainak feldolgozása és online publikálása* című OTKA projektben (azonosító: 128695) végzett munkám. A doktori disszertációm témájához kapcsolódó projekt célja az MNL OL-ben őrzött, 1526–1570 között keletkezett iratok feldolgozásával egy profi és amatőr kutatók által is könnyen használható, otthonról is elérhető adatbázis létrehozása.

2020. december 1-jétől részt veszek az ELKH BTK TTI által befogadott *A magyar királyi udvar személyi összetétele a Mátyás- és a Jagelló-korban (1458–1526). Életrajzi lexikon* című OTKA projekt (azonosító: 134690) munkálataiban. A doktori disszertációm témájához kapcsolódó projekt célja a késő középkori magyar királyi udvartartás vizsgálatán keresztül a Magyar Királyság központi kormányzati intézményének tekinthető királyi udvar működésének és a politikai elit összetételének az alaposabb megismerése.

GARAI LUCA

A 2020/2021-es tanév őszi félévében kezdtem tanulmányaimat az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola angol nyelvészet doktori képzésén, ezzel egyidejűleg lettem a Collegium senior tagja. Doktori kutatásomban a legyintés jelenség amerikai angolban történő megjelenését, azon belül is a nazálisokra és nazális-zárhang kapcsolatokra való hatását vizsgálom fonetikai alapon, témavezetőm dr. Markó Alexandra. A doktori ösztöndíj mellett a 2020/2021-es tanévben elnyertem az Új Nemzeti Kiválóság Program keretében meghirdetett Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíjat, így a doktori témámhoz kötődő jelenlegi kutatómunka nagyrészt az ösztöndíjpályázatban vázolt kutatási terv megvalósításában nyilvánul meg.

Kutatásom mostani szakaszában a nazális legyintés előfordulását befolyásoló nyelvi és nem nyelvi tényezők hatására fókuszálok. Ehhez kötődően az őszi félévben lehetőségem volt bemutatni az eddigi eredményeket az Angol-Amerikai Műhely műhelykonferenciáján (*The Flapping of Intervocalic /nt/ Clusters in American English: An Empirical Study*), az előző évi ösztöndíjas időszakot lezáró ÜNKP zárókonferencián, a IX. Etövözet Konferencián (*Mi befolyásolja az amerikai angol nyelvben előforduló nazális-zárhang kapcsolatok legyintését?*), valamint a Negyedik Össznyelvész Konferencián (*A nazális-zárhang kapcsolatok legyintése az amerikai angol nyelvben*). Emellett a tavalyi XIV. Alkalmazott Nyelvészeti Doktoranduszkonferencia idén megjelent tanulmánykötetében társszerzőként szerepeltem Jankovics Juliannával, tanulmányunk címe *Isméltések enyhe értelmi fogyatékossgal élők spontán beszédében*. Főszervezőként részt vettem a Negyedik Össznyelvész Konferencia lebonyolításában, mely a vírushelyzet okán, a többi ilyen eseményhez hasonlóan online került megrendezésre. Továbbá lehetőséget kaptam az MTA Nyelvtudományi Intézetében egy fonetikai kutatóprojektben való részvételre dr. Kohári Anna vezetésével, mely tevékenység nagyban segíti a szakmai fejlődésemet.

Az őszi félévben a Collegiumban nyelvészeti tutoriális szemináriumot tartottam, melynek elsődleges célja az volt, hogy fiatalabb műhelytársaimnak egyénileg segítsék az egyetemen kötelező angol nyelvészeti és íráskészség kurzusok tananyagának elsajátításában. A jövőben még szervesebber szeretném a nyelvészeti tanulmányokat és tevékenységet támogatni az Angol-Amerikai Műhelyben, így a tavaszi félévben bekerült a műhelykurzusok közé az Angol Nyelvészeti Tanszéken másodéveseknek hirdetett *Hangtan* szeminárium,

melynek megtartására most először kapok lehetőséget a tanszéken, heti két alkalommal. Kíváncsian várom a csoportos órátartással járó kihívásokat, és szeretném a hallgatókkal nemcsak megértetni, hanem megszerettetni is a nyelvészet eme szegletét.

Seniorként is igyekszem ellátni közéleti feladataimat a Collegiumban. Az őszi Közgyűlésen ismét kineveztek a Collegiumi Hallgatói Önkormányzat titkárának, így a javarészt online szervezett bizottsági ülések, valamint a nálunk megtartott decemberi Interkoll ülés jegyzőkönyvezése az én feladatomból volt. Kuratóriumi diáktagként részt vettem az októberi ülésen, valamint a február 3-án tartandó újabb ülésen is jelen leszek; ezenkívül interneten tartottuk a kapcsolatot a többi diáktaggal. Továbbra is aktív résztvevője vagyok a D'Coeurnek, azaz a Collegium drámakörének, és bár a korlátozások megnehezítik a próbákat és a közös munkát, igyekszünk kreatív megoldásokat találni, hogy szórakoztassuk a nagyjérdeműt; erre bizonyíték az immár hagyománnyá vált karácsonyi diavetítés, melyet az online ColiCarácsonyon mutattunk be.

HAUBER KITTI

Doktori tanulmányaimat 2020 szeptemberében kezdtem meg a BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola Magyar nyelvészet doktori programjának Névtan alprogramján. Kutatási témám: A 18. századi Dunántúl családneveinek tipológiai és névföldrajzi vizsgálata funkcionális kognitív keretben, témavezetőim: Dr. N. Fodor János és Dr. Müller Márta. A félév során a személyes jelenléti, majd a távolléti oktatás során is aktívan részt vettem mind az egyetemen, mind a Collegiumban folyó tudományos munkában, amit a tavaszi félévben is igyekszem folytatni.

I. Doktori kutatás

Kutatásom alapját egy névtani adatbázis alkotja, mely Mária Terézia 1767-ben készített urbáriumának névlistáiból áll össze. Az elmúlt fél évben Veszprém vármegye közel 7400 latin és gót betűvel szedett névadatának átírása, nyelvi eredet szerinti beazonosítása történt meg. Jelenleg is folyik a családnevek etimológiai beazonosítása. Emellett az úrbéri összeírás lebonyolítására, a scriptorok munkamódszerére, valamint a császári hivatal nyelvpolitikájára vonatkozó történeti szakirodalom, illetőleg a német névtani szakirodalom névtipológiát érintő legfrissebb eredményeinek feldolgozása történt meg.

II. Kutatócsoportok, projektek

Továbbra is aktívan részt vettem a BTK Mai Magyar Nyelvi és Fonetikai Tanszékén és az ELTE DiAGram központ keretein belül működő MetaID kutatócsoport munkájában, a kutatás vezetője: Dr. Simon Gábor. Az őszi félévben a magyar nyelv metaforikus szerkezeteinek annotálásában befejeztünk egy finomhangolási szakaszt és kidolgoztunk egy frissített annotálási módszert. Emellett a nemzetközi szintén zajló hasonló kutatásokból tájékozódunk, illetőleg a kutatócsoport hozzákezdett egy angol nyelvű tanulmány megírásához.

Negyedik éve veszek részt a BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszékén elkészült *Történeti magyar családnévátlasz* adatbázisának bővítésében, a kutatás vezetője: Dr. N. Fodor János. A félév során az erdélyi szász névanyag Nagyszebenre vonatkozó 2000 névadatának etimológiai beazonosítását végeztem.

A BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszékén működő Névtan Hallgatói Műhely féléves munkája során az előző

tanév tavaszi félévében végzett kérdőíves kutatás eredményeinek feldolgozását végeztük, mely a 16-20 éves gimnáziumban tanuló korosztály földrajzi nevekre vonatkozó kompetenciáját és ezáltal a tudományos kommunikáció hatékony formáit mértük fel. Emellett elindítottunk egy ismeretterjesztő névtani blogot (*Névállomás*), amely az egyetemi hallgatókat és laikus érdeklődőket célozza.

Hasonlóan ismeretterjesztő céllal készítettem két videót Dr. Farkas Tamás tanszékvezető úrral együttműködve, amelyekben angol nyelven mutatom be a magyar családnévanyag természetes úton kialakult és a névváltoztatásokkal kialakult mesterséges részét, összevetve az európai névanyagokkal. A videók hamarosan több nemzetközi névtani szervezet oldalán is elérhetővé válnak.

További munkám során Dr. Slíz Mariann Anjou-kori személynévtárának adatait integráltam a *Dictionary of Medieval Names from European Sources* (DMNES) nemzetközi projekt online is elérhető adatbázisába.

III. Szerkesztői munka

Gyakornokként második éve veszek részt a BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszéke által kiadott *Névtani Értesítő* című tudományos folyóirat szerkesztésében.

IV. Collegiumi munka

Továbbra is aktívan részt vettem mind a Spanyol, mind a Magyar műhely munkájában. A Spanyol műhelyben továbbra is ellátom a műhelytitkári teendőket, emellett a műhelytagokkal és vezető tanárunkkal a digitális oktatás módszertani kérdéseit vitattuk meg elméletben és gyakorlatban. A tavaszi félévben a BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszékén *Nyelvtörténet* 2. szemináriumot fogok tartani, amelyen a Magyar műhely több tagja fog részt venni, így lehetőség nyílik majd a diskurzus alapú ismeretszerzésre, illetőleg a tematika jelentős bővítésére, mélységeiben való áttekintésére, a hallgatók igényeihez való közelítésére is.

V. Publikációk

Konferenciabezámoló:

HAUBER Kitti 2020. Beszámoló az „Alkalmazott Név kutatás 2020: A tulajdonnevek fordítása” című szimpóziumról. *Alkalmazott Nyelvtudomány* XX/2. http://alkalmazottonyelvtudomany.hu/wordpress/wp-content/uploads/Hauber_konf.pdf (2021.02.01.)

Ismertetések:

megjelenés előtt:

BRENDLER, Silvio szerk. 2016. Cognitive Onomastics. A Reader. *Névtani Értesítő* 42.

Damaris NÜBLING – Stefan HIRSCHAUER szerk. 2018. Namen und Geschlechter. Studien zum onymischen un/doing gender. *Névtani Értesítő* 42.

Tanulmányok:

SIMON Gábor – BAJZÁT Tímea Borbála – BALLAGÓ Júlia – HAUBER Kitti – HAVASI Zsuzsanna – SZLÁVICH Eszter 2020. Az igealak köré szerveződő metaforák szerkezeti sajátosságai In: SIMON Gábor – TOLCSVAI NAGY Gábor szerk., *Nyelvtan, diskurzus, megismerés*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 245–270.

megjelenés előtt:

HAUBER Kitti 2020. Béb község kétnyelvű ragadványnévrendszere. *Névtani Értesítő* 42.

HORVÁTH JANKA JÚLIA

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájába, Francia irodalom oktatási programjára történt felvételemet követően, annak tudatában, hogy a magyarországi Campus France Központon keresztül második alkalommal is elnyertem a francia kormány ösztöndíját felsőfokú tanulmányaim folytatására Párizsban, a járványhelyzet és az emiatt kialakult általános bizonytalanság ellenére úgy döntöttem, szeptembertől ismét egy tanévre kitutazom Párizsba, hogy befejezzem az École des Hautes Études en Sciences Sociales-ban megkezdett mesterképzésemet történelem szakon. Szeptember óta tehát Franciaországban tartózkodom, és az ösztöndíjnak köszönhetően a párizsi Cité Internationale Universitaire-ben, a Collège Franco-Britannique épületében kaptam egy szobát.

Ami az itteni mesterszakos tanulmányaimat illeti, még a képzés kezdetén választottam ki témavezetőm, Filippo Ronconi javaslatára kutatási témámat is, amely szakdolgozatom alapját képezi. Az ELTĒn végzett klasszika-filológiai tanulmányaimhoz szorosan kapcsolódó módon az EHESS-ben Héliodóros és Achilles Tatios késő antik regényeinek bizánci utóéletét vizsgálom kultúrtörténeti kontextusban és az őket említő összes bizánci forrásszöveg részletes elemzésével, valamint annak rekonstruálására teszek kísérletet, hogy a két említett auctor postumus hagiográfiai hagyományának kialakulását mely tényezők befolyásolhatták, illetve tették szükségessé Bizánc keresztény közegében. Mivel a képzés jellegéből fakadóan a kutatómunka során túl kell lépnem az irodalmi és filológiai szövegelemzés korlátain, témavezetőmmel egyetértésben úgy döntöttem, fontos lesz megvizsgálnom a fent említett szöveghagyományok, utóéletek materiális bizonyítékait, is, illetve legalább egy esettanulmányon keresztül bemutatnom az antik regények recepcióját bizánci környezetben.

Tekintve, hogy Ronconi tanár úr a görög kéziratok szakértője és már a mesterképzés első évében is nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy elsajátítsam a szükséges kodikológiai és paleográfiai alapokat, amelyekre támaszkodhatok egy kézirat elemzése során, kézenfekvő volt, hogy a munkám érdemi részét kitevő esettanulmány tárgyául egy lehetőleg minél korábbi bizánci kéziratot válasszunk, amely valamelyik regény – az Aithiopika vagy a Leukippé és Kleitophón – szövegét, vagy azokból egy részletet tartalmaz. A kialakult járványhelyzet és a rendkívül szigorú korlátozások miatt ugyan a választásunknak olyan kódexre kellett esnie, amely digitalizált formában teljes egészében elérhető, így

ki kellett zárunk számos opciót, mégis sikerült választanunk egy vizsgálatra érdemes kéziratot: az Italia, Venezia, Biblioteca Nazionale Marciana gr. Z. 454 jelzetű kódex az Iliász talán legjelentősebb, a 10. századra datálható kódexe, amelyet a szakirodalom már bőségesen feldolgozott, és amelynek jelentősége a homéroszi szöveghagyomány szempontjából vitathatatlan – a kézirat azonban tartalmaz egy rövid részletet is Héliodóros Aithiopikájából – természetesen ez a fragmentum is ismert és jól dokumentált a szakirodalomban, azonban meggyőződésem szerint alapos vizsgálata, új kérdések felvetésével még új adalékokkal járulhat hozzá az antik regényirodalom bizánci recepciótörténetéhez. Az sajnos a jelen körülmények között kizárt, hogy személyesen is elutazhatok Velencébe megvizsgálni a kódexet, de, amint azt fentebb említettem, a Marciana könyvtár elérhetővé tette annak digitalizált változatát is.

A szóban forgó kéziratot tárgyaló szakirodalom feldolgozásán túl az első félév során öt tantárgyat vettem fel az EHESS-ben, összesen 30 kredit értékben – az oktatás természetesen itt is digitális formában zajlik, a november elején kezdődött szemináriumok és előadások közül egy sem volt megtartva személyes jelenléti formában. Filippo Ronconi tanár úr bizánci kultúrtörténettel foglalkozó kurzusán elsősorban Phótiós személyét vizsgáljuk magánlevelezésének elemzése segítségével. Ezen kívül látogatok még egy modern narratológiával és annak gyakorlati alkalmazásaival foglalkozó szemináriumot, két történezhallgatók számára meghirdetett, kötelező módszertani kurzust, amelyek során a vizsgált kérdések a történettudomány határterületei, az interdiszciplinaritás és a történettudomány, történetírás kapcsolata más humán- és társadalomtudományokkal, az EHESS és az Annales-iskola szellemiségének megfelelően. Továbbá részt veszek egy, az antik közlekedéssel, útleírásokkal, hajózással, kereskedelemmel és ennek anyagi valamit szövetszerű bizonyítékaival foglalkozó kurzuson is, amelyet azért tartok különösen fontosnak saját kutatásaim szempontjából, mert amennyiben későbbi tanulmányaim során is antik és középkori regényirodalommal fogok foglalkozni, megkerülhetetlen lesz a regényekben oly kulcsfontosságú utazásmotívum elemzése is – ehhez pedig rendkívül hasznos segítséget nyújt az antik útleírások alapos ismerete. A féléves értékeléseket (mivel az EHESS az ottthoni egyetemekhez, és az itteniek többségéhez képest is kéthónapos csúszásban van) március hónap során fogom megkapni, ezeket adott időben továbbítani fogom a Collegium felé is, de hiányukban kézzelfogható nyomot tanulmányaim előrehaladtával kapcsolatban egyelőre nem tudok felmutatni.

Ami a kutatásaim jellegét és módszereit illeti, a könyvtárak hosszú zárva tartása, majd a december közepi nyitás utáni korlátozott nyitvatartásuk és

hozzáférhetőségük okán főként az interneten is elérhető szakirodalomra és adatbázisokra kellett támaszkodnom. Ugyanakkor bízom benne, hogy a hamarosan ismét várható szigorítások ellenére eredményesen be tudom majd fejezni szakdolgozatomat a májusi leadási határidőig (ebben sokat segít az EHESS nyelvtanárai által nyújtott segítség a francia nyelvű dolgozat lektorálásában), és megfelelően fel fogok tudni készülni a június folyamán esedékes védésre is. Franciaországi tanulmányaim nagyban hozzá fognak járulni ahhoz, hogy megfelelő alappal rendelkezek a görög regényirodalom ismeretében, amelyet a szeptemberben az ELTÉN, Egedi-Kovács Emese témavezetésével megkezdendő doktori képzésem során is kamatoztatni tudok majd, illetve az EHESS-ben írt szakdolgozatomat a következő tanévben (az egészségügyi helyzettől függően személyesen vagy online) megrendezett konferenciákon be fogom tudni mutatni, akár magyar, akár idegen nyelven. Az ELTÉN tehát a 2020/21. tanév tavaszi félévében is változatlanul passzív jogviszonnyal fogok rendelkezni, azonban ha bármilyen formában a Collegium hasznára tudok lenni külföldről is, igyekszem közreműködni (akár kevésbé szakmai téren is, igény esetén további kötetborítókat is szívesen tervezek a majdani collegiumi kiadványokhoz - Rémai Martin és Csigó Ábel megkeresésére ugyanis november folyamán egyedi borítótervet készítettem a negyedik Adsumus-kötethez ld. csatolmány).

KOVÁCS GYÖRGYI

A 2020/21-es tanév őszi féléve a hetedik félévem volt a doktori képzésen. A tavalyi őszi félévben sikerrel pályáztam Campus Mundi rövid tanulmányútra, és márciusban két hetet töltöttem volna a sheffield-i egyetemen, ahol bekapcsolódtam volna a The Centre for the History of the Gothic kutatócsoport munkájába. Tavasszal abban állapodtam meg a kutatócsoporttal, hogy az őszi félévben valószínűsítem meg az utazást, azonban a vírushelyzet miatt elhalasztottuk a 2020/21-es tanév tavaszi félévére, ugyanis a sheffield-i egyetemen távoktatás van, és zárva van a könyvtár, így nem lett volna praktikus ebben a félévben utazni.

Mint eddig is, a félév során most is részt vettem az EASPop kutatócsoport munkájában. Az őszi szünetben online megtartottuk az *Encounters of the Popular Kind* konferenciát, a konferencia szervezésében én is részt vettem. A konferencián előadást is tartottam *Prophetic Dreams in 18th Century Gothic Novels* címmel. Az előadásokból meg fog jelenni egy konferenciakötet, aminek a szerkesztőbizottságában én is benne leszek.

Nyáron megjelent egy tanulmányom „*I am all that stands between them and chaos:*” *A monstrous way of ruling in A Song of Ice and Fire* címmel a Humanities and Social Sciences Communications honlapján, open access hozzáféréssel.

A Collegiumban Fejérvári Boldizsárnak a Thomas Gray költészete műhelyóráját látogattam, illetve előadást tartottam a műhelykonferencián *Supernatural and Sympathy in Ann Radcliffe's The Romance of the Forest (1791)* címmel. Irodalmi tutoriális szeminárium címmel órát tartottam az Angol-Amerikai műhelyben.

A collegiumi Drámakörnek tagja vagyok, ebben a félévben egy online előadáson dolgoztunk.

A disszertációmmal folyamatosan haladtam, a bevezető és az elméleti fejezeteket megírtam, de ezeket természetesen a disszertáció véglegesítése során át kell majd dolgozni. Elkezdtem írni a Radcliffe regényeit elemző fejezeteket is, bízom benne, hogy a tavaszi félévben be tudom fejezni a disszertációt.

LUKSA NORBERT

Beszámoló

Luksa Norbert, senior honoris causa

A 2020/21/1-es félévben a Collegiumban végzett tevékenységem három csoportba volt sorolható: oktatói, rendszergazdai, illetve fejlesztői. A pályázatomban felsorolt vállalásokat úgy érzem sikeresen teljesítettem, ezeket alább részletezem.

Oktatói tevékenységet

Az egyetemen tartott kettő típuselmélet gyakorlat mellett a Collegiumban három órát valósítottam meg, továbbá egyben láttam el szervezői feladatokat. Ezek a következők:

- Modern elméletek az informatikában I.
- Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak
- Programozási alapismeretek mindenkinek
- Programozási nyelvek kutatószeminárium (Kozsik Tamás)

Modern elméletek az informatikában I.

A *Modern elméletek az informatikában I.* kurzus az elsőéves informatikus műhelytagok kötelező szemináriuma. A kurzust Csörnyei Zoltán tanár úr nyugdíjba vonulása, 2018 óta tartom. Az előadások során a collegisták elsősorban az egyszerű típus nélküli λ -kalkulussal ismerkedtek meg. A féléves tematika a Church–Turing-tézis köré épült, így szó esett a Turing-gépekről, illetve a parciális rekurzív függvényekről is. Ezen felül a kurzus a kombinátor logikába kínált betekintést.

A kurzust az elsőéves collegistákon kívül még négy külsős hallgató vette fel. A collegista hallgatók: Kámán Rebeka Petra, Kenessey Zsombor, Nagy Domonkos Máté, Noszály Áron, Szabó Barbara Noémi és Szenté Péter. A számonkérés a vírushelyzetre való tekintettel egy beadandó dolgozat volt, melyet a vizsgaidőszak végéig kellett a hallgatóknak elkészíteni. A collegisták mind jó, illetve jeles érdemjeggyel teljesítették a kurzus.

Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak

A *Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak* kurzus másodízben került meghirdetésre. Célja, hogy a collegisták megismerkedjenek és gyakorlatot szerezzenek a nyílt forráskódú (*open-source*) projektek fejlesztésében. Az elvárás

kontribúció valamely aktív fejlesztői bázissal rendelkező projekthez, egy általuk kiválasztott feladat megoldásán keresztül. Ennek során megismerkedtek a *git* verziókezelő rendszerrel, annak alapvető, illetve magasabb szintű parancsaival, de szó esett az SVN rendszerekről is. Közösén végigjárjuk a nyílt forráskódú szoftverek fejlesztési szakaszait, a hibák jelentésétől a beküldött kódok felülvizsgálatiáig. Amellett, hogy a kurzus jelentős gyakorlati szakmai tapasztalattal bővítette a hallgatók eszköztárát, kontribúciójukkal mások munkáját is segítették.

A kurzust Katkó Dominik másodéves collegistával közösén tartottuk. A korábbi tapasztalatokból tanulva egy könnyebb, házon belüli nyílt forráskódú projektet, a *Mars*-ot választottuk, amit mindenkinek fejleszteni kellett. A kurzus hallgatói mind elsőéves collegisták voltak: Kámán Rebeka Petra, Kenessei Zsombor, Nagy Domonkos Máté, Noszály Áron, Szabó Barbara Noémi és Szenté Péter. A számonkérését több részre bontottuk, ezek:

1. Feladat kiválasztása, megismerése, implementálása, továbbá rövid bemutatása.
2. A tárgyhoz kötődő témákból rövid kiselőadás tartása. A témakörök az alábbiak voltak: git hooks, git merge strategies, git refs, ref log, Travis, StyleCI, SVN (vs git).
3. Egy hibás git history javítására irányuló feladat.

A collegisták a feladatokat sikeresen teljesítették, mely meglátszik a jó illetve jeles érdemjegyekben is.

Programozási alapismeretek mindenkinek

A *Programozási alapismeretek mindenkinek* gyakorlat az Informatikai műhely közösén tartott kurzusa, melynek koordinálását vállaltam. A kurzus célközönsége a Collegium nem informatikus hallgatói voltak, akik a félév során elsajátíthatták a programozás alapjait. Olyan gyakorlatias eszköztárát kívántunk ezzel a hallgatóknak adni, mellyel megkönnyíthetik mindennapi munkájukat, érkezenek bármely területről. A félévet a Python nyelv megismerésével kezdtük, melyet különböző modellezési, szimulációs, illetve statisztikai gyarkolatok követtek. A kurzus továbbá betekintést nyújtott az Excel programozás, illetve a $\LaTeX$ világába is. A félévet egy mesterséges intelligencia versennyel zártuk, melyen két fős csapatokat alkotva olyan programokat írtak a hallgatók, melyek egymás ellen versenyeztek különböző adottságú pályákon.

A kurzus nagy érdeklődés övezte mindenféle tudományterületről, így érdekességképpen a hallgatók neve mellett ezt is megemlíteném: Bartos Violetta (biológia), Erdei Judit (osztatlan tanárképzés), Feró Dóra Zsófia (fordító és tolmács), Hegyi Anna (osztatlan tanárképzés), Kovács Sára Kata (újlatin nyelvek és kultúrák (olasz)), Protár Noémi (magyar), Rácz Balázs György (osztatlan tanárképzés), Sarnyai Benedek Máté (survey statisztika és adatanalitika), Szekeres Kata (földtudományi), Tamaska Dóra (nemzetközi gazdálkodás), Tarnai

Csillag (keleti nyelvek és kultúrák (japán szakirányon)), és Weismann Péter Miklós (pénzügy és számvitel).

A számonkérést két jegyre bontottuk: az első jegy a félév első felének anyagából megszerzett tudást tükrözte, ez egy Python beadandó volt. A második jegy egy olyan feladatból származott, ami az adott collegistának hasznára vált, tehát a kurzus ismereteit felhasználva készített el valamilyen feladatot/munkát. Érkeztek L^AT_EX szemináriumi dolgozatok, stílusos önéletrajzok, továbbá egyszerű munkákat megkönnyítő programok.

A kurzust minden collegista sikeresen teljesítette.

Programozási nyelvek kutatószeminárium

A kurzus a felsőbbéves informatikusok kötelező órája. A foglalkozásokon a műhelytagok saját kutatási témáikat mutatták be egymásnak, valamint három foglalkozáson vendégelőadókat hallgattunk meg. A kurzust Kozsik tanár úr vezette, az én feladatom műhelytitkárként az előadások megszervezése, valamint a külső előadók meghívása volt. Ezen felül a félév elején Varga Balázssal közösen előadást tartottunk a Kubernetes-ről.

Rendszergazdai vállalások

Mint azt az elmúlt években is tettem, az előző félévben is segítettem a rendszergazdai csapatot. Két új rendszergazdával bővült a csapat, akiknek úgy gondolom sikeresen átadtuk tudásunkat.

Ehhez kapcsolódóan részt vettem az online felvételi technikai lebonyolításának szervezésében, kivitelezésében. Az érintett felekkel kapcsolatot tartva kidolgoztuk a felvételi pontos technikai menetét, melyet a rendszergazdákkal előkészítettünk, illetve teszteltünk. Úgy gondolom, hogy a sikeres felvételi kiválóan tükrözi munkánkat.

Fejlesztői vállalások

Ugyan részben kötődik az előző ponthoz, az Urán fejlesztése kinőtte már a rendszergazdai csapatot, így ezt külön tárgyalnám.

Az Urán a Collegium informatikai rendszere, elérhető az <https://uran.eotvos.elte.hu/> oldalon. A projekt a legfrissebb Laravel keretrendszerre épül, nyílt forráskódú szoftverként elérhet az alábbi felületen:

<https://github.com/luksan47/mars>

A félév elején a funkciókat még elsősorban csak a collegisták élvezhették ki, ezek a nyomtatás, internetelérés, illetve a hibafüzet voltak. Azóta számos új funkció került megvalósításra. Ezek közül a legfontosabbak:

- automatikus behozatali engedély, beköltözési nyilatkozat és tagsági igazolás generáló felület,
- elektronikusan elérhető és nyomonkövethető választmányi és rendszergazdai kassza,

- a kommunikációs bizottság üzeneteit, az Epistola Collegiit megjelenítő felület,
- számos előrelépés a tagság kezelésének és nyomonkövetésének irányába,
- Wi-Fi és router hálózat monitorozása.

A módosítások részletesen itt érhetőek el: <https://github.com/luksan47/mars/releases>

<https://github.com/luksan47/mars/labels/epic>

Az esetleges felmerülő hibákat, továbbá a fent nem említett funkciókat a <https://github.com/luksan47/mars/issues> oldal tartalmazza. Itt tekinthetők meg a már lezárt feladatok is.

Következő félév

A következő félévben folytatom a *Modern elméletek az informatikában II.* kurzus vezetését. A téma a típuselmélet és alkalmazása, a típusrendszerek vizsgálata lesz.

Műhelytitkári feladataimat az Informatika Műhelyben a félévnyitó műhelygyűlésünkön átadom az arra jelentkezőnek.

Végezetül pedig Katkó Dominikkal folytatom az Urán fejlesztését. A következő félévre tervezett legfontosabb funkciók a felvételi oldal migrálása, a nyelvvizsgák nyomonkövetése, valamint a teremfoglalás és az online mosófűzet megvalósítása lesz.

RUDOLF VERONIKA

A Történelem Segédtudományai Doktori Program harmadéves doktoranduszaként az alábbi tanegységeket végeztem el ebben a félévben:

Kód	Cím	Oktató	Kredit
BTKD-TÖ-T-3.2	Több napos konferencia szervezésében való közreműködés	Körmendi Tamás	10
BTKD-TÖ-ST-14	Konzultáció 5.	Körmendi Tamás	10
BTK-TÖ-O-1	Heti két órás szemináriumi vagy előadás	Körmendi Tamás	10

A tárgyfélévben folytattam a disszertációmhoz (*A Magyar Királyság cseh és osztrák kapcsolatai 1196 és 1246 között*) kapcsolódó szakirodalom és források feldolgozását. Emellett az Új Nemzeti Kiválósági Program által támogatott pályázatom (*Magyar-bajor kapcsolatok a 13. században*) megvalósításán dolgoztam. A kutatás egyelőre a forrásfeltárás fázisában van, valamint megkezdtem a vonatkozó szakirodalmi tételek összegyűjtését és beszerzését, bár utóbbit a nagyban hátráltatják.

A félév során *Iratismeret 2./3./4.: Iratelemzés, iratértékelés* című kurzus tartására kaptam lehetőséget a Segédtudományi tanszéken, amelyet levéltár alapszakos és osztatlan tanárszakos hallgatók – köztük műhelytagok is – látogattak. Emellett októbertől a *Bevezetés a történeti kutatás módszereibe és segédleteibe* tárgy egyik kurzusán helyettesítést végeztem.

Az eredetileg júniusban megrendezni tervezett Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája, amelynek szervezésében magam is részt vettem, végül novemberben került megrendezésre online formában. Itt *Az Árpádok és a Pettauok* címmel tartottam előadást. A korábbi hasonló nevű konferencia előadásaiból készült *Micae mediaevales IX. Fiatal történészek dolgozatai a középkori Magyarországról és Európáról* című tanulmánykötetet, amelynek szerkesztésében közreműködtem, is ugyanekkor mutattuk be. A kötetben egyik tanulmányom (*A tét a Babenberg-örökség. Cseh-magyar-osztrák kapcsolatok 1246 után.*) is helyet kapott. Az XXI. Eötvös Konferencián pedig a Történelem 2. szekció vezetőjeként volt szerencsém részt venni.

Továbbra is kezelem a Történész műhely Facebook-oldalát, valamint más digitális felületeit.

SZEBIK HUBA

Rostdenzitás mérése ImageJ segítségével

Szebik Huba

Szentágothai János Idegtudományi Doktori Iskola

Eötvös Collegium seniori beszámoló

2021.01.31.

Előszó

Tisztelt Tanári Kar!

2020 szeptembere óta veszek részt a a Semmelweis Egyetem Szentágothai János Idegtudományi Doktori Iskola doktori képzésében. Témavezetőm, dr. Mikics Éva segítségével a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet Transzlációs Magatartás Idegtudomány Kutatócsoportban végzem kutatási tevékenységemet, melynek fő témája a gyermek- és fiatalkori averzív szociális élmények hosszútávú magatartási és idegrendszeri hatásainak vizsgálata. Az őszi félévben főleg mikroszkópos képek kvantitatív analízisével foglalkoztam, valamint mivel hosszútávú célom a fiber photometry¹ mérési módszer alkalmazása kísérleteimhez, ezért a sztereotaktikussztereotaxis segítségével végzett műtéti eljárások gyakorlati alapjait sajátítottam el. A konfokális fluoreszcens mikroszkópos képek analízise egy fontos része volt a félévben végzett tevékenységemnek, melyről egy kurzusomra beszámolót is készítettem, amelyet kicsit átdolgozva a seniori beszámolóban is megjelenítésre méltónak gondoltam, így alább ez olvasható. Beszámolómhoz csatoltam az analízis alapját képező scriptet is.

Bevezető

Célkitűzés

A dolgozat célja szerotonin transzporter (SERT) immunpozitív rostok kvantifikálása lézer konfokális mikroszkópos felvételeken egér agyszeletben, a prefrontális kéreg különböző agyterületein. Az agytörzsi raphe magokból (különösen a dorzális raphe magból²) érkező szerotonerg axonok a szerotonin transzporter molekula segítségével jelölhetőek³. A rostdenzitás kvantifikálásával információt kaphatunk a SERT expresszió esetleges változásairól.

Kísérletünkben CD1 egereken végeztünk az agresszív magatartást vizsgáló kísérleteket. A viselkedésteszt után 90 perccel az állatokat transzkardiálisan perfundáltunk a szövet fixálása céljából, majd metszeteket készítettünk, és a SERT molekulákat fluorórral konjugált antitestek segítségével jelöltük. A SERT a prefrontális kéregben a raphe magokból érkező axonokban fejeződik ki, és fontos funkcionális szerepet tölt be a szerotonin jelátvitelben: a szerotonerg sejtek szinapszisai szerotonint szabadítanak fel, amely a kortikális neuronokon hat⁴. Az extracelluláris térből a szerotonin visszavételét legfőképpen a SERT végzi, amely tehát ilyen módon képes befolyásolni a szerotonerg jelátvitel dinamikáját⁵. A SERT molekula expressziójának esetleges változása tehát információt adhat a szerotonerg rendszer működéséről a prefrontális kéregben. A dolgozat célja ezért egy képelemzési módszer kidolgozása, amely a SERT immunreaktivitás automatizált kvantifikációját teszi lehetővé.

Irodalmi háttér

A szerotonerg rendszer fontos szerepet játszik az érzelmi folyamatok és a viselkedés szabályozásában⁶. A jelenleg alkalmazott antidepresszánsok és anxiolitikumok jelentős részének a szerotonerg rendszer valamelyik eleme a célpontja, különösen jelentős a szelektív szerotoninvisszavétel-gátlók (SSRI) alkalmazása, melyek a SERT működését gátolják⁶. Ugyanakkor irodalmi adatok alapján a kezelt betegek egy jelentős csoportja az SSRI kezeléssel szemben rezisztenciát mutat, így a szerotonerg rendszer működése, különösen a SERT expresszió változásainak megismerése különösen jelentős lehet a meglévő terápiák hatékonyságának javításában⁷.

A SERT expresszió jó anatómiai felbontású vizsgálatára az immunhisztokémia ad lehetőséget, a módszer előnye, hogy nagyságrendekkel jobb térbeli elbontású mintavételezést tesz lehetővé, hiszen a vizsgálat fixált agyszeleteken történik. A SERT kifejeződés relatív mértékét a fluoreszcens jel intenzitása alapján lehet becsülni. Ez a módszer természetesen nem ad pl. a Western blot technikával elérhető koncentrációméréshez hasonlítható pontosságú eredményt, azonban alkalmas több alrégió és akár egyes kortikális rétegek összehasonlító vizsgálatára is.

A SERT expresszió változásait a SERT+ axonok detektálásával tudjuk elvégezni. A rostok detektálásával egyrészt mérhető a szerotonerg axonok denzitása is. Jelen kísérletben az állatokat éré inger egy, a perfúziót megelőző viselkedésteszt, és a mintavételi időtartam (90 perc) nem elegendő új nyúlványok kialakításához, tehát a rostdenzitás esetleges változása (pl. növekedése) arra utalhat, hogy a SERT expresszió változása miatt olyan rostok is detektálhatóak lettek, amelyek korábban az adott axonban lévő alacsony SERT expresszió miatt a detekciós küszöb alatt voltak. Továbbá, a rostok detektálása lehetőséget ad a SERT jel intenzitásának mérésére is.

A rostdenzitás mérésére Sathyanesan és mtsai.⁸ létrehoztak egy automatizált mérési protokollt, amely függőleges és vízszintes mintavételi vonalakat használ. A vonalak intenzitásprofilján háttérkorrekciót hajtottak végre, majd a kapott csúcsokat detektálták MATLAB segítségével. A kapott függőleges és vízszintes csúcscsúszamokat az irányuk szerint átlagolják, majd a D_v rostdenzitás meghatározása az 1. képlet segítségével történik,

$$1. \text{ képlet} \quad D_v = \left(\frac{N_x \times N_y}{z \times (\cos 45^\circ) \times \epsilon} \right) \times 10^6 \text{rost}/100\mu\text{m}^3$$

ahol N_x és N_y rendre a vízszintes és függőleges vonalak mentén kapott csúcsok átlagolt száma, z az optikai szelet vastagsága, ϵ pedig empirikus faktor, amely a konfokális és epifluoreszcens mikroszkóppal készített képek közötti különbséget korrigálja. A dolgozat további részében bemutatott módszer Sathyanesan és mtsai. módszerén alapul. Az itt bemutatott módszer nem igényli a MATLAB használatát, valamint az általunk alkalmazott immunhisztokémiai jelöléshez és mikroszkópos módszerekhez van optimalizálva.

Módszerek

Állatok és viselkedéstezték

Hím CD1 egerekkel 65-70 napos korukban rezidens-betolakodó tesztet végeztünk, a teszt során a vizsgált állat (rezidens) saját ketrecébe helyezünk egy nála kisebb, hím egeret (betolakodó) 10 percre, ez a rezidens állatból territoriálisan agresszív magatartást vált ki. A nyugalmi állapotban lévő kontroll állatok végig a saját ketrecükben tartózkodtak.

Immunhisztokémia

A rezidens-betolakodó tesztnek kitett állatokat a teszt kezdete után 90 perccel altattuk el, majd a szövet fixálása érdekében a túlaltatott állatokat transzkardiálisan perfundáltuk 4%-os PBS-

ben oldott paraformaldehiddel. Az immunhisztokémiai eljáráshoz szánkamikrotómmal 30 µm-es koronális metszeteket készítettünk.

Az immunhisztokémiai jelölést nyúl anti-SERT (Synaptic Systems: 340003, 1:5000) ellenanyaggal végeztük, amelyet Cy3-konjugált számár anti-nyúl szekunder ellenanyaggal jelöltünk³.

Mikroszkópia

A fluoreszcensen jelölt metszeteket Nikon Ni-C2 konfokális mikroszkóppal végeztük, 561 nm hullámhosszúságú lézerrel (CVI Melles Griot) gerjesztve a szekunder ellenanyaghoz konjugált fluorofórt. A szkennelés egy Plan-Apokromát VC 20x objektívvel végeztük (NA=0.75, 0.62 µm/pixel), a felvételek elkészítésénél a pinhole mérete, a gerjesztő lézerek intenzitása, a z-síkban készített felvételek közötti távolság (1 µm) és a képek mérete (1024x1024 pixel) minden esetben állandó volt.

Képanalízis

A képanalízis minden lépéséhez ImageJ-t (Fiji) használtunk⁹⁻¹¹. Az nd2 formátumú több optikai síkot tartalmazó képeket a Bio-Formats plugin¹² segítségével importáltuk, majd az egyes axiális (z-irányú) síkokat külön, 16-bites tif fájlként mentettük, a fájlnev végére beleírva a z-sík számát is.

A tényleges analízishez két külön ImageJ makrót használtunk, az egyik a képek megnyitását valamint a paraméterek rögzítését végzi, a másik tartalmazza a tényleges analízist (a makrók elkülönítésére azért volt szükség, hogy potenciálisan más mikroszkópai módszerrel vagy más típusú képhez is alkalmazható legyen). A tényleges analízist tartalmazó makrót a csatolmányban található .txt fájl tartalmazza.

Az analízis során a preprocesszási lépésben (75-87. sor) az adott képet duplikáltuk, majd a duplikátumon frekvenciaszűrést végeztünk (aluláteresztő szűrő, határ: 30px,) a képen belüli megvilágítási egyenletlenségek tompítására. A detektorzaj tompítása miatt simítást végeztünk („Smooth”), majd a háttér eltávolítására a Subtract background algoritmus volt használható (10 px-es labdaméret, 2. ábra). A képet 8-bitessé alakítottuk, majd a preprocesszált kép standard devianciáját rögzítettük egy változóban.

A következő lépésben két for ciklus segítségével 10-10 függőleges és vízszintes vonalat illesztettünk egyenlő távolságokban a képre (99-136. sor). Minden egyes vonal esetén intenzitásprofil készítettünk, majd a Find Peaks parancs (BAR plugin)¹³ segítségével az intenzitásprofil csúcsait azonosítottuk, a csúcsok felelnek meg a SERT+ nyúlványoknak. A Find peaks parancs (esetén a következő paramétereket használtuk: a minimum csúcsamplitúdó (min._peak_amplitude) a kép (korábban tárolt) standard devianciájának másfélszerese, a csúcsok legkisebb távolsága (min._peak_distance) 1.5 μm (ez megközelítőleg egy SERT+ rost vastagsága a processzált képen). A pozitív irányú csúcsok minimum intenzitásértéke (min._value) 15 volt, a negatívoké (max._value) pedig 0 (mivel a negatív csúcsok ebben az esetben nem relevánsak).

A PeakNumber() funkció (10-21. sor) megadja az adott vonalon a csúcsok számát. A csúcsok xy koordinátáit egy lista tartalmazza, melyekből arrayt, majd az eredeti (nem processzált) képen multi-point selection készíthető (ShowPeaks funkció, 23-55. sor), ezzel pedig megmérhető a detektált csúcsok intenzitása is, valamint ez a lépés alkalmas arra is, hogy a felhasználó megállapítsa a detekció minőségét.

A 10 vízszintes és a 10 függőleges vonalról származó csúcsértékeket két array (vertical ill. horizontal) tartalmazza, a két array átlaga az 1. képlet N_x és N_y értéke. Az 1. képlet ϵ paramétere

az epifluoreszcens és konfokális mikroszkóppal készített képeken kapott denzitásértékek közötti különbséget adja meg, mivel ez a mi kísérletünk során nem alkalmazható, ezért ez az értéket elhagytuk (144. sor).

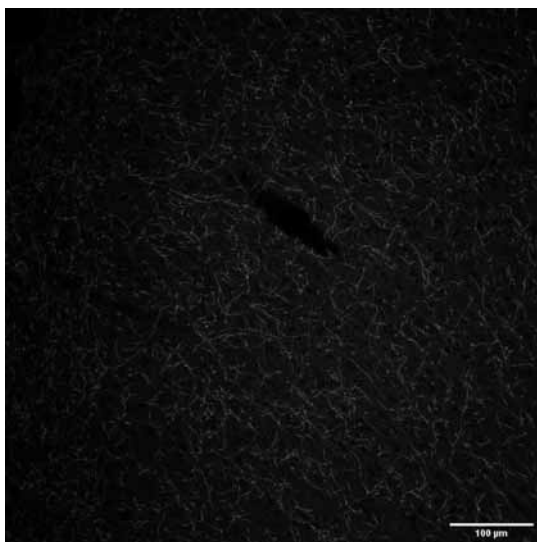
Eredmények és diszkusszió

Az analízis egyes lépéseinek hatását a 2-6. ábrák szemléltetik. A felhasznált preprocesszási lépések robusztusan képesek a megvilágítási egyenlőtlenségek valamint a detektorból származó zaj tompítására (2. ábra). A frekvenciafilternek köszönhetően a megvilágítási egyenlőtlenség hatása a háttér intenzitására nagyrészt megszűnik, azonban a jel intenzitását ez nem érinti. Mivel ennél a lépésnél a cél a csúcsok detektálása, ezért a csúcsok közötti intenzitásváltozás nem olyan jelentős. A megvilágítási különbség feltehetőleg az objektív szférikus aberrációja miatt jött létre.

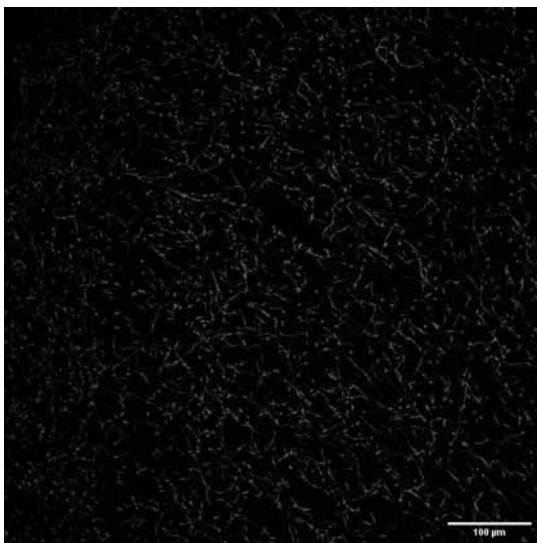
A háttérsubsztrakció kiszűri a háttér további egyenletlenségeit, a kapott intenzitásprofil alapján a háttér alapvonala a nulla értékhez közel van (4. ábra). A kép intenzitásának standard devianciájának használatával az adott képre jellemző csúcsamplitúdóérték határozható meg, mely lehetővé teszi a SERT+ rostok intenzitásfüggetlen detekcióját, ennek segítségével különböző kísérletekből származó felvételek is összehasonlíthatóak, mivel az immunhisztokémiai jelölés varianciája ezáltal kisebb hatással lesz az elemzésre. A csúcsetekció megfelelően azonosítja a SERT+ rostok metszési helyeit, a csúcsok közötti laterális távolság beállításának köszönhetően a kép olyan részletein is megfelelő a detekció, ahol sűrűbben helyezkednek el a rostok (5. ábra).

A kísérletben a különböző kísérleti csoportba tartozó állatokból származó felvételek között nagymértékű intenzitáskülönbségek jelentek meg. Ez az intenzitáskülönbség összességében a jel-zaj arány változásához is vezetett, így a különböző kísérleti csoportba tartozó állatok esetén

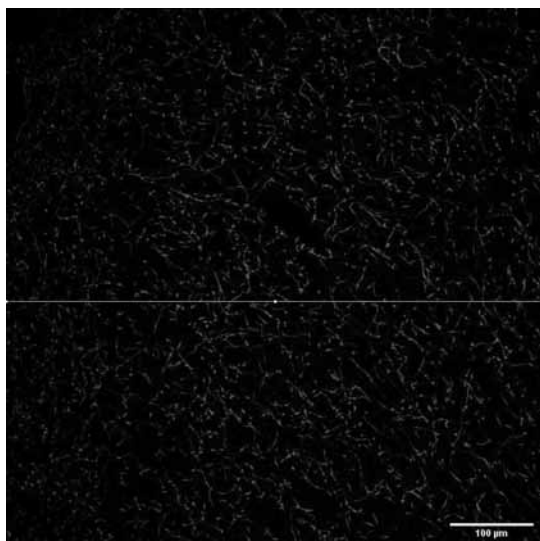
a detekció minősége némiképpen eltérhet, mivel a jobb jel-zaj arány miatt a háttérzaj hamis pozitív detektálásának esélye csökken. Ezt a problémát kiküszöbölheti a detekció paramétereinél megadott minimum csúcsintenzitás-érték növelése, azonban a pontos érték megválasztása nagy körültekintést igényel, mert torzíthatja a kapott eredményeket.

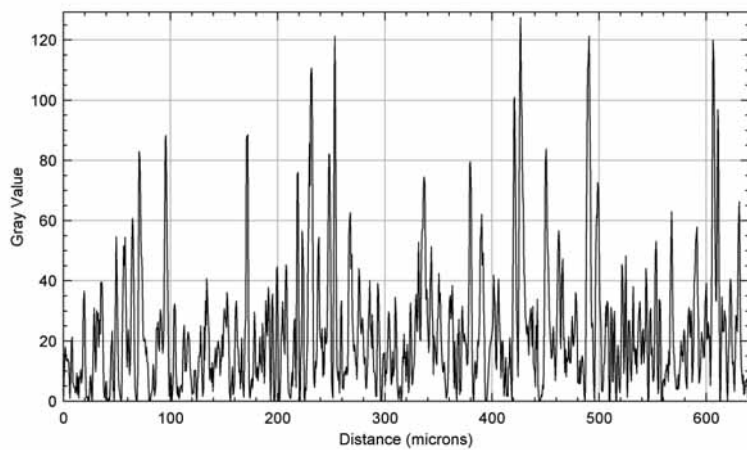
1. ábra. anti-SERT jelölés a PFC prelimbikus alterületéről. A felvételen csak a kontraszt van módosítva.

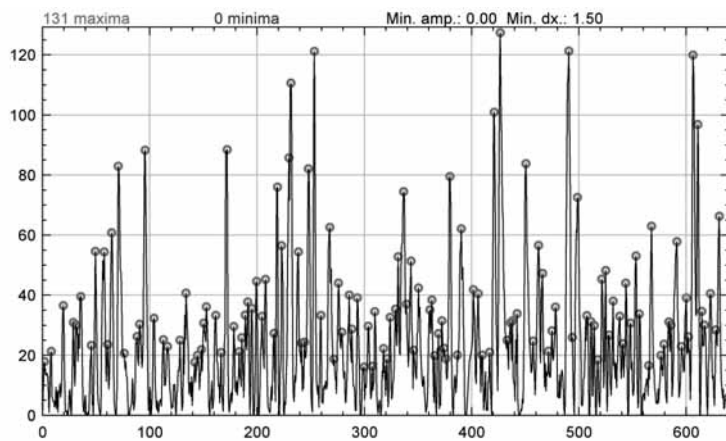
2. ábra. Az 1. ábrán látható kép a processzáls után.

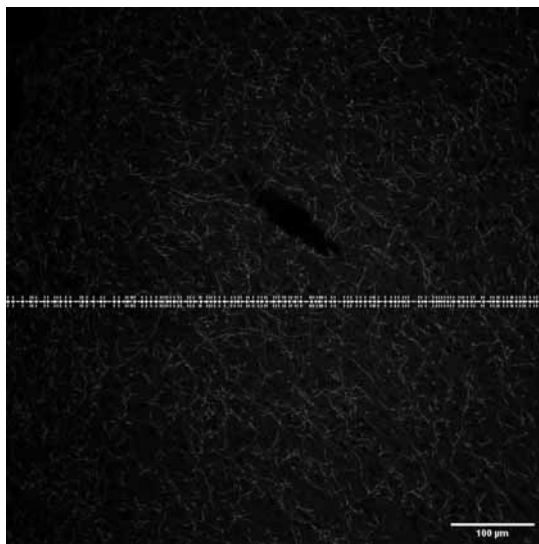
3. ábra. A képre helyezett vonalkijelölés.

4. ábra. A vonalszelekció mentén mért intenzitásprofil.

5. ábra. Az intenzitásprofilon azonosított csúcsok.

6. ábra. A detektált csúcsok ábrázolása az eredeti képen.

Összefoglalás

A bemutatott analízis segítségével lehetséges a SERT+ rostok automatizált és objektív kvantifikálása. A csúcsetekció paramétereinek segítségével az egyes képek (illetve kísérleti csoportok) között lévő intenzitáskülönbségek hatása is nagyrészt kiküszöbölhető, valamint a megvilágítási egyenlőtlenségek hatása is elfogadható mértékű lesz. A bemutatott analízissel azonosítani lehet a vonalkijelölések mentén a csúcsok átlagos számát, amelyből a rostdenzitás is kiszámolható, valamint az azonosított csúcsok intenzitása az eredeti képen mérhető. A rostdenzitás valamint az csúcsintenzitás együttesen információt ad a SERT expressziójáról, ezzel pedig lehetővé válik különböző környezeti vagy viselkedési hatások vizsgálata a SERT expressziójára.

Hivatkozások

1. Gunaydin, L. A. *et al.* Natural Neural Projection Dynamics Underlying Social Behavior. *Cell* **157**, 1535–1551 (2014).
2. Kosofsky, B. E. & Molliver, M. E. The serotonergic innervation of cerebral cortex: Different classes of axon terminals arise from dorsal and median raphe nuclei. *Synapse* **1**, 153–168 (1987).
3. Linley, S. B., Hoover, W. B. & Vertes, R. P. Pattern of distribution of serotonergic fibers to the orbitomedial and insular cortex in the rat. *J. Chem. Neuroanat.* **48–49**, 29–45 (2013).
4. Andrade, R. Serotonergic regulation of neuronal excitability in the prefrontal cortex. *Neuropharmacology* **61**, 382–386 (2011).
5. West, A. *et al.* Voltammetric evidence for discrete serotonin circuits, linked to specific reuptake domains, in the mouse medial prefrontal cortex. *Neurochem. Int.* **123**, 50–58 (2019).

6. Suri, D., Teixeira, C. M., Cagliostro, M. K. C., Mahadevia, D. & Ansorge, M. S. Monoamine-sensitive developmental periods impacting adult emotional and cognitive behaviors. *Neuropsychopharmacol. Off. Publ. Am. Coll. Neuropsychopharmacol.* **40**, 88–112 (2015).
7. Dankoski, E. C., Agster, K. L., Fox, M. E., Moy, S. S. & Wightman, R. M. Facilitation of serotonin signaling by SSRIs is attenuated by social isolation. *Neuropsychopharmacol. Off. Publ. Am. Coll. Neuropsychopharmacol.* **39**, 2928–2937 (2014).
8. Sathyanesan, A., Ogura, T. & Lin, W. Automated measurement of nerve fiber density using line intensity scan analysis. *J. Neurosci. Methods* **206**, 165–175 (2012).
9. Schneider, C. A., Rasband, W. S. & Eliceiri, K. W. NIH Image to ImageJ: 25 years of image analysis. *Nat. Methods* **9**, 671–675 (2012).
10. Rueden, C. T. *et al.* ImageJ2: ImageJ for the next generation of scientific image data. *BMC Bioinformatics* **18**, 529 (2017).
11. Schindelin, J. *et al.* Fiji: an open-source platform for biological-image analysis. *Nat. Methods* **9**, 676–682 (2012).
12. Linkert, M. *et al.* Metadata matters: access to image data in the real world. *J. Cell Biol.* **189**, 777–782 (2010).
13. Ferreira, T. (2017).

TASCHEK ZOLTÁN

A Modernkori Magyarország Doktori Program elsőéves doktoranduszaként az alábbi tanegységeket végeztem el a félévben:

Kód	Cím, Oktató	Kredit
BTKD-TÖ-JKM-2 B	Historiográfia 2. B, Pritz Pál, Sipos Balázs, Zeidler Miklós	10
BTKD-TÖ-JKM-8	A modernkori magyar történelem a felsőoktatásban, Varga Zsuzsanna	10
BTKD-TÖ-JKM-11	Konzultáció 3., Szerencsés Károly	10

Teljesítettem továbbá a Digitális ismeretek kurzust.

A félév során folytattam a nyár folyamán, a levéltárak újranyitását követően megkezdett kutatásaimat. A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában folytattam a Vass népjóléti és munkaügyi miniszterségével kapcsolatban az egyes minisztériumok (belügyminisztérium, pénzügyminisztérium, külügyminisztérium) illetve a miniszterelnökség iratanyagában fennmaradt releváns iratok feldolgozását, valamint kutattam a korszak – Országos Levéltárban mikrofilmen őrzött – német és brit diplomáciai iratait is.

Budapest Főváros Levéltárában a főpolgármesteri általános és bizalmas iratok, a polgármesteri bizalmas iratok és az Országos Munkásbiztosítási Felsőbíróság iratai, Az MNL Pest Megyei Levéltárában pedig a főispáni általános és bizalmas iratok között végeztem kutatásokat.

Részt vettem a Modernkori Magyarország Doktori Program Modern Magyarország című, 2020. szeptember 17-én megrendezett doktorandusz konferenciájának szervezésében, amelyen előadást is tartottam *A Társadalombiztosítási Közlöny/Társadalompolitika című folyóirat (1929-1930) története és elemzése* címmel.

VARGA GYÖRGY

Doktori iskolai státusz:	állami ösztöndíjas PhD-hallgató, Földtudományi Doktori Iskola, Földrajz–Meteorológia Program
Tanulmányok kezdete:	2020. szeptember
PhD téma címe:	Térhasználati kérdések magyarországi magán- és közterületeken: fókuszban a társállattartás
Témavezető:	Dr. Gyuris Ferenc

Tanulmányok

Az őszi szemeszter során elvégzett kurzusok:

A földrajztudomány története (Dr. Győri Róbert) [FÖL/1/058/E]
[kreditérték:6]

A szocializmus és poszt szocializmus földrajzai (Dr. Gyuris Ferenc)
[FÖL/1/094] [kreditérték:6]

Átlagom a félévben: 5,0

A disszertációhoz kapcsolódó kutatási tevékenység

A félév során elsősorban szakirodalomkutatást végeztem. A *földrajztudomány története* című kurzus keretében erre alapozva készítettem el *Az állatok megjelenése a (földrajz)tudományban* című szemináriumi dolgozatot. Utóbbi munkában azokat a diszciplínákat, illetve irányzatokat azonosítottam – rámutatva a közöttük lévő kapcsolódási pontokra –, melyek elősegítik az állatokkal, különös tekintettel térbeli viselkedésükkel, társadalomban betöltött szerepükkel kapcsolatos vizsgálatokat. A szakirodalomkutatás mellett a hazai társállattartás jelentőségét megvilágító kvantitatív adatforrások gyűjtését és előzetes elemzését végeztem. Ezek alapján ugyanis kijelölhetők azok a térségek, ahol a leginkább relevánsnak tekinthetők a társállattartással kapcsolatos térhasználati kérdések és ahol emiatt érdemes lesz a kutatás későbbi fázisában részletesebb vizsgálatokat folytatni.

Publikációs tevékenység

Conflicting economic and social interests in the use of urban commons: Segways and electric scooters in public spaces. A case study from Budapest, Hungary – In: *Espaço e Economia*, 9/19.

Elnyert ösztöndíj

Kooperatív Doktori Program Doktori Hallgatói Ösztöndíj (KDP-2020) 48 hónapra 2020 szeptemberétől (vállalati partner: MEGÉRTI Kft.)

NYATA 2021

VASS MÁTÉ

2020/2021/1. félévi seniori beszámoló

Vass Máté

E-mail: vass.mate@wigner.hu

1. Bevezetés

A félévben – a korábbiakhoz hasonlóan – az ún. *Boltzmann term analysis* nevű módszert alkalmaztam különböző esetekben annak reményében, hogy újabb jelenségek magyarázatára derül fény a kapacitív-
van csatolt rádiófrekvenciásan gerjesztett plazmák fizikájában.

2. Az aktuális félévben elvégzett kutatások

Az elmúlt félévben a következő témákkal foglalkoztam:

- Nagyenergiás elektronok határrétegben történő mozgásának pályáit vizsgáltam és ez alapján meghatároztam, hogy a pályákat létrehozó elektronok hogyan keletkeztek, illetve ezek alapján adott körülmények között az elektródák milyen tulajdonságai dominálnak. Ebből cikk készült, amely jelenleg elbírálás alatt áll, lásd 'Publikációk' fejezet.
- Vizsgáltam az ütközési operátor, illetve ebből adódóan az elektronok impulzusvesztésének „klasszikus” közelítésének helyességét különböző körülmények között. A teljes impulzusvesztesség, $\Pi_c = -m_e n_e n_g \langle \sigma_m v v_x \rangle$, ahol m_e és n_e az elektronok tömege és sűrűsége, n_g a háttérgáz sűrűsége, v az elektronok sebessége, σ_m az elektronok teljes momentumtranszfer-hatáskeresztmetszete, az átlagolás pedig az elektronok eloszlásfüggvényére történik. A klasszikus közelítés a következő:

$$-m_e n_e n_g \langle \sigma_m v v_x \rangle \approx -m_e n_e \langle v_x \rangle \langle n_g \sigma_m v \rangle = -m_e n_e u_e \nu_m, \quad (1)$$

ahol bevezettük a ν_m ütközési frekvenciát és az elektronok $\langle v_x \rangle = u_e$ átlagsebességét. Az eredmények azt mutatják, hogy az Ohmikus fűtés teljes térbeli és időbeli átlaga a klasszikus közelítés esetén kisebb, mint a PIC/MCC szimulációkból kapott „korrekt” érték. A különbség a nyomás és a gáz függvényében is eltérő. Általánosan elmondható, hogy a nyomás csökkenésével nő az eltérés a két érték között, ennek oka abból fakad, hogy alacsony nyomáson megnő a nagyenergiás elektronok száma, melyek így nagyobb mértékben tudják növelni az impulzusvesztést, azonban a klasszikus közelítés miatt az átlagsebességet továbbra is az alacsony energiás elektronok határozzák meg, hiszen „sokkal többen vannak”. Hasonlóan, amennyiben a gáz hatáskeresztmetszetében található Ramsauer-minimum, a klasszikus közelítés sokkal rosszabb, mint egyéb gázok esetén. Az indok hasonló a fentihez: mivel a klasszikus közelítés „előnyben részesíti” az alacsony energiával rendelkező elektronokat, így akkor lesz a klasszikus közelítés pontos, ha valóban igaz, hogy csak az alacsony energiájú elektronok számítanak. Azonban a Ramsauer-minimum miatt az alacsony energiás elektronok keveset ütköznek, így a klasszikus közelítés sokkal rosszabb lesz Ramsauer-minimummal rendelkező gázokban, mint egyéb esetekben.

- Vizsgáltam atmoszferikus nyomású Ar-He-N₂ mikroplazma-jeteket a Boltzmann term analysis segítségével. Az eredmények azt mutatják, hogy noha a nagy nyomás miatt szinte teljes mértékben csak Ohmikus-fűtés van jelen, az ionizációért mégis az ambipoláris elektromos tér a felelős.

3. Műhelyórai tevékenységek

A félév során (online formátumú) műhelyórárt tartottam a másodéves fizikusoknak Németh Róberttel közösen. (Az elsőévesek műhelyóráját Berta Dénes és Plaszkó Noel tartották, elsősorban rezgések és hullámok fizikájáról, illetve variációs számításról).

A másodévesek műhelyórájának alapvetően két célja volt: (i) Az eddig az egyetemen elsajátított matematikai ismeretek (elsősorban lineáris algebra és bevezető analízis / differenciálgeometria) biztosabb alapokra helyezése, a fontosabb elméleti fogalmak (duális tér, tenzor, metrikus terek, belső/külső szorzat, Banach-/Hilbert-terek és fontosságuk) megismerése, megértése, használata (melyet Németh Róbert tartott a félév első felében), illetve (ii) a funkcionálanalízis elemeinek elsajátítása és azok alkalmazása a fizikában. Az ehhez készülő jegyzet megtalálható az alábbi címen: <https://www.overleaf.com/read/frbdchxxkvpz>

A félév során az alábbi témák kerültek elő (a teljesség igénye nélkül):

- Függvényterek, hasonlóságuk a véges dimenziós vektorterekkel („végtelen dimenziós vektorterek”), ezen hasonlóság bizonyítékai és lehetséges buktatók. A folytonosság fogalma függvény-sorozat/sorok esetében, a Cauchy-sorozat. A Banach-tér és Hilbert-tér fogalma, különbségek. A Fourier-sor és Fourier-integrál
- Hilbert-terek (specifikusan L^2 duálisa, disztribúciók, folytonosság fogalma, Gelfand-triplet. A Dirac-delta és egyéb disztribúciók, azok (gyenge) deriváltja és integrálja. A Heaviside-függvény $\theta(x)$ és a főérték-integrál fogalma, használata a fizikában. Azonosságok, mint pl. $\delta(x) = \frac{d}{dx}\theta(x)$ és $\lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \frac{1}{x+i\varepsilon} = P\left(\frac{1}{x}\right) - i\pi\delta(x)$ jelentése, fizikai előfordulása. Disztribúciók magasabb térbeli dimenzióban, a Laplace-operátor, a $\Delta_r^{-1} = -4\pi\delta(r)$ jelentése disztribúcióértelemben, a Green-függvény. A Laplace-operátor Green-függvénye tetszőleges térbeli dimenzióban, a Gamma-függvény definíciója. Az elektromos dipól tere és a gyakran elhanyagolt tag, amely a disztribúciók hiányos ismerete miatt nem szokott megjelenni.
- Disztribúciók és Fourier-transzformáltak. A Schwartz-tér.
- Lineáris (differenciáloperátorok) Hilbert-tereken. Az adjungálás fogalma; különbségek önadjungált és szimmetrikus operátor között, az értelmezési tartomány fontossága. Lineáris differenciáloperátorok sajátértékei és sajátfüggvényei, önadjungált határfeltételek, Sturm-Liouville-probléma, fizikai példák.

Az anyag folyamatosan bővül, a következő félév egyik további témája, mely szorosan kapcsolódik a fent említettekhez, a differenciálegyenletek megoldása Green-függvények segítségével, Green-függvény mint a differenciáloperátor inverze, alkalmazásuk közönséges és parciális differenciálegyenletek megoldásában.

4. Publikációk

- Vass M, Egüz E, Chachereau A, Hartmann P, Korolov I, Hösl A, Bošnjakovic D, Dujko S, Donkó Z & Franck C M, *Electron transport parameters in CO₂: a comparison of two experimental systems and measured data* 2021 *J. Phys. D: Appl. Phys.* **54** 035202 (<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1361-6463/abbb07/meta>)
- Vass M, Derzsi A, Schulze J & Donkó Z, *Intrasheath electron dynamics in low pressure capacitively coupled plasmas* beküldve a *Plasma Sources Sci. Technol.* folyóirathoz

5. Tanulmányi tevékenységek

Ebben a félévben a következő tárgyakat végeztem el:

1. *Asztro-részecskefizika* (FIZ/2/132)
2. *Kvantuminformáció-elmélet* (FIZ/3/060E)

Mindkét tárgyra 'jeles' érdemjegyet kaptam.

6. Konferenciák

A félévben két (online) nemzetközi konferencián vettem részt:

1. Meghívott előadás *Electron power absorption in capacitive RF plasmas based on a moment analysis of the Boltzmann equation* címmel, 73rd Annual Gaseous Electronics Virtual Conference (<http://meetings.aps.org/Meeting/GEC20/Session/PW2.1>)
2. Szóbeli előadás *Understanding Electron Power Absorption in CCPs via a Boltzmann Term Analysis as a Basis for Knowledge-Based Process Development* címmel, The 8th International Conference on Microelectronics and Plasma Technology & the 9th International Symposium on Functional Materials http://icmap2020.org/download/program01/The_8th_ICMAP_&_The_9th_ISFM_Final_Program_TB4.pdf

7. Egyéb

A 2021/22-es tanévre elnyertem az ÚNKP doktori ösztöndíját.

2020/2021. II. félév

BÁN KORNÉLIA

A tavaszi félév folyamán órai aktivitásommal járultam hozzá az egyetemi tanulmányaim folytatásához. Handoutokat, kiselőadásokat készítettem angol nyelven, ezekből később potenciális cikkek szülehetnek magyarul vagy angolul. A következő témák feldolgozásába kezdtem bele: a mongol lócsontok tisztelete a 21. században, illetve megjegyzések a mongol lószerszámokról a mongol folklór irodalom s az önálló terepmunkák tükrében.

Ezenkívül a disszertációmhoz szükséges tavaszi, Mongóliában végzendő terepkutatást készítettem elő. Felvettem a kapcsolatot ismerősökön, barátokon keresztül mongol lótartókkal, azonban a Stipendium Hungaricum lemondta a Mongóliai nyelvi részképzésről szóló ösztöndíjamat. Végül sikerült meg egyeznem egy mongol kutatóasszonnyal, Togtox Otgontúllal (ejtsd: Togtoh Otgontúl), aki hajlandó egy közös cikk megírására, amely mongol és magyar terepmunkán alapul. A járványhelyzet késleltette a tavaszi terepkutatást számunkra, de a nyári enyhülések beköszöntével megkezdjük a munkát. Ő a Nádom játékok1 alatt (július 11–13.) tervezi a gyűjtés megkezdését, én pedig a napokban egyeztetek a magyar interjúalanyokkal.

Részt veszek egy diplomáciai projektben is, mely a 70 éves magyar-mongol diplomáciai kapcsolatokról emlékezik meg. A projekt neve: *70 év – 70 arc*. A diplomácia szempontjából befolyásos magyar és mongol emberekkel készítnünk interjút. Én személyesen az interjúk leírásával foglalkozom. A gyűjtemény elkészültével könyv formájában jelenik meg majd mind magyar, mind mongol nyelven, és ezért két ország nagykövetsége lesz a felelős. A félév során 6 személy interjúanyagát hallgattam végig és gépeltem le. Ezek az anyagok betekintést nyújtottak a jelenkori magyar és mongol történelem változásaiba, és mind szakmailag, mind emberileg gazdagodtam általuk. A projekt továbbra is fut.

A következő évet a disszertációm befejezésével fogom tölteni, ennek utolsó részei a fent említett cikkekből, egy korábbi, OKTV-s anyagom újradolgozásából, és új témák beemeléséből fog állni. Jelentős témakörnek ígérkezik a gyermekek társadalmi helyzete a mongol lóversenyzés viszonylatában. Egyrészt hatalmas presztízs értékkel bír a gyermek számára, ha ilyenben részt vehet,

azonban a hagyományos szemléletből gyakran kimaradnak a korhű védelmi, gyermekjogi szempontok. Magyar nyelvű tanulmányomban arra leszek kíváncsi, hogyan vélekednek a mongolok a gyermekeket lóversenyzés által ért esetleges hátrányokról.

Eötvös², SZTE

BERTA DÉNES

Kutatómunka

Bevezetés

Az elmúlt évtizedek kísérleti és numerikus kutatásai rávilágítottak, hogy a mikronos és szubmikronos méretű, kristályos anyagok viselkedése jelentősen eltér a tömbi mintákétól. Ebben a mérettartományban ugyanis a plasztikus (irreverzibilis) deformáció időben és térben lokalizált eseményeken keresztül megy végbe. Ennek következményeként a mikronos tartományba eső deformált egykristály feszültség-deformáció görbéje nem olyan sima, mint ahogy az a tömbi mintáknál megszokott. Emellett a mérhető mennyiségek (pl. feszültség) sztochasztikussá válnak. A PhD kutatásom célja ezen technológiailag kifejezetten fontos jelenségek elméleti hátterének kidolgozása.

Amorf anyagok numerikus vizsgálata kimutatta, hogy a fent említett plasztikus események elhelyezkedése erősen korrelál egy lokális mennyiség, az ún. *lokális folyásfeszültség* értékével. Ennek köszönhetően ezen mennyiség segítségével a plasztikus tevékenység összekapcsolható a kezdeti mikroszerkezettel. Mivel kristályos anyagok esetén a lokális folyásfeszültség irodalma egyelőre kezdetleges állapotban van, kutatásom célja ezen mennyiség vizsgálata kristályos anyagban.

A 2D-s szimulációkkal ellentétben a jóval komplexebb mechanizmusokat is tartalmazó 3D-s rendszerek nem mutatnak a 2D-ben jellemző élénk mintázatképződést (pl. dipólok és dipólfalak kialakulását). Ezzel szemben azonban kísérleti eredmények arra utalnak, hogy egyszeres csúszás esetén a valós kristályokban (pl. a bazális csúszásra orientált HCP anyagokban) mégis nagyszámban alakulnak ki dipólok. Egyik célünk ezért 3D-s DDD szimulációkkal alátámasztani a dipólképződést egyszeres csúszást eredményező szerkezetekben.

Eredmények

2D diszkrét diszlokációdinamikai rendszerek

Az előző félévben végzett lokális folyásfeszültségekre vonatkozó kutatómunkám folytatva kidolgoztam egy eljárást, amely a diszlokációlavinák morfológiáját számszerűsíti. A módszer a sebességviszonyok alapján egy sajátérték-problémára visszavezetve illeszti meg az aktív régiót egy ellipszissel (lásd 1 ábra). A numerikus eredmények azt mutatják, hogy nagyszámú ponthibát is tartalmazó rendszerekben az alrendszerek illetve azok alrendszerének terhelése esetén az aktiválódó tartományok jelentős egyezést mutatnák, míg ez kevésbé

teljesül tiszta vagy ponthibákban ritka rendszerek esetén. Ez az aktiválódó módusok lokalizálódásával magyarázható. Ez azzal a korábbi tapasztalatunkkal is összhangban van, hogy a ponthibák számának növelésével az alrendszerek és az alrendszerei közötti folyásfeszültségek-korrelációk látványosan javulnak.

Valódi anyagokban a kristály ellenállást mutat a diszlokáció mozgással szemben, az ezt jellemző küszöbfeszültség az ún. *Peierls feszültség*. Részt vettem a Peierls feszültség a használt 2D DDD szimulátorba történő beépítésébe. Célunk folyásfeszültség vizsgálatokat és lineáris stabilitás analízist végezni a jövőben a Peierls feszültség mellett futatott szimulációkkal.

3D diszkrét diszlokációdinamikai rendszerek

A valódi 3D-s kristályokban történő egyszeres csúszás modellezésére a ParaDiS 3D DDD szimulátort alkalmazzuk. Ennek használatát a félév során nagyrészt megtanultam, benne módosításokat hajtottam végre. Az párhuzamos síkokon elhelyezett, a szimulációs cella méretével összemérhető sugarú diszlokációhurokokkal végzett szimulációk azt mutatták, hogy viszonylag nagy számú hurok esetén is azok összeesnek és annihilálódnak, hacsak nem növeljük meg a hurok méretét a szimulációs cellához képest is nagyon nagyra. A kisszámú és nagyméretű hurokokkal végzett szimulációk megmutatták, hogy viszonylag kis diszlokációsűrűség csökkenés mellett jelentős rendeződés megy végbe: a diszlokáció szegmensek dipólokba rendeződnek.

Tanulmányok

Három kurzust végeztem ebben a félévben:

- Rácshibák II. EA(FIZ/1/025E): jeles érdemjegy
- Technology of Materials (intenzív kurzus)(FIZ/1/031E): jeles érdemjegy
- Kutatószeminárium 10., kurzus a Matematika-fizika műhelyben (BMVD-200.227f/EC): jeles érdemjegy

Oktatási tevékenység

Egy egyetemi és egy collegiumi kurzus lebonyolításában vettem részt.

- Az emeltszintű Hőtan és folytonos közegek mechanikája (hotanef19va) gyakorlatát tartottam heti egy alkalommal. Én végeztem a négy beadandó összeállítását és kitűzését, valamint én javítottam az összesen kb. 180 beérkező beadandó dolgozat javításának felét. Tematika: rugalmasságtan, hidrosztatika, hidrodinamika, termodinamika.

- A Kutatószeminárium 10. kurzus (BMVD-200.227f/EC) keretein belül a másodéves fizikushallgatók műhelyóráját a szorgalmi időszak negyedében én tartottam.

Tematika: Green-függvényes formalizmus alkalmazása peremérték-problémák esetén, hullám-egyenlet, a töltés tükrözés módszere általánosan, fizikai példák.

- Az első- és másodéves collegista hallgatókkal igény szerint személyesen konzultáltam az egyetemi anyaggal kapcsolatban felmerülő kérdésekről főleg az Hőtan és folytonos közegek mechanikája és a Anyagtudomány tárgyak kapcsán. Emellett a végzős alapszakos hallgatók záróvizsgafelkészülésében segítettem.

Biodiverzitás napok

ERDŐS ANDRÁS

A tavaszi félév során megszereztem a másoddiplomám (nemzetközi tanulmányok, Corvinus Egyetem) miközben az ELTE-n továbbra is passzív státuszban voltam. Ősztől azonban visszatérek az aktív PhD-hallgatók közé, s a Történezműhelynek is titkára maradok Fazekas tanár úr szándékai szerint; ezért is tartom fontosnak, hogy múlt féléves eredményeimről ismét számot adjak.

Órataratási tevékenységem tavasszal az *Albánia és a Nyugat-Balkán* című műhelykurzussal megvalósult; öszre újabb szabadon választott kurzust szeretnék hirdetni, ezúttal a francia forradalom és a napóleoni háborúk (1789-1815) témakörében. Annak ellenére, hogy mennyi mindenben voltak a *Révolution* eseményei hatással a mai életünkre, társadalmunkra, meglehetősen alulreprezentált téma – nagy örömmel pótolnám ezt a hiányt legjobb tudásom szerint.

Bár elsősorban a Budapesti Corvinus Egyetem képviselőjeként, az ott elnyert ÚNKP-pályázatomban vállaltásainak keretében jártam konferenciákra, némelyik előadásom a történettudományi háttérrel sem nélkülözötte, ezért szeretnék röviden számot adni ezen előadásokról.

Szétválasztva. Albánia határainak születése és a nagyalbán nacionalizmus. Konferencia Clio műhelyében VII. [A Történezműhely házi konferenciája]. 2021. március 19.

Eltemetett konfliktus? Az észak-macedóniai albán kisebbség helyzete. XXV. Bolyai Konferencia, 2021. április 10.

Az albán külpolitikát determináló faktorok és Albánia regionális céljai. XXII. Eötvös Konferencia, 2021. április 23.

Múltba révedés vagy jövőbe tekintés? A kortárs nagyalbán nacionalizmus és a balkáni albán kisebbségi törekvések. A Budapesti Corvinus Egyetem éves TDK-ülésszaka, 2021. május 12.

A fenti címet viselő TDK-dolgozatommal a szekciómban (Nemzetközi tanulmányok -Európa) III. helyezést értem el, és jogosultságot szereztem a 2023-as OTDK-n való indulásra.

Posztjugoszláv, „posztháborús” állapotok. Albánokat érintő etnikai ellentétek a Nyugat-Balkánon. A „középnek mondott Európa” nyomában konferencia [az ELTE Közép-Európa tanulmányok MA-szak szervezésében]. 2021. május 27.

Az „albánkérdés” története és helyzete napjainkban (albán kisebbségek, nagyalbán ideológia, koszovói kérdés). A Budapesti Corvinus Egyetem éves ÚNKP-konferenciája. 2021. június 29.

Emellett a XXII. Eötvös Konferencián mint az „Új-és jelenkori történettudomány” szekció levezető elnöke is közreműködtem.

A fentiekre való tekintettel kérem beszámolóim elfogadását.

Biodiverzitás napok

GARAI LUCA

A 2020/2021-es tanév őszi félévében kezdtem tanulmányaimat az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola angol nyelvészet doktori képzésén, ezzel egyidejűleg lettem a Collegium senior tagja. Doktori kutatásomban a legyintés jelenség amerikai angolban történő megjelenését, azon belül is a nazálisokra és nazális-zárhang kapcsolatokra való hatását vizsgálom fonetikai alapon, témavezetőm dr. Markó Alexandra. A doktori ösztöndíj mellett a 2020/2021-es tanévben elnyertem az Új Nemzeti Kiválóság Program keretében meghirdetett Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíjat, így a doktori témámhoz kötődő jelenlegi kutatómunka nagyrészt az ösztöndíjpályázatban vázolt kutatási terv megvalósításában nyilvánul meg.

Kutatásom mostani szakaszában az alveoláris legyintőhangok akusztikai jellemzőit vizsgálom, összehasonlítva az orális /t/ és a nazális /n nt/ legyintett realizációját. Ehhez kötődően a tavaszi félévben lehetőségem volt bemutatni mostani és korábbi kutatási eredményeimet a XV. Alkalmazott Nyelvészeti Doktoranduszkonferencián (*A legyintés valószínűségét befolyásoló tényezők az angolban*), valamint az Alkalmazott Nyelvészeti és Fonetikai Tanszék által szervezett Nyelvészeti kutatások a gyakorlatban: Alkalmazott nyelvészeti doktori műhelykonferencián (*Alveoláris legyintőhangok akusztikai tulajdonságai*). Az AlkNyelvDok konferencia tanulmánykötetbe szintén adtam le tanulmányt angol nyelven (*Influencing factors of nasal flapping in English*), amit el is fogadtak; a kötet megjelenése a következő tanévben várható. A tavaszi félév egyik csúcspontjaként (kvázi a doktori képzés előtti tanulmányaim utólagos megkoronázásaként) éltem meg, hogy a tavaly, még graduális képzésem alatt leadott TDK-dolgozatot előadhattam a XXXV. OTDK Humán Tudományi Szekciójában, és első helyet értem el az Angol nyelvészet tagozatban.

Az Angol-Amerikai műhely műhelykurzusai közé tavasszal bekerült az Angol Nyelvészeti Tanszéken másodéveseknek hirdetett *Hangtan* szeminárium, melynek megtartására most először volt lehetőségem a tanszéken, heti két alkalommal. Korábban kevésbé ismert kihívásokkal találkoztam a kurzus tartása során, úgymint a tananyag diákbarát prezentálása, a leadott anyaghoz illeszkedő zárthelyi dolgozat összeállítása, illetve a vírushelyzet következtében egész félévet átívelő online oktatás. Néha éreztem, hogy a hallgatók egy részét nehéz lekötni a képernyőn keresztül, ám a félév végén többen jelezték felém, hogy sikerült számukra élvezetessé tennem a nyelvészeti ismeretek elsajátítását,

amit jólesően fogadtam a jövőre nézve is. Ősszel ismét két Hangtan kurzust tartok majd, remélhetőleg immár előben és (részben) a Collegium falai közt. Emellett a nyelvészet iránt érdeklődő vagy segítségre szoruló Collegák előtt ismét nyitott volt a nyelvészeti tutoriális szeminárium, melyen idén tavasszal alkalmazott nyelvészeti és íráskészséget érintő kérdéseket is tárgyaltunk.

Collegiumi közéleti feladataimról a tavaszi félévben sem feledkeztem el. A CHÖK titkáráként elsősorban a félévben tartott bizottsági ülések és a Közgyűlés jegyzőkönyvét vezettem. Kuratóriummi diáktagként részt vettem a februári ülésen, valamint a közelgő évvzáró ülésen, habár csak virtuális formában, de ugyancsak jelen leszek. Továbbra is aktív résztvevője vagyok a D'Coeurnek, azaz a Collegium drámakörének, a korlátozások és a távolság ellenére a félévben sikerült befejeznünk egy saját színdarab szövegkönyvét, melyet az őszi félévben tervezünk bemutatni a Collegium előtt.

HAUBER KITTI

Doktori tanulmányaimat 2020 szeptemberében kezdtem meg az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola Magyar Nyelvészet Doktori Programjának Névtan alprogramján. Kutatási témám: A 18. századi Dunántúl családneveinek tipológiai és névföldrajzi vizsgálata funkcionális kognitív keretben, témavezetőim: Dr. N. Fodor János és Dr. Müller Márta. A félév során a személyes jelentéli, majd a távolléti oktatás során is aktívan részt vettem mind az egyetemen, mind a Collegiumban folyó tudományos munkában, amit a következő tanévben is igyekszem folytatni.

I. Doktori kutatás

Kutatásom alapját egy névtanilag kódolt adatbázis alkotja, amely elsősorban Mária Terézia 1767-ben készített úrbéri összeírásának nyelvészetileg eddig feldolgozatlan névlistáiból áll össze. Az elmúlt egy évben a Dunántúli-középhegység német nyelvszigetéhez tartozó terület feldolgozását kezdtem meg: elkészült Veszprém és Győr vármegye közel 12.000 latin és gót betűvel szedett anyagának átírása, a családnevek nyelvi eredet szereti beazonosítása, valamint a német, magyar, szláv (elsősorban szlovák) és francia nyelvi eredetű nevek névtani kódolása. Utóbbi munkafázisnak köszönhetően az elkészült adatbázis kompatibilissé vált az ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszéken elkészült *Történeti magyar családnévatalasz* adatbázisával és térképgeneráló szoftverével, mely így már alkalmas a 18. századra vetített komparatív vizsgálatokra is szemléltetendő a században lejátszott nyelvi és etnikai változásokat.

Emellett megtörtént az úrbéri összeírás lebonyolítása, a scriptorok munkamódszerére, valamint a császári hivatal nyelvpolitikájára vonatkozó (ittthon elérhető) történeti szakirodalom, illetőleg a német névtani szakirodalom névtypológiát érintő legfrissebb eredményeinek feldolgozása.

A kutatás Veszprém vármegyét érintő eredményeinek bemutatása – különös tekintettel a családnevek nyelvi eredetének feltárásában rejlő alkalmazott nyelvészeti vonatkozásokra – a 28. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszuson *Vándorlás hozta változás – a 18. századi Veszprém vármegye családneveinek névföldrajzi vizsgálata* címmel került sor ez év áprilisában.

II. Kutatócsoportok, projektek

Továbbra is aktívan részt vettem az ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi és Fonetikai Tanszékén és az ELTE DiAGram Központ keretein belül működő *MetaID* kutatócsoport munkájában, a kutatás vezetője: Dr. Simon Gábor. Az elmúlt egy évben a magyar nyelv metaforikus szerkezeteinek annotálásában befejeztünk egy finomhangolási szakaszt és kidolgoztunk egy frissített annotálási módszert. Emellett a nemzetközi szinten zajló hasonló és kétségtelenül innovatív kutatásokról tájékozódunk. Megjelent egy lektorált tanulmányunk *Az igealak köré szerveződő metaforák szerkezeti sajátosságai* címmel a SIMON GÁBOR – TOLCSVAI NAGY GÁBOR szerk. *Nyelvtan, diskurzus, megismerés* című kötetben, elkészült egy angol nyelvű tanulmányunk, amely jelenleg lektorálás alatt áll, illetőleg a kutatócsoport vezetője benyújtott egy több éves kutatóidőszakra vonatkozó pályázatot, melynek elbírálását augusztusra várjuk.

Ötödik éve veszek részt az ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszékén elkészült *Történeti magyar családnévátlasz* adatbázisának bővítésében, a kutatás vezetője: Dr. N. Fodor János. Az elmúlt egy év során az erdélyi szász névanyag Nagyszebenre vonatkozó közel 2000 névadatának etimológiai beazonosítását, valamint az 1723. évi Pragmatica Sanctio Alsó-Fehér és Felső-Fehér vármegyét érintő, az eddig ismertnél sokkal bővebb névlistáinak átírását végeztem el.

Az ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszékén működő Név- és Hallgatási Műhely idei munkája során a 2019/2020-as tanév tavaszi félévében végzett kérdőíves kutatás eredményeinek feldolgozását végeztük, amely során a 16-20 éves gimnáziumi tanulók földrajzi nevekre vonatkozó kompetenciáját és ezáltal a tudományos (és áltudományos) kommunikáció hatékony formáit mértük fel. A kutatásról az idei Egyetemi Anyanyelvi Napok online formában megrendezett fórumán számoltunk be.

Emellett elindítottunk egy ismeretterjesztő névtani blogot *Név-állomás* címmel (<https://nevallomas.blogspot.com/>), amely az egyetemi hallgatókat és a nevek világa iránt érdeklődő laikusokat célozza, és olyan témákat érintett eddig, mint a magyar nyelvészetben még viszonylag új területként jelentkező névföldrajz alkalmazott nyelvészeti tanulságai, a japán utónévadás hagyományai, valamint készítettünk interjút Dr. Raáts Judittal is, a magyar Utónévbizottság tagjával. A blog felületén májusban jelent meg saját írásom *Kis(s) családnév-földrajz nagy vonalakban* címmel.

Hasonlóan ismeretterjesztő céllal készítettem két angol nyelvű videót Dr. Farkas Tamással együttműködve, amelyekben bemutatjuk a magyar

családnévanyag spontán módon kialakult természetes és a névváltoztatásokkal kialakult mesterséges részét összevetve az európai névanyagokkal.

További munkám során Dr. Slíz Mariann Anjou-kori személynévtárának adatait integráltam a *Dictionary of Medieval Names from European Sources* (DMNES) nemzetközi európai projekt online is elérhető adatbázisába.

Dr. Zelliger Erzsébettel és Dr. Szentgyörgyi Rudolfal együttműködve elkezdtem egy, a 18. századból származó és a felvidéki Somorjában készült adminisztratív jellegű magyar, német és latin nyelvű kéziranyag digitalizációját és átírását. Az elmúlt fél év munkája során az 1732-es év magyar és latin nyelvű anyagát sikerült befejezni, amelynek publikációját ez év végén tervezzük.

III. Szerkesztői munka

Gyakornokként második éve veszek részt az ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszéke által kiadott *Névtani Értesítő* című tudományos folyóirat szerkesztésében. Feladataim közé tartozott ebben az évben a hamarosan megjelenő 42. szám tanulmányainak előszerkesztése, a szám szerzőinek összegyűjtése, valamint a legfrissebb nemzetközi névtani szakirodalomból az ismertetésre szánt művek kijelölése és a kapcsolattartás a külföldi, elsősorban német, francia, brit és amerikai kiadókkal.

IV. Collegiumi munka

Továbbra is aktívan részt vettem mind a Spanyol, mind a Magyar műhely munkájában a Collegiumon belül. A Spanyol műhelyben továbbra is ellátom a titkári teendőket, emellett a műhelytagokkal és vezető tanárunkkal a digitális oktatás módszertani kérdéseit, illetőleg a spanyolországi autonóm tartományok legkiválóbb irodalmi alkotóinak munkásságát vitattuk meg.

V. Oktatói munka

A tavaszi félévben az ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszékén *Nyelvtörténet 2.* szemináriumot tartottam, a következő tanév őszi félévében *Nyelvtörténet 2.* és *Proszeminárium* szemináriumokat fogok tartani, amelyen a Collegium Magyar műhelyének újonnan felvett tagjai is részt tudnak venni, így lehetőség nyílna a diskurzus alapú ismeretszerzésre, illetőleg a tematika jelentős bővítésére, melységeiben való áttekintésére, a hallgatók igényeikhez való közelítésére is.

VI. Konferencia

28. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus, Veszprém (online), 2021. április 19.

az előadás címe: *Vándorlás hozta változás – a 18. századi Veszprém vármegye családneveinek névföldrajzi vizsgálata.*

VII. Publikációk

Konferencia-beszámoló:

HAUBER KITTI 2020. Beszámoló az „Alkalmazott Névkutatás 2020: A tulajdonnevek fordítása” című szimpóziumról. *Alkalmazott Nyelvtudomány XX/2*. http://alkalmazottnyelvtudomany.hu/wordpress/wp-content/uploads/Hauber_konf.pdf

Ismertetések:

megjelenés előtt:

BRENDLER, SILVIO szerk. 2016. Cognitive Onomastics. A Reader. *Névtani értesítő* 42.

DAMARIS NÜBLING – STEFAN HIRSCHAUER szerk. 2018. Namen und Geschlechter. Studien zum onymischen un/doing gender. *Névtani Értesítő* 42.

Tanulmányok:

SIMON GÁBOR – BAJZÁT TÍMEA BORBÁLA – BALLAGÓ JÚLIA – HAUBER KITTI – HAVASI ZSUZSANNA – SZLÁVICH ESZTER 2020. Az igealak köré szerveződő metaforák szerkezeti sajátosságai. In: SIMON GÁBOR – TOLCSVAI NAGY GÁBOR szerk., *Nyelvtan, diskurzus, megismerés*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 245–270.

HAUBER KITTI 2021. *Kis(s) családnévföldrajz nagy vonalakban*. Név-állomás. <https://nevallomas.blogspot.com/2020/12/kiss-csaladnevfoldrajz-nagy-vonalakban.html>

megjelenés előtt:

HAUBER KITTI 2020. Béb község kétnyelvű ragadványnévrendszere. *Névtani Értesítő* 42.

IMREFI ILDIKÓ

2019 szeptemberében kezdtem doktori képzésemet az Eötvös Loránd Tudományegyetem Biológia Doktori Iskolájában a Kísérletes Növénybiológia Programjában. Témavezetőim, Kovács M. Gábor és Knapp Dániel, segítségével a Növény-szervezettani Tanszéken végzem kutatásaimat, melyeknek fő témája a sötét szepitált endofitonok habitat adaptációjának vizsgálata. A tavaszi szemeszterben ezen a doktori kutatási programom legjelentősebb kísérletét, egy nagy mintaszámú ültetési kísérletet végeztem, valamint ennek adatait elemeztem. Ezen felül online oktatási feladatokat láttam el: egy szeminárium csoport (Növényi és gomba modell-organizmusok GY) vezetését, valamint néhány gyakorlati foglalkozás megtartását (Gombataxonómia és morfológia GY). Továbbá egy MSc hallgató 50%-os rész témavezetését vállaltam.

A 2021. június 1. – 2021. augusztus 31. időszakra „Construction of fluorescent *Periconia macrospinosa* strains to study hosts preferences and understand ecological functions of root endophytes” című pályázatommal elnyertem a Federation of European Microbiological Societies Research and Training Grant-jét. Melynek segítségével a nyár során az Austrian Institute of Technology intézetében tanulhatok új molekuláris módszereket.

Mint a műhely senior tagja, igyekeztem átvenni a műhely kötelező óráinak szervezését, az előadók meghívását, beadott anyagok, kiselőadások értékelését. Az Eötvös Konferencia Biológia-Kémia szekciójában szekcióvezetői feladatot vállaltam.

KOVÁCS GYÖRGYI

A 2020/21-as tanév tavaszi féléve a nyolcadik félévem volt a doktori képzésen. A tavalyelőtti őszi félévben sikerrel pályáztam Campus Mundi rövid tanulmányútra, és tavaly márciusban két hetet töltöttem volna a sheffield-i egyetemen, ahol bekapcsolódtam volna a The Centre for the History of the Gothic kutatócsoport munkájába. A vírushelyzet miatt ezt az utazást el kellett halasztani. Abban állapodtam meg a kutatócsoporttal, hogy a 2021/22-es tanév őszi félévben valósítom meg az utazást.

Mint eddig is, a félév során most is részt vettem az EASPop kutatócsoport munkájában. Az őszi szünetben online megtartottuk az Encounters of the Popular Kind konferenciát, a konferencia szervezésében én is részt vettem. Ebben a félévben a konferenciakötet szerkesztésével foglalkoztunk. A kötetbe én is küldtem tanulmányt, valamint korrektúráztam több esszét is.

A Collegiumban Fejérvári Boldizsárnak a kötet szerkesztés óráját vettem fel, a félév során a Washington Irving-kötet szerkesztésével foglalkoztunk, illetve egy szöveget fordítottunk közösen, ami meg fog jelenni a kötetben. Én is tartottam órát a Collegiumban a gótikus regényekről, erre collegisták mellett ELTE-s hallgatók is jelentkeztek.

A félévben három nemzetközi konferencián is részt vettem. Az 'Ill met by moonlight': Gothic encounters enchantment and the Faerie realm in literature and culture konferencián Ann Radcliffe-nek egy versét elemeztem. A Tobias Smollett at 300 konferencián Smollett egy gótikus regényének magyar vonatkozásait emeltem ki. A krakkói egyetem által szervezett House and Home konferencián Radcliffe egyik regényében a főszereplőknek otthont nyújtó romos klostrom szerepét vizsgáltam.

A collegiumi Drámakörnek tagja vagyok, ebben a félévben egy online előadáson dolgoztunk.

A disszertációmon folyamatosan dolgozom, a fejezetek első változatával készen vagyok, most a témavezetőm javaslatai alapján átdolgozom és véglegesítem őket. Bízom benne, hogy ősszel le tudom adni a disszertációt a házivédésre.

LUKSA NORBERT

Beszámoló

Luksa Norbert, senior honoris causa

A 2020/21/2-es félévben oktatói és fejlesztői vállalásaim az Informatikai műhely egyik óráját, valamint az Urán rendszer fejlesztését takarták.

Oktatói tevékenység

Az általam tartott kurzus (*Modern elméletek az informatikában II.*) az Informatikai műhely második féléves hallgatói számára volt kötelező. A speciális kollégium témája a típuselmélet és alkalmazása volt, a „Bevezetés a típusrendszerek elméletébe” című könyv (ELTE Kiadó, 2012) anyagát dolgoztuk fel. Az előadásokon a következő témakörökről volt szó: Formális típusrendszerek. Elsőrendű típusos λ -kalkulus. Az altípus bevezetése. A Curry-típusrendszer. Másodrendű polimorfikus típusos λ -kalkulus. A rekurzív típus. A függő típusok. Magasabb rendű típusrendszerek. Az F_ω -típusrendszer és a λ -kocka. Az intuicionista logika és a típuselmélet. A Curry–Howard megfeleltetés.

A speciális kollégiumot a collegista hallgatók sikeresen, jeles eredménnyel elvégezték. A kurzus legtöbb résztvevője a félév folyamán az előadásokon aktívan részt vett, munkájukkal, az előadásokon nyújtott teljesítményükkel elégedett vagyok. A hallgatók a félév végén egy beadandó feladatot kaptak, amelyet sikeresen megoldottak.

Fejlesztői tevékenység

Az Urán a Collegium informatikai rendszere, elérhető az <https://uran.eotvos.elte.hu/> oldalon. A projekt a legfrissebb Laravel keretrendszerre épül, nyílt forráskódú szoftverként elérhet az alábbi felületen:

<https://github.com/luksan47/mars>

A félév során az Urán rendszerben két nagyobb feladaton dolgoztam. Az egyik a Választmány minden évben megszervezett eseményének, a *Mr és Miss szavazásnak* az Uránba való átemelése volt az eddigi Google Forms-os megoldás helyett. Ez nagyban könnyítette a szervezők munkáját az eredmények összesítésénél, továbbá biztosította, hogy senki sem szavazhat kétszer.

A másik nagyobb feladat a felvételi honlap migrálása az Urán rendszerbe. Ez jelenleg még folyamatban van, a következő héttől szeretnénk elérhetővé tenni. Ezzel a fejlesztéssel megoldanánk azt az alapvető problémát, hogy a collegistáknak a sikeres felvételi után ismét meg kell adni minden szükséges adatukat, ahelyett hogy azokat – a jogszabályok betartása mellett – egyszerűen csak átmenelnénk az Urán rendszerbe. Ezzel felmenő rendszerben biztosítanánk, hogy

minden collegista jelen van az adatbázisunkban, így megalapozva az összes adminisztrációs funkciót, mint a hallgatók nyilvántartása, státuszaiknak kezelése, stb.

Következő félév

A félév végével idén lemondok státuszomról, így a következő félévre nincs vállálásom. A jövőben továbbra is igyekszem segíteni a Collegiumot és az Informatikai műhelyt amiben tudom, így nem tervezem abbahagyni sem az Urán fejlesztést, sem a *Modern elméletek az informatikában I-II.* kurzusok tartását.

Sportnap

RUDOLF VERONIKA

A Történelem Segédtudományai Doktori Program harmadéves doktoranduszaként az alábbi tanegységeket végeztem el ebben a félévben:

Kód	Cím	Oktató	Kredit	Érdemjegy
BTKD-TÖ-T-2.2	Recenzió	Dr. Körmendi Tamás	5	5
BTKD-TÖ-T1.1B	Konferencia előadás magyar nyelven	Dr. Körmendi Tamás	5	5
BTKD-TÖ-ST-15	Konzultáció 6.	Dr. Körmendi Tamás	10	5
BTK-TÖ-O-3	Heti két órás szemináriumi vagy előadás	Dr. Körmendi Tamás	10	5

A tárgyfélévben folytattam a disszertációmhoz (*A Magyar Királyság cseh és osztrák kapcsolatai 1196 és 1246 között*) kapcsolódó szakirodalom és források feldolgozását. Emellett az Új Nemzeti Kiválósági Program által támogatott pályázatom (*Magyar-bajor kapcsolatok a 13. században*) megvalósításán dolgoztam. Ugyan az anyaggyűjtést a fennálló korlátozások nagyban nehezítették, a már beszerzett források és szakirodalmi tételek feldolgozásával megfelelő ütemben tudtam haladni. Eredményeimet ez idáig két konferencián mutattam be: 2021. március 19-én a Konferencia Clio műhelyében VII. című műhelykonferenciánkon Magyar-bajor kapcsolatok a 13. század első felében címmel tartottam előadást, a Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciájának június 24-i napján pedig Magyar-bajor kapcsolatok IV. Béla uralkodása alatt címen adtam elő.

A félév során tudományos segédmunkatársi munkakörben *Iratismeret 2./3./4.: Iratelemzés, iratértékelés*, három *Történeti földrajz*, valamint két *Bevezetés a történeti kutatás módszereibe és segédleteibe* című kurzus tartására kaptam lehetőséget a Történelem Segédtudományai Tanszéken, amelyet történelem alapszakos, levéltár alapszakos, osztatlan tanárszakos és történelem minort választó hallgatók – köztük műhelytagok is – látogattak.

Részt vettem a június 24-25. között megrendezett Középkorral foglalkozó doktoranduszok online konferenciájának megszervezésében és lebonyolításában, továbbá szerkesztőként működök közre az előző évi konferencia előadásait tanulmány formájában közreadó *Micae mediaevales X. Fiatal történészek dolgozatai a középkori Magyarországról és Európáról* című tanulmánykötet elkészítésében. Utóbbi kiadványban – feltehetőleg 2021 őszén – *Az Árpádok és a Pettauiaiak* című tanulmányom is meg fog jelenni.

Továbbra is kezelem a Történész műhely Facebook-oldalát, valamint más digitális felületeit.

TASCHEK ZOLTÁN

A Modernkori Magyarország Doktori Program másodéves doktoranduszaként az alábbi tanegységeket végeztem el a félévben:

Kód	Cím	Oktató	Kredit	Érdemjegy
BTKD-TÖ-JKM-1-A	Historiográfia 1. A	Földes György	10	jeles (5)
BTKD-TÖ-JKM-7	A modernizáció kérdései a 19. és 20. századi Magyarországon 2.	Szerencsés Károly	10	jeles (5)
BTKD-TÖ-JKM-12	Konzultáció 4.	Szerencsés Károly	10	jeles (5)
BTKD-TÖ-JKM-KV	Komplex vizsga	Varga Zsuzsanna	0	megfelelt

A félév során folytattam a Vass József pályájával – továbbra is elsősorban 1920-1930 közötti miniszteri tevékenységével – kapcsolatos kutatásaimat. A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában megkezdett munkát a miniszterelnökségi iktatott iratok (K 26), illetve egyes gazdasági szervezetek (Z szekció) átnézésével folytattam. Az MNL Pest Megyei Levéltárában pedig a főispáni, majd alispáni bizalmas iratokat (IV. 401. a, IV. 408. a), illetve Endre László (az általam kutatott időszakban gödöllői főszolgabíró) hagyatékát (XIV. 2) kutattam. Budapest Főváros Levéltárában pedig a székesfővárosi tanácsi iratok (IV. 1407. b) között folytattam kutatásokat. Az Esztergomi Prímási Levéltárban is megkezdtem a munkát: Csernoch János és Serédi Jusztinián magánlevéltárának, illetve az 1926-1930 közötti iktatott iratok egy részét néztem át. Továbbá a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum Levéltárában az Országos Orvosszövetség és a Budapesti Királyi Orvosegyesület iratanyagában folytattam kutatásokat, illetve elkezdtem Gortvay György (az 1920-as években a népjóléti tárca egyik tisztviselője) hagyatékának feldolgozását. Emellett könyvtárakban korabeli releváns kiadványokat, valamint visszaemlékezéseket néztem át. Az online adatbázisok segítségével pedig folytattam a külföldi szakirodalom gyűjtését.

Eddigi kutatásaim eredményeiről két konferencián számoltam be. Március 19-én a Történész műhely Konferencia Clio műhelyében VII. című konferenciáján *Az 1927. évi ifjúságvédelmi törvény* címmel tartottam előadást. Május 29-én pedig a Doktoranduszok Országos Szövetsége rendezvényén, a XXIV. Tavaszi Szél Konferencián adtam elő *Vass József kapcsolatrendszere* címmel.

SZEBIK HUBA

Az elmúlt félévben folytattam kutatási tevékenységemet a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben a Transzlációs Magatartás Idegtudomány Kutatócsoportban. A félév során a fiber photometry (Gunaydin, L. A. et al. *Natural Neural Projection Dynamics Underlying Social Behavior*. Cell 157, 1535–1551, 2014.) mérőrendszer beállítása, és kísérleti alkalmazásának vizsgálatát végeztem. A rendszer segítségével egy neuronpopuláció idegi aktivitása követhető közvetett módon a Ca^{++} koncentráció mérésével, amely a GCaMP fehérje segítségével valósítható meg. A fehérje az intracelluláris Ca^{++} szint növekedés hatására megnövekedett fluoreszcens emissziót mutat. A technika *in vivo*, egérben történő alkalmazásához a fehérjét kifejező génkonstrukciót egy adeno-asszociált vírus segítségével juttattam be a prefrontális kéregbe, majd egy későbbi műtét során egy optikai szálát ültettem a prefrontális kéregbe, az optikai szálon keresztül történik a GCaMP fluoreszcens gerjesztése, valamint az emittált fény eljuttatása a detektorhoz.

A félévben egy próba kísérletsorozatot végeztem, melyhez először a technikai feltételeket is meg kellett teremteni (műtéti és egyéb eszközök beszerzése stb.), majd a vírusinjekcióra került sor. A virálisan expresszált fehérje megfelelő expresszió-szintjének eléréséhez három hetet vártam, majd az optikai szál beültetésére került sor. A műtét utáni lábadozási periódus után az állatokat szoktattam a kísérletező jelenlétéhez, majd az optikai szálhoz, ezt követően a szociális és az agresszív magatartást vizsgáló teszteket végeztem. A tesztek végeztével az állatokat transzkardiálisan perfundáltam, majd az optikai szál és a vírusinjekció pontos anatómiai helyét immunhisztokémia és konfokális mikroszkóp segítségével azonosítottam. Ezzel párhuzamosan a kapott kísérleti adatok analízisét is megkezdtem, mely jelenleg is folyamatban van. A félév során a Semmelweis Egyetem Szentágothai János Idegtudományi Doktori Iskola doktori képzésében előírt kötelező kurzusok egy részét is teljesítettem.

VARGA GYÖRGY

Doktori iskolai státusz: állami ösztöndíjas PhD-hallgató, Földtudományi Doktori Iskola, Földrajz–Meteorológia Program

Tanulmányok kezdete: 2020. szeptember

PhD téma címe: Térhasználati kérdések magyarországi magán- és közterületeken: fókuszban a társállattartás

Témavezető: Dr. Gyuris Ferenc

Tanulmányok

A tavaszi szemeszter során elvégzett kurzusok:

Spatial disparity research (Dr. Gyuris Ferenc) [FÖL/1/095A] [kreditérték:6]

A városkutatás új irányzatai (Berki Márton) [FÖL/1/109] [Kreditérték:6]

Átlagom a félévben: 5,0

A disszertációhoz kapcsolódó kutatási tevékenység

A félév során hallgatott doktori kurzusok további értékes ötleteket, gondolatokat adtak elméleti és módszertani szempontból egyaránt a kutatásomhoz. Ebben a félévben feltártam a hazai állatmenhelyek történetét és erre a munkámra alapozva vettem részt előadással a Dimenziók V. konferencián.

Az előző félévben megírt, az állatföldrajz fejlődésével foglalkozó szemináriumi dolgozatomat a Földrajzi Közlemények folyóiratba szánt cikké dolgoztam át. Ezen felül folytattam a doktori témámhoz kapcsolódó különböző kvantitatív adatok gyűjtését és elemzését. Az ezáltal egyre gyarapodó eredményeket a következő félévben konferenciá(ko)n tervezem bemutatni.

Konferencia-részvétel

2021.04.19. Magyar Urbanisztikai Társaság Juniorkonferencia (online). *Újfajta közterület-használati kihívások Budapest többszintű önkormányzati rendszerében* (előadás).

2021.06.17–18. Dimenziók V. konferencia (online). *Az állatmenhelyek története Magyarországon* (előadás).

Publikációs tevékenység

Újfajta közterület-használati kihívások Budapesten: fókuszban a segwayek és az elektromos rollerek. – In: Építészfórum: <https://epiteszforum.hu/>

ujfajta-kozterulet-hasznalati-kihivasok-budapest-tobbsszintu-onkormanyza-
ti-rendszerében-fokuszban-a-segwayek-es-az-elektromos-rollerek

Ösztöndíj

Kooperatív Doktori Program Doktori Hallgatói Ösztöndíj (KDP-2020) 48
hónapra 2020 szeptemberétől (vállalati partner: MEGÉRTI Kft.)

Díjak, szakmai elismerések

Magyar Urbanisztikai Társaság Diplomadíj

ELTE III. Tudománykommunikációs Verseny tudománynépszerűsítő cikk
kategóriában a Kooperatív Doktori Program keretében I. helyezés

Tóth Gábor-emléktábla-avatás

VASS MÁTÉ

Bevezetés

A félévben – a korábbiakhoz hasonlóan – az ún. *Boltzmann term analysis* nevű módszert alkalmaztam kapacitívan csatolt rádiófrekvenciásan gerjesztett plazmák fizikájának vizsgálatára különböző körülmények között.

Az aktuális félévben elvégzett kutatások

Az elmúlt félévben a következő témákkal foglalkoztam:

- Vizsgáltam atmoszferikus nyomású He-N_2 mikroplazma-jeteket a Boltzmann term analysis segítségével. Az eredmények azt mutatják, hogy noha a nagy nyomás miatt szinte teljes mértékben csak Ohmikus-fűtés van jelen, az elektronok tér- és időbeli dinamikájáért az ambipoláris tér is nagyban felelős, elsősorban egy lokális elektromos-erősség minimum miatt, ami a földelt elektróda közelében a fluxusmegmáradás miatt alakul ki, és nagyban hozzájárul annak megértéséhez, hogy a szabályozott hullámformák (Voltage Waveform Tailoring) miért teszik lehetővé a plazmában lévő elektronok energiaszétválás-függvényének effektív kontrollálását.
- Az ÚNKP-témám keretein belül az eredményekhez használt szimulációs módszer, a Particle-In-Cell/Monte-Carlo-Collisions (PIC/MCC) módszer numerikus bemeneti paramétereinek stabilitás- és pontossági függését vizsgáltam. Az eredmények alapján a rácsfelbontás csökkenése alacsony nyomáson növelte az elektronsűrűséget, ami előszörban az alacsony nyomás miatti nemlokális elektrontranszport következménye. Növelve a nyomást ez az effektus eltűnik és a szimuláció nem lesz érzékeny a rácsfelbontás változtatására. Az időlépés felosztására épp ellenkező viselkedést figyeltem meg, ennek oka az ütközési valószínűség növekedése csökkenő felbontás mellett, ami így potenciális ütközések kihagyását eredményezi. Egy további paraméter, az ún. részecskesúly (ami egy, a szimulációban követett szuperrészecskében található valódi részecskék számát adja meg) változtatása során a plazma meseterséges termalizációját figyeltem meg, hiszen az egy Debye-gömbön belüli kis számú részecske esetén az átlagtérelmélet elromlik, és az átlag körüli fluktuációk nagyobb szerepet kapnak, ami miatt az eloszlásfüggvény egy Maxwell--Boltzmann-eloszláshoz fog közelíteni. Ez alacsony nyomáson

a sűrűség csökkenéséhez vezet, míg nagy nyomáson a növekedett ionizáció miatt sűrűsénövekedéshez vezet.

- A félév során a csoportunkban egy moduláris PIC/MCC-kód fejlesztésében vettem részt.

Műhelyórai tevékenységek

A félév során (online formátumú) műhelyórát tartottam a másodéves fizikusoknak Berta Dénessel, Plaszkó Noellel, Boldizsár Bálinttal és Németh Róberttel.

A műhelyóra idén több, különböző részből állt, az előadótól függően. Én és Berta Dénes – az előző félévben elhangzott funkcionálanalízis-beli bevezetőhöz kapcsolódóan – a differenciálegyenletek (közönséges és parciális) megoldási módszereiről tartottunk előadásokat. Az ehhez készült jegyzet (mely az előző félévi kibővített változata) megtalálható az alábbi címen: <https://www.overleaf.com/read/frbdchxxkvpz>

A félév során az alábbi témák kerültek elő (a teljesség igénye nélkül):

- Közönséges differenciálegyenletek reguláris/szinguláris pontjai, megoldások sor alakban történő előállítása, Fuchs tétele. Irreguláris szinguláris pontok és az aszimptotikus sorok fizikai alkalmazásai. A fizikában előforduló speciális függvények és ezekhez tartozó differenciálegyenletek (Bessel-, Legendre-, Laguerre-, Hermite-, Airy-függvények), a Gamma-függvény.
- Önadjungált operátorok sajátértékproblémájának „folytonos” változata, differenciáloperátorok spektruma Hilbert-tereken. A reguláris és szinguláris Sturm--Liouville-probléma. Diszkrét és folytonos spektrum, fizikai vonatkozások. Kvantummechanikai alkalmazások, kötött- és szórásállapotok, az állapotsűrűség. Ortonormáltság és teljesség a fenti speciális függvények esetén, azok fizikai alkalmazása (főleg elektrodinamikában).
- Magasabbrendű parciális differenciálegyenletek megoldási módszerei: Poisson-, diffúziós- és hullámgyenlet. A tükörtöltések módszere, a konformális szimmetria és fizikai alkalmazásai.

Publikációk a négy félév alatt:

Vass M, Wilczek S, Lafleur T, Brinkmann R P, Donkó Z & Schulze J, *Electron power absorption in micro atmospheric pressure plasma jets driven by tailored voltage waveforms in He/N₂*, beküldött cikk a Plasma Sources Sci. Technol. folyóirathoz

Vass M, Wilczek S, Lafleur T, Brinkmann R P, Donkó Z & Schulze J, *Collisional electron momentum loss in low temperature plasmas: On the validity of the classical approximation* 2021 *Plasma Sources Sci. Technol.*, 30 065015

Donkó Z, Derzsi A, Vass M, Horváth B, Wilczek S, Hartmann B & Hartmann P *eduPIC: an introductory particle based code for radio-frequency plasma simulation* 2021 (arXiv preprint arXiv:2103.09642.), elfogadott cikk a *Plasma Sources Sci. Technol.* folyóiratnál

Tanulmányi tevékenységek az adott félévben:

Ebben a félévben a következő tárgyakat vettem fel:

- *Stochasztikus folyamatok* (FIZ/3/079)
- *Nyitott kvantumrendszerek elméletei* (FIZ/3/066E)

Mindkét tárgyból jeles érdemjegyet kaptam. Emellett a félév végén *summa cum laude* eredménnyel teljesítettem a doktori komplex vizsgámat.

Egyéb

A 2020/21-es tanévre elnyertem az ÚNKP doktori ösztöndíját.

DIÁKÉLET

BESZÁMOLÓ AZ EÖTVÖS COLLEGIUM VÁLASZTMÁNYÁNAK 2020. ŐSZI FÉLÉVES MUNKÁJÁRÓL

1. Összegzés

Csapatommal már egy éve vagyunk hivatalban, ezalatt mindösszesen egy személyi változás történt: Sinka Andor alelnöki helyét Varga Sára vette át szeptemberben. A februári Közgyűlést követően kezdtük meg munkánkat. Habár a tavaszi és őszi eleji terveink nagy részét a koronavírus miatt nem tudtuk megvalósítani a csapat lelkesedése megmaradt, ennek ellenére igyekeztünk lehetőségeinkhez mérten kihozni a legtöbbet minden helyzetből. A szokásostól eltérően, mégis a hagyományok mentén tartottuk meg a GóJaNemTábort és a GóJaHétvégét, illetve az XXI. Eötvös Konferenciát. Ezen felül az októberi rendkívüli Közgyűlésen megbeszélték mentén kidolgoztuk az Etikai Biztosok feladatkörét is.

2. A Választmány tagjai

Elnökségi tagok:

- Elnök: Rémai Martin
- Alelnök: Varga Sára
- Alelnök: Csértán András

Bizottsági elnökök:

- Gazdasági: Tóth Jenő
- Kommunikációs: Katkó Dominik
- Közösségi: Siska Dávid
- Kulturális: Süle Dóra
- Sport: Szajbély Sámuel
- Tudományos: Csigó Ábel

3. Elnök – Rémai Martin

Az új szemeszter kezdetével egy kivételes félévet hagyunk magunk mögött, amelyet a vírus mellett több más sajnálatos esemény is beárnyékol. Nagyon örülök, hogy ennek ellenére több hagyományos programot is megtudtunk tartani még a nyár végén, illetve ősszel is. Ezek közül a legkiemelkedőbbek a GóJaNemTábor, a XXI. Eötvös Konferencia és az előrehozott GóJaHétvége voltak.

Mivel ez már a második félévünk volt a hivatalban, így több tapasztalatot gyűjthetett a csapat, ennek megfelelően kevesebb választmányi ülést tartottunk, de a munkánkat ugyanolyan szorgalommal igyekeztünk elvégezni.

Törekedtünk ebben a félévben is nagy hangsúlyt fektetni a Szakkollégiumi Mozgalomban való aktivitásra. A NYATÁ-n való részvételem során nagyon sok új emberrel ismerkedhettem meg, és számos – a Collegium számára is hasznos – kapcsolatra tettem szert. Több szakkollégiumi képviselőt is meghívtam a BECeZds szakkolis alkalmára, ahol végül négy szervezet volt jelen. Ősszel elindult a TinderKoll program, ahol a Collegium partnere a BME Építész Klub Szakkollégium volt. A két kollégium több közös programot is szervezett eddig, például társasjáték-estet, bográcsozást. A partnerség folytatódik tovább a tanév során. Személy szerint négy Interkollon tudtam részt venni, illetve hosszú idő elteltével ismét házigazdái voltunk az InterKoll Közgyűlésének. Az egész délután és este tartó program nagyon sok jó élményt nyújtott számomra. A visszajelzések is pozitívak voltak, illetve nagyon örültem, hogy sok tagunk is eljött a Közgyűlésre. Az idei évben kell minősítésre pályázni a Collegiumnak, a pályázati anyag összeállítását és leadását az alelnökök segítségével végzem folyamatosan. Továbbá itt is köszönöm a Kommunikációs Bizottságnak, illetve külön Katkó Dominiknak a Szakkollégiumi Mozgalom híreinek lelkes továbbítását az egyre színesedő Epistolában!

Feladatomnak megfelelően részt vettem a Kollégiumi Hallgatói Önkormányzat ülésein, az új elnök beiktatásán, valamint többször személyesen és online is találkoztam az Elnökükkel, beszélgetve a közösen elérhető célokról. A Collegiumot képviselve már második éve veszek részt az ELTE Tehetséggondozási Tanács ülésein, ahol a különböző versenyekről, ösztöndíjakról, illetve tehetséggondozási stratégiákról beszélgetünk a karok képviselőivel, úgy látom a Tanács egyre konstruktívabb, és végre jobban tudunk előre haladni a tehetségek és a szakkollégiumok támogatásában.

Szeptember 25-én és 26-án lezajlott a XXI. Eötvös Konferencia, mely először került megrendezésre online formában. Ennek főszervezői feladatait Sinka

Andorral láttuk el közösen. Úgy gondolom, hogy az esemény teljesen pozitív kicsengéssel ért véget, és sok érdekes előadást hallhattak az érdeklődők. Ezt követően Csigó Ábellel közösen megírtuk az Év Tudományos Rendezvénye pályázatot, illetve elkezdtük szerkeszteni a konferencia tanulmánykötetét a XIX. Adsumus-t, amelynek munkálatai jelenleg is zajlanak.

Az először 2019 őszén megvalósuló gójakurzust, a bECezdés-t idén is nagy sikerrel tartottuk meg. Azonban a tavalyi év tapasztalatai alapján, és a koronavírus miatt megejtettünk pár változtatást is. Úgy vélem összességében jól sikerültek az alkalmak és az elsőéves Collegisták integrálását sikeresnek mondanám – még a nehéz körülmények ellenére is.

Feladataim közé tartozott még a folyamatos kapcsolattartás Gondnokasszonnyal, valamint Igazgató úrral. Igazgató úrral egy-két heti rendszerességgel vitattuk meg a Collegium legfontosabb ügyeit, Juhász Daniella titkárral pedig gyakorta még ennél is sűrűbben egyeztettünk. Részt vettem ezeken kívül a Tanári Kar ülésén, illetve az ALFONSÓ-programot vezető Sára Balázs tanár úrral is beszélünk a nyelvtanulásról. A legtöbb feladatom a hazaköltözés után adminisztratív jellegűvé vált, amit nagyon sajnálok. Programomban szereplő ígéremhez híven szorosabban fűztem az együttműködést a Választmány és a Fenntarthatósági Munkacsoport között és jelenleg közös projekteken gondolkozunk és dolgozunk is.

Stark Mária Ilona és Busa Máté vezényletével pedig sikeresen kidolgoztunk egy működőképesnek ígérkező rendszert, amelyben a Collegium Etikai Biztosai munkálkodhatnak majd tovább.

A Választmány Tanácsadó Testületének tagjai ebben a félévben korábbi nagyszerű alelnököm Sinka Andor, Sinkáné Mészáros Rebeka, Bondici László, Barabás Gergő, Hajdu Ildikó, Horicsányi Attila, Bartha Diána, Kocsis Ábel, Luksa Norbert, Stark Mária Ilona, Kormányos Hanna, Berta Dénes és Gula Miklós voltak. A Választmány tagjainak, a Kuratóriumi diáktagoknak, a Tanácsadó Testület tagjainak, valamint minden Collegistának, aki ebben a félévben hozzájárult a Collegium életének jobbá tételéhez szeretném megköszönni a munkát, és izgatottan várjuk a következő félévet!

4. Alelnökök

4.1 Varga Sára

Az őszi félévben új alelnökként igyekeztem minél inkább kivenni a részemet a korlátozások között megtervezhető programok lebonyolításában. Ilyen alkalmak voltak például a GóJaHétvége, a GóJákkal közös városnézés, illetve igyekeztem a nekik szervezett kurzuson is részt venni és a mindennapokban is minél inkább

segíteni a beilleszkedésüket. A Tinderkoll program keretében több találkozót szervezésében is részt vettem, ezek nagyon sikeres alkalmak voltak, sok új baráti kapcsolat kötődött Collegistáink és a BME Építész Klubjának tagjai között. A félév során két Interkoll ülésen vettem részt a Collegium képviselőként.

4.2 Csértán András

Az előző félévben a Választmány alelnökeként igyekeztem segíteni a bizottságok munkáját, valamint részt vettem a hagyományos őszi programok lebonyolításában. A hetente megrendezésre került Gójakurzuson („bECezdés”) több alkalom koordinálását is elvállaltam, ezek közül a volt collegistákkal való beszélgetést emelném ki, ahol én magam is rengeteg érdekes dolgot tudtam meg a Collegiumról. A legfontosabb őszi program, a GóJa hétvége szervezésében is részt vettem, sajnos a vírushelyzet miatt idén csak rövidített programmal kerülhetett megrendezésre. Ezen kívül több Interkollon is képviseltem a Collegiumot, valamint a decemberi Interkoll szervezésében is részt vettem, elsősorban a technikai háttér biztosítása volt a feladatomban.

5. Bizottsági elnökök

5.1 Gazdasági Bizottság – Tóth Jenő

A Gazdasági Bizottság beszámolója az áttekinthetőség kedvéért külön dokumentumban (powerpoint) érhető el, melyet e beszámoló mellé csatoltan olvashat a tisztelt Közgyűlés.

5.1 Kommunikációs Bizottság – Katkó Dominik

A szeptemberi Közgyűlés óta a Kommunikációs Bizottság működése az alábbiakból állt:

- A Facebook oldalunkon az Eötvös 125 posztosorozatot végül 10 poszttal zártuk. A legsikeresebb, a fotóválogatás (#10) majdnem 1300 felhasználóhoz jutott el.
- Fotópályázatot hirdettünk, melyre 73 kép érkezett. A Bizottság belső, és a CHÖK közönségsvotálása alapján 2-2 nyertest hirdettünk, a nyerményeiket majd átadjuk, amint a Collegiumba visszaköltözhettek. A jobb képeket kitettük az Instagram oldalunkra, és majd a Társalgóba is ki tervezzük tenni.
- Logót készítettünk az ECTKM-nek.
- Folytattuk a szakközi bemutató sorozatunkat a BME Építész Szakkollégium bemutatkozásával.

- A Kulturális Bizottsággal közösen kreatív pályázatot indítottunk „Szabadon Szolgál a Szellem” címmel, melyre továbbra is várjuk a beérkező műveket.
- Újra megújítottuk az Epistola Collegii arculatát, és az Uránba való importálásával sokkal egyszerűbbé vált az összeállítása. Ezen kívül minden Collegista tud hozzáadni híreket az Urán Kommunikációs Bizottság fülén. A tartalmát is próbáljuk minél változatosabbá és érdekesebbé tenni, így különböző bemutakozókkal (eddig: D’coeur, valamint a szakkoli bemutakozók) és a „Szabadon Szolgál a Szellem” pályázatra kapott művekkel frissítettük az Epistola témáit.
- Saját GIF-eket készítettünk, amik nyilvánosan használhatóak a Messenger és Instagram megfelelő funkcióinál. További GIF-eket folyamatosan várunk a Bizottság e-mail címére.

5.3 Közösségi Bizottság – Siska Dávid

A Közösségi Bizottság Šiška Dávid vezetése alatt az alábbi aktív tagokkal működött: Bartos Violetta, Czett Mátyás, Katkó Dominik, Kovács Sára Kata, Malatinszky Adél Klára, Mohai Ádám, Raffael Sára, Sulan Ádám, Tóth Jenő és Tóth Regina. Valamint köszönet jár Rémai Martin választmányi elnöknek és Csertán András és Varga Sára alelnököknek, kik nagyban segítették munkánkat.

A munkát ebben a félévben is nagyban korlátozta a vírushelyzet, azonban az enyhébb időszakban sikerült közösségi programokat szervezni. Még nyáron segítséget nyújthattunk a GóJaNemtábor szervezésében, bevonzva a frissen felvetteket a collegiumi életbe. A félév fő eseménye pedig a szokásosnál hamarabb, október első hétvégéjén megrendezett GóJaHétvége volt, kissé redukált programmal a vírushelyzetre való tekintettel.

A Janicsek-estet rendhagyó módon péntek este tartottuk a sportpályán. Szombat délelőtt készültek el a Ménesi Úti Iskola képei a Collegium előtt. Kora délután mutathatták be a Góják szórakoztató műsorukat a sportpályán, ahol ezt követően Collegistává avattuk őket. A GóJaHétvégét idén Akadályverseny zárta, melyet külső helyszínen rendeztünk meg, és mely szokás szerint a Citadellán végződött. Visszajelzések alapján a Góják élvezték a programokat.

Decemberben egy kicsit redukáltabb karácsonyozást tartottunk, együttműködve a D’Coeur csapatával, valamint Mezősi Mátéval, aki online Estike zenét szolgáltatott nekünk. Szakács Lili Kata vezetésével egy online Just Dance-estet is tarthattunk a vizsgaidőszak után a regisztrációs, héten. Sajnos a súlyosbodó

vírushelyzet nem tette lehetővé, hogy a Közösségi Bizottság égisze alatt több program létrejöhessen. Ám bizakodunk, hogy a következő félév során visszahozhassuk a hagyományos programokat!

5.4 Kulturális Bizottság – Süle Dóra

A Kulturális Bizottságnak erre a félévre több célkitűzése is volt, amelyet sikeresen teljesített. Először is sikerült újjáéleszteni az Eötvös Kísérleti Énektudományi Tanszéket (EKÉT), amely egy nagyon szép karácsonyi produkcióval is megörvendeztetett minket. Létrejött az Íróklub is, amely azonban az online térben már nehezebben tudott működni. A félév elején a szokásos színházlátogatást sajnos a jogszabályok miatt ki kellett hagynunk, azonban a Nagyklubban sor került a Karamazov-testvérek c. színházi darab vetítésére egyfajta pótlásként. A Filmklub pedig továbbra is működött Rácz Balázs vezetésével. Az idei félév nagy sikere volt a könyvbemutató, amelyen Balássy Fanni nálunk mutatta be először nemrég megjelent regényét. Az online térben pedig létrehoztunk egy „Hatszavas kihívás” c. játékot, amelyben az embereknek a kedvenc regényük tartalmát kellett összefoglalniuk hat szóban.

5.5 Sportbizottság – Szajbély Sámuel

A 2020-as őszi félévben a sportbizottság munkáját alapjában hátráltatta a koronavírus járvány. Ennek ellenére a félév sikeresként könyvelhető el. A félév sportszerek beszerzésével indult: fejlesztettük a konditerem berendezését, megteremtettük a lehetőségét a tollasozásnak és a pingpongozásnak. Ezek rendszeresen meghirdetett programként a lezárás után következő félévben várhatóak. A jelenléti időszak folyamán minden héten tartottunk vasárnap focit, hétfőn röplabdát, szerdánként pedig lehetőség volt kosarazni is. Ezeken kívül természetesen a sakk sem maradt el. A kollégiumok novemberi bezárása sajnos gátat vetett egy sportszerek szekrény kialakításának, melyben az összes megvásárolt eszközt tudtuk volna tárolni. Az ehhez szükséges egyeztetések a Gondnoksággal szintén a lezárás után fognak folytatódni.

5.6 Tudományos Bizottság – Csigó Ábel

Az elmúlt félévben, tekintettel arra, hogy a XXI. Eötvös Konferencia digitálisan valósult meg, az azzal kapcsolatos munka oroszlánrészét a főszervezők, a Teams-csoport létrehozói és üzemeltetői, illetve a műhelyek által delegált szekciófelelősök végezték el, így a Tudományos Bizottságnak a Konferenciával kapcsolatban a szokásosnál kevesebb dolga volt. Mivel olyan feladatok nem akadtak, amelyek a Bizottság egész tagságát igénybe vették volna, én végeztem el

(Rémai Martinnal közösen) két nagyobb feladatot: a Konferenciával a következő tanévben megpályázható Év Tudományos Rendezvénye-díj pályázati anyagának összeállítását és az aktuális Adsumus-kötet szerkesztését. A Bizottság tagjai rajtam kívül az elmúlt félévben Szlovicsák Béla és Szücs Adél voltak. Legutóbb 2021. február 4-én ültünk össze digitálisan, hogy értékeljük az elmúlt félévet, és felkészüljünk a következőre.

Sportnap

BESZÁMOLÓ
AZ EÖTVÖS COLLEGIUM
VÁLASZTMÁNYÁNAK
2021. TAVASZI FÉLÉVES MUNKÁJÁRÓL

1. Összegzés

Csapatommal (közel azonos felállásban) másfél évet voltunk hivatalban, amely alatt a járványhelyzet lehetőségeihez mérten igyekeztünk megvalósítani elképzeléseinket, programunk legfontosabb elemeit. Sajnálom, hogy így hozta a sors, személy szerint többet vártam volna az elnökségtől, de amit tudtunk, megtettünk! Megszerveztük az első, és remélem hagyományteremtő évzáró táborot, továbbá a másfél év során megrendeztünk két Eötvös Konferenciát, két felvételit, két gójatábort, kétszer költöztettük be a Collegistákat, az első futóhónapot, egy gójahétvégét, egy InterKoll ülést, sikeresen minősítettünk 3 évre, és még hosszasan sorolhatnám – a legfontosabb, hogy a múlt hagyományainak megőrzésével és új programok bevezetésével megalapoztuk a jövőt! Köszönöm Mindenki segítségét és támogatását ezekben a nehéz időkben!

2. A Választmány tagjai

Elnökségi tagok:

- a. Elnök: Rémai Martin
- b. Alelnök: Varga Sára
- c. Alelnök: Csértán András

Bizottsági elnökök:

- a. Gazdasági: Tóth Jenő
- b. Kommunikációs: Katkó Dominik
- c. Közösségi: Šiška Dávid
- d. Kulturális: Süle Dóra
- e. Sport: Szajbély Sámuel
- f. Tudományos: Csigó Ábel

3. Elnök – Rémai Martin

Ismételten egy kivételes félévet hagyunk magunk mögött, mivel ez volt az első olyan, ahol még csak meg sem indult a jelenléti oktatás és végig a Teamsen és egyéb platformokon zajlottak az órák. A nyárra aztán javult a helyzet és az addigi korlátozások feloldásra kerültek, így igyekeztünk minél több programot megszervezni a vizsgaidőszakban, a nyári szünetben, valamint a tanév kezdetekor.

Harmadik félévünk volt már a csapattal a hivatalban, ezért a választmányi munka olajozottan tudott működni, inkább csak kisebb, eseti jellegű megbeszéléseket kellett tartanunk. Babos igazgató úr szerint a covid-kor elnökeinek a kollégiumi értékek megmentése és átadása volt a legfőbb feladata, mellyel én is maximálisan egyetértek. Nagyon büszke vagyok arra, hogy képesek voltunk ezeket megvalósítani, s megteremteni a tavaly és idén felvett évfolyam számára azt a közeget, amelyben mi is felnőhattünk – egy NAGY CSALÁDKént.

Törekedtünk ebben a félévben is nagy hangsúlyt fektetni a Szakkollégiumi Mozgalomban való aktivitásra. Az ősszel elindult a TinderKoll program, ahol a Collegium partnere a BME Építész Klub Szakkollégium volt, tavasszal is folytatódott jó hangulatú online beszélgetésekkel és társasozással. Tavasszal került sor a Collegium minősítésére is a Szakkollégiumi Mozgalmon belül. Ehhez pályázni kellett a Collegiumnak, a pályázati anyag összeállítás és leadását az alelnökök segítségével végeztem, ezúton is köszönöm munkájukat. A Minősítő Ülésen mi voltunk az egyedül problémás szakkollégium, mivel a Bizottság több tagja is megkérdőjelezte demokratikusságunkat. Majdnem két órányi vita és védőbeszéd után, azonban a maximálisan megítélhető 3 éves minősítést szereztük meg (a teljes ülés 4 órás volt). A Rajk Szakkollégiummal megbeszéléseket folytatunk a jövő évi NYATA közös szervezéséről. Szeretném itt is megköszönni a munkát a Kommunikációs Bizottságnak, illetve külön Katkó Dominiknak a Szakkollégiumi Mozgalom híreinek lelkes továbbítását az egyre színesedő Epistolában!

Feladatomban megfelelően részt vettem a Kollégiumi Hallgatói Önkormányzat ülésein, valamint többször személyesen és online is találkoztam az Elnökünkkel, beszélgetve a közösen elérhető célokról. Ezen felül részt vettem a Navratil Ákos Szakkollégium alapító ülésén, illetve azóta jó kapcsolatba kerültem a kollégium elnökével. Közös távlati célunk egy ELTE-s szakkollégiumokat tömörítő ernyőszervezet létrehozása, a tudás jobb áramlása és egy még jobb közösség kialakítása érdekében. A Collegiumot képviselve már második éve veszek részt az ELTE Tehetséggondozási Tanács ülésein, ahol a különböző versenyekről,

ösztöndíjakról, illetve tehetséggondozási stratégiákról beszélgetünk a karok képviselőivel, úgy látom a Tanács egyre konstruktívabb, és végre jobban tudunk előre haladni a tehetségek és a szakkollégiumok támogatásában.

Április 23-24. között zajlott a XXII. Eötvös Konferencia, mely online formában került megrendezésre. Ennek kapcsán tudásátadókkal, eseti feladatok teljesítésével, plenáris előadás szervezésével, valamint könyvbemutatóval igyekeztem a főszervezők munkáját segíteni. Úgy gondolom, hogy az esemény teljesen pozitív kicsengéssel ért véget, és sok érdekes előadást hallhattak az érdeklődők. Ezt követően elkezdtük szerkeszteni Szücs Adéllal és Varga Sárával a konferencia tanulmánykötetét a XX. Adsumus-t, amelynek munkálatai jelenleg is zajlanak.

Feladataim közé tartozott még a folyamatos kapcsolattartás Gondnok-asszonnyal, valamint Igazgató úrral. Igazgató úrral egy-két heti rendszerességgel vitattuk meg a Collegium legfontosabb ügyeit, Juhász Daniella és Major Anita titkárokkal pedig gyakorta még ennél is sűrűbben egyeztettünk. Részt vettem ezeken kívül a Tanári Kar ülésén, illetve az ALFONSÓ-programot vezető Sára Balázs tanár úrral is beszélünk a nyelvtanulásról. A legtöbb feladatom a hazaköltözés után adminisztratív jellegűvé vált és az is maradt, amit nagyon sajnálok. Fontos még kiemelnem, hogy az eddiginél is jobb együttműködést alakítottunk ki a Választmány és a Fenntarthatósági Munkacsoport között, amely javarészt a csapat elkötelezett vezetőjének, Sebe Annának köszönhető.

A Választmány Tanácsadó Testületének tagjai ebben a félévben Barabás Gergő, Bartha Diána, Berta Dénes, Bondici László, Gula Miklós, Hajdu Ildikó, Horicsányi Attila, Kocsis Ábel, Kormányos Hanna, Luksa Norbert, Sinka Andor, Sinkáné Mészáros Rebeka és Stark Mária Ilona, voltak. A Választmány tagjainak, a Kuratóriumi diáktagoknak, a Tanácsadó Testület tagjainak, valamint minden Collegistának, aki másfél éves elnökségem idején hozzájárult a Collegium életének jobbá tételéhez szeretném megköszönni a munkát! Az InterKoll márciusban megválasztott a Minősítést Segítő Bizottság tagjának, így jövő szeptemberig az ő működésüket (is) fogom segíteni.

4. Alelnökök

4.1 Varga Sára

A 2020/21-es tanév tavaszi félévében alelnöki teendőimet főként online végeztem. Továbbra is havonta részt vettem az Interkoll ülésein, s az elnökség tagjaival közösen készítettük el a Collegium minősítési pályázatát.

A BME Építész Klub Szakkollégiummal ősszel megkezdett Tinderkoll program keretében online társasozást szerveztünk a Collegium discord szerverén.

Csertán András alelnöktársammal közösen szerveztük meg a XXII. Eötvös Konferenciát, amely április 23-24. között zajlott.

A nyár folyamán a Választmány több tagjával közösen első alkalommal szerveztünk két napos nyárázó tábor Szentendrére, a jó hangulatú együttlét során méltón búcsúztathattuk végzőseinket. Július végén számos collegistával együtt részt vettünk a Szakkollégiumi Mozgalom nyári találkozásán, külön sikerként könyvelhetjük el, hogy a tavalyi első évfolyam tagjai közül is sokakat sikerült bevonni ebbe a programba. Augusztusban részt vettem a felvételi és a GóJatábor programjainak szervezésében és lebonyolításában.

4.2 Csertán András

Az előző félévben a Választmány alelnökeként igyekeztem segíteni a bizottságok munkáját. A legfontosabb feladatom a XXII. Eötvös Konferencia szervezése volt Varga Sárával közösen. Ezen túl a szakkollégiumi minősítési pályázat megírásában is részt vettem, melynek eredményeként három évre elnyertük a minősített szakkollégium címet. Több Interkollon, valamint a Nyári Szakkollégiumi Találkozón (NYATA) is képviseltem a Collegiumot, ahol több szakkollégiummal is sikerült jó kapcsolatot kialakítani. Részt vettem a felvételi lebonyolításában is, ahol a diákbizottsági tagságok mellett az előkészületekben és a közösségi programok lebonyolításában is segédkeztem. Ezen kívül a GóJatábor szervezésében is jelentős szerepet vállaltam, ahol a visszajelzések alapján a GóJák és a felsőbbévesek egyaránt jól érezték magukat.

5. Bizottsági elnökök

5.1 Gazdasági Bizottság – Tóth Jenő

A Gazdasági Bizottság beszámolója az áttekinthetőség kedvéért külön dokumentumban (powerpoint) érhető el, melyet e beszámoló mellé csatoltan olvashat a tisztelt Közgyűlés. Tekintettel a járványhelyzetre, a félév során kevés kiadásra került sor, illetve a KKT és rendszergazdai hozzájárulás sem kerültek beszedésre.

5.2 Kommunikációs Bizottság – Katkó Dominik

Az elmúlt félévben a bizottság működése a „szokásos” programokon túl főként az interjúsorozatból állt: Volt collegistákat kértünk fel egy-egy interjúra, és a felvételekből szinte vágtalanul belső verzió készült, terveink szerint pedig egy

rövidebb videót is szeretnénk készíteni, mely nyilvánosan lesz elérhető. Ezidáig a következő személyekkel készült el az interjúnk: Kóczán György, Hercsel Adél, Barabás Gergő, Domján Lajos, Borhy László, valamint utómunkára várnak a videók Janosov Milánnal, Horicsányi Attilával és Kocsis Ábellel. Rajtuk kívül még több, mint 20 személlyel szeretnénk videót csinálni. Az elkészült videók a Választmány Youtube csatornáján elérhetőek.

Epistola Collegii hírlevél: A félév során 7 Epistolát küldtünk ki az előző félév végén megújult formátummal. Minden Epistola tartalmazott egy-egy interjút és egy „Szabadon Szolgál a Szellem” művet, a szokásos, össz-szakkolis programokon túl.

Felvételi: A felvettek között készített statisztikák alapján (24 kitöltéssel) a góják többsége továbbra is ismerősön (tanár, rokon...) keresztül hallott először a Collegiumról, míg a termtudtáborról érkező felvételizők száma látványosan csökken (érthető okokból). A felvételi hirdetése idén 10.000 forintot költöttünk (tavaly ez valamivel több volt), és készítettünk egy új „plakátot” is. A hirdetést a felvettek nagyjából 25%-a látta, de senki nem onnan hallott először a Collegiumról. A kitöltők 40%-a írta, hogy az ELTE honlapján olvasott a Collegiumról. A felvétellel kapcsolatos információszerezéssel általánosságban elégedettek voltak a góják. A nyílt napunkon idén is több, mint 30-an részt vettek, az utólagos beszélgetések alapján hasznosnak és sikeresnek könyvelhető el.

HiSchool: Együttműködést alakítottunk ki a HiSchool szervezettel. Rajtuk keresztül részt vettünk a Szent István Gimnázium pályaeorientációs napján, ahol bemutattuk a középiskolásoknak a Collegiumot, és segítettük a pályaválasztásukat is. További, hasonló programok, valamint még szorosabb együttműködés várható a jövőben.

Köszönöm a Bizottság összes tagjának a segítségét!

5.3 Közösségi Bizottság – Šiška Dávid

A Közösségi Bizottság Šiška Dávid vezetése alatt az alábbi aktív tagokkal működött: Bartos Violetta, Czett Mátyás, Katkó Dominik, Kovács Sára Kata, Malatinszky Adél Klára, Mohai Ádám, Raffael Sára, Sulan Ádám, Tóth Jenő és Tóth Regina. Valamint köszönet jár Rémai Martin választmányi elnöknek és Csertán András és Varga Sára alelnököknek, kik nagyban segítettek munkánkat.

Ez a félév is nagy nehézségeket hozott számunkra, hála a folytatódó vírushelyzetnek, mely ismét rányomta bélyegét programjainkra. Az online jelenlét a Bizottság munkáját kiváltképpen akadályozta, így a hagyományos programjaink közül csupán a Majálist tudtuk megtartani, azt is pusztán redukált formában.

A Mr és Miss kérdőív egy mélyreható revízió után esett át a Választmány bevonásával, egyrészt az évente esedékes frissítés, másrészt a távoktatás miatt átmenetileg irrelevánssá vált kategóriák kivétele miatt. Ám az eredményhirdetést az előző évben is jól bevált módon; online egy PowerPoint prezentáció segítségével sikerült közzé tennünk, mely idén is jó hangulatúra sikeredett.

A szavazás mellett a Collegisták online sakkversenyen és társasozáson is részt vehettek, valamint egy beszélgetésre is invitáltuk őket volt collegistákkal, ahol egy izgalmas történetcsere alakult ki. Zárásul pedig egy Just Dance estén mozgathatták meg tagjaikat a résztvevők.

Nyárra azonban lazult a járványügyi helyzet, így a Bizottság tagjai aktívan kivehették részüket a GóJaTábor szervezésében, segítve ezzel a szervezők munkáját. Az esemény idén is a Választmány egésze által levezényelt esemény volt, így itt a bizottsági tagok csupán kisegítő feladatokat láttak el.

Sajnos a járványhelyzet több programot nem engedett a Községi Bizottság égisze alatt létrejönni, de bízunk abban, hogy a következő félév eredményesebb lesz.

5.4 Kulturális Bizottság – Süle Dóra

Az elmúlt félévet nagyban meghatározta a koronavírus-járvány, azonban próbáltunk így is különböző eseményeket és programokat szervezni a közösség számára. Februárban egy beszélgetésre került sor Márkus Flóra ex-Collegistával, az „evveladalban” Instagram-oldal vezetőjével. Az EKÉT (Eötvös Kísérleti Énektudományi Tanszék) is sikeresen működött a karanténban, ugyanis egy újabb feldolgozással rukkoltak elő. Áprilisban sor került a tavalyi évhez hasonlóan a „Költészet hónapja” kihívássorozatra, amelyben aktívan vettek részt a Collegisták. Emellett a félév során több színházajánlót is készítettünk 4-5 színház kínálatából. A Kommunikációs Bizottsággal karöltve pedig elindítottunk egy kreatív pályázatot, amelyre nagyon nívós alkotások érkeztek, és az Instagram oldalunkra is kikerültek.

5.5 Sportbizottság – Szajbély Sámuel

A tavaszi félévben az oktatás távolléti formája miatt kevés sportesemény került szervezésre. Ennek ellenére meg tudtuk tartani az I. Eötvös Futóhónapot, amelynek hatására a collegisták összesen 728 kilométert futottak le egy hónap alatt, valamint sorra döntötték meg egymás rekordjait a különböző távokon. Az esemény olyan sikert aratott, hogy a visszajelzések alapján félévi/évi rendszerességgű sorozatot szervezünk.

Az őszi félév jelenléti oktatással indul, így meg is szerveztük az első nagy eseményünket, a Sportnapot, amelyet az ELTE sportnapjával egy időben tartunk meg.

5.6 Tudományos Bizottság – Csigó Ábel

Az elmúlt félévben, tekintettel arra, hogy a XXII. Eötvös Konferencia digitálisan valósult meg, az azzal kapcsolatos munka oroszlánrészét a főszervezők, a Teams-csoport létrehozói és üzemeltetői, illetve a műhelyek által delegált szekciófelelősök végezték el, így a Tudományos Bizottságnak a Konferenciával kapcsolatban a szokásosnál kevesebb dolga volt. Általában is elmondható, hogy a műhelyek olajozott és öntevékeny működésük miatt kevés „felülről jövő” koordinációt igényeltek. Mivel olyan feladatok nem akadtak, amelyek a Bizottság egész tagságát igénybe vették volna, én végeztem el olyan apróbb, napi feladatokat, mint például különféle igazolások kiállítása vagy a műhelytitkári levelezőlista naprakészen tartása. A Bizottság tagjai rajtam kívül az elmúlt félévben Szlovicsák Béla és Szücs Adél voltak.

Fő célomként azt tűztem ki, hogy a Luksa Norbert elnöksége alatt eltervezett programok megvalósuljanak, emellett a collegisták felelősségteljes érdekképviselését lássam el különböző, Collegiumon belüli és kívüli fórumokon (KolHÖK, Interkoll, Nyata). A felvételi megszervezésében is jelentős részt vállaltam.

A bizottsági beszámolók tartalmazzák az általunk szervezett programokat, ezeken kívül jelentős eseményként szerepelt életünkben a burgenlandi kirándulás (március 13–17.), az Eötvös Természettudományos Tábor (július 22–28.), a Kodály Estek táncházsorozat, a D'coeur (színhátszó kör) *Az öldöklő tejcsarnok* című előadása (május 2.). A meghívásoknak eleget téve a szegedi Eötvözet Konferencián (április 4–6.) és a Szent Ignác Álarcosbálban (március 5.) is képviseltette magát a collegista közösség.

Kocsis Ábel, alelnök

Az előző félévben alelnökként igyekeztem segíteni a Választmány munkáját.

Január–április között energiáim nagy részét a XX. Eötvös Konferencia Farkas Flórával való megszervezése emésztette fel. Itt mind a Műhelytitkárok, mind a választmányi tagok, valamint sok, az előző két csoportba nem tartozó collegisták lelkesen dolgoztak, itt is szeretném nekik ezt megköszönni. A kisebb hibáktól eltekintve a visszajelzések alapján úgy gondolom, hogy idén is sikerült egy színvonalas konferenciát lebonyolítanunk.

Ezután fő feladatom az Eötvös Collegium Facebook oldal naprakészen tartása volt, valamint a felvételi megelőző pár hónapban egy-két naponta bejegyzésekkel igyekeztem megtölteni a Műhelytitkárok és Bizottsági Elnökök segítségével.

Nyáron, illetve a felvételi után Szakács Lili Katával és Woditsch Péterrel, és sok lelkes felsőbbévelssel az augusztus végi GóJatábor szervezését végeztük.

A félév során a fentiekén kívül igyekeztem a bizottságok munkáját minél jobban összefogni, illetve részt vettem egyéb programokon is (II. Eötvös Convivium, Felvételi, Interkoll) kisebb segítségekkel.

Woditsch Péter, alelnök

Elsődleges feladatomban a gondnoksággal való kapcsolattartás volt, az Eötvös Konferencia és Eötvös Convivium szervezését is ilyen módon segítettem. A félév során közreműködtem az új hűtőszekrények rendszerbe állításában, illetve a Társalgó új ülőgarnitúrájának beköltöztetéséhez is asszisztáltam. A Góljátórnak szállásadóival is kapcsolatot tartottam.

Szajbély Zsigmond, sportbizottsági elnök

A Sportbizottság a 2018/19. második félévében a megválasztásunktól (2019. február 28.) lemondásomig (2019. április 5.) Szajbély Zsigmond elnöksége mellett működött. A Bizottság tagjai a következő collegisták voltak: Busa Máté, Filyó Fanni, Halápi Blanka, Kárpáti Orsolya, Kasza Lilla, Pap Lázár és Pusztai Ferenc.

A Sportbizottság tagjainak felkérésekor igyekeztem szem előtt tartani, hogy mindegyik öntevékeny kör képviseltesse magát a bizottságban, hogy az információáramlás és esetleges feladatok megoldása gördülékenyen menjen.

A Sportbizottság, kipróbált tagjai: Pusztai Ferenc és Pap Lázár jóvoltából minden hónapban megpályázta az uszodába szóló bérletet, melynek köszönhetően lehetősége van a collegistának egy hónapban összesen 30-szor ingyenesen uszodába mennie. Ez a feladat már lemondásom után áttételódott Fannira. Vezetéssel folytatta működését a „Sakk Collegium”.

A Sportbizottság egyik nagy őszi eredményének tartom, hogy sikerült egy igényfelmérést elvégeznie a Collegium tagjai között, melyet 77 személy töltött ki. Ennek a felmérésnek az eredményeként elindult egy társastánc-tánc-kurzus a Collegiumban Zsilák Borbála vezetésével, mely az egész félév során folytatódott. A beérkező javaslatok alapján igyekeztünk egy futó klubot létrehozni a Collegium lakóinak, de elszánt szervező ember híján úgy tűnik, hogy az ilyen irányú igények becsatornázása és megvalósítása a jövő Sportbizottságának feladata lesz.

A félév egyik fő rendezvénye az Eötvös Collegiumi Éjszakai Sportok (ECÉS) volt, amely idén április 4-én került megrendezésre. A tavalyi év sikerein felbuzdulva idén is összekötöttük a rendezvényt a pinceklubban folytatódó bajnoksággal. A szokásos focibajnokság mellett a tavalyihoz hasonlóan röplabdabajnokságot is szerveztünk, melyet követően az este egyenes kieséses

rendszerű csocsó- és beerpongbajnoksággal ért véget, ezen kívül a résztvevők just dance-szel élhették ki mozgásigényüket utóbbi két programmal párhuzamosan. A focibajnokságon a Collegium 2 csapata mellett részt vett a Bolyai Kollégium 1 csapattal, illetve a Corvinus Heller Farkas Szakkollégiuma is. A röplabdabajnokságon a Collegium 3 csapattal indult, mellettük a Bolyai, az Illyés és a Heller egy-egy csapata is eljött. A későbbi csocsó- és beerpongbajnokságon is népes mezőny gyűlt össze. A szervezésben, illetve főleg a helyszíni lebonyolításban (kisebb-nagyobb részben) a teljes Sportbizottság, illetve néhány más lelkes Collegista is kivette a részét, a Választmány részéről főleg Kocsis Ábel alelnök segítette a munkámat. Úgy gondolom az esemény elérte célját, sportolási lehetőséget biztosított mindenkinek, illetve a sport által közelebb hozott embereket egymáshoz. Értékelésem szerint szervezettségben és színvonalban túl tudtuk szárnyalni a tavalyi rendezvényt is. Külön büszke vagyok rá, hogy fegyelmezett könyvelésünknek köszönhetően az EHÖK pályázatán a rendezvény közel teljes költségének megfelelő összeget vissza tudunk igényelni. 2019. április 5-én lemondtam a Sportbizottsági elnöki pozícióról, ezúton is köszönöm ismételten a Bizottságom munkáját, illetve a lehetőséget, hogy szolgálhattam a Collegium hallgatóságát. Utódom Varga Balázs lett, akinek igyekeztem minden segítséget megadni.

Varga Balázs, sportbizottsági elnök

Május 4-én került megrendezésre az Eötvös Majális keretében a hagyományos focibajnokság. Sajnos más kollégiumok meghívott csapatai nem tudtak eljönni, így az alacsony létszám miatt 3 csapat játszott barátságos mérkőzéseket. Az esős időre való tekintettel ennek idén a tornaterem adott otthont, ahol a résztvevők egy izgalommal teli, mozgalmass délelőtti tölthettek el.

Májusban Filyó Fanni pályázatának köszönhetően szereztünk 30 alkalmas bérletet a Mátyóki úti uszodába. A lehetőséggel sok Collegista élt, így a bérlet viszonylag hamar elhasználtuk.

A Futó Club Facebook csoport a közös futások szervezése terén kevésbé volt aktív, viszont a tagok felhívták egymás figyelmét a különféle versenyekre. Például az Eötvös 5km futóversenyről többen a csoport révén értesültek, és így sokan képviseltük a Collegiumot a versenyen.

A félév során az öntevékeny sportkörök rendszeresen találkoztak egy focizás, röplabdázás, vagy floorball erejéig. Igyekeztünk folyamatosan biztatni a Collegistákat az ezekben való csatlakozásra. A sportkörök az augusztusi felvételin is bemutatkoztak, ahol a sporttest keretében a leendő GóJák is kipróbálhatták a mozgási lehetőségeket.

Szakács Lili Kata, kulturális bizottsági elnök

A Kulturális bizottság Szakács Lili Kata vezetésével folytatta munkáját ebben a félévben, tagjai Egyed Regina, Török Tímea és Rác Balázs voltak. A bizottság fő tevékenysége a közös színházlátogatások szervezése és az ezzel kapcsolatos pályázatok intézése volt. Két előadásra jutottunk el:

Charlie Chaplin – A diktátor (Vígshízház): 41 fővel tekintettük meg az előző évad egyik sikerdarabját, mely abszurd humorával és bravúros színészi játékkal elgondolkodtató szórakozás volt.

Szörényi-Bródy – István, a király (Operettszínház): 40-en láthattuk a töretlen sikerű magyar rockopera legújabb rendezését, mely szép melódiai mellett mindig tartalmaz aktuális üzenetet.

A pályázatok benyújtásában Egyed Regina és Török Tímea segítettek munkámat. A bizottság másik fontos tevékenysége a Cultura nEcesse est facebook csoport gondozása volt, ahová bármilyen érdekes kulturális lehetőséget tölthettek fel a tagok. Ezúton is köszönöm a bizottsági tagok munkáját, akik már a második féléves tevékenységet is elkezdtek segíteni! Reméljük, sikerült kielégítő kulturális lehetőségeket nyújtanunk a kollégisták számára.

Tóth Lilla, kommunikációs bizottsági elnök

A Kommunikációs Bizottság a félév során Tóth Lilla vezetésével működött, tagjai Barabás Gergő, Góczon Tamás, Greczula Levente László, Mészáros Rebeka, Nagy Benedek, Parragi Bálint, Sarnyai Benedek Máté, Stark Mária Ilona, Szabó Adrienn, Török Márk voltak, s emellett Kocsis Ábel alelnök is segítette a Bizottság munkáját.

Bizottságunk a tavaszi félévben több fórumon igyekezett tájékoztatni a kollégistákat a Collegium és a szak kollégiumi közösség eseményeiről. Az Epistola hírlevélén keresztül és Facebook-posztok formájában továbbítottunk a szak kollégiumi levelezőlistán érkező ajánlókat, valamint a collegiumi rendezvények híreit. A legfontosabb eseményekről több emlékeztető poszt is megosztásra került, illetve népszerűsítő meme-k, amelyeket Greczula Levente László, Kocsis Ábel és Parragi Bálint készítettek.

A félév legfontosabb eseményeit a bizottság tagjai (Góczon Tamás, Greczula Levente László, Mészáros Rebeka, Szabó Adrienn) által készített plakátokon hirdettük.

A Társalgóba újabb dekorációs elemek kerültek, például a Mr. és Miss választás eredményei plakát formában. A megvalósításban Sarnyai Benedek Máté, Stark Mária Ilona, Szabó Adrienn és Török Márk segítettek.

A félév során az Instagram-oldalt Szabó Adrienn és Egyed Regina kezelték. A Facebook-oldal megfelelő működésére és a külső kommunikáció színésztésére Kocsis Ábel nagy hangsúlyt fektetett.

Fotósaink (Barabás Gergő, Góczon Tamás, Nagy Benedek, Sarnyai Benedek) a különböző eseményeket színvonalas képeken örökítették meg. Emellett a tervben lévő bemutató videóhoz is készültek vágóképek a rendezvényeken.

Köszönöm szépen minden bizottsági tagnak a munkáját, mellyel hozzá tett a Collegium közösségi életének alakításához!

Rémai Martin, közösségi bizottsági elnök

A Községi Bizottság Rémai Martin elnök vezetésével és Kormányos Hanna, Mészáros Rebeka, Kökény Martina, Egyed Regina, Szabó Adrienn, Hajdu Ildikó, Lakatos Viktória, Mészáros Kata, Stark Mária, Kovács Eszter, Sinka Andor, Siska Dávid, Rác Balázs, Hudáky Márton, valamint a Választmány valamennyi tagja segítségével működött a tavaszi félévben.

A Bizottság tagjai tevékenyen részt vettek az Eötvös Konferencia lebonyolításában, az előzetes és a helyszíni feladatok ellátásában. Ezután a ColEaster került megrendezésre, melyben csokitozásokat és Estike kuponokat rejtettünk el az épületben, melyeket egy térképmelléklet alapján lehetett megtalálni. Bízom benne, hogy jövőre is megrendezik a nyereményjátékot.

Szintén nagy sikert aratott az Eötvös Majális, amelynek csúcspontja idén is a collegiumi bál, a Convivium volt. Az utóbbi eseményen több lemezlovas szórakoztatta a táncteren összegyűlteket, illetve sor került tombolahúzásra is, értékes nyereményekkel. A tombolák árát természetesen visszaforgattuk az ajándékok vásárlásába, de kaptunk támogatást a Választmánytól, illetve érkeztek felajánlások is. A Majális keretén belül, pedig társasozás és különböző sportprogramok zajlottak, de kihirdettük a 2019-es Mr. és Ms. eredményeit is.

Sikeresen lebonyolítottuk a 2019-es felvételit, mely során színes programokkal (társasjáték, táncház, sportok, filmklub stb.) igyekeztünk a GóJa-jelöltek kedvében járni. Ezt próbáltuk folytatni a Szakmai Délutánok során, melyet szintén sikeresnek ítélek. Köszönöm szépen mindenki kitartó, önzetlen munkáját!

Major András, gazdasági bizottsági elnök

A választmányi kassza kezeléséért, a források észszerű és a megegyezéseknek megfelelő arányban történő felhasználásáért feleltem. Részletesen, tételekre

lebontva a teljes félév költségvetése megtekinthető minden collegista számára, ehhez a Választmányt kell megkeresni. Reményeim szerint sikerült mindenki számára megfelelő pénzügyi megoldást találni.

Farkas Flóra, tudományos bizottsági elnök

Kiemelt feladatmként ebben a félévben a XX. Eötvös Konferencia társfőszervezése szerepelt.

Garai Luca, titkár

A félév során a közgyűlések, bizottsági ülések jegyzőkönyveit vezettem és iktattam.

Sportnap

EÖTVÖS KONFERENCIA

XXII. Eötvös Konferencia

2021. április 23–23.

Részletes program

Április 23. péntek

- 09:00–09:30 Dr. Horváth László igazgató úr és a főszervezők köszöntője
13:00–14:00 Ebédszünet
14:00–14:30 Forgács-Fábián Sára, az Amigos a gyerekekért Alapítvány elnökének előadása: Egy Social Startup építése és vezetése: kezdetektől a vízióig címmel
14:30–15:00 XIII. és XIX. Adsumus konferenciakötetek bemutatója – Rémai Martin, választmányi elnök

„A” Szekció

Orientalisztika („A” Szekció, péntek 09:30–10:30)

- 09:30–10:00 Kiss Renáta Lilla: „Az égen nincs két nap a földön nincs két király” – A nacionalizmus mint biztonsági kockázat a kínai politikában
10:00–10:30 Papp Judit: Középkori pokolképzetek Kínában: Mulian pokoljárásának története

Klasszika-filológia („A” Szekció, péntek 10:30–11:30)

- 10:30–11:00 Török Ábel: Egy bizánci tárgyalás nyelvi jellegzetességei
11:00–11:30 Lengyel Rita - Karácsony Dávid: Liber Singularis Regularum – Fragmentumok

Filozófia I. („A” Szekció, péntek 11:30–13:00)

- 11:30–12:00 Rinkács Viktor: A tetten ért arc: Friedrich Schiller fiziognómiai elképzelései A rablók című drámája alapján
12:00–12:30 Daradics Boglárka: A forma-fogalom értelmezési horizontjai a fiatal Lukácsnál

12:30–13:00 Tóth Barbara: Mi köze egymáshoz Sigmund Freudnak és Martin Heideggernek? Avagy a pszichoanalízis és a dasein-analízis néhány elemének összehasonlítása

Gazdálkodástudomány („A” Szekció, péntek 13:15–13:55)

13:15–13:35 Korodi Norbert Ákos: Mesterséges intelligenciára épülő új technológiák és a tudástranszfer jelentősége a szervezetek piaci sikerében

13:35–13:55 Balogh Szabolcs Sándor: A Brexit okainak vizsgálata Rodrik trilemmáján keresztül

Filozófia II. („A” Szekció, péntek 15:00–16:30)

15:00–15:30 Gáspár Márton: Szabadság és morális felelősség

15:30–16:00 Zsupos Norbert: A politikai közösség mint tranzindividualitás. Étienne Balibar Spinoza-értelmezéséről

16:00–16:30 Váncza Kristóf: Át lehet-e értékelni az értékeket?

Társadalomtudomány – Politika és diplomácia („A” Szekció, péntek 16:30–18:30)

16:30–17:00 Csontos Anita: Az USA billegő államai a 21. századi elnökválasztások tekintetében

17:00–17:30 Szücs Lotti: A 2020-as örmény-azeri háború okainak elemzése

17:30–18:00 Tamás Szintia: Magyarország és Lengyelország diplomáciai kapcsolatai 2010–2020 között

18:00–18:30 Erdős András Patrik: Az albán külpolitikát determináló faktorok és Albánia regionális céljai

„B” Szekció

Történettudomány – Új- és jelenkor („B” Szekció, péntek 10:00–12:30)

10:00–10:30 Ruzsa Bence: A Kistarcsai Központi Internálótábor történeti előzményeinek feltárása 1949-ig

10:30–11:00 Horváth Levente: Egy minisztertanácsi ülés nyomában. Tisza Kálmán bukása a források tükrében

11:00–11:30 Andrékó Tamás Dániel: A vihar előtti csend. A három császár szövetségének utolsó „békés esztendeje” a német diplomáciai iratok tükrében

- 11:30–12:00 Újhelyi János Ábel: Küzdelem a „Kisdoberdóért” – A magyar 1. hadsereg védelmi harcai a Szilicei-fennsíkon és a Felső-hegyen 1944. december 20. és 1945. január 22. között
- 12:00–12:30 Sáfár Anna: Szlavóniai református gyülekezetek 19. századi anyakönyveinek és presbiteriális jegyzőkönyveinek néprajzi vizsgálata

Történettudomány – Ókor („B” Szekció, péntek 15:00–16:30)

- 15:00–15:30 Berecz Gábor: A Legio II Adiutrix és a Legio VI Victrix centurióinak vallásossága
- 15:30–16:00 Marsi Attila: A szarmata társadalom régészeti kutatása
- 16:00–16:30 Góczon Tamás: A Commentarii de Bello Gallico megjelenésének kérdései

„C” Szekció

Társadalomtudomány – Tudás és társadalom („C” Szekció, péntek 10:00–12:30)

- 10:00–10:30 Szabó Sára: Gondoskodás és fizetett munka konfliktusa egyedülálló anyák életében
- 10:30–11:00 Hajas Tamás Boldizsár: A deszegregációs doktrína és a küldetéstudat-logika küzdelme – A Huszár-telep szegregációs ügye
- 11:00–11:30 Bagi Nikolett Dóra: Az oktatáspolitikai átfogó elemzése a kormányzás egyes teljesítményértékelési szempontjai alapján
- 11:30–12:00 Horváth Kata: Az interneten túl - Nyomtass te is! a kinyomtatott internet
- 12:00–12:30 Kormos Kevin: Nagyobb érzelmi bevonódás: nagyobb felelősségért? – Iskolajogi attitűdök esettanulmányok mentén

Színháztudomány – nyelvészet („C” Szekció, péntek 15:00–17:00)

- 15:00–15:30 Kovács Dominik: „Végre is egy férfi, aki nem férfi” – A maszkulin szereptípusok nyelvi jellegzetességei Bródy Sándor Tímár Liza című darabjában
- 15:30–16:00 Kovács Viktor: „Királynőm szíve egy szörnyért hevül” – Az emberábrázolás komikumának azonosságai a Szentivánéji álom Zubolya és a Csongor és Tünde Mirígye között

16:00–16:30	Bánkuti Csenge: Kárpáti újra - szöveg és színészi jelentésteremtés
16:30–17:00	Ugrin Bálint József: Morfofonológiai mintázatok elsajátításának vizsgálata

Április 24. szombat

13:00–14:00	Ebédszünet
14:00–15:00	Dr. Balogh Péter előadása Politikai földrajz másképp: kritikai geopolitikai megközelítések címmel
17:00–17:15	Konferencia zárása

„A” Szekció

Irodalomtudomány – Magyar irodalom („A” Szekció, szombat 09:00–11:00)

09:00–09:30	Czétényi Gellért: Bibliai és liturgikus utalások, valamint magyar intertextuális kapcsolatok Borbély Szilárd Otto Moll szekvenciája című versében
09:30–10:00	Zászkaliczky Réka: „Miért ne csinálhatnék egy dokumentumfilmet?”. A poétikai önreflexió eszközei Mándy Iván Mi van Verával? című elbeszélésciklusában
10:00–10:30	Hajdu Ildikó: Balassi Bálint istenes énekeinek megformáltsága a szerelmes versek poétikájának viszonylatában
10:30–11:00	Szabadhegyi Anna: Nőnevelésről a reformkori sajtóban

Irodalomtudomány – Világirodalom („A” Szekció, szombat 12:00–14:00)

12:00–12:30	Kutasi Dóra Mária: Sebastian Flyte, a profán szent – Szent Sebestyén kettősségének ábrázolása Evelyn Waugh Utolsó látogatás című regényében
12:30–13:00	Farkas Veronika: Narratív stratégiák és önreferencialitás François Bon „Paysage fer” és „Daewoo” című műveiben
13:00–13:30	Tarnai Csillag: Trauma a testben és a térben – Yoshimoto Banana 吉本ばなな Konyha キッチン című kisregényének elemzése test- és térpoétikai szempontból
13:30–14:00	Nyerges Csaba: Normatív keretek. Jeffrey Eugenides: Egy test, két lélek

Modern filológia („A” Szekció, szombat 16:00–17:00)

- 16:00–16:30 Kukri Márta Mária: A St. Pölten 066-os kódex kötetkompozíciójának vizsgálata a materialitás szempontja alapján
- 16:30–17:00 Csigó Ábel: „Schreiben’s einen schönen Artikel!” Koch Valéria Neue Zeitungba írott cikkeinek vizsgálata

„B” Szekció

Biológia – kémia I. („B” Szekció, szombat 09:00–10:20)

- 09:00–09:20 Kern Dóra: Mikroszkóp lézer által indukált fotooxidatíván aktiválható jelzővegyületek szintézise
- 09:20–09:40 Góra Valér: Aktin izoformák vizsgálata oxidatív körülmények között
- 09:40–10:00 Sólyom Ildikó: Onkogén mutációt hordozó KRAS fehérjék csökkent GTPáz funkciójának helyreállítására tervezett GAP fehérje mutánsok vizsgálata
- 10:00–10:20 Nagy Ferenc István: Candida albicans-eredetű extracelluláris vezikulák hatása orális laphámsejtes karcinóma sejtek migrációjára és áttétképzésére

Biológia – kémia II. („B” Szekció, szombat 11:00–12:40)

- 11:00–11:20 Jónás Andrea Petra: Az Aspergillus fumigatus opportunistá patogén gombafaj szénstressz válaszainak vizsgálata
- 11:20–11:40 Pejtsik Diána: A szorongásos és depresszív vonások komorbid megjelenése egér modellben
- 11:40–12:00 Ludmány László: Különböző típusú szájmászok viselésének hatása 13-15 éves fiatalok kardio-respiratórikus rendszerére fizikai aktivitás közben
- 12:00–12:20 Németh Richárd: Az emberi szennyezés lenyomata a tengereink világában
- 12:20–12:40 Takács Péter: A fenyvescinege (Periparus ater) őszi vonulása két magyarországi élőhelyen

Történettudomány – Kora újkor („B” Szekció, szombat 15:00–17:00)

- 15:00–15:30 Szücs Adél: 18. századi magyar és erdélyi főrangú hölgyek olvasmányai, műveltségük és mecénási tevékenységük
- 15:30–16:00 Zimonyi Luca: A török elleni harcok visszhangjai francia ábrázolásokon a XVII. század végén

- 16:00–16:30 Popovics Kinga: Az Utolsó ítélet-ikonok ikonográfiája a Munkácsi Egyházmegyében a XVII. században
- 16:30–17:00 Kiss Viktória Ilona: A jogar és kehely viszálya. VI. Jakab és a skót egyház kapcsolata

„C” Szekció

Matematika – fizika („C” Szekció, szombat 09:00–10:00)

- 09:00–09:20 Nagy Kartal Dávid: Kleitman egy tételének általánosítása
- 09:20–09:40 Pigler Donát: Komplex függvénytan az egységkörön versus hiperbolikus geometria
- 09:40–10:00 Mészáros Botond: Projekciók nemlineáris kifejezések tanulmányozásában

Földrajz („C” Szekció, szombat 10:00–11:40)

- 10:00–10:20 Váczy István Dávid: Az amerikai geopolitika megjelenése Iránban az 1920-as években, különös tekintettel Arthur Millspaugh küldetésére
- 10:20–10:40 Rémai Martin: A földrajzoktatás a földrajzi tudás és hatalom megszerzésének szolgálatában 1886-tól napjainkig
- 10:40–11:00 Gula Miklós: Troposzférikus ózonszennyezés okozta terméskiesés modellezése kukoricára
- 11:00–11:20 Váradi Kitti Alexa: És mégis mozog a Föld? – Eredmények a Pannon-medence neotektonikai vizsgálatából
- 11:20–11:40 Konkoly Sándor: A Szekcsői-sziget szerepe a kora-újkorai hadjáratokban

Társadalomtudomány – Társadalomtörténelem („C” Szekció, szombat 15:00–17:00)

- 15:00–15:30 Számel Kata Viola: A vallásosság típusai Európában
- 15:30–16:00 Bozó Benedek: Hurka, müzli, műanyag és tisztálkodás a gulyáskommunizmusban
- 16:00–16:30 Juhász Enikő: Gyermekjogok helyzete Latin-Amerikában
- 16:30–17:00 Bálint Janka: Az Internet szabályozásának lehetőségei az állami szerepvállalás szempontjából

„D” Szekció

Történettudomány – Középkor („D” Szekció, szombat 11:00–12:30)

11:00–11:30 Gönczi Vivien: Bakonybél középkora a régészeti kutatások tükrében

11:30–12:00 Gephárt Enikő: II. Edward és Franciaországi Izabella

12:00–12:30 Göncz Zsófia: Királynéi udvar Kun László idejében

Kutatók Éjszakája az Informatika műhelyben

Felvételi és a
Collegium Tisztikara

BUZDÍTÁS A 2024. ÉVI FELVÉTELIRE

Tisztelt Egyetemi Polgár!

Az Eötvös József Collegium igazgatójaként gratulálok sikeres egyetemi felvételijéhez, és köszöntöm az egyetemi polgárok között. Tanulmányaihoz sok örömet és sikereket kívánok!

Kérem, jelentkezzen az ELTE Eötvös József Collegium felvételijére! Sokéves tapasztalatunk, hogy az Eötvös Collegium hírneve olykor inkább elijeszti, semmint felbátorítja a vidéki hallgatókat. A Collegium nem bevehetetlen fellegvár, ahol publikációk, „szakmai” teljesítmények, gimnáziumi és egyetemi dolgozatok híján nem is érdemes megjelenni. Sikeres felvételi egyértelmű bizonyossága annak, hogy helye van az Eötvös Collegiumba jelentkezők között. Szívesen látjuk! A Collegium hivatása alapításától fogva az Önhöz hasonló hallgatók támogatása. A collegiumi tagságra az ELTE Bölcsészettudományi, Informatikai, Társadalomtudományi és Természettudományi Karára felvett nappali tagozatos hallgatók pályázhatnak, illetve kivételes esetben olyanok, akik a Collegium valamelyik műhelyéhez kapcsolódó minort végeznek. Felvételizni a képzések teljes időtartama alatt lehetséges. 2015-től különösen fontos számunkra, hogy a collegiumi tagságot az ELTE valamennyi karán tanuló tanárszakos hallgatók is minél nagyobb számban elnyerjék. A Collegium vidéki és budapesti hallgatók számára egyaránt nyitott. A budapesti diákok bejáró státuszra tarthatnak igényt, amely teljes jogú collegiumi tagságot biztosít.

A pályázat beküldési határideje: 2024. augusztus 9. 24.00 óra

A pályázatnak a következőt kell tartalmaznia:

- pályázati űrlap (amely a <http://felveteli.eotvos.elte.hu> internetes oldalon érhető el);
- önéletrajz (hagyományos, leíró jellegű);
- szakfelvételi engedély (vagy az egyetemi felvételtől szóló értesítés másolata).

Csatolható továbbá:

- szakmai eredmények dokumentumai másolatban (pl. tanulmányi versenyek, nyelvvizsga-bizonyítvány stb. pdf/jpeg formátumban, szkennelve);
- az Ön korábbi munkáját jól ismerő szaktanár ajánlása (lezárt borítékban, amelyet, behívásuk esetén, a felvételire szíveskedjenek magukkal hozni).

A szaktanárok előzetes véleményezését követően a collegiumi felvételre behívottak névsora – a felvételi úrlapon való egyéni hozzájárulás alapján – augusztus 16-án 10 órától tekinthető meg a Collegium honlapján. A felvételi szóbeli beszélgetésekből áll, melyet a műhelyek saját hatáskörben írásbeli résszel egészíthetnek ki. A felvételi kizárólagos időpontja: augusztus 21–22–23. A humánus „fejkopogtatáson” a jelentkező szaktudását és általános műveltségét vizsgáljuk, a felvételizőt egy-egy oktatói és hallgatói bizottság fogja kérdezni. A felvételi napok többi részét kötetlen programok töltik ki. A Collegium a – bentlakást igénylő – felvételizők számára 1500 Ft (megérkezéskor, helyszínen fizetendő) regisztrációs díj ellenében a felvételi teljes időtartamára (három éj: hétfő-kedd-szerda) szállást biztosít (ágyneműhuzatot hozni kell). A felvételi mindhárom napján számítunk a jelenlétére, ezért a szállás igénybevételét figyelembe ajánlom! Kérem, szándékát a felvételi űrlap megfelelő mezőjének kitöltésével jelezze. A jelentkezések sorrendjét ebből a szempontból figyelembe vesszük, mert összesen száz férőhelyünk van, amelyek elosztása jelentkezési sorrendben történik.

Kérjük, pályázatát kizárólag elektronikus úton nyújtsa be.

Jelentkezési felület: <http://felveteli.eotvos.elte.hu/>. Pályázatában feltétlenül tüntesse fel, hogy az ELTE melyik tanári szakjaira vagy alapszakjára és (a Collegium melyik műhelyének profiljához illő) szakterületre nyert felvételt, a középiskolában milyen nyelvet tanult.

Hiányos pályázatot nem fogadunk el. A pályázati anyagot nem őrizzük meg, és nem küldjük vissza.

További információért, kérem, keresse fel a Collegium honlapját: <http://eotvos.elte.hu>, vagy írjon a titkarsag@eotvos.elte.hu címre, illetve telefonáljon a 06-1-460-4481-es telefonszámmra.

Jelentkezését várva, szeretettel üdvözlöm,

Dr. Horváth László
igazgató

A felvételihez kapcsolódó linkek:

felvételi: <http://felveteli.eotvos.elte.hu/>

főoldal: <http://eotvos.elte.hu/>

felvételi hírek: <https://eotvos.elte.hu/felveteli/felveteli>

TERMÉSZETTUDÓS ÉS INFORMATIKUS KOLLÉGÁK!

Hadd ajánljuk külön az Önök figyelmébe az ELTE rangos szakkollégiumai között az Eötvös Collegiumot! A napjainkban elsősorban bölcsész profilú intézményben alapításától kezdve mindig megbecsült helyet kapott a természettudomány, és a TTK-sok illetve az informatikusok ma is szerves részét képezik a Collegiumnak. Ma a természettudós hallgatók négy műhelybe (Biológia–Kémia; Földrajz-, Föld- és Környezettudományi; Informatikai; Matematika–Fizika) szerveződve hallgathatnak az egyetemi képzésben foglalt ismeretanyagnál több és magasabb ismereteket nyújtó órákat. Az Önök számára különleges előnyöket is ígér ez a szakkollégium, más kifejezetten természettudományú profilú szakkollégiumokhoz képest. Egyrészt olyan multidiszciplináris közegbe kerülnek, ahol a „szürke hétköznapi” folyamán alkalmuk nyílik a szűkebb szakterületük mellett más tudományok világába, gondolkodásmódjába is bepillantani. A bölcsész szakos hallgatókkal való együttélés kiváló lehetőség mind verbális, mind írott kommunikációs képességük pallérozására. Másrészt az Eötvös Collegium idegen nyelvi műhelyei minden hallgató számára ingyen biztosítják nyelvóráikat, ami lehetőséget teremt arra, hogy megalapozott nyelvismerettel követhessék leendő „tudóstanárként” szakterületük kurrens eredményeit. A Collegium aktív nemzetközi kapcsolatrendszere lehetőséget teremt arra, hogy még a diákevek alatt közvetlen kapcsolatot szerezzenek a leg-rangosabb nemzetközi műhelyekben. A Collegium régebbi hallgatói segíthetik az egyetemi tanulmányok befejezését követően.

Bepillantás a mai és a régi természettudós világba:

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/dogeszek.pdf>

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/informatikusok.pdf>

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/fizikusok.pdf>

Arra biztatjuk Önöket, hogy bátran jöjjenek el a Collegium felvételijére!

A „dögész” kabinet

A VÁLASZTMÁNY, A DIÁKOK AJÁNLÓJA

Kedves Hallgatótársunk!

Az Eötvös József Collegium valamennyi tagja nevében szeretettel hívunk a felvételinkre. Miért is jó közénk tartozni?

- Műhelyek, szakmailag és emberileg is nagyon hasznos közösségek tagja lehetsz, lehetőség van előadni házikonferenciáinkon, az Eötvös Konferencián, műhelykonferenciákon, és betekintést kaphatsz a kutatói munka és a tudományos publikálás világába.
- Az egész tanévet átfogják hagyományos rendezvényeink, amelyeken részt venni vagy azokat szervezni is maradandó élmény. Ilyen az őszi félévben a gólyahétvége, gólyabál, karácsonyozás, a tavaszi félévben az Eötvös Majális és másik bálunk, a Convivium, de több kisebb kirándulás, összejövetel is szokott szerveződni.
- Tapasztalatot szerezhetsz a szakmai és közösségi élet szervezésében, a hallgatói érdekképviselőhez, a Választmányhoz, csatlakozva lehetőséged van országos konferenciák, táborok, fesztiválok szervezésében részt venni.
- Kiemelten fontos számunkra a környezetvédelem és a fenntarthatóság, ezzel kapcsolatban a közösségi feladatokban és ismeretterjesztő eseményeken is részt vehetsz a Fenntarthatósági Munkacsoport koordinálásában.
- Érdeklődésednek megfelelően válogathatsz szabadidős tevékenységek között:

- Zenekar
- Filmklub
- Írókör
- Színjátész kör
- Bibliakör
- Társasjáték
- Tánc
- Sakk
- Foci
- Röplabda
- Kondi

- Kulturális eseményeken vehetsz részt kedvezményesen: színházba, koncertekre járunk, félévente többször hívunk meg előadókat a hazai irodalmi és színházi életből. Open mic estjeinken saját alkotásaidat adhatod elő, és a társaidét hallgathatod meg.
- Vitaalkalmakon beszélgethatsz kollégista társaiddal.
- A Szakkollégiumi Mozgalom munkájában is megismerheted, ezáltal az ország minden pontjáról ismerhetsz meg szakkollégistákkal, sőt szakkolis csereprogramban is részt vehetsz.

Keress fel az Instagram vagy Facebook oldalunkat, ahol további betekintést nyerhetsz a közösségi életünkbe, illetve nézd meg a szakkollégiumok Oktondis bemutatkozó videónkat! Ha további információkra lenne szükséged, fordulj hozzánk bizalommal, kérdezz bátran az elnok@eotvos.elte.hu címen és keress minket Facebookon, Instagramon. Bármikor állunk rendelkezésedre.

Szente Péter
a Választmány elnöke

**AZ ELTE EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM
OKTATÓ ÉS NEM OKTATÓ
MUNKATÁRSAI, TISZTSÉGVISELŐI
(AZ ÉVKÖNYV KIADÁSÁNAK IDŐPONTJÁBAN)**

Kurátor: Bertényi Iván

Igazgató: Horváth László

Aligazgató: Laczkó Krisztina

A Kuratórium örökös tiszteletbeli elnöke: Kiss Jenő

A Kuratórium elnöke: Gintli Tibor

A Kuratórium tagjai:

Balga Attila

Borhy László

Bozsonyi Károly

Gintli Tibor

Laczkó Krisztina

Mészáros Tamás

Sára Balázs (póttag)

Solymosi László (póttag)

Balogh Szabolcs Roland

Süle Dóra

Varga Sára

Csertán András (póttag)

Kéri Anna Katica (póttag)

Műhelyvezetők, kabinetvezetők, vezető tanárok:

Bangha Imre kabinetvezető (Vekerdi József Orientalisztika műhely, Indológiai Kabinet)

Birtalan Ágnes kabinetvezető (Vekerdi József Orientalisztika műhely, Mongolisztika Kabinet)

Bondici László műhelyvezető (Gazdálkodástudományi műhely)

Bozóki Tamás műhelyvezető (Matematika–Fizika műhely)

Csűr Gábor Attila műhelyvezető (Skandinavisztika műhely)

Dezső Tamás kabinetvezető (Vekerdi József Orientalisztika műhely, Asszíriológia Kabinet)

Doma Petra kabinetvezető (Vekerdi József Orientalisztika műhely, Japanológia Kabinet)

Dudlák Tamás műhelyvezető (Társadalomtudományi műhely)

Egedi-Kovács Emese műhelyvezető és tudományos munkatárs (Byzantium Központ, Aurélien Sauvageot Francia műhely)

Falvay Dávid kabinetvezető (Olasz műhely, Filológiai Kabinet)

Fazekas István műhelyvezető (Történész műhely)

Fejérvári Boldizsár műhelyvezető (Angol–Amerikai műhely)

Győri Róbert műhelyvezető (Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely)

Horváth Alíz kabinetvezető (Vekerdi József Orientalisztika műhely, Sinológia Kabinet)

Imrefi Ildikó műhelyvezető (Biológia–Kémia műhely)

Iványi Tamás kabinetvezető (Vekerdi József Orientalisztika műhely, Arabisztika Kabinet)

Klempáné Faix Dóra műhelyvezető (Spanyol műhely)

Laczko Krisztina műhelyvezető (Magyar műhely)

Lócsi Levente műhelyvezető (Informatikai műhely)

Ludmann Ágnes műhelyvezető (Olasz műhely)

Márton Miklós műhelyvezető-helyettes (Filozófia műhely)

Mecsi Beatrix kabinetvezető (Vekerdi József Orientalisztika műhely, Koreanisztika Kabinet)

Mészáros Tamás műhelyvezető és tudományos munkatárs (Byzantium Központ, Bollók János Klasszika-filológia műhely)

Nagy Éva műhelyvezető (Szlavisztika műhely)

Rudolf Veronika műhelyvezető-helyettes (Történész műhely)
Sántháné Gedeon Mária vezetőtanár (Angol–Amerikai műhely)
Sára Balázs műhelyvezető (Germanisztika műhely)
Szántó Rita műhelyvezető (Filozófia műhely)
Takó Ferenc műhelyvezető (Vekerdi József Orientalisztika műhely)
Vaderna Gábor kabinetvezető (Magyar műhely, Irodalomtudományi Kabinet)

Titkárságvezető: Major Anita

Titkárságvezető-helyettes: Juhász Daniella

Könyvtáros: Mátyás Melinda

Segédkönyvtáros: Juhász Erika

Gondnok: Zrupkó Gáborné

Takarítók: Szakácsné Korpai Emese, Csernetics Emese, Farkasné Soós Mária

Kapcsolat:

H-1118 Budapest, Ménesi út 11–13.

Telefon: +36 1 460 4481

E-mail: titkarsag@eotvos.elte.hu

FÜGGELÉK

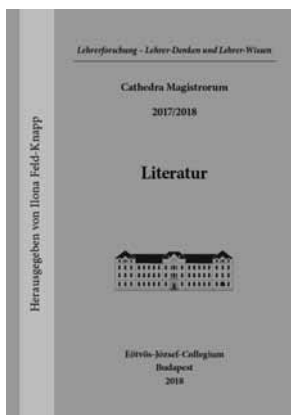

AZ EÖTVÖS COLLEGIUM TUDOMÁNYOS KIADVÁNYAI

Dóra Faix: *El mundo literario de Juan Marsé*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-30-6. 229 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/f1/0f/590f08c7f287c7d3f4333a800a-7b38af2f00787b876e358fdaa3d0fd0762/ec_Juan-Marse.pdf

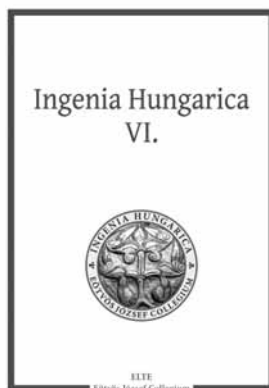
Literatur. Herausgegeben von Ilona Feld-Knapp. Eötvös-Collegium & Cathedra Magistrorum-Beiträge zur Lehrerforschung Band IV. Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2018 [utánnymás]. ISSN: 2063-837X. ISBN: 978-615-5897-14-6. 451 p.

Letölthető: <https://eotvos.elte.hu/dstore/document/8193/CM4.pdf>

Juvenália: hat-hét. Szerkesztette: Szabó Csanád – Ungvári Sára. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-33-7. 160 p.

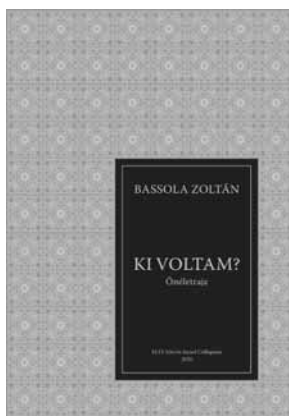
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/67/e5/b938d357a886918c5b0181dd5317d-2976b4a208695127940e56418a9065b/ec_Juvenalia-6-7.pdf

Ingenia Hungarica VI. Tanulmányok A VI. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia előadásaiból. Szerkesztette: Boda Attila – Jonica Xénia.

ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2020. ISSN 2416-0911. 372 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/f5/b8/173e64281583495af2f946970c-88b086757288a1b01b75e5ff6548763493/ec_Ingenia_Hungarica_VI.pdf

Bassola Zoltán: *Ki voltam? Önéletrajz*. Szerkesztették: Bassola Zoltán örökösei. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-31-3. 633 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/e8/24/a0f7ab9765c218a8b011e-601247f38af33b08592d473a161cb17cac3fc1f/ec_Bassola-Oneletrajz.pdf

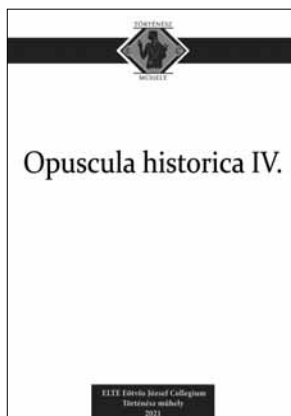

Tanulmányok Bassola Zoltán emlékére. Szerkesztették: Bassola Zoltán örökösei. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-32-0. 85 p.
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/ce/5e/99547ef3194a0a2df7990b99df35d-9b69a878dbeca03d240f4555e1467f8/ec_Tanulmanyok_Bassola_Zoltan_emlekere.pdf

SZITU kötet 2019. Szerkesztette: Doma Petra. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-36-8. 304 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/b0/2e/4c11c7342378eb430e155f-39ce7091197cc0f1594ae1ca764026c7e54948/ec_Szitu2020.pdf

Opuscula Historica IV. Tanulmányok a Történész műhelyből. Szerkesztette:

Kósa-Grimm András Kristóf – Muraközy Virág – Rácz Balázs Viktor.

ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-38-2. 190 p.

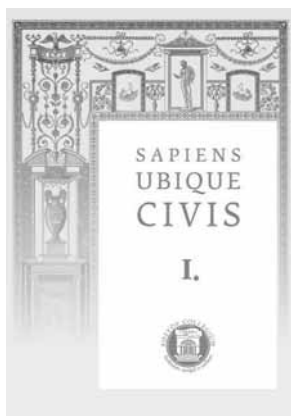
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/b0/2e/4c11c7342378eb430e155f-39ce7091197cc0f1594ae1ca764026c7e54948/ec_Szitu2020.pdf

Perspektívák: Irodalom, nyelv, kultúra. Szerkesztette: Kazsimér Soma Balázs – Kerti Anna Emese. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021.

ISBN: 978-615-5897-44-3. 127 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/60/2b/8bded200a0c74d2cca2854e3da-6f500aab51e95d55d92a4bec6c1e9769ac/ec_Perspektivak.pdf

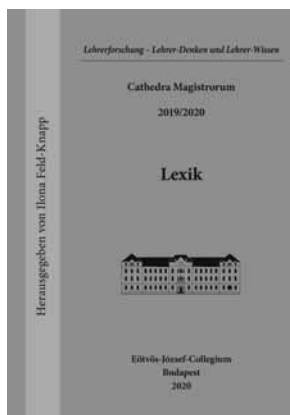
Sapiens ubique civis I. Főszerkesztő: Nagyillés János. Szerkesztette: Gellérfi Gergő – Hajdú Attila – Jászay Tamás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021.

ISSN 2064-2369. 196 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/27/d5/ba0dc9660e73e2859551ab845300b64e-988f46c3dac7814174af1c3107fe/ec_Sapiens%20ubique%20civis%20I_jav.pdf

Líra, poétika, diskurzus. Szerkesztette: Laczkó Krisztina – Tátrai Szilárd.
 ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-39-9. 322 p.
 Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/9a/8b/c471a2d015145447815d1a694f-c920e4c4f1e505c0b9e4183c83f7e79ab8/ec_lira_poetika_diskurzus_beliv.pdf

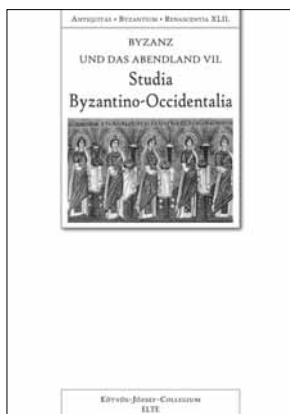
Lexik. Herausgegeben von Ilona Feld-Knapp. Eötvös-Collegium & Cathedra Magistrorum-Beiträge zur Lehrerforschung Band V. Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2021.
 ISSN 2064-2369. 463 p.
 Letölthető: <https://eotvos.elte.hu/media/1e/d0/7bd827ffb5defeb935a0f47125adfbef4eebdbd9650a3f6e9425c53e17dad/ec-cathedra-magistrorum2019-20.pdf>

Újgörög nyelvtan és gyakorlókönyv. *Studia Hellenica III. Periergopenis*
– *Szegény gyötrődő tanuló III.* Szerkesztette: Solti Dóra – Alsászy Judit –
Lina Basoucou. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021.

ISSN 2064-2369. ISBN: 978-615-5897-34-4. 462 p.

Letölthető: https://byzantium.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/Ujgorog_gyakorlo_web_2021-02-24.pdf?fbclid=IwAR2PsP7i1_ZiVgGwTiSCqVUdngwRMvRamO0k0_-qmhsQNjCyxpzPBrKe3s

Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland VII. Studia Byzantino-Occidentalia*. Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-43-6. 401 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/9f/2d/2320e45eba376bbe90a-58438229a0c0dbacd680b06ff921421131f0f281/B_und_A_VII.pdf

Par le non connu an l'ome
Études d'onomastique littéraire médiévale

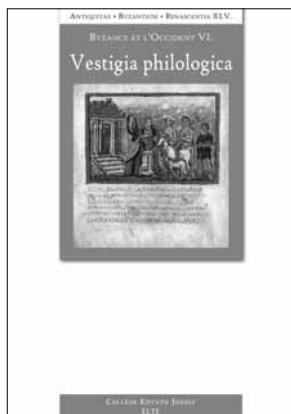
Textes réunis par Christine Ferlampin-Acher, Fabienne Pomel
et Emese Egedi-Kovács

Collège Éötvös József ELTE – Université Rennes 2

Christine Ferlampin-Acher – Fabienne Pomel – Emese Egedi-Kovács (éd.):
Par le non connu an l'ome. Études d'onomastique littéraire médiévale. Collège
Eötvös József ELTE – CELLAM Université Rennes 2 Budapest, 2021.

ISBN: 978-615-5897-45-0. 448 p.

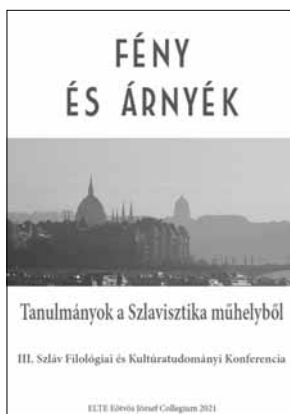
Letölthető: <https://eotvos.elte.hu/media/80/e6/20347676281b4e0147f6dd8edf-0cec470c8b5ade47b644c7cf5d5392b96f/ec-Onomastique-WEB.pdf>

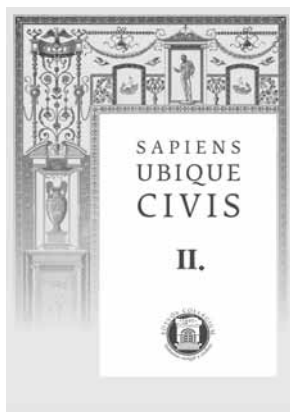
Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident VI. Vestigia philologica.*

Collège Eötvös József ELTE Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-46-7. 253 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/52/ab/d37d94e83f04e2cd03939137967659c81ecd6dbb63257605d765c670979c/ec_Byzance%20et%20l'Occident_VI.pdf

Fény és árnyék. Tanulmányok a III. Szláv Filológiai és Kultúratudományi Konferencia előadásaiból. Szerkesztette: Engelné Nagy Éva.
 ELTE, Eötvös József Collegium, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-40-5. 131 p.
 Letölthető: <https://eotvos.elte.hu/media/69/34/329bfae40804e963eb88e-359f391b01522d52de2b1ee30c92fcdff8/F%C3%A9ny%20%C3%A9s%20%C3%A1rny%C3%A9k,%20web.pdf>

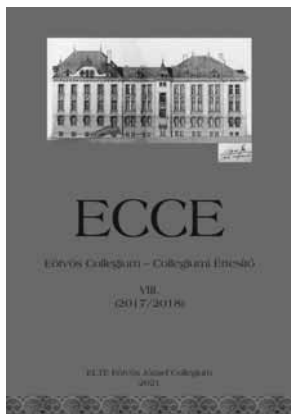
Sapiens ubique civis II. Főszerkesztő: Nagyillés János. Szerkesztette: Gellérfi Gergő – Hajdú Attila – Jászay Tamás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021.
 ISSN 2064-2369. 225 p.
 Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/f9/3f/1ec179f4c52e389a41cdcb3c81a31ef3126961542f73d2538a5017f51cb3/ec_Sapiens%20ubique%20civis%202.%20bor%C3%ADt%C3%B3+bel%C3%ADv.pdf

Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung VI. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung VI am 27. November 2019.* (EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I. VI.)

Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-50-4. 199 p.
 Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/5f/66/f66efb010525725a7dc019c1e8c58cf90181efecd72d97db761f88d297cc/ec_Quelle%20und%20Deutung%20I.VI%20-%20IMPR.pdf

AZ EÖTVÖS COLLEGIUM TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNYAI

ECCE. Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő VIII. szám (2017/2018).

Szerkesztette: Kocsis Teréz – Szabó Edit Zsuzsanna – Juhász Daniella.

ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021. ISSN: 2064-0870. 606 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/7a/b1/98921f56b7069f1111efc1e05a-1329468871210335a7aac3a8cbf756f452/ec_ECCE_VIII.pdf

A VÁLASZTMÁNY KIADVÁNYAI

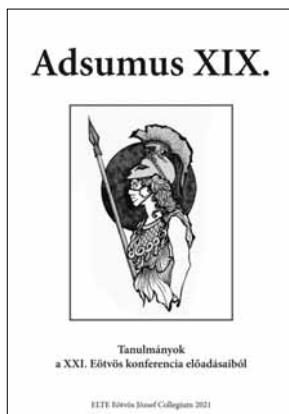

Adsumus XVIII. Tanulmányok a XX. Eötvös konferencia előadásaiból.

Szerkesztette: Farkas Vendel – Kazsimér Soma Balázs – Sinka Andor.

ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-41-2. 288 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/fd/62/b553788a2830a6be999698de7ffd-c414aa441cc4d168e5de4ce1c55cdf14/ec_Adsumus_XVIII.pdf

Adsumus XIX. Tanulmányok a XXI. Eötvös konferencia előadásaiból. Szerkesztette:

Csigó Ábel – Rémai Martin. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021.

ISBN: 978-615-5897-42-9. 288 p.

Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/fe/84/15052b6d610c752f48600af81d8bf9a-c6ec215ca26fbeded869f494b7ea8/ec_Adsumus_XIX.pdf

GóJaláb 2021. Szerkesztette: Katkó Dominik – Rémai Martin.
ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2021. 48 p.

Η ιστορική έρευνα για τη βιβλιοθήκη και το έργο ζωής του Γεωργίου Ζαβίρα (1744-1804)

Borbála Szebehleczky

ELTE BTK Διδακτορική Σχολή Γλωσσολογίας
2024.

Εισαγωγή

Η ζωή και η κληρονομιά του Γεωργίου Ζαβίρα, του πεφωτισμένου Έλληνα λόγιου και σεμνού εμπόρου, αποτέλεσε αντικείμενο πολλών ερευνών. Ο στόχος της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει, μετά από μια σύντομη εισαγωγή στα βιογραφικά δεδομένα, τη βιβλιοθήκη του Ζαβίρα, ο οποίος θεωρείται ο πρώτος πνευματικός ηγέτης της ελληνικής διασποράς. Επίσης θα αναφερθούμε στην ιστορία και τη βιβλιογραφία της φιλολογικής έρευνας του 19ου και του 20ού αιώνα σχετικά με το έργο του Έλληνα λόγιου.

Η μοίρα της συλλογής στην ελληνική ενορία της Πέστης

Μετά το θάνατο του Γεωργίου Ζαβίρα το 1804, ο György Papp, ανιψιός του διαθέτη, μετέφερε τους τόμους της βιβλιοθήκης σε κλειδωμένα κιβώτια στο κτίριο της ενορίας της Πέστης, αλλά οι Έλληνες της Πέστης εξέδωσαν απόδειξη παραλαβής της βιβλιοθήκης μόλις το 1806. Ο κατάλογος που έγραψε ίδιος ο Ζαβίρας χάθηκε σύντομα και, σύμφωνα με τον Ödön Fűves¹, μια επιτροπή είχε ήδη συντάξει έναν νέο κατάλογο ανά γλώσσα και μορφή το 1820. Ο παρών κατάλογος περιέχει διαφορετικά στοιχεία από τον πρωτότυπο, 562 έργα, 45 χειρόγραφα και 37 χάρτες. Καθώς η ενορία της Πέστης προφανώς καθυστέρησε την ανάληψη για χρόνια, μετά την απογραφή η βιβλιοθήκη αναλήφθηκε επίσημα μόλις το 1822, και στα χρόνια που μεσολάβησαν πολλά χειρόγραφα και βιβλία εξαφανίστηκαν ή μεταφέρθηκαν σε άλλες βιβλιοθήκες, π.χ. στην πόλη Kecskemét (Αιγόπολις). Ο πρωτότυπος μπλε βιβλιοδετημένος κατάλογος, που κρατούσε ο Ζαβίρας, βρέθηκε τελικά 150 χρόνια αργότερα στην πόλη Szentendre (Άγιος Ανδρέας), ενώ αργότερα ανακαλύφθηκε ότι

¹ FÜVES (1968a) 63.

ένα αντίγραφο² βρέθηκε επίσης στην Kecskemét, αλλά η καταχώριση του τελευταίου είναι προς το παρόν άγνωστη.

Από το 1824, η κοινότητα της Πέστης διόρισε επικεφαλής της βιβλιοθήκης τον Σεμπάστιαν Οικονόμου, ο οποίος, μετά από επανειλημμένη απογραφή, παρέλαβε 1296 τόμους για φύλαξη τον Δεκέμβριο του 1824, αλλά δυστυχώς ο κατάλογος αυτός δεν έχει βρεθεί. Την ίδια χρονιά, η βιβλιοθήκη άνοιξε για το κοινό τα Σάββατα, οπότε η συλλογή του Ζαβίρα έγινε δημόσια βιβλιοθήκη. Αργότερα, μεταξύ 1824 και 1845, η συλλογή εμπλουτίστηκε με 45 τόμους, κυρίως μέσα από δωρεές.

Η έρευνα κατά το πρώτο μισό του εικοστού αιώνα

Το 1911, ο Σπυρίδων Λάμπρος, ο γνωστός Έλληνας φιλόλογος και συλλέκτης χειρόγραφων της εποχής και στη συνέχεια πρωθυπουργός της Ελλάδας, από το 1916 έως το 1917, επισκέφθηκε τη βιβλιοθήκη της ενορίας της Βουδαπέστης και αναφέρει αρκετές εκδόσεις από τη βιβλιοθήκη Ζαβίρα, μεταξύ των οποίων τη έκδοση του 1608 των έργων του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου στο Μάιντς, την πολύτομη έκδοση του Πολύβιου που επιμελήθηκε ο Johannes Schweighäuser και τον επαναστατικό χάρτη του Ρήγα Βελεστινλή-Φερέως.³ Από τα έργα του ίδιου του Ζαβίρα, αναφέρει μόνο το πρώτο χειρόγραφο «*Πατριαρχική Ιστορία της Κωνσταντινουπόλεως*» και μόνο δύο χειρόγραφα που μεταφράστηκαν από τον Ζαβίρα: το «*Ιστορία Στεφάννου τοῦ Μικροῦ· τοῦ τρίτου Ψευδοπέτρου Αυτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας*» και το «*Θεολογία Ἀστρονομική· ἥτοι ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως καὶ τῶν προσόντων τοῦ θεοῦ διὰ τῆς ἐρεῦνης καὶ περιγραφῆς τῶν οὐρανῶν*».

Ο επόμενος, εν συνεχεία, κατάλογος ολοκληρώθηκε το 1934, από τον András Gráf, που εμπνευσμένος από τον Gyula Moravcsik, ανέλαβε να οργανώσει την ολοένα αυξανόμενη βιβλιοθήκη της ενορίας. Η συλλογή τότε αποτελούνταν από 1632 τόμους (450 στα ελληνικά, 1124 στα λατινικά, γαλλικά, ιταλικά, ισπανικά και γερμανικά και 58 στα σλαβικά), επίσης 57 χειρόγραφα,⁴ περισσότερα από τα μισά από τα οποία προέρχονταν από τη βιβλιοθήκη του Ζαβίρα, από τα οποία 94 έργα είχαν χαθεί σε σχέση με την απογραφή του 1820. Ο András Gráf δημοσίευσε μόνο τον κατάλογο των χειρογράφων και των ελληνικών εντύπων στο έργο του το 1935. Η έκδοση δεν είναι πλέον χρήσιμη για τον προσδιορισμό της τρέχουσας θέσης των επιμέρους τόμων,

² FÜVES (1968b) 91.

³ Λάμπρος (1911) 71, 74.

⁴ GRAF (1935).

αλλά παραμένει μια από τις σημαντικότερες μελέτες για την εξερεύνηση της βιβλιοθήκης Ζαβίρα.

Ο Endre Horváth, του οποίου η μονογραφία «Οι Νεοέλληνες» είναι το πρώτο συγγρικό έργο που φωτίζει την έννοια του Νεοελληνισμού με αντικειμενικό, επιστημονικό αλλά και συνάμα ευχάριστο τρόπο⁵, έχει επίσης συγγράψει μια μελέτη για τη ζωή και τα έργα του Ζαβίρα, η οποία δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 1937 και πρόσφατα το 2018.⁶ Το έργο αυτό είναι η σημαντικότερη σύνοψη της ζωής και του έργου του Ζαβίρα μέχρι σήμερα, καθώς όχι μόνο καταγράφει τα έργα του Ζαβίρα, αλλά και συνοψίζει, αναλύει και αξιολογεί το περιεχόμενό τους. Η μελέτη του Horváth ωστόσο, αντικατοπτρίζει την κατάσταση των έργων του Ζαβίρα 1937 και δεν δημοσιεύει τα πρωτότυπα κείμενα των έργων.

Η ιστορία της ελληνικής κοινότητας του Kecskemét και η απογραφή της εκεί βιβλιοθήκης συντάχθηκαν το 1939 από τον Ιβάν Hajnóczy, εκπαιδευτικό σύμβουλο της πόλης. Ο κατάλογος αυτός περιείχε δεκαοκτώ χειρόγραφα, συμπεριλαμβανομένου του δεύτερου καταλόγου που είχε γράψει ο ίδιος ο Ζαβίρας, ο οποίος πιθανότατα έχει χαθεί έκτοτε.⁷

Ένας άλλος μαθητής του Gyula Moravcsik, ο Ödön Füves, ένας από τους σπουδαιότερους ιστορικούς της ελληνικής Διασποράς στην Ουγγαρία, συμπλήρωσε επίσης περαιτέρω στοιχεία στην έρευνα για τον Ζαβίρα: ο Füves δημοσίευσε την πρώτη γερμανική έκδοση της διαθήκης⁸ του Ζαβίρα, αρχικά στα ελληνικά, και περιέγραψε την ιστορία της βιβλιοθήκης του Ζαβίρα που βρίσκεται στη Βουδαπέστη.⁹ Ασχολήθηκε επίσης με την ιστορία των Ελλήνων του Szentendre¹⁰ και ανέφερε πώς 22 χειρόγραφα και πολλά άλλα βιβλία έγιναν μέρος της σερβικής βιβλιοθήκης στο Szentendre και πώς βρέθηκαν στο Szentendre αρκετά έργα που ο Endre Horváth θεωρούσε χαμένα καθώς επίσης και ο προαναφερόμενος μπλε κατάλογος. Τα έργα αυτά συλλέχθηκαν πιθανότατα από τον Διονύσιο Πόποβιτς και πιθανώς δόθηκαν στη βιβλιοθήκη του Σεντέντρε από τον Ζαβίρα κατά τη διάρκεια της ζωής του, ο οποίος πιθανότατα έδωσε τη μετάφραση της πραγματείας του József Péczeli για τα ελληνικά στον πολύ μορφωμένο επίσκοπο της Βούδας. Σε αυτό το άρθρο,

⁵ Κριτική βιβλίου και νεκρολογία του Gyula Moravcsik, in: HORVÁTH (2018).

⁶ HORVÁTH (2018) 280-295.

⁷ HAJNÓCZY (1939)

⁸ FÜVES (1968b) 91.

⁹ FÜVES (1968a) *Κεφάλαια από την ιστορία της βιβλιοθήκης Ζαβίρα στην Πέστη*. 63.

¹⁰ FÜVES (1961) 293.

ο Fűves αναφέρει ότι κάποια από τα χειρόγραφα του Ζαβίρα σώζονται στην Κοζάνη, αλλά αυτή η πληροφορία χρειάζεται περαιτέρω έρευνα.

Έρευνες μετά το 1950

Οι τόμοι του Γεωργίου Ζαβίρα στη βιβλιοθήκη της σερβικής ενορίας στο Szentendre καταλογογραφήθηκαν και αναλύθηκαν επίσης από την Ένα Κορρ. Το 1968, η Ένα Κορρ δημοσίευσε έναν κατάλογο των βιβλίων του Γεωργίου Ζαβίρα στα ελληνικά στην Νέα Έστία ¹¹ και δημοσίευσε επίσης μια μελέτη για το ανέκδοτο χειρόγραφο «Περήγησις» στο περιοδικό Παρνασσός.¹² Η Ένα Κορρ έφυγε για την Ιταλία τη δεκαετία του 1960, πιθανότατα με το πρωτότυπο χειρόγραφο της Περήγησις, η τύχη του οποίου παραμένει άγνωστη. Στη μελέτη της του 1964, η Κορρ παρουσιάζει επίσης μια γαλλόφωνη νεκρολογία του Ζαβίρα άγνωστου συγγραφέα, η οποία κατά πάσα πιθανότητα μπορεί να είναι μεταγραφή του Magyar Kurir, η οποία έφτασε στο παρισινό *Magasin Encyclopédique* μέσω ενός άρθρου της ίδιας ημερομηνίας¹³ στο γερμανικό *Intelligenzblatt der Allg. Zeitung*.

Μια μελέτη¹⁴ του Fűves το 1958 διαφώτισε την περιπετειώδη μοίρα του σημαντικότερου έργου του Ζαβίρα, του χειρόγραφου του έργου *Νέα Ελλάς ή Ελληνικό Θέατρο*. Ο Ζαβίρας έγραψε τη *Νέα Ελλάδα* στο Szabadszállás μεταξύ 1790 και 1804 σε δύο αντίγραφα. Μετά το θάνατό του τα δύο αυτά χειρόγραφα κατατέθηκαν στη βιβλιοθήκη της ελληνικής ενορίας της Βουδαπέστης. Ο κληρικός και συγγραφέας Άνθιμος Γαζής, που γνώριζε καλά την αξία των χειρογράφων, τα μετέφερε με τη συγκατάθεση του νεαρού Κωνσταντίνου Ζαβίρα στη Βιέννη για δημοσίευση. Ωστόσο, λόγω έλλειψης χρηματοδότησης, το σχέδιο αυτό ματαιώθηκε και τα χειρόγραφα πέρασαν στον λόγιο κληρικό και εφημεριδογράφο, Θεόκλητο Φαρμακίδη, ο οποίος τα μετέφερε πρώτα στην Κέρκυρα και στη συνέχεια στην Αθήνα. Μετά το θάνατο του Θεόκλητου, τα δύο αντίγραφα περιήλθαν στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Αθήνας, όπου αρχικά θεωρήθηκαν ακατάλληλα για δημοσίευση λόγω της απλής γλώσσας τους, αλλά αργότερα εκδόθηκαν στην αμετάβλητη μορφή τους το 1872 μετά από προτροπή του βιβλιοθηκάριου Γεωργίου Κρεμού.

Αν και έγιναν αρκετές προσπάθειες, η καταγραφή της βιβλιοθήκης του Ζαβίρα, παρέμεινε ανολοκλήρωτη μέχρι τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

¹¹ Κορρ (1968) 84.

¹² Κορρ (1960) 381–386.

¹³ Κορρ (1964) 286.

¹⁴ Fűves (1958) 262.

Μετά τις ζημιές που υπέστη κατά τη διάρκεια της πολιορκίας της πολιορκίας της πόλης, παραδόθηκε στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών της Πέστης για συντήρηση. Μετά το 1989¹⁵, η τύχη της βιβλιοθήκης υπέστη μια νέα αναταραχή. Μέρος της μεταφέρθηκε στην πόλη Nyíregyháza, μαζί με τα χειρόγραφα του Tokaj, του Gyöngyös και του Miskolc, για το ορθόδοξο ερευνητικό κέντρο που ιδρύεται εκεί. Το 1995, τα περισσότερα από τα βιβλία της πόλης Nyíregyháza μεταφέρονται στο Ελληνικό Πολιτιστικό Κέντρο Αγίου Νικολάου στη Kecskemét, ενώ ένα μικρότερο μέρος στο Ορθόδοξο Μουσείο της πόλης Miskolc, αλλά η σημερινή τύχη αυτών των βιβλίων είναι αδιευκρίνιστη.

Από το άρθρο της Ilona Székelyné Kőrösi στο περιοδικό Honismereti to 1995 γνωρίζουμε ότι το Μουσείο Katona József στο Kecskemét δώρισε επίσης 29 δερματόδετα βιβλία στα ελληνικά στη βιβλιοθήκη της Ελληνορθόδοξης Εκκλησίας του Kecskemét. Στα πολύτιμα βιβλία περιλαμβάνονται έργα εκκλησιαστικής ιστορίας, λειτουργικής, φιλοσοφίας, και γλωσσικά βιβλία, αλλά το σύντομο άρθρο δεν περιέχει λεπτομερή κατάλογο.¹⁶

Οι πρόσφατες έρευνες

Ο Χαράλαμπος Χοτζακόγλου¹⁷, στη μελέτη του το 2002 περιγράφει στα ελληνικά τα χειρόγραφα του Ζαβίρα που έχει ήδη «ανακαλύψει» ο Füves, αλλά τα συμπληρώνει με μια περιγραφή της ιδιωτικής συλλογής του Πατριάρχη Αρσένιου Στόικοβιτς (1804-1892) και έναν κατάλογο των ξενόγλωσσων βιβλίων του Ζαβίρα, τα οποία μεταφέρθηκαν στη βιβλιοθήκη του Ιστορικού Μουσείου της Βουδαπέστης τη δεκαετία του 1960 και έκτοτε φυλάσσονται στον πύργο Károlyi του Μουσείου Kiscelli της Βουδαπέστης.¹⁸

Από την έρευνα των δύο τελευταίων δεκαετιών, θα ήθελα να επισημάνω τα ονόματα των Tamás Glaser, Izabella Papp και Erik Haupt. Ο Tamás Glaser, ένας εξαιρετικός μελετητής του έργου του Ζαβίρα, δημοσίευσε για πρώτη φορά τη μετάφραση του Ζαβίρα του εγχειριδίου του J. Amos Comenius για την εκπαιδευτική θεωρία, *Orbis Pictus*, σε διπλογραφική ουγγρική και ελληνική μετάφραση¹⁹, ενώ το 2015 δημοσίευσε τη μετάφραση της πραγματείας του Ζαβίρα «*Διατριβή περί του ιερού στέμματος της Ούγγαρίας*».²⁰ Το 2008, ο Glaser,

¹⁵ TÓTH – GLASER (2008)

¹⁶ SZÉKELYNÉ KÖRÖSI (1995) 119.

¹⁷ Χοτζακόγλου (2002)

¹⁸ Για μια σύντομη περιγραφή της συλλογής βιβλίων, δείτε την περίληψη στο SCHWARCZ (1991)

¹⁹ COMENIUS (2010)

²⁰ ZAVIRASZ GYÖRGY (2015)

μαζί με τον Péter Tóth, τότε ερευνητή της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης, στο πλαίσιο μιας έκθεσης με θέμα τη συλλογή Ζαβίρα στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Eötvös Loránd, όπου εκτέθηκαν όλα τα διαθέσιμα έργα και μεταφράσεις του Ζαβίρα, εκτός από τα χειρόγραφα που υποτίθεται ότι φυλάσσονται στη Nyíregyháza/Miskolc, καθώς οι τοπικές εκκλησιαστικές αρχές δεν έδωσαν άδεια για την έκθεσή τους.²¹

Η Izabella Papp, υπάλληλος των αρχείων της πόλης Szolnok, στις μελέτες και τις δημοσιεύσεις της ασχολήθηκε με την εμπορική και θρησκευτική ζωή των Ελλήνων της Jászkunság. Η Papp αφιέρωσε μια ειδική μελέτη²² στον πεφωτισμένο έμπορο της Σιάτιστας, δημοσιεύοντας το κείμενο του όρκου υποταγής του Ζαβίρα του 1776, την περιγραφή της εμφάνισης του Ζαβίρα στην απογραφή του 1782, τη σύμβαση μίσθωσης του καταστήματός του το 1797 στην πόλη Szabadszállás, την παρουσίαση μιας επίσημης επιστολής του 1801 και, τέλος, το πλήρες συγγρικό κείμενο της διαθήκης του, μεταφρασμένο από τον αρχειονόμο Dr. Géza Cseh. Η μονογραφία της Papp του 2004, η οποία θεωρείται θεμελιώδες έργο,²³ αναδημοσιεύει αυτές τις πολύτιμες πηγές, συνοδευόμενες από συνοπτικά και κατατοπιστικά ερμηνευτικά κεφάλαια.

Στο πλαίσιο ενός έργου μεγάλης κλίμακας, ο Erik Haupt αξιολόγησε τη συλλογή βιβλίων της συγγρικής ορθόδοξης ενορίας του Αγίου Γεωργίου στη Nyíregyháza.²⁴ Η απογραφή της ενορίας Nyíregyháza ξεκίνησε το 1997 από τον αποβιώσαντα ιερέα István Úsz, ο οποίος δεν είχε χρόνο να διαβάσει την περιγραφή του Haupt Erik για 714 αντικείμενα στα νέα ελληνικά. Το έργο του Haupt είναι δύσκολο προσβάσιμο και στερείται της κατάλληλης βιβλιογραφίας, χρονολογικού και γλωσσικού ευρετηρίου, καθώς και χρονολογικής ή αλφαβητικής σειράς στον κατάλογο, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη χρήση του. Ο Haupt Erik έχει επίσης αφιερώσει μια ξεχωριστή μελέτη στην ελληνόγλωσση βιογραφία του Καλβίνου του Ζαβίρα, στην οποία αναλύει τις δυτικές, ιησουιτικές πηγές της βιογραφίας και υποδηλώνει ότι η αντίθεση του Ζαβίρα προς τον Καλβίνο μπορεί να αποδοθεί στους ιησουίτες λόγιους της πόλης Kalocsa που καταδίκασαν τον Καλβίνο ως αιρετικό.²⁵

Το πλούσιο υλικό της βιβλιοθήκης της ενορίας της Nyíregyháza - απρόσιτο λόγω της τρέχουσας εκκλησιαστικής πολιτικής - μελετήθηκε και

²¹ TÓTH – GLASER (2008)

²² PAPP (2000). *A scholarly Greek in the Kiskunság, György Zaviras 1744-1804*, Zounuk : a Szolnok Megyei Levéltár évkönyve, 15, 123–150.

²³ PAPP (1989)

²⁴ HAUPT – SZALAI (1999), 1–144.

²⁵ HAUPT (1997) /Ελληνόγλωσση βιογραφία του Καλβίνου από τον 18ο αιώνα., IV., 98.

καταλογογραφήθηκε επίσης από τον Βούλγαρο ιστορικό και φιλόλογο Todorov Varban.²⁶ Η περιγραφή του, που δημοσιεύθηκε στην Αθήνα το 1999, είναι ευτυχώς προσβάσιμη για ανάγνωση. Η συλλογή του Todorov περιλαμβάνει 883 παλιές εκτυπώσεις και 47 χειρόγραφα, συμπεριλαμβανομένων των έργων του ίδιου του Ζαβίρα, του «*Βίος Ἰωάννου τοῦ Καλβίνου*» και του *Βιβλιοθήκη πολεμική*, καθώς και μεταφράσεις των έργων του, μεταξύ των οποίων το *Μέθοδος Ἀστρογνωσίας ἥτις διδάσκει ἄνευ Σφαίρας ἢ Πίνακος Οὐρανίου τὴν Γνώσιν τῶν διασημότερων Ἀστέρων τῶν ἐν τῷ τῆς Οὐγγαρίας ὀρίζοντι φαινόμενων* και το *Πολιτική κατάστασις τῆς Οὐγγαρίας*.»

Το επόμενο βήμα στην έρευνα της βιβλιοθήκης του Ζαβίρα είναι το άρθρο των Γρηγόρη Ιωαννίδη και Walter Puchner, που δημοσιεύτηκε το 2006, το οποίο αποτυπώνει την κατάσταση των βιβλίων του Ζαβίρα το 2004. Ο Γρηγόρης Ιωαννίδης και ο Walter Puchner²⁷ πέρασαν δέκα ημέρες στην Ουγγαρία το 2004 για να αναζητήσουν ανάμεσα στα βιβλία του Ζαβίρα τη μετάφραση από τα γαλλικά στα ελληνικά έξι θεατρικών έργων του Γεώργιου Σακελλάριου (1767-1838). Στο διάστημα αυτό, αναζήτησαν τις ελληνικές εκδόσεις στη Βουδαπέστη (MTA Kézirattár és Régi könyvek Gyűjteménye), στο Miskolc (Herman Ottó Múzeum), στο Kecskemét (Szent Miklós Kulturális Központ), στο Sátoraljaújhely (Kazinczy Ferenc Múzeum), αλλά ενημερώθηκαν από την Ουγγρική Ορθόδοξη Επισκοπή του Πατριαρχείου Μόσχας ότι δεν υπήρχαν τόμοι του Ζαβίρα στη Nyíregyháza. Το μυστήριο επιλύθηκε τελικά: η πλειονότητα των βιβλίων του Ζαβίρα μεταφέρθηκε στο Ελληνικό Πολιτιστικό Κέντρο στην πόλη Kecskemét, αλλά δυστυχώς η τύχη των άλλων τόμων της βιβλιοθήκης είναι αμφίβολη, και θεωρείται ότι οι τόμοι του Ζαβίρα που φυλάσσονταν στο Nyíregyháza έχουν εξαφανιστεί ή καταστραφεί. Αν και οι συγγραφείς αναφέρουν ότι η ερευνήτρια Βάσω Συρινίδου εργάζεται για τη σύνταξη των βιβλίων, δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα καμία επιστημονική συλλογή των πολύτιμων ελληνόγλωσσων έργων στην πόλη Kecskemét.

Στο τελευταίο κεφάλαιο της έρευνας για τον Ζαβίρα, θα ήθελα να αναφερθώ στο ακαδημαϊκό συνέδριο SINA SIMON 200, που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Ερευνών Ελλήνων της Ουγγαρίας, στις 18 Σεπτεμβρίου 2010, όπου δόθηκαν τρεις διαλέξεις για το έργο του Ζαβίρα στο κεφάλαιο «Ελληνική πνευματική ζωή». Στην πρώτη διάλεξη ο Σβολόπουλος, αν και τοποθετεί τον Ζαβίρα σε ένα ευρύ λογοτεχνικό-ιστορικό πλαίσιο, ο οποίος, όπως λέει η γνωστή

²⁶ Todorov (1999)

²⁷ PUCHNER – Ιωαννίδης (2006)

ρήση, είναι²⁸ ταυτόχρονος οπαδός του «λόγιου και του κερδώνου Ερμή», δεν προσθέτει κάτι καινούργιο στην έρευνα που έχει γίνει μέχρι σήμερα. Η δεύτερη συζήτηση του Νίκου Τζ. Σέργη για την ιστορία των ιδεών αναλύει τη δομή της Νέας Ελλάδας και τις βιογραφίες που περιέχει και προσπαθεί να απαντήσει στο ερώτημα γιατί το «*Ελληνικὸν Θέατρον*» είναι ο υπότιτλος του κύριου έργου του Ζαβίρα. Ο Σέργης φαντάζεται τον Ζαβίρα ως έμπορο του Δούναβεως, «να διευθύνει τον «θίασο» των Ελλήνων λογίων, από πολλά χιλιόμετρα ή έτη μακριά (όπως θα έκανε κι ένας ιστορικός της φιλοσοφίας) και με μεγάλο αριθμό των «πρωταγωνιστών» προ καιρού νεκρούς!»²⁹ Μία από τις εξαιρετικές εργασίες στα πρακτικά του συνεδρίου είναι η περίληψη του Tamás Glaser για τη χρήση των βιβλίων από τη διασπορά στην Ουγγαρία, στην οποία ο συγγραφέας συνοψίζει με μεγάλη λεπτομέρεια τις βιβλιοθήκες της διασποράς, τα έντυπα βιβλία που εκδίδονται στην Ουγγαρία και το ανθούσα εμπόριο βιβλίων. Στην διάλεξη αυτή ο Glaser επισημαίνει τον αξιοσημείωτο συντηρητισμό των Ελλήνων διανοουμένων, έτσι ώστε ακόμη και ο Ζαβίρας, ο οποίος γνώριζε καλά τις προοδευτικές ιδέες, στη διαθήκη του απαγόρευσε ρητά «την αγορά των κωμωδιών, μυθιστορημάτων και άλλων αυτού του είδους βιβλίων που διαστρέφουν τα καλά ήθη.»³⁰ Λόγω αυτού του συντηρητισμού, η συλλογή Ζαβίρας περιέχει λιγότερα πολιτιστικά έργα των φιλοσοφικών και κοινωνικών ιδεών του Διαφωτισμού, αν και τα έργα του Βολταίρου δεν έλειπαν από τη βιβλιοθήκη του Ζαβίρα.³¹

Συμπέρασμα

Παρόλου ότι ορισμένα από τα έργα του Ζαβίρα έχουν διασκορπιστεί, άλλα έχουν εξαφανιστεί, πολλοί τόμοι έχουν σταλεί στο εξωτερικό και ένας σημαντικός αριθμός άλλων βρίσκεται σε επισφαλείς και αναξιοπρεπείς χώρους, κλειστοί για το αναγνωστικό κοινό και την έρευνα, η προσωπική μου έρευνα οδήγησε στον εντοπισμό των χειρογράφων και των εντύπων που είναι διαθέσιμα το 2024. Εξάιρεση αποτελεί το υλικό της συγγραφικής ορθόδοξης ενορίας του Αγίου Γεωργίου της Nyíregyháza, όπου δεν επιτρέπεται η πρόσβαση στους ερευνητές μέχρι τη συγγραφή της παρούσας εργασίας για λόγους εκκλησιαστικής πολιτικής.

²⁸ Σβολοπουλος (2012)

²⁹ Σέργης (2012)

³⁰ GLASER (2012)

³¹ Βολταίρος, *Διεργετικὸν τῶν βασιλέων* (Todorov 894. και 918.)

Βιβλιογραφία

- COMENIUS, J.A. (2010): *Orbis pictus: Georgios Zaviras görög fordításában és magyarul. A Zaviras-könyvtárban található kézirat facsimiléje*. Görög Kisebbségi Önkormányzat.
- FÜVES, Ö. (1958): Zavirasz irodalomtörténeti művének kézirataihoz. In: *Antik tanulmányok* (5)3–4: 262.
- FÜVES, Ö. (1961): Neumás énekeskönyveknek és Zavirász György munkáinak kéziratai Szentendrén. In: *Antik tanulmányok* (8)3–4: 293–299.
- FÜVES, Ö. (1968):(a): Fejezetek a pesti Zavirasz könyvtár történetéből. In: *Magyar könyvszemle* 1: 61–64.
- FÜVES, Ö. (1968):(b): Zavirasz György végrendelete. In: *Antik tanulmányok* (15)1: 90–93.
- GLASER, T. (2012): A könyv szerepe a magyarországi görög diaszpóra életében. In: *Görög diaszpóra Közép-Európában*. Budapest, 52–62.
- GRAF, A. (1935): *Jeórziosz Zavirasz Budapesti könyvtárának katalógusa/Κατάλογος τῆς ἐν Βουδαπέστη βιβλιοθήκης Γεώργιου Ζαβίρα*. Βουδαπέστη, KM Egyetemi Nyomda Könyvesboltja και Ἐλευθερουδάκης, Budapest.
- HAJNÓCZY, I. (1939): *A kecskeméti görögség története*. Pázmány Péter Tudományegyetem Görög Filozófiai Intézet.
- HAUPT, E. (1997): Görög nyelvű Kálvin-életrajz a XVIII. századból. In: *Posztbizánci Közlemények* 3: 98–105.
- HAUPT, E. – Z. SZALAI (1999): IV. A nyíregyházi Szent György Magyar Ortodox Egyházközség Könyvállományának katalógusa.
- HORVÁTH, E. (2018): *Zavirasz György élete és munkái*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest.
- ΚΟΡΡ, É. (1960): Ἡ ἀνέκδοτη “Περὶ ἡγήσις” τοῦ Γ. Ζαβίρα. In: *Παρνασσός* II.: 381–386.
- ΚΟΡΡ, É. (1964): Ismeretlen francia nyelvű nekrológ Zavirasz Györgyről. In: *Antik tanulmányok* 11.: 284–286.
- ΚΟΡΡ, É. (1968): Κατάλογος τῶν τῆς τοῦ Ζαβίρα βιβλιοθήκης βιβλίων. In: *Νέα Ἑστία* (84).
- PAPP, I. (1989): Greek merchants in the eighteenth-century Jászkunság. In: *Balkan Studies* (30)2: 261–289.

- PAPP, I. (2000): Egy tudós görög a Kiskunságban: Zavirasz György (1744-1804). In: *Zounuk: a Szolnok Megyei Levéltár évkönyve* 15: 123–150.
- PUCHNER, W. – Γ. Ιωαννίδης (2006): Στα ίχνη του Γεωργίου Ζαβίρα. Αποτέλεσμα ερευνητικής αποστολής στην Ουγγαρία. In: *Παράβασις. Επιστημονικό Δελτίο Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών* 7: 69–78.
- SCHWARCZ, K. (1991): A Budapesti Történeti Múzeum könyvtára. Történeti vázlat, gyűjteményismertetés P. HAVASSY (Ed). In: *A Budapesti Történeti Múzeum Könyvtárának és Régészeti Adattárának ismertetése* 87.
- SZÉKELYNÉ KÖRÖSI, I. (1995): Megmentett görög könyvek. In: *Honismeret* (23)6: 119.
- TODOROV, V. (1999): *Catalogue of Greek Manuscripts and Printed Books (17th-19th century): The collection in Nyíregyháza, Hungary. Contribution to the History of the Greek Diaspora*. Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών.
- ΤÓTH, P. – T. GLASER (2008): *Prelude to a United Europe: Greek cultural presence in Hungary from the 10th to the 19th century: 28 March - 25 April 2008 ... University Library, Budapest ... Ministry of Culture Greece, Budapest*.
- ZAVIRASZ GYÖRGY (2015): *Értekezés a magyar Szent Koronáról*. Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus, Magyarországi Orthodox Exarchátus, Budapest.
- Λαμπρος, Σ.Π. (1911): Ἡ βιβλιοθήκη τῆς ἐλληνικῆς κοινότητος Βουδαπέστης καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ σωζόμενοι ἐλληνικοὶ κώδικες. In: *Νέος Ελληνομνημῶν* (Τόμοι Α-ΙΔ.)8: 70–79.
- Σβολοπουλος, K. (2012): Ο Γεώργιος Ζαβίρας και η εποχή του. In: *Görög diaszpóra Közép-Európában*. Budapest, 76–84.
- Σεργης, Τζ.Ν. (2012): Η Νέα Ελλάδα στην Ουγγαρία ή ο Γεώργιος Ζαβίρας ως „σκηνοθέτης” του Ελληνικού Θεάτρου. In: *Görög diaszpóra Közép-Európában*. Budapest, 68–75.
- Χοτζακογλου, Χ. (2002): Ελληνικά χειρόγραφα και παλαιότυπα στη Σερβική Ορθόδοξη Επισκοπή του Αγίου Ανδρέαου (Szentendre) Βουδαπέστης /Greek manuscripts and old-prints in the Serbian Orthodox Library of Szentendre in Budapest-Hungary.